

ΜΑΝΟΛΗΣ ΠΑΠΑΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

Καθηγητής Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων

Ο ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΔΙΣΩΠΟΥ

Η ΠΑΡΑΛΛΑΓΗ Γ

Κριτική έκδοση με Είσαγωγή και Μετάφραση

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 1990

A

Aesop

1904 (20 αυτ.)

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

026000079093

5

ΔΕΡ
Συγραφέας

Απο τον Τομέα
Κλασικής Φιλολογίας
του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Ο ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΙΣΩΠΟΥ

ΜΑΝΟΛΗΣ ΠΑΠΑΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

Καθηγητής Πανεπιστημίου Ίωαννίνων

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριθ. εισαγ. βιβλ. 126248

Ο ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΙΣΩΠΟΥ

Η ΠΑΡΑΛΛΑΓΗ G

Κριτική έκδοση με Είσαγωγή και Μετάφραση

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 1990

© Μ. Παπαθωμόπουλος
Πανεπιστήμιο Ίωαννίνων, 1990

ISBN 960-220-031-6

Φωτοστοιχειοθεσία - Σελιδοποίηση
ΑΦΟΙ ΦΡΑΓΚΟΥΔΗ ο.ε.
Σταδίου 60 Ίαθίνα, Τηλ.: 32.27.323
Φιλμογράφηση - Μοντάζ
Έκτύπωση - Βιβλιοδεσία
Τυπογραφείο Γ. ΤΣΟΛΗΣ
Γ. Μιχαηλίδη 4
Ίωάννινα - Τηλ.: 22.877 & 75.211

Στὸν Pierre Vidal - Naquet

φιλίας ἔνεκεν

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ δημοσίευση τοῦ μνημειώδους ἔργου *Aesopica I*¹ ἀπὸ τὸν διάσημο ἀμερικανὸ φιλόλογο Ben Edwin Perry τὸ 1952 ἀπέτελεσε σταθμὸ στὴ μελέτη τοῦ Βίου καὶ τῶν Μύθων τοῦ Αἰσώπου. Γιά πρώτη φορὰ οἱ μελετητὲς τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιογνωσίας, ἀλλὰ καὶ ἄλλων κλάδων, τῆς συγκριτικῆς φιλολογίας, τῆς λαογραφίας, τῆς ἀνθρωπολογίας κλπ., εἶχαν συγκεντρωμένο ὄλο αὐτὸ τὸ τεράστιο ὕλικὸ σὲ ἓνα τόμο. Ἐνα ἀπὸ τὰ σημαντικότερα κείμενα ποῦ περιέχει αὐτὸς ὁ τόμος εἶναι καὶ ὁ *Βίος τοῦ Αἰσώπου* σὲ δύο παραλλαγές, τὴν παραλλαγή G ἢ *Perriana* καὶ τὴν παραλλαγή W ἢ *Westermaniana*. Τὰ κείμενα αὐτὰ εἶναι ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ, ὅταν κανεῖς τὰ πρωτογνωρίσει, δύσκολα πιά μπορεῖ νὰ ξεφύγει ἀπὸ τὴ γοητεία τους. Σ' αὐτὴν προστίθεται ἡ διαπίστωση ποῦ ἓνα γυμνασμένο μάτι δὲν ἀργεῖ νὰ κάνει, ὅτι καὶ οἱ δύο παραλλαγές παρουσιάζουν τόσα κριτικὰ προβλήματα ποῦ ἀποτελοῦν πρόκληση γιὰ ἓνα ἐκδότῃ καὶ κριτικὸ τῶν κειμένων. Κι αὐτό, γιὰτὶ ὁ B. E. Perry, παρὰ τὴν ἐξαιρετικὰ φιλόπονη προσπάθεια καὶ τὴν ἐκπληκτικὴ λογιόσυνη του, παρὰ τὸν μεγάλον ἀριθμὸ τῶν κριτικῶν προβλημάτων ποῦ ἔλυσε, δὲν ἀπέφυγε ὀρισμένα μεθοδολογικὰ σφάλματα ὅπως εἶναι ἡ ὑπερκριτική, δηλαδὴ ἡ τάση νὰ ἀθετεῖ μὲ ὑπερβολικὴ εὐκολία λέξεις ἢ καὶ ὀλόκληρες φράσεις ποῦ εἴτε εἶναι σωστὲς εἴτε εὐκόλα ἀποκαθίστανται συγχρόνως κάνει συχνὰ βιαστικὲς καὶ ἄχρηστες προσθήκες, συνήθως γιὰ νὰ ἀντικαταστήσει ὅ,τι ἀθετεῖ, ἐνῶ ἀντίθετα ἀφήνει ἄθικτα πάμπολλα σημεῖα τοῦ κειμένου ποῦ προφανῶς νοσοῦν. Μιὰ πρώτη μου ἐπαφὴ μὲ τὰ κείμενα αὐτὰ εἶχε ὡς καρπὸ ἓνα ἄρθρον μὲ 120 περίπου διορθώσεις². Ἐλάχιστες ἀπὸ αὐτὲς ἔγιναν ἀντικείμενο σκληρῆς καὶ ὄχι πάντα «ἐντιμῆς» κριτικῆς — μὲ τὴν ἔννοια ὅτι ἐνίοτε ἐπινοεῖ καὶ μοῦ ἀποδίδει καὶ ἀνύπαρκτα σφάλματα — ἀπὸ τὸν καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ἰ.-Θ. Παπαδημητρίου³. Ἡ κριτικὴ αὐτὴ μὲ ὑποχρέωσε νὰ ἀπαντήσω, κι ἔτσι ξαναμελέτησα τὶς δύο παραλλαγές. Γρήγορα ὁμως διαπίστωνα ὅτι στὴν ἔκδοση τοῦ Perry ὑπῆρχε

1. B. E. Perry, *Aesopica: A Series of Texts relating to Aesop or ascribed to him or closely connected with the literary tradition that bears his name: Collected and critically edited with a Commentary and Historical Essay. Vol. I: Greek and Latin Texts*, Urbana, Illinois 1952.

2. M. Papathomopoulos, *Aesopica I*, στὸ *Πλάτων* 26, 1974, σ. 289-302.

3. J.-Th. Papademetriou, Notes on the Aesop Romance. New Series, I, στὸ *RhM** 123, 1980, σ. 25-40, ποῦ ἀνατυπώθηκε στὸ βιβλίο τοῦ ἴδιου συγγραφέα *Αἰσώπεια καὶ Αἰσωπικά*, Ἀθήνα 1987, μαζί μὲ τὰ ἄλλα δύο ἄρθρα του γιὰ τὸ κείμενο τοῦ Βίου.

* Οἱ βραχυγραφίες τῶν περιοδικῶν δίνονται σύμφωνα μὲ τὸ διεθνὲς σύστημα τῆς *Année Philologique*.

ύλικό πολύ περισσότερο από αυτό που απαιτούσε μία απάντηση, ότι ούσιαστικά υπήρχε ανάγκη για μία νέα έκδοση αὐτῶν τῶν δύο κειμένων. Ἡ κριτική ἐπεξεργασία στήν ὁποία τὰ ὑπέβαλα κατέληξε στό βιβλίο μου *Aesopus Revisitatus*⁴ πού δημοσίευσα πρόσφατα καί πού περιέχει καί τήν κριτική παρουσίαση καί ἀποτίμηση ὄλων τῶν κριτικῶν ἐργασιῶν ἢ βιβλιοκρισιῶν πού γράφτηκαν ἀπό διάφορους μελετητές, τόν P. Maas⁵, τόν X. X. Χαριτωνίδη⁶, τόν Fr. Dölger⁷, τόν L. Castiglioni⁸, τόν W. E. Blake⁹, τόν A. La Penna¹⁰, τόν Ἰ.-Θ. Παπαδημητρίου¹¹, τόν Ἰ. Στεφανή¹², καί πού συμβάλλουν στήν κριτική ἀποκατάσταση αὐτῶν τῶν κειμένων. Τό βιβλίο μου αὐτό θά τό ἀκολουθήσει, σύντομα ἐλπίζω, ἕνα δεύτερο μέ τή μελέτη τῆς χειρόγραφης παράδοσης τῆς παραλλαγῆς W καί μέ τήν κριτική ἐκδοση αὐτοῦ τοῦ κειμένου καθῶς καί τῶν ἕξι παπυρικῶν ἀποσπασμάτων του *Βίου* καί τῶν τριῶν νεοελληνικῶν μεταφράσεων, καί ἕνα τρίτο μέ τή μελέτη τῆς χειρόγραφης παράδοσης τῆς παραλλαγῆς πού ἀποδιδόταν ἄλλοτε στόν Πλανούδη καί μέ τήν κριτική ἐκδοση τοῦ κειμένου αὐτοῦ¹³. Ἄν τό πρῶτο αὐτό βιβλίο πού περιέχει 700 περίπου διορθώσεις στήν Περριανή ἐκδοση τῶν δύο παραλλαγῶν ἀποτελεῖ τήν κριτική μου προσέγγιση καί συζήτηση στά δύο αὐτά κείμενα, ἡ παρούσα ἐκδοση τῆς παραλλαγῆς G εἶναι τό πεδίο ἐφαρμογῆς ἐκείνων τῶν παρατηρήσεων καί στηρίζεται σ' αὐτές, παρόλο πού σέ ὀρισμένα σημεῖα οἱ ἀπόψεις μου ἔχουν ἤδη μεταβληθεῖ.

Τό βιβλίο αὐτό τό ἀφιερῶνω στόν φίλο μου Pierre Vidal - Naquet, Διευθυντή Σπουδῶν στήν Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales καί πρωτότυπο μελετητή τῶν δομῶν τῆς ἀρχαίας κοινωνίας καί σκέψης: Ὁ «Μαῦρος Κυνηγός» του¹⁴ μέ βοήθησε νά συλλάβω καλύτερα τή μορφή αὐτοῦ τοῦ ἄλλου *Μαύρου κυνηγοῦ* πού εἶναι ὁ Αἰσώπος.

4. M. Papathomopoulos, *Aesopus Revisitatus. Recherches sur le texte des Vies ésopiques*, Ἰωάννινα 1989.

5. P. Maas, Βιβλιοκρισία τοῦ βιβλίου τοῦ Perry, *Studies in the Text History of the Life and Fables of Aesop*, στήν *BZ* 37, 1937, σ. 376-379.

6. X. X. Χαριτωνίδης, Κριτικά, στό *Πλάτων* 4, 1952, σ. 101-118.

7. Fr. Dölger, Βιβλιοκρισία τοῦ βιβλίου τοῦ Perry, *Aesopica I*, στήν *BZ* 46, 1953, σ. 373-378.

8. L. Castiglioni, Βιβλιοκρισία τοῦ βιβλίου *Aesopica I*, στό *Athenaeum* 31, 1953, σ. 368-370.

9. W. E. Blake, Βιβλιοκρισία τοῦ βιβλίου *Aesopica I*, στό *AJPh* 75, 1954, σ. 79-85.

10. A. La Penna, *Coniectanea et Marginalia I*, στό *Philologus* 106, 1962, σ. 267-276.

11. Ἰ.-Θ. Παπαδημητρίου, τώρα στό *Αἰσώπεια καί Αἰσωπικά*, Ἀθήνα 1987, σ. 9-104.

12. Ἰ. Στεφανής, Παρατηρήσεις στό Προοίμιο τῆς Βιογραφίας τοῦ Αἰσώπου, στό *Ἑλληνικά* 28, 1975, σ. 292-301.

13. Τέτοια εὐχή εἶχε ἐκφράσει πρὸ 50 ἐτῶν ὁ ἀείμνηστος δάσκαλός μου A. Dain, στή βιβλιοκρισία τοῦ βιβλίου τοῦ Perry, *The Text Tradition of the Greek Life of Aesop* πού δημοσίευσσε στή *REG* 48, 1935, σ. 445-6.

14. P. Vidal - Naquet, *Le Chasseur Noir* (= Ὁ Μαῦρος Κυνηγός), ἑλλην. μετάφραση Γ. Ἀνδρεάδη, Ἀθήνα 1983.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τὸ λογοτεχνικὸ εἶδος.

Ἐνα πρῶτο πρόβλημα πού θέτει ὁ *Βίος τοῦ Αἰσώπου* εἶναι τὸ λογοτεχνικὸ εἶδος στὸ ὁποῖο ἀνήκει. Φαινομενικὰ πρόκειται γιὰ μιὰ βιογραφία, εἶδος πού ἦταν πάντα ἀγαπητὸ στὴν ἀρχαιότητα, ὅπως τὸ διαπιστώνουμε ὄχι μόνο ἀπὸ μεγάλους συγγραφεῖς ὅπως ὁ Πλούταρχος ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐλάσσονες πού ἀποσπάσματα τῶν ἔργων τους διέσωσαν οἱ πάπυροι, ἀψευδὲς τεκμήριο τοῦ ζωντανοῦ ἐνδιαφέροντος πού παρουσίαζε τὸ εἶδος σ' ὅλες τὶς ἐποχὲς τῆς ἀρχαιότητος. Περιοριζόμενοι στὰ παπυρικὰ εὐρήματα μποροῦμε νὰ ἀναφέρουμε ἕναν ὀνομαστὸ βιογράφο, τὸν Σάτυρο, πού συγκέντρωσε βίους σὲ συλλογές: στὸν πάπυρο 1176 τῆς Ὁξυρύγχου σώθηκαν ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ 6ο βιβλίον τῶν Βιογραφιῶν του ὅπου παραλληλίζονται οἱ βίοι τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλῆ καὶ τοῦ Εὐριπίδη, κάτι δηλαδὴ πού θὰ ξαναβροῦμε στοὺς *Βίους Παραλλήλους* τοῦ Πλουτάρχου. Ἐνδιαφέρουσα εἶναι καὶ ἡ ἀνώδυμη συλλογὴ βίων πού σώθηκαν ἀποσπασματικὰ στὸν πάπυρο 1800 τῆς Ὁξυρύγχου, ὅπου βιογραφοῦνται ὄχι μόνο συγγραφεῖς (Σαπφώ, Σιμωνίδης, Θουκυδίδης, Δημοσθένης, Αἰσχίνης, Ὑπερείδης) ἀλλὰ καὶ πρόσωπα ἱστορικὰ (Θρασύβουλος) καὶ, παραδόξως, δύο μυθολογικὰ πρόσωπα (Λευκοκόμας καὶ Ἄβδηρος). Μέσα σ' αὐτὸ τὸ περίεργο ὅσο καὶ ἀκατανόητο μίγμα βρίσκεται καὶ ἕνα ἀπόσπασμα ἀπὸ ἕνα βίον τοῦ Αἰσώπου, πού προσφέρει ὀρισμένα πολὺ σημαντικὰ ἀνέκδοτα στοιχεῖα. Ἄλλος γνωστὸς βιογράφος εἶναι ὁ Ἡρακλείδης ὁ Λέμβος πού ἀποσπάσματά του βρέθηκαν στὸν πάπυρο 1367 τῆς Ὁξυρύγχου. Ἰδιαίτερα σημαντικὰ εἶναι τὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν *Βίον τοῦ Σεκούνδου τοῦ Σιωπηλοῦ* πού διέσωσε ὁ πάπυρος Tischendorf¹⁵.

Ὅμως ὁ *Βίος τοῦ Αἰσώπου* διαφέρει οὐσιαστικὰ ἀπὸ αὐτὲς τὶς βιογραφίες, ἐκτὸς ἴσως ἀπὸ τὴν τελευταία. Στὴν πραγματικότητα δὲν εἶναι μιὰ βιογραφία ἀλλὰ μᾶλλον ἕνα ἰδιαίτερο εἶδος μυθιστορίας πού διακρίνεται τόσο ἀπὸ τὸ εἶδος τῆς βιογραφίας ὅσο καὶ ἀπὸ τὸ εἶδος τοῦ ἀρχαίου μυθιστορήματος ὅπως εἶναι λ.χ. τὰ *Κατὰ Ἄνθειαν καὶ Ἀβροκόμην* τοῦ Ξενοφῶντος τοῦ Ἐφεσίου ἢ τὰ *Κατὰ Λευκίππην καὶ Κλειτοφῶντα* τοῦ Ἀχιλλέως Τατίου. Ἡ *μυθιστορία τοῦ Αἰσώπου* εἶναι μιὰ διήγηση μὲ διαδοχικὰ ἐπεισόδια πού συνδέονται χαλαρὰ μεταξὺ τους καὶ συνυφαίνονται μὲ μιὰ

15. Βλ. I. Gallo, *Un papiro della Vita del filosofo Secondo e la tradizione medioevale del bios*, Univ. di Salerno, Quaderni dell' Ist. di Filol. Class. 1, Salerno 1979, σ. 23 κ.έ.

σειρά από μύθους πού περιέχουν ένα ήθικό δίδαγμα. Τὸ ἔργο μὲ τὸ ὁποῖο συγγενεῦει περισσότερο εἶναι οἱ *Πράξεις Ἀλεξάνδρου* τοῦ Ψευδο-Καλλιस्थένους, ἔργο γνωστὸ καὶ ὡς *Μυθιστορία* τοῦ Ἀλεξάνδρου. Καὶ τὰ δύο αὐτὰ ἔργα εἶναι ἀπὸ τὰ σπάνια δείγματα τῆς λαϊκῆς λογοτεχνίας τῆς ἀρχαιότητος πού διασώθηκαν, καὶ πού ἄλλα δείγματα εἶναι οἱ σωζόμενοι στίχοι τοῦ *Μαργίτου*, αὐτοῦ τοῦ πανάρχαιου σατυρικοῦ ἔπους πού τὸ ἀπέδιδαν στὸν Ὅμηρο, ἢ ἡ *Βατραχομουμαχία*, τῆς ὁποίας ὁ ἄγνωστος συγγραφέας χρησιμοποιεῖ λαϊκὲς ἱστορίες ζώων γιὰ νὰ παρωδήσει τὸ ἠρωϊκὸ ἔπος¹⁶. Ὅπως καὶ ἡ *Μυθιστορία* τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὁ *Βίος* τοῦ Αἰσώπου εἶναι μιὰ σκόπιμα ἀφελῆς καὶ χιουμοριστικὴ λαϊκὴ διήγηση πού κυκλοφοροῦσε ἀνώνυμη σὲ διάφορες παραλλαγές γιὰ τὴν τέρψη ἀλλὰ καὶ τὴν ἠθικὴν διδασκαλίαν τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ μᾶλλον παρὰ τῶν μορφωμένων¹⁷.

Ὁ O. Keller¹⁸ διατύπωσε τὴν ἄποψη ὅτι ὁ *Βίος* τοῦ Αἰσώπου ἔχει γραφῆι κατὰ μίμηση τῆς *Μυθιστορίας Ἀλεξάνδρου*. Ἡ ἄποψη αὐτὴ ἔγινε γενικὰ δεκτὴ ὡς τὴ στιγμή πού ὁ Fr. Pfister¹⁹ ἀνέτρεψε ὅλα σχεδὸν τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Keller. Τελικὰ τὸ μόνο πραγματικὸ κοινὸ σημεῖο εἶναι ὅτι καὶ οἱ δύο διηγήσεις ἀνήκουν στὸ ἴδιο εἶδος. Καὶ στὶς δύο παρουσιάζονται οἱ *πράξεις*, δηλαδὴ τὰ κατορθώματα ἱστορικῶν προσώπων ἢ προσώπων πού ἐμφανίζονται ὡς ἱστορικά. Καὶ στὶς δύο προβάλλεται ἡ ἀρετὴ τοῦ κύριου ἥρωα, στὴ *Μυθιστορία Ἀλεξάνδρου* ἡ ἀρετὴ τοῦ πολεμιστῆ πού εἶναι σύμφωνη μὲ τὸ ἠρωϊκὸ ἰδεῶδες καὶ πού ἀποκρυσταλλώνεται στὶς *πράξεις* τοῦ κοσμοκράτορα Ἀλεξάνδρου, στὸν *Βίος* τοῦ Αἰσώπου ἡ ἀρετὴ τοῦ σοφοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἔργο διαφέρει οὐσιωδῶς κατὰ τὸ ὅτι ὁ κεντρικὸς ἥρωας δὲν εἶναι κανένας σπουδαῖος στρατηλάτης ὅπως ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλὰ ἓνας πνευματώδης ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ καὶ μάλιστα ἓνας δούλος πού εἶναι συγχρόνως ἓνα τέρας ἀσχήμιας. Τὸ ἠρωϊκὸ ἰδεῶδες τοῦ εὐγενοῦς, τοῦ «καλοῦ κάγαθοῦ», ἀντικαθίσταται ἐδῶ ἀπὸ ἓνα πρόσωπο τῆς κατώτατης ὑποστάθμης, τῆς «τάξης» τῶν δούλων, ἓνα ἀντι-ἥρωα, πού μὲ μόνη τὴν ἐμφυτη ἐξυπνάδα του καὶ τὴν τετράγωνη λογικὴν του ὑπερέχει ἀπὸ ὅλους τοὺς κοινωνικὰ ἰσχυροὺς, τοὺς φιλοσόφους, τοὺς βασιλιάδες καὶ τοὺς ἱερεῖς. Κάτω ἀπὸ ἓνα λαϊκὸ χιουμοριστικὸ καὶ σατυρικὸ περίβλημα ὁ *Βίος* ἐντάσσει τὰ στοιχεῖα πού συγκροτοῦν τὴν πραγματικὴν προσωπικότητα τοῦ Αἰσώπου, σοφοῦ ἀμφισβητήτα κοινωνικῶν δομῶν καὶ ἰσχυρῶν προσώπων ἀλλὰ καὶ θεῶν τῆς καθεστηκυίας τάξης, πού ὁ «ἄδοξος» θάνατος στοὺς Δελφοὺς θὰ ἀποτελέσει καὶ τὴν αἰτία τῆς ἠρωοποίησής του.

16. Βλ. A. Hausrath, *Das Problem der Aesopischen Fabel*, στὸ *Neue Jahrbücher*, 1898, σ. 306.

17. B. E. Perry, *Studies in the Text History of the Life and Fables of Aesop*, Haverford, 1936, σ. 1.

18. Στὸ *Jahrb. für class. Philologie*, Suppl. IV, 1867, σ. 366 κ.ε.

19. Fr. Pfister, *Aesoproman und Alexanderroman*, στὴν *Philologische Wochenschrift* 1923, σ. 812-814.

Ἱστορικότητα τοῦ Αἰσώπου

Ἐνα βασικὸ ἐρώτημα ποὺ τίθεται στὸν μελετητὴ τοῦ *Βίου τοῦ Αἰσώπου* εἶναι ἂν ὁ Αἰσωπὸς ὑπῆρξε πραγματικὸ πρόσωπο ποὺ ἔζησε μιὰ ὀρισμένη ἐποχὴ ἢ ἂν εἶναι γέννημα τοῦ θρύλου, ποὺ εἶχε ὡς σκοπὸ νὰ δώσει ἕνα ὄνομα σ' ἐκεῖνον ποὺ ἐπινόησε τὸ λογοτεχνικὸ εἶδος τοῦ μύθου. Κι αὐτό, γιατί ἦταν σύμφωνο μὲ τὴ συνήθεια τῶν ἀρχαίων νὰ ἀποδίδουν τὸ κάθε λογοτεχνικὸ εἶδος σὲ ἕνα *πρῶτο εὑρετῆ*²⁰. Σχετικὰ μὲ τὸν Αἰσωπο ἡ δευτέρη αὐτὴ θεωρία στηρίχθηκε στὸ γεγονός ὅτι οἱ μαρτυρίες γιὰ τὴν ὑπαρξὴ του εἶναι ἐλάχιστες²¹. Ὁμως, ἂν καὶ σπάνιες, οἱ μαρτυρίες αὐτὲς εἶναι σημαντικές, ἀφοῦ προέρχονται ἀπὸ συγγραφεῖς τόσο εὐσυνείδητους ὅσο ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός, καὶ ἄλλοι. Ὁ Johannes Sarkady σὲ μιὰ ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρουσα μελέτη του²² σχολιάζει μὲ ἐπιτυχία αὐτὲς τὶς μαρτυρίες. Περίληψη τῶν σχολίων καὶ τῶν συμπερασμάτων του παραθέτω ἀμέσως πῶς κάτω:

Ὅπως γράφει ὁ Ἡρόδοτος (II 134): ... Ῥοδῶπις, γενεὴν μὲν ἀπὸ Θρηίκης, δούλη δὲ ἦν Ἰάδμονος τοῦ Ἡφαιστοπόλιος ἀνδρὸς Σαμίου, σύνδουλος δὲ Αἰσώπου τοῦ λογοποιῦ. καὶ γὰρ οὗτος Ἰάδμονος ἐγένετο, ὡς διέδεξε τῆδε οὐκ ἤκιστα· ἐπεῖτε γὰρ πολλάκις κηρυσσόντων Δελφῶν ἐκ θεοπροπίου ὅς βούλοιο ποινήν τῆς Αἰσώπου ψυχῆς ἀνελέσθαι, ἄλλος μὲν οὐδεὶς ἐφάνη, Ἰάδμονος δὲ παιδὸς παῖς ἄλλος Ἰάδμων ἀνείλετο, οὕτω καὶ Αἰσωπὸς Ἰάδμονος ἐγένετο. Ῥοδῶπις δὲ ἐς Αἴγυπτον ἀπίκετο Ξάνθεω τοῦ Σαμίου κομίσαντος [μιν], ἀπικομένη δὲ κατ' ἐργασίην ἐλύθη χρημάτων μεγάλων ὑπὸ ἀνδρὸς Μυτιληναίου Χαράξου τοῦ Σκαμανδρωνύμου παιδός, ἀδελφοῦ δὲ Σαφροῦς τῆς μουσοποιῦ.

Ἡ ρητὴ αὐτὴ μαρτυρία τοῦ Ἡροδότου, ποὺ ἔζησε κάποιο διάστημα στὴ Σάμο²³ ὅπου πρέπει νὰ συνέλεξε ἀξιόπιστες μαρτυρίες, δείχνει χωρὶς καμιὰ ἀμφιβολία ὅτι ὁ Αἰσωπὸς ἦταν, ὅπως καὶ ἡ Ῥοδῶπις, δούλος τοῦ Ἰάδμονος ἀπὸ τὴ Σάμο, ὅτι ὑπῆρξε σύγχρονος τοῦ Χαράξου καὶ τῆς Σαφροῦς καὶ ὅτι θανατώθηκε στοὺς Δελφούς· ἕνας χρησμὸς διέταξε νὰ πληρωθεῖ ἡ τιμὴ τοῦ αἵματός του καὶ τὰ χρήματα τὰ πῆρε ὁ Ἰάδμων, ἐγγονὸς τοῦ παλαιοῦ κυρίου τοῦ Αἰσώπου. Γενικότερα τὸν 5ο αἰῶνα ἢ μορφή τοῦ Αἰσώπου εἶναι πασίγνωστη στὸν ἑλληνικὸ κόσμο, ἰδιαίτερα στὸ πνευματικὸ του κέντρο ποὺ ἦταν ἡ Ἀθήνα.

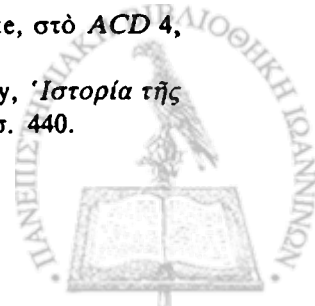
Τρία χωρία τοῦ Ἀριστοτέλη ὄχι μόνον ἀποδεικνύουν τὴν ἱστορικότητα τοῦ Αἰσώπου ἀλλὰ καὶ τονίζουν μιὰ σπουδαία του ιδιότητα:

20. Γιὰ τὸ μοτίβο τοῦ *πρῶτου εὑρετῆ* βλ. Ad. Kleingünther, Πρῶτος εὑρετής, στὸ *Philologus*, Suppl. - B. XXVI/1, Λιψία 1933.

21. Βλ. F. G. Welcker, Aesop eine Fabel, στὸ *RhM* 8, 1839, σ. 366 κ.ε. καὶ St. Josifović, Die Aesopvita, στὴ *RE Suppl.* 14, 1974, στ. 22-24.

22. J. Sarkady, Aisopos der Samier. Ein Beitrag zur archaischen Geschichte, στὸ *ACD* 4, 1968, σ. 7-12.

23. Βλ. Schmid-Stählin, *Gesch. der griech. Literatur* I 2, σ. 556, καὶ A. Lesky, Ἱστορία τῆς Ἀρχ. Ἑλλην. Λογοτεχνίας (μετάφρ. Α. Τσοπανάκη), Θεσσαλονίκη 1964, σ. 440.

1. *Ρητορ.* II 20 *Αἴσωπος ἐν Σάμῳ δημηγορῶν κρινομένου δημαγωγοῦ περὶ θανάτου ἔφη*: Ὁ Αἴσωπος παρουσιάζεται ἐδῶ ὡς ἕνας δημόσιος ἄνδρας: Βγάζει λόγο μπροστὰ στὴν ἐκκλησία τοῦ δήμου γιὰ ἕνα σημαντικό πολιτικὸ ζήτημα.

2. Ἀπόσπ. 573 R. (σχόλια στὸν Ἀριστοφ. *Ὀρν.* 471): καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ *Σαμίων πολιτεία* εἰπόντα φησὶν αὐτὸν μῦθον ἠυδοκιμηκέναι: Ἡ ἀναφορὰ τοῦ Αἰσώπου ἐξηγεῖται μόνο ἀπὸ τὴν ὑπόθεση ὅτι ὁ μυθοποιὸς καὶ οἱ μῦθοι του ἔπαιζαν ἕνα σημαντικό ρόλο στὴν πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ ζωὴ τοῦ καιροῦ του στὴ Σάμο.

3. Ἀπόσπ. 487 R. (Ζηνόβ. παροιμ. s. τὸ *Αἰσώπειον αἶμα*): αὕτη λέγεται κατὰ τῶν *δυσασποτρίτοις ὄνειδεσι περιπεπτωκότων*. *Τοῖς γὰρ Δελφοῖς ἀνελοῦσι τὸν Αἴσωπον συνέβη τὸ δαιμόνιον χαλεπῆναι, ὡς μέμνηται καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Δελφῶν πολιτεία*: Τὸ ἀπόσπασμα αὐτὸ εἶναι μιὰ σημαντικὴ μαρτυρία τοῦ ὅτι ἡ παραμονὴ τοῦ Αἰσώπου στοὺς Δελφοὺς καὶ ὁ θάνατός του παραδίδονται ὡς ἐξέχοντα γεγονότα στὴν ἱστορία τῶν Δελφῶν²⁴.

Τέλος ἡ πρώτη σύνδεση τοῦ Ξάνθου μὲ τὰ πρόσωπα τοῦ κύκλου τοῦ Αἰσώπου ποὺ παραδίδει ὁ Ἡρόδοτος παρουσιάζεται σαφέστερα στὸν Ἡρακλείδη τὸν Ποντικὸ καὶ μάλιστα σὲ σωζόμενο ἀπόσπασμα τοῦ ἔργου τοῦ *Σαμίων πολιτεία* (*Fr. Gr. H.* II 215): *Αἴσωπος δὲ ὁ λογοποιὸς ἠυδοκίμει τότε. Ἦν δὲ Θραξ τὸ γένος, ἠλευθερώθη δὲ ὑπὸ Ἰδμονος τοῦ κωφοῦ, ἐγένετο δὲ πρῶτον Ξάνθου δοῦλος*.

Οἱ μαρτυρίες 2 καὶ 3 ποὺ προέρχονται ἀπὸ δύο *Πολιτεῖες* τοῦ Ἀριστοτέλη ἀλλὰ καὶ τὸ χωρίο ἀπὸ τὴν *Ρητορικὴ* σημαίνουν ἕνα μόνο πράγμα, ὅτι ὁ Αἴσωπος ἔπαιξε σημαντικό ρόλο στὴν πολιτικὴ ζωὴ τῆς Σάμου καί, κατὰ ἕνα τρόπο, τῶν Δελφῶν. Ἡ σύνδεσή του μὲ τὴν Ροδώπιδα καὶ τὸν Χάραξο τοποθετεῖ αὐτὴ τὴν πολιτικὴ του δραστηριότητα στὴν ἀρχὴ (πιθανὸν τὴν πρώτη δεκαετία) τοῦ βου αἰῶνα (600-590 π.Χ.). Ἡ νίκη τοῦ σαμιακοῦ στόλου στὸν πόλεμο κατὰ τῶν Μεγαρέων ἐσήμανε τὴν κατάλυση τῆς ἀριστοκρατικῆς μερίδας τῶν *γεωμόρων*²⁵ στὴ Σάμο: ἡ δημοκρατικὴ διακυβέρνηση ποὺ ἐπακολούθησε ἀνοίξε τὸν δρόμο γιὰ μιὰ πολιτικὴ καριέρα στὸν ἀπελεύθερο Αἴσωπο. Τέλος ἡ μαρτυρία ἀπὸ τὸν Ἡρακλείδη τὸν Ποντικὸ δείχνει ὅτι ἡ σύνδεση τοῦ Αἰσώπου μὲ τὸν Ξάνθο εἶναι ἀρκετὰ παλαιά, δηλαδὴ τουλάχιστον ἀπὸ τὸν 4ο αἰῶνα, ἂν δεχτοῦμε ὅτι πρόκειται γιὰ παρερμηνεία τοῦ χωρίου τοῦ Ἡροδότου, ὅπως πιστεύει ὁ Zeitz²⁶.

Πατρίδα τοῦ Αἰσώπου

Ὁ λογογράφος Εὐγείτων ποὺ μπορεῖ νὰ ταυτίζεται μὲ τὸν Σάμιο Εὐγαί-

24. Γιὰ τὴν παραμονὴ τοῦ Αἰσώπου στοὺς Δελφοὺς βλ. H. Zeitz, *Der Aesoproman und seine Geschichte*, στὸ *Aegyptus* 16, 1936, σ. 245-253, καὶ A. Wiechers, *Aesop in Delphi*, Meisenheim am Glan, 1961.

25. Γιὰ τοὺς *γεωμόρους* καὶ γιὰ τὸν πόλεμο τῶν Σαμίων ἐναντίον τῶν Μεγαρέων βλ. Gr. Shipley, *A History of Samos 800-188 BC*, Oxford 1987, σ. 31-41, 49 καὶ 52.

26. H. Zeitz, *Der Aesoproman...*, σ. 228-229.

ωνα, πιθανή πηγή του Ἡροδότου, ἀναφέρει τὴ Μεσημβρία τῆς Θράκης ὡς πατρίδα τοῦ Αἰσώπου, καὶ Θρακὰ τὸν θεωρεῖ ἐπίσης ὁ Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός, μαθητὴς τοῦ Πλάτωνα καὶ τοῦ Ἀριστοτέλη. Ἀλλὰ ἡ πιὸ γνωστὴ παράδοση εἶναι ὅτι ὁ Αἰσώπος ἦταν ἀπὸ τὴ Φρυγία, πιὸ συγκεκριμένα ἀπὸ τὸ Κοτύαιο σύμφωνα μὲ τὴ Σούδα καὶ τὸν Κωνσταντῖνο Πορφυρογέννητο, ἢ ἀπὸ τὸ Ἀμόριο τῆς Φρυγίας σύμφωνα μὲ τὸν Βίο W²⁷.

Μυθοποίηση τοῦ Αἰσώπου

Στὰ ἱστορικὰ στοιχεῖα ποὺ ὑπάρχουν γιὰ τὴν ὕπαρξη τοῦ Αἰσώπου προστέθηκαν μεταγενέστερα ἄλλα ποὺ εἶχαν ὡς σκοπὸ νὰ προσδώσουν ἰδιαίτερη γραφικότητα στὸ πρόσωπο τοῦ Αἰσώπου καὶ νὰ τονίσουν, ἀντιθετικά, τὶς ἀρετὲς του. Αὐτὴ ἡ μυθοποίηση τοῦ Αἰσώπου συμβαδίζει μὲ τὴ δημοτικότητα τοῦ ποὺ ἦταν μεγάλη τὸν 5ο αἰώνα, ἰδιαίτερα στὸ τότε πνευματικὸ κέντρο τοῦ ἀρχαίου κόσμου, τὴν Ἀθήνα. Ὁ Ἀριστοφάνης, ὁ κωμωδιογράφος Ἄλεξις τὸν ἀναφέρουν ἢ τὸν παρουσιάζουν στὰ ἔργα τους. Λεγόταν μάλιστα ὅτι, μετὰ τὸν θάνατό του στοὺς Δελφούς, ἀναστήθηκε καὶ ἔζησε μιὰ δεύτερη ζωὴ, ἢ καὶ μιὰ τρίτη, κάποιος μάλιστα *Παταικὸς* παινεύοταν πὼς ἦταν ὁ Αἰσώπος ἢ ἡ ἐνσάρκωσή του (Πλουτάρχου *Σόλων*, 6). Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν θεωροῦσαν δικό τους καὶ τοῦ ἔστησαν μάλιστα ἓνα ἄγαλμα ποὺ τὸ φιλοτέχνησε ὁ Λύσιππος. Ἐκφραση αὐτοῦ τοῦ ἀγάλματος μᾶς δίνει ὁ Ἀγαθίας, ὁ ἐπιγραμματοποιὸς τοῦ 6ου αἰώνα (Ἄνθολ. Πλαν. XVI 332). Ἐνα ἄλλο τοῦ ἀγάλματος φιλοτέχνησε ὁ Ἀριστόδημος, σύγχρονος τοῦ Λυσίππου²⁸. Πουθενὰ ὅμως δὲν ὑπάρχει κανένας ὑπαινιγμὸς γιὰ τὴν τερατώδη ἀσχήμια του ποὺ θὰ γίνεῖ ἓνα leit-motiv στὸν μυθιστορηματικὸ τοῦ Βίο, ἐνῶ στὰ καθιερωμένα λογοτεχνικὰ ἔργα θὰ ἐμφανιστεῖ ἀρκετὰ ἀργότερα. Πρῶτος ὁ Λουκιανὸς (Ἄληθ. ἱστορ. II 115), τὸν 2ο αἰώνα, τὸν ἀναφέρει ὡς γελωτοποιὸ (τούτω δὲ ὅσα καὶ γελωτοποιῶ χρῶνται), ἐνῶ ὁ Ἰμέριος (Λόγ. XIII 5) γράφει τὸν 4ο αἰώνα μ.Χ. πὼς ὄχι μόνο προκαλοῦσε τὸ γέλοιο μὲ τοὺς μύθους του, ἀλλὰ ὅτι καὶ τὸ πρόσωπό του καὶ ἡ φωνὴ του ἦσαν γελοῖα καὶ προκαλοῦσαν τοὺς ἀνθρώπους νὰ τὸν περιγελοῦν.

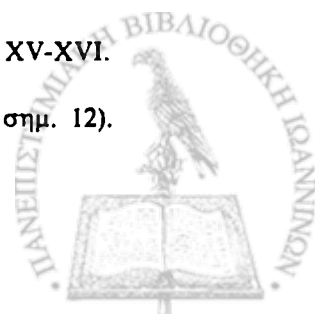
Ὁ Βίος τοῦ Αἰσώπου

Τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἀμορφίας τοῦ Αἰσώπου εἶναι ἤδη πολὺ πιὸ ἔντονα στὴ λαϊκὴ (ἢ λαϊκότροπη) διήγηση τοῦ Βίου τοῦ Αἰσώπου. Ἰδίως στὴν παλαιότερη μορφή αὐτῆς τῆς διήγησης ποὺ μᾶς τὴν δίνει ἡ παραλλαγή G, ὁ Αἰσώπος ἔχει πιά ἀποκτήσει χαρακτηριστικὰ τερατώδους ἀσχήμιας: εἶναι *προγᾶστωρ* «κοιλαρᾶς», *προκέφαλος* «μὲ τεράστιο ἢ ἐξογκωμένο κεφάλι», ἢ «μὲ κεφάλι ποὺ γέρνει μπροστά», *σιμός* «μὲ πλακουτσωτὴ μύτη», *λορδός* «μὲ καμπούρα στὸ στέρνο»²⁹, *μέλας* «μαυρειδερός», *γαλιάγκων*, «ἔχει κοντὰ καὶ στραβὰ χέρια», *βλαισός* «στραβοκάνης», λέξη ποὺ εἶναι

27. Βλ. E. Chambry, *Esopé, Fables* (Les Belles Lettres, Paris, 1927), σ. XV-XVI.

28. Τατιανός, *ad Graecos* 55, σ. 120.

29. Ἡ γραφὴ *λορδός* εἶναι διόρθωση τοῦ Ἰ. Στεφανῆ (βλ. παραπάνω σημ. 12).

διόρθωση του Peggy για την άλλιως άκατανόητη γραφή του κώδικα G ὕ-λωος αλλά πού στηρίζεται στη γραφή βλαισός της ψευδοπλανούδειας παραλλαγής, τέλος είναι στρεβλός (δηλ. με στραβό σῶμα) και μυστάκων «μεγάλα γένεια και μουστάκια»³⁰. Ἡ παραλλαγή W προσθέτει σ' αὐτὰ ὅτι ἦταν *ὑπόκυρτος* ἢ *κεκυφώς*, δηλ. καμπούρης. Τρία ἀπὸ αὐτὰ τὰ χαρακτηριστικά εἶναι ἰδιαίτερα ἐνδιαφέροντα. Τὸ πρῶτο εἶναι τὸ ἐπίθετο *μέλας* πού ἔχει αὐτὸς ὁ δοῦλος τοῦ Ξάνθου· μάλιστα κατὰ τὴν ψευδοπλανούδεια παραλλαγή τὸ ὄνομα *Αἴσωπος* σημαίνει *Αἰθίοπας* («μέλας... ὄθεν καὶ τοῦ ὀνόματος ἔτυχε· ταυτὸν γὰρ Αἴσωπος τῶ Αἰθίοπι»). Τὸ ἀντιθετικὸ ζεῦγος *μέλας Αἴσωπος* «μαῦρος Αἴσωπος»/Ξάνθος «ξανθός» θυμίζει φυσικὰ τὸν *Μέλανθο* τῶν ἀττικῶν θρύλων πού μονομαχεῖ στὴν *ἐσχατιὰ* τῆς Ἀττικῆς μετὸν Βοιωτὸ βασιλιὰ *Ξάνθο*³¹. Τὸ δεῦτερο εἶναι τὸ ἐπίθετο *βλαισός* πού σημαίνει ἐκεῖνον πού ἔχει τὰ σκέλη κυρτὰ πρὸς τὰ μέσα καὶ τὰ πόδια στραβὰ πρὸς τὰ ἔξω, χαρακτηριστικὸ πού θυμίζει ἀνάλογα πρόσωπα ἀπὸ τὴ μυθολογία ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἱστορία ὅπου ἡ χωλότητα ἢ τὰ στραβὰ πόδια εἶναι τὸ σημάδι τῆς ὑπεροχῆς, συνήθως τῆς πνευματικῆς ὑπεροχῆς. Τὰ διασημότερα παραδείγματα εἶναι ὁ Οἰδίπους καὶ ὁ Ἡφαιστος ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ μιὰ σειρά ἄλλα πρόσωπα³². Τὸ τρίτο σημαντικό χαρακτηριστικὸ, πού ὁ ἄγνωστος συγγραφέας τοῦ *Βίου* θεωρεῖ μάλιστα ὅτι ξεπερνᾷ ὅλα τὰ ἄλλα στοιχεῖα τῆς ἀμορφίας του, εἶναι ἡ ἀφωνία τοῦ Αἰσώπου, ἡ ἀδυναμία του νὰ ἐπικοινωνήσει προφορικὰ μετὸς ἄλλους ἀνθρώπους³³. Ἡ θαυματουργὴ ἀνάκτηση τῆς φωνῆς καὶ ἡ ἀπόκτηση τῆς φρόνησης καὶ τῆς μυθοπλαστικῆς δεινότητος χάρις στὴ θεία ἐπέμβαση τῆς Ἴσιδος καὶ τῶν Μουσῶν θὰ συνδέσει τὸν Αἴσωπο μετὸν κόσμον τῶν θεῶν, στοιχεῖο πού δὲν θὰ πάψει νὰ ὑπάρχει καὶ νὰ τονίζεται σὲ ὀλόκληρο τὸν *Βίο*³⁴.

Εἰκονικὲς παραστάσεις τοῦ Αἰσώπου

Ἐνῶ στὰ λογοτεχνικὰ ἔργα ἐκτὸς ἀπὸ τὸν *Βίο* ἢ δυσμορφία τοῦ Αἰσώπου ἐμφανίζεται σὲ ἄρκετὰ μεταγενέστερη ἐποχῇ, ἀντίθετα στὴν εἰκονογραφία μαρτυρεῖται ἤδη ἀπὸ τὸν 5ο αἰῶνα π.Χ. Πράγματι, ἀνάμεσα στὶς

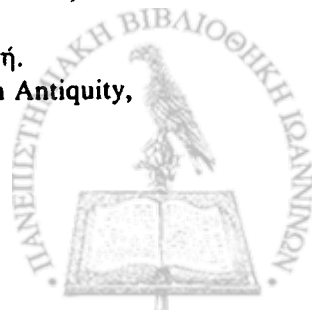
30. Ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλα σημεῖα τοῦ *Βίου* τονίζεται ἡ τερατώδης δυσμορφία τοῦ Αἰσώπου, πρβλ. τοὺς χαρακτηρισμοὺς τῶν Σαμίων, ὅταν ἀντικρύζουν τὸν Αἴσωπο στὸ θέατρο (κεφ. 87). Τέλος ἡ ἔτυμολογία τοῦ ὀνόματος τοῦ Αἰσώπου (*Αἴσωπος*) συνάπτεται ἴσως μετὴν λέξη *αἰσ-χρός* «ἄσχημος», ὅπως τὸ ὑποθέτει ὁ G. Nagy, *The Best of the Achaeans*, σ. 315, σημ. 6.

31. Βλ. P. Vidal-Naquet, *Ὁ Μαῦρος Κυνηγός* (μετάφρ. Γ. Ἀνδρεάδη, Ἀθήνα 1983), σ. 158 καὶ 166 «ὅπου ὁ Μαῦρος πολεμᾷ τὸν Ξανθό». Ἐπίσης Fr. R. Adrados, *The "Life of Aesop" and the Origins of Novel in Antiquity*, στὸ *QUCC* 30, 1979, σ. 108· H. Usener, *Heilige Handlung (Caterva), Kleine Schriften IV*, σ. 435-447.

32. Βλ. J.-P. Vernant, *Le tyran boiteux: d'Oedipe à Périandre*, στὸ *Mythe et Tragédie II*, Παρίσι 1986, σ. 45-69, καὶ M. Parathomopoulos, *Nouveaux Fragments d'Auteurs Anciens*, Ἰωάννινα 1980, σ. 11-26.

33. Κατὰ τὴν ὀρολογία τοῦ J.-P. Vernant, ὁ Αἴσωπος χωλαίνει ἀπὸ τὴ φωνή.

34. Βλ. F. Rodriguez Adrados, *The "Life of Aesop" and the Origins of Novel in Antiquity*, στὸ *QUCC* 30, 1979, σ. 95.

τρεις παραστάσεις που εικονίζουν τον Αἴσωπο, ή πρώτη πάνω σε μία κύλικα του Μουσείου του Βατικανού παριστάνει έναν άνδρα με πελώριο κεφάλι σε σύγκριση με το υπόλοιπο σώμα, που γέρνει προς τα εμπρός, με μακρυά μαλλιά και μουστάκια, και μυτερό υπογένειο, με μακρυά και αέτisia μύτη. Ὁ άντρας είναι καθισμένος και μιλάει με μία άλεπού που είναι κι αυτή καθισμένη. Ἡ κύλιξ³⁵ αυτή που χρονολογείται γύρω στο 450 π.Χ., δείχνει ότι ή καρικατούρα του Αἰσώπου είχε τυποποιηθεί από πολύ νωρίς, πολύ πριν από το άρχέτυπο του *Βίου του Αἰσώπου*. Σε ένα γλυπτό πορτραίτο που βρίσκεται στη Villa Albani στη Ρώμη (άρ. 964) και που χρονολογείται στον 2ο αἰώνα μ.Χ. εικονίζεται ένας άντρας με καταφανή λόρδωση στο στήθος που πιθανόν εικονίζει τον Αἴσωπο³⁶. Τέλος στον κώδικα Pierpont Morgan 397 υπάρχουν μερικες μικρογραφίες που παριστάνουν τον Αἴσωπο. Ἐνα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τους είναι ότι σ' αυτές ο Αἴσωπος παρουσιάζει ένα έξόγκωμα στο κεφάλι. Ἐτσι βλέπουμε ότι στη λαϊκή παράδοση, όπως εκδηλώνεται και στην κύλικα του 5ου αἰώνα π.Χ. και στο άρχέτυπο του *Βίου*, ή έξωτερική δυσμορφία του Αἰσώπου, που επιτρέπει στον συντάκτη της ψευδοπλανούδειας διασκευής να τον παρομοιάσει με τον όμηρικό Θερσίτη³⁷, έγινε από πολύ νωρίς ένα βασικό στοιχείο αντιπαράθεσης αυτού του σοφού λαϊκού ήρωα με το ήρωϊκό ιδεώδες του καλού κάγαθου³⁸. Ἡ αντίνομία ανάμεσα στην έξωτερική άσχήμια και την έξωτερική σοφία του Αἰσώπου είναι θεμελιακή στη λαϊκή φαντασία και πάνω σ' αυτήν θα χτιστεί ή αφήγηση του *Βίου*, ιδίως στο πρώτο του τμήμα.

Περιεχόμενο του *Βίου του Αἰσώπου*

Ὁ *Βίος του Αἰσώπου* διακρίνεται σε τρία τμήματα. Το πρώτο τμήμα (κεφ. 1-100) που μπορεί με τη σειρά του να διακριθεί σε δύο υποενότητες περιλαμβάνει α) τις περιπέτειες του Αἰσώπου που είναι δούλος κοντά στον πρώτο του κύριο, την ανάκτηση της φωνής του και την έκθεσή του πάνω στον *πρατήρα* της Σάμου όπου πρόκειται να πουληθεί σ' ένα καινούργιο κύριο (κεφ. 1-21), β) την *Αἰσώπου πρᾶσιν*³⁹ στον Ξάνθο, «όνομαστό» φιλόσοφο της Σάμου, και τις περιπέτειες του Αἰσώπου κοντά στον νέο του κύριο, στον όποιο σκαρώνει διάφορες φάρσες. Ἡ όξύνεια και τα πειράγματά του άποσβολώνουν συχνά τον ίδιο τον Ξάνθο και τους σχολαστικούς του.

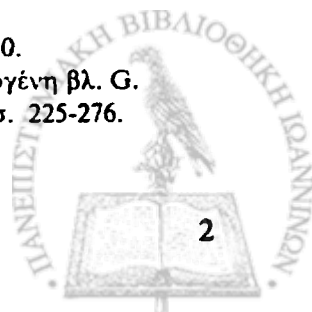
35. Φωτογραφία της κύλικος στον O. Jahn, *Arch. Beiträge*, Βερολίνο 1847, σ. 434 και πίν. 12, 2· L. Laurenzi στην *Encycl. dell' arte antica III*, Ρώμη 1960, σ. 443, από όπου και την άναδημοσιεύουμε.

36. Βλ. K. Schefold, *Die Bildnisse der antiken Dichter, Redner und Denker*, Βασιλεία 1943, σ. 57, και J. J. Bernoulli, *Gr. Ikonographie*, I, Μόναχο 1901, σ. 54-56 με Πίν. VII.

37. Ὁ Θερσίτης είναι κατά τον Ὅμηρο (Ἰλ. Β 16) ο «αἰσχιστος» τών Ἀχαιών. Βλ. G. Nagy, *The Best of the Achaeans* (κεφ. 14, "The Worst of the Achaeans"), Βαλτιμόρη και Λονδίνο 1979, σ. 253 κ. έ.

38. Βλ. A. La Penna, *Il romanzo di Esopo*, στο *Athenaeum* 40, 1962, σ. 280.

39. Για την *Αἰσώπου πρᾶσιν* και τις σχέσεις του Αἰσώπου με τη μορφή του Διογένη βλ. G. Donzelli, *Una versione Menippea della Αἰσώπου Πρᾶσις*, στο *RFIC* 88, 1960, σ. 225-276.

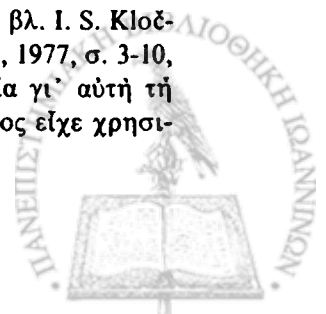

Στή συνέχεια αὐτῆς τῆς ἐνότητας ὁ Αἰσωπος ἀποκτᾶ πάλι τὴν ἐλευθερία του ὕστερα ἀπὸ ἀπαίτηση τῶν Σαμίων. Ἀκολουθεῖ τὸ ἐπεισόδιο τῆς διαμάχης Κροίσου καὶ Σαμίων κατὰ τὸ ὁποῖο ὁ Αἰσωπος ἐρμηνεύει σωστά ἓνα δυσοῖωνο σημάδι καὶ συμβουλεύει τοὺς Σαμίους νὰ διαφυλάξουν τὴν ἀνεξαρτησία τους. Ὁ Αἰσωπος πηγαίνει στὴν αὐλὴ τοῦ Κροίσου καὶ τὸν πείθει νὰ συμφιλιωθεῖ μὲ τοὺς Σαμίους, γυρίζει στὴ Σάμο καὶ οἱ Σάμιοι τοῦ στήνουν ἄγαλμα καὶ τὸν τιμοῦν (κεφ. 22-100). Σ' ὄλο τὸ πρῶτο μέρος ὁ συγγραφέας βάζει τὴ φυσικὴ εὐφυΐα καὶ «θεόπνευστη» εὐφράδεια καὶ εὐστοχία τῶν λόγων τοῦ Αἰσώπου σὲ ἀντίθεση μὲ τὴ λόγια σχολαστικὴ φιλοσοφία καὶ δίνει τὴν ὑπεροχὴ σ' ἓνα δύσμορφο καὶ σκωπτικὸ δούλο πάνω σ' ἓνα φιλόσοφο ποὺ ἀνέχεται συχνά, ἂν ὄχι πάντα, μὲ ἀρκετὴ ἀνεξικακία τὶς φάρσες τοῦ δούλου του⁴⁰.

Στὸ δεῦτερο τμῆμα (κεφ. 101-123) παρεμβάλλεται στὸν *Βίο* ἓνα ἄλλο μυθιστόρημα, πλασμένο ἐξ ὀλοκλήρου πάνω στὸ διάσημο ἀνατολικὸ μυθιστόρημα, τὴν *Ἱστορία τοῦ Ἀχικάρ*, ποὺ εἶναι ὁ σοφὸς σύμβουλος τοῦ Σενναχερίμπ, τοῦ βασιλιᾶ τῆς Ἀσσυρίας. Ὁ Ἀχικάρ ποὺ εἶναι ἄτεκνος υἱοθετεῖ τὸν ἀνεψιὸ του Nadan καὶ τὸν ἀνατρέφει μὲ κάθε φροντίδα θέλοντας νὰ τὸν κάνει διάδοχό του, αὐτὸς ὅμως τὸν συκοφαντεῖ στὸν βασιλιᾶ ποὺ διατάζει τὴν ἐκτέλεσή του. Ὁ ἔμπιστος τοῦ βασιλιᾶ δὲν τὸν σκοτώνει ἀλλὰ τὸν κρύβει. Ὄταν ὁ φαραὼ τῆς Αἰγύπτου ἔμαθε τὸν θάνατο τοῦ Ἀχικάρ ποὺ ἦταν σοφὸς κι ἔλυνε ὅλα τὰ αἰνίγματα, προκάλεσε τὸν Σενναχερίμπ νὰ τοῦ στείλει χτίστες ποὺ νὰ μποροῦν νὰ χτίσουν ἓνα ἐναέριο πύργο. Ἀπελπισμένος, ὁ βασιλιάς τῆς Ἀσσυρίας μετανοεῖ γιὰ τὴν ἀπρονοησία του νὰ σκοτώσει τὸν Ἀχικάρ, ἀλλὰ ὁ ἔμπιστος τοῦ βασιλιᾶ τοῦ παρουσιάζει τὸν Ἀχικάρ ποὺ λύνει τὸ αἰνίγμα αὐτὸ κι ὅλα τὰ ἄλλα ποὺ τοῦ πρότειναν οἱ σοφοὶ σύμβουλοι τοῦ φαραώ. Ὄταν γυρίζει στὴ Βαβυλώνα, προσπαθεῖ μὲ νουθεσίες νὰ κάνει τὸν Nadan νὰ συναισθανθεῖ τὴν ἀγνωμοσύνη του. Αὐτὸς ἀπὸ τὶς τύψεις τοῦ ἀρνεῖται κάθε τροφή καὶ πεθαίνει. Αὐτὴ ἡ ψυχοφελὴς ἱστορία εἶναι γνωστὴ ἀπὸ συριακές, ἀραβικές, αἰθιοπικές, τουρκικές καὶ σλαυικὲς διασκευὲς καθὼς καὶ ἀπὸ τὶς *1001 Νύχτες*⁴¹. Ἡ *Ἱστορία τοῦ Ἀ-*

40. Βλ. E. Chambry, *δ. π.*, σ. XIX.

41. Ἡ παλαιότερη ἀπὸ αὐτὲς τὶς διασκευὲς εἶναι ἡ ἀραμαϊκὴ ποὺ βρέθηκε σὲ παπυρικὰ ἀποσπάσματα μιᾶς ἑβραϊκῆς κοινότητος στὴν Ἐλεφαντίνη, κοντὰ στὸν πρῶτο καταράκτη τοῦ Νείλου. Ἡ γραφὴ μπορεῖ νὰ χρονολογηθεῖ γύρω στὸ 425 π. Χ., βλ. A. Hausrath, *Achiqar und Aesop*, στὸ *SB Heidelberg, Philos. - Hist. Kl.*, 1918, 2, σ. 3-7. Ἡ ἱστορία τοῦ Ἀχικάρ ἐκδόθηκε ἀπὸ τοὺς F. C. Conybeare, J. Rendel-Harris καὶ A. Smith Lewis τὸ 1898 στὸ Λονδίνο καὶ σὲ 2η ἐκδόση τὸ 1913 στὸ Καϊμπριτζ. Ὁ M. W. Haslam, σχολιάζοντας τὸν P. Oxy. 3720, κάνει (σ. 149-154) μιὰ καλὴ σύγκριση τῆς ἐλληνικῆς μὲ τὴν ἀσσυριακὴ διασκευὴ. Βλ. ἐπίσης τὸ ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον ἄρθρο τοῦ Cr. Grotanelli, *Aesop in Babylon*, στὸ συλλογικὸ τόμο *Mesopotamien und seine Nachbarn, Politische und Kulturelle Wechselbeziehungen in alten Vorderasien vom 4.-1. Jahrtausend v. Chr. XXV. Rencontre Assyriologique Internationale, Berlin 3.-7. Juli 1978*, Βερολίνο 1982, σ. 555-572. Γιὰ τὴν «ἱστορικὴ» βάση τῆς διήγησης αὐτῆς βλ. I. S. Kloëkon, *The Tale of Ahiqar. Historical Antecedents of a literary Hero*, στὸ *VDI 141*, 1977, σ. 3-10, ποὺ προσπαθεῖ νὰ ταυτίσει τὰ πρόσωπα αὐτῆς τῆς ἱστορίας. Ἡ βιβλιογραφία γι' αὐτὴ τὴ μυθιστορία εἶναι τεράστια. Κατὰ τὸν Κλήμεντα τὸν Ἀλεξανδρέα, ὁ Δημόκριτος εἶχε χρησιμοποήσει αὐτὴ τὴν ἱστορία στὰ ἠθικά του ἔργα.

χικάρ ἐντάχθηκε, σχεδὸν αὐτούσια, στὸν ἀρχικὸ πυρήνα τοῦ *Βίου τοῦ Αἰσώπου* μὲ ἐπουσιώδεις ἀλλαγές: ὁ Σενναχερίμπ γίνεται ὁ Λύκωρος ἢ Λυκοῦργος, ὁ Ἄχικάρ εἶναι ὁ Αἰσώπος, ὁ Nadan εἶναι ὁ Ἔννος ἢ Αἶνος ἢ Λίνος ἢ Ἥλιος⁴², ὁ Φαραὼ ἀποκτᾶ τὸ ὄνομα τοῦ Νεκταναβῶ, ὄνομα τοῦ τελευταίου Αἰγύπτου Φαραὼ ποῦ παίζει σημαντικὸ ρόλο καὶ στὴ *μυθιστορία τοῦ Ἀλεξάνδρου*. Τὸ ἐπεισόδιο τῆς *παραίνεσης* ἀπαντᾷ ἐδῶ πρὶν ἀπὸ τὴν ἀναχώρηση τοῦ Αἰσώπου γιὰ τὴν Αἴγυπτο. Ἡ παραίνεση συνίσταται κυρίως ἀπὸ ἀποφθέγματα τῶν *Ἑπτὰ Σοφῶν*⁴³ καὶ ἀπὸ *Γνώμες* τοῦ Μενάνδρου⁴⁴. Εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι στὸ τμῆμα αὐτὸ τοῦ *Βίου* ἔχει ὑποχωρήσει αἰσθητὰ τὸ μοτίβο τῆς ἀσχῆμιας τοῦ Αἰσώπου ποῦ ἀναφέρεται μόνο μιὰ φορά (κεφ. 121 G: *ὡς ὄρῳ, διὰ τὸν σαπρόμορφον καὶ κατάρατον τοῦτον μέλλω φόρους τελεῖν τῷ βασιλεῖ Λυκούργῳ*), ἐνῶ ἀπουσιάζει ἐντελῶς ἀπὸ τὸ τρίτο τμῆμα τοῦ ἔργου.

Τὸ τρίτο αὐτὸ τμῆμα (κεφ. 124-142) ποῦ διηγεῖται τὸ ταξίδι τοῦ Αἰσώπου στὴν Ἑλλάδα καὶ τὶς περιπέτειές του ποῦ καταλήγουν μὲ τὸ θάνατό του στοὺς Δελφούς, ἔχει καὶ αὐτὸ ὅπως καὶ τὸ πρῶτο ἐλληνικὴ προέλευση, καὶ ἀποτελοῦσε μὲ αὐτὸ τὸν ἀρχικὸ πυρήνα τοῦ *Βίου τοῦ Αἰσώπου*. Ὁ Αἰσώπος κατηγορεῖ τοὺς Δελφίους γιὰ φιλαργυρία, κι αὐτοὶ μὲ τὴ συνέργεια τοῦ Ἀπόλλωνα τὸν συκοφαντοῦν γιὰ ἱεροσυλία καὶ τὸν θανατώνουν. Ἔνας ὁμοιωμὸς ποῦ ξεσπάει στὴν πόλη τους τοὺς ἀναγκάζει νὰ πληρώσουν τὴν τιμὴ τοῦ αἵματος τοῦ ἀθώου Αἰσώπου στὸν Ἰάδμονα, τὸν ἐγγονὸ τοῦ παλιοῦ κυρίου τοῦ Αἰσώπου.

Πρέπει ἐπίσης νὰ σημειωθεῖ ὅτι μέσα στὸν *Βίο* ὑπάρχουν καὶ 12 μῦθοι ποῦ διηγεῖται ὁ Αἰσώπος⁴⁵ καὶ ποῦ συνήθως καταλήγουν μὲ ἓνα ἐπιμύθιο⁴⁶.

Παραλλαγές τοῦ *Βίου*

Τὸ κείμενο αὐτὸ σώζεται σὲ τρεῖς παραλλαγές ἀπὸ διάφορα βυζαντινὰ χειρόγραφα, ἐνῶ ὑπάρχουν καὶ ἔξι παπυρικὰ ἀποσπάσματα τοῦ *Βίου*.

Ἡ παραλλαγή G ἢ Pergiana, ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου ἐκδότη Β. Ε. Perry, σώθηκε μόνο στὸν πολυμιγῆ καὶ ἱστορημένο⁴⁷ κώδικα 397 τῆς Βιβλιοθήκης Pierpont Morgan τῆς Νέας Ὑόρκης. Παλαιότερα ὁ κώδικας ἀνήκε στὴ μονὴ τῆς Κρυποφέρρης καὶ εἶχε τὴν ἔνδειξη *Cryptoferratensis A 33*. Ἐξαφανίστηκε ἀπὸ τὴ μονὴ μετὰ τὸ 1789, ἐνῶ τὸ 1929 ἐντοπίστηκε ἀνάμε-

42. Βλ. Β. Ε. Perry, *Some Addenda to the Life of Aesop*, στὴν *BZ* 59, 1966, σ. 290.

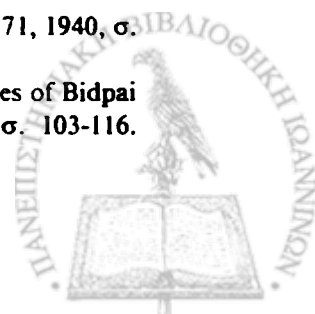
43. Γιὰ τὴ συνύπαρξη, τὴ χρονολογικὴ καὶ θεματικὴ, τοῦ *Συμποσίου τῶν Ἑπτὰ Σοφῶν* καὶ τοῦ *Βίου τοῦ Αἰσώπου* βλ. Α. Momigliano, *The Development of Greek Biography*, Λονδίνο 1971, σ. 27.

44. Βλ. L. Rásonyi Nagy, *Das uigurische Aesop-Josīpas Fragment*, στὸ *Byz.-Neugr. Jahrbuch* 7, 1930, σ. 432.

45. Γιὰ τοὺς μῦθους αὐτοὺς βλ. H. Zeitz, *Der Aesoproman...*, σ. 254-255.

46. Γιὰ τὰ ἐπιμύθια βλ. Β.Ε. Perry, *The Origin of the Epimythium*, στὸ *TAPhA* 71, 1940, σ. 391-419.

47. Γιὰ τὶς μικρογραφίες τοῦ κώδικα βλ. Myrtilla Avery, *Miniatures of the Fables of Bidpai and of the Life of Aesop in the Pierpont Morgan Library*, στὸ *Art Bulletin* 23, 1941, σ. 103-116.

σα στα χειρόγραφα τῆς Συλλογῆς Pierpont Morgan. Περιέχει τὸν Βίο καὶ τοὺς μύθους τοῦ Αἰσώπου, τὸν Φυσιολόγο, ὀρισμένους μύθους τοῦ Βαβρίου κλπ.⁴⁸. Εἶναι τοῦ τέλους τοῦ 10ου αἰώνα καὶ ἀποτελεῖ μόνος τοῦ τὴν «ἰταλιώτικη» διασκευή ποὺ ἀντιγράφηκε καὶ σώθηκε προφανῶς στὴν Κάτω Ἰταλία ἢ τὴν Σικελία καὶ ποὺ ἔμεινε χωρὶς ἀπογόνους σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν ἀνατολική διασκευή. Παρατηρεῖται δηλαδὴ καὶ ἐδῶ αὐτὸ ποὺ παρατηρήθηκε στὴ χειρόγραφη παράδοση ὀρισμένων ποιητῶν ὅπως ὁ Θέογνις, ὁ Φωκυλίδης, ὁ Κόλλουθος καὶ ἄλλοι, ὅπου σὲ μιὰ πλούσια ἀνατολική-βυζαντινὴ παράδοση ἀντιπαρατίθεται ἕνας μοναδικὸς ἐκπρόσωπος τῆς δυτικῆς παράδοσης, ποὺ εἶναι ὑψηλῆς ποιότητος καὶ ποὺ χρονολογεῖται ἐπίσης στὸ τέλος τοῦ 10ου αἰώνα. Τὸ χειρόγραφο, τουλάχιστον κατὰ τὸ τμήμα ποὺ περιέχει τὸν Βίο, δὲν εἶναι ἀπαλλαγμένο ἀπὸ ὀρθογραφικὰ σφάλματα ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλα βαρύτερα ποὺ καθιστοῦν προβληματικὴ τὴν κατανόηση τοῦ κειμένου σὲ ἄρκετὰ σημεία. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐντοπίσει λάθη μεταχαρακτηρισμοῦ ἀπὸ τὴ μεγαλογράμματη στὴ μικρογράμματη γραφή⁴⁹.

Ἡ παραλλαγή W ἢ Westermanniana, ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου ἐκδότη A. Westermann, ἐκδόθηκε τὸ 1845 γιὰ πρώτη φορά. Ὁ Westermann χρησιμοποίησε ἕνα μόνον χειρόγραφο, τὸν κώδικα Laurent. conp. soppr. 627, τοῦ 13ου αἰώνα. Ἡ δευτέρη ἐκδοσις ἔγινε ἀπὸ τὸν B. E. Perry μὲ βάση ἔντεκα χειρόγραφα⁵⁰, ὅσα δηλαδὴ γνώριζε τότε ὁ ἐκδότης⁵¹.

Ἡ παραλλαγή G εἶναι πολὺ ἐκτενέστερη⁵² ἀπὸ τὴν παραλλαγή W, γιατί ἡ πρώτη καλύπτει 42 σελίδες στὴν ἐκδοσις Perry ἐνῶ ἡ δευτέρη μόνον 27, ἔτσι ποὺ νὰ μοιάζει μὲ συμπυκνωμένη παράφραση τῆς πρώτης καὶ ποὺ, κατὰ τὸν Perry, ἔγινε ἀπὸ κάποιον γραμματικὸ γιὰ νὰ χρησιμεύσει ὡς εἰσαγωγή σὲ μιὰ ἐκδοσις τῶν μύθων. Ἡ κάθε μία ἀπὸ αὐτὲς τὶς παραλλαγές, ἰδίως ἡ παραλλαγή G, παραλείπει λέξεις ἢ φράσεις ἢ καὶ ὀλόκληρα ἐπεισόδια ποὺ τὰ σώζει εὐτυχῶς ἡ ἄλλη. Ἔτσι, ἐπειδὴ καὶ οἱ δύο παραλλαγές φαίνεται ὅτι κατάγονται ἀπὸ τὸ ἴδιο ἀρχέτυπο, εἶναι ἡ κάθε μία τους πολύτιμη γιὰ τὴν κριτικὴ ἀποκατάστασις καὶ γιὰ τὴ διόρθωσις ἢ συμπλήρωσις ἐφθαρμένων σημείων ἢ καὶ χασμάτων τῆς ἄλλης.

Διαφορὰ ὑπάρχει καὶ στὴ γλώσσα ποὺ χρησιμοποιεῖ κάθε παραλλαγή: ἡ παραλλαγή G εἶναι λαϊκότερη, μὲ ἄφθονα στοιχεῖα τῆς δημώδους Κοινῆς, καὶ τὸ πρόβλημα γιὰ ἕνα ἐκδότη εἶναι ἂν ὅλα αὐτὰ τὰ λαϊκὰ στοιχεῖα προ-

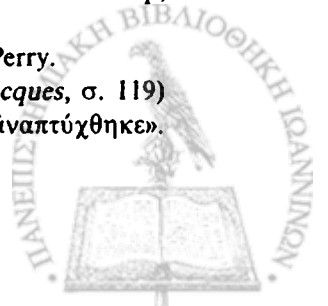
48. Γιὰ τὴν περιγραφή τοῦ G. βλ. E. M. Husselman, A Lost Manuscript of the Fables of Babrius, στὸ *TAPhA* 66, 1935, σ. 104 κ. ἔ. καὶ *Kalilah and Dimnah*, Λονδίνο 1938.

49. Πρβλ. κεφ. 95 ἀμοφώνησαν G ἀντὶ ἀνεφώνησαν, 101 ἐπιλεξάμενος G ἀντὶ ἐπιδειξάμενος, 106 δειλός G ἀντὶ δεινός, 109 Ἦλιε ἢ Λίνε ἀντὶ Αἴνε, 129 τὰ ἡμῶν G ἀντὶ τλήμων κλπ.

50. Γιὰ τὴ χειρόγραφη παράδοσις τῆς παραλλαγῆς W βλ. P. Marc, Die Ueberlieferung des Aesopromans, στὴν *BZ* 19, 1910, σ. 383-409· B. E. Perry, The Text Tradition of the Greek Life of Aesop, στὸ *TAPhA* 64, 1933, σ. 198-244· Τοῦ ἴδιου, Some Addenda to the Life of Aesop, στὴν *BZ* 59, 1966, σ. 285-304.

51. Ἐχῶ ἤδη ἐντοπίσει ἄρκετὰ χειρόγραφα ποὺ ἔμειναν ἄγνωστα στὸν Perry.

52. Ὅπως γράφει καὶ ὁ H. Weil (*Etudes de littérature et de rythmique grecques*, σ. 119) «ἀπὸ διασκευῆ σὲ διασκευῆ τὸ κείμενο αὐτὸ φαίνεται νὰ συμπύχθηκε παρὰ νὰ ἀναπτύχθηκε».

έρχονται από τὸν συγγραφέα τοῦ *Βίου* ἢ ἂν ὀρισμένα ἀπὸ αὐτὰ ὀφείλονται στὴν ἐπέμβαση τῶν διαδοχικῶν ἀντιγραφῶν. Ἀντίθετα ἡ παραλλαγή *W* ποὺ εἶναι λογιότερη φαίνεται συχνὰ νὰ παρουσιάζει ἓνα λόγιο καὶ «διορθωμένο» ὑποκατάστατο γιὰ τοὺς δημῶδεις καὶ ἔντονα χρωματισμένους τύπους τῆς παραλλαγῆς *G*.

Ἡ *Vita Accursiana*

Ἡ Βυζαντινὴ παραλλαγή τοῦ *Βίου*, γνωστὴ καὶ ὡς *Vita Accursiana*⁵³, ἀποδίδεται σὲ μερικὰ χειρόγραφα στὸν λόγιο μοναχὸ Μάξιμο Πλανούδη, καὶ αὐτὸ δέχεται ἀκόμη ὁ Perry⁵⁴, ἂν καὶ ὁ A. Hausrath⁵⁵ εἶχε ἤδη ἀπορρίψει, μὲ ἰσχυρὰ ἐπιχειρήματα, τὴν πατρότητα τοῦ Πλανούδη, ποὺ ἀπλῶς «διόρθωσε», δηλαδὴ ἐξέδωκε ὀρισμένους μύθους ἀπὸ τὸ *corpus* τῶν μύθων ποὺ συνοδεύει αὐτὴν τὴν παραλλαγή. Τὰ 30 περίπου χειρόγραφα ποὺ σώζουν τὴν *Vita Accursiana*⁵⁶ προέρχονται ἀπὸ ἓνα ἀρχέτυπο ποὺ πρέπει νὰ κατάγεται ἀπὸ κάποιον μᾶλλον κακὸ καὶ χασματικὸ χειρόγραφο τῆς παραλλαγῆς *W*. Ἀποτελεῖ ἐλεύθερη ἀλλὰ καὶ συντομευμένη ἀπόδοσις αὐτῆς τῆς παραλλαγῆς καὶ ἡ θέση τῆς στὴν χειρόγραφη παράδοσις τοῦ *Βίου* θὰ καθορισθεῖ κατὰ τὴν ἔκδοσις τῆς *Westermanniana*.

Τὰ παπυρικὰ ἀποσπάσματα

Ἡ παραλλαγή *G* ὅπως καὶ ἡ παραλλαγή *W* εἶναι μορφές τοῦ ἀρχικοῦ γραπτοῦ κειμένου τοῦ *Βίου* ποὺ, ὅπως εἶπαμε, διαφέρουν, ἀλλοῦ λιγότερο ἀλλοῦ περισσότερο, ἢ μία ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ὅμως ἀποσπάσματα τοῦ *Βίου* βρέθηκαν καὶ σὲ παπύρους, ἐνῶ σὲ ἓνα κώδικα, τὸν *Vindobonensis Theologicus graecus 128*, βρέθηκαν οἱ παράγραφοι 109-110 τοῦ *Βίου*, ἀλλὰ σὲ μορφή πληρέστερη ἀπὸ ὅ,τι τις δίνει τὸ χειρόγραφο *G*. Ὅλες αὐτὲς οἱ μορφές τοῦ *Βίου* συνδυάζοντας στοιχεῖα ἀπὸ διάφορες πηγές παρεμβαίνουν σ' ἓνα κοινὸ κείμενο, προσθέτουν, παραλείπουν, μεταβάλλουν ἢ κάθε μία κατὰ βούλησιν ὀρισμένα στοιχεῖα ἀκολουθώντας τὸν δικὸν τους δρόμο. Τέσσερα ἀπὸ αὐτὰ τὰ παπυρικὰ ἀποσπάσματα, δηλαδὴ τὸν PSI 156, τοῦ 4ου αἰῶνα μ.Χ., τὸν P. Oxy. 2083, τοῦ 4ου/5ου αἰῶνα μ.Χ., τὸν P. Berol. 11628, τοῦ 2ου/3ου αἰῶνα μ.Χ., καὶ τὸν P. Golenishchev τοῦ 7ου αἰῶνα μ.Χ., τὰ ἐπανεξέδωσε ὁ Perry καὶ τὰ σχολίασε στὸ βιβλίον του *Studies in the Text History of the Life and Fables of Aesop*, σ. 39-70. Ἐνας ἄλλος πάπυρος, ὁ P. Oxy. 1800, δίνει ὀρισμένα στοιχεῖα ποὺ προέρχονται ἀπὸ ἐντελῶς διαφορετικὴ παράδοσις τοῦ *Βίου*, τέλος δύο ἀκόμη παπυρικὰ ἀποσπάσματα, οἱ P.

53. Ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου ἐκδότη τῆς, Bonus Accursius (γύρω στὸ 1479). Τελευταία ἔκδοσις ἀπὸ τὸν A. Eberhard, *Fabulae Romanenses graece conscriptae*, Λιψία 1872.

54. Στὰ *Aesopica I*, σ. 1.

55. Στὴν *PhW* 57, 1937, σ. 770-777.

56. Τὴν *Vita Accursiana* μετέφρασαν οἱ μυθογράφοι τῆς Ἀναγέννησις καὶ τοῦ 17ου αἰῶνα, καὶ εἶναι ἡ πηγή τῆς *Vie d'Esop le Phrygien* ποὺ ἔγραψε ὁ La Fontaine, βλ. A. Dain, στὴ *REG* 1935, σ. 445.

Oxy. 3331 και 3720 που άνηκαν ὁμως στὸν ἴδιο κύλινδρο, δημοσιεύτηκαν πρόσφατα, μετὰ ἀπὸ τὴν ἔκδοση τοῦ Perry. Βέβαια, τὰ παπυρικά ἀποσπάσματα εἶναι τόσο σύντομα ὥστε ὁποιαδήποτε ἀπόλυτη ἀποψη σχετικά μὲ τὴ συγγένειά τους μὲ τὶς δύο παραλλαγές G καὶ W νὰ μοιάζει αἰθαίρετη. Πάντως ἡ μορφή τοῦ κειμένου στὸν P. Oxy. 2083 (κεφ. 59, 9-62, 8) φαίνεται νὰ πλησιάζει ἐκείνη τῆς παραλλαγῆς G, ἐνῶ ὁ P. Golenishchev (κεφ. 124, 3-132, 3) μοιάζει νὰ συγγενεύει περισσότερο μὲ ἓνα κλάδο τῶν χειρογράφων τῆς παραλλαγῆς W, δείχνει ὁμως μιά τάση σύντμησης τοῦ κειμένου. Ὁ πάπυρος τοῦ Βερολίνου (κεφ. 121, 9-124, 5) εἶναι κι αὐτὸς κοντὰ στὴν παραλλαγή G ἀλλὰ παραλείπει ὀρισμένα στοιχεῖα. Ὁ PSI 156 (κεφ. 1, 5-3, 22), ἂν καὶ οὐσιαστικά ἐπαναλαμβάνει τὸ γνωστὸ ἀπὸ τὶς δύο παραλλαγές κείμενο, περιέχει ἐκφράσεις καὶ λέξεις πού διαφέρουν ἀπὸ τὸ κείμενο τῶν δύο παραλλαγῶν, καὶ ἔχει μορφή ἐκτενέστερη ἀπὸ αὐτό. Ἐπιπλέον ὁ συντάκτης αὐτοῦ τοῦ *Βίου* προτιμᾷ τὸν διάλογο ἀπὸ τὴν ἀφήγηση, τὸν εὐθύ λόγο ἀπὸ τὸν πλάγιο, δίνοντας στὸ κείμενο ἓνα τόνο πολὺ πιὸ ζωντανό. Τέλος οἱ P. Oxy. 3331 καὶ 3720, πού, ὅπως ἀπέδειξε ὁ ἐκδότης τους M. W. Haslam, άνηκαν στὸν ἴδιο ἀρχαῖο κύλινδρο τοῦ 3ου αἰῶνα μ.Χ., παρέχουν ὁ πρῶτος τὸ πικάντικο ἐπεισόδιο τῶν 10 μῆλων πού παραλείπει ἡ παραλλαγή G καὶ ὁ δεύτερος ἓνα ἐκτενές ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν παραμονὴ τοῦ Αἰσώπου στὴ Βαβυλώνα (κεφ. 107-111). Τὸ δεύτερο αὐτὸ ἀπόσπασμα συνήθως συμφωνεῖ μὲ τὸν G, σπάνια εἶναι συντομότερο, ἀλλὰ ἐδῶ κι ἐκεῖ προσθέτει μιά λεπτομέρεια πού λείπει ἀπὸ τὸν G. Ἔτσι δίνει τὴν ἐντύπωση ὅτι ἀνήκει σὲ μιά διασκευὴ ἐκτενέστερη ἀπὸ τὴν παραλλαγή G καί, βέβαια, μιά διασκευὴ ἀλογόκριτη πού, κατὰ τὴ Rosa Giannattasio⁵⁷, σημαίνει ὅτι ἀνάγεται σὲ παλαιότερη ἐποχὴ ἀπὸ τὸ ἀρχέτυπο τοῦ G καὶ πλησιέστερη πρὸς τὸ ἀρχαῖο πρότυπο.

Χρονολόγηση, ἀρχέτυπο καὶ προέλευση τῶν παραλλαγῶν G καὶ W

Κατὰ τὸν B. E. Perry, τὸ Ἀλεξανδρινὸ ἀρχέτυπο τοῦ *Βίου* πρέπει νὰ γράφηκε στὴν Αἴγυπτο γύρω στὰ 30 π. Χ. μὲ 100 μ. Χ. καὶ ἀντανακλᾷ τὸ ἰσχυρὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς τῆς ἐποχῆς γιὰ λαϊκὲς διασκευὲς τοῦ *Βίου*. Μερικὰ ἀπὸ τὰ ἐπεισόδια πιθανὸν νὰ πάρθηκαν ἀπὸ τὰ *Αἰσώπεια* τοῦ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως⁵⁸ καὶ ἄλλα νὰ κυκλοφοροῦσαν καὶ πρωτύτερα, ὅπως μᾶς τὸ δείχνουν τὰ σωζόμενα *testimonia*⁵⁹. Γιὰ τὴν Αἰγυπτιακὴ προέλευση τοῦ *Βίου* ὁ Perry προβάλλει τὰ ἐξῆς ἐπιχειρήματα: α) Ἡ Ἴσις παίζει σημαντικό ρόλο στὸ κείμενο αὐτὸ ὡς ἡ θεὰ πού εὐεργέτησε τὸν Αἰσώπο ἀλλὰ καὶ ὡς ἡγεμὼν τῶν Μουσῶν στὴ θέση τοῦ Ἀπόλλωνα, πράγμα πού σημαίνει ὅτι ἡ παραλλαγή αὐτὴ γεννήθηκε στὴν Αἴγυπτο, σὲ Αἰγυπτιακὸ ἢ σὲ ἐξελληνισμένο Αἰγυπτιακὸ περιβάλλον, β) ἐπὶ πλέον ὁ Ἀπόλλων παρουσιάζε-

57. R. Giannattasio, Su due recenti papiri della Vita di Esopo, στὴ ZPE 76, 1989, σ. 7-10.

58. Βλ. Demetrius of Phalerum and the Aesopic Fables, στὸ TAPhA 93, 1962, σ. 287-346. Τοῦ ἴδιου *Some Addenda to the Life...*, σ. 286.

59. B. E. Perry, *Aesopica I*, σ. 211-241.

ται με ὄχι καὶ τόσο κολακευτικὰ χαρακτηριστικά, ὁ Φαραὼ ἔχει ἐδῶ ἓνα ὄνομα (Νεκταναβῶ) ποῦ τὸν δίνει μόνο ὁ *Βίος*, ἐνῶ δὲν ἀναφέρεται σὲ καμιά ἀπὸ τὶς ἀνατολικὲς διασκευὲς τῆς *Ἱστορίας τοῦ Ἀχικάρ*, καὶ γ) τὸ χρῶμα καὶ ὁ τόνος τῆς διήγησης προδίδουν ὄχι μόνο ὅτι ὁ συγγραφέας εἶναι πληβεῖος ἀλλὰ καὶ ὅτι περιφρονεῖ τὴν ἀνώτερη σχολαστικὴ ἑλληνικὴ παιδεία, ὅπως τὴν ἀντιπροσωπεύουν ὁ Ξάνθος καὶ οἱ *σχολαστικοί* του. Ἀντίθετα, στὴ λόγια ἐπεξεργασία ποῦ ἔχουμε στὴν παραλλαγὴ W, ἡ Ἴσις ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὸν Ἀπόλλωνα καὶ ἐξαφανίζεται ὁ ἀνθελληνικὸς τόνος. Εἶναι λοιπὸν ὁ *Βίος* ἓνα ἀπὸ τὰ πρῶτα κείμενα με ἀντι-ἀκαδημαϊκὸ, ἀντι-ἀπολλώνιο καὶ ἀνθελληνικὸ χαρακτήρα.

Ὅπως ὁμως σωστὰ παρατηροῦν ὁ W. E. Blake⁶⁰ καὶ ὁ J. H. Rose⁶¹, ὁ ρόλος τῆς Ἴσιδος δὲν ἐξαφανίζεται ἀπὸ τὴν παραλλαγὴ W ἔστω καὶ ἂν ἐμφανίζεται πιὸ περιορισμένος, ἐνῶ ἡ ὀργὴ τοῦ Ἀπόλλωνα παρουσιάζεται στὴν παραλλαγὴ G ἐντελῶς ἐπεισοδικὰ με μιά σύντομη ἀναφορὰ σὲ δύο σημεῖα τοῦ κειμένου, ὅπου ἐξ ἄλλου τονίζεται ὅτι ὁ θυμὸς του ὀφείλεται στὸ ὅτι ὁ Αἴσωπος τοποθέτησε τὸ δικό του ἄγαλμα μαζί με τὶς Μοῦσες καὶ ὄχι τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνα. Ἀντίθετα, καὶ στὴν παραλλαγὴ G, ὁ Ἀπόλλων ἀναφέρεται ὡς ἡγεμῶν, προστάτης καὶ μείζων τῶν Μουσῶν καὶ ἡ ἀπέχθεια πρὸς αὐτὸν ἐξηγεῖται ἀπὸ τὴ θανάτωση τοῦ Αἰσώπου στοὺς Δελφούς, ὅπου ὁ θεὸς δὲν κάνει τίποτε γιὰ νὰ τὴν ἀποτρέψει, ἀντίθετα μάλιστα συνεργεῖ σ' αὐτήν. Ἐπὶ πλέον ἡ ἀναφορὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Νεκταναβῶ δὲν προδίδει καμιά φιλοαιγυπτιακὴ χροιά, ἀφοῦ ὁ Νεκταναβῶ δὲν παρουσιάζεται καὶ με τόσο κολακευτικὸς χαρακτηρισμὸς, ἐνῶ στὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ *Βίου* ἡ σκηνὴ εἶναι κυρίως στὴ Σάμο⁶².

Ὁ Perry πιστεύει ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ προῦπήρχε τοῦ *Βίου* κανένα πρότυπο σὲ γραπτὴ μορφή, γιὰ τὸ ὅτι ὁ *Βίος* ἀντίκειται σὲ τὶς προτιμήσεις τῆς κλασσικῆς ἐποχῆς, αὐτὸ ὁμως δὲν ἐμποδίζει νὰ κυκλοφοροῦσε προφορικὰ μιά μορφή τοῦ *Βίου* ἤδη ἀπὸ τὸν 6ο ἢ τὸν 5ο αἰῶνα⁶³ καὶ νὰ ὑπέστη διαδοχικὲς προσλήψεις, ἐνῶ οἱ δύο παραλλαγὲς G καὶ W πρέπει νὰ κατάγονται ἀπὸ κοινὸ πρότυπο τοῦ 1ου αἰῶνα. Ὅρισμένα μάλιστα ἐπεισόδια τῆς παραλλαγῆς G μπορεῖ νὰ εἶναι μεταγενέστερα, ὅπως ἡ ἐξεζητημένη *ἔκφρασις* τοῦ κεφαλαίου 6 ποῦ μιμεῖται τὸ ὕφος τῶν Βουκολικῶν ποιητῶν καὶ ποῦ θυμίζει κείμενα τῆς ὀψιμῆς Σοφιστικῆς τοῦ 4ου καὶ 5ου αἰῶνα μ. Χ.⁶⁴

Ἐνα ἄλλο θέμα ποῦ ἀξίζει νὰ θιγῆ εἶναι ἡ προέλευση τῶν παραλλαγῶν G καὶ W. Ὁ A. La Penna⁶⁵ ἔκανε μιά πολὺ ἐξυπνη, νομίζω, παρατήρηση. Στὸ κεφάλαιο 141 οἱ δύο παραλλαγὲς διαφέρουν ὡς πρὸς τὶς χῶρες ποῦ ὁ Αἴσωπος θὰ προτιμοῦσε νὰ κάνει τὸ γύρο τους κακοπαθαινόντας: κατὰ τὴν πρώτη παραλλαγὴ εἶναι ἡ Συρία, ἡ Φοινίκη καὶ ἡ Ἰουδαία, κατὰ τὴ δευτε-

60. W. E. Blake, στὸ *AJPh* 75, 1954, σ. 80-82.

61. J. H. Rose, στὸ *CR* 3, 1953, σ. 154.

62. J. H. Rose, ὁ. π., σ. 155.

63. Βλ. A. La Penna, *Il romanzo di Esopo*, στὸ *Athenaeum*, 40, 1962, σ. 273· A. Hausrath, *Das Problem der Aesopischen Fabel*, στὸ *NJ* 1898, σ. 307.

64. Βλ. W. E. Blake, στὸ *CPh* 34, 1939, σ. 289.

ρη είναι ή Σικελία, πράγμα πού, κατά τόν La Penna, σημαίνει ότι οί δύο συντάκτες άπευθυνόντουσαν σε κοινό διαφορετικό, αντίστοιχα από αυτές τις χώρες.

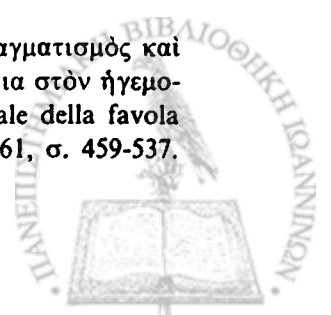
Ἄρχικὸς πυρήνας τοῦ Βίου

Ἄν ὁ Βίος τοῦ Αἰσώπου εἶναι λοιπὸν μία μεταγενέστερη συγγραφὴ ποὺ τὸ ἀρχέτυπό της τοποθετεῖται συνήθως γύρω στὸν 1ο αἰῶνα μ. Χ., φαίνεται πιθανὸ ὅτι μία προφορικὴ μορφή του ὑπῆρχε ἤδη ἀπὸ τὸν 6ο αἰῶνα π. Χ. καὶ ὅτι αὐτὴ ἢ διήγησις γεννήθηκε, ἔζησε καὶ ἀναπτύχθηκε μέσα στὰ λαϊκὰ στρώματα τῆς κοινωνίας, δηλαδὴ ἔξω ἀπὸ τὰ συνήθη πλαίσια τῆς καθιερωμένης λογοτεχνίας καὶ κάποτε παράλληλα μ' αὐτήν. Ἔτσι, γιὰ νὰ πάρουμε ἓνα παράδειγμα, ἡ σωτηρία τῶν Σαμίων πού τοὺς ἐπιβουλεύεται ὁ Κροῖσος ἦταν, κατὰ τὸν Ἡρόδοτο (I 27), ἔργο τοῦ Βίαντα ἢ τοῦ Πιττακοῦ, ἐνῶ ὁ Βίος, πού ἀπηχεῖ πιθανὸν μία τοπικὴ Σαμιακὴ παράδοση, τὴν ἀποδίδει στὸν Αἰσώπο. Πέρα ἀπὸ τοπικὲς παραδόσεις ἢ διήγησις ὀφείλει τὴν ἀνάπτυξη ἀλλὰ καὶ τὴ διατήρησή της στὸ γεγονὸς ὅτι ἡ λαϊκὴ φαντασία μποροῦσε ἐλεύθερα νὰ πλάθει ἢ νὰ ἀναπλάθει διάφορες ἱστορίες-ἀνέκδοτα ἀλλὰ καὶ ἀρχαῖα στοιχεῖα πού ἐπιβίωσαν στὴ λαϊκὴ συνείδησις καὶ νὰ τὰ προσθέτει σὲ ἓνα ἀρχικὸ πυρῆνα, συνδέοντάς τα μεταξύ τους ἢ μὲ τις προϋπάρχουσες ἱστορίες μὲ χᾶλαρὲς καὶ ἀσαφεῖς χρονολογικὲς ἐνδείξεις τοῦ τύπου *τῆ δὲ ἑξῆς ἡμέρα, μετ' οὐ πολὺ, τῆ δ' ἐπαύριον, καὶ δὴ ποτε κλπ.* πού ἐπιπλέον δημιουργοῦν μία παραμυθιακὴ ἀτμόσφαιρα στὴ διήγησις καὶ τὴν τοποθετοῦν ἔτσι ἐκτὸς τοῦ πραγματικοῦ χρόνου.

Τὸ ἀποφασιστικὸ ὅμως στοιχεῖο σ' αὐτὴ τὴν ἀρχικὴ προφορικὴ διήγησις πρέπει νὰ ἦταν ἢ ἀντίθεση Αἰσώπου/Ξάνθου: ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος ἡ ἔμφυτη νοημοσύνη, ὁ κοινὸς νοῦς τοῦ ἀμόρφωτου ἀνθρώπου τοῦ λαοῦ πού εἶναι ἀπὸ τὴ φύση του σοφός, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἡ νεκρὴ παιδεία πού ἔχει ἀπὸ τὰ βιβλία ὁ φιλόσοφος, ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος ὁ δούλος πού βρίσκεται στὸ τελευταῖο σκαλοπάτι τῆς κοινωνικῆς κλίμακας, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ὁ κύριος, ὁ δεσπότης, ὁ προνομιούχος τοῦ γένους ἢ τοῦ χρήματος. Αὐτὴ ἡ σύγκρουσις τῶν δύο «ταξικῶν» ἐκπροσώπων δὲν καταλήγει βέβαια στὴν ἐξέγερσις τοῦ καταπιεσμένου δούλου, ἀλλὰ παίρνει τὴ μορφή μιᾶς σφοδρῆς διαμαρτυρίας ἐνάντια στὶς προλήψεις, τὶς προκαταλήψεις καὶ τὶς αὐθαιρεσίες τῆς καθεστηκυίας τάξης, δηλαδὴ τῶν ἀρχόντων, τῶν καθιερωμένων φιλοσόφων, τοῦ ἱερατείου⁶⁶, ἀλλὰ καὶ ἐνάντια στὸν θεὸ τῆς καθεστηκυίας τάξης, τὸν Ξανθὸ Ἀπόλλωνα. Ἔτσι στὴν πολιτικο-κοινωνικὴ καὶ ἰδεολογικὴ διάστασις τῆς μορφῆς τοῦ Αἰσώπου συνυπάρχει καὶ ἡ θρησκευτικὴ πού θὰ θίξουμε πιὸ κάτω.

65. Il romanzo di Esopo, στο *Athenaeum* 40, 1962, σ. 272-273.

66. Ὅπως στοὺς Αἰσώπειους μύθους, ἔτσι καὶ στὸν Βίο ἐκφράζεται ὁ πραγματισμὸς καὶ ὀρθολογισμὸς τῶν κατώτερων κοινωνικῶν τάξεων καὶ ἡ ἀντίδρασή τους ἐνάντια στὸν ἡγεμονισμὸ τῶν ἐκπροσώπων τῆς καθεστηκυίας τάξης. Βλ. A. La Penna, *La morale della favola esopica come morale delle classi subalterne nell' antichità*, στο *Società* 17, 1961, σ. 459-537.

Φιλοσοφικὲς ιδέες στὸν Βίο

Μέσα σ' ἓνα ἀφηγηματικὸ πλαίσιο διανθισμένο μὲ διάφορα φανταστικά στοιχεία ὁ Βίος τοῦ Αἰσώπου, ὅπως ἐξ ἄλλου καὶ ἡ *Μυθιστορία τοῦ Ἀλεξάνδρου*, προβάλλει φιλοσοφικὲς ιδέες ποὺ ἀπηχοῦν ἰδίως τὴν κυνικὴ φιλοσοφία, ἀλλὰ καὶ ἄλλες ποὺ θυμίζουν τοὺς Πυθαγόρειους, τοὺς σοφιστές, τοὺς στωϊκοὺς ἢ καὶ αὐτὸν τὸν Πλάτωνα. Κυρίαρχη, ὅπως εἶπαμε, εἶναι ἡ *κυνικὴ φιλοσοφία*. Ὁ ἴδιος ὁ Αἰσώπος εἶναι ἓνα εἶδος Διογένη⁶⁷, ἐνῶ ὀρισμένα ἐπεισόδια τοῦ Βίου τοῦ Αἰσώπου εἶναι παράλληλα μὲ ἐπεισόδια τοῦ Βίου τοῦ Διογένη⁶⁸. Ἐπὶ πλεον ἀπαντοῦν στὸν Βίο τοῦ Αἰσώπου τὰ ἀντιθετικὰ ζεύγη τῆς κυνικῆς φιλοσοφίας νόμος (ἢ θέσις)/ φύσις⁶⁹, ἔργω/λόγῳ, ἀνθρώπος/ὄχλος, εὐτέλεια/πολυτέλεια, εὐμορφία/φρόνησις, οἰκεία/ἀλλότριά, δοῦλος/ἄρχων κλπ., καθὼς καὶ οἱ ἔννοιες *παρρησία, αὐτάρκεια, εὐψυχία, τὰ κάτω ἄνω* (ἢ ἀνατροπὴ τῶν ἀξιῶν), *θεραπεία τῶν μαινομένων* κλπ.⁷⁰.

Σχέση τοῦ Αἰσώπου μὲ τοὺς θεοὺς

Ὁ Αἰσώπος παρουσιάζεται νὰ ἔχει ἰδιαίτερες σχέσεις μὲ τοὺς θεοὺς. Ἀποκτᾷ ἢ ξαναβρίσκει τὴ φωνὴν χάρη στὴν ἐπέμβαση τῆς Ἴσιδος καί, ἐπίσης, ἀποκτᾷ τὴ φρόνηση καὶ τὴν εὐρεσιολογία χάρη στὶς Μοῦσες⁷¹, τὶς ὁποῖες μὲ τὴ σειρά του τιμᾷ στήνοντας τὰ ἀγάλματά τους στὸ Αἰσώπειον τῆς Σάμου. Τέλος στὸ ἱερὸ τῶν Μουσῶν προσπαθεῖ νὰ καταφύγει γιὰ νὰ ἀποφύγει τὸν θάνατο ἀπὸ τοὺς Δελφίους. Ἀντίθετα, βρίσκεται σὲ ἀντιπαλότητα μὲ τὸν Ἀπόλλωνα τὸν ὁποῖο ὑποκαθιστᾷ στὸν ρόλο τοῦ Μουσαγέτη στήνοντας τὸ δικό του ἄγαλμα μαζί μὲ τὰ ἀγάλματα τῶν Μουσῶν ἀντὶ γιὰ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνα. Ἔτσι προκαλεῖ τὴν ὀργὴν τοῦ θεοῦ ὅπως καὶ ὁ ἐπίσης Φρύγας Μαρσύας ποὺ θέλησε νὰ ἀνταγωνισθεῖ (= ὑποκαταστήσει) τὸν Ἀπόλλωνα. Τέλος, ὁ Αἰσώπος παρουσιάζεται ἀπὸ μιὰ ἄποψη ὡς ὁ εὐνοούμενος τῆς Ἀφροδίτης⁷².

67. Ἀκριβέστερα, ὁ Διογένης εἶναι ἓνα εἶδος Αἰσώπου.

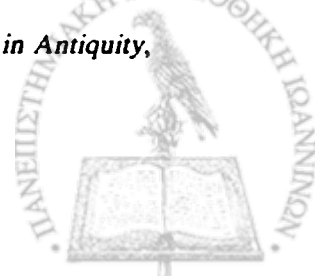
68. Βλ. G. Donzelli, *Una Versione Menippea della Αἰσώπου Πρᾶσις*, στὴ *RFIC* 88, 1960, σ. 225-276· H. Zeitz, *Der Aesoproman...*, σ. 230-234.

69. Βλ. E. Schwartz, στὸ *RhM* 40, 1885, σ. 250-254, καὶ A. Μπαγιόνα, *Ἡ Πολιτικὴ Φιλοσοφία τῶν Κυνικῶν*, Ἀθήνα 1970, σ. 27.

70. Βλ. F. R. Adrados, *Elementos cinicos en las 'Vidas' de Esopo y Secundo y en el 'Dialogo' de Alejandro y los Gimnosofistas...*, σ. 309-328· Τοῦ ἴδιου, *Politica cinica en las fábulas esopicas*, στὸ *Filologia e forme letterarie, Studi offerti à Fr. Della Corte, I*, Urbino 1898, σ. 413-426· Τοῦ ἴδιου, *Historia de la fábula greco-latina*, I, σ. 661-698· A. Μπαγιόνα ὁ. π., *passim*, καὶ D. R. Dudley, *A History of Cynicism from Diogenes to the VIth Century A. D.*, Λονδίνο 1937.

71. Οἱ Μοῦσες παίζουν σημαντικό ρόλο στὸν Βίο, γιὰ τὴν ἐκτὸς ἀπὸ τὴν σχέση τους μὲ τὸν Αἰσώπο εἶναι πανταχοῦ παρούσες σ' αὐτὴ τὴ διήγηση: ὁ Ξάνθος καὶ οἱ *σχολαστικοί* του ὀρκίζονται ἐπανελημμένα σ' αὐτές, κι αὐτὸ εἶναι φυσικό, ἐφ' ὅσον "Les Muses sont les Saintes de l'Académie", κατὰ τὴν ἔκφραση τοῦ P. Boyancé, *Le culte des muses chez les philosophes grecs*, Παρίσι 1972, σ. 264.

72. Βλ. F. Rodríguez Adrados, *The "Life of Aesop" and the Origins of Novel in Antiquity*, σ. 95-96.

Τὸ ἐρωτικὸ στοιχείο στὸν *Βίο*

Παρά τὴν τερατόμορφη ἀσχήμια τοῦ Αἰσώπου τὸ ἐρωτικὸ στοιχείο εἶναι σημαντικὸ στὸν *Βίο*. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ποῦ ὁ Αἰσώπος συναντᾷ τὴ γυναῖκα τοῦ Ξάνθου ὑπάρχει μιὰ σύγκρουση ἀνάμεσά τους: αὐτὴ τὸν βρίσκει φυσικὰ ἀπωθητικὸ καὶ διαμαρτύρεται σφόδρα στὸν Ξάνθο ποῦ τὸν ἀγόρασε, ἐνῶ εἶχε δεῖ στὸ ὄνειρό της ὅτι ἡ Ἀφροδίτη τῆς ἔστελνε δῶρο ἕναν πάγκαλο δούλο. Ὁ Αἰσώπος πάλι τῆς ἐπιτίθεται μὲ βαρειές ἐκφράσεις, καὶ ἡ σύγκρουση αὐτὴ συνεχίζεται γιὰ κάμποσο ὥσπου ἡ γυναῖκα τοῦ Ξάνθου αἰσθάνεται ἀκατανίκητη ἔλξη γιὰ τὸν κακάσχημο δούλο ποῦ ὅμως εἶναι προικισμένος ἀπὸ τὴ φύση μὲ ὀρισμένα ἰδιαίτερα σωματικὰ προσόντα. Γιὰ νὰ τὸν δελεάσει καὶ νὰ κατανικήσει τὴ νομιμοφροσύνη του ἀπέναντι στὸν κύριό του, τοῦ ὑπόσχεται μιὰ φορεσιὰ ὑπὸ ὄρους, ἀλλὰ τελικὰ δὲν τοῦ τὴ δίνει μὲ τὸ πρόσχημα ὅτι ὁ Αἰσώπος δὲν τήρησε τὴ συμφωνία τους. Τὸ πικάντικο αὐτὸ ἐπεισόδιο προστίθεται σὲ δύο ἄλλα ποῦ διηγεῖται ὁ Αἰσώπος, ἐνῶ εἶναι φυλακισμένος ἀπὸ τοὺς Δελφίους. Ἀπὸ αὐτὰ τὸ ἕνα θυμίζει τὴ γνωστὴ *Μιλησιακὴ ἱστορία*⁷³ τῆς χήρας ματρῶνας ἀπὸ τὴν Ἔφεσο, ποῦ τὸ θέμα της εἶναι ἡ ἀστάθεια τῆς γυναικείας καρδιάς. Ὅπως σ' ἐκείνη τὴν ἱστορία, ἔτσι καὶ στὸ ἀντίστοιχο ἐπεισόδιο τοῦ *Βίου* (κεφ. 129) ἡ ἀπαρηγόρητη χήρα ξεχνάει γρήγορα τὴ λύπη της γιὰ τὸν πεθαμένο ἄντρα της καὶ πέφτει στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ γεωργοῦ ποῦ τὴ φλερτάρει καὶ μάλιστα πλάι στὸν τάφο τοῦ ἄντρα της. Τὰ τολμηρὰ αὐτὰ ἐπεισόδια δὲν εἶναι παράταιρα σὲ μιὰ λαϊκὴ ἢ λαϊκότεροπη διήγηση ὅπως εἶναι ὁ *Βίος*, τὸ πρῶτο μάλιστα φωτίζει μιὰ σημαντικὴ πλευρὰ τῆς προσωπικότητος τοῦ Αἰσώπου, ὅπως θὰ δοῦμε πιὸ κάτω.

Σχέση τοῦ *Βίου* μὲ τὴν κωμωδία

Ὁ *Βίος* τοῦ Αἰσώπου εἶναι ἡ εἰκόνα ἑνὸς κόσμου ποῦ ἔχει γυρίσει «τ' ἀπάνω κάτω», ὅπως ὁ κόσμος τῆς κωμωδίας, ὅπου ὁ δούλος γελοιοποιεῖ καὶ νικάει τὸν ἀφέντη, ὁ ἀμόρφωτος τοὺς φιλόσοφους, ὁ ἀπόκληρος τοὺς πολῖτες, τοὺς βασιλιάδες καὶ ὀλόκληρες πόλεις, ὅπου ὁ ἀδύνατος καὶ ὁ ἄσχημος δίνει μαθήματα στοὺς ἰσχυροὺς καὶ κατορθώνει ὄχι μόνο νὰ σώσει τὸν ἑαυτό του ἀλλὰ συγχρόνως νὰ σώσει κι αὐτοῦς⁷⁴.

73. Γιὰ τὶς *Μιλησιακὰς ἱστορίας* ἢ βιβλιογραφία εἶναι ἐξαιρετικὰ πλούσια. Περιορίζομαι νὰ ἀναφέρω τὶς ἐξῆς ἐργασίες: O. Weinreich, *Fabel, Aretalogie, Novelle...*, SB Heidelb. Ak., 1930/31, 7. Abt., (σ. 53 κ.έ.: Die Novelle von der treulosen Witwe bei Petron und in der Fabel)· W. Aly, s.v. *Milesia*, RE XIII, 1932, σ. 1580-81; Schmid-Stählin, *Gesch. der Gr. Literatur*, II, 1, σ. 481 κ.έ.· E. Rohde, *Der Griech. Roman*, σ. 584 κ.έ., 605 κ.έ., 612· B. E. Perry, *The Ancient Romances*, σ. 92 κ.έ.· W. Aly, Die Milesische Novelle, στὸ NJW I, 1925, σ. 196-212· H. Lucas, Zu den Milesiaca des Aristides, στὸ *Philologus* 66, 1907, σ. 16-35· E. Grisebach, *Die treulose Witwe. Eine Chinesische Novelle und ihre Wanderung durch die Weltliteratur*, Βιέννη 1873· A. Lesky, Ἱστορία τῆς Ἀρχ. Ἑλλ. Λογοτεχνίας (ἑλλην. μετάφρ. Ἀ. Τσοπανάκη), Θεσσαλονίκη 1964, σ. 1160 κ. ε.

74. Γιὰ τὶς σχέσεις τοῦ *Βίου* μὲ τὸν Ἀριστοφάνη καὶ τὴν κωμωδία βλ. Q. Cataudella, Aristofane e il cosiddetto "romanzo di Esopo", στὸ *Dioniso* 9, 1942, σ. 5-14.

Ἡ προσωπικότητα τοῦ Αἰσώπου

Τελικὰ ποιὸς εἶναι ὁ Αἰσώπος; Εἶναι ὁ ξένος ποῦ ἔρχεται ἀπὸ ἔξω σάν θεός, γιὰ νὰ διδάξει καὶ νὰ σώσει τοὺς ἀνθρώπους τῆς πόλης καὶ ποῦ τῆ στιγμῇ τοῦ θανάτου του θὰ ἐπικαλεσθεῖ τὸν Ξένιο Δία, εἶναι ὁ ἀμόρφωτος δούλος, αὐτὸς ὁ «ἀπόλυτος ξένος»⁷⁵, ποῦ θὰ εἶναι σὲ συνεχῆ ἀγῶνα μὲ τὸν φιλόσοφο δεσπότη καὶ ποῦ θὰ τὸν ἀμφισβητήσῃ καὶ θὰ τὸν ὑποκαταστήσῃ στὸ γνῶστικὸ καὶ φιλοσοφικὸ ἐπίπεδο ἀλλὰ καὶ στὸ ἐρωτικὸ, εἶναι ὁ μέλας ποῦ νικᾷ τὸν Ξάνθο καὶ ποῦ θυμίζει τὸ ζεῦγος Μέλαγχθος/Ξάνθος τῶν ἀττικῶν θρύλων, ὅπου ὁ Μέλαγχθος νικᾷ τὸν Ξάνθο χάρις τῆς παρέμβασης τοῦ *Μελαναιγίδος* Διονύσου. Εἶναι λοιπὸν ὁ μέλας Διόνυσος τῶν χαμηλῶν κοινωνικῶν τάξεων ποῦ ἀντιπαρατίθεται συνεχῶς στὸν ξανθὸν Ἄπολλωνα, τὸν θεὸ καὶ ιδεῶδες τῶν προνομιούχων τάξεων, καὶ ποῦ τὸν ὑποκαθιστᾷ ὡς *μουσαγέτης* στὸ *Αἰσώπειον* τῆς Σάμου. Δὲν πάει στὸ Μαντεῖο τῶν Δελφῶν γιὰ νὰ ρωτήσῃ καὶ νὰ μάθει, ἀλλὰ γιὰ νὰ διδάξῃ καὶ νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν Ἄπολλωνια θρησκεία⁷⁶. Εἶναι τέλος ὁ δύσμορφος «φαρμακός», τὸ «κάθαρμα», ποῦ πεθαίνει ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους, κι ὕστερα ἀνασταίνεται. Ὁ ἀντίπαλός του, ὁ ξανθὸς Ἄπολλων, θὰ συνεργήσῃ στὴ θανάτωσή του ἀλλὰ καὶ θὰ πρωτοστατήσῃ τὴν τιμωρία τῶν Δελφίων καὶ τὴν ἀποκατάσταση-ἠρωποποίηση τοῦ Αἰσώπου.

Ἐπιβίωση τοῦ Βίου

Ὁ Βίος τοῦ Αἰσώπου διαδόθηκε εὐρύτατα. Στὰ Βαλκάνια ἡ παραλλαγή ἢ γνωστὴ ὡς Πλανούδεια πέρασε σὲ διασκευῆς βουλγαρικές, σερβικές καὶ τουρκικές. Ὁ Αἰσώπος, ὁ τύπος τοῦ ἔξυπνου καὶ ἐτοιμόλογου δούλου, συγγενεὺς μὲ τὸν σοφὸ Petar τῶν βουλγαρικῶν λαϊκῶν διηγήσεων ἢ μὲ τὸν Nasreddin Hodža τῶν σερβικῶν, κροατικῶν καὶ τουρκικῶν παραμυθιῶν⁷⁷. Γενικότερα παρατηρεῖται μιὰ διαφορὰ στὴν ἐξάπλωση τοῦ Αἰσώπου σὲ Ἀνατολὴ καὶ Δύση: ἡ πρώτη γοητεύθηκε περισσότερο ἀπὸ τὸν Βίον του, ἢ δευτέρα ἀπὸ τοὺς μύθους του⁷⁸.

Ὁ Βίος μεταφράστηκε δύο φορές στὰ λατινικά. Ἡ πρώτη μετάφραση εἶναι αὐτὴ ποῦ περιέχεται στὸν κώδικα Lollinianus Bellunensis 26, τοῦ 14ου αἰῶνα, φφ 48^v-62^v, καὶ ποῦ συγγενεὺς μὲ τὴν ὁμάδα τῶν χειρογράφων ORPa τῆς παραλλαγῆς W⁷⁹. Ἡ δευτέρα μετάφραση ἔγινε γύρω στὰ 1448 ἀπὸ τὸν Rinnucio da Castiglione⁸⁰.

75. Κατὰ τὴν ἔκφραση τοῦ M. I. Finley.

76. Συνεπῶς ἡ ἀντιαπολλώνια στάση τοῦ Αἰσώπου δὲν σημαίνει καθόλου Αἰγυπτιακὴ προέλευση ἢ ἀνθελληνικὴ στάση.

77. Βλ. J. Matl, *Antike Gestalten in der slawischen literarischen und Volksüberlieferung. Ein Beitrag zur europäischen Geistesgeschichte*, στὸ *Saeculum* 6, 1955, σ. 407-431, ἰδίως σ. 429.

78. Βλ. λ. χ. τὸν La Fontaine.

79. Πρώτη καὶ μοναδικὴ ἔκδοση ἀπὸ τὸν B. E. Perry, στὰ *Aesopica I*, σ. 111-130.

80. Βλ. D.P. Lockwood, *De Rinucio Aretino Graecarum litterarum interprete*, στὸ *HStCl. Phil.* 24, 1913, σ. 51-109· B. E. Perry, *The Greek Source of Rinuccio's Aesop*, στὸ *CPh* 24, 1934, σ. 53-62.

Υπάρχουν επίσης δύο νεοελληνικές μεταφράσεις, που περιέχονται στους κώδικες Έθν. Βιβλ. 1205⁸¹ και 2993, από τις οποίες μόνο η δεύτερη έχει εκδοθεί⁸².

Ἡ γλώσσα τοῦ Βίου

Ἡ γλώσσα τῆς παραλλαγῆς G παρουσιάζει ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον, γιατί τὸ κείμενο αὐτὸ ἀποτελεῖ ἓνα σημαντικό ἀλλὰ καὶ σπάνιο μνημεῖο τῆς λαϊκῆς γλώσσας τοῦ 1ου αἰώνα, πού διατηρεῖ πολλά στοιχεῖα τοῦ προφορικοῦ λόγου τῆς ἐποχῆς πού δὲν συμφωνοῦν μὲ τοὺς κανόνες τῆς ἀττικῆς τῶν κλασσικῶν χρόνων ὅπως αὐτὴ καθρεφτίζεται στὰ κείμενα τῶν μεγάλων πεζογράφων τοῦ 5ου καὶ 4ου αἰώνα. Ἡ W.H. Hostetter, μαθήτρια τοῦ B.E. Perry, μελέτησε αὐτὴ τὴ γλώσσα στὴ διδακτορικὴ τῆς διατριβῆς πού ἔχει τὸν τίτλο *A Linguistic Study of the Vulgar Greek Life of Aesop*. Ἦδη ἀπὸ τὸν τίτλο τῆς ἐργασίας δηλώνεται ἡ ἄποψη τῆς Hostetter: πρόκειται γιὰ κείμενο γραμμένο στὴ λαϊκὴ μορφή τῆς Κοινῆς. Αὐτὸ ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν παραβολὴ αὐτῶν τῶν λαϊκῶν τύπων μὲ ἀντίστοιχους τύπους πού παραδίνονται σὲ μὴ λογοτεχνικοὺς παπύρους ἢ σὲ ἐπιγραφές ἀλλὰ καὶ σὲ λογοτεχνικὰ κείμενα τῆς ἑλληνιστικῆς ἢ ἑλληνορωμαϊκῆς ἐποχῆς. Χρησιμότητὴ εἶναι ἡ παραβολὴ καὶ μὲ τὰ κείμενα τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Ἐπὶ πλεόν, ἡ Hostetter συγκρίνει τὰ κείμενα τῶν παραλλαγῶν G καὶ W καὶ ἐξάγει ἐνδιαφέροντα συμπεράσματα γιὰ τὸν χαρακτήρα αὐτῶν τῶν κειμένων. Συγχρόνως κάνει ἐνδιαφέρουσες παρατηρήσεις γιὰ θέματα περιεχομένου τῶν δύο παραλλαγῶν πού συνάπτονται μὲ τὰ γλωσσικὰ φαινόμενα. Παραθέτω ἐδῶ μὲ συντομία τὰ κυριότερα ἀπὸ αὐτὰ τὰ φαινόμενα ἀντλώντας τὸ σχετικὸ ὕλικὸ βασικὰ ἀπὸ τὸ βιβλίον τῆς Hostetter.

I. Φωνητικὴ — Ὁρθογραφία

Στὴν κατηγορία αὐτὴ ἀνήκουν κυρίως τὰ ἐξῆς φαινόμενα:

- ἰωτακισμοὶ (σύγχυση τῶν φθόγγων ι, η, υ, ει, οι)
- σύγχυση φωνέντων καὶ διφθόγγων (ε/αι), ἢ μακρῶν καὶ βραχέων (ο/ω)
- ἀπλογραφία διπλῶν συμφώνων ἢ διττογραφία ἀπλῶν συμφώνων (σ/σσ)
- παράλληλη χρῆση συνηρημένων καὶ ἀσυναίρετων τύπων (ταμειῖον/ταμείον, πειῖν/πειῖν)
- φωνητικὲς διπλοτυπίες (εὔρημα/εὔρεμα, ἱεροφόρος/ἱεραφόρος, γύργαθος/γούργαθος, μηδεῖς/μηθεῖς, χύτρα/κύθρα)
- μορφολογικὲς διπλοτυπίες (κύριος/κῦρις, κυρία/κυρά, παιδίον/παιδίν)
- ἰωνικὴ ψίλωση (κατέλιξεν ἀντὶ καθέλιξεν, κατορκώσας ἀντὶ καθορκώσας, οὐκ ἀντὶ οὐχ)
- λαϊκὴ δάσυνση (ἐφ' ἐλπίδι, ἀφελπίσας, ἀφήλπισεν)
- μὴ ἀφομοίωση (συνγυμναστὴν, συνλυθῆναι, συνζητεῖν, συνστρέψας).

81. Βλ. B. E. Perry, *Aesopica I*, σ. 31.

82. Βλ. B. E. Perry, *Some Addenda to the Life of Aesop*, στὴν *BZ* 59, 1966, σ. 285-304.

II. Μορφολογία

Ὄνόματα:

- αίτιατική τριτοκλίτων ὀνομάτων σέ -αν κατ' ἀναλογία μὲ τὰ πρωτόκλιτα (*προΐκαν, σκαλίδαν*)
- αίτιατική τριτοκλίτων ἐπιθέτων σέ -ήν ἀντί -ῆ (*εὐγενήν, κακοπινήν*)
- αίτιατική τριτοκλίτων οὐδετέρων σέ -η/-ῆ ἀντί -ες/-ές (*τερατώδη, κακοπινῆ, κρημνώδη*)
- κατάληξη σέ -ρή ἀντί -ρά (*μωρήν, φανερῆς*)
- συγκριτικά σέ -τερος ἀντί -ίων/-ίων (*ἡδύτερον, αἰσχροτέρως*).

Ῥήματα:

- α' ἀόριστος ἀντί γιά β' ἀόριστο (*εἶπας, ἤνεγκας, ἐνέγκαι, ἀπαγάγει, ἐκπέσαι, εὐρατε, τύποι τῆς προστακτικῆς σέ -ε ἀντί σέ -ον. ἔπαρε ἀντί ἔπαρον*)
- β' πρόσωπο ὀριστικῆς μέσης φωνῆς σέ -εῖσαι ἀντί σέ -ῆ ἢ -εῖ (*ὑπηρετεῖσαι, γυναικοκρατεῖσαι*)
- συνηρημένοι τύποι σέ -ᾶν ἀντί -εῖν καί σέ -οῖν ἀντί -οῦν (*ἐλεᾶν, δηλοῖν*)
- ρηματικοὶ τύποι σέ -έσω ἀντί -ήσω (*φθονέσω*)
- ὀμαλοποίηση στήν κλίση ρημάτων (*οἶδα, οἶδας, οἶδε, οἶδαμεν, οἶδατε, οἶδασι, εἰμί, εἶς, παρατατικός ἤμην ἀντί ἦν*)
- συχνή ἀπώλεια τῆς χρονικῆς αὐξησης
- χρήση τῆς αὐξησης ἡ- ἀντί ἐ- (*ἡβούλοντο, ἡδυνάμην, ἡμελλε*).

III. Σύνταξη

Ἐπίθετα:

- διπλή σύγκριση (*μᾶλλον εὐνοϊκώτερον, πλεῖον ἀτιμότερους*)
- χρήση συγκριτικοῦ ἀντί γιά ὑπερθετικό (*τὸ πάντων ἐλαφρότερον*)
- χρήση τοῦ ἀπόλυτου ὑπερθετικοῦ (*τὰ κάλλιστα, τῆς μιαιρωτάτης γλώσσης*), χωρὶς γενική συγκριτική.

Ἄντωνυμίες:

- ἡ προσωπική αὐτοπαθῆς οἱ ἀντί γιά τὴν προσωπική ὀριστική αὐτῶ
- ἡ αὐτοπαθῆς ἐαυτῶ τοῦ γ' προσώπου ἀντί γιά τὶς αὐτοπαθεῖς τοῦ α' καὶ τοῦ β' προσώπου
- ἡ αὐτοπαθῆς ἐαυτῶν ἀντί γιά τὸ ἀλλήλων
- ἡ προσωπική μου ἀντί γιά τὴν κτητική ἐμά
- ἡ ἀντωνυμία ἴδιος ὡς κτητική ἀντωνυμία
- τὸ ὀριστικό ἄρθρο ἀντί γιά τὴν ἀναφορική ἀντωνυμία
- ἡ ἀναφορική ἀόριστη ὅστις ἀντί γιά τὴν ἀναφορική ὀριστική ὅς
- τὸ ἐπίρρημα ὅπου ἀντί γιά τὸ οὐ
- ἡ χρήση ἄμεσων ἐρωτηματικῶν μορίων σέ πλάγιες ἐρωτηματικὲς προτάσεις (*πῶς ἀντί ὅπως, τίς ἀντί ὅστις, ποῦ ἀντί ὅπου*)
- ἡ χρήση τοῦ ποταπὸς ἀντί γιά τὸ ποῖος
- ἡ χρήση τοῦ εἶς ἀντί γιά τὸ τίς.

Προθέσεις:

- χρήση τῆς ἐν ἀντί τοῦ εἰς καὶ ἀντίστροφα
- χρήση τῆς σὺν («μὲ τῆ βοήθεια») ἀντί γιὰ τὴν μετὰ («μαζί»).

Ρῆμα:

Χρόνοι:

- ἐνεστώς τῆς ὀριστικῆς ἀντί γιὰ μέλλοντα
- ἀόριστος ὑποτακτικῆς ἀντί γιὰ μέλλοντα
- ἱστορικὸς ἐνεστώς ὀριστικῆς ἀντί γιὰ παρατατικὸ ἢ μέλλοντα
- παρακείμενος ἀντί γιὰ ἀόριστο (οἱ δύο χρόνοι συχνὰ μαζί χωρὶς διάκριση).

Φωνές:

- Ἐνεργητικὴ ἀντί γιὰ παθητικὴ
- Μέση ἀντί γιὰ ἐνεργητικὴ.

Ἐγκλίσεις:

Στις ἀνεξάρτητες προτάσεις

- ὑποτακτικὴ ἀντί γιὰ εὐκτικὴ
- δυνητικὴ εὐκτικὴ χωρὶς τὸ ἄν.

Στις ἐξηρητημένες προτάσεις

- αἰτιολογικὴ σημασία τοῦ ἐπὶ + ὀριστικὴ ἀντί γιὰ τὴ χρονικὴ σημασία τοῦ ἐπὶ + ὑποτακτικὴ
- ἵνα + εὐκτικὴ γιὰ νὰ δηλώσει τὸν σκοπὸ
- ἵνα ἢ ὅπως + ὑποτακτικὴ, ἀντικείμενο τῆς κυρίας πρότασης, ἀντί γιὰ ὅτι + ὀριστικὴ ἢ γιὰ ἀπαρέμφατο
- ἵνα + ὑποτακτικὴ μὲ συμπερασματικὴ σημασία ἀντί γιὰ ὥστε + ὀριστικὴ ἢ ἀντί γιὰ ἀπαρέμφατο
- ὑποτακτικὴ χωρὶς ἄν σὲ χρονικὲς προτάσεις γιὰ νὰ ἐκφράσει τὴν ἔννοια τοῦ μέλλοντος.

Μετοχή

- μετοχὴ ἀρσενικοῦ γένους ἀντί γιὰ μετοχὴ θηλυκοῦ γένους
- περίφραση τοῦ εἰμί + μετοχὴ
- μετοχὴ ἀντί γιὰ παρεμφατικὸ ρῆμα. Ἡ χρήση αὐτὴ δὲν εἶναι ἀπόλυτα βέβαιη καὶ οἱ νεώτεροι γραμματικοὶ διαφωνοῦν στὸ θέμα αὐτό
- μετοχὴ στὴ γενικὴ ἀπόλυτο, ἐνῶ τὸ ὑποκείμενό της ἐπανέρχεται στὴν ὀνομαστικὴ, τὴ δοτικὴ ἢ τὴν αἰτιατικὴ, ἢ ταυτίζεται μὲ τὸ ὑποκείμενο τοῦ ρήματος
- μετοχὴ στὴν ὀνομαστικὴ ἀπόλυτο.

Μόρια

1. Χρήση τῶν ἀρνητικῶν μορίων. Σύγχυση τοῦ μὴ καὶ τοῦ οὐ:
 - α. οὐ ἀντί τοῦ μὴ στίς ὑποθετικὲς προτάσεις
 - β. μὴ ἀντί οὐ
 - μὲ μετοχὲς ἐκεῖ ὅπου κανονικὰ χρησιμοποιεῖται τὸ μόριο οὐ, ἐκτός ἀπὸ τὴν περίπτωσιν τῶν μετοχῶν μὲ ὑποθετικὴ σημασία
 - μὲ ὀριστικὴ ἐκεῖ ὅπου κανονικὰ περιμέναμε οὐ.
2. Χρήση τῶν ὁμοτικῶν μορίων νῆ καὶ μά. Κανονικὰ τὸ νῆ χρησιμοποιεῖ-

ται για να εκφράσει κατάφαση και τὸ μὰ για να εκφράσει ἄρνηση. "Ο-
μως σὲ πολλὰ σημεῖα ἔχουμε μὰ ἀντὶ για νή.

3. Χρήση τῶν ὑποθετικῶν μορίων
— ἔάν ἀντὶ για τὸ ἄν στὶς ἀναφορικὲς ὑποθετικὲς
— εἰ για να εἰσαγάγει εὐθεία ἐρώτηση.
4. Χρήση τοῦ ὅτι για να εἰσαγάγει εὐθὺ λόγο.

IV. Λεξιλόγιο

Τὸ ἑτερόκλητο λεξιλόγιο τῆς παραλλαγῆς G παρουσιάζει τὸ ἴδιο ἀνεπι-
τήδευτο ὕφος τῆς Κοινῆς ποὺ χαρακτηρίζει τὴ γλώσσα τοῦ κειμένου. Συ-
χνῆ εἶναι ἡ χρήση λέξεων σπάνιων ἢ μεταγενέστερων ἢ νεολογισμῶν ἢ
λέξεων ποὺ χρησιμοποιοῦνται μὲ νέες σημασίες καὶ χρήσεις. Ἐπίσης συ-
χνὰ εἶναι τὰ δάνεια ἀπὸ τὴ λατινικὴ (ἄγειν «ποιεῖν», ἀκουμβῶ, ἀσσάριον,
δηνάριον, κοχλιάριον, λακινάριον, λέντιον, μάκελλος, μάνδιξ, λατιν. pa-
ptica, μάππα, ὄράριον, πριμιπιλάριος, σουδάριον, τρίκλινος κ.λπ.). Ὅρισμέ-
νες λέξεις ἀντλεῖ ὁ συγγραφέας τῆς παραλλαγῆς G ἀπὸ τὴν κωμωδία (κινη-
τιάω, βούπαις, κάθαυμα, κακεντρεχῆς, κάκκαβος, κακόδουλος, περίτριμμα),
ἢ τὴν ποίηση (ἀμίαντος, δέσμιος, δέσποινα, ἐλεύσομαι, ἵκελος, ἰσχάς, κα-
τασχεθέντες, κίστη, μέροψ, μῆνις, ὀπώρα, ῥόθιος, χλοερός). Τέλος, συχνῆ
εἶναι ἡ χρήση τῶν ὑποκοριστικῶν, κάτι ποὺ χαρακτηρίζει τὴ λαϊκὴ γλώσ-
σα ὄλων τῶν ἐποχῶν (ἀνθρωπάριον, ἀνδραπόδιον, γύναιον, δουλάριον, δω-
μάτιον, ζητημάτιον, καλώδιον, κεράμιον, κερμάτιον, κληματὶς, κοράσιον,
κοιλίδιον, λακινάριον, λαγυνίσκος, μερίδιον, ὄνάριον, παιδίον, παιδάριον,
παιδίσκη, παιδισκάριον, πατερίων, πλοιάριον, σωματίον, σανδάριον, σκευά-
ριον, σολάριον, φορτίον, χοιρίδιον)⁸³.

Κριτήρια τῆς παρούσας ἔκδοσης

"Ὅπως ἔκανα πάντα μὲ ὅλα τὰ κείμενα ποὺ ἐξέδωσα μέχρι σήμερα, στή-
ριξα τὴ νέα ἔκδοση τοῦ Βίου τοῦ Αἰσώπου σὲ μιὰ προσεκτικὴ ἀντιβολὴ τοῦ
μοναδικοῦ χειρογράφου, τοῦ G, καὶ σημείωσα στὸ κριτικὸ ὑπόμνημα ὅλες
τὶς γραφὲς τοῦ κώδικα αὐτοῦ, ἀκόμη καὶ τὰ ὀρθογραφικὰ λάθη, για να δώ-
σω μιὰ πλήρη εἰκόνα τῆς ποιότητάς του καὶ τῆς κατάστασης στὴν ὁποία
βρίσκεται, ἀλλὰ καὶ για να ἀπαλλάξω τὸ κείμενο ἀπὸ τὶς σχετικὰ πολλές
παραναγνώσεις τοῦ Perry. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας συνέταξα τὸ
κριτικὸ ὑπόμνημα κατὰ τρόπο θετικό. Σημειῶνω πάντα τὸ ὄνομα ἐκείνου
ποὺ διόρθωσε τὰ λάθη τοῦ G, καὶ ποὺ εἶναι συχνὰ ὁ Perry. Ἀντίθετα ἂν μιὰ

83. Για τὸ λεξιλόγιο τοῦ Βίου ἐκτὸς ἀπὸ τὴ διατριβὴ τῆς Hostetter βλ. καὶ B. E. Perry, Some Addenda to Liddell and Scott, στὸ *AJPh* 60, 1939, σ. 29-40, καὶ G. P. Shipp, Notes on the Language of Vita Aesopi G., στὸ *Antichthon* 17, 1983, σ. 96-106. Χρησιμώτατος εἶναι καὶ ὁ πίνακας λέξεων ποὺ συνέταξε ἡ Ἐ. Δημητριάδου-Τουφεξῆ, *Index Verborum Vitae Aesopi Per-
gianaе*, στὴν *ΕΕΠΘεσσ.* 20, 1981, σ. 71-153. Ἐπίσης πολὺτιμη εἶναι καὶ ἡ διατριβὴ τοῦ Fr. Rodriguez Adrados, *Estudios sobre el léxico de las fábulas Esópicas. En torno a los problemas de la Koiné literaria*, Salamanca 1948.

γραφή του G τήν είχε δεχτεί ο Perry η τήν είχε αφήσει αδιόρθωτη, αλλά ἐγὼ προτίμησα τὴ διόρθωση κάποιου ἄλλου φιλόλογου ἢ εἰσήγαγα στὸ κείμενο μιὰ δική μου διόρθωση ἢ εἰκασία, τότε σημειώνω μόνο τὸ siglum G, ποὺ σημαίνει ὅτι τὴ γραφή του G τὴ δέχτηκε καὶ ὁ Perry ἢ ὅτι τὴν ἄφησε αδιόρθωτη. Ἀπὸ τοὺς ἄλλους φιλόλογους ποὺ ἔκαναν διορθώσεις στὸ κείμενο ἀναφέρω κάθε φορά μόνο ἐκεῖνον ποὺ πρῶτος διατύπωσε τὴ διόρθωση, ἐκτὸς καὶ κάποιος δεύτερος ἔκανε τὸν ἴδιο καιρὸ τὴ διόρθωση· ἔτσι δὲν σημειώνω λ.χ. τὸ ὄνομα τοῦ Ι.Θ. Παπαδημητρίου σ' ἐκεῖνα τὰ σημεία τοῦ κειμένου ποὺ κάνει τὶς ἴδιες διορθώσεις ποὺ εἶχαν κάνει ἄλλοι φιλόλογοι 10 ἢ 20 χρόνια πρὶν ἀπὸ αὐτόν⁸⁴. Τὶς δικές μου διορθώσεις τὶς ἔχω ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συζητήσει στὸ βιβλίο μου *Aesopus Revisitatus*, ἀλλὰ ὀρισμένες ἀπὸ ἐκεῖνες τὶς διορθώσεις δὲν τὶς ἀποδέχομαι πιά, ἐνῶ εἰσάγω στὸ κείμενο καὶ ἀρκετὲς ἄλλες ποὺ εἶναι καινούργιες. Στὴ μέθοδο τῆς ἀποκατάστασης τοῦ κειμένου ὑπῆρξε βασικὰ συντηρητικότερος ἀπὸ τὸν πρῶτο ἐκδότη, τὸν Β. Ε. Perry, προσπαθώντας νὰ κατανοήσω καλύτερα τὸ κείμενο καὶ νὰ τὸ διασώσω, ἔστω μὲ ἀνώδυνες ἐπεμβάσεις, ἀλλοῦ ὅμως δὲν δίστασα καὶ ἐγὼ νὰ προβῶ σὲ δραστηκὴ ἐγγείρηση τῶν χωρίων ποὺ, κατὰ τὴ γνώμη μου, ὄχι μόνο νοσοῦν ἀλλὰ εἶναι καὶ ὑπερβολικὰ ἐφθαρμένα ἢ νὰ δεχτῶ εὐστοχες διορθώσεις ἄλλων φιλόλογων. Γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τοῦ κειμένου τῆς παραλλαγῆς G χρησιμότερη εἶναι ἡ ἀντιβολὴ του μὲ τὸ κείμενο τῆς παραλλαγῆς W: τὰ δύο κείμενα συχνὰ διορθώνουν τὸ ἓνα τὸ ἄλλο. Ἡ δημωδέστερη ὅμως γλῶσσα τῆς παραλλαγῆς G παρουσιάζει τὰ δικά της προβλήματα. Συνήθως διατήρησα τοὺς δημῶδεις τύπους ποὺ δίνει τὸ χειρόγραφο G ὅταν παρουσιάζουν συνέπεια. Ἡ σποραδικότητα ὅμως ὀρισμένων γλωσσικῶν τύπων ποὺ ἀνήκουν στὸ λαϊκὸ ἰδίωμα παράλληλα μὲ ἄλλους ποὺ ἀνήκουν στὴ λόγια γλῶσσα μὲ κάνει προσωπικὰ νὰ διστάζω κατὰ πόσον εἶναι μεθοδολογικὰ σωστὸ νὰ τοὺς ἀποδεχθῶ ὅλους στὸ κείμενο ποὺ ἐκδίδω. Ὅταν λ.χ. στὴν ἴδια παράγραφο ἀναφέρεται ἀρκετὲς φορές ὁ τύπος *μωρὰ* καὶ μία φορά ὁ δημῶδης τύπος *μωρῆ*, ὅταν ἡ αἰτιατικὴ τῶν θηλυκῶν τριτοκλίτων εἶναι κανονικὰ σὲ *-α* ἀλλὰ μία φορά σὲ *-αν* (*προῖκαν*), ὅταν σύνθετα μὲ τὴν πρόθεση *σύν* ἀποβάλλουν συνήθως τὸ *ν* μπροστὰ σὲ ὀρισμένα σύμφωνα, ἀλλὰ παράλληλα τὸ χειρόγραφο G παρουσιάζει ἀπὸ μία φορά τοὺς τύπους *συνζητεῖν* καὶ *συνλυθῆναι*, ὅταν συνήθως μετὰ τὸ *ὅταν* ἢ τὸ *ἄν* χρησιμοποιεῖται κανονικὰ ἢ ὑποτακτικὴ, ἐνῶ σὲ σπάνιες περιπτώσεις παρουσιάζεται ἡ δημῶδης χρῆση τῆς ὀριστικῆς, ἡ μόνη δυνατότητα ποὺ ἔχει ὁ ἐκδότης εἶναι νὰ κάνει μιὰ αὐθαίρετη ἐπιλογή: ἢ νὰ δεχθεῖ αὐτὲς τὶς διπλοτυπίες τοῦ μοναδικοῦ χειρογράφου G ἢ νὰ ὑποθέσει ὡς πιθανότερο ὅτι ὀρισμένοι ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς παράλληλους δημῶδεις τύπους ἀντανακλοῦν μᾶλλον τὴ γλωσσικὴ παρέμβαση τῶν διαδοχικῶν ἀντιγραφῶν τοῦ κειμένου. Ἡ δική μου ἐπιλογή ὑπῆρξε αὐτὴ ἢ δευτέρη, καὶ ἔτσι συχνὰ ἐνοποίησα τὶς παράλληλες αὐτὲς χρήσεις πρὸς ὄφελος τῶν λογιότερων τύπων, πε-

84. Βλ. στὸ βιβλίο μου *Aesopus Revisitatus* τὶς σελίδες 146-157.

ριοριζόμενος να σημειώσω τις δημώδεις παρεκκλίσεις στο κριτικό υπόμνημα της έκδοσής μου.

Ο *Βίος του Αίσώπου* είναι λοιπόν γραμμένος στη δημώδη ελληνική των πρώτων χριστιανικών αιώνων πού, μετά 20 αιώνες, δεν διαφέρει και πάρα πολύ από τη σημερινή μορφή της ελληνικής γλώσσας. Πιστεύω πως όποιοσδήποτε Έλληνας με μέση παιδεία είναι σε θέση να διαβάσει και να χαρεί τον *Βίο* στο πρωτότυπο «ἀρχαίο» κείμενο με κάποια έστω βοήθεια. Γι' αυτόν τον λόγο μετέφρασα το κείμενο όσο γίνεται πιο πιστά, διατηρώντας όπου ήταν δυνατό τις λέξεις και εκφράσεις του αρχαίου κειμένου, εφόσον τις χρησιμοποιούμε ακόμη και σήμερα. Αυτή η προσκόλληση της μετάφρασης στο αρχαίο κείμενο είναι λοιπόν σκόπιμη: θέλω να δείξω κι από τη θέση του μεταφραστή αυτή τη θαυμαστή επιβίωση της ελληνικής γλώσσας ανά τους αιώνες, που είναι όπωσδήποτε μια από τις εκφάνσεις του «ελληνικού θαύματος». Τέλος οφείλω να αναγνωρίσω το χρέος μου απέναντι στην αγγλική μετάφραση του L. W. Daly⁸⁵, μαθητή του Peggy, που σε αρκετά σημεία με βοήθησε να κατανοήσω καλύτερα το κείμενο ή να βρω την κατάλληλη διατύπωση.

Όπως είπαμε παραπάνω, η παραλλαγή G έχει «λογοκριθεί», γιατί έτσι μόνο μπορεί να εξηγηθεί το γεγονός ότι όλα σχεδόν τα τολμηρά και πικάντικα επεισόδια του *Βίου* τα έχει παραλείψει, ενώ εύτυχως τα βρίσκουμε στην παραλλαγή W. Αν και εδώ εκδίδω μόνο την παραλλαγή G, θεώρησα ότι για λόγους πληρέστερης παρουσίασης και κατανόησης του έργου δεν θα ήταν άστοχο να παρεμβάλω με πλάγια γράμματα όλα αυτά τα απόβλητα επεισόδια καθώς και όρισμένα χωρία που είχαν παραλειφθεί από την παραλλαγή G στη μορφή που τα έχει εκδώσει ο Peggy, χωρίς όμως το κριτικό τους υπόμνημα. Τέλος σ' αυτά τα παρέμβλητα χωρία πρόσθεσα και ένα νέο επεισόδιο, άγνωστο από τις δύο παραλλαγές, αλλά που περιλαμβάνεται στη νεοελληνική μετάφραση του κώδικα 2993 της Εθνικής Βιβλιοθήκης των Αθηνών. Τις παραναγνώσεις του πρώτου εκδότη, του B. E. Perry⁸⁶, καθώς και δύο άτυχες διορθώσεις του τις διόρθωσα σιωπηρά, αφού άντέβαλα την έκδοσή του με το ίδιο το χειρόγραφο. Ο Perry θεωρεί ότι το νέο αυτό επεισόδιο, που κατ' αυτόν έχει μεσαιωνική προέλευση, παρεμβλήθηκε στον παραδοσιακό ελληνικό *Βίο του Αίσώπου*, «πράγμα που έχει ιδιαίτερη σημασία μέσα στην ιστορία της λαϊκής μυθοπλασίας»⁸⁷. Όσο για τον ελευθεριάζοντα τόνο και αυτού και των άλλων λογοκριμένων επεισοδίων,

85. L. W. Daly, *Aesop without Morals: The Famous Fables and Life of Aesop, Newly Translated and Edited*, Νέα Υόρκη/Λονδίνο, 1961.

86. Την άποψη του Perry (Some Addenda to the Life of Aesop, στην BZ 59, 1966, σ. 292) ότι η μετάφραση αυτή έχει κυπριακή προέλευση επέκρινε σωστά ο Κύπριος φιλόλογος Κ. Χατζηγιάννου στο άρθρο του "Some linguistic comments on the Text of Aesop's Vita of Aesop published by B. E. Perry" που δημοσιεύτηκε στην BZ 62, 1969, σ. 1-4 και όπου υποστηρίζει ότι η γλώσσα αυτής της μετάφρασης είναι η μεσαιωνική ελληνική χωρίς στοιχεία που να ιδιάζουν στην κυπριακή διάλεκτο.

87. B. E. Perry, *δ. π.*, σ. 294.

είναι στη γραμμή της ελληνικής κωμικής και σατιρικής φλέβας από τον Ἄριστοφάνη ὡς τὸν Σαχλίκη καὶ τὸν Γ. Σεφέρη⁸⁸. Ὅφειλω ἐπίσης νὰ σημειώσω ὅτι τὰ κεφάλαια 109-110 τοῦ *Βίου* ποὺ περιέχουν τὴν *παραίνεση* τοῦ Αἰσώπου πρὸς τὸν Λίνο τὰ ἐξέδωσα σύμφωνα μὲ τὸ χειρόγραφο G, καὶ πάλι, μὲ πλάγια στοιχεῖα, σύμφωνα μὲ τὸ χειρόγραφο Vindob. Theol. gr. 128, ποὺ ὁ Peggy κατὰ τρόπο μεθοδολογικὰ συζητήσιμο προτίμησε ἀπὸ τὸ κείμενο τοῦ G.

88. Βλ. Μαθιοῦ Πασχάλη (= Γ. Σεφέρη), *Τὰ Ἐντεψίδηκα*, Ἀθήνα 1989.

SIGLA ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

G = Παραλλαγή τῆς Grotta-Ferrata, ±1000 μ. Χ.

W = Παραλλαγή W

Perry = 1η ἔκδοση τῆς παραλλαγῆς G

Westermann = 1η ἔκδοση τῆς παραλλαγῆς W

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

W. E. Blake, στὸ *AJPh* 75, 1954, σ. 79-85

L. Castiglioni, στὸ *Athenaeum* 31, 1953, σ. 368-370

Ch. Ch. Charitonidis, στὸ *Πλάτων* 4, 1952, σ. 101-118

Fr. Dölger, στὴν *BZ* 46, 1953, σ. 373-378

A. La Penna, στὸ *Philologus* 106, 1962, σ. 257-276

P. Maas, στὴν *BZ* 37, 1937, σ. 376-379

J.-Th. Papademetriou, *Αἰσώπεια καὶ Αἰσωπικά*, Ἀθήνα 1987

J. Stephanis, στὰ *Ἑλληνικά* 28, 1975, σ. 292-301

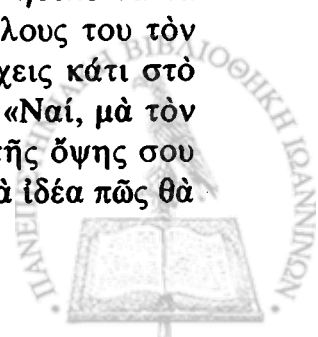

ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΞΑΝΘΟΥ ΚΑΙ ΑΙΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ Η ΚΑΡΡΙΕΡΑ ΤΟΥ ΑΙΣΩΠΟΥ

1. Ὁ μυθογράφος Αἴσωπος, ὁ μέγας εὐεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος, ἦταν ἀπὸ τὴν τύχη τοῦ δούλου καὶ ἀπὸ τὴν καταγωγή του Φρύγας, ἀπὸ τὸ Ἀμόριο τῆς Φρυγίας. Ἦταν ὑπερβολικὰ κακοφτιαγμένος, ἄσχημος, κοιλαρᾶς, κεφάλας, πλατσομύτης, λорδός, μαυρειδερός, κουτσός, στραβοκάνης, κοντοχέρης, στραμπουλισμένος, μουστάκιας, ἓνα σκέτο λάθος τῆς φύσης. Ἐπὶ πλέον εἶχε ἓνα ἐλάττωμα μεγαλύτερο κι ἀπὸ τὴν ἀσχήμια, κι αὐτὸ ἦταν ἡ ἀφωνία του, γιατί ἦταν ξεδοντιάρης καὶ δὲν μπορούσε νὰ πεῖ οὔτε μιὰ λέξη.

2. Ὁ κύριος τοῦ ποῦ τὸν ἔβλεπε ἐντελῶς ἀποκρουστικὸ καὶ ἀνεπρόκοπο γιὰ δουλειὰ στὴν πόλη, τὸν ἔστειλε στὴν ἐξοχὴ [νὰ σκάβει σ' ἓνα ἀπὸ τὰ κτήματά του. Μιὰ μέρα ποῦ πῆγε νὰ ἐπισκεφθεῖ τὸ κτῆμα του, ἓνας γεωργὸς ποῦ εἶχε μαζέψει ὠραιότατα σύκα, τὰ ἔφερε στὸν κύριο τοῦ Αἰσώπου καὶ λέει: «Νά, κύριε, πάρε πρῶϊμα φροῦτα ἀπὸ τὴν παραγωγή σου».

Ὁ κύριος εὐχαριστήθηκε καὶ εἶπε: «Μὰ τὴ σωτηρία μου, ὁμορφα σύκα». Καὶ λέει στὸν ὑπηρέτη του «Ἀγαθόπου, πάρε τα καὶ φύλαξέ μου τα. Ἀφοῦ κάνω τὸ λουτρό μου καὶ πάρω τὸ μεσημεριανό μου, νὰ μοῦ φέρεις τὰ φροῦτα». Ἐκείνη τὴν ὥρα ἔτυχε ὁ Αἴσωπος νὰ ἀφήσει τὴ δουλειά του καὶ νὰ γυρίσει στὸ σπίτι γιὰ τὸ φαγητὸ τῆς ἡμέρας. Ἀλλὰ ὁ Ἀγαθόπους ποῦ εἶχε πάρει τὰ σύκα, τὰ λιμπίστηκε κι ἔφαγε κανένα-δυό. Θὰ ἤθελε νὰ τὰ φάει ὅλα ἀλλὰ δὲν τολμοῦσε]. Ὅμως ἓνας ἀπὸ τοὺς συνδούλους τοῦ τὸν εἶδε ποῦ στενοχωριόταν καὶ τοῦ εἶπε «Σύνδουλε, ξέρω πῶς ἔχεις κάτι στὸ μυαλό σου, γιατί θέλεις νὰ φᾶς ὅλα τὰ σύκα». Κι αὐτὸς εἶπε «Ναί, μὰ τὸν Δία· πῶς τὸ ξέρεις;» καὶ ὁ ἄλλος τοῦ λέει «Ἀπὸ τὸν τρόπο τῆς ὄψης σου καταλαβαίνω τί ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ σου. Λοιπὸν θὰ σοῦ δώσω μιὰ ἰδέα πῶς θὰ

ΒΙΒΛΟΣ ΞΑΝΘΟ<Υ> ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ
ΚΑΙ ΑΙΣΩΠΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΑΥΤΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΡΟΦΗΣ ΑΙΣΩΠΟΥ

f.22r 1. Ὁ πάντα βιωφελέστατος Αἰσωπος, ὁ λογοποιός, τῇ μὲν τύχῃ ἦν δοῦλος, τῷ δὲ γένει Φρυξ <ἐξ Ἀμορίου> τῆς Φρυγίας, κακοπινῆς τὸ ιδέσθαι εἰς ὑπερβολήν, σαπρός, προγάστωρ, προκέφαλος, σιμός, λорδός, μέλας, κολοβός, βλαισός, γαλιάγκων, στρεβλός, μυστάκων, 5 ἡμερινὸν ἀμάρτημα. καὶ πρὸς τούτοις ἐλάττωμα μείζον εἶχε τῆς ἀμορφίας τὴν ἀφωνίαν· ἦν δὲ καὶ νωδός καὶ οὐδὲν ἠδύνατο λαλεῖν.

1 βιωφελέστατος Perry: βιοφιλέστατος G || τῇ μὲν τύχῃ ἦν Perry: ὁ τὴν μὲν τύχην G τὴν μὲν τύχην retinendum censet Dölger || 2 ἐξ Ἀμορίου suppl. Parademetriou ex W || κακοπινῆς τὸ ιδέσθαι εἰς ὑπερβολήν, σαπρός scripsi: κ. τὸ ιδέσθαι, εἰς ὑπηρεσίαν σαπρός G; ὑπηρεσίαν pro ὑπηρεσίαν ci. Blake || 3 προγάστωρ Perry: πρινάτωρ G, sed cf. W et infra c. 10 || σιμός Perry: σηνώσ G || 4 λордός Stephanis: σόρδος Perry ορδος G σιμόκυρτος pro σηνώσορδος ci. Dölger || βλαισός — μυστάκων Perry: ὕλωσ· γαλαίας· κόνιας· τρεβλός· νυστάζοντος G, cf. W; pro ὕλωσ posse legi ὑλαῖος vel ὑλῶος ci. Perry, “sed rare artum” ἰλλός, γαλιάγκωνας ci. Dölger || 5 ἡμερινὸν scripsi ex W: προσμηπαῖος G προσημαῖνον ci. Perry καθημερινόν Reiske (=Schneider apud Westermann), “fort. legendum ἀποτρόπαιον vel προστρόπαιον” Perry || καὶ G: om. Perry || μείζον Perry: μείζων G.

2. Τοῦτον ὁ δεσπότης κατὰ πάντα σ<τ>υγητὸν ἔχων καὶ ἀποίη-
τον τῇ πολιτικῇ ἐργασία, ἔπεμψεν εἰς τὸν ἀγρόν...

[αὐτοῦ σκάπτειν. καὶ δὴ ποτε παραγενομένου αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀγρόν, γεωργός τις κάλλιστα τρυγῆσας σῦκα ἤνεγκε τῷ τοῦ Αἰσώπου δεσπότη καὶ φησι “Λάβε, δέσποτα, ἀπὸ τῶν σῶν καρπῶν ὀπώραν πρώϊμον.” ὁ δὲ τερφθεὶς ἔφη “νῆ τὴν σωτηρίαν μου, καλὰ σῦκα.” καὶ φησι τῷ οἰκέτῃ “Ἀγαθόπου, λάβε καὶ φύλαξόν μοι αὐτά· μετὰ δὲ τὸ λούσασθαι καὶ ἀριστῆσαι παράθες μοι τὴν ὀπώραν.” συνέβη δὲ κατὰ τὴν ὄραν ἀνανεῦσαι τὸν Αἰσωπον ἀπὸ τοῦ ἔργου καὶ εἰσελθόντα ζητεῖν τὸ ἐφήμερον ἀριστον. ὁ δὲ Ἀγαθόπους λαβὼν τὰ σῦκα καὶ λιμανθεὶς, φαγὼν ἐξ αὐτῶν ἔν καὶ δύο λέγει πρὸς τινα τῶν συνδούλων αὐτοῦ “ἤθελον κορεσθῆναι τῶν σῦκων καὶ φοβοῦμαι.”]

τὰ φᾶμε οἱ δύο μας». «Δὲν μοῦ ἔδωσες καλὴ ἰδέα, γιατί ὅταν ὁ κύριός μας γυρέψει τὰ σύκα καὶ δὲν τὰ ἔχουμε, τί θὰ γίνει;» Κι αὐτὸς τοῦ εἶπε «Πές του ὅτι ὁ Αἴσωπος βρῆκε τὸ κελλάρι ἀνοιχτὸ πάνω στὴν ὥρα ποὶ ἦρθε, πήδηξε μέσα καὶ ἔφαγε ὅλα τὰ σύκα. Κι ὁ Αἴσωπος ἔτσι ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ μιλήσει θὰ φάει ξύλο, ἐνῶ ἐσύ θὰ ἔχεις ἱκανοποιήσει τὴν ἐπιθυμία σου». Κι ἀφοῦ εἶπαν αὐτά, ἔκατσαν στὰ σύκα καὶ ἄρχισαν νὰ τὰ τρῶνε καὶ ἔλεγαν « Ἀλλοίμονο στὸν Αἴσωπο· εἶναι στ' ἀλήθεια κακάσχημος, καὶ δὲν τοῦ πρέπει τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ τρώει ξύλο. Ἄς συμφωνήσουμε λοιπὸν μιὰ καὶ καλή, καὶ ὅ,τι σπάσει ἢ χαθεῖ ἢ χυθεῖ, νὰ λέμε ὅτι τὸ ἔκανε ὁ Αἴσωπος καὶ ἔτσι νὰ εἴμαστε πάντα ἀμάχητοι». Κι αὐτοὶ ἔφαγαν ὅλα τὰ σύκα.

3. Τὴν ὀρισμένη ὥρα ὁ κύριος λούστηκε κι ἔφαγε, καὶ καθὼς εἶχε ἀδυναμία στὰ σύκα, ζήτησε τὰ φροῦτα καὶ λέει « Ἀγαθόπου, δῶσε τὰ σύκα». Αὐτὸς ὅμως εἶπε « Ἐρμᾶ, φέρε τὰ σύκα». Βλέποντας ὅτι τὸν παίζουν ὁ κύριος δὲν ἤξερε τί νὰ κάνει· κι ὅταν ἔμαθε ὅτι ὁ Αἴσωπος ἔφαγε τὰ σύκα, εἶπε « Ἄς φωνάξει κάποιος τὸν Αἴσωπο». Κι ὅταν τὸν φώναξαν, ἦρθε. Καὶ ὁ κύριος τοῦ λέει «Λέγε, καταραμένε, τόσο πολὺ μὲ καταφρόνησες, ὥστε νὰ μπεῖς στὸ κελλάρι καὶ νὰ φᾶς ὅλα τὰ σύκα ποὺ ἦταν ἔτοιμα γιὰ μένα;». Ὅταν τὸ ἄκουσε ὁ Αἴσωπος, ἔτσι ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ μιλήσει ἀφοῦ τὸν ἐμπόδιζε ἡ γλῶσσα του, βλέποντας ὅτι οἱ κατήγοροί του φαίνονταν ἀπὸ τὴν ὄψη τους ὅτι αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἔνοχοι, κι ὅτι ἔμελλε νὰ τὶς φάει, ἔπεσε στὰ γόνατα τοῦ κυρίου καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ ἀναβάλει γιὰ λίγο τὸν ξυλαδαρμό. Κι ὅταν ὁ κύριος τὸν ἀνέβαλε, ὁ Αἴσωπος βλέποντας ἐκεῖ γύρω ἕνα κανάτι τὸ πῆρε, ζήτησε χλιαρὸ νερό, ἔβαλε μιὰ λεκάνη στὴ μέση καὶ ἤπιε. Ὅστερα ἔβαλε τὰ δάχτυλα στὸ στόμα, καὶ κάνοντας διαφορὲς συσπάσεις ξέρασε μόνο τὸ χλιαρὸ νερὸ ποὺ εἶχε πιεῖ, γιατί δὲν εἶχε γευθεῖ τίποτε ἄλλο. Κι ἀφοῦ μὲ τὴν πολυπειρία του ἔδωσε τὴν πρέπουσα ἀπόδειξη, ἀξίωσε καὶ τοὺς συνδούλους του νὰ κάνουν τὸ ἴδιο, γιὰ νὰ φανερωθεῖ ποῖός ἦταν αὐτὸς ποὺ ἔφαγε τὰ σύκα. Ὁ κύριος θαύμασε τὸ τέχνασμά του καὶ διέταξε καὶ τοὺς ἄλλους νὰ πιοῦν καὶ νὰ ξεράσουν. Κι οἱ δοῦλοι ἔλεγαν μεταξύ τους: «Τί νὰ κάνουμε, Ἐρμᾶ;» «Νὰ πιοῦμε καὶ νὰ μὴ βάσουμε τὰ δάχτυλα

Εἷς δέ τις τῶν συνδούλων αὐτοῦ ἰδὼν αὐτὸν ἀλγούμενον λέγει τῷ
 5 ἑταίρῳ “σύνδουλε, οἶδά σε τί ἐνθυμεῖσαι, διότι τὰ σῦκα καταφαγεῖν
 θέλεις.” ὁ δὲ ἔφη “ναὶ μὰ τὸν Δία· πῶς τοῦτο οἶδας;” ὁ δὲ λέγει “ἀπὸ
 τοῦ τῆς ὄψεως χαρακτῆρος τὸ τῆς ψυχῆς βούλευμα γινώσκω. δώσω
 οὖν γνώμην πῶς αὐτὰ φάγωμεν οἱ δύο.” ὁ δὲ· “οὐ γὰρ καλὴν μὲν γνώ-
 10 μην ἔδωκας· ὅταν γὰρ ὁ δεσπότης ἐπιζητήσῃ τὰ σῦκα καὶ μὴ ἔχωμεν
 δοῦναι, τί ἔσται;” ὁ δὲ εἶπεν “εἰπέ αὐτῷ ὅτι Αἴσωπος εὐρῶν τὸ τα-
 μιεῖον εὐκαίρως ἀνεφγμένον εἰσπηδήσας κατέφαγεν τὰ σῦκα. ὁ δὲ Αἴ-
 σωπος λαλεῖν μὴ δυνάμενος οὕτως δαρήσεται, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν σου
 f.22^v καὶ/κατεσθίουσιν αὐτά καὶ ἔλεγον “οὐαὶ τῷ Αἰσώπῳ. ἀληθῶς σαπρὸς
 ἔστι, καὶ οὐδὲν ἄλλο πρέπει αὐτῷ εἰ μὴ δέρεσθαι. ἅπαξ οὖν συμφωνή-
 15 σωμεν εἰς ἑαυτούς, καὶ ὁ ἐὰν κατεαγῆ ἢ ἀπόληται ἢ ἐκχυθῆ, λέγωμεν
 ὅτι Αἴσωπος αὐτὸ πεποίηκεν, καὶ πάντοτε ἀμάχητοι γινώμεθα.” καὶ οἱ
 μὲν κατέφαγον τὰ σῦκα.

1 συνητὸν Dölger secutus Maas: συνητὸν G σιγηλὸν Perry in textu σιγητὸν Perry dubit. in
 apparatu || 2 post ἀγρὸν lacunam statuit Perry de ficis domino oblatis: textum versionis W in
 italicis impressum huc transtulit; vide etiam infra cc. 24, 37, 57-59, 74-76, 113-114 || 3 ἑταίρῳ
 Perry: ἑτέρῳ G || 4 σε τί G: σέ τι Perry || ἐνθυμεῖσαι scripsi: ἐνθυμῆσαι G || 6 δώσω Perry: δὸς
 G || 7 μὲν G: τὴν ci. Perry || 8 ἔχωμεν Perry: ἔχοντες G fort. recte || 9 ταμιεῖον G: ταμιεῖον legit
 Perry || 11 οὕτως Perry: οὕτος G || ἔσει Charitonidis: ἢ G εἰ ci. Perry || 12 περικαθέζουσι G:
 περικαθίζουσι legit Perry || 15 ἦ... ἢ G: ἦ... ἢ legit Perry || λέγωμεν scripsi: λέγομεν G || 16
 γινώμεθα scripsi: γινόμεθα G.

3. Τῇ δὲ τακτῇ ὥρα ὁ δεσπότης λουσάμενος καὶ ἀριστήσας, εὐεμ-
 πτώτως ἔχων πρὸς τὰ σῦκα, ἐπεζήτησε τὴν ὀπώραν, καὶ φησιν “Ἀ-
 γαθόπου, δὸς τὰ σῦκα.” ἀλλ’ ὅς· “Ἐρμᾶ, φέρε τὰ σῦκα”. ἰδὼν ὁ δε-
 σπότης ὅτι διαπαίζεται, διαπορηθεὶς καὶ μαθὼν ὅτι Αἴσωπος ἔφαγε τὰ
 5 σῦκα, εἶπεν “Αἴσωπόν τις καλεῖται.” καὶ δὴ κληθέντος παρεγένετο. ὁ
 δὲ φησιν αὐτῷ “λέγε, ἐπικατάρατε, οὕτως μου κατεφρόνησας, ἵνα εἰ-
 σελθὼν εἰς τὸ ταμιεῖον τὰ ἐμοὶ ἐτοιμασθέντα σῦκα καταφάγη<ς>.” ὁ
 δὲ ἀκούων, λαλεῖν δὲ μὴ δυνάμενος διὰ τὸ τῆς γλώττης ἐμπόδιον, θε-
 10 ωρῶν τοὺς κατηγόρους φανεροὺς ἀπὸ τῆς ὄψεως, μέλλων δέρεσθαι,
 πεσὼν εἰς τὰ τοῦ δεσπότητος γόνατα παρεκάλει μικρὸν ἐπισχεῖν. αὐτοῦ
 δὲ ἀνασχομένου, ἰδὼν παρακείμενον ξέστην ἔλαβεν αὐτὸν καὶ διὰ τῶν
 νευμάτων ἤτησεν ὕδωρ χλιαρὸν, καὶ λεκάνην παραθείς εἰς τὸ μέσον
 [Αἴσωπος] καὶ πιών, ἔβαλεν τοὺς δακτύλους εἰς τὸ στόμα καὶ σπαρά-
 15 ξας ἑαυτὸν ἀνέβαλεν τὸ χλιαρὸν <μόνον> ὅπερ ἔπιν· οὐδαμῶς γὰρ
 ἦν <ἐτέρου> γευσάμενος. διὰ δὲ τῆς πολυπειρίας δούς ἀπόδειξιν, τοῦ-
 f.23^r το ἠξίωσε καὶ τοὺς / συνδούλους αὐτοῦ ποιῆσαι, ἵνα γνωσθῆ τίς ἐ-
 στί· ὁ φαγὼν τὰ σῦκα. θαυμάσας δὲ ὁ δεσπότης τὸ ἐνθύμημα αὐτοῦ
 ἐκέλευσεν καὶ τοὺς ἄλλους πίνοντας ἐμέσαι. οἱ δὲ δούλοι εἰς ἑαυτούς·
 “τί ποιήσωμεν, Ἐρμᾶ;” “πίωμεν, καὶ μὴ κάτω τοὺς δακτύλους βάλω-
 20 μεν ἀλλὰ παρὰ τὰς γωνίας.” ἅμα δὲ τῷ πιεῖν αὐτούς τὸ χλιαρὸν χολο-

βαθεία στὸν φάρυγγα, ἀλλὰ στὶς γωνίες (τοῦ στόματος)». Μόλις ὅμως ἤπιαν τὸ χλιαρὸ νερό, τὰ σύκα, ἔτσι ποὺ ἦσαν ἀνάκατα μὲ χολή, ἀνέβηκαν πρὸς τὰ πάνω. Καὶ μόλις οἱ δοῦλοι χαλάρωσαν τὰ δάχτυλα, πετάχτηκαν ἔξω τὰ σύκα». Καὶ ὁ κύριος εἶπε «Βλέπετε πῶς κατηγορήσατε ἄδικα αὐτὸν ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ μιλήσει; Γδύστε τους». Καὶ τὴν ὥρα ποὺ ἔτρωγαν ξύλο ἔνοιωσαν σίγουρα ὅτι

ὁποῖος γιὰ τὸν ἄλλο μηχανεύεται κακὸ,
αὐτὸς χωρὶς νὰ τὸ καταλάβει κάνει κακὸ τοῦ κεφαλιοῦ του.

4. Αὐτοὶ λοιπὸν πλήρωσαν γιὰ τὸ κακὸ ποὺ εἶχαν κάνει σ' ἐκεῖνον ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ μιλήσει. [Τὴν ἄλλη μέρα ὁ κύριος ξαναγύρισε] στὴν πόλη. Καὶ τὴν ὥρα ποὺ ὁ Αἴσωπος ἔσκαβε στὸ χωράφι, ἔτυχε μιὰ ἰέρεια τῆς Ἴσιδος νὰ χάσει τὴ δημοσιὰ καὶ νὰ μπεῖ στὸ κτῆμα, ὅπου ἔσκαβε ὁ Αἴσωπος. Τὸν εἶδε νὰ δουλεύει σκληρὰ καὶ χωρὶς νὰ ξέρει τίποτα γιὰ τὴν ἀτυχία του, τοῦ εἶπε: «Ἄνθρωπε, ἂν ἔμαθες νὰ συμπονᾷς τὶς ψυχὲς τῶν θνητῶν, δεῖξε μου τὸν δρόμο ποὺ πάει στὴν πόλη, γιὰ τὸν ἔχασα». Ὁ Αἴσωπος γύρισε καὶ εἶδε ἓνα ἀνθρώπινο πλάσμα νὰ φοράει τὰ ἐμβλήματα τῆς θεᾶς. Κι ἔτσι ποὺ ἦταν θεοσεβής, προσκύνησε κι ἄρχισε μὲ νεύματα νὰ λέει: «Γιὰ τὴν ἀφησες τὴ δημοσιὰ καὶ μπῆκες σ' αὐτὸ τὸ κτῆμα;» Κι αὐτὴ κατάλαβε ὅτι ὁ Αἴσωπος ἀκούει ἀλλὰ δὲν μπορεῖ νὰ μιλήσει, κι ἔτσι ἄρχισε νὰ τοῦ κάνει νεύματα καὶ συνάμα νὰ τοῦ μιλάει: «Εἶμαι ἀπὸ ξένα μέρη, κι ὅπως βλέπεις, εἶμαι ἰέρεια. Κι ἔτσι ποὺ δὲν ξέρω τὰ δικά σας, σὲ παρακαλῶ, ἐπειδὴ χάθηκα, δεῖξε μου τὸν δρόμο». Ὁ Αἴσωπος σήκωσε τὸ δικέλλι μὲ τὸ ὁποῖο ἔσκαβε, πῆρε τὴν ἰέρεια ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν ἔφερε στὸ σῦδενδρο. Ἐβγαλε ἀπὸ τὸ σακκούλι του καὶ τῆς πρόσφερε ψωμὶ κι ἐλιές· ἔκοψε κι ἄγρια λάχανα καὶ τῆς τὰ ἔφερε καὶ τὴν προσκάλεσε νὰ φάει κάτι τι. Κι αὐτὴ ἔφαγε. Ὑστερα τὴν πῆγε σὲ ἓνα πηγάδι καὶ τῆς ἔκανε νεῦμα μήπως ἤθελε νὰ πιεῖ καὶ νερό. Ἡ ἰέρεια ἀφοῦ ἔφαγε καὶ ἤπιε, ἔδωσε τὶς πιὸ καλὲς εὐχὲς στὸν Αἴσωπο. Καὶ πάλι τὸν παρακάλεσε μὲ νοήματα νὰ ὀλοκληρώσει τὴ χάρη ποὺ τῆς εἶχε κάνει καὶ νὰ τῆς δείξει τὸν δρόμο. Κι αὐτὸς τὴν πῆγε στὸν ἀμαξωτὸ δρόμο κι ἀφοῦ τῆς τὸν ἔδειξε, ἔφυγε κι εἶχε τὸν νοῦ του στὴ δουλειά του.

ποιὰ ὄντα τὰ σῦκα ἐπέβλυσαν ἄνω· καὶ ἅμα τῷ χαλάσαι τὸν δάκτυλον ἀνέδραμον τὰ σῦκα. ὁ δὲ δεσπότης ἔφη “ὄρᾳτε πῶς κατεψεύσασθε τοῦ μὴ δυναμένου λαλήσαι; ἔκδυσον αὐτούς.” δερόμενοι δὲ ἐκείνοι ἔγνωσαν ἀσφαλῶς ὅτι

25 ὅστις κατ’ ἄλλου μηχανεύεται κακὸν αὐτὸς καθ’ αὐτοῦ τοῦτο ποιῶν λανθάνει.

I εὐεμπτότως scripsi: εὐπέπτως G || 3 ἄλλ’ ὅς (dubitanter correxi, sed cf. infra p. 40, l. 10): “Ἐρμᾶ, φέρε τὰ σῦκα” scripsi: ἄλλος Ἐρμᾶ, φέρε τὰ σῦκα G, quae verba uncinis secl. Perry cl. Text Trad. 227 || 4 διαπαίζεται Perry: διαπέζεται G || διαπορηθεὶς scripsi: διαπονηθεὶς G || 5 καλείτω Perry: καλεῖτο G || 6 λέγε scripsi et ante ἐπικατάρτε transtuli: λέγει ante αὐτῷ G, λέγει uncinis secl. Perry || 7 ἔτοιμασθέντα Perry: ἤτοιμασθέντα G || καταφάγη<ς> scripsi ad usum auctoris: καταφάγη G || 9 δέρεσθαι scripsi: δαίρεσθαι G || 11 ξέστην Perry: ξέστιν G || 13 Αἰσωπος seclusi || καὶ Perry: δὲ G || 14 μόνον supplevi || 15 ἐτέρου supplevi || 19 πῶμεν Perry: πίομεν G || ab πῶμεν usque ad γωνίας responsioni Hermae attribui || 20 τῷ Perry: τὸ G || χολοποιὰ ὄντα scripsi ex W: χολοποιούντα G || 21 ἐπέβλυσαν vel ἀνέβλυσαν Dölger secutus Maas: ἐπέπλευσαν G || 22 τοῦ μὴ δυναμένου scripsi: τῷ μὴ δυναμένῳ G || 25 ὅστις... 26 λανθάνει versibus scripsi || 25 ὅστις scripsi: ὁ G || κατ’ scripsi: κατὰ G || μηχανεύεται scripsi: μηχανευόμενος G || 26 αὐτοῦ scripsi: ἑαυτοῦ G || ποιῶν λανθάνει scripsi: λανθάνει ποιῶν G.

4. Οἱ μὲν οὖν ἔτισαν δίκας ἀνθ’ ὧν ἤμαρτον εἰς τὸν μὴ δυνάμενον <λαλεῖν>... πόλιν [ἰδεῖν]. σκάπτοντος δὲ τοῦ Αἰσώπου εἰς τὸν ἀγρὸν ἔτυχεν ἱεροφόρον τῆς Ἰσιδος πλανηθῆναι τῆς δημοσίας ὁδοῦ εἰς τε τὸν ἀγρὸν εἰσελθεῖν, ὅπου συνέβη τὸν Αἰσωπον σκάπτειν. ἰδοῦσα δὲ 5 αὐτὸν μοχθηρῶς τὸ ἔργον ἐπιτελοῦντα, καὶ τὴν περὶ αὐτοῦ ἀγνοοῦσα τύχην, φησὶν “ἄνθρωπε, εἰ κάτοιδας ἔλεᾶν τὰς θνητὰς ψυχάς, πεπλανημένην με δεῖξον τὴν ὁδὸν μοι τὴν εἰς τὴν πόλιν εἰσάγουσαν.” ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Αἰσωπος καὶ θεασάμενος τὸ τῆς θεοῦ σχῆμα ἀνθρώπινον <ὄν> περικείμενον, θεοσεβῆς ὑπάρχων προσεκύνησεν καὶ ἤρξατο 10 διανεύειν καὶ δηλοῖν: “διὰ τί ἀπολιποῦσα τὴν δημοσίαν ὁδὸν εἰς τοῦτο τὸ κτῆμα εἰσελήλυθας;” / ἢ δὲ νοήσασα ὅτι ἀκούει μὲν, λαλεῖν δὲ οὐ δύναται, ἤρξατο αὐτῷ νεύειν, ἅμα δὲ καὶ λαλεῖν: “ξένη εἰμί τῶν τόπων τούτων· ὡς δὲ ὄρᾳς ἱεροφόρος εἰμί. μὴ εἰδῶς δέομαί σου, ἐπεὶ πεπλάνημαι, ὑπόδειξόν μοι τὴν ὁδόν.” ἀναλαβόμενος δὲ τὴν ξοῖδα ὁ 15 Αἰσωπος, ἐν ἧ ἔσκαπτεν, ἐπιλαμβάνεται τῆς χειρὸς αὐτῆς καὶ ἤγαγεν ἐπὶ τὴν σύνδενδρον καὶ προέθηκεν ἐκ τοῦ μάνδικος ἄρτον καὶ ἔλαιας, καὶ ἄγρια λάχανα ἀποκείρας ἐκόμισεν· ἠνάγκασεν δὲ αὐτὴν μεταλαβεῖν τροφῆς. ἢ δὲ μετέλαβεν. ἀγαγὼν δὲ αὐτὴν εἰς τινα πηγὴν ὕδατος ἔδειξεν αὐτῇ, εἰ καὶ τούτου θέλει μεταλαβεῖν. ἢ δὲ τροφῆς καὶ ποτοῦ 20 μεταλαβοῦσα τὰ κάλλιστα ἠῦχετο τῷ Αἰσώπῳ. καὶ πάλιν δεομένη ἐνενευεν τελείαν τὴν χάριν ποιῆσαι καὶ τὴν ὁδὸν δεῖξαι. ὁ δὲ ἤγαγεν αὐτὴν ἐπὶ τὴν λεωφόρον ὁδὸν τὴν ἀμαξευομένην καὶ δεῖξας ἀπέστη, καὶ περὶ τὸ ἔργον εἶχεν τὸν νοῦν.

5. Καί ἡ ἱέρεια τῆς Ἴσιδος πῆρε πάλι τὸν δρόμο κι ἔτσι πού θυμόταν τὴν φιλοφροσύνη τοῦ Αἴσωπου σήκωσε τὰ χέρια στὸν οὐρανὸ καὶ εἶπε· «Διάδημα ὅλης τῆς οἰκουμένης, Ἴσιδα μυριώνυμε, ἐλέησε αὐτὸν τὸν ἐργάτη τὸν κακότυχο, τὸν εὐσεβῆ, γιὰ ὅλα ὅσα μὲ εὐσέβεια ἔκανε ὄχι σ' ἐμένα, δέσποινα, ἀλλὰ γιὰ τὸ δικό σου ἔμβλημα. Κι ἂν δὲν θέλεις νὰ διορθώσεις τὸ βίος του πού τοῦ τὸ στέρησαν οἱ ἄλλοι θεοὶ ἔτσι πού νὰ τὸν κάνεις νὰ ἔχει πολλὰ τάλαντα, τουλάχιστον χάρισέ του τὴ λαλιά, γιὰτι ἐσύ ἔχεις τὴ δύναμη ἀκόμη κι ὅσα πέσανε στὸ σκοτάδι νὰ τὰ φέρνεις πάλι στὸ φῶς». Κι ἀφοῦ ἡ ἱέρεια ἔκανε αὐτὴ τὴν εὐχή, ἡ Ἴσις ἢ δέσποινα τὴν ἄκουσε· κι αὐτὸ γιὰτι ὁ λόγος γιὰ τὶς εὐσεβεῖς πράξεις φτάνει γρήγορα στὴν ἀκοή τῶν θεῶν.

6. Ἐκεῖ ὁ Αἴσωπος μιὰ καὶ ἦταν φοβερὸ κάῦμα, εἶπε μέσα του: «Ἔχω δυὸ ὥρες ἀπὸ τὸν ἐπιστάτη γιὰ ἀνάπαυση· θὰ κοιμηθῶ τὶς ὥρες αὐτὲς τοῦ καύματος». Κι ἀφοῦ διάλεξε κάποιον μέρος τοῦ κτήματος πού ἦταν πιὸ δροσερὸ καὶ ἤσυχο, γεμάτο δένδρα καὶ σκιά, ὅπου αὐξάνε κάθε εἶδους λουλούδι ἀπὸ τὰ χλοερὰ φυτὰ καὶ πού σκαρφάλωνε σ' ὄλο τὸν τόπο γιὰτι τὸ δάσος καὶ τὸ λιβάδι ἦταν κοντά, ὁ Αἴσωπος ξάπλωσε στὴ χλόη καὶ ἀφοῦ ἀκούμπησε τὸ δικέλλι πού δουλεύει τὴ γῆ στὸ σακκούλι του ξεκουραζόταν. Ἐκεῖ τὸ ποτάμι ἀντηχοῦσε ἀπὸ τὰ γύρω δέντρα, κι ὅπως φυσοῦσε γλυκὰ ὁ ἀπαλὸς ἀέρας, χλοερὰ φυτὰ τινάζοντουσαν πρὸς τὰ πάνω, γέμιζαν ἄρωμα τὴν αὔρα καὶ πρόσφεραν εὐχάριστο καὶ φιλόξενο τὸ κατάφυτο καὶ ὀλάνθιστο δάσος. Καὶ πολλὰ τζιτζίκια τερέτιζαν στὰ κλαδιά, καὶ ποικίλων καὶ πολυθόρυβων πουλιῶν ἀντηχοῦσε τὸ τιτίβισμα. Γιὰτι ὅπου βρισκόταν καὶ τὸ πολύθρηνο ἀηδόνη, τραγουδοῦσαν μαζί του μὲ πάθος καὶ τὰ κλαδιά τῆς ἐλιάς, καὶ ἀπάνω στὸ λεπτότατο πεῦκο ἓνα φτερωτὸ φύσημα μιμόταν τὸ κοτσύφι. Κι εἶχε γίνεῖ ἓνα μέσα σ' ὅλη αὐτὴ τὴν ἀρμονία ἢ ἠχῶ πού μιμεῖται ὅλες τὶς φωνὲς καὶ πού ταυτόχρονα ἀπαντοῦσε σὲ ὅλες. Κι ὅλη αὐτὴ ἢ συμφωνία ἦταν ἓνα γλυκόλαλο ψιθύρισμα, πού εὐφραине τὸν Αἴσωπο καὶ τὸν ἔφερνε στὸν γλυκὸ ὕπνο.

1 ἔτισαν Perry: ἤτησαν G || 2 λαλεῖν suppl. Perry || ἰδεῖν del. Perry qui lacunam ante πόλιν statuit || 6 πεπλανημένην με (accus. absol.) G: πεπλανημένη μοι ci. Perry || 7 μοι secl. Perry || 8 ἀνθρώπινον <ὄν> scripsi: ἀνθρώπινον G, rec. Perry ἀνθρώπῳ Post “nescio an recte” Perry ἀνθρωπον Parademetriou || 10 δηλοῖν sic G sermone vulgari || 13 μὴ post εἰμί secludendum censet Castiglioni || εἰδῶς sic G sermone vulgari || 15 ἐν ἧ scripsi: ἐν ᾧ G || 22 λεωφόρον Perry: λεοφόρον G.

5. Ἡ δὲ ἱεροφόρος τῆς Ἰσιδος πάλιν τῆς ὁδοῦ λαβοῦσα καὶ μνησθεῖσα τῆς τοῦ Αἰσώπου φιλοφροσύνης, ἐπάρασα τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν “διάδημα τῆς ὅλης οἰκουμένης, Ἰσι μυριώνυμε, ἐλέησον τόνδε τὸν ἐργάτην, τὸν κακοπαθοῦντα, τὸν εὐσεβῆ, ἀνθ’ ὧν εὐσεβησεν, οὐκ εἰς ἐμέ, δέσποινα, ἀλλ’ εἰς τὸ σὸν σχῆμα. καὶ εἰ μὴ πολυτάλαντον τὸν βίον αὐτοῦ διορθώσασθαι βούλει, ὃν ἄλλοι θεοὶ ἀφήρηται, τὸ γοῦν λαλεῖν αὐτῷ χάρισαι· δυνατὴ γάρ σὺ καὶ τὰ ἐν σκότει πεπτωκότα πάλιν εἰς φῶς προ<αν>ελέσθαι.” εὐξαμένης δὲ ταῦτα τῆς ἱεροφόρου ἢ Ἰσις, ἢ κυρία, ὑπήκουσεν· ταχὺ γὰρ ὁ περὶ εὐσεβείας
10 λόγος εἰς τὰς τῶν θεῶν ἀκοὰς καταντᾶ.

1 λαβοῦσα Perry: λαβοῦσαι G || 3 Ἰσι μυριώνυμε Perry: Ἰση μυριόνυμε G || 8 πεπτωκότα Perry: πεπτοκότα G || προανελέσθαι Charitonidis: προελεῖσθαι G προελέσθαι Perry || 9 Ἰσις Perry: Ἰσης G.

f.24r 6. Ὁ δὲ Αἰσωπος, σφοδροῦ καύματος/ὄντος, εἶπεν πρὸς ἑαυτὸν “δύο ὥρας ἔχω ἀπὸ τοῦ προστάτου εἰς ἀνάπαυσιν· κοιμηθήσομαι τὰς τοῦ καύματος ταύτας.” ἐπιλεξάμενος δὲ τινα τόπον τοῦ κτήματος εὐθαλέστερον καὶ ἀπαρενόχλητον, δένδρῳδη καὶ κατάσκιον, εἰς ὃν
5 χλοερᾶς βοτάνης παμποίκιον ἄνθος ἐπηύξανεν καὶ διὰ τὴν παρακειμένην ὕλην καὶ λιβάδα τὸν τόπον κατέλισσεν, <Αἰσωπ>ος ταῖς βοτάναις προσκλίνας καὶ τῇ γηπόνῳ προσβαλὼν δικέλλα τὸν μάνδικα καὶ τὴν μηλωτὴν προσκεφάλιν θέμενος, ἀνεπαύετο· ἔνθα <ἐκ> τῶν πέριξ δένδρων ὁ ποταμὸς ἤχει <καὶ> μαλακοῦ πνέοντος ἀνέμου εὐφόρου
10 χλοερά τιναχθέντα φυτὰ κατέπνεεν αὔραν <καὶ> τὴν περίφυτον <καὶ> εὐανθῆ ὕλην ἠδέαν καὶ προσηνῆ προσέφερον. καὶ πολὺς ἐπὶ κλάδοις ἑτερετίζετο τέττιξ καὶ ποικίλων ὀρνέων καὶ πολυρρόθων ἤχει τὸ θρύλημα. ὅπου μὲν γὰρ ἦν καὶ πολύθρηνος ἀηδῶν, συνεπῆδον ἐλαίας ἐμπαθῶς μὲν οἱ κλάδοι, ἐπὶ δὲ λεπτοτάτης πίτυος ὀρμὴ ἥεροπέτης ἀπεδίδου μίμημα κοσσύφου· καὶ μιγνυμένη συνωδὸς ἡ φωνόμιμος
15 ἄμα πᾶσι κατέκραζεν ἠχώ, αὐτὸ δὲ τὸ κεκραμένον ἐξ ἀπάντων εὐμελὲς ψιθύρισμα. ἐφ’ ὧν ψυχαγωγούμενος ὁ Αἰσωπος εἰς ἠδὺν ὕπνον κατήγετο.

4 δένδρῳδη καὶ G: δενδρῳδη <τε> καὶ malit Perry || 5 ἐπηύξανεν G: ἐπηύξει ci. Parademetriou sic ut ab ὄν ad ἐπηύξει versum heroicum habeamus || 6 ὕλην G: ἰλὺν ci. Blake || καὶ λιβάδα τὸν τόπον G: εἰς λιβαδότοπον Charitonidis || κατέλισσεν (vel καθέλισσεν) scripsi: κατέ-

7. Ἐκείνη τῇ στιγμή ἡ θεά, ἡ δέσποινα Ἴσις, φτάνει μὲ τις ἑννέα Μοῦσες καὶ λέει «Κοιτάξτε, θυγατέρες, αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, τὴν ἀσπίδα τῆς εὐσέβειας, ποὺ εἶναι ἄχαρα πλασμένος, ἀλλὰ ποὺ νικᾷ σὲ ἐσωτερικὴ ὀμορφιά κάθε ψόγο. Αὐτὸς κάποτε τὴν δική μου διάκονο ποὺ εἶχε χαθεῖ τὴν ἔβαλε στὸν σωστὸ δρόμο· κι εἶμαι ἐδῶ μαζί σας γιὰ νὰ τὸν ἀνταμείψω. Κι ἐγὼ θὰ τοῦ ξαναδώσω τὴ φωνή, ἐνῶ ἐσεῖς χαρίστε στὴ φωνή του τὸν ἄριστο λόγο». Κι ἀφοῦ εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια καὶ τοῦ ἔκοψε ἀπὸ τὴ γλώσσα τὴν τραχιὰ μεμβράνη ποὺ τὸν ἐμπόδιζε νὰ λαλεῖ, ἡ ἴδια ἡ Ἴσις τοῦ χάρισε τὴ φωνή κι ἔπεισε καὶ τις ἄλλες τις Μοῦσες νὰ τοῦ χαρίσει δωρεὰν ἢ καθεμιὰ κι ἀπὸ κάτι δικό της. Κι αὐτὲς τοῦ χάρισαν τὴ δύναμη νὰ βρίσκει ἱστορίες, νὰ τις πλέκει καὶ νὰ φτιάχνει ἑλληνικοὺς μύθους. Κι ἀφοῦ ἡ θεὰ τοῦ εὐχήθηκε νὰ γίνει ἑνδοξος, γύρισε στὰ μέρη της. Κι οἱ Μοῦσες ἀφοῦ ἡ καθεμιὰ τους τοῦ χάρισε τὸ δικό της χάρισμα, ἀνέβηκαν στὸ βουνὸ τὸν Ἑλικῶνα.

8. Ὁ Αἴσωπος ποὺ εἶδε στὸν ὕπνο του αὐτὸ ποὺ τοῦ εἶχε κάνει ἡ Ἴσις, σηκώθηκε καὶ λέει: «Οὐᾶ, κοιμήθηκα γλυκά. Λαλῶ χωρὶς ἐμπόδιο καὶ ὄσα βλέπω τὰ ὀνομάζω, δικέλλι, σάκκο, προβιά, σακκούλι, βόδι, γαϊδούρι, πρόβατο, — λαλῶ, μὰ τις Μοῦσες. Ἄπὸ ποῦ πῆρα τὴ λαλιά; Ἄπὸ ποῦ; Κατάλαβα· ὅπωςδήποτε εἶναι ἡ ἀνταμοιβή μου γιὰ τὴν εὐσέβεια ποὺ ἔδειξα στὴν

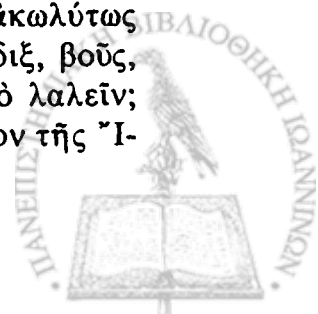

ληξεν G def. Charitonidis κατέλιξεν Perry κατέλεξεν Dölger || <Αἴσωπ>ος Perry: ὄς G || 7 γηπόνω προσβαλῶν δικάλλα scripsi: γηπόνω προσβαλῶν δικάλλαν G γῆ [πόνω] προσβαλῶν <τὴν> δικάλλαν Perry || 8 προσκεφάλιν scripsi: προσκεφαλὴν G πρὸς κεφαλὴν Perry || ἐκ supplevi || τῶν πέριξ δένδρων secl. Perry || 9 post ἤχει falso distinxit Perry || καὶ suppl. Perry || πνέοντος scripsi: πνεύματος ὄντος G || ἀνέμου perperam del. Perry secutus Post || εὐφόρου scripsi: ἐφόρου G Ζεφύρου Perry secutus Post || 10 τὰ ante χλοερά add. Perry || κατέπνεεν scripsi: κατέπνευεν G κατέπνευσεν male legit Perry || καὶ supplevi || τὴν περίφυτον <καὶ> εὐανθῆ ὕλην scripsi: τὴν περὶ φυτῶν τῶν ἀνθέων ὕλην G, secl. Perry qui τῆς πέριξ ὕλης post αὖραν add. secutus Post || 11 post προσηνῆ distinxit Perry et προσέφερον secl. || 12 ἑτερετίζετο Perry: ἑτετερίζετο G || πολυρρόθων ἤχει scripsi: πολὺν ὀρονύχει G πολυνόμων ἤχει ci. Perry || 13 θρύλλημα Perry: θρύλλημα G || πολύθρηνος scripsi: πολύθρους G || ἀηδῶν, συνεπῆδον Post: ἔνδον, συναπαθῶν G || 14 ἐμπαθῶς μὲν οἱ scripsi: ἐν παθοὶ μὲν οἱ G ἐμπαθούμενοι Post ἀηδῶν (vel ἀοιδῆ), συμπαθόντες (sic) ἐλαίας ἐπῆδον μὲν οἱ dubitanter in apparatu Perry qui ab ἔνδον ad κλάδοι crucibus inclusit || ἡεροπέτης scripsi sermone ionico: ἡροπῆτες G ἀεροπετῆς Perry secutus Post || 15 συνωδός Perry secutus Post: σύνοδος G || μινυμένη σύνοδος fort. secludenda ci. Perry || 16 κατέκραζεν Perry: κατέκραζον G, quod Perry ignoravit; κατεκράθη Perry dubitanter in apparatu || κεκραμένον Perry: κεκραγόμενον G.

7. Ἐνταῦθα δὲ ἡ θεὸς, ἡ κυρία Ἴσις, παραγίνεται ἅμα ταῖς ἐννέα
 f.24^v Μούσαις, εἶτα ἔφη “ὄρατε, θυγατέρες, εὐσεβείας κατακάλυμμα, τὸν
 ἄνθρωπον τοῦτον, πεπλασμένον μὲν ἀμόρφως, νικῶντα δὲ εἰς ε<ἴσω
 5 εὐ>μορφίαν πάντα νόγον· οὗτός ποτε τὴν ἐμὴν διάκονον πεπλανημέ-
 νην ὠδήγησεν· πάρειμι δὲ σὺν ὑμῖν ἀνταμείψασθαι τὸν ἄνθρωπον. ἐγὼ
 μὲν οὖν τὴν φωνὴν ἀποκαθίστημι, ὑμεῖς δὲ τῇ φωνῇ τὸν ἀριστον χα-
 ρίσασθε λόγον.” εἰποῦσα δὲ ταῦτα καὶ τὸ τραχὺ τῆς γλώττης ἀποτε-
 10 μούσα, τὸ κωλῶν αὐτὸν λαλεῖν, αὐτῇ δὴ ἡ Ἴσις ἐχαρίσατο <τὴν
 φωνήν> [τὸν λόγον καὶ “Ἑλληνα λόγων μυθικῶν εὐρέσεις], ἔπεισεν
 δὲ καὶ τὰς λοιπὰς Μούσας ἐκάστη<ν> τι τῆς ἰδίας δωρεὰν χαρίσα-
 σθαι. αἱ δὲ ἐχαρίσαντο λόγων εὐρεμα καὶ μύθων Ἑλληνικῶν πλοκὴν
 καὶ ποιήσεις. κατευξαμένη δὲ ἡ θεὸς ὅπως ἔνδοξος γένηται, εἰς ἑαυ-
 τὴν ἐχώρησεν. καὶ αἱ Μούσαι δέ, ἐκάστη τὸ ἴδιον χαρισάμεναι, εἰς
 τὸ<ν> Ἑλικῶνα ἀνέβησαν ὄρος.

1 δὲ G: δὴ ci. Perry || 2 εὐσεβείας κατακάλυμμα scripsi, cl. c. 108 παρακάλυμμα τοῦ βίου: εὐσ. κατακάλυμμα G, secl. Perry || 4 ε<ἴσω εὐ>μορφίαν scripsi: ἀμορφίαν G εὐσέβειαν ci. Perry || 5 πεπλανημένην ὠδήγησεν Perry: πεπλανωμένη ὠδήγησεν G || 7 χαρίσασθε Perry: χαρίσασθαι G || 7 εἰποῦσα... 8 ἀποτεμούσα Perry: εἰποῦσαι... ἀποτεμούσαι G || 8 αὐτῇ Perry: ἄτε G || τὴν φωνὴν suppl. Perry || 9 τὸν λόγον — εὐρέσεις secl. Perry || 10 ἐκάστην Perry: ἐκάστη G || δωρεὰν scripsi: δωρεᾶς G perperam def. Paradedmetriou || 14 τὸν scripsi: τὸ G || Ἑλικῶνα Perry: ἑλικὸν G || ὄρος secl. Paradedmetriou.

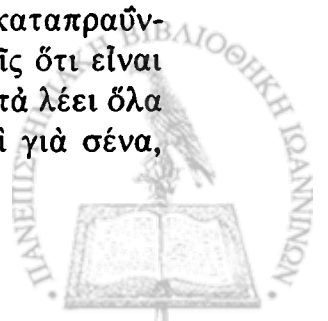
8. Ὁ δὲ Αἴσωπος αὐτὸ τὸ τεχθὲν ὑπὸ τῆς Ἴσιος <ἐν>υπνιασά-
 <μενο>ς διεγέρθη καὶ φησιν “οὐᾶ, ἠδέως ὕπνωσα. λαλῶ ἀκωλύτως
 καὶ τὰ βλεπόμενα ὀνομάζω — δικάλλα, πήρα, μηλωτή, μάνδιξ, βούς,
 5 ὄνος, πρόβατον — λαλῶ, μὰ τὰς Μούσας. πόθεν ἔλαβον τὸ λαλεῖν;
 πόθεν; νενόηκα· πάντως ἀνθ’ ὧν εὐσέβησα εἰς τὴν ἱεροφόρον τῆς Ἴ-

ίερεία τῆς Ἰσιδας. Ὡστε εἶναι καλὸ νὰ εἶσαι εὐσεβής. Περιμένω λοιπὸν νὰ λάβω ἀπὸ τοὺς θεοὺς καλὰς ἐλπίδες».

9. Γεμάτος χαρὰ ξαναπῆρε τὸ δικέλλι του καὶ ἄρχισε νὰ σκάβει. Κι ὁ ἐπιστάτης τοῦ κτήματος ἦρθε πάνω στοὺς ἐργάτες κι ἄρχισε νὰ παιδεύει μὲ τὸ ραβδί ἓνα ἀπὸ τοὺς συναδέλφους τοῦ Αἴσωπου. Μὴ μπορώντας πιά νὰ κρατηθεῖ, ὁ Αἴσωπος τοῦ λέει: «Ἄνθρωπε, αὐτὸν ποὺ δὲν σοῦ ἔκανε κανένα κακό, γιατί ἄραγε τὸν ταλαιπωρεῖς ἔτσι πικρὰ καὶ τὸν χτυπᾷς χωρὶς τελειωμό, ἐσὺ ποὺ κάθε ὥρα κάνεις ἓνα σωρὸ ἄδικο καὶ ποὺ κανεὶς δὲν σὲ δέρνει;» Κι ὁ Ζηνᾶς λέει μέσα του «Τί εἶναι τοῦτο; Ὁ Αἴσωπος λαλεῖ; Μὰ τοὺς θεοὺς, τώρα ποὺ ἄρχισε νὰ λαλεῖ δὲν τὰ ἔβαλε μὲ κανέναν ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ ἑμένα ποὺ τοῦμίλαγα καὶ τοῦ ἔδινα προσταγές. Αὐτόνε ἂν δὲν βρῶ μιὰ πρόφαση νὰ τὸν κατηγορήσω, θὰ μὲ κάνει πέρα ἀπὸ τὴν ἐπιστασία, γιατί ὅταν ἦταν ἀκόμη μουγγὸς μοῦ ἔλεγε μὲ νοήματα ὅτι ἄν ἔρθει τὸ ἀφεντικό μου θὰ σὲ διώξω ἀπὸ τὴν ἐπιστασία, γιατί θὰ σὲ κατηγορήσω μὲ νοήματα. Ἄν λοιπὸν ὑποσχόταν ὅτι θὰ τὸ κάνει μὲ νοήματα, πολὺ περισσότερο θὰ τὸν πείσει τώρα ποὺ λαλεῖ. Κάλλιο λοιπὸν νὰ τὸν προλάβω».

10. Ἐκατσε λοιπὸν στὸ ἄλογο καὶ πῆρε ὀρμητικὰ τὸν δρόμο γιὰ τὴν πόλη. Ἐφτασε στὸ σπίτι τοῦ κυρίου καὶ πήδηξε ἀπὸ τὸ ἄλογο. Ἐδεσε τὸ λουρὶ στὸν κρίκο τῆς ἐξώθυρας, μπῆκε στὸ σπίτι, βρῆκε τὸν κύριο καὶ τοῦ λέει: «Κύριε —», κι αὐτὸς τοῦ εἶπε «Ζηνᾶ, γιατί εἶσαι ταραγμένος;» Κι ὁ Ζηνᾶς εἶπε «Κάποιο τερατῶδες πράγμα συνέβη στὸ κτῆμα σου». Κι αὐτὸς λέει «Μήπως κανένα δένδρο ἔκανε καρπὸ ἔξω ἀπὸ τὴν ἐποχὴ του;» Κι ὁ Ζηνᾶς λέει «Ἄνχι, κύριε —», «Ἄλλὰ μήπως τετράποδο γέννησε κανένα ἀνθρωπόμορφο;» λέει ὁ κύριός του «ἢ κάτι τέτοιο;» Ὁ Ζηνᾶς λέει «Ἄνχι, κύριε». Κι αὐτὸς «Τί λοιπὸν νομίζεις πὼς εἶναι τερατῶδες; Πές μου καθαρά τὴν ἀλήθεια». Κι ὁ Ζηνᾶς εἶπε: «Ὁ Αἴσωπος ὁ κακάσχημος, ποὺ τὸν ἔδιωξες στὸ κτῆμα γιὰ νὰ σκάβει, ὁ κοιλαρᾶς, —», κι ὁ κύριος «Τί, γέννησε;» Κι αὐτὸς «Ἄνχι, ἀλλὰ ἐκεῖ ποὺ ἦταν μουγγὸς, λάλησε». Ὁ κύριος: «Κανένα καλὸ νὰ μὴ σοῦ τύχει. Τί; Αὐτὸ θεωρεῖς ὅτι εἶναι τερατῶδες;» Ὁ Ζηνᾶς «Ναί, καὶ μάλιστα πολὺ». Ὁ κύριος «Γιατί; Ἄν οἱ θεοὶ θύμωσαν μὲ τὸν ἄνθρωπο καὶ γιὰ λίγο καιρὸ τοῦ ἀφαίρεσαν τὴ φωνή, ἐνῶ τώρα καταπραῦνθηκαν καὶ τοῦ τὴν χάρισαν πάλι, πράγμα ποὺ ἔγινε, αὐτὸ θεωρεῖς ὅτι εἶναι τερατῶδες;» Ὁ Ζηνᾶς «Ναί, κύριε, γιατί μόλις ἄρχισε νὰ λαλεῖ, τὰ λέει ὅλα μὲ τρόπο ἀφύσικο, καὶ γιὰ μένα λέει ἓνα σωρὸ βλαστήμιες καὶ γιὰ σένα,

σιδος. ὥστε καλόν ἐστιν εὐσεβεῖν. προσδέχομαι οὖν ἀπὸ θεῶν λήψεσθαι χρηστὰς ἐλπίδας.”

1 τεχθὲν G (non ταχθὲν quod male legit et edidit Perry); an τυχθὲν scribendum? || Ἴσιος (vel Ἴσιδος, cf. infra l. 5) scripsi: φύσεως G || ἐνυπνιασάμενος scripsi: ὑπνώσας G || 2 λαῶ ἀκωλύτως scripsi: γελυὸν αὐτῷ τοῦτο G, quae verba secl. Perry || 3 ὀνομάζω scripsi: ὀνομάζων G || 4 ἔφη post λαῶ add. Perry || 5 ἀνθ' ὧν Perry: ἀνώως G.

9. Περιχαρῆς δὲ γενόμενος καὶ πάλιν ἀνελόμενος τὴν δίκηλλαν ἤρξατο σκάπτειν. ὁ δὲ τῶν ἀγρῶν προστάτης ἐπεισελθὼν εἰς τοὺς ἐργάτας ἓνα τῶν τοῦ Αἰσώπου συνεργῶν ράβδῳ/κατέξαινεν. ὁ δὲ Αἰσωπος οὐκέτι δυνάμενος ἑαυτοῦ κρατεῖν, φησὶν “ἄνθρωπε, τὸν μηδέν σε ἀδικήσαντα τί ἄρα οὕτως αἰκίζεις πικρῶς καὶ τύπτεις ἀφειδῶς, σὺ καθ’ ἐκάστην ὥραν πλεῖστα ἀδικήματα ποιῶν καὶ ὑπὸ μηδενὸς τυπτόμενος;” ὁ δὲ Ζηνᾶς πρὸς ἑαυτὸν εἶπεν “τί ἐστιν τοῦτο; ὁ Αἰσωπος λαλεῖ; μὰ τοὺς θεοὺς, ἀρξάμενος λαλεῖν πρὸς οὐδένα κέκρουκεν εἰ μὴ πρὸς ἐμὲ τὸν λαλοῦντα αὐτῷ καὶ ἐπιτάσσοντα. τοῦτον ἐγὼ ἐὰν μὴ κατηγορήσω προφάσει, ἀποστήσai με ἔχει τῆς οἰκονομίας· ὅτε γὰρ ἔτι νωδὸς ἦν διένευέν μοι ὅτι ‘ἐὰν ἔλθῃ ὁ δεσπότης μου μεταστήσω σε τῆς οἰκονομίας· κατηγορήσω γὰρ σου διὰ τῶν νευμάτων.’ εἰ οὖν νεύμασιν ἐπηγγείλατο, πολλῷ μᾶλλον λαλῶν πείσει. προλαβεῖν οὖν καλόν ἐστιν.”

3 κατέξαινεν scripsi: κατέξανεν G || 4 ἄρα ante ἄνθρωπε praeib. G, quod post τί transtulit: del. Perry || σε G: om. Perry || 12 κατηγορήσω Perry: κατηγορήσου G.

10. Καθίσας οὖν ἵππῳ ρόθιος ἐφέρετο εἰς τὴν πόλιν. παραγενόμενος δὲ εἰς τὴν τοῦ δεσπότου οἰκίαν ἀφήλατο τοῦ ἵππου· ἄψας δὲ τὸν ἱμάντα ἀπὸ τοῦ κρίκου τοῦ πυλῶνος, εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εὐρῶν τὸν δεσπότην, φησὶν “δέσποτα—” ὁ δὲ ἔφη “Ζηνᾶ, τί εἰ τεταραγμένος;” ὁ δὲ Ζηνᾶς ἔφη “τερατῶδες τι πρᾶγμα συνέβη ἐν τῷ κτήματί σου.” ὁ δὲ λέγει “μὴ τι δένδρον πάρωρον καρπὸν ἤνεγκεν;” ὁ δὲ εἶπεν “οὐχί, δέσποτα—”, “ἀλλὰ τετράπουν ἀνθρωπόμορφόν τι ἐγέννησεν;” λέγει ὁ κύριος αὐτοῦ / “<ἦ> τι τοιοῦτον;” Ζηνᾶς λέγει “οὐχί, δέσποτα.” ὁ δὲ· “τί οὖν νομίζεις τερατῶδες εἶναι; ἀπάγγελμόν μοι τάληθῆ.” ὁ δὲ Ζηνᾶς εἶπεν “Αἰσωπος ὁ σαπρός, ὃν ἀπεπέμψω εἰς τὸν ἀγρὸν σκάπτειν, ὁ προγᾶστωρ—” ὁ δὲ κύριος· “τί; τέτοκεν;” ὁ δὲ· “οὐκ, ἀλλὰ νωδὸς ὧν ἐλάλησεν.” ὁ δεσπότης· “μηδέν σοι τῶν ἀγαθῶν γένηται. τί; τοῦτο νομίζεις τερατῶδες εἶναι;” Ζηνᾶς· “ναί, καὶ μάλα.” ὁ δεσπότης· “διὰ τί; εἰ οἱ θεοὶ χολωθέντες ἀνθρώπῳ πρὸς ὀλίγον χρόνον ἀφείλαντο τὴν φωνὴν αὐτοῦ, νῦν δὲ πάλιν καταλλαγέντες ἐχαρίσαντο, ὅπερ καὶ ἐγενήθη, τερατῶδες εἶναι νομίζεις;” Ζηνᾶς· “ναί, δέσποτα· λαλεῖν γὰρ ἀρξάμενος πάντα ὑπὲρ ἀνθρωπίνην φύσιν φθέγγεται· καὶ εἰς ἐμὲ μεγάλως βλασφημεῖ καὶ εἰς σέ, ἅτινα οὔτε αἰ ἀκοαί

πού ούτε τὰ αὐτιά μου δὲν ἀντέχουν νὰ τὰ ἀκούουν. Καὶ μόλις πρόσθεσα δι κατὰ κανένα τρόπο ὁ κύριός μας δὲν τὸν ἔχει γιὰ χρήσιμο, δὲν θέλω νὰ λέω ὅσα εἶπε γιὰ σένα, γιατί τὸν ἔδωξες στὸ κτῆμα μιὰ καὶ ἦταν ἄχρηστος γιὰ δουλειὰ στὴν πόλη».

11. Ὁ κύριος ταραχτήκε καὶ λέει στὸν Ζηνᾶ «Πήγαινε καὶ πούλησέ τον». Καὶ ὁ Ζηνᾶς· «Ἄστειεύεσαι, κύριε; δὲν ξέρεις τὴν ἀσχήμια του; ποιὸς θὰ θελήσει νὰ τὸν ἀγοράσει καὶ νὰ ἔχει ἓνα σκυλομούρη ἀντὶ γιὰ ἄνθρωπο;» Ὁ κύριος «Τράβα λοιπὸν, χάρισέ τον σὲ κάποιον. Κι ἂν κανεὶς δὲν θέλει νὰ τὸν πάρει, σκότωσέ τον στὸ ξύλο». Κι ὁ Ζηνᾶς, μόλις πῆρε τὴν ἀπόλυτη ἐξουσία πάνω στὸν Αἴσωπο, πήδηξε πάλι στὸ ἄλογο καὶ ξαναγύρισε στὸ κτῆμα. Καὶ λέει μέσα του: «Ὁ κύριος μοῦ ἔδωσε τὴν ἀπόλυτη ἐξουσία πάνω στὸν Αἴσωπο, νὰ τὸν πουλήσω, νὰ τὸν χαρίσω, νὰ τὸν σκοτώσω. Ὅμως, τί κακὸ μοῦ ἔκανε γιὰ νὰ τὸν σκοτώσω; Θὰ τὸν πουλήσω». Κι ἔτσι ὅλα τὰ δῶρα ποῦ τοῦ εἶχαν κάνει οἱ θεοὶ ὑπηρετοῦσαν τὸν Αἴσωπο κατ' εὐχὴν.

12. Ἐτυχε ἓνας δουλέμπορος καβάλα στὸ ἄλογο νὰ πηγαίνει ἀπὸ τὴν ἐξοχὴ στὴν πόλη· κι αὐτὸ γιατί θέλοντας νὰ ἀπαλλάξει τοὺς δούλους του ἀπὸ τὸ φορτίο τοὺς ζητοῦσε νὰ μισθώσει ζῶα ἀπὸ τὴν ἐξοχὴ, κι ὕστερα, ἀφοῦ δὲν βρῆκε, πήγαινε πίσω στὴν πόλη. Τὸν ἀπάντησε λοιπὸν ὁ Ζηνᾶς ποῦ ἦταν γνωστός του, τὸν ἀγκάλιασε καὶ τοῦ εἶπε· «Ὁφελίων, ἀρχιδουλέμπορε, χαῖρε». Κι αὐτός· «Ζηνᾶ, ἀρχιγεωργέ, χαῖρε». Ὁ Ὁφελίων τοῦ λέει «Ζηνᾶ, μήπως κι ἔχεις ζῶα νὰ μοῦ μισθώσεις ἢ νὰ μοῦ πουλήσεις;» Κι ὁ Ζηνᾶς· «Ὁχι, μὰ τὸν Δία· ἀλλὰ ἔχω ἓνα ἀρσενικὸ δουλικὸ νὰ σοῦ πουλήσω σὲ καλὴ τιμὴ· κι ἂν ἐσὺ θέλεις, ἀγόρασέ το». Ὁ ἔμπορος ποῦ συνήθιζε νὰ ζεῖ ἀπὸ αὐτὰ εἶπε «Ἐμένα ποῦ εἶμαι δουλέμπορος μὲ ρωτᾶς ἂν θέλω νὰ ἀγοράσω ἓνα δοῦλο σὲ καλὴ τιμὴ;» Κι αὐτός «Ἐλα στὰ γειτονικὰ κτήματα».

20 μου φέρουσιν ἀκούειν. ὡς δὲ προσεθέμην ὅτι κατὰ μηδένα τρόπον αὐτὸν ὁ δεσπότης χρήσιμον ἔχει, οὐ θέλω [δὲ] λέγειν ἢ εἶπεν πρὸς σέ, <ὅτι> καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν ἐργασίαν ἀχρήσιμον ὄντα ἀνέπεμψας εἰς τὸν ἀγρόν”.

1 καθίσας οὖν ἵππῳ ῥόθιος Perry: καθήσας οὖν ἱπορόθιος G || 2 ἀφήλατο Perry: ἀφίλατο G || 7 ὁ δὲ εἶπεν “οὐχί, δέσποτα, ἀλλὰ secl. Perry || ἦ ante τετράπουν add. Perry || 8 λέγει ὁ κύριος αὐτοῦ secl. Perry || ἦ supplevi || τι τοιοῦτον infra post ὁ δὲ transtulit Perry || 9, 13 et 16 τερατῶδες Perry: τερατῶδη G || 11 interrogative post τί dist. Papademetriou || οὐκ scripsi: οὐ G || ὦν Perry: ὄν G || 13 interrogative post τί dist. Papademetriou: τι secl. Perry || 19 ὡς δὲ προσεθέμην — 22 ἀγρόν secl. Perry || 20 δὲ seclusi || ὅτι supplevi.

11. Ὁ δὲ κινήθεις λέγει τῷ Ζηνᾶ “πορεύου, πώλησον αὐτόν.” ὁ δὲ Ζηνᾶς “παίζεις, δέσποτα; οὐκ οἶδας αὐτοῦ τὴν ἀμορφίαν; τίς αὐτὸν θελήσει ἀγοράσαι καὶ κυνοκέφαλον ἀντὶ ἀνθρώπου ἔχειν;” ὁ δεσπότης “ἄπελθε τοιγαροῦν, χάρισαι αὐτόν τι. εἰ δὲ μηδεὶς θέλει λαβεῖν αὐτόν, δέρων ἀπόκτεινον αὐτόν.” ὁ δὲ Ζηνᾶς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ λαβὼν κατὰ πάντα τρόπον πάλιν ἀλλόμενος τῷ ἵππῳ παρεγένετο ἐπὶ τὸ κτῆμα. καὶ φησιν πρὸς ἑαυτὸν ὁ Ζηνᾶς “ἔδωκέν μοι κατὰ f.26r πάντα ὁ δεσπότης τὴν ἐξουσίαν κατὰ τοῦ Αἰσώπου, πωλήσαι, / χαρίσασθαι, φονεῦσαι. τί γάρ μοι κακὸν ἐποίησεν ἵνα αὐτόν ἀποκτείνω; 10 πωλήσω αὐτόν.” τοιγαροῦν τῷ Αἰσώπῳ πάντα ὑπηρετεῖτο τὰ ὑπὸ τῶν θεῶν δωρηθέντα αὐτῷ.

2 παίζεις Perry: πέζεις G || 5 δέρων G: fort, secludendum ci. Perry || 10 ὑπηρετεῖτο Perry: ὑπηρετήτο G.

12. Συνέβη δὲ σωματέμπορον ἵππῳ καθεζόμενον ἀπὸ τῶν ἀγρῶν πορεύεσθαι εἰς τὴν πόλιν· θέλων γὰρ ἀπάραι <τὰ σκεύη> ἀπὸ τῶν σωματίων ἐξήτει ἀπὸ τῶν ἀγρῶν κτήνη μισθώσασθαι, εἶτα οὐχ εὐρῶν ἐπορεύετο πάλιν εἰς τὴν πόλιν. ἀπαντήσας οὖν ὁ Ζηνᾶς γνωστὸν ὄντα ἠσπάσατο αὐτόν λέγων “Ὁφελίων, ἀρχέμπορε, χαῖρε.” ὁ δὲ “Ζηνᾶ, ἀρχιγεωργέ, χαῖρε.” ὁ δὲ Ὁφελίων λέγει αὐτῷ “Ζηνᾶ, μή τι ἔχεις κτήνη μισθώσασθαι ἢ πωλήσαι;” ὁ δὲ Ζηνᾶς “οὐ, μὰ τὸν Δία· σωματίον δὲ ἔχω ἀρρενικὸν πωλήσαι εὐωνον· εἰ σὺ θέλεις, <ἀγόρασον>”. ὁ δὲ ἔμπορος ἐκ τούτων εἰθῶς ζῆν “σωματέμπορόν με ὄντα ἐρωτᾷς 10 εἰ βούλομαι σωματίον εὐωνον ἀγοράσαι;” ὁ δὲ “ἔλθὲ πρὸς τὰ παρακείμενα κτήματα.”

1 in marg. legitur περί σωματεμπόρου καὶ ἀπεμπωλήσεως Αἰσώπου || 2 ἀπάραι Perry: ἐπάραι G || τὰ σκεύη supplevi || 5 et 6 Ὁφελίων Perry: ὀφελίων G || 7 Δία Perry: Δίαν G || 8 εὐωνον εἰ Perry: νέον ὁ G νέον, ὡς Dölger || ἀγόρασον supplevi ex W || 10 εἰ Perry: ἠ G || εὐωνον Perry: εὐόνου G.

13. Κι ὁ Ζηνᾶς τὸν ἔφερε στὸ κτῆμα καὶ λέει «Νά πάει κάποιος ἀπὸ τοὺς συνδούλους στὰ χωράφια καὶ νὰ καλέσει τὸν Αἴσωπο». Πῆγε ἕνας ἀπὸ τοὺς συνδούλους καὶ εἶδε τὸν Αἴσωπο νὰ σκάβει καὶ τοῦ εἶπε· «Αἴσωπε, ρίξε κάτω τὸ δικέλλι καὶ ἀκολούθα με, σὲ καλεῖ ὁ κύριος». Κι αὐτὸς λέει «Ποιὸς κύριος, ὁ φυσικός μου ἀφέντης ἢ ὁ οἰκονόμος; Κάνε τὸ μου σαφές καὶ κάνοντας τὴ διάκριση λέγε “Ὁ οἰκονόμος”, καὶ ὄχι “Ὁ κύριος”. Γιατί κι αὐτὸς εἶναι ταγμένος ὑπὸ τὸν ζυγὸ τῆς δουλείας ὡς δοῦλος». «Πωπώ, ποῦ τίς βρίσκει ὅλες αὐτὲς τίς ἐξυπνάδες; Αὐτὸ θὰ τὸν καταστρέψει. Τί νὰ τὸν κάνεις; Ἐκείνη πού ἄρχισε νὰ λαλάει, ἔγινε μυστήριος». Κι ὁ Αἴσωπος ἔρριξε τὸ δικέλλι καὶ λέει: «Πόσο ἀσήκωτη εἶναι ἡ δουλεία δούλου σὲ δοῦλο κι ἀπὸ πάνω μισητὴ στοὺς θεοὺς. Ἄϊσωπε, στῶσε τὸ τραπέζι. Αἴσωπε, ζέστανε τὸ λουτρό. Αἴσωπε, γέμισέ το νερό. Αἴσωπε, βάλε φαῖ στὰ ζῶα· ὅσα εἶναι κουραστικά ἢ κοπιαστικά ἢ γεμάτα λύπη ἢ δουλικά, ὅλα αὐτὰ τὰ προστάζει στὸν Αἴσωπο νὰ τὰ κάνει. Γιατί, μήπως δὲν ἔχω τὸν λόγο πού μοῦ χάρισαν οἱ θεοί; Θὰ ἔλθει ὁ κύριος καὶ θὰ βρῶ τὴν ὥρα νὰ τὸν κατηγορήσω καὶ νὰ τὸν διώξω ἀπὸ τὴν ἐπιστασία· ἀλλὰ τώρα εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑποταχθῶ. Ἔτσι προχώρα μπροστά, σύνδουλε». Ἐφθασαν πίσω καὶ ὁ δοῦλος λέει «Νά, κύριε, ὁ Αἴσωπος». Κι ὁ Ζηνᾶς λέει «Ἀρχιδουλέμπορε, ρίξε μιὰ ματιά».

14. Ὁ δουλέμπορος στράφηκε, βλέπει τὸν Αἴσωπο, τὴν ἐπτάσχημη λέρα, καὶ λέει «Αὐτὸς τί εἶναι; σαλπικτῆς τῆς γερανομαχίας; Αὐτὸς εἶναι ριζοκάλαμο ἢ ἄνθρωπος; Αὐτὸς ἂν δὲν εἶχε φωνή, θὰ ἔλεγα ὅτι εἶναι χύτρα ποδαράτη, ἢ κιούπι γιὰ φαγώσιμα ἢ αὐγὸ χήνας. Ζηνᾶ, σὲ μέφομαι. Γιατί, τὴ στιγμή πού μποροῦσα πιά νὰ ἐκτελέσω ὅσα ἔπρεπε γιὰ τὸ ταξίδι, με περιέσπασες μὲ τὸ πρόσχημα πὼς εἶχες νὰ μοῦ πουλήσεις κάτι καλὸ καὶ ὄχι μιὰ σκέτη λέρα;» Κι ἀφοῦ εἶπε αὐτά, ἄρχισε νὰ ἀπομακρύνεται.

15. Τὴν ὥρα πού ἔφευγε, ὁ Αἴσωπος τὸν τράβηξε ἀπὸ τὸ πανωφόρι καὶ τοῦ λέει «Ἄκουσε». Κι ὁ ἔμπορος εἶπε «Ἄσε με. Καλὸ νὰ μὴ δοῦν τὰ μάτια σου. Γιατί με φώναξες πίσω;» Κι ὁ Αἴσωπος λέει «Γιὰ ποῖο λόγο ἦρθες ἐδῶ;» Κι αὐτὸς «Γιὰ χατήρι σου, γιὰ νὰ σὲ ἀγοράσω». Ὁ Αἴσωπος λέει «Γιατί λοιπὸν δὲν με ἀγοράζεις;» Ὁ ἔμπορος «Πές μου ἕνα ἐπιχείρημα,

13. Ὁ δὲ Ζηνᾶς ἤνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ φησιν “ἀπελθέτω τις τῶν συνδούλων εἰς τὰ ἔργα καὶ Αἴσωπον καλείτω.” πορευθεὶς δέ τις τῶν συνδούλων καὶ ἰδὼν τὸν Αἴσωπον σκάπτοντα εἶπεν αὐτῷ “Αἴσωπε, ῥίψας τὴν δίκηλλαν ἀκολούθει, καλεῖ σε ὁ δεσπότης.” ὁ δὲ φησιν “ποῖος δεσπότης, ὁ κατὰ φύσιν ἢ οἰκονόμος; /
5 f.26^v καταδήλου οὖν καὶ διαστείλας λέγε ‘ὁ οἰκονόμος’, καὶ μὴ ‘ὁ δεσπότης’ καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας τέτακται ὡς δούλος”... “ἦδε καταστροφή <ἀπὸ> αὐτοῦ. τί; ἀφ’ οὗ ἤρξατο λαλεῖν περιεργος γέγονεν.” ὁ δὲ Αἴσωπος ῥίψας τὴν δίκηλλαν φησιν: “ὡς
10 πονηρὰ παραδεδομένη δουλεία, καὶ πρὸς τούτῳ θεοῖσιν ἐχθρά. ‘Αἴσωπε, τὸν τρίκλινον στρῶσον. Αἴσωπε, τὸ βαλανεῖον ὑπόκαυσον. Αἴσωπε, ὕδωρ πλήσον. Αἴσωπε, τοῖς κτήνεσιν τροφὰς παράβαλε’ ὅσα ἐστὶν μοχθηρὰ ἢ κοπηρὰ ἢ λύπης μεστὰ ἢ δούλια, πάντα τῷ Αἰσώπῳ ἐπιτάσσεται ἄγειν. μὴ γὰρ οὐκ ἔχω τὸν ἀπὸ θεῶν μοι μερισθέντα λό-
15 γον; ἐλεύσεται ὁ δεσπότης <καὶ> εὐκαίρως κατηγορήσας αὐτοῦ μεταστήσω τῆς οἰκονομίας· νῦν δὲ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι. οὕτως ἡγοῦ, σύνδουλε.” παρεγένοντο δὲ καὶ φησιν “ἰδοῦ, κύριε, ὁ Αἴσωπος.” ὁ δὲ Ζηνᾶς φησιν “ἀρχέμπορε, καταμάνθανε.”

2 καλείτω Perry: καλείτο G || 5 οἰκονόμος (= ὁ οἰκ.) G: <ὁ> οἰκονόμος ci. Perry || καταδήλου scripsi: κατάδηλον G || 6 διαστείλας Charitonidis: διαστήσας G διαστίξας Dölger || 7 post ὡς δούλος lacunam statuit Perry sic fere supplendam: <ὁ δὲ σύνδουλος καθ’ ἑαυτὸν· “βαβαί, τῆς εὔρεσιλογίας!” > || ἦδε καταστροφή <ἀπὸ> αὐτοῦ. τί; scripsi cl. c. 52, 15: ἡ δὲ καταστροφή αὐτοῦ τί G, interrogative post τί dist. Perry || 10 τούτῳ Perry: ταύτην G || θεοῖσιν scripsi: θεοῖς ἦν G θεοῖς [ἦν] Charitonidis || 13 κοπηρὰ Perry: κοπερὰ G || ἡ δούλια Perry: ἰδοῦ λία G.

14. Ἐπιστραφεῖς δὲ ὁ σωματέμπορος θεωρεῖ τὸν Αἴσωπον τὸ ἑπτα-
<πό>μορφον ἀπόμαγμα καὶ λέγει “οὗτος τῆς γερανομαχίας σαλπιστῆς
ἐστίν; οὗτος ῥιζοκάλαμός ἐστίν ἢ ἄνθρωπος; οὗτος εἰ μὴ φωνὴν εἶ-
χεν, εἰρήκειν ἂν ὅτι ἢ χυτρόπους ἐστίν ἢ ἀγγεῖον τροφῆς ἢ χηνὸς
5 ῥόν. Ζηνᾶ, μέμφομαί σοι. τί/δυνάμενόν με ἤδη τὰ τῆς ὀδοιπορίας
f.27^r ἔκτε<τε>λεκέναι [με] περιέσπασας, ὡς ἔχων τι ἀγαθὸν πωλῆσαι καὶ
οὐ περικάθαρμα;” καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐπορεύετο.

I τὸ ἑπτα<πό>μορφον (vel τὸ τερατόμορφον) scripsi: τὸ εὐτάμορφον G τοιουτόμορφον ci. Perry || post ἐστίν interrogative distinxi: puncto dist. Perry || ῥιζοκάλαμός Perry: ῥυζοκάλαμός G || 4 ἢ χυτρόπους Perry: ἢ χητρόπους G || ἀγγεῖον Perry: ἀγγεῖαν G || 5 χηνὸς ῥόν Perry: χινοσόν G || 6 ἔκτετελεκέναι Perry: ἐκτελεκέναι G || με del. Perry.

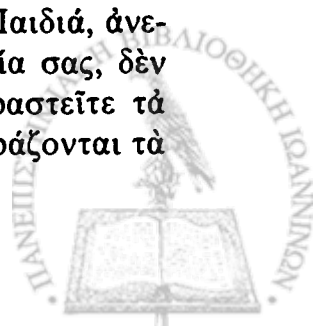
15. Πορευομένου δὲ αὐτοῦ ὁ Αἴσωπος ἐξ ἀναβολῆς τοῦ ἱματίου
εἴλκυσεν καὶ φησιν “ἄκουσον.” ὁ δὲ ἔμπορος εἶπεν “ἄφες. μηδὲν σοι
τῶν ἀγαθῶν γένηται. τί με μετεκαλέσω;” ὁ δὲ Αἴσωπός φησιν “ἐνεκα
τίνος ἐνθάδε ἦλθες;” ὁ δὲ “ἐνεκεν σοῦ, ἵνα σε ἀγοράσω.” ὁ Αἴσωπος
5 “διὰ τί οὖν,” φησίν, “οὐκ ἀγοράζεις με;” ὁ ἔμπορος: “παράθες μοι

γιατί δὲν θέλω νὰ σὲ ἀγοράσω». Ὁ Αἰσωπος «Ἀγόρασέ με, ἄνθρωπε, καὶ μὰ τὴν Ἴσιδα πολὺ θὰ σὲ ὠφελήσω». Ὁ δουλέμπορος «Καὶ τί μπορεῖς νὰ μὲ ὠφελήσεις, ὥστε μ' αὐτὴ τὴν ἐλπίδα νὰ ξεγελαστῶ καὶ νὰ σὲ ἀγοράσω;» Ὁ Αἰσωπος «Δὲν ἔχεις στὸ δουλεμπόριό σου τίποτα μικροῖς δούλους ἀνάγωγους ποὺ δὲν κάνουν ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ ζητοῦν φαί;» Ὁ δουλέμπορος «Ναί». Ὁ Αἰσωπος «Ἀγόρασέ με καὶ κάνε με παιδαγωγό τους, γιατί ἀπὸ φόβο γιὰ τὴν κακομούτσουνη ὄψη μου θὰ σταματήσουν τοὺς τετυμποῖσμούς». Ὁ δουλέμπορος «Μιά χαρὰ τὸ σκέφθηκες, μὰ τὴν τύφλα σου». Κι ὁ δουλέμπορος στράφηκε καὶ λέει στὸν Ζηνᾶ «Πόσο πουλᾶς αὐτὴ τὴ συμφορά;» Ὁ Ζηνᾶς λέει «Ρίξε ἓνα τριῶβολο». Ὁ δουλέμπορος «Ὅχι βέβαια, ἀλλὰ πόσο;» Ὁ Ζηνᾶς «Δῶσε ὅ,τι θέλεις». Ὁ δουλέμπορος ἔδωσε κάτι λίγα καὶ τὸν ἀγόρασε.

16. Γύρισε στὴν πόλη καὶ τὸν ἔμπασε στὸ δουλεμπόριο. Καὶ δυὸ μικροὶ δούλοι ποὺ τοὺς ἀνέτρεφε ἀκόμα ἢ μάνα τους, μόλις ἀντίκρυσαν τὸν Αἰσωπο ἀνεκραύγασαν καὶ ἔτρεξαν νὰ κρυφτοῦν. Κι ὁ Αἰσωπος λέει στὸν δουλέμπορο «Ἔχεις κιόλας ἀπόδειξη τῆς ὑπόσχεσῆς μου, ὅτι ἀγόρασες ἔτοιμο σκιάχτρο γιὰ τὰ ἀνάγωγα δουλάκια». Γέλασε ὁ δουλέμπορος καὶ τοῦ λέει «Σ' ἐκείνη τὴν τραπεζαρία κάθονται οἱ σύνδουλοί σου. Μπὲς μέσα καὶ χαιρέτισέ τους». Μπαίνει λοιπὸν μέσα ὁ Αἰσωπος καὶ βλέπει πεντάμορφους δούλους, ὄλους πάρα πολὺ εὐπαρουσίαστους, σάν Διόνυσους καὶ Ἀπόλλωνες. Τοὺς ἀσπάζεται καὶ τοὺς λέει «Χαίρετε, σύνδουλοι». Τοῦ ἀπάντησαν ὅλοι ὁμόφωνα. Κι ὁ Αἰσωπος «Παιδιά, εἶμαι σύνδουλός σας, ἀλλὰ ὅμως εἶμαι κακάσχημος». Κι οἱ δούλοι λέγανε ἀνάμεσά τους «Μὰ τὴ Νέμεση, τί συνέβη στὸν κύριο κι ἀγόρασε ἓνα τέτοιο ἔκτρωμα;» Ἕνας ἄλλος εἶπε «Ξέρεις γιατί ἀγόρασε αὐτόνε;» Κάποιος ἄλλος «Γιατί; Μὰ γιὰ νὰ τὸν κάνει σκιάχτρο τοῦ δουλεμπορίου».

17. Ὁ δουλέμπορος μπῆκε μέσα καὶ λέει στοὺς δούλους: «Παιδιά, ἀνεχθεῖτε τὴν τύχη σας (= δὲν σταθήκατε τυχεροί)· μὰ τὴ σωτηρία σας, δὲν βρῆκα ζῶα οὔτε νὰ μισθώσω οὔτε νὰ ἀγοράσω. Κι ἔτσι μοιραστεῖτε τὰ σκεύη, γιατί αὔριο περνᾶμε στὴν Ἀσία». Κι αὐτοὶ ἀνὰ δύο μοιράζονται τὰ

πρᾶγμα, ὅτι οὐ θέλω σε ἀγοράσαι.” Αἴσωπος· “ἀγόρασόν με, ἄνθρωπε, καὶ μὰ τὴν Ἴσιν πολὺ σε ὠφελήσω.” ὁ σωματέμπορος· “καὶ τί με ἔχεις ὠφελῆσαι, ἵνα ἐφ’ ἐλπίδι ἐξαπατηθεὶς ἀγοράσω σε;” ὁ Αἴσωπος· “οὐκ ἔχεις ἐν τῷ σωματεμπορίῳ σου παιδία τινὰ ἀπαιδευτα καὶ τροφήν αἰτοῦντα παρ’ ἕκαστα;” ὁ σωματέμπορος· “ναί.” ὁ Αἴσωπος· “ἀγόρασόν με καὶ ποιήσόν με ἐκείνων παιδαγωγόν· φοβούμενοι γάρ μου τὴν κακοπινῆ ὄψιν παύσονται τῆς προ<υ>νικότητος.” ὁ σωματέμπορος· “ὠραίως ἐπενόησας, μὰ τὴν σκοτίαν σου.” ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ σωματέμπορος λέγει τῷ Ζηνᾶ “πόσου τὸ κακὸν τοῦτο πωλεῖς;” Ζηνᾶς λέγει “φέρε τριῶβολον.” ὁ σωματέμπορος· “<οὔκουν>, ὅμως πόσου;” Ζηνᾶς· “δὸς ὃ θέλεις.” δούς δὲ ὀλίγον τι ὁ / σωματέμπορος ἠγόρακεν αὐτόν.

3 γένηται scripsi: γενήσεται G || 5 παράθεσ scripsi: περίθεσ G <μῆ> περίθεσ (vel περιθησ) ci. Perry || 7 ὠφελήσω Perry: ὀφελήσω G || 8 ὠφελῆσαι Perry: ὀφελῆσαι G || ἐφ’ ἐλπίδι sic G || 9 ἀπαιδευτα scripsi: ἀπαιδευτίστα G ἀπαιδαγωγῆτα Charitonidis || 12 κακοπινῆν G pro κακοπινῆ sermone vulgari || προ<υ>νικότητος scripsi: προνικότητος G || 13 ὠραίως Perry: ὠραῖος G || 15 τριῶβολον Perry: τριόβολον G || οὔκουν supplevi.

16. Εἰσιῶν δὲ εἰς τὴν πόλιν εἰσήγαγεν αὐτόν ἐν τῷ σωματεμπορίῳ. δύο δὲ παῖδες ὑπὸ μητρὸς τρεφόμενοι ἰδόντες τὸν Αἴσωπον ἀνεκραύγασαν καὶ κατεκρύβησαν. ὁ δὲ Αἴσωπος τῷ σωματεμπόρῳ· “ἔχεις μου ἤδη ἀπόδειξιν τῆς ἐπαγγελίας, ὅτι κατὰ παιδίων προ<υ>νικῶν ἐτοίμην ἀμορφίαν ἠγόρακας.” γελάσας ὁ σωματέμπορος λέγει αὐτῷ “εἰς ἐκεῖνον τὸν τρίκλινον οἱ σύνδουλοί σου καθέζονται· εἰσελθὼν ἄσπασαι αὐτούς.” ἐπεισέρχεται οὖν ὁ Αἴσωπος καὶ θεωρεῖ παῖδας καλλίστους, πάντας καθαρωτάτους, ὡς Διονύσους καὶ Ἀπόλλωνας. ἀσπάζεται δὲ αὐτούς λέγων “χαίρετε, συνδουλῖνες.” / ὁμοφωνία πάντων ἐγένετο. ὁ Αἴσωπος· “ἄνδρες, σύνδουλος ὑμῶν εἰμι· ἄλλ’ ὅμως σαπρὸς εἰμι.” οἱ δὲ δοῦλοι πρὸς ἑαυτούς· “νῆ τὴν Νέμεσιν, τί ἐγένετο τῷ δεσπότη τοιοῦτον κακοπινῆς σῶμα ἀγοράσαι;” ἄλλος· “οἶδας γὰρ διὰ τί αὐτὸν ἠγόρασεν;” ἄλλος· “πρὸς τί;” “ἵνα αὐτὸν προβασκάνιον τοῦ σωματεμπορίου ποιήσῃ.”

4 προ<υ>νικῶν scripsi: προνικῶν G || 5 ἀμορφίαν scripsi: ἀφορμίαν G || 8 καθαρωτάτους La Penna: καθαιρέτους G, “falso suspicor grō ἐξαιρέτους” Perry || 10 post ἐγένετο lacunam suspicatus est Perry || σύνδουλος G: σύνδουλοι legit Perry || 12 κακοπινῆς Perry: κακοπινῆ G || 13 πρὸς τί; Perry: πρὸς τι· G || προβασκάνιον scripsi: προσβάσκανον G, rec. Perry προσβασκάνιον malit Perry.

17. Ὁ δὲ σωματέμπορος πρὸς τὰ σωμάτια εἰσελθὼν φησιν “παιδία, στέρξατε τὴν ἑαυτῶν τύχην· μὰ τὴν ὑμῶν σωτηρίαν, κτήνη οὔτε μισθώσασθαι οὔτε ἀγοράσαι εὔρον. τοιγαροῦν διέλεσθε τὰ σκευῆ· αὐριον γὰρ περῶμεν εἰς τὴν Ἀσίαν.” οἱ μὲν οὖν σύνδυο γενόμενοι διαι-

σκεύη. Ὁ Αἴσωπος ἔπασσε στὰ πόδια ὄλων καὶ λέει «Σᾶς παρακαλῶ, σύνδουλοι, μιά καὶ εἶμαι καινούργιος κι ἔχω ἀσθενικό σῶμα, ἐπιτρέψτε μου νά σηκώσω τὸ πιὸ ἐλαφρὸ πραγματάκι». Κι αὐτοὶ εἶπαν «Μὴ σηκώσης τίποτα». Κι ὁ Αἴσωπος λέει «Εἶναι ἄσχημο, τὴν ὥρα πού ὄλοι οἱ σύνδουλοί μου κοπιάζουν, ἐγὼ νά φανῶ ὅτι δὲν εἶμαι χρήσιμος στὸν κύριο». Κι οἱ σύνδουλοι εἶπαν ἀνάμεσά τους· «Τί; Εἶναι καὶ ψωροπερήφανος; Σήκωσε ὅ,τι θέλεις».

18. Ὁ Αἴσωπος ἔρριξε ὀλόγουρα μιὰ ματιὰ καὶ βλέπει σκεύη τοῦ δουλέμπορου ἔτοιμα γιὰ τὸ ταξίδι, ἓνα κιβώτιο, ψάθες, σακκοῦλες γεμάτες μὲ πράγματα γιὰ τὴ λάτρα, στρώματα, κανάτια, καλάθια. Βλέποντας ἐκεῖ πέρα ἓνα καλάθι γεμάτο καρβέλια, πού θὰ θέλανε τέσσερις νά τὸ φορτωθοῦνε, λέει ὁ Αἴσωπος «Παιδιά, φορτώστε μου μόνο αὐτὸ τὸ καλάθι». Κι οἱ δούλοι εἶπαν μεταξύ τους «Δὲν εἶδαμε ποτὲ κανέναν πιὸ ἀνόητο ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀνθρώπακι· ζήτησε νά σηκώσει τὸ πιὸ ἐλαφρὸ καὶ σήκωσε τὸ πιὸ βαρὺ». Κι ἓνας ἄλλος εἶπε «Δὲν εἶναι ἀνόητος ἀλλὰ πεινάλας, γιὰτὶ θέλει νά ἔχει τοῦ χεριοῦ του τὰ καρβέλια νά τὰ μοιράζει καὶ νά τὰ τρώει περισσότερο ἀπὸ ὄλους. Ἄς τοῦ φορτώσουμε τὸ καλάθι». Καὶ ἓνα γύρο ὄλοι τοῦ φορτώνουν τὸ καλάθι. Αὐτὸς πῆγε νά βγεῖ σὰν τὸν Ἄτλαντα σηκώνοντάς το, καὶ τρίκλιζε ὀλόκληρος. Ὁ δουλέμπορος τὸν εἶδε καὶ τὸν θαύμασε, καὶ λέει «Γιὰ δὲς πόσο πιὸ πρόθυμος εἶναι ὁ Αἴσωπος νά κοπιάζει καὶ πῶς προτρέπει τοὺς ἄλλους νά ἀντέχουν τὸν κόπο μὲ καλὴ καρδιά. Ἔχω κιόλας κερδίσει τὰ λεφτὰ πού ἔδωσα γι' αὐτόν. Γιὰτὶ αὐτὸ τὸ φορτίο εἶναι γιὰ μουλάρη».

19. Οἱ ὑπόλοιποι σύνδουλοι βαστάζανε τὰ σκεύη καὶ γελοῦσαν μαζί του, γιὰτὶ βγήκε στὸν δρόμο καὶ μάθαινε τὸ καλάθι νά περπατᾷ· ἔτσι ὅταν ἔφθανε σὲ ἀνηφοριά, ἀναποδογύριζε τὸ καλάθι καὶ τὸ τραβοῦσε μὲ τὰ δόντια μέχρι νά τὸ ἀνεβάσει· στὴν κατηφοριὰ κατέβαινε ἄκοπα, γιὰτὶ κυλοῦσε τὸ καλάθι καὶ καθισμένος ἐπάνω του κυλιόταν κι αὐτός. Καὶ κακὴν κακῶς ἦλθαν σ' ἓνα πανδοχεῖο. Καὶ λέει ὁ δουλέμπορος «Πανδοχεῖα, δῶσε στὸν καθένα προσφάϊ μιᾶς δεκάρας, γιὰτὶ ἔχουμε καρβέλια. Αἴσωπε, δῶσε στὸν καθένα ἀπὸ ἓνα ζευγάρι καρβέλια». Κι ἔτσι πού ὁ Αἴσωπος ἄρχισε νά δίνει καρβέλια σὲ τόσοὺς πολλοὺς δούλους, μισοάδειασε τὸ καλάθι. Ἀφοῦ ξαναπήραν δυνάμεις, βάλθηκαν πάλι στὸν δρόμο. Κι ὁ Αἴσωπος ἀλάφρωνε.

5 ροῦνται τὰ σκεύη. ὁ δὲ Αἴσωπος ὑποπεσῶν πάντα φησὶν “δέομαι ὑ-
μῶν, σύνδουλοι, ἐπεὶ νεώνητός εἰμι καὶ ἀσθενὲς σῶμα ἔχω, παραχωρή-
σατέ μοι τὸ ἐλαφρό<τερο>ν ἄραι σκευάριον.” οἱ δὲ εἶπον “ὄλως μη-
θὲν ἄρης.” ὁ δὲ Αἴσωπος λέγει “αἰσχρὸν ἔστιν πάντων τῶν συνδού-
λων κοπιῶντων ἐμὲ τῷ δεσπότῃ ἀχρήσιμον φανῆναι.” καὶ οἱ σύνδου-
10 λοι πρὸς ἑαυτούς· “τί; καὶ πέρπερός ἐστιν; ἄρον ὃ θέλεις.”

6 νεώνητός Perry: νεόνητός G || 7 ἐλαφρό<τερο>ν scripsi: ἐλαφρόν G || ὄλως μηθὲν ἄρης Perry: ὄλος μηθὲν ἄρεις G || 9 κοπιῶντων Perry: κοπιόντων G || 10 post τί interrogative distin-
xi.

18. Περιβλεψάμενος δὲ ὁ Αἴσωπος θεωρεῖ σκεύη τοῦ σωματεμπό-
ρου πρὸς τὴν ἀποδημίαν, κίστην, κάνητας, σάκκους μεστοὺς πρὸς
τὴν διακονίαν, στρώματα, κεράμια, γουργάθους. ἰδὼν δὲ γούργαθον
μεστὸν ἄρτων κείμενον, ὃν ἐβούλοντο τέσσαρες διαφορτώσασθαι, λέ-
γει ὁ Αἴσωπος· “ἄνδρες, ἐμοὶ μόνον τοῦτον ἐπίθετε τὸν γούργαθον.”
οἱ δὲ δούλοι εἰς ἑαυτούς· “οὐδένα μωρότερον τούτου τοῦ ἀνθρωπα-
ρίου εἶδομεν· ἠρώτησεν ἵνα τὸ πάντων ἐλαφρότερον ἄρη, καὶ τὸ πάν-
f.28^v των βαρύτερον ἐξελέξατο.” ἄλλος· / “οὐκ ἔστιν μωρός, ἀλλὰ λιμό-
ξηρος· θέλει γὰρ ὑπὸ χεῖρα κλάνειν τοὺς ἄρτους καὶ πλέον πάντων
10 τρώγειν. ἐπιθῶμεν αὐτῷ τὸν γούργαθον.” καὶ πάντες περιστάντες ἐπι-
τιθέασιν αὐτῷ τὸν γούργαθον. ὁ δὲ ἐξήρχετο ὡς Ἄτλας <αὐ>τὸν βα-
σταζῶν [τὸν γούργαθον], ὄλος διακλονούμενος. ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ σω-
ματέμπορος ἐθαύμασεν καὶ φησιν “ἴδε πῶς ὁ Αἴσωπος προθυμότερός
ἐστιν εἰς τὸ κοπιᾶν, καὶ προτρέπεται τοὺς λοιποὺς εὐψύχως τὸν κάμα-
15 τον φέρειν. ἤδη γὰρ αὐτοῦ τὴν τιμὴν σέσωκα· τὸ γὰρ φορτίον τοῦτο
κτήνους ἔστιν.”

2 κάνητας Perry: καμήτας G || 3 γουργάθον G (non γούργαθον); “huc Iemnisco refertur
capitulum in marg. inferiore: περί του γουργάθου” Perry || 5 μόνον G: μόνω παλιτ Perry || 7
εἶδομεν Perry: ἴδομεν G || 11 Ἄτλας <αὐ>τὸν βαστάζων scripsi: Ἄτλας τὸν βαστάζων Dölger
ἄτλαστον βαστάζων G || 12 τὸν γούργαθον seq. Dölger || ὄλος G: “fuitne ὄλως?” Perry || 16
κτήνους Perry: κτήνου G^o fort. retinendum” Perry, def. Dölger.

19. Οἱ δὲ λοιποὶ σύνδουλοι βαστάζοντες τὰ σκεύη κατεγέλων αὐ-
τοῦ. ἐξελθὼν γὰρ εἰς τὴν ὁδὸν περιπατεῖν τὸν γούργαθον ἐδίδασκεν·
εἰς γὰρ ἀνάβασιν ἐλθὼν ἀνέτρεπεν τὸν γούργαθον καὶ τοῖς ὁδοῦσιν
f.29^r ἀνεῖλκε μέχρις ἀναβῆ, εἰς δὲ κατάβασιν εὐκόπως / κατέβαιναν· κατε-
5 κύλιεν γὰρ τὸν γούργαθον καὶ αὐτὸς ἐπάνω αὐτοῦ ἀνεκυλίετο. καὶ
κακὴν κακῶς ἤλθον εἰς πανδοχεῖον. καὶ φησιν ὁ <σωματέμπορος>· “
πανδοχεύς, δὸς ἐκάστῳ προσφάγιν ἀσσαρίου· ἄρτους γὰρ ἔχομεν. Αἴ-
σωπε, δὸς ἐκάστῳ ἀνά ζευγὸς ἄρτων.” καὶ τοσοῦτοις δούλοις ἀρτοδο-
τοῦντος καὶ ὁ γούργαθος ἡμίκενος ἐγένετο. μετὰ δὲ τὸ ἀναλαβεῖν πά-
10 λιν ὠδοιπόρουν. ὁ δὲ Αἴσωπος ἐλαφρὸς ἐγένετο. καὶ πάλιν εἰς πανδο-

Καὶ πάλι ἔφθασαν σὲ πανδοχεῖο, καὶ πάλι τοὺς μοιράζει καρβέλια καὶ τὸ καλάθι ἀδειάζει. Καὶ τὸ ἔκοψε στὸν ὦμο κι ἔτρεχε μπροστά ἀπ' ὄλους. Κι οἱ δούλοι μεταξύ τους· «Ὁ πρῶτος ποὺ τρέχει μπροστά, ποιὸς εἶναι; Ἄπο μᾶς κανένας ἢ ξένος;» Ἕνας ἄλλος εἶπε «Δὲν ξέρω, ὅμως νομίζω ὅτι εἶναι ὁ καινούργιος, ὁ κακάσχημος, αὐτὸς ποὺ σήκωσε τὸ καλάθι ποὺ δὲν θὰ τὸ σήκωνε οὔτε μουλάρι». Κι ἕνας ἄλλος· «Δὲν ξέρεις πόσο ἔξυπνο εἶναι τὸ ἀνθρωπάκι». Κι ἕνας ἄλλος· «Αὐτὰ τὰ ἀνθρωπάκια ποὺ εἶναι λειψὰ στὴν ἐμφάνιση ἔχουν μυαλό, γιατί ζήτησε νὰ σηκώσει τὰ καρβέλια ποὺ ξοδεύονται εὐκόλα, ἐνῶ ἡμεῖς βαστάζουμε κιβώτια καὶ στρώματα καὶ χαλκώματα ποὺ δὲν μποροῦν νὰ ξοδευτοῦν». Κι ἕνας ἄλλος «Οὐᾶ, εἶναι ἄξιο νὰ σταυρωθεῖ τὸ ἀνθρωπάκι».

20. Ἄφοῦ πέρασαν στὴν ἄλλη μεριά, ἔφθασαν στὴν Ἔφεσο. Ὁ ἔμπορος πούλησε πράγματι τοὺς δούλους κι ἐκέρδησε. Τοῦ ἔμειναν τρεῖς δούλοι· δυὸ παῖδαροι, ποὺ ὁ ἕνας ἦταν γραμματικὸς κι ὁ ἄλλος μουσικὸς, κι ὁ Αἴσωπος, γιατί οὔτε ἐκεῖνοι ἔπιαναν τὴν πρέπουσα τιμὴ οὔτε ὁ Αἴσωπος ἔβρισκε καθόλου τιμὴ, ἐπειδὴ κανένας δὲν ἠθέλε νὰ τὸν ἀγοράσει. Καὶ κάποιος φίλος τοῦ δουλέμπορου τοῦ λέει «Ἄν θέλεις νὰ πιάσεις τὴν τιμὴ τῶν δούλων, πέρασε ἀπέναντι στὴ Σάμο, γιατί εἶναι πλούσια, κι ὁ Ξάνθος ὁ φιλόσοφος μένει ἐκεῖ κι ἔχει σχολή, καὶ πολλοὶ ἔρχονται ἀπὸ τὴν Ἀσία καὶ τὴν Ἑλλάδα στὴ σχολή του. Καὶ κάποιος θὰ ἀγοράσει τὸν γραμματικὸ, γιὰ νὰ τὸν ἔχει συγγυμναστή στὰ γράμματα· κι ἕνας ἄλλος γλεντζὸς θὰ ἀγοράσει τὸν μουσικὸ, γιὰ νὰ τὸν ἔχει στίς παρέες τῶν νεαρῶν καὶ νὰ κάνουν κέφι· κι αὐτὸν ἐδῶ θὰ τὸν ἀγοράσει ὁποῖος ὁ θεὸς θὰ τὸν ὀργισθεῖ, καὶ θὰ τὸν κάνει ἀρχιδερβέναγα, ἢ θυρωρὸ ἢ μάγειρο». Λοιπὸν ὁ ἔμπορος πείσθηκε ἀπὸ τὴ γνώμη τοῦ φίλου του, μπῆκε σ' ἕνα καραβάκι μαζί μὲ τοὺς δούλους καὶ πέρασε ἀπέναντι στὴ Σάμο. Ἀποβιβάστηκε, ζήτησε καὶ πῆρε ξενία καὶ στόλισε τοὺς δούλους γιὰ πούλημα.

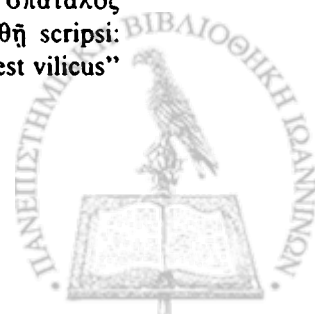

χειῖον γίνονται, καὶ πάλιν αὐτοῖς ἀρτοδοτεῖ καὶ ὁ γούργαθος κενὸς γίνεται. καὶ βαλὼν τὸν γούργαθον ἐπὶ τὸν ὤμον πρῶτος πάντων ἔτρε-
 χεν. οἱ δὲ δοῦλοι πρὸς ἑαυτούς· “ὁ πρῶτος τρέχων τίς ἐστίν, παρ’
 15 ἡμῶν ἢ ξένος;” ἄλλος· “οὐκ οἶδα· δοκῶ δὲ ὅτι ὁ νεώνητός ἐστίν, ὁ
 σαπρός, ὁ ἄρας τὸν γούργαθον, ὃν οὐκ <ἀν> ἐβάσταζεν κτήνος.” ἄλ-
 λος· “ἀγνοεῖς τὸ ἀνθρωπάριον ὡς ἐστίν πολύνουν.” ἄλλος· “ταῦτα τὰ
 ἀνθρωπάρια τὰ λειπόμενα τῇ μορφῇ φρένας ἔχει· ἠρώτησεν γὰρ βα-
 στάσαι τοὺς ἄρτους <τοὺς> ὑπὸ χεῖρα δαπανωμένους· ἡμεῖς δὲ κί-
 20 στας καὶ στρώματα καὶ χαλκῶματα βαστάζομεν, τὰ μὴ δυνάμενα δα-
 πανηθῆναι.” ἄλλος· “οὐᾶ, σταυροῦ ἄξιον τὸ ἀνθρωπάριον.”

1 σύνδουλοι G: σύνδυο ci. Perry || κατεγέλων Perry: κατεγέλουν G || 2 γὰρ G: δὲ La Penna || 5 ἀνεκυλίετο G “nix sanum, expectes ἐκυλίετο vel κατεκ.” Perry: συνεκυλίετο Charitonidis || 6 κακὴν κακῶς Charitonidis: κακινκάκως G κακηγκάκως Dölger || σωματέμπορος suppl. Perry || πανδοχεὺς... 7 ἔχομεν G, def. La Penna: secl. Perry || 7 προσφάγιν Charitonidis et Dölger: προσφάγην G, def. La Penna || post ἀσσαρίου puncto distinxi: post προσφάγην dist. G, Perry || 8 ἄρτων G: ἄρτον ci. Perry || καὶ τοσοῦτοις δούλοις ἀρτοδοτοῦντος Perry: καὶ τοσοῦτον δούλοι ἀρτοδοτοῦντες G || 9 καὶ secl. Perry || ὄδοιπόρουν Perry: ὄδοιπόρουν G || 10 πάλιν ante εἰς πανδοχεῖον transtulit Perry: supra post Αἴσωπος in G || 14 νεώνητός Perry: νεόνητος G || ἄρας scripsi: ἀρῶν G, rec. Perry incertus utrum part. aoristum voluerit scriptor an praesens, def. Dölger || 15 ἀν supplevi || 18 τοὺς suppl. Perry || ὑπὸ χεῖρα δαπανωμένους Perry: ὑποχεῖραν δαπανωμένους G || κίστας (vel σχιστά) Dölger: σχιστάς G || 20 σταυροῦ Blake: ταροῦ G ταύρου Perry.

20. Διανύσαντες δὲ τὰ πέρα ἦλθον εἰς Ἔφεσον. καὶ δὴ ὁ ἔμπορος
 πρᾶσιν τῶν σωματίων ποιήσας ἐκέρδησεν. κατελείφθη δὲ αὐτῷ σωμά-
 5 τια τρία· δύο μὲν βούπαιδες, ὧν ὁ εἰς γραμματικός, ὁ δὲ ἕτερος ψάλ-
 τῆς, καὶ ὁ Αἴσωπος. οὔτε γὰρ ἐκεῖνοι τὴν δέουσαν τιμὴν ἔσωζον οὔτε
 ὁ Αἴσωπος ὄλως τιμὴν [οὐχ] εὔρισκεν διὰ τὸ μὴ θέλειν αὐτούς τινα
 ἀγοράσαι. καὶ τις τοῦ σωματεμπόρου φίλος φησὶν “εἰ βούλει τῶν σω-
 10 ματίων τὴν τιμὴν λαβεῖν, διαπέρασον εἰς Σάμον τὴν νῆσον· ἔστιν γὰρ/
 f.29^v εὐπορουμένη, καὶ Ξάνθος ὁ φιλόσοφος ἐκεῖ καταμένει σχολάζων, καὶ
 πολλοὶ τῶν ἀπὸ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἑλλάδος παρ’ αὐτῷ σχολάζου-
 10 σιν. καὶ ἀγοράσει τις τὸν γραμματικόν, ἵνα ἔχη συγγυμναστήν τῆς
 παιδείας· ἕτερος δὲ ὠνήσεται τὸν ψάλτην σπάταλος, ἵνα ἔχη παρὰ
 νεωτετικοῖς εὐφροσύνην τέρπεσθαι· καὶ τοῦτόν τις ἀγοράσει, ᾧ ἂν ὁ
 θεὸς ὀργισθῆ, καὶ ποιήσει πᾶσαν ἀρχὴν, ἢ θυρωρὸν ἢ μάγειρον.”
 15 πεισθεὶς οὖν ὁ ἔμπορος τῇ τοῦ φίλου γνώμῃ πλοιαρίῳ ἐπιβάς σὺν τοῖς
 σώμασιν διεπέρασεν εἰς Σάμον, καὶ ἀποβάς, ξενίαν λαβὼν, ἐκόσμη-
 σεν εἰς πρᾶσιν τὰ σωμάτια.

5 ὄλως... 6 ἀγοράσαι secl. Perry || 5 οὐχ seclusi || εὔρισκεν scripsi: εὔρισκον G || 10 ἔχη Perry: ἔχει G || συγγυμναστήν scripsi: συγγυμναστήν G fort. sermone vulgari || 11 σπάταλος scripsi: σπαταλός G || ἔχη Perry: ἔχει G || 12 ᾧ ἂν Perry: ὁ ἂν G || 13 ὀργισθῆ scripsi: ὀργισται G ὠργισται Perry || πᾶσαν ἀρχὴν scripsi: πᾶσαν ἀρχὴν G πασανάρχην “id est vilicus” Perry βασανάρχην Post πασταδάρχην Dölger.

21. Τὸν μουσικὸ πού ἦταν ὁμορφος τὸν ἔντυσε μὲ λευκὸ χιτῶνα, τοῦ ἔβαλε λεπτὰ σάνδαλα, τοῦ χτένισε τὰ μαλλιά, τοῦ ἔρριξε ἓνα φουλάρι στοὺς ὤμους καὶ τὸν ἔστησε πάνω στὸν πρατήριον λίθον. Τὸν γραμματικὸ πού εἶχε κοκκαλιάρικα πόδια τὸν ἔντυσε φαρδύ χιτῶνα καὶ τοῦ ἔβαλε βαθεῖα σάνδαλα, γιὰ νὰ καλύψει μὲ τὸ βάθος τῶν φορεμάτων καὶ μὲ τὸ σκέπασμα τῶν ὑποδημάτων τὶς ἄχαρες γάμπες του. Τοῦ χτένισε τὴν κόμη, τοῦ ἔδωσε ἓνα φουλάρι καὶ τὸν ἔστησε πάνω στὸν πρατήριον λίθον. Τὸν Αἴσωπο μὴ καὶ δὲν μπορούσε νὰ τοῦ καλύψει τίποτε ἢ νὰ τὸν στολίσαι, ἀφοῦ ἦταν ὀλόκληρος ἓνα μάτσο χάλια, τὸν ἔντυσε μ' ἓνα τσουβαλόρουχο, τὸν ἔζωσε μ' ἓνα λουρὶ καὶ τὸν ἔστησε ἀνάμεσα στοὺς δυὸ ὁμορφους. Ὁ ντελάλης ἄρχισε νὰ διαλαλεῖ τὸ πούλημα τῶν δούλων καὶ πολλοὶ τοὺς κοίταξαν κι ἔλεγαν «Οὐᾶ, ἐκεῖνοι εἶναι ὁμορφούληδες, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ συμφορὰ ἀπὸ ποῦ ξεφύτρωσε; Αὐτὸς ἀφανίζει καὶ τοὺς ἄλλους. Πάρε τον ἀπὸ τὴ μέση τους». Κι ἔτσι λοιπὸν πολλοὶ τὸν ἔσκωπταν, ἀλλὰ ὁ Αἴσωπος ἔστεκε χωρὶς νὰ τοῦ σηκῶνεται μὴ τρίχα.

22. Ἡ γυναῖκα τοῦ Ξάνθου ἔτυχε νὰ περνᾷ ἀπ' ἐκεῖνο τὸν τόπο μὲ τὸ φορεῖο της. Κι ὅταν ἄκουσε τὸν ντελάλη καὶ γύρισε στὸ σπίτι της, συνάντησε τὸν ἄντρα της καὶ τοῦ λέει: «Ἄντρα μου, δὲν ἔχουμε πολλὰ ἀρσενικὰ δουλικά, ἀλλὰ τὶς πιὸ πολλές φορὲς πορεύεσαι μὲ τὶς δουλίσες μου. Καλὴ ὥρα, διαλαλοῦνε δούλους· πήγαινε κι ἀγόρασέ μου ἓναν εὐπαρουσίαστο δούλο γιὰ τὸ σπιτικό μας». Κι ὁ Ξάνθος λέει «Αὐτὸ καὶ θὰ κάνω». Καὶ πῆγε καὶ βρῆκε τοὺς μαθητὲς του, τοὺς χαιρέτησε κι ἀφοῦ φιλολόγησε κάτι λίγο, βγῆκε ἀπὸ τὴν αἴθουσα, πῆρε τοὺς μαθητὲς του κι ἦρθε μαζί τους στὴν ἀγορὰ.

23. Ὅταν ἀπὸ μακρὰ εἶδε τοὺς δυὸ ὁμορφους καὶ τὸν ἓνα κακάσχημο, ἐθαύμασε τὴν ἐπινοητικότητα τοῦ δουλέμπορου καὶ ἀνέκραξε «Οὐᾶ, καλῶς, μὰ τὴν Ἥρα· εἶναι ἐπινοητικὸς καὶ φιλόσοφος, καὶ μᾶλλον θαυμαστὰ ἔμπειρος στὸ ἔπακρον». Οἱ μαθητὲς εἶπαν· «Καθηγητά, τί ἐπαινεῖς; Τί εἶναι ἄξιο τῆς ἐξοχότητάς σου; Καὶ σὲ μᾶς πές το, μὴ μᾶς φθονήσεις καὶ μᾶς στερήσεις νὰ ἔχουμε μερτικὸ ἀπὸ κάτι ὁμορφο». Κι ὁ Ξάνθος εἶπε «Ἄνδρες φιλόλογοι, μὴ νομίζετε ὅτι ἡ φιλοσοφία συνίσταται μόνον ἀπὸ τὰ λόγια ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα· γιὰτὶ πολλάκις ἡ σιωπηλὴ φιλοσοφία ὑπερβάλλει τὴν

21. Τὸν μὲν ψάλτην εὐσχήμονα ὄντα λευκὸν ἐνέδυσεν χιτῶνα, καὶ
 λεπτὸν ὑποδήσας σολάριον καὶ κτενίσας τὴν τρίχα, δοὺς ὀράριον ἐπὶ
 τοὺς ὤμους, ἔστησεν ἐπὶ τοῦ πρατῆρος. τὸν δὲ γραμματικὸν λεπτὸν
 ἀπὸ τῶν σφυρῶν τυγχάνοντα βαθὺν ἐνέδυσεν χιτῶνα καὶ βαθὺ ὑπόδη-
 5 μα ὑπέδησεν, ἵνα τῷ βάθει τῶν χιτωνίων καὶ τῇ τοῦ ὑποδήματος σκέ-
 f.30^r πη τὴν αἰσχροὺς καλύψῃ κνήμην· καὶ κτενίσας τὴν κόμην, / δοὺς ὀρά-
 ριον ἔστησεν ἐπὶ τοῦ πρατῆρος. τοῦ δὲ Αἰσώπου μηδὲν δυνάμενος
 καλύψαι ἢ κοσμησαί, ἐπεὶπερ ἦν ὄλος ἀμαρτημά<των> χύσις, ἐνέ-
 10 δυσεν αὐτὸν σακκοχιτῶνα, καὶ λακινάριον αὐτὸν ὑποζώσας μέσον αὐ-
 τὸν τῶν καλῶν ἔστησεν. τοῦ δὲ κήρυκος τὰ σωμάτια κηρύττοντος
 πολλοὶ κατενόουν, καὶ ἔλεγον “οὐᾶ, οὗτοι καλοὶ <τῇ> ὄψει, τὸ δὲ
 κακὸν τοῦτο πόθεν; οὗτος καὶ τούτους ἀφανίζει· ἄρον ἀπ’ αὐτῶν τὸν
 μέσον.” πολλῶν οὖν σκωπτόντων ὁ Αἰσώπος ἔστηκεν μὴ πτυρόμενος.

1 εὐσχήμονα ὄντα Perry: εὐσχημονώτατον G || 2 pro vocibus λευκὸν et σολάριον codicis G
 malit Perry λεπτὸν et ὑπόδημα || σολάριον scripsi: σολάριον G || κτενίσας Perry: κτενήσας G
 || 3 et 7 ὀράριον scripsi: ὀράριον Perry || 4 ἀπὸ τῶν Perry: ἄπονον G || 5 βαθὺ scripsi: βαθὺν G ||
 ὑπέδησεν Perry: ὑπέδυσεν G || τῷ βάθει Blake: τὸ βαθὺ G || καὶ G: ἅμα ci. Perry || 8 ἀμαρτημά-
 των χύσις scripsi: ἀμαρτημα χύσεων G ἀμαρτημα χέσεων Dölger || 9 σακκοχιτῶνα scripsi:
 σάκκον χιτῶνα G || λακινάριον Perry “quasi ab voce lat. *lacinia* ortum”: λακμηνάριον G || 11
 καλοὶ <τῇ> ὄψει scripsi: καλύψοι G καλλίψοι ci. Perry || 13 σκωπτόντων Perry dubitanter in
 apparatu: σκοπούντων G, Perry || ἔστηκεν (ex verbo στήκω) Shipp: ἔστηκεν G.

22. Ἔτυχεν δὲ τὴν γυναῖκα τοῦ Ξάνθου φορ<εῖ>ω βασταζομένην
 ἐκεῖνον τὸν τόπον διαβαίνειν. ἀκούσας δὲ τοῦ κήρυκος παρεγένετο
 εἰς τὴν οἰκίαν καὶ περιτυχοῦσα τῷ ἀνδρὶ λέγει “ἄνερ, οὐ πολλὰ ἔχο-
 5 μεν ἀρρενικὰ σωμάτια, ἀλλὰ τὰ πλείονα ὑπὸ τῶν ἐμῶν παιδαρίων ὑ-
 πηρετεῖσαι. εὐκαίρως σωμάτια κηρύσσονται· παρελθὼν εἰς διακονίαν
 καθαρὸν μοι σωμάτιον ἀγόρασον.” ὁ δὲ Ξάνθος “ποιήσω” φησὶν. καὶ
 προσελθὼν ὁ Ξάνθος καὶ τοὺς σχολαστικούς ἀσπασάμενος, καὶ ὀλίγα
 φιλολογήσας, ἐξῆλθεν τῆς μελέτης καὶ τοὺς μαθητὰς ἐπαγόμενος ἤλ-
 10 θεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὴν ἀγοράν.

1 φορεῖω scripsi: φόρω G || 2 ἀκούσας G, defendi: ἀκούσασα ci. Perry || 3 ἔχομεν Perry:
 ἔχωμεν G || 4 ὑπὸ G: ἀπὸ Dölger || ὑπηρετεῖσαι Charitonidis: ὑπηρετήσαι (non ὑπρέτησαι) G
 ὑπηρετίσαι Dölger || 8 ἐπαγόμενος Perry: ἐπιγόμενος G.

f.30^v 23. / Θεασάμενος δὲ πόρρωθεν τοὺς μὲν δύο εὐπρεπεῖς, τὸν δὲ ἕνα
 σαπρόν, ἐθαύμασεν τὴν ἐπίνοιαν τοῦ σωματεμπόρου καὶ ἀνεκραύγα-
 σεν “οὐᾶ, καλῶς, νῆ τὴν Ἥραν· εὐεπινόητος καὶ φιλόσοφος, μάλλον
 δὲ καὶ θαυμαστῶς ἔμπειρος καὶ ἄκρως.” οἱ σχολαστικοί· “καθηγητά,
 5 τί ἐπαινεῖς; τί τῆς σῆς θαυμασιότητος ἄξιον; καὶ ἡμῖν μετάδος, μὴ
 φθονέσης μετασχεῖν τοῦ καλοῦ.” ὁ δὲ Ξάνθος εἶπεν “ἄνδρες φιλόλο-
 γοι, μὴ νομίσητε τὴν φιλοσοφίαν διὰ <τῶν> λόγων μόνον συ<νε>-
 στάναί, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ἔργων· πολλάκις γὰρ ἡ σιγωμένη φιλοσοφία

λαλούσα φιλοσοφία πιό πολύ άπ' ό,τι πιστεύεται. Κι αυτό μπορεί κανείς να τό καταλάβει από τούς χορευτές, πώς με τήν κίνηση τών χειριών υπερβάλλουν αυτά πού ανακοινώνονται με πολλά λόγια. Γιατί όπως με τά έργα γίνεται θαυμάσια φιλοσοφία, έτσι και αυτό τό θέαμα δείχνει σιωπηλή φιλοσοφία. Γιατί αυτός πού είχε δύο όμορφους δούλους και έναν κακάσχημο έστησε στη μέση τών όμορφων τόν κακάσχημο για να κάνει τήν όμορφιά τους να φαντάξει περισσότερο με τήν άσχήμια αútουνοϋ έδω. Γιατί αν δέν είχε βάλει τήν άσχήμια δίπλα σ' αυτό πού τήν ξεπερνάει, δέν θα ήταν δυνατό να έλεγχοθεί ή εμφάνιση τών όμορφων». Κι οί μαθητές: «Θείος, καθηγητά, και κάλλιστος είσαι έσύ πού άνεγνώρισες ακριβώς τό τέχνασμα εκείνου». 'Ο Ξάνθος «' Αλλ' όμως έλάτε μαζί μου για να αγοράσω έναν από τούς δούλους, γιατί τόν χρειάζομαι για τή λάτρα του σπιτιού». Στάθηκε μπροστά στον πρώτο δούλο και του είπε: «Πόθεν είσαι;» Κι εκείνος αποκρίθηκε «Καππαδόκης». «Ποιό είναι τό όνομά σου;» Κι αυτός λέει «Λίγυρις». 'Ο Ξάνθος λέει «Τί ξέρεις να κάνεις;» Κι αυτός «' Εγώ, τά πάντα». 'Ο Αΐσωπος πού στεκόταν εκεί έσκασε στα γέλοια. Οί μαθητές πού τόν είδαν να γελάει και [τό πρόσωπό του να έχει ζαρώσει από τούς σπασμούς, έτσι πού να φαίνονται μόνο τά δόντια του, νόμιζαν ότι έβλεπαν ένα τέρας και έλεγαν ό ένας στον άλλο «Δέν είναι μιá κήλη με δόντια;» "Ενας άλλος έλεγε «Τί είδε και γέλασε;» Κι ένας άλλος είπε «Δέν γελά, αλλά έχει ρίγος. Για να δοϋμε τί λέει». Τόν πλησίασε και τόν τράβηξε από πίσω και του λέει «' Εξυπνάκια, γιατί γελάς;» 'Ο Αΐσωπος στράφηκε και του είπε «Τράβα από έδω, πρόβατο τής θάλασσας» (= ψάρι). 'Ο μαθητής τάχασε άπ' αυτά τά λόγια κι έκανε πίσω. 'Ο Ξάνθος είπε στον έμπορο «Πόσο κάνει αυτός ό μουσικός;» Κι αυτός του είπε «Χίλια δηνάρια». "Όταν άκουσε τήν τιμή πού του φάνηκε υπερβολική, ήρθε στον δεύτερο και λέει «' Εσύ, πόθεν είσαι;» Κι αυτός είπε «Λυδός». «Και ποιό είναι τό όνομά σου;» Κι αυτός είπε «Φιλόκαλος». 'Ο Ξάνθος λέει «Τί ξέρεις να κάνεις;» 'Ο δούλος λέει «Τά πάντα». Κι ό Αΐσωπος γέλασε páλι. Οί μαθητές βλέποντάς τον έλεγαν «Γιατί γελάει με δλους;» Κι ό άλλος είπε «" Αν θέλω páλι να άκούσω να με λέει ψάρι, θα τόν ξαναρωτήσω». 'Ο Ξάνθος είπε στον έμπορο «Πόσο πουλάς τόν γραμματικό;» Κι αυτός είπε «Τρείς χιλιάδες δηνάρια». Μόλις τό άκουσε ό Ξάνθος, του έπεσε τό ένδιαφέρον. Στράφηκε και προχώρησε. Κι οί μαθητές είπαν «Καθηγητά, δέν σου άρεσαν οί δούλοι;» «Ναί», λέει, «άλλά έχω ως αρχή να μην αγοράζω πανάκριβους δούλους, αλλά να έξυπηρετοϋμαι από φτηνά δουλικά». "Ενας από τούς μαθητές λέει «" Αν έχεις ως αρχή να μην αγοράζεις πανάκριβα πράγματα, αγοράσε αυτόν τόν άσχημομούρη, γιατί θα προσφέρει τήν ίδια ύπηρεσία, κι έμεις θα βάλουμε μαζί για να πληρώσουμε τήν τιμή του». Κι αυτός λέει «Είναι γελοίο έσείς να πληρώσετε τήν τιμή κι εγώ να αγοράσω δούλο. Πάντως ή γυναίκα μου είναι κοκέττα και δέν θα άνεχοθεί να έχει στη δούλεψή της ένα άσχημο δούλο». Οί μαθητές είπαν «Καθηγητά, οί πιό πολλές σου διδαχές είναι να μην δίνει κανείς σημασία σε μιá γυναίκα»].

10 <τήν> διὰ τῶν λόγων ὑπερέβαλεν <πλέον> ἢ πιστοῦται. τοῦτο δὲ ἀπὸ <τῶν> ὀρχηστῶν ἐστὶν ἐπιγνῶναι, ὅπως διὰ τῆς τῶν χειρῶν κινήσεως τὰ διὰ πολλοῦ <λόγου> κοινωθέντα <ὑπερέβαλον>. ὅπως <γὰρ> φιλοσοφεῖται κράτιστα τοῖς ἔργοις, <οὕτω> καὶ σιγωμένην καὶ αὐτὸ ἐνδείκνυται φιλοσοφίαν. οὗτος γὰρ ἔχων μὲν δύο παῖδας καλοὺς καὶ τὸν ἕνα σαπρὸν, <ἔστησε μέσον τῶν καλῶν τὸν σαπρὸν>,
 15 ἵνα τὸ τούτου αἰσχροὺς τὸ τούτων κάλλος ἐκφάνῃ· εἰ μὴ γὰρ παρετέθη τὸ αἰσχροὺς τῷ κρείττονι, ἢ τῶν καλῶν εἶδησις οὐκ <ἂν> ἠλέγγετο.” οἱ σχολαστικοί· “θεῖος, καθηγητά, σύ, καὶ κάλλιστος ὁ τὴν ἐκείνου ἐνθύμησιν γνωρίσας ἀκριβῶς.” ὁ Ξάνθος· “ἀλλὰ μὴν συνέλθετε, ὅπως ἐν τῶν σωματίων ὠνήσωμαι· ἔστιν γὰρ μοι χρεια πρὸς ὑπηρεσίαν.”

4 θαυμαστῶς scripsi: θαυμαστός G || ἔμπειρος G: ἔμπορος ci. Perry || ἄκρως scripsi: ἄκρος G || 5 ἀξιον Perry: ἀξιων G || 7 νομίσητε Perry: νομήσητε G || τῶν supplevi || συνεστάναι Charitonidis: συστάναι G || 8 ἢ σιγωμένη φιλοσοφία Perry: τῆ σιγωμένη φιλοσοφία G || 9 τὴν suppl. Perry || πλεον supplevi || ἢ πιστοῦται G: del. Perry; an ἢ πιστεύεται scrib.? || 10 τῶν supplevi || ὀρχηστῶν Perry: ὀρχιστῶν G || 11 λόγου supplevi || κοινωθέντα Blake: κινήθέντα G || ὑπερέβαλον supplevi || 12 post ὑπερέβαλον distinxi || ὅπως... ἔργοις del. Perry || γὰρ supplevi || φιλοσοφεῖται scripsi: φιλοσοφεῖ τὰ Perry φιλοσοφῆ τα G || οὕτω supplevi || 13 σιγωμένη Perry: σιγομένη G || αὐτὸ G: αὐτὰ ci. Perry || 14 ἔστησε... σαπρὸν suppl. Perry ex W || 15 ἐκφάνῃ scripsi: ἐκφανῆ G, ἐκφαίνῃ ci. Perry || 17 ἂν suppl. Perry || 19 ὠνήσωμαι scripsi: ὀνήσωμεν G ὠνήσωμεν Perry.

24. Ἐπιστὰς δὲ τῷ πρώτῳ παιδίῳ εἶπεν “ποταπὸς εἶ;” ἐκεῖνος ἀπεκρίθη “Καππάδοξ.” “τί <τὸ> ὄνομά σου;” ὁ δὲ λέγει “Λίγυρις.” Ξάνθος λέγει “τί οἶδας ποιεῖν;” ὁ δὲ· “ἐγὼ πάντα.” ὁ Αἰσωπος ἐστῶς ἐγέλασεν ἀθρόον. οἱ σχολαστικοὶ θεασάμενοι αὐτὸν γελάσαντα καὶ ...

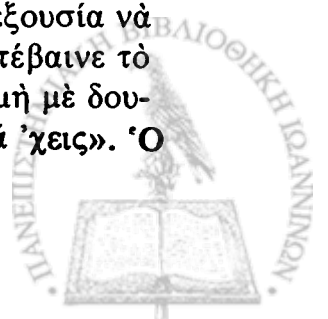
2 τὸ supplevi || 4 ἀθρόον Perry: ἀνθρώπων G || post γελάσαντα καὶ deest folium; textum versionis W in italicis impressum huc transtuli.

[τὸ πρόσωπον αὐτοῦ στυγνὸν καὶ σκυθρωπὸν γεγονός, μόνον δὲ τοὺς ὀδόντας φανεροὺς ὄντας, τέρας ἐδόκουν θεωρεῖν. ἔλεγον δὲ πρὸς ἀλλήλους “οὐχὶ κήλη ἐστὶν ὀδόντας ἔχουσα;” ἄλλος ἔλεγε “τί ἰδὼν ἐγέλασεν;” ἕτερος ἔφη “οὐ γελᾷ, ἀλλὰ ριγᾷ. γινώσκωμεν δὲ τί λαλεῖ.” ἐλθὼν οὖν εἴλκυσεν αὐτὸν ἐξόπισθεν καὶ φησι “κομψότατε, τί ἐγέλασας;” ὁ δὲ στραφεὶς πρὸς αὐτὸν λέγει “ὑποχώρει, θαλάσσιον πρόβατον.” ὁ δὲ σχολαστικὸς διαπορηθεὶς ἐπὶ τὸ ῥηθὲν ὑπεχώρησεν. ὁ δὲ Ξάνθος τῷ ἐμπόρῳ ἔφη “πόσου ὁ ψάλτης οὗτος;” ὁ δὲ, “χιλίων δηναρίων.” ὡς οὖν ἤκουσεν ἐν ὑπερβολῇ τὸ τίμημα, πρὸς τὸν ἕτερον ἦλθε καὶ φησι “σύ πόθεν εἶ;” ὁ δὲ ἔφη “Λυδός.” “ὄνομα δέ σοι τί;” ὁ δὲ, “Φιλόκαλος.” Ξάνθος λέγει “τί οἶδας ποιεῖν;” ὁ παῖς λέγει “πάντα”. καὶ ὁ Αἰσωπος πάλιν ἐγέλασεν. οἱ δὲ σχολαστικοὶ ἰδόντες ἔλεγον “τί ἄρα πρὸς πάντα γελᾷ;” ἕτερος εἶπεν “ἐὰν θέλω πάλιν θαλάσσιος τράγος ἀκοῦσαι, ἐπερωτήσω αὐτόν.” Ξάνθος τῷ ἐμπόρῳ ἔφη “πόσου τὸν γραμματικὸν πωλεῖς;” ὁ δὲ, “τρισεχιλίων δηναρίων.” ὁ Ξάνθος ἀκούσας ἠκηδίασε καὶ στραφεὶς ἐπορεύετο. οἱ δὲ σχολαστικοὶ εἶπον “κα-

25. Ὁ Ξάνθος εἶπε «Γιὰ ἔλα νὰ δοῦμε ἂν ξέρει τίποτε, γιὰ νὰ μὴ χάσετε γιὰ μιὰ ἄχρηστη χάρη ἀπὸ πάνω καὶ τὸ παραδάκι σας». Ἦτσι ὁ Ξάνθος γύρισε στὸν Αἴσωπο καὶ τοῦ λέει «Χαῖρε». Κι ὁ Αἴσωπος «Τί δηλαδή; Ἦμουν λυπημένος;» Οἱ μαθητὲς «Καλῶς, μὰ τίς Μοῦσες. Τί δηλαδή; Ἦταν λυπημένος;» Εἶχαν ἐντυπωσιασθεῖ ἀπὸ τὰ εὐστοχα λόγια του. Κι ὁ Ξάνθος τοῦ λέει «Πόθεν εἶσαι;» Κι ὁ Αἴσωπος «Κρεατένιος». Ὁ Ξάνθος «Δὲν λέω αὐτό, ἀλλὰ ποῦ γεννήθηκες;» Ὁ Αἴσωπος «Στὴν κοιλιά τῆς μάνας μου». Ὁ Ξάνθος «Κακὸ χρόνο νᾶχει. Δὲν σὲ ρωτάω αὐτό, ἀλλὰ σὲ ποιὸ μέρος γεννήθηκες;» Κι ὁ Αἴσωπος «Αὐτὸ δὲν μοῦ τὸ εἶπε ἡ μάνα μου, ἂν μ' ἔκανε στὴν κρεβατοκάμαρα ἢ στὴν τραπεζαρία». Ὁ Ξάνθος λέει «Ἦ καταγωγή σου, λέω, ἀπὸ ποῦ εἶναι;». Ὁ Αἴσωπος «Εἶμαι Φρύγας». Ὁ Ξάνθος «Τί ξέρεις νὰ κάνεις;» Ὁ Αἴσωπος «Ἐγὼ ἐντελῶς τίποτα». Ὁ Ξάνθος «Γιατί τίποτα;» Ὁ Αἴσωπος «Γιατί οἱ παραστεκάμενοι δοῦλοι τὰ ξέρουν ὅλα». Οἱ μαθητὲς «Οὐᾶ, εἶναι καὶ ὁ πρῶτος. Γιατί αὐτοὶ ἀποκρίθηκαν ἄσχημα. Γιατί δὲν εἶναι ἄνθρωπος ποῦ νὰ ξέρει τὰ πάντα. Γι' αὐτὸ εἶπε ἐτοῦτος ὅτι Ἐὲν ξέρω τίποτα', γι' αὐτὸ λοιπὸν γέλασε».

26. Ὁ Ξάνθος «Θέλεις νὰ σὲ ἀγοράσω;» Ὁ Αἴσωπος «Τί δηλαδή; Ἦχεις στὸ νοῦ σου ὅτι μὲ ἔχεις σύμβουλο, ἔτσι ποῦ νὰ μοῦ ζητᾶς συμβουλή; Ἦν θέλεις νὰ μὲ ἀγοράσεις, ἀγόρασέ με. Ἦν δὲν θέλεις, τράβα πέρα. Δὲν μὲ νοιάζει. Γιατί ὁ ἄνθρωπος ποῦ μὲ πουλάει δὲν ἔχει δίχτυα γιὰ νὰ τραβάει μὲ τῆ βία ἐκείνους ποῦ δὲν θέλουν νὰ μὲ ἀγοράσεις, ἀλλὰ ἔχεις ἐξουσία νὰ διαλέξεις ὁ ἴδιος ὅπως σοῦ ἀρέσει. Ἦν θέλεις νὰ μὲ πάρεις, κατέβαινε τὸ παραδάκι. Λύσε τίς πύλες τοῦ βαλαντίου σου. Κι ἂν δὲν θέλεις, μὴ μὲ δουλεύεις». Ὁ Ξάνθος «Γιὰ κοίτα! Ἦλο κελαηδᾶς, κακὸ χρόνο νὰ ἔχεις». Ὁ

θηγητά, οὐκ ἤρεσάν τοι τὰ σωματία;” “ναί,” φησίν, “ἀλλὰ δόγμα ἐ-
στὶ πολύτιμα μὴ ὠνεῖσθαι παιδάρια, δι’ εὐτελῶν δὲ σωματίων δουλεύ-
εσθαι.” εἷς δὲ τῶν σχολαστικῶν φησι “εἰ παράγγελμά ἐστι πολυτελεῆ
μὴ ὠνεῖσθαι, ἀγόρασον τοῦτον τὸν ἀειδῆ· τὴν γὰρ αὐτὴν παρέχεται
διακονίαν, ἡμεῖς δὲ κατὰ κοινοῦ δώσομεν τὸ τίμημα.” ὁ δὲ φησι “γε-
λοῖόν ἐστιν ὑμῶν τὴν τιμὴν διδόντων ἐμὲ δοῦλον ἀγοράσαι, καὶ κα-
θαρὸν ὄν τὸ γύναιον οὐκ ἀνέξεται ὑπὸ αἰσχροῦ δουλεύεσθαι σωμα-
τίου.” οἱ δὲ σχολαστικοὶ εἶπον “καθηγητά, αἱ πλείους σου διδασκαί
εἰσι μὴ πείθεσθαι γυναικί.”

25. Ὁ Ξάνθος ἔφη]

- f.31r / “<φῆρε> οὖν, ἐπιγνῶ<μεν> εἰ οἶδέν τι, μὴ τὸ κερμάτιον κενῆ χάρι-
τι προ<σ>απολέσητε.” προσελθὼν δὲ ὁ Ξάνθος τῷ Αἰσώπῳ φησίν
“χαῖρε.” Αἰσώπος· “τί γάρ; ἔλυπούμην;” οἱ σχολαστικοί· “καλῶς, μὰ
τὰς Μούσας. τί γάρ; ἔλυπεῖτο;” <κατεπλάγησαν οὖν> τῷ εὐστόχῳ
5 λόγῳ. καὶ φησιν αὐτῷ ὁ Ξάνθος “ποταπὸς εἶ;” ὁ Αἰσώπος· “σάρκι-
νος.” ὁ Ξάνθος· “οὐ τοῦτο λέγω, ἀλλὰ ποῦ ἐγεννήθης;” ὁ Αἰσώπος·
“ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρός μου.” ὁ Ξάνθος· “πάντα αὐτῷ κακά. οὐ τοῦ-
τό σε ἐρωτῶ, ἀλλὰ ποῖω τόπῳ ἐγεννήθης;” ὁ Αἰσώπος· “τοῦτό μοι οὐκ
εἶπεν ἡ μήτηρ μου, πότερον ἢ ἐν τῷ κοιτῶνι ἢ ἐν τῷ τρικλίνῳ.” ὁ
10 Ξάνθος λέγει “γένει, λέγω, ποταπὸς εἶ;” ὁ Αἰσώπος· “Φρύξ.” ὁ Ξάν-
θος· “τί οἶδας ποιεῖν;” ὁ Αἰσώπος· “ἐγὼ ὄλωσ οὐδέν.” ὁ Ξάνθος· “διὰ
τί οὐδέν;” Αἰσώπος· “ὅτι οἱ παρεκότεροι παῖδες ὅλα ἐπίστανται.” οἱ
σχολαστικοί· “οὐᾶ, μακάριος· οὗτοι γὰρ κακῶς ἀπεκρίθησαν. ἄνθρω-
πος γὰρ οὐκ ἔστιν πάντα εἰδῶς. διὰ τοῦτο εἶπεν οὗτος ὅτι οὐδέν οἶδα,
15 /διὰ τοῦτο οὖν ἐγέλασεν.”

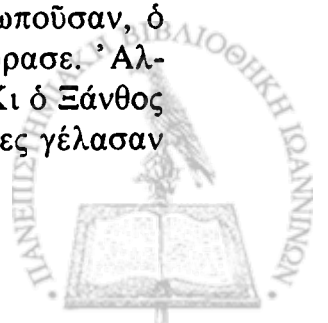
1 φῆρε suppl. Perry || post οὖν commate perperam dist. Perry || ἐπιγνῶμεν scripsi ex W: ἐπιγνῶ G || 2 προσαπολέσητε scripsi ex W: προαπολέσητε G || 3 et 4 post τί γάρ interrogative dist. Shipp || ἔλυπούμην scripsi: λυπούμαι G || 4 ἔλυπεῖτο Perry: ἐλυπήτο G || κατεπλάγησαν οὖν suppl. Perry ex W || 5 τῷ εὐστόχῳ λόγῳ Perry: τῷ εὐστολόγῳ G || ποταπὸς G (non ποταπὸς) || 6 σάρκινος Dölger: σαρκίνος G Σάρκινος scripsit Perry || ἐγεννήθης Perry: ἐγεννήθεις G || 9 πότερον Perry: πρότερον G || 10 λέγω G: λέγε male legit Perry || post εἶ interrogative distinxi || 12 παρεκότεροι Perry: παρακότεροι G || 14 οὗτος Perry: οὕτως G.

- f.31v 26. Ὁ Ξάνθος· “θέλεις ἀγοράσω σε;” ὁ Αἰσώπος· “τί γάρ; εἰ δι’
ἐννοίας σύμβουλόν <με> κεκτῆσθαι, ἵνα παρ’ ἐμοῦ συμβουλίαν λά-
βης; εἰ ἀγοράσαι με θέλεις, ἀγόρασον. εἰ οὐ θέλεις, πάραγε. οὐ μέλει
μοι. οὐ γὰρ ὁ πωλῶν με ἄνθρωπος δίκτυα ἔχων βία τοὺς μὴ βουλομέ-
5 νους ἐφέλκεται, οὐδέ σοί τις ἐγγύην παρατίθησιν ἵνα με ὠνήσῃ, ἀλλὰ
τῆς ἰδίας προαιρέσεως ἐξουσίαν ἔχεις. εἰ βούλει λαβεῖν με, τὴν τιμὴν
μου ἀρίθμει· λῦε βαλαντίου πύλας. εἰ δὲ οὐ θέλεις, μὴ με σκῶπτε.” ὁ
Ξάνθος· “τί οὖν; πολύλαλος εἶ· μηδέν σοι τῶν ἀγαθῶν γένηται.” <ὁ

Αἴσωπος «Τὰ πουλιὰ πού κελαηδᾶνε, τὰ πουλᾶνε ἀκριβά». Οἱ μαθητὲς «Καλῶς, μὰ τὴν Ἥρα· τὸν ἀποστόμωσε τὸν καθηγητὴ». Ὁ Ξάνθος «Θέλω νὰ σὲ ἀγοράσω, ἀλλὰ δὲν θὰ ἀρχίσεις νὰ δραπετεύεις, ἔτσι;». Ὁ Αἴσωπος «Τοῦτο ἂν θέλω νὰ τὸ κάνω δὲν θὰ σὲ πάρω συμβουλάτορα, ὅπως ἐσὺ ἐμένα. Τὸ νὰ δραπετεύσω δικό μου εἶναι ἢ δικό σου;» Ὁ Ξάνθος «Ὁλοφάνερα πῶς εἶναι δικό σου». Ὁ Αἴσωπος «Ὅχι, ἀλλὰ δικό σου». Ὁ Ξάνθος «Γιατί δικό μου;» Ὁ Αἴσωπος «Ἄν εἶσαι καλὸς μὲ τοὺς δούλους σου, κανένας δὲν φεύγει ἀπὸ τὸ καλὸ γιὰ νὰ πάει στὸ σκάρτο, κι οὔτε μὲ τὴ θέλησή του τρέχει ἀπὸ ἐδῶ κι ἀπὸ ἐκεῖ μὲ μόνη ἐλπίδα τὴν πείνα καὶ τὸν φόβο. Κι ἂν εἶσαι κακὸς ἀφέντης, δὲν μένω σὲ σένα μιὰ ὥρα, οὔτε μισὴ οὔτε στιγμή». Ὁ Ξάνθος (μέσα του) «Ἐτοῦτος θὰ τὸ βάνει στὰ πόδια ἂν τοῦ τύχει καμιὰ ἀναποδιά». (Στὸν Αἴσωπο) «Λοιπόν, ὅσα λὲς εἶναι ἀνθρώπινα, ἀλλὰ εἶσαι κακάσχημος». Ὁ Αἴσωπος «Μὴν κοιτᾶς τὸ ἀπέξω μου, ἀλλὰ κάλλιο ἐξέταξε τὴν ψυχὴ μου». Ὁ Ξάνθος «Τί εἶναι τὸ ἀπέξω;». Ὁ Αἴσωπος «Ὅ,τι ὅταν συχνὰ πού πᾶμε σ' ἓνα κρασοπουλιὸ γιὰ νὰ ἀγοράσουμε κρασί, τὰ κιούπια πού κοιτάζουμε: εἶναι ἄσχημα ἀπέξω ἀλλὰ στὴ γεύση καλά».

27. Ὁ Ξάνθος τὸν παίνεψε γιὰ τὴν ἐτοιμότητά του, πλησίασε τὸν ἔμπορο καὶ τοῦ λέει «Αὐτόνε, πόσο τὸν πουλᾶς;» Ὁ ἔμπορος «Θέλεις νὰ περιπαίξεις τὴνπραμάτειά μου;» Ὁ Ξάνθος «Γιατί;» Ὁ ἔμπορος «Γιὰ στάσου. Προσπέρασες αὐτουνουὺς πού ἀξίζουν τάλληρα κι ἤρθες σ' αὐτὸ τὸ πράμα πού εἶναι γιὰ φτύσιμο; Ἀγόρασε τὸν ἓνα ἀπ' ἐκείνους καὶ πάρε κι αὐτὸν πανωπροίκι». Ὁ Ξάνθος «Παρόλα αὐτά, πόσο τὸν πουλᾶς τοῦτον ἐδῶ;» Ὁ ἔμπορος «Τὸν ἀγόρασα ἐξῆντα δηνάρια, κι ἔκανε ἔξοδα δεκαπέντε. Ἴσοσκέλισέ μου τὸ κόστος του». Οἱ τελῶνες πού ἄκουσαν ὅτι πουλήθηκαν δοῦλοι ἤρθαν καὶ ρωτοῦσαν ποιὸς πούλησε ἢ ποιὸς ἦταν ὁ ἀγοραστής. Ὁ Ξάνθος δίσταζε νὰ πεῖ ὅτι «Ἀγόρασα γιὰ ἑβδομήντα πέντε δηνάρια δοῦλο». Κι ὁ ἔμπορος ντρεπόταν τὸ ἴδιο. Κι ἔτσι πού σιωποῦσαν, ὁ Αἴσωπος ἔκραξε «Ἐγὼ πουλήθηκα, αὐτὸς πούλησε, ἐκεῖνος ἀγόρασε. Ἀλλὰ τοῦτοι δὲν λένε λέξη. Φῶς φανάρι ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἐλεύθερος». Κι ὁ Ξάνθος «Ἐγὼ ἀγόρασα γιὰ ἑβδομήντα πέντε δηνάρια δοῦλο». Οἱ τελῶνες γέλασαν

10 Αἴσωπος· “τὰ πολύλαλα στρουθία πολλοῦ πωλεῖται”>. οἱ σχολαστικοί·
 “καλῶς, μὰ τὴν Ἥραν· [ὁ Αἴσωπος] ἀπεστομάτισεν τὸν καθηγητὴν.”
 ὁ Ξάνθος· “βούλομαί σε ἀγοράσαι, ἀλλὰ μὴ ἄρξη δραπετεύειν;” ὁ
 Αἴσωπος· “τοῦτο ἐὰν θέλω ποιῆσαι οὐ λήμψομαι σὲ σύμβουλον ὡς σὺ
 ἐμέ. τὸ δὲ δραπετεύειν ἐν τίνι ἐστίν, ἐν σοὶ ἢ ἐν ἐμοί;” ὁ Ξάνθος·
 “δῆλον ὅτι ἐν σοί.” ὁ Αἴσωπος· “οὐ<κ>, ἀλλ’ ἐν σοί.” ὁ Ξάνθος·
 15 “διὰ τί ἐν ἐμοί;” ὁ Αἴσωπος· “ἐὰν ἦς καλόδουλος, οὐδεὶς φεύγων τὸ
 ἀγαθὸν ἐπὶ τὸ φαῦλον ἔρχεται, ἐκὼν ἑαυτὸν εἰς πλάνας διδούς, λιμόν
 τε καὶ φόβον προσδοκῶν· ἐὰν δὲ ἦς κακόδουλος, ὦραν μίαν οὐ μένω
 πρὸς σέ, οὐδὲ ἡμιώριον, οὐδὲ στιγμήν.” ὁ Ξάνθος· “οὗτος φεύγει ἐ-
 ἀ<ν α>ὐτῷ τι γένηται. ὅσα μὲν οὖν λέγεις ἀνθρώπινα, ἀλλὰ σαπρὸς
 20 εἶ.” ὁ Αἴσωπος· “μὴ μου βλέπε τὸ εἶδος, ἀλλὰ μᾶλλον ἐξέταζε τὴν
 f.32r ψυχὴν.” ὁ Ξάνθος· “τί ἐστὶν τὸ εἶδος;” ὁ Αἴσωπος· “ὄ, τι <ὄτε>
 πολλάκις εἰς οἰνοπώλιον παραγενάμενοι ὠνήσασθαι οἶνον θεωροῦμεν
 κερᾶμια ἀειδῆ, τῷ δὲ γεύματι χρηστά.”

I post τί γάρ interrogative dist. Shipp || τί γάρ; εἰ δι’ ἐννοίας scripsi: τί γάρ ἤδι ἐννοίας G τί γάρ ἤδη ἐννοεῖς perperam legit et edidit Perry || με suppl. Perry || παρ’ ἐμοῦ post ἵνα transtuli: ante ἵνα praeb. G || μου post ἵνα praeb. G, quod deleui || 4 μοι Perry: μου G || 5 σοὶ τις Perry: σὺ τίς G || ἐγγύην Perry: ἐγγύην G (non ἐγγύην) || παρατίθησιν scripsi: περιτιθέασιν G περιτίθησιν ci. Perry || ὠνήσῃ Perry: ὀνήσῃ G || 7 σκῶπτε Perry: σκόπτε G || 8 post οὖν interrogative distinxi || post εἰ puncto distinxi: interrogative dist. Perry || μηδὲν... γένηται secl. Perry || γένηται Perry: γένητε G || 9 ὁ Αἴσωπος... πωλεῖται suppl. Perry ex Cosmicis Comoediis et W || 10 ὁ Αἴσωπος secl. Parademetriou || ἀπεστομάτισεν Perry: ἀπεστομάτησεν G ἐπεστόμωσεν vel ἀπεστόμωσεν Charitonidis ἀπεστόμισεν dubit. Parademetriou || 12 λήμψομαι G: λήψομαι perperam legit Perry || 14 οὐκ scripsi: οὐ G || 15 φεύγων Perry: φεύγον G || 16 ἐκὼν scripsi: ἐὰν G secl. Perry || 18 ἡμιώριον Perry: ἡμιούριον G || ἐὰ<ν α>ὐτῷ scripsi: ἑαυτῷ G <μη> ἑαυτῷ Charitonidis || 21 ὄτε supplevi || οἰνοπώλιον Perry: οἰνοπολίον G “num fuit - εἶον;” Perry || 22 παραγενάμενοι scripsi secutus Shipp: παραγενάμενος G || post οἶνον perperam dist. Perry.

27. Ὁ Ξάνθος ἐπαινέσας αὐτοῦ τὸ ἔτοιμον τῶν λόγων προσελθὼν
 τῷ ἐμπόρῳ λέγει “τοῦτον πόσου πωλεῖς;” ὁ ἔμπορος· “ἐπισκῶψαί μου
 θέλεις τὴν ἐμπορίαν;” ὁ Ξάνθος· “διὰ τί;” ὁ ἔμπορος· “ἀλλ’ ἀπολι-
 5 πῶν τούτους τοὺς ἀξίους ἐπὶ τὸ κατάπτυστον τοῦτο ἀνδραπόδιον ἤλ-
 θες; ἐν ἐκείνων ἀγόρασον καὶ λάβε τοῦτον ἐπιθήκην.” ὁ Ξάνθος· “ὄ-
 μως πόσου τοῦτον;” ὁ ἔμπορος· “ἐξήκοντα δηναρίων τοῦτον ἡγόρα-
 κα, πεποίηκεν δὲ δαπάνας δέκα πέντε· ἴσωσόν μοι ἀπ’ αὐτοῦ.” οἱ δὲ
 τελῶναι ἀκούσαντες ὅτι σωμάτια ἐπέπρανται παραγενάμενοι ἐπηρώτων
 τίς πέπρακεν ἢ τίς ὁ ἀγοράσας. διετρέπετο δὲ εἰπεῖν ὁ Ξάνθος ὅτι
 10 “ἡγόρασα ἑβδομήκοντα πέντε δηναρίων δοῦλον,” καὶ ὁ ἔμπορος ἠ-
 σχύνητο. τούτων δὲ σιωπῶντων ὁ Αἴσωπος κέκραγεν “ὁ πεπραμένος
 ἐγώ, ὁ πωλήσας οὗτος, ὁ ἀγοράσας ἐκεῖνος. οὗτοι δὲ σιωπῶσιν· δῆ-
 λον ὅτι ἐλεύθερός εἰμι ἐγώ.” ὁ δὲ Ξάνθος· “ἐγὼ ἡγόρασα οἷα δηναρίων
 δοῦλον.” καὶ γελάσαντες οἱ τελῶναι ἐχαρίσαντο τῷ Ξάνθῳ ἅμα τοῖς

καὶ χάρισαν στὸν Ξάνθο καὶ τοὺς μαθητὲς του τὴν τιμὴ τοῦ Αἰσωποῦ, κι ἀφοῦ τοὺς ἀποχαιρέτησαν ἔφυγαν.

28. Ὁ Αἰσωπος ἀκολούθησε τὸν Ξάνθο. Κι ὅπως ἦταν ἡ πιὸ ζεστὴ ὥρα μὲ τὸν ἥλιο στὸ μεσουράνημα, κι ὁ δρόμος ἦταν ἔρημος ἀπὸ τὸ κάυμα, ὁ Ξάνθος σήκωσε τὰ ρούχα του κι ἔτσι πού περπατοῦσε ἄρχισε νὰ κατουράει. Ὁ Αἰσωπος τὸν εἶδε κι ἀγανάκτησε. Ὑστερα τὸν ἄδραξε ἀπὸ τὴν πάνω δίπλα τοῦ ρούχου του, τὸν τράβηξε καὶ λέει «Πούλα με, γιατί δὲν θὰ περιμένεις πολὺ νὰ τὸ σκάσω». Ὁ Ξάνθος «Αἰσωπε, τί σοῦ συνέβη;» Ὁ Αἰσωπος «Πούλα με», λέει, «δὲν δύναμαι νὰ σοῦ δουλεύω». Ὁ Ξάνθος «Αὐτὸς πού σε ἔφερε σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση εἶναι πάντως ἀπὸ ἐκείνους πού τὸ ἔχουν σύστημα νὰ γκρεμίζουν μὲ τίς διαβολές τους τὰ καθωσπρέπει σπιτικά. Κάποιος σε πλεύρισε καὶ μὲ διέβαλε ὅτι εἶμαι κακὸς μὲ τοὺς δούλους μου, ἢ ὅτι τοὺς κακομεταχειρίζομαι σὰν μεθύστακας ἢ ὅτι τοὺς δέρνω ἢ ὅτι τοὺς ἔχω στὸ στομάχι ἢ ὅτι ὀργίζομαι μ' αὐτούς. Μὴ δίνεις σημασία στίς διαβολές. Ἄδικα θυμώνεις. Ἡ διαβολὴ εἶναι τερπνὴ στ' αὐτιά. Αὐτὰ εἶναι τὰ γνωρίσματά μου». Ὁ Αἰσωπος «Αὐτὸ πού σε διέβαλε εἶναι τὸ κατούρημα, Ξάνθε. Γιατί ὅταν, τὴν ὥρα πού εἶσαι κύριος τοῦ ἑαυτοῦ σου καὶ κανένα δὲν φοβᾶσαι μήπως γυρίζοντας σπιτί πάρεις μιὰ δόση ξύλο, ἢ σε δέσουν ἢ τραβήξεις καὶ καμιὰ χειρότερη τιμωρία, ἀλλὰ ἔχεις ἐξουσία πάνω στὸν ἑαυτό σου, καὶ παρόλα αὐτὰ δὲν ἔδωσες δυὸ λεφτὰ καιρὸ στίς φυσικὲς σου ἀνάγκες γιὰ νὰ τίς κάνεις μὲ ἄνεση, ἀλλὰ περπατώντας κατούρησες, τότε ἔμένα τὸν δοῦλο, ὅταν μὲ στέλνουν γιὰ κανένα θέλημα, τί ἄλλο τέλος πάντων πρέπει νὰ κάνω παρὰ νὰ χέζω τὴν ὥρα πού πετάω;» Ὁ Ξάνθος «Γι' αὐτὸ τaráχθηκες;» Ὁ Αἰσωπος «Καὶ πολὺ μάλιστα». Ὁ Ξάνθος «Κατούρησα περπατώντας γιατί ἤθελα νὰ ἀποφύγω τρία κακά». Ὁ Αἰσωπος «Ποιὰ εἶναι αὐτά;» Ὁ Ξάνθος «Τὴ ζεστασιὰ τῆς γῆς, τὴ δριμύτητα τοῦ κάτουρου καὶ τὴ φλόγα τοῦ ἡλίου». Ὁ Αἰσωπος «Πῶς;» Ὁ Ξάνθος «Βλέπεις ὅτι ὁ ἥλιος μεσουρανεῖ κι ἔχει κατακάψει τὴ γῆ μὲ τὴ θερμότητά του. Ὅταν στέκομαι καὶ κατουράω, τὸ ἔδαφος πού βράζει μού κατακαίει τὰ πόδια, καὶ ἡ δριμύτητα τοῦ κάτουρου ἀνεβαίνει στὴν ὄσφρησή μου καὶ φράσσει τοὺς πόρους μου, κι ὁ ἥλιος μὲ τὴ σειρά του καίει τὴν κεφαλὴ μου. Τοῦτα τὰ τρία θέλοντας νὰ ἀποφύγω κατούρησα περπατώντας». Ὁ Αἰσωπος «Μὲ ἔπεισες, πολὺ σοφὰ τὸ σκέφτηκες. Περπάτα λοιπόν». Ὁ Ξάνθος «Δὲν τῶξερα πὼς εἶχα ἀγοράσει ἀφεντικὸ γιὰ μένα».

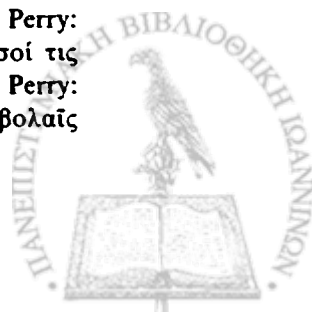

15 σχολαστικοῖς τὴν τιμὴν τοῦ Αἰσώπου, καὶ ἀποταξάμενοι ἀνεχώρησαν.

2 ἐπισκῶσαι Perry: ἐπισκόψαι G || 4 ἀπολιπὼν Perry: ἀπολειπὼν G || 5 ἐν scripsi: ἐξ G || 7 ἴωσόν μοι Perry: ἴσοςόν μοι G σῶσόν με Dölger || 9 διετρέπετο Perry: διετρέπετο G (v supra τ add.) || εἰπεῖν Perry: εἰπὴν G || 11 σιωπῶντων Perry: σιωπόντων G || 12 δὲ G: εἰ perperam ci. Perry || σιωπῶσιν Perry: σιὸπῶσιν; (non σιὸπωσιν) G || Post σιωπῶσιν puncto distinxi: commate dist. Perry || 13 οὐ Perry: θε G || 14 δοῦλον Perry: δούλων G || ἐχαρίσαντο Perry: ἐχαρίσατο G || 15 τοῖς σχολαστικοῖς Perry: τοῖς χολαστικοῖς G.

f.32^v 28. Ὁ δὲ Αἰσώπος/ἠκολούθει. καυματινῆς δὲ ὄρας ὑπαρχούσης καὶ τοῦ ἡλίου ἐπὶ τὸ μεσουράνημα ὄντος καὶ ἐρημαζούσης τῆς ὁδοῦ διὰ τὸ καῦμα, ὁ Ξάνθος ἀναστεύσας τὰ ἱμάτια ἤρξατο ἅμα περιπατῶν οὔρειν. θεασάμενος δὲ ὁ Αἰσώπος ἠγανάκτησεν· εἶτα ἐκδραξάμενος αὐτὸν ἐξ ἀναβολῆς τοῦ ἱματίου εἰλκυσεν αὐτὸν καὶ φησιν “πῶλει με, ἐπεὶ οὐ μὴ με ὑπομείνης δραπετεύοντα.” ὁ Ξάνθος: “Αἰσωπε, τί σοι συνέβη;” ὁ Αἰσώπος “πῶλει με” φησίν· “οὐ δύναμαί σοι δουλεύειν.” ὁ Ξάνθος: “ὁ ἐνέγκας σε πάντως τις τῶν εἰωθότων τὰς εὐσταθούσας οἰκίας διαβολαῖς ἀνατρέπειν· προσελθὼν σοὶ τις διέβαλέν με [ἀποκαλῶν] ὡς κακόδουλον ἢ πάροινον ἢ πλήσσοντα ἢ στομαχώδη ἢ ὀργίλον. μὴ πρόσεχε διαβολαῖς· μάτην ὀξύνη· διαβολὴ τερπνὸν ἀκούσαι. οὕτως γὰρ περὶ ἐμοῦ τὰ σημάτια.” ὁ Αἰσώπος: “χύσις σε διέβαλεν, Ξάνθε· ὅτε γὰρ αὐτοῦ ὦν δεσπότης, μὴ τινα φοβούμενος μὴ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν πληγῶν πείραν λάβης, ἢ δεσμῶν ἢ δεινοτέρας ἀνάγκης κόλασιν ὑπομείνης, ἀλλὰ τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν ἑαυτοῦ ἔχων τοῖς φυσικῶς ὄροις οὐκ ἔδωκας ἡμῶριον εἰς ἀνάπαυσιν, /ἀλλὰ περιπατῶν οὔρησας —τί <δει> με τὸν δοῦλον ποιῆσαι ἐπὶ ἀπόκρισιν πεμφθέντα <ἄλλ>ο ἢ πάντως πετόμενον χέζειν;” Ξάνθος: “τούτου ἕνεκα <ἐταράχθης>,” Αἰσώπος: “καὶ μάλα.” ὁ Ξάνθος: “τρία βουλόμενος ἐκφυγεῖν φαῦλα περιπατῶν οὔρησα.” Αἰσώπος: “τίνα ταῦτα;” Ξάνθος: “ζεστότητα γῆς, οὔρου δριμύτητα, καὶ φλογ<ι>ὴν ἡλίου.” ὁ Αἰσώπος: “πῶς;” ὁ Ξάνθος: “ὄρας μὲν ὅτι ὁ ἥλιος μεσουρανεῖ καὶ τῇ θερμότητι τὴν γῆν ἐξέκαυσεν· ὅταν δὲ συνεστῶς οὐρῶ τὸ ἔδαφος ζέον τοὺς πόδας μου κατακαίει, καὶ ἡ δριμύτης τοῦ οὔρου ἀνατρέχει μου εἰς τὰς ὀσφρήσεις καὶ τὰς ἐκροάς μου φράσσει, καὶ ὁ ἥλιος δὴ τὴν κεφαλὴν μου φλέγει. ταῦτα τὰ τρία θέλων ἐκφυγεῖν περιπατῶν οὔρησα.” ὁ Αἰσώπος: “πέπικάς με, σοφῶς ἐπενόησας· περιπάτει λοιπόν·” Ξάνθος: “ἠγνόουν ἑαυτοῦ δεσπότην πριάμενος.”

1 ἠκολούθει Perry: ἠκουλούθη G || καυματινῆς Shipp: καυματινῆς G || 2 ἐρημαζούσης Perry: ἐριμαζούσης G || 4 ἐκδραξάμενος Perry dubitanter in apparatu: ἐκδεξάμενος G δραξάμενος Perry in textu || 5 πῶλει Perry: πῶλη G || 6 ἐπεὶ... δραπετεύοντα huc revocavit Perry: infra post δουλεύειν legitur in G || 7 συνέβη Perry: συνέβει G || 8 τις Perry: τῆς G || εἰωθότων Perry: εἰωθῶτων G || 9 διαβολαῖς Perry: διαβολῆς G || προσελθὼν Perry: πρόσέλθον G || σοὶ τις Perry: σοὶ τίς G || ἀποκαλῶν Perry: ἀπό καλῶν G, secl. Papademetriou || 10 πλήσσοντα Perry: πλείσσοντα G || στομαχώδη Perry: στομαχόδη G || ὀργίλον Perry: ὀργίλων G || 11 διαβολαῖς

29. Κι όταν ἔφθασαν στὸ σπίτι, τοῦ λέει ὁ Ξάνθος «Αἴσωπε, μιὰ καὶ ἡ γυναικούλα μου εἶναι κοκέττα, περίμενε μπροστὰ στὴν ἐξώθυρα μέχρι νὰ σὲ ἀναγγεῖλω στὴ γυναίκα μου, μὴ καὶ δεῖ ξαφνικὰ τὴν ἀσχήμια σου καὶ μοῦ ζητήσῃ τὴν προίκα τῆς γιὰ νὰ φύγει». Ὁ Αἴσωπος «Ἄν γυναικοκρατεῖσαι, φύγε καὶ κάνε γρήγορα». Λοιπὸν ὁ Ξάνθος μπῆκε στὸ σπίτι καὶ λέει «Κυρία, δὲν θὰ ἔχεις πιά νὰ μουρμουρίζεις καὶ νὰ λὲς ὅτι “τὰ δικά μου δουλάκια σὲ ὑπηρετοῦν”. Κοίτα, ἐγὼ ἀγόρασα ἓνα ἀρσενικὸ δοῦλο». Κι ἡ γυναίκα τοῦ Ξάνθου «Σ’ εὐχαριστῶ, δέσποινα Ἀφροδίτη. Εἶσαι μεγάλη ἀληθινὰ εἶναι τὰ ὄνειρά σου. Γιατὶ μόλις κοιμήθηκα εἶδα ὄνειρο ὅπου μοῦ χάρισες ἓναν πάγκαλο δοῦλο». Ὁ Ξάνθος «Περίμενε, κυρία, καὶ ὄψεσαι ἓνα κάλλος ποῦ δὲν τὸ εἶδαν ποτὲ τὰ μάτια σου. Ἀκόμα λίγο καὶ θὰ ἔλεγα ὅτι ὄψεσαι τὸν Ἀπόλλωνα ἢ τὸν Ἐνδυμίωνα ἢ τὸν Γανυμήδη».

30. Οἱ δουλίτσες ἔχαιραν, καὶ ἓνα ἀπὸ τὰ κορίτσια εἶπε «Ἐμένα μοῦ ἀγόρασε ἄντρα ὁ κύριος». Μιὰ ἄλλη «Ὅχι γιὰ σένα ἀλλὰ γιὰ μένα, γιατί ἐγὼ τὸν εἶδα στὸν ὕπνο μου». Μιὰ ἄλλη εἶπε τὰ ἴδια σ’ αὐτές. Μιὰ ἄλλη «Θὰ τὸν πάρει ἢ πιὸ ὑπάκουη». «Κι ἐσὺ εἶσαι ἢ πιὸ ὑπάκουη;» «Γιατὶ δηλαδή, ἐσὺ εἶσαι;» Κι ἀρχίζουν νὰ μάχονται. Ἡ γυναίκα τοῦ Ξάνθου λέει «Αὐτὸς ποῦ τοῦ ἔκανες τὸ ἐγκώμιο, ποῦ εἶναι;» Ὁ Ξάνθος «Κυρία, μπρὸς στὴν πόρτα. Γιατὶ εἶναι ἀρχὴ καλῆς ἀνατροφῆς νὰ μὴ μπαίνει κανεὶς ἀπρόσκλητος σὲ ξένο σπίτι· μὲ ἀκολούθησε μπροστὰ στὴν ἐξώθυρα καὶ μέχρι νὰ κληθεῖ περιμένει». Κι ἡ γυναίκα τοῦ Ξάνθου λέει «Νὰ πάει μιὰ νὰ φωνάξῃ τὸν καινούργιο». Κι ἓνα κοράσιο ποῦ εἶχε μανία νὰ παντρευθεῖ, τὴν ὥρα ποῦ τὰ ἄλλα μάχονταν, τῆς εἶπε «Πάω ἔξω τώρα ἐγὼ καὶ τὸν καπαρώνω γιὰ ἀρραβωνιάρη μου». Καὶ βγαίνει ἔξω καὶ λέει «Ποῦ εἶναι ὁ καινούργιος;»

Perry: διαβολές G || δξύνη scripsi: δξύνη G δξύνει ci. Perry, perperam def. Parademetriou || post οξύνη dist. Charitonidis || τερπνόν G (non τερπνάν quod legit Perry): τερπνή ci. Perry || άκούσαι Perry: άκουσαι G || 12 περί Perry: παρ' G || σημάτια scripsi: σημάτια G || 13 αὐτοῦ ὦν scripsi: αὐτὸς ὁ G || post δεσπότης commate distincti || μή τινα φοβούμενος scripsi: τινά μη φοβούμενος G μη φοβούμενός τινά ci. Perry || 14 λάβης Perry: λάβεις G || 16 ἡμιώριον Perry: ἡμιούριον G || 17 δεῖ suppl. Perry || 18 ἄλλο Perry: ὁ G || πετόμενον Perry: πετώμενον G || ἐταράχθης suppl. Perry ex W || 20 οὔρησα Perry: οὔρισα G || 21 φλογιήν scripsi: φλογιήν G || 23 συνεστῶς Perry: συνετῶς G ἐστῶς ci. Charitonidis || 24 ὄσφρησεις Perry: ὄσφρίσεις G || 25 ἐκροάς scripsi: ἀκοάς G || καὶ τὰς ἀκοάς μου φράσσει perperam def. Perry || 18 δὴ scripsi: δὲ G || 26 φλέγει Perry: φλέγων G || 27 σοφῶς Castiglioni cl. c. 48, 11: σαφῶς G.

29. Φθασάντων δὲ αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον ὁ Ξάνθος λέγει αὐτῶ: “Αἴσωπε, ὅτι μου τὸ γύναιον καθάριόν ἐστιν, περίμενε πρὸ τοῦ πυλῶνος μέχρις οὗ πρὸς τὴν γυναῖκα καταγγεῖλω, ἵνα μὴ ἐξαίφνης τὴν σαπρίαν σου ἰδοῦσα τὴν προῖκα ἀπαιτήσασα φύγη.” Αἴσωπος: “εἰ γυναικοκρατεῖσαι, ἅπιθι καὶ ταχὺ ποιήσον.” εἰσελθὼν οὖν ὁ Ξάνθος φησὶν “κυρία, οὐκέτι μου καταγογγύσεις καὶ λέγειν ἔχης ὅτι ‘ἀπὸ τῶν ἐμῶν παιδισκαρίων ὑπηρετεῖσαι’. ἴδε κἀγὼ σωματίον ἀρρενικὸν ἠγόρασα.” ἡ δὲ γυνὴ τοῦ Ξάνθου: “εὐχαριστῶ σοι, κυρία Ἀφροδίτη. μεγάλη εἰς ἀληθινά σου τὰ ἐνύπνια. κοιμηθεῖσα γὰρ εὐθύς ὄνειρον εἶδον, <ἐν> ᾧ πάγκαλον σωματίον ὠνησάμενος ἐχαρίσω μοι.” ὁ Ξάνθος: “μένε, κυρία, καὶ ὄψει ὃ οὐδέποτε ἐθεάσω κάλλος: λάθοιμι λέγων f.33ν Ἀπόλλωνα ὄψει, /ἢ Ἐνδυμίωνα ἢ Γανυμήδην.”

2 καθάριόν Dölger cl. W: καθαρὸν G || 3 μὴ Perry: μεῖ G || 4 τὴν scripsi: τὴν Perry || προῖκα Perry: προῖκαν G fort. sermone vulgari || 4 γυναικοκρατεῖσαι Charitonidis: γυναικοκρατήσαι G γυναικοκρατεῖ σὺ ci. Perry γυναικοκεκράτησαι dub. Perry in apparatu || 6 καταγογγύσεις Charitonidis: καταγογγύσεις G || ἔχης Charitonidis: ἔχεις G || 7 ὑπηρετεῖσαι Charitonidis: ὑπηρετήσαι G ὑπηρετήσαι legit Perry ὑπηρετίσαι ci. Dölger || 9 εἰς Charitonidis et Dölger: ἧς G || εἶδον <ἐν> ᾧ πάγκαλον scripsi, cf. infra ἐν τοῖς ὕπνοις: εἶδον ᾧ πάγκαλον Perry ἴδον ᾧ πάγκαλλον G εἶδον ᾧ<ς> πάγκαλον Charitonidis || 10 ἐχαρίσω Perry: ἐχαρίσου G || 11 λάθοιμι Blake: λάθοιμι G λάθομαι ci. Perry ἀληθεύομαι Dölger <οὐκ ἄν> ἀμάρτοιμι Charitonidis || ὡς post λέγων add. Charitonidis || 12 Γανυμήδην Perry: γαλαιμίδον G.

30. Τὰ παιδισκάρια ἔχαιρον, καὶ ἐν τῶν κορασίων εἶπεν “ἐμοὶ ὁ δεσπότης ἄνδρα ἠγόρασεν.” ἄλλη: “οὐ<κ>, ἀλλ’ ἐμοί: ἐγὼ γὰρ ἐν τοῖς ὕπνοις εἶδον.” ἄλλη ταυτὰ αὐταῖς: “ἄλλη: “<ἢ> πειθηνιωτέρα λήφεται.” “σὺ οὖν πειθηνιωτέρα εἶ;” “ἀλλὰ σύ;” καὶ ἄρχονται μάχεσθαι. ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου λέγει “ὑπὲρ <οὗ> τὸ ἐγκώμιον εἶπας, ποῦ ἐστιν;” Ξάνθος: “κυρία, πρὸ τῶν θυρῶν. δόγμα δὲ ἐστὶν παιδείας τὸ εἰς ἄλλοτριαν οἰκίαν ἄκλητον μὴ εἰσιέναι: ἠκολούθησεν πρὸ τοῦ πυλῶνος καὶ μέχρις οὗ κληθῆ μένει.” ἡ γυνὴ δὲ τοῦ Ξάνθου λέγει “καλέση τις τὸν νεώνητον.” ἡ μία γαμητιῶσα, τῶν ἄλλων κορασίων μαχομένων, πρὸς αὐτὴν εἶπεν “ἐξέρχομαι,” φησὶν, “νῦν ἐγὼ καὶ προαρραβωνίζω αὐτὸν ἐμαυτῇ.” καὶ ἐξέρχεται καὶ φησὶν “ποῦ ὁ νεώνητος;” ἐπιτραφεὶς ὁ Αἴσωπος λέγει “ὦδε, παιδισκάριον.” ἡ δὲ λέγει “σὺ εἶ ὁ

Στράφηκε ὁ Αἰσωπὸς καὶ λέει «Ἐδῶ εἶναι, μικρούλα». Κι αὐτὴ λέει «Ἐσὺ εἶσαι ὁ καινούργιος;» Ὁ Αἰσωπὸς λέει «Ἐγὼ εἶμαι». Ἡ μικρὰ εἶπε «Ποῦ εἶναι ἡ οὐρά σου;» Ὁ Αἰσωπὸς βλέποντας τὴ δουλίτσα κατάλαβε ὅτι τὸν περιγέλασε σὰν σκυλομούρη πίθηκο καὶ τῆς λέει «Ὅχι ὅπως τὸ ὑπονοεῖς ἐσύ, ὅτι δηλαδὴ ἔχω πίσω τὴν οὐρά, ἀλλὰ μπροστά». Ἡ πιτσιρίκα εἶπε «Μεῖνε αὐτοῦ, μὴ μπεῖς μέσα καὶ πάρουν ὅλοι δρόμο βλέποντας τὸ τέρας». Καὶ μπῆκε μέσα κι εἶδε τὶς συντρόφους τῆς ποῦ μαχόντουσαν ἀκόμα καὶ λέει «Γιατὶ νὰ μὴ βάλω φωτιὰ στὶς Μοῦσες σας, κορίτσια; Γιατὶ δίνετε γροθιὲς γιὰ τοῦτον τὸν ἄντρα; Δέστε πρῶτα τὸ κάλλος του». Βγαίνει ἔξω μιὰ ἄλλη καὶ λέει «Ποῦ εἶναι ὁ κύρης μου, ὁ ἀγορασμένος, ὁ καλὸς μου;» Ὁ Αἰσωπὸς εἶπε «Ἐδῶ». Ἡ μικρὰ λέει «Ἡ Ἀφροδίτη νὰ σοῦ κάνει πατῶ τὴν ἄσχημη μούρη σου. Γιὰ σένα μαχόμενα, κάθαρμα; Κακὸ χρόνο νάχεις. Μπρός, μέσα, καὶ μὴ μοῦ κολλᾶς. Μακρὰ ἀπὸ μένα». Ὁ Αἰσωπὸς μπῆκε μέσα καὶ στάθηκε ἀντίκρυ στὴν κυρά.

31. Ἡ γυναίκα τοῦ Ξάνθου, ὅταν εἶδε τὴ μούρη τοῦ Αἰσωποῦ, ἀποστράφηκε μὲ ἀηδία καὶ λέει στὸν Ξάνθο «Οὐᾶ, Ξάνθε, τὸ ἔκανες μὲ τρόπο ἐπινοητικὸ καὶ σοφὸ καὶ καθωσπρέπει· ἤθελες νὰ πάρεις ἄλλη γυναίκα καὶ ἐπειδὴ δὲν τολμοῦσες νὰ μοῦ πεῖς κατάμουτρα “τράβα ἀπὸ δῶ”, κι ἤξερες ὅτι μοῦ ἀρέσουν τὰ ἄμορφα, μοῦ ἔφερες τοῦτονε ξεπίτηδες, γιὰ νὰ φύγω ἀπὸ μόνη μου καὶ νὰ ἐγκαταλείψω τὸ σπίτι μιὰ καὶ δὲν θὰ ὑπόφερα νὰ μοῦ δουλεύει ἐτοῦτος. Δῶσε μου λοιπὸν τὴν προίκα μου καὶ θὰ πάω ὅπου γουστάρω». Ὁ Ξάνθος λέει «Ἀλί μου· γιὰ νὰ μὴν κατουρήσω περπατώντας στὸ δρόμο, μοῦ εἶπες ἑπτάόροφα λόγια, καὶ τώρα δὲν τῆς λὲς τίποτα;» Ὁ Αἰσωπὸς εἶπε «Λοιπὸν ἄς πάει στὰ κομμάτια, στὴ σκοτεινιά τῆς». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Σῶπα, κάθαρμα. Δὲν ξέρεις ὅτι τὴν ἀγαπᾶω πιότερο κι ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μου;» Ὁ Αἰσωπὸς λέει «Ἀγαπᾶς τὸ γυναικάκι;» Ὁ Ξάνθος εἶπε «Καὶ πολὺ μάλιστα». Ὁ Αἰσωπὸς λέει «Λοιπὸν θέλεις νὰ μείνεις;» Ὁ Ξάνθος εἶπε «Θέλω, σύχαμα». Ὁ Αἰσωπὸς λέει «Μοῦ ἀποκρίθηκες ὅτι θέλεις;» Κι ἀφοῦ χτύπησε τὸ πόδι στὴ μέση, ἀνέκραξε ὁ Αἰσωπὸς «Ἄν ὁ Ξάνθος ὁ φιλόσοφος γυναικοκρατεῖται, αὔριο ἐγὼ θὰ δείξω μπροστὰ στοὺς μαθητὲς του τί παλιοκάθαρμα εἶναι». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Καλῶς, Αἰσωπε».

νεώνητος;” Αἴσωπος λέγει “ἐγὼ εἶμι.” ἡ παιδίσκη εἶπεν “ποῦ ἔστιν ἡ
 κέρκος σου;” Αἴσωπος ἰδὼν τὸ παιδάριον καὶ νοήσας ὅτι εἰς κυνοκέ-
 15 φαλον αὐτὸν ἔσκωπεν λέγει “οὐχ ὡς σὺ ὑπονοεῖς, ὅτι τὴν κέρκον
 ὀπισθεν ἔχω, ἀλλ’ ἔμπροσθεν.” τὸ παιδισκάριον εἶπεν “αὐτοῦ μένε,
 μὴ εἰσέλθῃς καὶ φύγῃσι πάντες τὸ τέρας ἰδόντες.” καὶ εἰσελθοῦσα /
 f.34r θεωρεῖ ἔτι μαχομένας τὰς συντρόφους καὶ λέγει “τί οὐκ ἐμπυρίζω αὐ-
 τὰς, κοράσια, τὰς Μούσας ὑμῶν; τί πυκτεύετε περὶ τούτου τοῦ ἀνδρός;
 20 πρῶτον ἴδετε αὐτοῦ τὸ κάλλος.” ἐξέρχεται μία καὶ λέγει “ποῦ ἔστιν ὁ
 κῦρις, ὁ ἀγορασθεὶς, ὁ καλὸς μου;” Αἴσωπος εἶπεν “ὦδε.” ἡ παιδίσκη
 λέγει “πατάξῃ σου τὸ κακὸν πρόσωπον ἢ Ἀφροδίτῃ. ἔνεκεν σοῦ ἐ-
 μαχόμεν, κάθαρμα; πολλὰ σοι κακά. δεῦρο ἔσω, καὶ μὴ μοι κολλῶ
 μακρὰν ἀπ’ ἐμοῦ.” Αἴσωπος εἰσελθὼν ἔσθη ἄντικρυς τῆς δεσποίνης.

1 Ἐχαιρον Perry: ἔχαρον G || 2 οὐκ scripsi: οὐ G || 3 εἶδον Perry: ἴδον G || ἄλλη ταυτὰ
 αὐταῖς scripsi: ἄλλη ταῦτα ἑαυταῖς G [ταῦτα ἑαυταῖς]. ἄλλη legit et edidit Perry || ἄλλη: <ἡ>
 scripsi (sic Perry dub. jn apparatus): ἄλλη G ἄλλην Dölger || bis πειθηνωτέρα scripsi: πειθηνω-
 τέραν Dölger πιθανότερα G πιθανωτέρα ci. Perry || 4 εἶ Perry: ἡ G || 5 ὑπὲρ οὐ τὸ ἐγκώμιον
 εἶπας Perry dub. in apparatus: ὑπὲρ τοῦ ἐγκωμίου ὁ εἶπας G et Perry in textu || 7 ἠκολούθησεν
 Perry: ἠκουλούθησεν G || 8 δὲ G: om. Perry || καλέσῃ Perry: καλέσει G || 9 γαμητιῶσα Para-
 demetriou: γαμετὴ οὐσα G συνετὴ οὐσα ci. Perry καπιῶσα vel ὀργῶσα vel γαυριῶσα W γαυ-
 ρωτὴ οὐσα Dölger γαμησειούσα Shipp || 10 αὐτὴν G: ἑαυτὴν ci. Perry || 13 post κέρκος σου
 interrogative distinxi || 14 ἔσκωπεν Perry: ἔσκοπεν G || 18 πυκτεύετε Perry: πυκτεύεται G ||
 ἴδετε Perry: ἴδεται G || 21 πατάξῃ Perry: πατάξει G || 23 ἔσω G: εἶσω falso legit Perry || κολλῶ
 G: κολλᾶ ci. Dölger.

31. Ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου, τοῦ Αἰσώπου ἰδοῦσα τὸ κακοπινὲς τοῦ
 προσώπου, ἀπεστράφη καὶ πρὸς τὸν Ξάνθον λέγει “οὐᾶ, Ξάνθε, εὐε-
 πινοήτως, φιλοσόφως καὶ πρεπόντως ἔπραξας· ἑτέραν λαβεῖν βουλό-
 5 μενος γυναῖκα καὶ μὴ τολμῶν μοι κατ’ ὄψιν εἰπεῖν ‘πορεύου ἀπ’ ἐ-
 μοῦ,’ ἐπιστάμενός μου τὸ φιλοκαθ<άρ>ιον ἤνεγκάς μοι τοῦτον ἐπί-
 τηδες, ἵνα μὴ ὑποφέρουσα ὑπ’ αὐτοῦ δουλεύεσθαι φύγω ἀπ’ ἑμαυτῆς
 τὴν οἰκίαν καταλιποῦσα. δός μοι οὖν τὴν προῖκα καὶ ἐγὼ πορεύσομαι
 καθ’ ἑαυτήν.” ὁ Ξάνθος λέγει “οἴμοι, ἵνα <μῆ> εἰς τὴν ὁδὸν περιπα-
 τῶν οὐρήσω, ἑπτασφόνδυλά μοι ῥήματα εἶπας, καὶ νῦν οὐδὲν λέγεις
 10 πρὸς αὐτήν;” Αἴσωπος εἶπε “τοιγὰρ πορεύσῃται καθ’ ἑαυτήν εἰς τὸ
 f.34v σκότος.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “σιῶπα, κάθαρμα· οὐκ οἶδας/ὅτι φιλῶ αὐτήν
 ὑπὲρ ἑμαυτόν;” Αἴσωπος λέγει “φιλεῖς τὸ γύναιον;” ὁ Ξάνθος εἶπεν
 “καὶ μάλα.” Αἴσωπος λέγει “θέλεις οὖν ἵνα μείνῃ;” ὁ Ξάνθος εἶπεν
 “θέλω, ταπεινέ.” Αἴσωπος λέγει “ἀπεκρίνω μοι ὡς θέλεις;” <καὶ>
 15 ῥίξας τὸν πόδα εἰς τὸ μέσον ὁ Αἴσωπος ἀνέκραγεν “εἰ Ξάνθος ὁ φιλό-
 σοφος γυναικοκρατεῖται, αὔριον αὐτὸν ἐγὼ δείξω ἐν τοῖς ἀκροατη-
 ρίοις οἷόν ἐστιν περικάθαρμα.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “καλῶς, Αἴσωπε.”

32. Ὁ Αἴσωπος εἶπε στήν κυρά του «Τώρα ἡ σειρά σου, γυναίκα. Ἦθελες νά πάει ὁ ἄντρας σου ὅπουδήποτε νά σοῦ ἀγοράσει ἓνα νεαρό δοῦλο, καλοφτιαγμένο, μέ ὁμορφο πρόσωπο, ὠραία μάτια, ξανθὰ μαλλιά». Ἡ γυναίκα τοῦ Ξάνθου εἶπε «Γιὰ ποιὸ λόγο;» Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Γιὰ νά σέ ἀκολουθήσει ὁ ὁμορφος δοῦλος στὰ λουτρά, γιὰ νά σοῦ πάρει ὁ ὁμορφος δοῦλος τὰ ροῦχα, ὕστερα ὁ ὁμορφος δοῦλος νά σοῦ βάλει τὸ reignoig σου τὴν ὥρα πού βγαίνεις ἀπὸ τὸ λουτρό, καὶ νά καθίσει μαζί σου καὶ νά σοῦ βάλει τὰ ὑποδήματα, ὕστερα νά παίξει μαζί σου κι ἐσύ νά τοῦ ρίχνεις ματιές μέ τὴν ἰδέα ὅτι ἀρέσεις σ' ἓνα ἀγορασμένο δοῦλο, ἔπειτα νά τοῦ γυρίσεις τὰ χαμόγελα καὶ νά νεάζεις καὶ νά ἐρεθισθεῖς καὶ νά τὸν καλέσεις στὸν κοιτώνα σου γιὰ νά σοῦ τρίψει τὰ πόδια, ὕστερα, σ' ἓνα παροξυσμὸ πόθου, νά τὸν ἀρπάξεις πάνω σου καὶ νά τὸν γεμίσεις φιλιὰ καὶ νά πράξεις μέ τις ἀδιαντροπιές σου ὅσα δὲν σοῦ πρέπουν, κι ὁ φιλόσοφος νά καταντροπισθεῖ καὶ νά γίνει περίγελως. Εὔγε Εὐριπίδη, ἔπρεπε νά σοῦ χρυσώσουν τὸ στόμα ὅταν ἔλεγες οὔτε ἓνα ψέμμα·

Φοβερὴ ἢ ὀργὴ τῶν θαλάσσιων κυμάτων
φοβερὸς οἱ [πνοὲς] τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς ζεστῆς φωτιᾶς
φοβερὴ ἢ πενία, κι ἄλλα μύρια φοβερά,
ἀλλὰ τίποτα δὲν εἶναι τόσο φοβερὸ κακὸ ὅπως ἡ γυναίκα.

Κι ἐσύ πού εἶσαι φιλοσόφου ἄσοφη γυναίκα, μέ τὴ μανία σου νά σοῦ δουλεύουν ὁμορφοι δοῦλοι, τοῦ προξενεῖς ὄχι μικρὴ δυσφήμιση καὶ μεγάλη ντροπή. Μοῦ φαίνεσαι πῶς σ' ἀρέσει νά κουνιέσαι καὶ νά μὴν κοιτᾶς τὴ δουλειά σου. Πρόσεξε, μὴ σοῦ δείξω τὸ θυμὸ τοῦ νιόφερτου δούλου, παλιολόγα». Ἡ γυναίκα τοῦ Ξάνθου εἶπε «Ἀπὸ ποῦ μοῦ ξεφύτρωσε αὐτὴ ἡ συμφορά;» Ὁ Ξάνθος λέει «Καὶ καλὰ αὐτὰ πού σοῦ εἶπε, κυρά· ὅμως πρόσεξε μὴ σέ δεῖ νά χέξεις ἢ νά κατουρᾶς, γιατί ὄψεσαι ἓναν Αἴσωπο σκέτο Δημοσθένη». Ἡ γυναίκα τοῦ Ξάνθου εἶπε «Μὰ τις Μοῦσες, γρήγορο μοῦ φαίνεται τὸ ἀνθρωπάκι καὶ γουστόζικο. Λοιπὸν κάνω εἰρήνη μαζί του». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Αἴσωπε, ἡ κυρά σου ἔκανε εἰρήνη μέ σένα». Ὁ Αἴσωπος λέει «Χαρὰ στὸ πράγμα ἂν κατάφερα νά πάρω τὸν ἄερα σ' ἓνα γυναικάκι καὶ νά τὸ καλμάρω». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Οὐᾶ, δραπέτη».

2 άπεστράφη Perry: άπεστράφει G || 3 και post ευεπινοήτως add. Perry || 5 φιλοκαθάριον Dölger: φιλοκάθιον G φιλοκάθαρον ci. Perry || 6 άπ' G, def. Dölger: έπ' ci. Perry || 7 καταλιπούσα Perry, defendi: καταλειπούσα G καταλείπουσα ci. Paradedmetriou || 8 μη suppl. Perry || 10 τοιγάρ Perry: ποι γάρ G || πορεύσηται scripsi: πορεύσεται G πορεύηται Perry || 13 μείνη G: μένη falso legit Perry || 14 άπεκρίνω μοι scripsi: ύποκρίνου μοι G ύποκρινούμαι Perry άποκρίνου μοι Dölger || post θέλεις interrogative distinxi: puncto dist. Perry || και suppl. Perry || 15 ρίξας (= ρίψας) Dölger: ρήξας G || 17 post Αϊσωπε puncto distinxi: interrogative dist. Perry.

32. Αϊσωπος προς την κυράν είπεν “τάδε προς σέ, γυναί <έ>βούλου, ίνα σου ό άνήρ έξιων ποταπόν ώνήση<ταί σο>ι σωματίον εύήλικον, περικαλλές, εύειδές, εύόφθαλμον, ξανθόν.” ή γυνή του Ξάνθου είπεν “ίνα τί;” φησίν. Αϊσωπος λέγει “ίνα ό καλός δουλος άκολουθη 5 σοι εις τό βαλανείον, είτα ό καλός δουλος λάβη παρά σου τά ίμάτιά σου, είτα ό καλός δουλος έξερχομένης σου από του βαλανείου επιβάλλη τό θερίστριον και συγκαθεσθεις ύποδήση σε τό ύπόδημά σου, είτα συμπαίξη σοι και αντιβλέψης ως εύάρεστος άργυρωνήτω, είτα σύ αντιμειδιάσης και νέον βλέπουσα έρεθισθής και καλέσης εις τον κοιτῶνα ίνα τρίβη τους πόδας σου, είτα σύ κατανυγείσα έπισπάση και 10 καταφιλήσης αυτόν και πράξης τά σοι <ού> πρέποντα τή αισχρά ύβρει, και καταισχυνηθή ό φιλόσοφος και διαπαιχθη. εύγε Ευριπίδη, χρυσῶσαί σου έδει τό στόμα ότε έλεγες ψευδέστατον ούδė έν

15 δεινή μέν όργή κυμάτων θαλασσίων,
δειναι δέ ποταμού και πυρός <θερμοῦ> πνοαί,
δεινή δέ πενία, δεινά δ' άλλα μυρία,
πλην ούδέν οὔτω δεινόν ως γυνή κακόν.

σύ δέ φιλοσόφου οὔσα γυνή <ού> σοφή, ή από ώραιών σωματίων f.35r θέλουσα δουλεύεσθαι, φέρεις οί/ού μετρίαν διαβολήν και μέγα όνειδος. σύ δέ μοι δοκεις κινητιαν και οὔ πράσσειν τά ίδια <ίδε> μή σοι 20 δείξω άνδρός νεωνήτου θυμόν, ίποπόρνη.” ή γυνή του Ξάνθου είπεν “πόθεν μοι τοὔτο τό κακόν;” ό Ξάνθος λέγει “και ταὔτα μέν σοι οὔτως είπεν, κυρά: βλέπε <δė> μή σε ίδη χέζουσαν ή οὔρουσαν, επει όψει Αϊσωπον Δημοσθένην καθαρόν.” ή γυνή του Ξάνθου είπεν “μά 25 τας Μούσας, γοργόν μοι φαίνεται τό άνθρωπάριον και εύτράπελον. διαλλάσσομαι τοίνυν αυτῶ.” ό Ξάνθος είπεν “Αϊσωπε, διήλλακταί σου ή κυρία.” Αϊσωπος λέγει “μέγα πράγμα, ει γυναίον καταπλήξει έπράϋνα.” ό Ξάνθος είπεν “οὔα, δραπέτα.”

1 post γυναί puncto distinxi: commate dist. Perry || 2 έβούλου scripsi ex W: βούλει G || ώνήσηται σοι scripsi ex W: ώνήση G || 3 περικαλλές, εύειδές scripsi: περικαλλή, εύιδή G περικαλλή, εύιδή legit et edidit Perry || 4 φησίν G, defendi: del Perry || άκολουθη G (non άκολουθει) || 5 βαλανείον Perry: βαλανίον G || λάβη Perry: λάβει G || 6 επιβάλλη Perry: επιβάλλει G || 7 ύποδήση Perry: ύποδήσει G || 8 συμπαίξη σοι Perry: συμπαίξει σου G || αντιβλέψεις ως G, def. Dölger: αντιβλέψη σ<οι> ως Perry || εύάρεστος scripsi: εύαρεπή G εύαρέστη Perry εύπρεπει Dölger || 9 αντιμειδιάσης Perry: αντιμειδιάσεις G || έρεθισθής Perry: έρεθισθεις G ||

33. Ἡ γυναίκα τοῦ Ξάνθου εἶπε «Αἴσωπε, εἶναι φανερό ἀπὸ ὅσα εἶπες ὅτι ξέρεις νὰ μιλάς, ἀλλὰ ἐγὼ πλανήθηκα ἀπὸ τὸ ὄνειρο· γιατί νόμιζα ὅτι ὁ ἄντρας μου μοῦ εἶχε ἀγοράσει ἕνα ὁμορφο δοῦλο, ἐνῶ ἐσύ εἶσαι κακάσχημος». Ὁ Αἴσωπος λέει «Μὴ παραξενεύεσαι, κυρά, πού σου ἔβαλε τρικλοποδιά τὸ ὄνειρο· γιατί δὲν εἶναι ἀληθινὰ ὅλα τὰ ὄνειρα. Κι αὐτὸ γιατί ἀπὸ τὰ πολλὰ παρακάλια τοῦ προστάτη τῶν Μουσῶν ὁ Δίας τοῦ χάρισε τὴν μαντική. Κι ὁ προστάτης τῶν Μουσῶν πού ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τὸν θαύμαζαν καὶ πού νόμιζε πὼς μπορούσε νὰ καταφρονεῖ ὅλους τοὺς ἄλλους, ἔγινε ὄλο καὶ πιὸ ἀλαζόνας, γιατί ἔδινε σωστὲς μαντεῖες καὶ ὑπερεῖχε ἀπ' ὅλους πού δουλειά τους ἦταν οἱ χρησμοί. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ὀργίσθηκε ὁ ἀνώτερός του ἀφοῦ δὲν ἤθελε νὰ ἔχει ἐκεῖνος τόσο μεγάλη δύναμη στοὺς ἄνθρώπους, κι ἔπλασε ἀληθινὰ ὄνειρα, πού στὸν ὕπνο ἔλεγαν τὰ μέλλοντα νὰ γίνουν. Κι ὅταν ὁ προστάτης τῶν Μουσῶν τὸ κατάλαβε πὼς κανεὶς δὲν εἶχε τὴν ἀνάγκη του γιὰ χάρη τῆς μαντικῆς του, ζήτησε ἀπὸ τὸν Δία νὰ συνδιαλλαγεῖ μαζί του καὶ νὰ μὴν ἀκυρώσει τὴν μαντική του. Κι αὐτὸς τὸν συγχώρησε κι ἔτσι ἔπλασε ἄλλα ὄνειρα γιὰ τοὺς ἄνθρώπους γιὰ νὰ τοὺς δείχνουν στὸν ὕπνο τους ψέμματα, ὥστε νὰ ξεγελιῶνται ἀπὸ τὴν (φαινομενική τους) ἀκρίβεια καὶ νὰ καταφεύγουν στοὺς χρησμούς ἐκείνου τοῦ πρώτου. Γι' αὐτὴ λοιπὸν τὴν αἰτία τὰ ὄνειρα πού πλάστηκαν μετὰ τὰ ἄλλα, ὅταν σταθοῦν ἀπάνω σου φαντάζουν σὰν νὰ εἶναι ἀληθινὰ. Ὡστε, λοιπὸν, μὴν ἀπορεῖς πού ἄλλα εἶδες στὸν ὕπνο σου κι ἄλλα γίνανε, γιατί δὲν ἦταν ἀληθινὸ τὸ ὄνειρο πού εἶδες πρωτύτερα, ἀλλὰ κάποιο ἀπὸ τὰ ψευδολόγια σου ἐμφανίστηκε καὶ σὲ ἐξαπάτησε μὲ ψεύτικες φαντασίες.

καλέσης Perry: καλέσεις G || 10 κατανογείσα G: καταμυγείσα falso legit Perry καταμιγείσα dub. in apparatu Perry || 11 καταφιλήσης Perry: καταφιλήσεις G || οὐ supplevi || 12 κατασχυνθῆ Perry: κατασχυνθῆ G || διαπαιχθῆ Perry: διαπεχθεῖ G || 13 ψευδέστατον οὐδὲ ἐν G, defendi: secl. Perry || 14 δεινὴ etc. Eur. fr. 1059 Nauck² || 15 δεινὰ δὲ ποταμοῦ καὶ πυρὸς <θερμοῦ> πνοαὶ Perry ex Nauck: δεινὰ δὲ πνοαὶ ποταμοῦ καὶ πυρὸς G, cf. W || 16 δεινὴ δὲ πενία, δεινὰ δ' ἄλλα μυρία Perry ex Nauck: δεινὴ δὲ παιδεία. δεινὰ τὰ ἄλλα μύρια G || 17 πλὴν οὐδὲν οὕτω δεινὸν ὡς γυνὴ κακὸν Perry ex Nauck: πλὴν οὐδὲν οὕτως ὡς γυνὴ δεινὸν κακὸν G, cf. W || 18 οὐ supplevi || 20 πράσσειν scripsi: πράσσεις G || ἴδε supplevi || 23 δὲ suppl. Perry || ὀροῦσαν G (non οὐροῦσαν quod legit Perry) || 27 σου G: σοι malit Perry || ἡ G (non εἰ quod legit Perry).

33. Ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου εἶπεν “Αἴσωπε, ὅτι μὲν εἰ λόγιος ἀπὸ τῶν εἰρημένων ἐμφανὲς ἐστίν, ἀλλ’ ἐγὼ ἐπλανήθην τῷ ὄνειρῳ· καλὸν γὰρ ὑπελάμβανον ἠγοράσθαι μοι δοῦλον, σὺ δὲ σαπρὸς εἶ.” Αἴσωπος λέγει “μὴ ξενίζου, κυρά, ἐπὶ τῷ ἐσκελίσθαι σε τῷ ἐνυπνίῳ· οὐ γὰρ πάντες ἀληθεῖς εἰσὶν οἱ ὄνειροι. δεομένῳ γὰρ τῷ προστάτῃ τῶν Μουσῶν ὁ Ζεὺς ἔχαρίσατο τὴν μαντικὴν. ὁ δὲ προστάτης τῶν Μουσῶν ὑπὸ πάντων θαυμαζόμενος ἀνθρώπων, τῶν ἄλλων ὑπερφρονεῖν πάντων νομίσας, ἀλαζον<ικ>ώτερος ἦν ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν <διὰ τὸ μαντεύεσθαι ὀρθ>ῶς τε καὶ πάντα τοὺς ἐν τῷ χρησμῷ ὑπερέχειν· διὸ ὁ τούτου/μείζων ὠργίσθη [καὶ] μὴ θέλων τοῦτον παρὰ ἀνθρώποις τοσοῦτον f.35^v ἰσχύειν ἐπλασέν τε ὄνειρους ἀληθεῖς, οἵτινες ἔλεγον ἐν τοῖς ὕπνοις τὰ μέλλοντα γίνεσθαι. ἐπιγνοὺς δὲ ὁ μείζων τῶν Μουσῶν ὡς οὐδεὶς αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει τῆς μαντικῆς ἔνεκεν, ἠρώτησεν τὸν Δία καταλλαγῆναι αὐτῷ καὶ μὴ ἀκυρῶσαι αὐτοῦ τὴν μαντικὴν. ὁ δὲ κατηλλάγη αὐτῷ, 15 καὶ οὕτως ὄνειρους ἐτέρους ἐπλασεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅπως αὐτοῖς καθ’ ὕπνους ψευδῆ δεικνύωσιν, ἵνα πλανηθέντες τὴν ἀκρίβειαν πάλιν ὑπὸ τὴν τοῦ πρώτου τούτου καταφύγῳσι μαντείαν. διὰ ταύτην τοίνυν τὴν αἰτίαν ὁ προ<σ>πλασθεὶς ὄνειρος, ἐὰν ἐπιστῆ, ἀληθινὸν ἐμφαίν<ει> ὄν τὸ ἐνύπνιον. ὥστε οὖν μὴ θαυμάσης ὅτι ἄλλα μὲν καθ’ ὕπνους ἐώρακας, ἀλλὰ δὲ ἀπέβη· οὐ γὰρ ἦν <ἀληθῆς> ὁ πρότερος ὄν 20 ἐθεάσω, ἀλλὰ σοὶ τις τῶν ψευδηγόρων παρέστη ψευδέσιν ἐξαπατῶν ἐνυπνίοις.”

6 ὥστε καὶ πάντα τοὺς ἐν τῷ χρησμῷ ὑπερέχειν post μαντικὴν transposuit Perry || 8 ἀλαζονικώτερος scripsi: ἀλαζονότερος G ἀλαζωνικότερος Charitonidis || <διὰ τὸ μαντεύεσθαι ὀρθ>ῶς τε supplevi: ὥστε G || 10 ὠργίσθη scripsi: ὀργισθεὶς G || καὶ delevi || 11 post ἰσχύειν puncto perperam dist. Perry || τε G: τινος ci. Perry || 12 αὐτοῦ Perry: αὐτόν G || 14 κατηλλάγη scripsi: καταλλαγῆς G || 16 δεικνύωσιν Perry: δεικνύουσιν G || 17 πρώτου τούτου scripsi: πρωτοτύπου G || 18 προσπλασθεὶς scripsi: προπλασθεὶς G || ἐμφαίνει ὄν Perry: ἐμφαίνον G || 19 θαυμάσης Perry: θαυμάσεις G || 20 ἀπέβη Perry: ἐπέβη G || ἀληθῆς supplevi || 21 σοὶ τις Perry: σὺ τις G.

34. Ὁ Ξάνθος παίνεψε τὸν Αἴσωπο καί, βλέποντας πὼς ἦταν φρόνιμος καὶ εὔρισκε ἀμέσως τὸν σωστὸ λόγον νὰ πεῖ, τοῦ λέει «Αἴσωπε, πάρε τὸ καλάθι γιὰ τὰ ψώνια κι ἀκολούθη με νὰ πᾶμε στοὺς κήπους νὰ ἀγοράσουμε λαχανικά γιὰ μαγείρεμα». Ὁ Αἴσωπος ἔβαλε τὸ καλάθι στὸν ὄμο καὶ τὸν ἀκολούθησε. Ὁ Ξάνθος ἔφτασε μὲ τὸν Αἴσωπο στὸν κήπο, συνάντησε τὸν κηπουρὸ καὶ τοῦ λέει «Δῶσε μου λαχανικά γιὰ μαγείρεμα». Ὁ κηπουρὸς πῆρε τὸ δρεπάνι του καὶ θέρισε κάμποσα λάχανα, παντζάρια, κεφάλια σπαράγγια καὶ ἄλλα νόστιμα λαχανικά, καὶ ἀφοῦ τὰ τακτοποίησε σ' ἓνα μικρὸ δέμα τὰ ἔδωσε στὸν Αἴσωπο.

35. Ὁ Ξάνθος ἀνοιξε τὸ πουγγί του καὶ πήγαινε νὰ δώσει τὰ χρήματα γιὰ τὰ λαχανικά, ὅταν ὁ κηπουρὸς τοῦ λέει «Γιὰ τί πράγμα εἶναι αὐτά, καθηγητά;» Ὁ Ξάνθος εἶπε «Ἡ τιμὴ τῶν λαχανικῶν». Ὁ κηπουρὸς λέει «Ποῦ τὸ πᾶς γιὰ νὰ μὲ στενοχωρήσεις; Καὶ ὁ κήπος καὶ τὰ γεννήματα χαλὶ νὰ γίνουνε νὰ τὰ πατήσεις. Μόνο καταδέξου νὰ μοῦ πεῖς ἓνα λογάκι». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Ὅχι, μὰ τίς Μοῦσες, δὲν θὰ πάρω οὔτε τὸ κέρμα οὔτε τὰ λαχανικά, ἂν δὲν μοῦ πεῖς προηγουμένως τί δύναται νὰ σὲ ὠφελήσει ὁ λόγος μου, ἐσένα ποὺ εἶσαι κηπουρὸς. Γιατί οὔτε χειροτέχνης εἶμαι οὔτε χαλκωματᾶς γιὰ νὰ σοῦ φτιάξω καμιὰ τσάπα ἢ κανένα δρεπάνι γιὰ τὰ πράσα, ἀλλὰ εἶμαι φιλόσοφος». Ὁ κηπουρὸς τοῦ λέει «Κύριε, θὰ μοῦ κάνεις πολὺ καλό. Γιατί κάποιον ζητηματάκι μὲ ἀπασχολεῖ καὶ δὲν μ' ἀφήνει νὰ κοιμηθῶ τίς νύκτες, ἀφοῦ σκέφτομαι καὶ ἀναρωτιέμαι γιὰ ποιοῦ λόγου βάζω φυτὰ στὴ γῆ, —τὰ σκαλίζω, τὰ ποτίζω, τὰ θεωρῶ πὼς ἀξίζουν πολλὴ ἐπιμέλεια— καὶ γρηγορότερα μεγαλώνουν τὰ ἄγρια ποὺ φυτρώνουν ἀπὸ τὴ γῆ παρὰ ἐκεῖνα ποὺ ἐγὼ φυτεύω». Ὁ Ξάνθος ἄκουσε τὸ φιλοσοφοειδὲς πρόβλημα, ἀλλὰ δὲν μποροῦσε νὰ βρεῖ γρήγορα τὴ λύση καὶ λέει «Ὅλα τὰ κυβερνάει ἡ θεία πρόνοια».

36. Ὁ Αἴσωπος ποὺ στεκόταν πίσω ἀπὸ τὸν Ξάνθο ἔσκασε στὰ γέλοια. Ὁ Ξάνθος τοῦ λέει «Αἴσωπε, γελαῖς ἢ μὲ περιγελαῖς;» Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Μήπως ἐσένα;» Ὁ Ξάνθος εἶπε «Ἀλλὰ ποιόν;» Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Τὸν καθηγητὴ ποὺ σὲ δίδαξε». Ὁ Ξάνθος λέει «Καταραμένε, αὐτὰ ποὺ λὲς εἶναι βλαστήμιες γιὰ τὸν Ἑλληνισμό· γιατί μαθήτευσα στὴν Ἀθήνα κοντὰ σὲ φιλοσόφους, ρήτορες, φιλολόγους. Κι ἔχεις ἐσὺ τὴν ἀξίωση νὰ εἰσέλθεις στὸν Ἑλικῶνα τῶν Μουσῶν;» Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Ἄν λὲς βλακεῖες, σοῦ πρέπει νὰ σὲ χλευάζουν». Ὁ Ξάνθος λέει «Ἐχει λοιπὸν τὸ ζήτημα ἄλλη

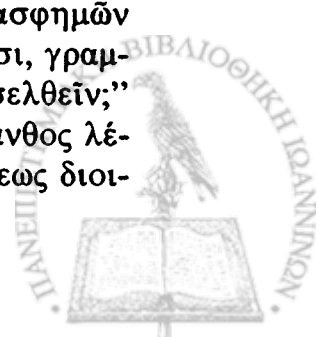
34. Ὁ Ξάνθος τὸν Αἰσωπον ἐπαινέσας, καὶ τὸ φρόνιμον αὐτοῦ
 γνοὺς καὶ ὅτι ἐστὶν εὐρεσίλογος, λέγει “Αἰσωπε, ἄρον ὠμόλινον καὶ
 ἀκολούθησόν μοι, ὅπως ἀπὸ τῶν κήπων λάχανα εἰς ἔψησιν πριώμε-
 θα.” Αἰσωπος ἐπιθέμενος κατὰ τοῦ ὤμου τὸ ὠμόλινον ἠκολούθησεν.
 5 ὁ Ξάνθος παραγενάμενος σὺν τῷ Αἰσώπῳ εἰς τὸν κῆπον καὶ περιτυ-
 f.36r χῶν / τῷ κηπουρῷ, λέγει “δός μοι λάχανα εἰς ἔψησιν.” ὁ κηπουρὸς
 ἄρας τὸ δρέπανον ἀπεθέρισεν καυλοὺς κράμβης, σεύτλου, ἀσπαράγου
 κεφαλωτοῦ, καὶ τῶν λοιπῶν ἀρτυμάτων, <καὶ> κοσμήσας εὐτελές τι
 φορτίον ἐπέδωκεν τῷ Αἰσώπῳ. ὁ Ξάνθος ἀνοίξας τὸ γλωσσόκομον
 10 ἐδίδου τὸ κέρμα τῶν λαχάνων.

2 ὠμόλινον Perry: ὀμόλινον G || 3 τῶν κήπων Perry: τῶν κήπον G || 4 ἠκολούθησεν G
 (non ἠκολούθησεν quod legit Perry) || 8 καὶ suppl. Perry || 12 τὸν κῆπον καὶ τὴν φυτεῖαν
 scripsi: ὁ κῆπος καὶ ἡ φυτεία G || 13 μὰ τὰς Perry: μετὰς G || 16 σκαλίδα Perry dub.: σκαλίδαν
 G || 17 πρασόκουρον Perry: πρασσόκουρον G || 22 δὲ αὐτὸ scripsi: αὐτῷ τε G αὐτὸ δὲ Perry ||
 23 τῷ Αἰσώπῳ ἐστῶτι secl. Perry.

35. Ὁ κηπουρὸς λέγει “πρὸς τί τοῦτο, καθηγητὰ;” ὁ Ξάνθος εἶ-
 πεν “τῶν λαχάνων ἡ τιμή.” ὁ κηπουρὸς λέγει “ποῦ μοι ὑπάγει; καὶ
 τὸν κῆπον καὶ τὴν φυτεῖαν περίψημά σοι ποίει. μόνον ἐνὸς λόγου
 καταξιώσόν με.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “καὶ μὰ τὰς Μούσας, οὐ λήψομαι
 5 οὔτε τὸ κέρμα οὔτε τὰ λάχανα, εἰ μὴ μοι εἴπῃς πρότερον τί σε δύναται
 ὠφελῆσαι ὁ ἐμὸς λόγος κηπουρὸν ὄντα σε· οὔτε γὰρ χειροτέχνης εἰμί
 οὔτε χαλκεύς, ἵνα σοι ποιήσω σκαλίδα ἢ πρασόκουρον, ἀλλὰ φιλό-
 σοφος ὑπάρχω.” ὁ κηπουρὸς λέγει “δέσποτα, πολλὰ με ὠφελήσεις·
 10 ζητηματίῳ γὰρ τινι λυπούμενος τὰς νύκτας οὐ κοιμῶμαι, λογιζόμενος
 καὶ συζητῶν δι’ ὅ,τι φυτὰ βάλλω εἰς τὴν γῆν — ταῦτα σκάλλω, ποτί-
 ζω, ἐπιμελείας πολλῆς καταξιῶ — καὶ τάχιον ἀναβαίνει τὰ ἄγρια τὰ
 ἀπὸ τῆς γῆς ἢ τὰ ἀπ’ ἐμοῦ τιθέμενα.” ὁ Ξάνθος ἀκούσας φιλοσόφου
 μὲν ζήτημα, μὴ εὐρίσκων δὲ αὐτὸ ταχέως ἀναλῦσαι, [τῷ Αἰσώπῳ ἐ-
 f.36v στῶτι] λέγει / “πάντα τῇ θείᾳ προνοίᾳ διοικεῖται.”

2 ὑπάγεις scripsi: ὑπάγει G || 3 τὸν κῆπον καὶ τὴν φυτεῖαν scripsi: ὁ κῆπος καὶ ἡ φυτεία G || 4
 μὰ τὰς Perry: μετὰς G || 7 σκαλίδα Perry dub.: σκαλίδαν G fort. sermone vulgari || πρασόκου-
 ρον Perry: πρασσόκουρον G || 13 δὲ αὐτὸ scripsi: αὐτῷ τε G αὐτὸ δὲ Perry.

36. Αἰσωπος ὀπίσω ἐστῶς τοῦ Ξάνθου ἀνεγέλασεν. ὁ Ξάνθος λέγει
 “Αἰσωπε, γελαῶς ἢ καταγελαῶς;” Αἰσωπος εἶπεν “μὴ γὰρ σοῦ;” Ξάνθος
 εἶπεν “ἀλλὰ τίνος;” Αἰσωπος εἶπεν “τοῦ σὲ διδάξαντος καθηγητοῦ.”
 ὁ Ξάνθος λέγει “κατάρατε, εἰς τὸ κοινὸν τῆς Ἑλλάδος βλασφημῶν
 5 λέγεις· ἐν Ἀθήναις γὰρ ἐσχόλασα παρὰ φιλοσόφοις, ρήτορσι, γραμ-
 ματικοῖς. ἔξεστιν οὖν σοὶ εἰς τὸν Ἑλικῶνα τῶν Μουσῶν εἰσελθεῖν;”
 Αἰσωπος εἶπεν “ἐὰν μηδὲν λέγῃς, χλευάζεσθαί σε δεῖ.” ὁ Ξάνθος λέ-
 γει “ἔχει οὖν τὸ ζήτημα ἐτέραν λύσιν; τὰ γὰρ ὑπὸ θείας φύσεως διοι-

κούμενα ὑπὸ φιλοσόφων ζητεῖσθαι οὐ δύναται. σὺ οὖν αὐτὸ δύνασαι διαλύσαι;” Αἴσωπος εἶπεν “ὑπόσχου καὶ διαλύσω αὐτό.”

2 post σοῦ interrogative dist. Perry: puncto distinguere malit Dölger || 3 σε scripsi: σε G || 5 Ἀθήναις Perry: αθηνας G || 6 Ἐλικῶνα Perry: ἐληκῶνα G || 7 λέγης Perry: λέγεις G || 9 αὐτὸ scripsi: αὐτῷ G, rec. Perry “num αὐτό?” Perry.

37. Ὁ Ξάνθος διατρεπόμενος λέγει “κομψότατε, ἀπρεπές ἐστὶν ἐμὲ τὸν ἐν τοσοῦτοις ἀκροατηρίοις διαλεγόμενον νῦν ἐν κήποις διαλέγεσθαι, ἀλλ’ ἀκολούθει μοι.” πορευομένων δὲ αὐτῶν ὁ Ξάνθος τῷ κηπουρῷ λέγει “παῖς πολυπειρός ἐστίν μοι ὁ σὺν ἡμῖν βαδίζων· αὐτῷ ἀνάθου καὶ διαλύσει τὸ ζήτημα.” ὁ κηπουρός λέγει “καὶ ποῦ ἐστίν;” ὁ Ξάνθος λέγει “ἴδε.” “οὗτος ὁ σαπρὸς γράμματα οἶδεν;” Αἴσωπος γελάσας λέγει τῷ κηπουρῷ “ὦδε σύ, κακόπαθε.” ὁ κηπουρός λέγει “κακόπαθός εἰμι;” Αἴσωπος λέγει “μὴ οὐκ εἶ κηπουρός;” ὁ κηπουρός λέγει “ναί.” Αἴσωπος λέγει “ἀγανακτεῖς οὖν ἀκούων κακόπαθος; εἰ κηπουρός, καὶ κηπουρός ὧν ζητεῖς οὖν γνῶναι διὰ ποίαν αἰτίαν φυτὰ βάλλεις εἰς τὴν γῆν, ταῦτα σκάλλεις, ποτίζεις, ἐπιμελείας πολλῆς ἀξιοῖς, καὶ τάχιον λέγεις ἀναβαίνειν τὰ ἄγρια τὰ αὐτόματα τῆς γῆς ἢ σοῦ τιθέ<μενα>. [*ἄκουε καὶ πρόσεχε. ὃν τρόπον γυνὴ πρὸς δεύτερον ἐρχομένη γάμον, τέκνα ἔχουσα ἐκ προτέρου ἀνδρός, εὔρε δὲ καὶ τὸν ἀνδρα τέκνα ἔχοντα ἐκ προτέρας γυναικός· γίνεται ὧν μὲν ἐπιφέρεται μήτηρ, ὧν δὲ εὐρίσκεται μητριά. τούτων δὲ ἡ διαφορὰ γίνεται πολλή. τὰ γὰρ ἐξ αὐτῆς γεννηθέντα φιλοστόργως τρέφει, τὰ δὲ ἐξ ἄλλοτριῶν ὠδίνων τεχθέντα μισεῖ ζήλω χρωμένη, καὶ περικόπτουσα μᾶλλον τὴν ἐκείνων τροφήν τοῖς ἰδίοις δίδωσι τέκνοις. τὰ γὰρ ἴδια ὡς φύσει φιλεῖ, τὰ δὲ τοῦ ἀνδρός ὡς ξένα μισεῖ. τὸν αὐτὸν οὖν τρόπον καὶ ἡ γῆ τῶν μὲν αὐτομάτως φυομένων ἐστὶ μήτηρ, τῶν δὲ παρὰ σοῦ βαλλομένων ἐστὶ μητριά, καὶ μᾶλλον τὰ ἴδια τρέφουσα θάλλειν ποιεῖ ἢ τὰ παρὰ σοῦ ὡς νόθα φυτευθέντα.*] ἀκούσας δὲ ὁ κηπουρός λέγει “πολύ με τῆς λύπης ἐκούφισας. ἔχε τὰ λάχανα δωρεάν. ἐὰν δέ τινος ἑτέρου χρεῖαν ἔχης ὡς εἰς ἴδιον παραγίνου κῆπον.”]

2 ἀκροτηρίοις G (non ἀκροατηρίοις quod legit Perry) || 4 post βαδίζων puncto distincti: commate dist. Perry || 5 καὶ ποῦ ἐστίν; ὁ Ξάνθος λέγει G, def. Dölger: secl. Perry || 6 ὁ δὲ post ἴδε perperam add. Papademetriou || οὗτος Perry: οὕτως G || οὗτος... οἶδεν olitori attribui || 7 post κακόπαθε puncto distincti: interrogative dist. Perry || 9 post κακόπαθος interrogative distincti: commate dist. Perry || εἰ scripsi: εἰ G || 10 εἰ post κηπουρός perperam add. Perry || καὶ κηπουρός ὧν del. Perry || 11 σκάλλεις Perry: σκάλλης G || 12 τάχιον Perry: τάχειον G || 13 τιθέ<μενα> suppl. Perry qui lacunam notavit, amisso uno folio in quo continebatur “responsum Aesopi olitori de plantis eiusque cum domina sua post reditum exortam altercationem; quo factum est ut illa, irata et invidens, olera, quae nulla domini sui impensa ab Aesopo reportata erant, sub pedibus suis obtereret; cf. infra c. 39, 44 ad fin. et Studies 4 sqq.”: textum versionis W in italicis impressum huc transtuli.

f.37^r 38. / <... ἵνα μῆ>/βλάβτης με περισσότερον ἢ ἔλαττον τῶν ἐπι-
 ταττομένων σοι ποιῶν. ἄρον ἐπὶ χειρῶν σου λήκυθον λέντιά τε, καὶ
 ἄγωμεν εἰς τὸ βαλανεῖον.” Αἴσωπος πρὸς ἑαυτὸν εἶπεν “οἱ τῷ νῷ πε-
 5 ρίπικροι περὶ διακονίαν δεσπότηι κακοδαιμονίας ἑαυτοῖς γίνονται
 παραίτιοι. ἐγὼ τοῦτον τὸν φιλόσοφον παιδεύσω, ἵνα μάθῃ πῶς αὐτὸν
 δεῖ ἐπιτάττειν.” ἄρας οὖν τὰ προειρημένα καὶ μὴ βαλὼν ἔλαιον εἰς
 τὴν λήκυθον ἠκολούθει τῷ Ξάνθῳ εἰς τὸ βαλανεῖον. ὁ Ξάνθος ἀποδυ-
 σάμενος τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔδωκεν τῷ Αἰσώπῳ καὶ λέγει “δὸς τὴν λήκυ-
 10 θον.” Αἴσωπος ἐπέδωκεν. ὁ Ξάνθος λαβὼν τὴν λήκυθον καὶ κατακε-
 νώσας εὔρεν οὐδέν, καὶ λέγει “Αἴσωπε, τὸ ἔλαιον ποῦ;” Αἴσωπος λέ-
 γει “εἰς οἶκον.” ὁ Ξάνθος λέγει “διὰ τί;” Αἴσωπος λέγει “ὅτι σύ μοι
 εἶπας ‘ἄρον λήκυθον καὶ λέντια’, ἔλαιον δὲ οὐκ εἶπες. ἔδει οὖν με
 μηδὲν τῶν εἰρημένων πλέον ποιεῖν, ἐπεὶ τοῦ νόμου σφαλεῖς πληγῶν
 ὑπεύθυνος <ἄν> ἤμην.” καὶ ἐν τούτῳ ἠσύχασεν.

1 ἵνα μῆ suppl. Perry || βλάβτης Perry: βλάπτεις G || 2 λήκυθον Perry: λίκιθον G ubique || 4
 ἑαυτοῖς Perry: ἑαυτοῖ G || 7 ἠκολούθει G (non ἠκολούθει, quod legit Perry) || βαλανεῖον
 Perry: βαλανίον G || 12 εἶπες G (non εἶπας, quod legit Perry) || 13 post ποιεῖν commate distinxi:
 puncto dist. Perry || ἐπεὶ Perry: ἐπὶ G || ἄν supplevi.

39. Ὁ Ξάνθος εὐρῶν φίλους εἰς τὸ βαλανεῖον τοῖς τῶν φίλων παι-
 δαρίοις δοῦναι <ἐκέλευσε> τὸν Αἴσωπον τὰ ἱμάτια, καὶ λέγει αὐτῷ
 “ὑπαγε, Αἴσωπε, εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπειδὴ διὰ τὴν μανίαν τῆς γυναι-
 κός μου συνεπατήθη τὰ λάχανα, ἀπελθὼν φακὸν ἔψησον ἡμῖν ὄ-
 5 σπριον. καὶ βάλε αὐτὸν εἰς τὸν κάκκαβον, καὶ ὕδωρ μετ’ αὐτοῦ, καὶ
 f.37^v ἐπίθετες ἐπὶ τὴν μαγειρικὴν ἐστίαν, καὶ ὑπόθετες ξύλα/καὶ καῦσον· ἐὰν
 σβεσθῇ, φύσησον· ἴδε, οὕτως ποίησον.” Αἴσωπος· “ποιήσω.” καὶ ἐλ-
 θὼν ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ μαγειρεῖον, βαλὼν εἰς τὸν κάκκα-
 10 βον ἕνα φακόν, ἤψει. ὁ Ξάνθος σὺν τοῖς φίλοις αὐτοῦ λουσάμενος
 λέγει “ἄνδρες, δύνασθε πρὸς ἐμὲ εὐτελῶς ἀριστῆσαι; πρὸς φακὸν γὰρ
 ἡμῖν ἐστίν. οὐ δεῖ δὲ τῇ πολυτελείᾳ τῶν ἐδεσμάτων τοὺς φίλους κρί-
 νειν, ἀλλὰ τῇ προθυμίᾳ δοκιμάζειν· καιρῷ γὰρ τὰ ἐλάχιστα τῶν κομ-
 ψοτέρων προσηνεστέραν ἔχει τὴν ἀπόλαυσιν, ὅταν ὁ παρέχων μετ’
 εὐνοίας προτρέπεται.” οἱ φίλοι εἶπον “ἀπίωμεν.”

1 βαλανεῖον Perry: βαλανίον G || 2 ἐκέλευσε suppl. Perry || 4 ὄσπριον G, defendi: secl.
 Perry || 6 ἐστίαν Perry: ἰστίαν G sermone vulgari, def. Shipp || καῦσον Perry: κάθου G || 13
 μετ’ εὐνοίας Perry: μετανοίας G || 14 ἀπίωμεν G (non ἀπίομεν, quod legit Perry).

40. Ὁ Ξάνθος ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν καὶ λέγει “Αἴσωπε,
 δὸς ἡμῖν πιεῖν ἀπὸ τοῦ βαλανείου.” Αἴσωπος εἰς <τὸ βαλανεῖον δρα-
 μῶν καὶ εἰς> ξέστην βαλὼν ἐπέδωκεν τῷ Ξάνθῳ εὐκρατον ἐκ τῆς ἐμβά-
 σεως. ὁ Ξάνθος λέγει “τί ἐστίν τοῦτο;” Αἴσωπος εἶπεν “ἀπὸ τοῦ βα-
 5 λανείου πιεῖν.” ὁ Ξάνθος στυγνὸς γενόμενος μετὰ μικρὸν εἶπεν “παρά-

Αἴσωπος τὴν ἔφερε χωρὶς νερὸ καὶ στεκόταν. Ὁ Ξάνθος «Ἐτοῦτο πάλι τί εἶναι;» Ὁ Αἴσωπος λέει «εἶπες ἴφερε τὴ λεκάνη, δὲν εἶπες ἴβάλει νερὸ καὶ νίψει μου τὰ πόδια»». Ὁ Ξάνθος λέει «Πάρε τὰ σανδάλια μου καὶ κάνε τὴ συνέχεια». Ὑστερα λέει στοὺς φίλους του «Κύριοι, βρίσκω ὅτι δὲν ἀγόρασα δοῦλο ἀλλὰ ψώνισα καθηγητὴ γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου. Καὶ τώρα, ὀρίστε, ἄς σηκωθοῦμε κι ἄς πάρουμε θέση στὸ τραπέζι».

41. Κι ὅταν τὸ πιετὸ τράβηξε κάμποσο, ὁ Ξάνθος εἶπε «Αἴσωπε, ἡ φακὴ ψήθηκε;» Ὁ Αἴσωπος λέει «Ναί». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Δώσε μου λοιπὸν νὰ δῶ ἂν ἔγινε». Ὁ Αἴσωπος ἔβγαλε μὲ ἓνα κουτάλι τὸν ἓνα κόκκο τῆς φακῆς καὶ τὸν ἔδωσε στὸν Ξάνθο. Ὁ Ξάνθος ἔφαγε τὸν ἓνα κόκκο τῆς φακῆς καὶ λέει «Καλῶς, ἔγινε, εἶναι ψημμένη· φέρε τὴν, σέρβιρέ τὴν». Ὁ Αἴσωπος ἔβαλε ἓνα πιάτο, σέρβιρε μέσα τὸ ζουμί καὶ λέει «Φάτε λοιπὸν, ἀφοῦ ἔγινε». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Γιὰ δὲς, ἔδῳ ἔβαλες μόνο ζουμί· ποῦ εἶναι ἡ φακὴ;» Ὁ Αἴσωπος λέει «Γιὰ δὲς, τὴν ἔφαγες τὴ φακὴ». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Ἐνα λοιπὸν κόκκο ἔψησες;» Ὁ Αἴσωπος λέει «Ναί· γιὰτί δὲν μοῦ εἶπες ἴψησε φακὴ» καὶ ὄχι φακὲς; Ἡ μιὰ εἶναι ἐνικὸς ἀριθμὸς καὶ οἱ ἄλλες πληθυντικὸς».

42. Ὁ Ξάνθος εἶπε «Γιὰ νὰ μὴ φανῶ ὅτι προσβάλω τοὺς ἀνθρώπους, πήγαινε κι ἀγόρασε τέσσερα πόδια χοίρου καὶ ἀφοῦ τὰ ξύσεις ἐτοίμασέ τα». Ὁ Αἴσωπος ἔβαλε τὰ πόδια στὴ χύτρα καὶ ἄρχισε νὰ τὰ ψήνει. Ὁ Ξάνθος ποὺ ζήτηγε ἀφορμὴ γιὰ νὰ μαστιγώσει τὸν Αἴσωπο σηκώθηκε καὶ τοῦ λέει «Αἴσωπε, πήγαινε νὰ φέρεις ἀπὸ τὸ κελλάρι ξύδι καὶ βάλε στὴ χύτρα». Ὅση ὥρα ὁ Αἴσωπος ἔλειπε στὸ κελλάρι, ὁ Ξάνθος μπῆκε στὴν κουζίνα, πήρε ἀπὸ τὴ χύτρα ἓνα πόδι καὶ τὸ ἔκρυψε. Ὁ Αἴσωπος γύρισε καὶ βλέποντας τρία πόδια στὴ χύτρα κατάλαβε ὅτι ἐπίτηδες ὁ Ξάνθος, θέλοντας νὰ τοῦ βρεῖ ἀφορμὴ, πήρε τὸ πόδι. Βλέποντας στὴν αὐλὴ τοῦ Ξάνθου ἓνα χοιρίδιο ποὺ τὸ ἔτρεφαν γιὰτί τὸ προόριζαν νὰ τὸ σφάξουν στὰ γενέθλια τῆς γυναίκας του, τοῦ ἔδωσε γρήγορα τὸ στόμα μὲ ἓνα σχοινὶ καὶ τοῦ ἔκοψε τὸ ἓνα πόδι, κι ἀφοῦ τὸ ξετρίχωσε στὴ φωτιὰ καὶ τὸ ἔξυσε τὸ βάζει στὴ χύτρα ἀντὶ γιὰ τὸ κλεμμένο. Ὁ Ξάνθος ὑποπτεύθηκε μήπως ὁ Αἴσωπος δὲν βρεῖ τὸ πόδι καὶ δραπετεύσει. Γι' αὐτὸ τὸν ξεγέλασε πάλι μὲ κάποιον πρόσχημα νὰ βγεῖ ἔξω κι ἔβαλε τὸ πόδι στὴ χύτρα. Κι ἔτσι γίνονται πέντε τὰ πόδια. Οὔτε λοιπὸν ὁ Αἴσωπος ἤξερε ὅτι γίνανε πέντε οὔτε ὁ Ξάνθος.

θες μοι λεκάνην.” Αἴσωπος παρέθηκεν χωρίς ὕδατος καὶ ἴστατο. Ξάνθος· “τοῦτο πάλιν τί;” Αἴσωπος λέγει “εἶπας ‘παράθες λεκάνην,’ οὐκ
 f.38r εἶπες ‘βάλε/ὔδωρ καὶ νίψον μου τοὺς πόδας.’ ” ὁ Ξάνθος λέγει “ἔπαρε
 τὰ σανδάλιά μου καὶ τὰ ἐξῆς ποίησον.” εἶτα λέγει τοῖς ἑαυτοῦ φίλοις
 10 “ἄνδρες, εὐρίσκω ὅτι δοῦλον οὐκ ἠγόρασα, ἀλλὰ καθηγητὴν ἑμαυτῷ
 ἐώνημαι. νῦν κελεύσατε ἀναστῶμεν καὶ ἀκουμβήσωμεν.”

2 τὸ βαλανεῖον δραμῶν καὶ εἰς supplevi.

41. Μηκύνοντος δὲ τοῦ πότου ὁ Ξάνθος εἶπεν “Αἴσωπε, ὁ φακὸς ἠψηθή;” Αἴσωπος λέγει “ναί.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “δὸς οὖν ἴδω εἰ γέγονεν.” Αἴσωπος κοχλιαρίῳ ἀνερέγκας τὸν ἓνα κόκκον τοῦ φακοῦ ἐπιδίδωσι τῷ Ξάνθῳ. ὁ Ξάνθος φαγὼν τὸν ἓνα κόκκον τοῦ φακοῦ λέγει
 5 “καλῶς ἐγένετο, διεφθός ἐστιν· φέρε, παράθες.” Αἴσωπος παραθείς πίνακα εἰσβάλλει τὸ ζέμα καὶ λέγει “ἀριστᾶτε οὖν, ἐπὶ γέγονεν.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “ἰδοῦ, ὦδε ζέμα μόνον ἔβαλες· ποῦ ἐστιν ὁ φακός;” Αἴσωπος λέγει “ἰδοῦ, τὸν φακὸν ἔφαγες.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “ἓνα οὖν κόκκον ἔψησας;” Αἴσωπος λέγει “ναί· οὐ γάρ μοι εἶπας ὅτι ‘φακὸν ἔψησον’ καὶ οὐ φακούς; ὁ μὲν γάρ ἐστιν ἐνικός, οἱ δὲ πληθυντικοί.”

9 λέγει G (non λέγε, quod legit Perry).

42. Ὁ Ξάνθος εἶπεν “ἵνα μὴ δόξω τοὺς ἀνθρώπους ὑβρίζειν, ἀπελθὼν ἐνός ἀγόρασον τέσσαρας πόδας χοίρου <καὶ> ταχέως ἐκξέσας ἄρτυσον.” Αἴσωπος βαλὼν τοὺς πόδας εἰς τὴν κύθραν ἤψει αὐτοῦς. ὁ Ξάνθος ζητῶν ἀφορμὴν δι’ ἧς μαστιγώσει τὸν Αἴσωπον, ἀναστὰς λέγει αὐτῷ/“Αἴσωπε, ἀπελθὼν φέρε ἀπὸ τοῦ ταμείου ὄξον καὶ
 5 f.38v βάλε εἰς τὴν κύθραν.” ἔως οὖν ὁ Αἴσωπος ἀπήει εἰς τὸ ταμεῖον, εἰσελθὼν ὁ Ξάνθος καὶ ἀπὸ τῆς χύτρας ἐπάρας ἓνα πόδα ἔκρυσεν. Αἴσωπος ἐλθὼν καὶ ἰδὼν τρεῖς πόδας ἐν τῇ χύτρᾳ ἐνενόησεν ὅτι ἐπίτηδες ὁ Ξάνθος, θέλων αὐτοῦ πιάσαι ἀφορμὴν, ἐπῆρεν τὸν πόδα, καὶ
 10 θεασάμενος εἰς τὴν ἔπαυλιν τοῦ Ξάνθου χοιρίδιον τρεφόμενον, ὄφειλον σφαγῆναι εἰς τὰ γενέσια τῆς γυναικὸς τοῦ Ξάνθου, ταχέως δῆσας αὐτοῦ τὸ στόμα σχοινίῳ ἔκοψεν αὐτοῦ τὸν ἓνα πόδα, καὶ διατίλας τῷ πυρὶ καὶ ξέσας βάλλει εἰς τὴν κύθραν ἀντὶ τοῦ κλαπέντος. ὁ Ξάνθος, ὑποπτεύσας μὴ ὁ Αἴσωπος οὐχ εὐρῶν τὸν πόδα δραπετεύσῃ, πάλιν
 15 αὐτὸν μετεωρίσας ἐξελθεῖν ἔβαλεν τὸν πόδα εἰς τὴν χύτραν· καὶ γίνονται ἔ πόδες. οὔτε οὖν ὁ Αἴσωπος ᾔδει ὅτι ἔ ἐγίνοντο οὔτε ὁ Ξάνθος.

2 ἐνός ἀγόρασον scripsi: οὐς ἠγόρακας G || καὶ supplevi || ἐκξέσας scripsi: ὀξύσας G ξέσας (vel ὀξίσας) Dölger cl. Fab.Roman. p. 253, 13 τῶν τριχῶν ψιλώσας || 6 ἀπήει Perry: ἀπίει G || 9 αὐτοῦ πιάσαι G, def. Dölger: ἑαυτῷ ποιῆσαι ci. Perry || 12 διατίλας scripsi: διαστείλας G || 13 ξέσας scripsi: ζέσας G || 14 οὐκ G (non οὐχ, quod legit Perry) || δραπετεύσῃ Perry: δραπετεύσει G || 15 ἐξελθεῖν scripsi: ἐξελθὼν G || 16 ᾔδει Perry: ἴδη G.

43. Ἄφου πέρασε λίγη ὥρα, λέει ὁ Ξάνθος στὸν Αἴσωπο «Ἔψησες τὰ χοιρινά πόδια;». Ὁ Αἴσωπος λέει «Ναί». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Φέρε τα λοιπόν». Ὁ Αἴσωπος ἔβαλε μιὰ πιατέλα καὶ ἄδειασε τὴ χύτρα καὶ βγήκαν πέντε πόδια, πὺ ὅταν τὰ εἶδε ὁ Ξάνθος πρασίνισε καὶ λέει «Αἴσωπε, τὸ ἓνα χοιρίδιο πόσα πόδια ἔχει;» Κι αὐτός «Οἱ δυὸ χοῖροι πόσα πόδια ἔχουνε;». Ὁ Ξάνθος εἶπε «ὀκτώ». Ὁ Αἴσωπος λέει «Συμφώνησε. Αὐτὰ ἐδῶ εἶναι πέντε πόδια καὶ τὸ χοιρίδιο πὺ τρέφουμε ἔξω ἔχει τρία». Ὁ Ξάνθος λέει «Κύριοι, ἐτοῦτος γρήγορα θὰ μὲ τρελάνει». Ὁ Αἴσωπος λέει «Ἔπρεπε λοιπὸν ἐσὺ νὰ μὴ μοῦ ὀρίσεις νόμο κι ἐγὼ θὰ σὲ ὑπηρετοῦσα κατὰ τρόπο χρηστό. Ἄλλὰ μὴ μεταμελεῖσαι, ἀφεντικό. Γιατὶ ἡ προσταγὴ σου ἄς σοῦ εἶναι πιὸ χρήσιμη ἀπὸ τὸν νόμο. Θὰ σὲ διδάξει νὰ μὴν κάνεις σφάλματα μπροστὰ στοὺς μαθητὲς σου. Γιατὶ ὅσα λέγονται καὶ ξεπερνοῦν τὸ μέτρο εἴτε πρὸς τὰ πάνω εἴτε πρὸς τὰ κάτω εἶναι σφάλματα ὄχι μέτρια». Ὁ Ξάνθος δὲν βρῆκε καμιὰ ἀφορμὴ νὰ μαστιγῶσει τὸν Αἴσωπο κι ἡσύχασε.

44. Τὶς ἐπόμενες ἡμέρες ὁ Αἴσωπος ἄρχισε νὰ πηγαίνει στὴ σχολὴ κι ἔγινε γνωστὸς σὲ ὄλους. Μιὰ μέρα ἕνας ἀπὸ τοὺς μαθητὲς ετοίμασε δεῖπνο κι ἐκάλεσε τὸν Ξάνθο καὶ μαζὶ μ' αὐτὸν καὶ τοὺς μαθητὲς. Ὁ Ξάνθος λέει στὸν Αἴσωπο «Πάρε τὰ χρειαζόμενα γιὰ τὸ δεῖπνο κι ἀκολούθα με· λέω καλάθι, πιάτο, πετσέτα, φανάρι, σανδάλια κι ὅ,τι ἄλλο μοῦ ξέφυγε νὰ σοῦ πῶ». Ὁ Αἴσωπος τὰ πῆρε κι ἀκολούθησε. Στὸ δεῖπνο ὁ Ξάνθος πῆρε κάμποσα κοψίδια καὶ τὰ ἔδωσε στὸν Αἴσωπο. Ὁ Αἴσωπος τὰ πῆρε καὶ τὰ τακτοποίησε στὸ καλάθι. Ὁ Ξάνθος στράφηκε στὸν Αἴσωπο καὶ τοῦ λέει «Ἔχεις ὅλα τὰ κομμάτια;» Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Τὰ ἔχω». Ὁ Ξάνθος «Φέρε τα λοιπὸν αὐτὰ ὅλα σ' αὐτὴ πὺ μ' ἀγαπάει». Ὁ Αἴσωπος λέει «Αὐτὸ καὶ θὰ κάνω». Βγαίνοντας λοιπὸν ἔξω λέει μέσα του «Τώρα εἶναι ὁ καιρὸς νὰ βγάλω τὸ ἄχτι μου μὲ τὴν κυρά μου πὺ μὲ περιγέλασε καὶ μὲ κακολόγησε ὅταν ἀγοράσθηκα, καὶ πὺ σκόρπισε καὶ ποδοπάτησε τὰ λαχανικά πὺ μοῦ χάρισε ὁ κηπουρός, καὶ δὲν ἄφησε τὴ δωρεὰ νὰ τὴ χαρεῖ τὸ ἀφεντικό μου. Ἐγὼ θὰ δείξω αὐτεινῆς ὅτι σ' ἓνα δοῦλο πὺ θέλει τὸ καλὸ τοῦ ἀφεντικού του ἢ γυναῖκα του δὲν ἔχει καμιὰ πέραση. Γιατὶ ἀφου ὁ ἀφέντης μοῦ εἶπε 'δῶσε τὰ κομμάτια σ' αὐτὴν πὺ μ' ἀγαπάει', τώρα ὄψεται ποιὸς τὸν ἀγαπᾷ».

43. Ὀλίγης δὲ ὥρας γενομένης λέγει ὁ Ξάνθος τῷ Αἰσώπῳ “τοὺς χοιρίους πόδας ἤψηκας;” Αἰσωπος λέγει “ναί.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “φέρε οὖν.” Αἰσωπος παραθεῖς πίνακα κατακενοῖ τὴν χύτραν καὶ κατέρχονται ἔ πόδες, οὓς θεωρήσας ὁ Ξάνθος ἀποχλωριαίνει καὶ λέγει “Αἰσω-
 5 πε, τὸ ἐν χοιρίδιον πόσους πόδας εἶχεν;” <ὁ δὲ “οἱ δύο χοῖροι πόσους πόδας ἔχουσιν;” ὁ Ξάνθος ἔφη “ὀκτώ.”> Αἰσωπος λέγει “συμφώνει. οἶδε ὧδε ἔ καὶ τὸ ἔξω χοιρίδιον τρίπουν νέμεται.” ὁ Ξάνθος λέγει “ἄνδρες, οὗτός με ταχέως εἰς μανίαν περιτρέψει.” Αἰσωπος λέγει “ἔδει σε οὖν μὴ ὀρίσαι μοι νόμον, καὶ διηκόνησα ἄν σοι κατὰ
 10 τρόπους χρηστούς. ἀλλὰ μὴ μεταμελοῦ, δέσποτα· ἡ γὰρ παραγγελία σου τοῦ νόμου χρησιμωτέρα ἔστω σοι· διδάξει γὰρ σε μὴ ἐν τοῖς ἀκροατηρίοις ἀμαρτάνειν. τὰ γὰρ ἐκ περισσοῦ λεγόμενα κατὰ πρόσθε-
 f.39r σιν καὶ/ὕφαιρέσιν ἀμαρτήματά ἐστιν οὐ μέτρια.” ὁ Ξάνθος μηδεμίαν ἀφορμὴν εὐρῶν τοῦ μαστιγῶσαι τὸν Αἰσωπον ἠσύχασεν.

5 ὁ δὲ... 6 ὀκτώ^{supplevi}: post λέγει lacunam suspicatus est Perry cl. W || 6 συμφώνει G (non συμφωνεῖ, quod legit Perry) || 7 οἶδε scripsi: ἴδε G || 8 περιτρέψει scripsi ex W: περιτρέπει G; post περιτρέψει lacunam suspicatur Dölger || 10 χριστούς G (non χρηστούς, quod legit Perry) || 11 χρησιμωτέρα Perry: χρησημοτέρα G || ἔστω G: ἔσται ci. Perry || 12 πρόσθεσιν Perry ex W (προσθήκην): πρόθεσιν G.

44. Ταῖς δὲ ἐξῆς ἡμέραις σὺν αὐτῷ εἰς τὰ ἀκροατήρια παραγίνεται καὶ γνωστὸς πᾶσιν ἐγένετο ὁ Αἰσωπος. καὶ δὴ ποτε εἰς τῶν σχολαστικῶν παρασκευασάμενος εἰς δεῖπνον ἐκάλεσεν τὸν Ξάνθον, σὺν αὐ-
 5 τῷ δὲ καὶ τοὺς σχολαστικούς. ὁ Ξάνθος τῷ Αἰσώπῳ λέγει “τὰ πρὸς δεῖπνον χρήσιμα ἄρας ἀκολουθεῖ μοι· λέγω δὲ σφυρίδα, πίνακα, μάππαν, φανόν, σανδάλια, καὶ εἴ τι ἕτερόν μοι λέληθεν εἰπεῖν σοι.” Αἰσωπος ἄρας ἠκολούθει. ὁ Ξάνθος ἐν τῷ δείπνῳ λαβῶν τ<ιν>α μέρη ἐπέδωκεν τῷ Αἰσώπῳ. Αἰσωπος λαβῶν συνέθηκεν εἰς τὴν σφυρίδα. ὁ Ξάνθος ἐπιστραφεὶς τῷ Αἰσώπῳ λέγει “ἔχεις πάντα τὰ μέρη;” Αἰσω-
 10 πος εἶπεν “ἔχω.” ὁ Ξάνθος· “ἀπόφερε οὖν αὐτὰ ταῦτα τῇ εὐνοούσῃ.” Αἰσωπος λέγει “ποιήσω.” ἐξελθὼν οὖν λέγει καθ’ ἑαυτόν· “νῦν καιρός ἐστιν τοῦ μετελθεῖν με τὴν μῆνιν τὴν πρὸς τὴν κυράν, ἀνθ’ ὧν με ἀγορασθέντα ἔσκωψεν καὶ ἐκακολόγει, καὶ ὅτι τὰ δωρηθέντα μοι ὑπὸ τοῦ κηπουροῦ λάχανα σκορπίσασα συνεπάτησεν, καὶ οὐκ ἀφῆκέν μου
 15 τὴν δωρεάν εὐχαρῆ τῷ δεσπότη μου γενέσθαι. ἐγὼ αὐτῇ δείξω ὅτι πρὸς εὐνοὺν οἰκέτην οὐδὲν ἰσχύει γυνή· ἐπὰν γὰρ ὁ δεσπότης εἰπέν μοι ὅτι ‘δὸς τὰ μέρη τῇ εὐνοούσῃ’, νῦν ὄψεται τίς αὐτῷ εὐνοεῖ.”

2 δὴ Perry: δι G || 4-6 ὁ Ξ. — εἰπεῖν σοι secludenda censet Dölger || 7 τινα scripsi: τὰ G πολλά W || 9 ἔχεις Perry: ἔχης G || 15 αὐτῇ Perry: αὐτήν G, def. Dölger || 16 εὐνοὺν G, defendi: ἔννοον ci. Papademetriou fort. recte.

45. Ὄταν ὁ Αἰσωπος ἔφθασε στὸ σπίτι καὶ μπῆκε μέσα ἀπόθεσε μπροστά του τὸ καλάθι, κάλεσε τὴ γυναίκα τοῦ Ξάνθου, τῆς ἔδειξε ὅλα τὰ κομμάτια καὶ λέει «Κυρά, κοίταξέ τα καλά· μήπως λείπει τίποτα ἢ ἔχει φαγωθεῖ ἀπὸ καμιὰ μεριά;» Ἡ γυναίκα τοῦ Ξάνθου λέει «Ὅλα εἶναι σῶα κι ἀπείραχτα, Αἰσωπε. Αὐτὰ τὰ ἔστειλε σὲ μένα ὁ ἀφέντης σου;» Ὁ Αἰσωπος εἶπε «Ὅχι». Ἡ γυναίκα τοῦ Ξάνθου λέει «Καὶ σὲ ποιὸν τὰ ἔστειλε;» Ὁ Αἰσωπος εἶπε «Σ' αὐτὴ πού τὸν ἀγαπάει». Ἡ γυναίκα τοῦ Ξάνθου εἶπε «Καὶ ποιὸς τὸν ἀγαπάει, δραπέτη;» Ὁ Αἰσωπος εἶπε «Περίμενέ με λίγο καὶ ὄψεται ποιὸς τὸν ἀγαπᾷ». Καὶ βλέποντας μιὰ σπιτικιά σκύλα ράτσας τὴ φώναξε καὶ λέει «Ἔλα, πάρε, Λύκαινα». Καὶ ἡ σκύλα προσέτρεξε. Ὁ Αἰσωπος τὴν τάισε. Κι ὅταν ἡ σκύλα τὰ ἔφαγε ὅλα, ὁ Αἰσωπος γύρισε πάλι ἐκεῖ πού ἦταν τὸ δεῖπνο καὶ στάθηκε πίσω, στὰ πόδια τοῦ Ξάνθου.

46. Ὁ Ξάνθος λέει «Τί εἶναι, Αἰσωπε; Τὰ ἔδωσες;» Ὁ Αἰσωπος εἶπε «Τὰ ἔδωσα». Ὁ Ξάνθος λέει «Τὰ ἔφαγε;» Ὁ Αἰσωπος εἶπε «Ναί, τὰ ἔφαγε ὅλα». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Καὶ μπόρεσε νὰ τὰ φάει ὅλα;» Ὁ Αἰσωπος λέει «Ναί, γιατί πεινοῦσε». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Τὰ ἔφαγε μὲ εὐχαρίστηση;» Ὁ Αἰσωπος εἶπε «Ναί, τὰ ἔφαγε μὲ εὐχαρίστηση». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Καὶ λοιπὸν τί ἔλεγε;» Ὁ Αἰσωπος λέει «Δὲν ἔλεγε μὲν τίποτα, ἀλλὰ μέσα της σίγουρα σ' εὐχαριστοῦσε θερμά». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Κι ἐγὼ τὴν ἔχω στὴν καρδιά μου». Κι ἡ γυναίκα τοῦ Ξάνθου εἶπε στὰ δουλάκια της «Κορίτσια, ἐγὼ δὲν δύναμαι πιά νὰ μένω μὲ τὸν Ξάνθο· ἄς μοῦ δώσει τὴν προίκα μου καὶ ἀναχωρῶ· γιατί ἀφοῦ προτίμησε τὴ σκύλα ἀπὸ ἐμένα, πὼς ἐγὼ τοῦ λοιποῦ νὰ ζήσω στὸ ἴδιο σπίτι μαζί του;» Μπῆκε λοιπὸν στὸν κοιτῶνα κι ἔμεινε περίλυπος.

47. Τὸ πιετὸ τράβαγε καὶ εἶχαν στήσει μακρὰ συζήτηση καί, ὅπως θὰ περίμενε κανεὶς ἀπὸ μιὰ παρέα φιλολόγων, ποικίλα ζητήματα μπαίνανε στὴν κουβέντα. Κι ἓνας ἀπὸ τοὺς μαθητὲς εἶπε «Πὼς θὰ γίνει μεγάλη ἀναταραχὴ στοὺς ἀνθρώπους; Γιατί κάτι τέτοιο μέλλει νὰ γίνει». Ὁ Αἰσωπος πού στεκόταν πίσω ἀπὸ τὸ ἀφεντικό του λέει «Ἄν οἱ νεκροὶ ἀναστηθοῦν καὶ ἀπαιτήσουν τίς περιουσίες τους». Ἔγινε τότε λοιπὸν πολὺ γέλοιο στοὺς μαθητὲς πού ἄρχισαν νὰ κάνουν σχόλια καὶ ἔλεγαν «Εἶναι ὁ καινούργιος, πού ἀγόρασε ὁ Ξάνθος ὅταν εἴμασταν μπροστά». Κι ἓνας ἀπὸ τοὺς μαθητὲς εἶπε «Ἐμένα κάποτε μοῦ εἶπε ὅτι εἶμαι ψάρι». Κι ἓνας ἄλλος εἶπε «Ἄλλα τὰ λέει ἀπὸ μόνος του, κι ἄλλα τὰ μαθαίνει ἀπὸ τὸν Ξάνθο». Ὁ Αἰσωπος εἶπε «Ἔχετε ὅλοι τόσο καλὴ μύτη!» Οἱ μαθητὲς εἶπαν «Καθηγητά, μὰ τίς Μοῦσες, ἐπίτρεψε στὸν Αἰσωπο νὰ πιεῖ». Ὁ Ξάνθος τὸ ἐπέτρεψε, ὁ Αἰσωπος ἤπιε.

f.39^v 45. Παραγενάμενος δὲ ὁ Αἴσωπος καὶ/εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν παρέθηκεν ἑαυτῷ τὴν σπυρίδα, καὶ καλέσας τὴν τοῦ Ξάνθου γυναῖκα καὶ δείξας αὐτῇ πάντα τὰ μέρη, λέγει “κυρά, κατάμαθε· μή τι λείπει ἢ παραβέβρωται;” ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου λέγει “πάντα σῶά ἐστιν καὶ ὑγιῆ,
5 Αἴσωπε. ταῦτα ἐμοὶ ὁ δεσπότης ἐπεμψεν;” Αἴσωπος εἶπεν “οὔ.” ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου λέγει “καὶ τίνοι αὐτὰ πέπομφεν;” Αἴσωπος εἶπεν “τῇ εὐνοούσῃ.” ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου εἶπεν “καὶ τίς αὐτῷ εὐνοεῖ, δραπέτα;” Αἴσωπος εἶπεν “ἐκδεξαί με ὀλίγον καὶ ὄψη τίς αὐτῷ εὐνοεῖ.” θεασάμενος οἰκοτραφῆ κύνα γενναίαν ἐφώνησεν αὐτὴν καὶ λέγει “ἔρχου, λάβε, Λύκαινα.” καὶ προσέδραμεν ἡ κύων. Αἴσωπος αὐτὴν ἐβρωμάτισεν. τῆς δὲ κυνὸς πάντα καταφαγούσης, παρεγένετο πάλιν ὁ Αἴσωπος ὅπου ἦν τὸ δεῖπνον καὶ ἔστη ὀπίσω πρὸς τοὺς πόδας τοῦ Ξάνθου.

4 ὑγιῆ Perry: ὑγιεῖ G || 8 ὄψη scripsi: ὄψη G ὄψει Perry || 10 ἐβρωμάτισεν Perry: ἐβρωμάτησεν G fort. recte.

46. Ὁ Ξάνθος λέγει “τί ἐστιν, Αἴσωπε, δέδωκας;” Αἴσωπος εἶπεν “δέδωκα.” ὁ Ξάνθος λέγει “ἔφαγεν;” Αἴσωπος εἶπεν “ναί, πάντα ἔφαγεν.”
f.40^r ὁ Ξάνθος εἶπεν “καὶ πάντα φαγεῖν ἠδυνήθη;” Αἴσωπος/λέγει “ναί, ἐπείνα γάρ.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “ἠδέως αὐτὰ ἔφαγεν;” Αἴσωπος εἶπεν
5 “ναί, ἠδέως ἔφαγεν.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “τί οὖν ἔλεγεν;” Αἴσωπος λέγει “ἔλεγεν μὲν οὐδέν, πάντως δέ σοι ἐν ἑαυτῇ κατηύχετο.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “ἐγὼ αὐτῇ ἀμύνομαι.” ἡ δὲ γυνὴ τοῦ Ξάνθου εἶπεν τοῖς ἑαυτῆς παιδισκαρίοις “κοράσια, ἐγὼ μετὰ Ξάνθου μένειν οὐκέτι δύναμαι· δότω μοι τὴν προῖκά μου καὶ ἀναχωρῶ· ἐπὶ γὰρ τὴν κύνα ἐμοῦ προέκρινεν, πῶς ἐγὼ λοιπὸν τούτῳ συνοικήσω;” εἰσελθοῦσα οὖν εἰς τὸν κοιτῶνα μένει περίλυπος.

2 δέδωκα Perry: δέδωκας G || 7 ἑαυτῆς Perry: ἑαυτοῖς G.

47. Μηκύνοντος δὲ τοῦ πότου ἐγένετο μακρὰ τις ὁμιλία, καὶ ὡς ἐν ἀνδράσιν φιλολόγοις ζητήματα ποικίλα προετίθεντο. εἰς δὲ τῶν σχολαστικῶν εἶπεν “πῶς ἔσται (μέλλει γὰρ) μεγάλη ταραχὴ ἐν ἀνθρώποις;” Αἴσωπος ἐστῶς ὀπίσω τοῦ δεσπότης αὐτοῦ λέγει “ἐὰν οἱ νεκροὶ ἀναστάντες τὰ ἴδια ἀπαιτήσωσιν.” πολὺς οὖν ἐγένετο γέλως καὶ πλεῖστος γογγυσμὸς εἰς τοὺς σχολαστικούς, καὶ ἔλεγον “ὁ νεώνητός
5 ἐστιν, ὃν ἠγόρασεν Ξάνθος ἡμῶν παρόντων.”/εἰς τῶν σχολαστικῶν εἶπεν “ἐμοὶ ποτε εἶπεν θαλάσσιον πρόβατον εἶναι.” ἄλλος εἶπεν “τὰ μὲν ἀφ’ ἑαυτοῦ λαλεῖ, τὰ δὲ ὑπὸ Ξάνθου διδάσκεται.” Αἴσωπος εἶπεν
f.40^v “οὕτως εὐρι<νε>ς πάντες.” οἱ σχολαστικοὶ εἶπον “καθηγητά, <μὰ> τὰς Μούσας, σὺ ἐπίτρεψον Αἰσώπῳ πιεῖν.” ὁ Ξάνθος ἐπέτρεψεν, Αἴσωπος ἔπιεν.

48. Ἐνας τῶν σχολαστικῶν λέει στοὺς ἄλλους «Γιατί τὸ μὲν πρόβατο τῇ στιγμῇ ποὺ τὸ πᾶνε γιὰ θυσία δὲν φωνάζει καθόλου, ἐνῶ τὸ χοιρίδιο χαλάει τὸν κόσμο;» Καὶ ἐνῶ κανένας δὲν εὔρισκε νὰ λύσει τὴν ἐρώτηση, ὁ Αἴσωπος λέει «Γιατί τὸ πρόβατο ἔχει τὸ γάλα ποὺ εἶναι χρήσιμο καὶ τὸ μαλλί ποὺ τὸ χρησιμοποιοῦμε γιὰ νὰ ντυνόμαστε ὁμορφα, καὶ ὅταν εἶναι ὁ καιρὸς, τὸ κουρεύουμε ἀπὸ τὸ μαλλί ποὺ τὸ βαραίνει καὶ ὅταν τὸ ἀρμέγουμε πάλι ἀνακουφίζεται, καὶ ὅταν τὸ πᾶνε γιὰ θυσία, χωρὶς νὰ ὑποπτεύεται ὅτι θὰ πάθει κανένα κακὸ ἀκολουθεῖ μὲ χαρὰ καὶ ὅταν βάζουν ἐπάνω του τὸ μαχαίρι δὲν τὸ ἀποφεύγει. Ἀντίθετα ὁ χοῖρος γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ λόγο χαλάει τὸν κόσμο, γιατί οὔτε μαλλί ἔχει χρήσιμο οὔτε γάλα. Κι εἶναι φυσικὸ νὰ κρᾶζει, γιατί ξέρει ὅτι τὸ πᾶνε γιατί χρειάζονται τὸ κρέας του». Οἱ μαθητὲς εἶπαν «Σοφὴ ἀπάντηση, μὰ τίς Μοῦσες».

49. Κι ὅταν ὅλοι ἀνεχώρησαν, ὁ Ξάνθος ἐπέστρεψε στὸ σπίτι του καὶ μπῆκε στὸν κοιτῶνα κι ἄρχισε νὰ λέει γλυκόλογα στὴ γυναίκα του καὶ νὰ τῇ γεμίζει φιλιὰ. Κι αὐτὴ τοῦ γύριζε τὴν πλάτη κι ἔλεγε «Μὴ μὲ πλησιάζεις, δουλοαγαπησιάρη ἢ μᾶλλον σκυλοαγαπησιάρη. Δῶσε μου πίσω τὴν προίκα μου». Ὁ Ξάνθος λέει «Κακὸ ποὺ μὲ βρῆκε! Τί πάλι μοῦ σκάρωσε ὁ Αἴσωπος;» Ἡ γυναίκα τοῦ Ξάνθου εἶπε «Πῆγαινε καὶ πάρε ἐκείνη, ποὺ τῆς ἔστειλες ὅλα ἐκεῖνα τὰ κοψίδια». Ὁ Ξάνθος λέει «Δὲν ἔλεγα ὅτι ὁ Αἴσωπος ἄρχισε σαματὰ ἐναντίον μου; Νὰ καλέσει κάποιος τὸν Αἴσωπο».

50. Ὁ Αἴσωπος μπῆκε μέσα. Ὁ Ξάνθος λέει «Αἴσωπε, τὰ κοψίδια σὲ ποιὸν τὰ ἔδωσες;» Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Ἐμένα μοῦ εἶπες Ἐῶσε τα σ' αὐτὴ ποὺ μ' ἀγαπάει». Ἡ γυναίκα τοῦ Ξάνθου λέει «Ἐγὼ δὲν ἔλαβα τίποτα. Νά, ποῦ εἶναι τα; Ἐνώπιόν μου νὰ μὴν πεῖ ὄχι». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Αὐτὴ ἐδῶ λέει, δραπετὴ, ὅτι δὲν τὰ πῆρε». Ὁ Αἴσωπος λέει «Ἐλλὰ σὲ ποιά μοῦ εἶπες νὰ δώσω τὰ κοψίδια;» Ὁ Ξάνθος εἶπε «Σ' αὐτὴ ποὺ μ' ἀγαπάει». Ὁ Αἴσωπος λέει «Τί λοιπόν; Αὐτὴ σ' ἀγαπάει;» Ὁ Ξάνθος εἶπε «Ἐλλὰ ποιὸς ἄλλος, δραπετὴ;» Ὁ Αἴσωπος λέει «Μάθε ποιὸς σ' ἀγαπάει». Φώναξε τὴ σκύλα καὶ λέει «Αὐτὴ σ' ἀγαπάει. Γιατί ἡ γυναίκα λέει ὅτι ἀγαπάει, ἀλλὰ δὲν ἀγαπάει. Κι αὐτοῦ ἀπόδειξη εἶναι τοῦτο, ὅτι αὐτὴ ποὺ νομίζεις πὼς σ' ἀγαπάει, γιὰ μερικὰ κοψίδια σου ἀπαιτεῖ τὴν προίκα καὶ θέλει νὰ σὲ ἐγκατα-

2 προετίθεντο Perry: προετίθοντο G, def. Dölger || 3 μέλλει γάρ in parenthesisibus inclusi: secl. Perry || 5 ἀπαιτήσωσιν scripsi ex W: ἀπαιτούσιν Perry || 8 ἔμοι G, def. Dölger: ἐμέ ci. Perry || 10 εὐρινες scripsi: εὐρεις G ὑμεις ci. Perry || μὰ suppl. Perry qui in apparatu notat “<νή> minus probabile” || 11 ἐπίτρεπον Perry: ἐπίστρεπον G.

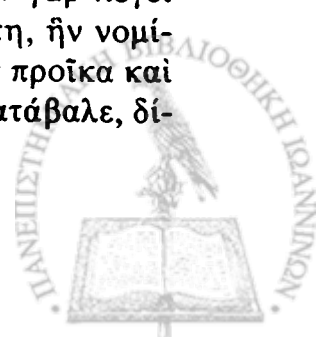
48. Εἷς τῶν σχολαστικῶν πρὸς τοὺς ἑτέρους λέγει “διὰ τί τὸ μὲν πρόβατον ἐπὶ θυσίαν ἀγόμενον οὐ κέκραγέν, τὸ δὲ χοιρίδιον μεγάλα τονθρύζει;” μηδενὸς οὖν εὐρίσκοντος λῦσαι τὴν ἐρώτησιν, Αἰσωπος λέγει “ὅτι τὸ μὲν πρόβατον ἔχει τὸ γάλα εὐχρηστον καὶ τὰς τρίχας εἰς
5 εὐσχημοσύνην, καὶ κατὰ καιρὸν ἀποκείρεται τὴν βαροῦσαν αὐτοῦ τρίχα καὶ ἀμελγόμενον πάλιν κουφίζεται, καὶ ὅταν ἀπάγηται πρὸς θυσίαν, οὐδὲν κακὸν ὑποπεῦδον παθεῖν γεγηθὸς ἀκολουθεῖ καὶ προσφερόμενον τὸν σίδηρον οὐκ ἀποφεύγει. ὁ δὲ χοῖρος διὰ τοῦτο μεγάλα τονθρύζει, διὰ τὸ μῆτε τρίχας ἔχειν εὐχρήστους μῆτε γάλα· εἰκότως
10 κράζει, εἰδῶς ὅτι πρὸς τὴν τῶν κρεῶν ἀπάγεται χρῆσιν.” οἱ σχολαστικοὶ εἶπον “σοφῶς, μὰ τὰς Μούσας.”

6 ἀπάγηται scripsi: ἀπάγεται G fort. sermone vulgari || 7 γεγηθὸς Perry: γεγηθῶς G || 8 τὸν σίδηρον scripsi: τὸ σίδηρον G || 9 prius μῆτε Perry: μηδε G || 11 σοφῶς Perry dub. in apparatu, def. Castiglioni cl. c. 49, 11: σαφῶς G, Perry in textu.

49. Πάντων οὖν ἀναχωρησάντων ὁ Ξάνθος ὑποστρέψας εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα καὶ ἤρξατο κολακεύειν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα καὶ καταφιλεῖν. αὐτὴ δὲ ἀπεστρέφετο τὸν Ξάνθον λέγουσα “μὴ πρόσσιθί μοι, δουλοκοῖτα, μᾶλλον δὲ κυνοκοῖτα. ἀπόδος
5 μοι τὴν προῖκά μου.” ὁ Ξάνθος λέγει “πολλά μοι κακά, τί ποτε πάλιν f.41r Αἰσωπος/ἤρτυσέ μοι;” ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου εἶπεν “ὑπαγε κάκεινήν λαβε, ἣτινι τοσαῦτα πέπομφας μέρη.” ὁ Ξάνθος λέγει “οὐκ ἔλεγον ὅτι Αἰσωπος θόρυβον κεκίνηκέν μοι; Αἰσωπόν τις καλεῖτω.”

4 πρόσσιθί Perry: προς ἤθει G || δουλοκοῖτα Perry: δουλοκόπα G || 8 καλεῖτω Perry: καλεῖτο G.

50. Αἰσωπος εἰσῆλθεν. ὁ Ξάνθος λέγει “Αἰσωπε, τὰ μέρη τίني δέδωκας;” Αἰσωπος εἶπεν “ἔμοι εἶπας ὅτι ‘δὸς αὐτὰ τῇ εὐνοούσῃ.’” ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου λέγει “ἐγὼ οὐδὲν ἔλαβον. ἰδού, ποῦ ἐστίν; ἐνώπιόν μου μὴ ἀρνησάσθω.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “ἦδε λέγει, δραπέτα, μὴ εἰληφέναι.” Αἰσωπος λέγει “τίني δέ μοι εἶπας ἐπιδοῦναι τὰ μέρη;” ὁ Ξάνθος
5 εἶπεν “τῇ εὐνοούσῃ.” Αἰσωπος λέγει “τί οὖν; αὕτη σοι εὐνοεῖ;” ὁ Ξάνθος εἶπεν “ἀλλὰ τίς, δραπέτα;” Αἰσωπος λέγει “μάθε τίς σοι εὐνοεῖ.” φωνήσας τὴν κύνα λέγει “αὕτη σοι εὐνοεῖ. γυνὴ μὲν γὰρ λέγει εὐνοεῖν, οὐκ εὐνοεῖ δέ. τούτου δὲ ἀπόδειξις αὕτη, ὅτι αὕτη, ἦν νομίζεις εὐνοεῖν σοι, ἐλαχίστων ἔνεκα μεριδίων ἀπαιτεῖ σε τὴν προῖκα καὶ
10 βούλεταί σε καταλιπεῖν· τὴν δὲ κύνα δεῖρον, ἀπόλεσον, κατάβαλε, δί-

λείπει· ἐνῶ τῆ σκύλα δεῖρε τὴν, χάλασέ τὴν, χτύπα τὴν μέχρι νὰ πέσει κάτω, διῶξε τὴν, καὶ δὲν θὰ ἀναχωρήσει ἀπὸ κοντά σου, ἀλλὰ ξεχνάει τὶς προσβολές καὶ γυρίζει πίσω καὶ σείοντας τὴν οὐρά τῆς ζητάει πάλι τὸν ἀφέντη τῆς. Ἔπρεπε λοιπὸν ἐσὺ νὰ μοῦ πεῖς Ἐπίκουρος «Πάρε τα καὶ πήγαινέ τα στὴ γυναίκα μου· καὶ ὄχι ἴσως ἐκείνη ποὺ μὲ ἀγαπάει». Γιατὶ δὲν εἶναι αὐτὴ ποὺ σὲ ἀγαπᾷ ἀλλὰ ἡ σκύλα». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Βλέπεις, κυρά μου, ὅτι δὲν εἶναι ἀπὸ μένα τὸ σφάλμα ἀλλὰ ἀπὸ τὶς φλυαρίες αὐτουνοῦ ποὺ πῆρε τὰ κοψίδια. Ἄλλὰ θὰ βρῶ πρόφαση γιὰ νὰ τὸν μαστιγώσω καὶ νὰ σὲ ἐκδικηθῶ».

[50α. *Κι αὐτὴ εἶπε «Ἀπὸ τώρα δὲν θὰ συνοικήσω πιά μαζί σου». Καὶ βγήκε κρυφὰ ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ πῆγε στοὺς γονεῖς τῆς. Καὶ ὁ Αἴσωπος εἶπε στὸν κύριό του «Δὲν σοῦ εἶπα ὅτι ἡ σκύλα εἶναι αὐτὴ ποὺ σὲ ἀγαπᾷ καὶ ὄχι ἡ κυρία μου;» Ὅταν πέρασαν κάμποσες μέρες κι αὐτὴ ἔμενε ἀδιάλλακτη, ὁ Ξάνθος τῆς ἔστειλε μερικοὺς φίλους παρακαλώντας τὴν νὰ ἐπιστρέψει σὲ αὐτόν, ἀλλὰ αὐτὴ δὲν πειθόταν. Ἔτσι λοιπὸν ποὺ ὁ Ξάνθος ἦταν σὲ μεγάλη ἀθυμία γιατί εἶχε στερηθεῖ τὴ γυναίκα του, ὁ Αἴσωπος πῆγε καὶ τὸν βρῆκε καὶ τοῦ λέει «Μὴ λυπεῖσαι, ἀφέντη μου· γιατί ἐγὼ αὔριο θὰ τὴν κάνω νὰ γυρίσει ἀπὸ μόνη τῆς σὲ σένα». Πῆρε κάμποσα νομίσματα καὶ βγήκε στὴν ἀγορὰ καὶ ἀφοῦ ἀγόρασε πουλιά, χῆνες καὶ μερικὰ ἄλλα πράγματα, ἔφυγε βαστάζοντάς τα, καὶ περνοῦσε ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου ἦταν ἡ κυρά του προσποιούμενος δῆθεν ὅτι δὲν ἤξερε ὅτι ἐκεῖ ἦταν ἡ γυναίκα τοῦ Ξάνθου. Κι ἔτσι ποὺ βρῆκε κάποιον ἀπὸ τοὺς δούλους τῶν γονιῶν τῆς τοῦ εἶπε «Μήπως, ἀδερφέ, ἔχουν σὲ αὐτὸ τὸ σπίτι χῆνες ἢ τίποτα ἄλλο ποὺ ταιριάζει σὲ γάμους;» Κι αὐτὸς ρώτησε «Καὶ τί τὰ χρειάζεσαι αὐτά;» Καὶ ὁ Αἴσωπος τοῦ εἶπε «Ὁ Ξάνθος ὁ φιλόσοφος μέλλει αὔριο νὰ συζευχθεῖ μὲ μιὰ γυναίκα». Κι ἐκεῖνος ἀνέβηκε δρομαῖος καὶ τὰ ἀνήγγειλε στὴ γυναίκα τοῦ Ξάνθου. Κι αὐτὴ μόλις τὰ ἄκουσε ἔσπευσε νὰ γυρίσει στὸν Ξάνθο καὶ τοῦ φώναζε λέγοντας «Ξάνθε, ὅσο ἐγὼ ὑπάρχω μέσα στοὺς ζωντανούς, δὲν μπορεῖς νὰ ταιριάζεις μὲ ἄλλη γυναίκα».]*

51. Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Ξάνθος κάλεσε τοὺς μαθητὲς ποὺ τὸν εἶχαν ἤδη προσκαλέσει καὶ λέει «Αἴσωπε, ἐπειδὴ ἔχω καλέσει φίλους σὲ δεῖπνο, πήγαινε καὶ ψώνησε ὅ,τι πιὸ ὁμορφο, ὅ,τι πιὸ καλὸ στὸν βίον τῶν ἀνθρώπων». Ὁ Αἴσωπος λέει μέσα του «Ἐγὼ θὰ δείξω σὲ αὐτόνε νὰ μὴ δίνει μωρὲς διαταγές». Ἐπῆγε λοιπὸν στὸν χασάπη κι ἀγόρασε τὶς γλῶσσες τῶν σφαγμένων γιὰ τὴ θυσία χοιριδίων. Γύρισε στὸ σπίτι κι ἄλλες βραστές, ἄλλες ψητές, κι ἄλλες καρυκευμένες, τὶς ἐτοίμασε ὅλες. Καὶ τὴν ὀρισμένη ὥρα

ωξον, και ου μη αποχωρήση, ἀλλ' ἐπιλαθομένη τῆς ὕβρεως, ἐπιστρέψασα, τὴν κέρκον σείουσα ζητεῖ πάλιν τὸν δεσπότην. ἔδει οὖν σε εἰπεῖν μοι 'ἀπόφερε τῇ γυναικί μου,' <και μη 'τῇ εὐνοούσῃ'>· ου γὰρ αὐτῇ σοι εὐνοεῖ, ἀλλ' ἡ κύων." ὁ Ξάνθος εἶπεν "θεωρεῖς, κυρά, ὅτι ου
 15 f.41^v παρ' ἐμὲ γέγονεν τὸ ἀμάρτημα, / ἀλλὰ παρὰ τὴν τοῦ λαβόντος βαττο-
 λογίαν; [ὁ Ξάνθος] εὐρήσω δὲ πρόφασιν δι' ἧς αὐτὸν μαστιγῶσω και
 σε ἐκδικήσω."

3 post ἰδού commate et post ἔστιν interrogative distinxi: post ἔστιν puncto dist. Perry || ἦδε scripsi: ἴδε G || 6 post οὖν interrogative distinxi || σοι Perry: σου G || 7 τίς σου G (non τίς σοι, quod legit Perry) || αὐτῇ σοι G (non αὐτῇ σου quod legit Perry) || 9 τούτου... 10 ὅτι αὐτῇ Perry: τούτου... ὅτι ταύτην G || 10 ἀπαιτεῖ σε Perry: ἀπαιτήσαι G || 11 δεῖρον Perry: δῆρον G || 12 ἀποχωρήση scripsi: ἀποχωρήσει G || 14 μοι Perry: με G || και μη 'τῇ εὐνοούσῃ' suppl. Perry || 15 σοι Perry: σου G || 17 post βαττολογίαν interrogative distinxi cum G: puncto dist. Perry || ὁ Ξάνθος del. Perry || 18 και σε scripsi: και σε Perry.

[50a. Ἡ δὲ· "ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ συνοικήσω μετὰ σοῦ οὐκέτι." ἐξελ-
 θούσα δὲ λαθραίως ἐπορεύθη πρὸς τοὺς ἑαυτῆς γονεῖς. ὁ δὲ Αἴσωπος
 ἔφη τῷ κυρίῳ αὐτοῦ· "οὐκ εἶπόν σοι ὅτι ἡ κύων σοι εὐνοεῖ και οὐχὶ ἡ
 κυρία μου;" ἡμερῶν δὲ διελθουσῶν και αὐτῆς ἀδιαλλάκτου μενούσης
 ἔπεμψέ τινας ὁ Ξάνθος παρακαλῶν ὅπως ὑποστρέψει πρὸς αὐτόν. ἡ δὲ
 οὐκ ἐπειθετο· ἐν πολλῇ οὖν ἀθυμίᾳ ὑπάρχων ὁ Ξάνθος διὰ τὴν τῆς
 γυναικὸς στέρησιν, προσελθὼν ὁ Αἴσωπος λέγει αὐτῷ "μη λυποῦ, ὦ
 κύριέ μου· ἐγὼ γὰρ τὴν αὔριον αὐτὴν ποιήσω ὅπως μόνη ἀνακάμψει
 πρὸς σέ." και λαβὼν νομίσματα ἐξῆει εἰς τὴν ἀγοράν, και ὠνησάμε-
 νος ὄρνιθας, χῆνας τε και ἕτερα τινὰ ἀπῆει βαστάζων αὐτά, διερχόμε-
 νος κατὰ τὸν τόπον ἐν ᾧ ἦν ἡ κυρία αὐτοῦ, προσποιούμενος δῆθεν μη
 γινώσκειν ὅτι ἐκεῖσε ὑπάρχει ἡ τοῦ Ξάνθου γυνή. εὐρῶν δὲ τινὰ τῶν
 οἰκετῶν τῶν αὐτῆς γονέων ἔφη αὐτῷ "ἀρά γε, ἀδελφέ, μη ἔχωσιν ἐν
 τῷδε τῷ οἴκῳ χῆνας ἢ ἄλλο τι τῶν πρεπόντων εἰς γάμους;" ὁ δὲ· "και
 τί τούτων χρεῖαν ἔχεις;" και ὁ Αἴσωπος· "Ξάνθος ὁ φιλόσοφος τῇ
 αὔριον μέλλει γυναικὶ συζευχθῆναι." ὁ δὲ δρομαίως ἀναβὰς ἀπήγγει-
 λε ταῦτα τῇ τοῦ Ξάνθου γυναικί. ἡ δὲ ἀκούσασα ἀπῆει μετὰ πολλῆς
 σπουδῆς πρὸς τὸν Ξάνθον και κατεβόα αὐτοῦ λέγουσα "ὦ Ξάνθε, ἐ-
 μοῦ ἐν τοῖς ζῶσιν ὑπαρχούσης ἑτέρα γυναικὶ ἀρμοσθῆναι οὐ δύνασαι."]

51. Τῇ ἐπαύριον καλέσας ὁ Ξάνθος τοὺς ἤδη καλέσαντας αὐτὸν
 σχολαστικούς λέγει «Αἴσωπε, ἐπειδὴ φίλους κέκληκα ἐπὶ δεῖπνον,
 ἀπελθὼν ὁψ<ῶν>ησον εἴ τι καλόν, εἴ τι χρηστὸν ἐν τῷ βίῳ.» Αἴσω-
 πος πρὸς ἑαυτὸν λέγει "ἐγὼ αὐτῷ δεῖξω μωρὰ μη διατάττεσθαι." ἐλ-
 5 θὼν οὖν εἰς τὸν μάκελλον τῶν τεθυμένων χοιριδίων τὰς γλώσσας ἠγό-
 ρασεν, και ἐλθὼν τὰς μὲν ἐκζεστάς, τὰς δὲ ὀπτὰς, τὰς δὲ ἀρτυτάς,
 πάσας ἠτοίμασεν. και τῇ τακτῇ ὥρα παραγίνονται οἱ κεκλημένοι. ὁ

φθάνουν οί καλεσμένοι. Ὁ Ξάνθος λέει «Αἴσωπε, δῶσε μας νὰ φᾶμε κάτι». Ὁ Αἴσωπος φέρνει στὸν καθένα γλώσσα βραστή καὶ σέρβιρε καὶ ὀξύγαρο. Οἱ μαθητὲς εἶπαν «Οὐᾶ, Ξάνθε, καὶ τὸ δεῖπνο σου εἶναι μεστὸ φιλοσοφίας, γιὰ τίποτα σὲ σένα δὲν στερεῖται φιλοπονίας. Γιὰτι ἀμέσως στὴν ἀρχὴ τοῦ δείπνου σερβιριστήκαμε τὶς γλώσσες».

52. Κι ἀφοῦ αὐτοὶ ἤπιαν δύο ἢ τρία ποτήρια, ὁ Ξάνθος λέει «Αἴσωπε, δῶσε μας νὰ φᾶμε». Ὁ Αἴσωπος πάλι στὸν καθένα γιὰ δευτέρη φορά σέρβιρε γλώσσα ψητὴ καὶ ἀλατοπίπερο. Οἱ μαθητὲς εἶπαν «Θαυμάσια, καθηγητά, ὑπέροχα, μὰ τὶς Μοῦσες, ἐπειδὴ κάθε γλώσσα ἔχει ἀκονιστεῖ ἀπὸ τὴ φωτιά, καί, τὸ πιὸ καλὸ, μὲ ἀλατοπίπερο. Γιὰτι τὸ ἀλάτι ἀνακατώνεται μὲ τὸ κοφτερὸ τῆς γλώσσας γιὰ νὰ δείξει ὅτι ἡ γλώσσα μιλάει ὠραῖα ἀλλὰ καὶ δαγκώνει». Ἀφοῦ αὐτοὶ ἤπιαν γιὰ τρίτη φορά, ὁ Ξάνθος λέει «Φέρε μας νὰ φᾶμε». Ὁ Αἴσωπος στὸν καθένα φέρνει γλώσσα καρυκευμένη. Οἱ μαθητὲς ἔλεγαν ὁ ἕνας στὸν ἄλλο «Δημόκριτε! Ἐμένα, πόνεσε ἡ γλώσσα μου, τρώγοντας τὶς γλώσσες». Ἕνας ἄλλος μαθητὴς εἶπε «Δὲν ἔχει τίποτε ἄλλο νὰ φᾶμε; Ὅπου ἀνακατεύεται ὁ Αἴσωπος, ἐκεῖ δὲν γίνεται τίποτα καλὸ». Οἱ μαθητὲς ἔφαγαν τὶς καρυκευμένες γλώσσες καὶ τοὺς χτύπησε διάρροια. Ὁ Ξάνθος λέει «Αἴσωπε, δῶσε στὸν καθένα ἕνα πιάτο φαῖ». Ὁ Αἴσωπος σέρβιρε σούπα ἀπὸ γλώσσες. Οἱ μαθητὲς οὔτε νὰ ἀπλώσουν τὸ χέρι δὲν μπορούσαν πιά κι ἔλεγαν «Ἐτοῦτο εἶναι τὸ τελικὸ χτύπημα ἀπὸ τὸν Αἴσωπο. Νικηθήκαμε ἀπὸ τὶς γλώσσες». Ὁ Ξάνθος λέει «Αἴσωπε, ἔχουμε τίποτε ἄλλο;» Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Τίποτε ἄλλο δὲν ἔχουμε».

53. Ὁ Ξάνθος λέει «Τίποτε ἄλλο, καταραμένε; Δὲν σοῦ εἶπα ὅ,τι καλὸ, ὅ,τι νόστιμο ὑπάρχει στὴ ζωὴ, ἐτοῦτο νὰ ἀγοράσεις;» Ὁ Αἴσωπος λέει «Σοῦ ἔχω χάρη (= ἔχε χάρη) ποὺ μὲ μέμφεσαι μπροστὰ σὲ φιλόλογους. Μοῦ εἶπες ὅ,τι χρήσιμο εἶναι στὸν βίος, ὅ,τι νοστιμότερο ἢ σπουδαιότερο, ἀγοράσέ το'. Τί λοιπὸν εἶναι στὸν βίος χρησιμότερο ἢ σπουδαιότερο ἀπὸ τὴ γλώσσα; Μάθε ὅτι κάθε φιλοσοφία καὶ κάθε παιδεία συγκροτεῖται ἀπὸ τὴ γλώσσα. Χωρὶς τὴ γλώσσα τίποτε δὲν γίνεται, οὔτε δόση, οὔτε λήψη, οὔτε ἀγορά. Ἀλλὰ χάρη στὴ γλώσσα οἱ πόλεις στεριώνουν, διατάγματα καὶ νόμοι ὀρίζονται. Ἄν λοιπὸν ὄλος ὁ βίος συγκροτεῖται ἀπὸ τὴ γλώσσα, τίποτε δὲν εἶναι καλύτερο ἀπὸ τὴ γλώσσα». Οἱ μαθητὲς εἶπαν «Μὰ τὶς Μοῦσες, καλὰ λέει. Ἐσὺ ἔσφαλες, καθηγητά». Οἱ μαθητὲς ἀνεχώρησαν κι ὄλη τὴ νύχτα τοὺς ἔπιασε διάρροια καὶ ὑπέφεραν.

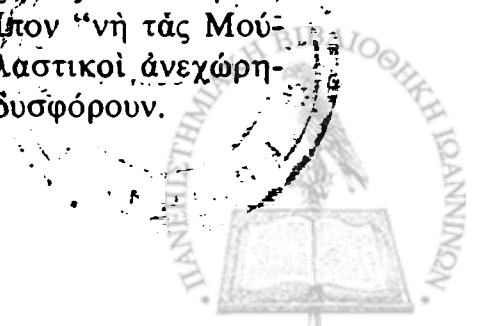
Ξάνθος λέγει “Αἴσωπε, δὸς ἡμῖν τι φαγεῖν.” Αἴσωπος φέρει ἑκάστω
 10 γλῶσσαν γενομένην ἐκζεστήν, καὶ ὀξύγαρον παρέθηκεν. οἱ σχολασ-
 τικοὶ εἶπον “οὐᾶ, Ξάνθε, καὶ τὸ δεῖπνόν σου φιλοσοφίας μεστόν·
 οὐδὲν γὰρ παρὰ σοὶ ἀφιλοπόνητον. εὐθέως γὰρ ἐν ἀρχῇ τοῦ δεῖπνου
 αἱ γλῶσσαι παρετέθησαν.”

3 ὁψώνησον scripsi: ἔψησον G.

52. Καὶ μετὰ τὸ πιεῖν αὐτοὺς δύο ἢ τρία ποτήρια ὁ Ξάνθος λέγει
 “Αἴσωπε, δὸς ἡμῖν φαγεῖν.” Αἴσωπος ἑκάστω πάλιν πρὸς <δύο>
 f.42r γλῶσσαν ὀπτὴν καὶ ἀλοπέπερι παρέθηκεν./οἱ σχολαστικοὶ εἶπον
 “θείως, καθηγητά, καλλίστως, μὰ τὰς Μούσας. ἐπεὶ πᾶσα γλῶσσα πυ-
 5 ρι ἠκόνηται, καὶ τὸ κρεῖττον, ὅτι δι’ ἀλοπεπέρεως· τὸ γὰρ ἀλυκὸν τῷ
 δριμυτέρῳ συκκέκραται τῆς γλώσσης, ἵνα τὸ εὐστομον καὶ τὸ δάκνον
 ἐπιδείξη<ται>.” ὁ Ξάνθος πάλιν μετὰ τὸ πιεῖν αὐτοὺς τὸ τρίτον λέγει
 “φέρε ἡμῖν φαγεῖν”. Αἴσωπος ἑκάστω γλῶσσαν ἀρτυτὴν φέρει. οἱ
 10 σχολαστικοὶ εἰς ἐνὶ ἔλεγον “Δημόκριτε! ἐγὼ τὴν γλῶσσαν ἐπόνεσα
 τὰς γλώσσας τρώγων.” ἄλλος σχολαστικὸς εἶπεν “οὐδὲν ἐστὶ φαγεῖν
 ἕτερον; ὅπου Αἴσωπος πονεῖ, ἐκεῖ οὐδὲν ἀγαθὸν ἐστὶ.” οἱ σχολαστι-
 κοὶ φαγόντες τὰς ἀρτυτὰς γλώσσας χολέρα [ἀσθένια] ἐκρούσθησαν. ὁ
 Ξάνθος λέγει “Αἴσωπε, δὸς ἡμῖν δειπνήσαι ἑκάστω λοπάδα.” Αἴσω-
 15 πος γλωσσόζωμον παρέθηκεν. οἱ σχολαστικοὶ οὐκέτι ἐξέτεινον τὰς
 χεῖρας, λέγοντες “ἦδε καταστροφή ἀπὸ Αἰσώπου· γλῶσσαις νενικῆ-
 μεθα.” ὁ Ξάνθος λέγει “Αἴσωπε, ἔχομέν τι ἕτερον;” Αἴσωπος εἶπεν
 “οὐδὲν ἄλλο ἔχομεν.”

2 δύο supplevi || 5 ἀλοπηπέρεως G (non ἀλοπεπέρεως, quod legit Perry) || 7 ἐπιδείξεται
 scripsi: ἐπιδείξη G ἐπιδέξεται La Penna || 12 ἀσθένια secl. Perry || 15 ἦδε Perry: εἰ δὲ G, “fort.
 legendum ἢ δὲ” Perry || ἢ post ἦδε add. Perry || 16 et 17 ἔχομεν Perry: ἔχωμεν G.

53. Ὁ Ξάνθος λέγει “οὐδὲν ἕτερον, κατάρατε; οὐκ εἶπόν σοι ὅτι
 ‘εἴ τι χρήσιμόν ἐστιν ἐν τῷ βίῳ, εἴ τι δὲ ἡδύ, τοῦτο ἀγόρασον;”
 Αἴσωπος λέγει «χάριν σου ἔχω, ὅτι ἀνδρῶν φιλολόγων παρόντων
 5 μέμφη με. εἰπᾶς μοι ὅτι ‘εἴ τι χρήσιμόν ἐστιν ἐν τῷ βίῳ, εἴ τι ἡδύτε-
 ρον ἢ μείζον, ἀγόρασον.’ τί οὖν ἐστὶν ἐν τῷ βίῳ γλώσσης χρησιμώτε-
 ρον ἢ μείζον; μάθε ὅτι διὰ γλώσσης πᾶσα φιλοσοφία καὶ πᾶσα παι-
 δεῖα συνέστηκεν. χωρὶς γλώσσης οὐδὲν γίνεται, οὐδὲ δόσις, οὐ<δὲ>
 λῆψις, οὐδὲ ἀγορασμός· ἀλλὰ διὰ γλώσσης πόλεις ἀνορθοῦνται, δόγ-
 ματα καὶ νόμοι ὀρίζονται. εἰ οὖν διὰ γλώσσης πᾶς βίος συνέστηκεν,
 10 γλώσσης οὐδὲν ἐστὶ κρεῖττον.” οἱ σχολαστικοὶ εἶπον “νῆ τὰς Μού-
 σας, καλὰ λέγει. σὺ ἡμαρτες, καθηγητά.” οἱ σχολαστικοὶ ἀνεχώρη-
 f.42v σαν. δι’ ὄλης τῆς νυκτός/διαρροία ληφθέντες ἐδυσφόρουν.

54. Τὴν ἄλλη μέρα οἱ μαθητὲς τὰ ἔβαλαν μὲ τὸν Ξάνθο. Ὁ Ξάνθος λέει «Λογιότατοι, δὲν ἤμουν ἐγὼ ἡ αἰτία ἀλλὰ ὁ ἀχρεῖος δοῦλος ὁ Αἴσωπος. Πλὴν σήμερα θὰ σᾶς ἀνταποδώσω τὸ δεῖπνο καὶ ἐνώπιόν σας θὰ τοῦ δώσω προσταγές». Καὶ πράγματι κάλεσε τὸν Αἴσωπο καὶ τοῦ λέει «Ἐπειδὴ τὸ ἔχεις πάρει ἀπόφαση νὰ λὲς τὰ πάνω κάτω, πήγαινε στὴν ἀγορὰ καὶ ὄ,τι πιὸ σκάρτο, ὄ,τι πιὸ χειρότερο, αὐτὸ νὰ ἀγοράσεις». Ὄταν ὁ Αἴσωπος τὸ ἄκουσε, καθόλου δὲν ταραχθῆκε, ἀλλὰ ἦλθε στὸν χασάπη κι ἀγόρασε πάλι τὶς γλώσσες ὄλων τῶν σφαγμένων γιὰ τὴ θυσία χοίρων. Γύρισε πίσω καὶ τὶς ἐτοίμασε γιὰ τὸ δεῖπνο. Ὁ Ξάνθος ἔφτασε μὲ τοὺς μαθητὲς τοῦ στὸ σπίτι τοῦ καὶ ξάπλωσε μαζί μ' αὐτοὺς δίπλα ἀπὸ τὸ τραπέζι. Ἀφοῦ ἤπιαν τὸ πρῶτο ποτήρι, λέει «Αἴσωπε, δῶσε μας κάτι νὰ φᾶμε». Ὁ Αἴσωπος σέρβιρε στὸν καθένα γλώσσα παστή καὶ ὀξύγαρο. Οἱ μαθητὲς εἶπαν «Τί εἶναι πάλι τοῦτο, γλώσσες;» Ὁ Ξάνθος πρᾶσινισε. Οἱ μαθητὲς εἶπαν «Ἴσως θέλει μὲ τὸ ξύδι νὰ μᾶς κάνει νὰ ξαναφτιάξουμε στομάχι μετὰ ἀπὸ τὴ χτεσινὴ διάρροια». Καὶ ἀφοῦ ἤπιαν γιὰ δευτέρη φορά, ὁ Ξάνθος λέει «Δῶσε μας κάτι νὰ φᾶμε». Ὁ Αἴσωπος σέρβιρε στὸν καθένα γλώσσα ψητὴ. Οἱ μαθητὲς εἶπαν «Οὐᾶ, τί εἶναι τοῦτο; Ὁ χτεσινὸς χαζούλης μᾶς φτιάχνει πάλι ἀρρώστεια μὲ τὶς γλώσσες;»

55. Ὁ Ξάνθος λέει «Ἐτοῦτο πάλι τί εἶναι, τιποτένιε; Γιατὶ τὰ ἀγόρασες αὐτά; Δὲν σοῦ εἶπα ἡ πήγαινε στὴν ἀγορὰ καὶ ὄ,τι χειρότερο βρεῖς, ὄ,τι πιὸ σκάρτο, αὐτὸ νὰ ἀγοράσεις;» Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Καὶ τί τὸ χειρότερο δὲν ἔρχεται ἀπὸ τὴ γλώσσα; Ἀπὸ τὴ γλώσσα οἱ ἔχθρες, ἀπὸ τὴ γλώσσα οἱ ἐπιβουλές, οἱ ἐνέδρες, οἱ μάχες, οἱ ζηλοτυπίες, οἱ ἔριδες, οἱ πόλεμοι· συνεπῶς τίποτε δὲν εἶναι χειρότερο ἀπὸ τὴ σιχαμερὴ γλώσσα». Ἐνας ἀπὸ τοὺς μαθητὲς ποὺ ἦταν στὸ τραπέζι τοῦ Ξάνθου λέει «Καθηγητά, ἂν δίνεις σημασία σὲ τοῦτον, γρήγορα θὰ σὲ γυρίσει σὲ τρέλα· γιατί ὅποια εἶναι ἡ μορφή του, τέτοια καὶ ἡ ψυχὴ του. Εἶναι ἐτοῦτος φιλολοῖδορος καὶ κακεντρεχῆς δοῦλος. Μιὰ πεντάρη δὲν ἀξίζει». Ὁ Αἴσωπος λέει «Σῶπασε, μαθητάκο· μοῦ φαίνεσαι ὅτι εἶσαι πολὺ πιὸ κακεντρεχῆς ἐσὺ ποὺ δὲν ἔχεις τὴν ἀρχοντιά τοῦ Ξάνθου ἀλλὰ ὑποδαυλίζεις μὲ σπινθηρολογίες τὴν ὀργὴ τοῦ ἀφέντη καὶ παροξύνεις τὸν ἀφέντη ἐναντία στὸν δοῦλο. Ἐτοῦτο δὲν εἶναι φέρσιμο ἀνθρώπου ποὺ κοιτάει τὴ δουλειὰ του ἀλλὰ περίεργου, τὸ νὰ χῶνει τὴ μύτη του στὶς δουλειὲς τῶν ἄλλων».

3 σου G, def. Dölger: σοι Perry || 5 et 6 μείζων Perry: μείζων G || 7 οὐδὲ λήψις scripsi: οὐ λήψις G.

54. Τῇ ἐπαύριον οἱ σχολαστικοὶ ἐμέμψαντο τὸν Ξάνθον. ὁ Ξάνθος λέγει “ἄνδρες φιλόλογοι, οὐ γέγονε παρ’ ἡμῖν ἡ αἰτία, ἀλλὰ παρὰ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον Αἴσωπον. πλὴν σήμερον ἀποδώσω ὑμῖν τὸ δεῖπνον καὶ ἐνώπιον ὑμῶν διατάξομαι αὐτῷ.” καὶ δὴ καλέσας τὸν Αἴσωπον λέγει αὐτῷ “ἐπειδὴ σοι ἔδοξε τὰ ἄνω κάτω λαλεῖν, ἀπελθὼν εἰς τὴν ἀγορὰν, εἴ τι σαπρὸν, εἴ τι χειρὸν, αὐτὸ ἀγόρασον.” Αἴσωπος ἀκούσας καὶ μὴ ταραχθεὶς ἔλθων εἰς τὸν μάκελλον πάλιν πάντων τῶν τεθυμένων χοίρων τὰς γλώσσας ἠγόρασεν, καὶ ἔλθων ἐσκεύασεν αὐτὰς πρὸς δεῖπνον. ὁ Ξάνθος παραγενάμενος μετὰ τῶν σχολαστικῶν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἀνεκλίθη σὺν αὐτοῖς. καὶ μετὰ τὸ προπιεῖν λέγει “Αἴσωπε, δὸς ἡμῖν τι φαγεῖν.” Αἴσωπος ἐκάστῳ γλώσσαν τεταριχευμένην παρέθηκεν καὶ ὀξύγαρον. οἱ σχολαστικοὶ εἶπον “τί ἐστὶ πάλιν τοῦτο, γλώσσαι;” ὁ Ξάνθος ἀποχλωριᾷ. οἱ σχολαστικοὶ εἶπον “ἴσως ἀπὸ τῆς χθесινῆς διαρροίας τὸν στόμαχον ἡμῶν θέλει τῷ ὄξει ἀνακτήσασθαι”. καὶ μετὰ τὸ πιεῖν αὐτοὺς πρὸς δύο, ὁ Ξάνθος λέγει “δὸς ἡμῖν τι φαγεῖν.” Αἴσωπος παρέθηκεν ἐκάστῳ ὀπτὴν γλώσσαν. οἱ σχολαστικοὶ f.43r εἶπον “οὐᾶ, τί ἐστὶ τοῦτο;/ ὁ χθесινὸς ὑπόμωρος πάλιν διὰ γλωσσῶν ἀσθένειαν ἡμῖν κατασκευάζει;”

4 διατάξομαι G: διαλέξομαι ci. Dölger coll. Fab. Roman. 261, 15 et W, p. 91, 10 || 15 ἀνακτήσασθαι G: ἀνακτίσασθαι Dölger.

55. Ὁ Ξάνθος λέγει “τοῦτο πάλιν τί ἐστὶ, κατάπτυστε; διὰ τί ταῦτα ἠγόρακας; οὐκ εἶπόν σοι ὅτι “ἀπελθὼν εἰς τὴν ἀγορὰν εἴ τι χειρὸν εὐρῆς, εἴ τι σαπρὸν, τοῦτο ἀγόρασον;” Αἴσωπος εἶπεν “καὶ τί χειρὸν διὰ γλώσσης οὐκ ἔστιν; διὰ γλώσσης ἔχθραι, διὰ γλώσσης ἐπιβουλαί, ἐνεδρεῖαι, μάχαι, ζηλοτυπία, ἔρεις, πόλεμοι· οὐκοῦν χειρὸν οὐδὲν ἐστὶ τῆς μιαρωτάτης γλώσσης.” εἰς τῶν σχολαστικῶν τῶν συνανακειμένων ἐν τῷ δεῖπνῳ τοῦ Ξάνθου λέγει “καθηγητά, τούτῳ ἐὰν πρόσσης, ταχέως σε εἰς μανίαν περιτρέψει· οἷα γὰρ ἡ μορφή αὐτοῦ τοιαύτη καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. φιλολοῖδορος καὶ κακεντρεχῆς δοῦλος οὗτος· ὀβολοῦ ἄξιός οὐκ ἔστιν.” Αἴσωπος λέγει “σιώπα, σχολαστικέ· σύ μοι δοκεῖς κακεντρεχέστερος εἶναι πολλῷ, ὅς τὸ τοῦ Ξάνθου σχῆμα οὐκ ἔχεις, ἀλλ’ ὑποκαίεις σπινθῆρσι λόγων τὴν τοῦ δεσπότη ὀργὴν καὶ παροξύνεις δεσπότην κατ’ οἰκέτου. τοῦτο δὲ ἐστὶν οὐκ ἰδιοπράγμονος ἀνθρώπου ἀλλὰ περιέργου, τὸ εἰς ἀλλότριον ἑαυτὸν ἐμβαλεῖν πρᾶγμα.”

3 εὐρῆς Perry: εὐρεῖς G || 7 τοῦ Ξάνθου G, Perry in textu: τῷ Ξάνθῳ malit Perry || 8 post πρόσσης commate distincti || 9 ὁ ante φιλολοῖδορος add. Perry || 10 post οὗτος puncto distincti: post δοῦλος distinctum in G || 11 πολλῷ Perry: πολλῶν G fort. recte.

56. Ὁ Ξάνθος πού ζηταγε ἀφορμὴ νὰ μαστιγώσῃ τὸν Αἴσωπο τοῦ λέει «Αἴσωπε, ἀφοῦ εἶναι ἀνάγκη νὰ φιλοσοφῶ καὶ μὲ τὸν ἴδιο μου τὸν δοῦλο, εἶπες τὸν φίλο μου περιέργο. Ἀπόδειξέ μου ὅτι ὑπάρχει ἄνθρωπος ἀπερίεργος». Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Σίγουρα ὑπάρχει, καὶ πολὺ μάλιστα. Γιατὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τρῶνε καὶ πίνουν τὰ δικά τους καὶ περιεργάζονται τὰ ξένα, ἐνῶ μερικοὶ πού θυμοῦνται τὰ δικά τους στραβά δὲν περιεργάζονται τὰ ξένα». Ὁ Ξάνθος λέει «Ἄν λοιπὸν λές ὅτι ὑπάρχει ἄνθρωπος ἀπερίεργος, θὰ σοῦ θέσω ἄλλο νόμο, κι αὐτὸν πού σοῦ εἶχα θέσει πρὶν, θὰ τὸν ἀκυρώσω. Αὐριο κάποιος ἄλλος θὰ ἐτοιμάσῃ τὸ δεῖπνο, κι ἐσύ πῆγαινε καὶ κάλεσε ἓνα ἀπερίεργο ἄνθρωπο γιὰ δεῖπνο. Καὶ ἂν περιεργασθεῖ κάτι τι, τὴν πρώτη φορά θὰ σιωπήσω, τὴ δεύτερη θὰ σοῦ δώσω συγγνώμη, τὴν τρίτη θὰ δαρθεῖς καὶ θὰ λάβεις τὴν τύρχη.

57. Ἀφοῦ ὁ Αἴσωπος ἄκουσε ὅσα τοῦ εἶπε ὁ Ξάνθος, πῆγε τὴν ἄλλη μέρα στὴν ἀγορὰ καὶ ζητοῦσε ἓνα ἄνθρωπο ἀπερίεργο.

[Βρῆκε νὰ γίνεται μάχη καὶ νὰ στέκεται γύρω πολὺς ὄχλος μαζεμένος, κι ἓναν ἄνθρωπο νὰ κάθεται παράμερα καὶ νὰ διαβάζει. Ὁ Αἴσωπος λέει μέσα του «Τοῦτον θὰ καλέσω, φαίνεται ἀπερίεργος κι ἐγὼ θὰ μείνω ἄδαρτος». Πῆγε λοιπὸν πρὸς αὐτὸν καὶ λέει «Καλέ μου ἄνθρωπε, ὁ Ξάνθος ὁ φιλόσοφος ἔμαθε τὴν πραότητα σου καὶ σὲ καλεῖ σὲ δεῖπνο». Κι αὐτὸς λέει «Θὰ ἔρθω. Θὰ μὲ βρεῖς μπροστὰ στὴν ἐξώθυρα». Ὁ Αἴσωπος γύρισε λοιπὸν σπιτί καὶ ἐτοιμάσε τὸ δεῖπνο. Κι ὁ Ξάνθος λέει «Αἴσωπε, πού εἶναι ὁ ἀπερίεργος ἄνθρωπος;» Κι αὐτὸς εἶπε «Στέκεται μπροστὰ στὴν ἐξώθυρα». Καὶ τὴν ὀρισμένη ὥρα τὸν ἔβαλε μέσα, κι αὐτὸς κάθησε στὸ τραπέζι.

58. Κι ὁ Ξάνθος διέταξε νὰ δοθεῖ πρῶτα στὸν ξένο οἰνόμελι, ἀλλ' αὐτὸς λέει «Ἄσχι, κύριε. Ἐσὺ πρῶτα πιές, ἔπειτα ἡ γυναίκα σου, ἔπειτα ἐμεῖς οἱ φίλοι σου». Κι ὁ Ξάνθος νεύει στὸν Αἴσωπο «Ἐχω ἓνα πόντο». Γιατὶ ὁ ξένος φαινόταν κάπως περιέργος. Ἐπειτα σερβιρίστηκε ψαρόσουπα. Ὁ Ξάνθος πού γύρευε ἀφορμὴ εἶπε «Τόσα καρκεύματα ἔδωσα κι ὅμως τὴν κουζίνα μου τὴ γράψανε στὰ παλιά τους παπούτσια. Γιατὶ οὔτε μυρωδικὰ ἔχει οὔτε λάδι καὶ ὁ ζωμὸς δὲν ἔχει χυλώσει. Ὁ μάγειρος νὰ φάει ξύλο». Ὁ ξένος λέει «Πάψε, ἀφεντικό, τίποτα δὲν φταίει, ὄλα εἶναι καλά». Ὁ Ξάνθος πάλι νεύει στὸν Αἴσωπο «Δές, δύο πόντους». Ἐπειτα φέρανε μέσα μιὰ πίττα μὲ πολὺ σουσάμι. Ὁ Ξάνθος τὴ γεύτηκε καὶ λέει «Κάλεσε τὸν

f.43^v 56. Ὁ Ξάνθος ζητῶν ἀφορμὴν δι' ἧς τὸν Αἴσωπον μαστιγῶσει λέγει αὐτῷ “Αἴσωπε, ἐπὶ ἀνάγκη με/καὶ πρὸς τὸν ἴδιον φιλοσοφεῖν δοῦλον, περιεργον εἰπάς μοι τὸν φίλον· ἀπόδειξον οὖν μοι εἰ ἔστιν [ὁ] ἄνθρωπος <ἀ>περίεργος.” Αἴσωπος εἶπεν “ἔστι μὲν οὖν καὶ πάνυ [περίεργος]· πολλοὶ γὰρ τῶν ἀνθρώπων τὰ οἰκεῖα τρώγοντες καὶ πίνοντες τὰ ἀλλότρια περιεργάζονται, τινὲς δὲ τῶν ἰδίων μνημονεύοντες κακῶν τὰ ἀλλότρια οὐ περιεργάζονται.” ὁ Ξάνθος λέγει “εἰ οὖν λέγεις ἄνθρωπον ἀπερίεργον εἶναι, ἕτερόν σοι θήσω νόμον καὶ ὄν προεθέμην ἀκυρώσω. ἕτερος τῆ ἐξῆς τὸ δεῖπνον σκευάσει, σὺ δέ μοι πορευθεὶς κάλει μοι ἀπερίεργον ἄνθρωπον ἐπὶ δεῖπνον. καὶ ἐάν τι περιεργάσῃται, τὸ πρῶτον σιωπήσω, τὸ δεύτερον συγγνώμην δώσω, τὸ τρίτον δαρήσῃ καὶ τὴν τύ<ρ>χην λήψῃ.”

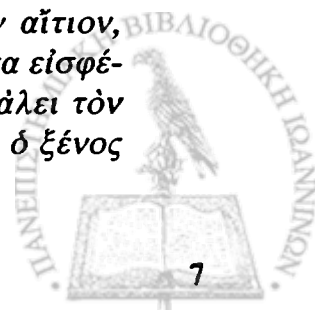
3 ὁ delevi || 4 ἀπερίεργος scripsi: περίεργος G || ἔστι Perry: ἔτι G || 5 περίεργος delevi || οἰκεῖα scripsi: ἀλλότρια G || 8 προεθέμην scripsi: προσεθέμην G || 12 τὴν τύ<ρ>χην scripsi: τὴν τύχην G.

57. Αἴσωπος ἀκούσας τὰ ῥηθέντα αὐτῷ παρὰ τοῦ Ξάνθου, τῆ ἐπαύριον ἀπελθὼν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐζήτηε ἄνθρωπον ἀπερίεργον...

I· τοῦ Ξάνθου Perry: τῷ Ξάνθῳ G || 2 post ἄνθρωπον ἀπερίεργον quae sequebantur usque ad initium cap. 59 (ἄνθρωπον ἀπερίεργον W) e cod. exciderunt; textum versionis W in italicis impressum huc transtuli.

[καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν ἀγορὰν εὗρε γινομένην μάχην καὶ ὄχλον πολὺν συνεστῶτα, ἓνα δὲ παρὰ ἐν μέρος αὐτῶν καθεζόμενον καὶ ἀναγιγνώσκοντα. Αἴσωπός φησι καθ' ἑαυτὸν “τοῦτον καλέσω, ἀπερίεργος φαίνεται, καὶ μενῶ ἄπληγος.” ἀπελθὼν οὖν πρὸς αὐτόν, φησί “κομψότατε, Ξάνθος ὁ φιλόσοφος μαθὼν σου τὴν πραότητα ἐπὶ δεῖπνόν σε καλεῖ.” ὁ δὲ φησιν “ἐλεύσομαι, εὐρήσεις δέ με πρὸ τοῦ πυλῶνος.” ἐλθὼν οὖν ὁ Αἴσωπος ἠύτρεπισε τὸ δεῖπνον. ὁ δὲ Ξάνθος φησὶν “Αἴσωπε, ποῦ ὁ ἀπερίεργος ἄνθρωπος;” ὁ δὲ “πρὸ τοῦ πυλῶνος ἔστηκε.” τῆ δὲ τακτῇ ὥρα εἰσήγαγεν αὐτόν, καὶ κατεκλίθη μετὰ τῶν φίλων.

58. Ὁ δὲ Ξάνθος ἔταξε δοθῆναι τῷ ξένῳ πρῶτον οἰνόμελι. ὁ δὲ φησιν “οὐχί, κύριε· σὺ πρῶτον πίε, εἶτα ἡ γυνή σου, ἔπειτα ἡμεῖς οἱ φίλοι σου.” ὁ δὲ Ξάνθος νεύει τῷ Αἰσώπῳ· “ἔχω ἄπαξ.” καὶ πως ἐφαίνετο [ἀ]περίεργος. εἶτα ἰχθύων λοπάς παρετέθη. ὁ Ξάνθος ἐπαφορμιζόμενος ἔφη “τοσαῦτά μου ἀρτύματα δεδωκότος κατεφρονήθη μου ἡ μαγειρία· οὔτε γὰρ ἀρώματα οὔτε ἔλαιον, οὔτε ὁ ζωμὸς σύγχυλος. τυφθῆτω ὁ μάγειρος.” ὁ ξένος φησὶ “παῦσαι, δέσποτα, οὐδὲν αἴτιον, πάντα καλά.” ὁ Ξάνθος πάλιν νεύει τῷ Αἰσώπῳ· “ἴδε, δύο.” εἶτα εἰσφέρεται πλακοῦς πολυσήσαμος. ὁ Ξάνθος γευσάμενος λέγει “κάλει τὸν ἀρτοκόπον. διὰ τί ὁ πλακοῦς οὔτε μέλι οὔτε σταφίδας ἔχει;” ὁ ξένος

φούρναρη. Γιατί ή πίττα δὲν ἔχει οὔτε μέλι οὔτε σταφίδες;» Ὁ ξένος πάλι εἶπε « Ἄφεντικό, καὶ ή πίττα εἶναι καλή καὶ τίποτα δὲν λείπει ἀπὸ τὸ δεῖπνο. Μὴ χτυπήσεις χωρὶς λόγο τοὺς δούλους». Ὁ Ξάνθος πάλι νεύει στὸν Αἴσωπο « Ἴδού, τρίτος πόντος». Κι αὐτὸς λέει « Ἐμμένω». Κι ὅταν οἱ ξένοι ἔφυγαν μετὰ τὸ δεῖπνο, κρέμασαν ψηλὰ τὸν Αἴσωπο καὶ τὸν ἔδειραν κι ὁ Ξάνθος τοῦ λέει «Τὸ ξύλο ποὺ ἔφαγες, ὄλο δικό σου. Ἄν ὁμως δὲν καλέσεις στὸ σπίτι μου ἄνθρωπο ἀπερίεργο, θὰ σὲ πεδουκλώσω καὶ θὰ σὲ ξεσκίσω».

59. Τὴν ἄλλη μέρα βγήκε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη καὶ ζητοῦσε νὰ βρεῖ ἄνθρωπο ἀπερίεργο. Ἀφοῦ λοιπὸν παρατήρησε πολλοὺς περαστικούς,] εἶδε ἕναν ἄνθρωπο ποὺ ἦταν ἀγροϊκος στὸ παρουσιαστικό του ἀλλὰ εὐγενικὸς στὴ συμπεριφορά του. Ἦταν καβάλα σ' ἕνα γαῖδουράκι φορτωμένο ξύλα κι ἀποφεύγοντας τὴ φασαρία τῶν πολλῶν ἀνθρώπων μιλοῦσε στὸ γαῖδουράκι. Κρίνοντας πὼς αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος θὰ ἔπρεπε νὰ κοιτάει τὴ δουλειά του καὶ νὰ εἶναι ἀπερίεργος ὁ Αἴσωπος τὸν ἀκολούθησε. Ὁ χωρικὸς καθισμένος στὸ γαῖδουράκι τοῦ ἔλεγε καθὼς περπατοῦσε « Ἄντε πᾶμε, γιὰ νὰ φθάσουμε πιὸ γρήγορα καὶ νὰ πουλήσουμε τὰ ξύλα γιὰ 12 ἀσσάρια, κι ἐσύ θὰ κερδίσεις τὰ δύο γιὰ σανό, καὶ τὰ δύο ἐγὼ γιὰ τὸν ἑαυτό μου, καὶ τὰ ἄλλα θὰ τὰ φυλάξουμε γιὰ χειρότερες μέρες, μήπως μᾶς βρεῖ καμιὰ ἀσθένεια ἢ γίνει αἰφνίδια κανένας παλιόκαιρος καὶ μᾶς ἐμποδίσει νὰ βγοῦμε ἔξω. Γιατὶ ἂν σήμερα φᾶς κριθάρι καὶ γίνει καμιὰ αἰφνίδια ἀναποδιά, δὲν θὰ ἔχεις νὰ φᾶς οὔτε σανὸ οὔτε κριθάρι».

60. Ὅταν ὁ Αἴσωπος ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια, εἶπε μέσα του «Μὰ τίς Μοῦσες, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μοῦ φαίνεται ἀπερίεργος. Θὰ πάω κοντά του». Κι ἀφοῦ τὸν πλησίασε, τοῦ λέει «Πατερούλη, γειὰ χαρά». Ὁ χωρικὸς τοῦ ἀνταπέδωσε τὸν χαιρετισμό. Ὁ Αἴσωπος λέει «Πόσο κάνουν τὰ ξύλα;» Ὁ χωρικὸς εἶπε «12 ἀσσάρια». Ὁ Αἴσωπος λέει μέσα του « Ἀλήθεια, ὅσο εἶπε πρὶν, τόσο καὶ πωλεῖ». Ἐπειτα λέει «Πατερούλη, γνωρίζεις τὸν Ξάνθο τὸν φιλόσοφο;» Ὁ χωρικὸς εἶπε «Ὁχι, τέκνον μου». Ὁ Αἴσωπος λέει «Γιατί;» Ὁ χωρικὸς εἶπε «Γιατὶ δὲν εἶμαι περίεργος. Βέβαια ἀκούω γι' αὐτόν». Ὁ Αἴσωπος λέει «Πολλὰ χρόνια νὰ ζήσεις. Εἶμαι δοῦλος ἐκείνου». Ὁ χωρικὸς εἶπε «Ἐγὼ σὲ ρώτησα ἂν εἶσαι δοῦλος ἢ ἐλεύθερος ἄνθρωπος; Τί μ' ἐνδιαφέρει αὐτό;» Ὁ Αἴσωπος λέει « Ἀληθῶς εἶναι ἀπερίεργος. Πατερούλη, τὰ πούλησες τὰ ξύλα σου. Τράβα τὸ γαῖδουράκι στὸ σπίτι τοῦ Ξάνθου». Ὁ χωρικὸς εἶπε « Ἀλλὰ δὲν ξέρω ποῦ εἶναι τὸ σπίτι του». Ὁ Αἴσωπος λέει « Ἀκολούθα με καὶ θὰ μάθεις».

πάλιν ἔφη “δέσποτα, καὶ ὁ πλακοῦς καλὸς καὶ οὐδὲν τῷ δειπνῶ λείπει· μὴ εἰκῆ τύψης τοὺς δούλους.” ὁ Ξάνθος πάλιν νεύει τῷ Αἰσώπῳ “ἰδοῦ, τρίτον.” ὁ δὲ “ἀνέχω” φησίν. ἀναστάντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ δειπνοῦ κρεμᾶται ὁ Αἰσώπος καὶ τύπεται. ὁ Ξάνθος αὐτῷ φησι “καὶ ταῦτα μὲν ἔχεις. εἰ δὲ μὴ καλέσης μοι ἄνθρωπον ἀπερίεργον, πεδήσας διαρρήξω σε.”

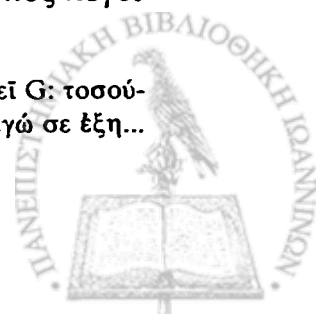
59. Τῇ δ' ἐπαύριον ἔξω τῆς πόλεως ἀπελθὼν ἐζήτηε εὐρεῖν ἄνθρωπον ἀπερίεργον, πολλοὺς οὖν βλέπων παροδίτας]

καὶ δὴ θεωρεῖ ἄνθρωπον [τόν] τὸ μὲν ιδέσθαι ἄγροικον, πολιτικὸν δὲ τοῖς ἦθεσιν, ὄναριον ἐλαύνοντα μεστὸν ξύλων καὶ τὴν τῶν πολλῶν ἀνθρώπων ὑπεσταλμένον ὄχλησιν καὶ πρὸς τὸ ὄναριον λαλοῦντα. τοῦ-
f.44r
5 τον ἰδιοπράγμονα καὶ ἀπερίεργον στοχασάμενος / συνηκολούθησεν αὐτῷ. ὁ ἄγροικος τῷ ὄναρίῳ ἐπικαθήμενος ἔλεγεν πρὸς αὐτὸ καθ' ὄ<ν καιρὸ>ν περιεπάτει· “ἄγωμεν, ὅπως τάχιον φθάσωμεν καὶ πραθῆ τὰ ξύλα ἀσσαρίων ἰβ, καὶ κατάξεις σὺ τὰ δύο εἰς χόρτον, τὰ δύο δὲ ἐγὼ εἰς ἔμαυτόν, τὰ δὲ ὀκτῶ τηρήσωμεν εἰς δευτέρας τύχας, μὴ τις ἀσθένεια ἐπιδράμη ἢ χειμῶν αἰφνιδίως γενόμενος ἀνεξόδους ἡμᾶς
10 ποιήσῃ· ἐὰν γὰρ σήμερον κριθᾶς φάγῃς, εἶτα γένηται αἰφνιδιόν τι ἐναντίον, οὔτε χόρτον οὔτε κριθᾶς ἔξεις φαγεῖν.”

1 τὸν secl. Perry || 3 ὑπεσταλμένον Perry: ὑπεσταλμένων G || 5 πρὸς αὐτὸ scripsi: πρὸς αὐτόν G || 6 καθ' ὄν καιρὸν scripsi: καθ' ὄν G || 8 τηρήσωμεν G: τηρήσομεν Perry || 10 ποιήσῃ Perry cum pap. Oxy. 2083: ποιήσῃ G || in voce (ποιησῃ incipit pap. Oxy. 2083 || hic et 11 κριθᾶς G (non κριθᾶς, quod legit Perry) || φάγῃς Perry: φάγεις G.

60. Αἰσώπος ἀκούων ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν εἶπεν “νῆ τὰς Μούσας, ἀπερίεργός μοι φαίνεται ὁ ἄνθρωπος οὗτος· προσελεύσομαι πρὸς αὐτόν.” εἶτα προσεγγίσας λέγει “πατερίων, χαίροις.” ὁ ἄγροικος ἀντησπάσατο. Αἰσώπος λέγει “πόσου τὰ ξύλα;” ὁ ἄγροικος εἶπεν “ἰβ ἀσσαρίων.” Αἰσώπος λέγει “ἀληθῶς, ὅσου προέθετο, τοσοῦτου καὶ πωλεῖ.” εἶτα λέγει “πατερίων, οἶδας Ξάνθον τὸν φιλόσοφον;” ὁ ἄγροικος εἶπεν “οὐχί, τέκνον.” Αἰσώπος λέγει “διὰ τί;” ὁ ἄγροικος εἶπεν “ὅτι οὐκ εἰμι περίεργος· ἀκούω γὰρ αὐτόν.” Αἰσώπος λέγει “πολλὰ σοι ἀγαθὰ γένοιτο. ἐκείνου εἰμι δοῦλος.” ὁ ἄγροικος εἶπεν “τοῦτο
5 γὰρ ἐγὼ σε ἐξήτησα, πότερον δοῦλος εἶ ἢ ἐλεύθερος; τί δέ μοι τοῦτο διαφέρει;” Αἰσώπος λέγει “ἀληθῶς ἀπερίεργός ἐστιν. πατερίων, πέπραταί σοι τὰ ξύλα. ἔλασον εἰς τὴν οἰκίαν Ξάνθου τὸ ὄναριον.” ὁ ἄγροικος εἶπεν “ἀλλὰ τὴν οἰκίαν οὐκ οἶδα ποῦ ἐστιν.” Αἰσώπος λέγει “ἀκολούθει μοι καὶ μαθήσῃ.”

5 ἀληθῶς G: Αἰσώπος· ὡς καὶ ἀληθῆς <ἐστιν> pap. Oxy. || τοσοῦτου καὶ πωλεῖ G: τοσοῦτου τετίμηται pap. Oxy. || 10 ἐξήτησα Perry: ἐζητήσα G ἐζήτησα Dölger γὰρ ἂν ἐγὼ σε ἐξη... pap. Oxy. || διαφέρει Perry: διαφέρεις G.

61. Τὸν ὁδήγησε στὸ σπίτι καὶ ξεφόρτωσε τὰ ξύλα καὶ ἀφοῦ τοῦ ἔδωσε τὴν ἀξία τους τοῦ εἶπε «Πατερούλη, ὁ κύριός μου σοῦ ζητᾷ νὰ δειπνήσεις σπίτι του· ἄφησε λοιπὸν τὸ γαῖδουράκι στὸ μεσαῦλιο καὶ θὰ τὸ φροντίσουν». Ὁ χωρικός εἰσήλθε στὴν τραπεζαρία καὶ χωρὶς νὰ περιεργασθεῖ γιὰ ποιὰ αἰτία καλεῖται μπῆκε μέσα ἔτσι ὅπως ἦταν μὲ τὴ λάσπη καὶ τὰ ὑποδήματα. Ὁ Ξάνθος εἶπε «Ἐτοῦτος εἶναι ὁ ἀπερίεργος;» Βλέποντας ὅτι ὁ Αἴσωπος προσδοκοῦσε πάρα πολλὰ ἀπὸ τὸν χωρικό, ὁ Ξάνθος λέει στὴ γυναίκα του «Κυρά, θέλεις νὰ τιμωρηθεῖ ὁ Αἴσωπος;» Ἡ γυναίκα τοῦ Ξάνθου λέει «Αὐτὸ εὐχομαι». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Κάνε λοιπὸν ὅπως σοῦ λέω καὶ σήκω καὶ φέρε στὸν ξένο τὴ λεκάνη γιατί δῆθεν ὀφείλεις νὰ τοῦ νίψεις τὰ πόδια. Κι ἐκεῖνος ἀπὸ τὴν ἀξιοπρέπειά σου θὰ καταλάβει ὅτι εἶσαι ἡ οἰκοδέσποινα καὶ δὲν θὰ σ' ἀφήσει, ἀλλὰ θὰ σοῦ πεῖ 'Κυρά, δὲν εἶναι κανένας δούλος, γιὰ νὰ μοῦ νίψει τὰ πόδια;' Καὶ θὰ φανεῖ περίεργος καὶ ὁ Αἴσωπος θὰ δαρθεῖ». Ἡ γυναίκα τοῦ Ξάνθου ποὺ εἶχε μῖσος γιὰ τὸν Αἴσωπο ζώστηκε μιὰ πετσέτα, ἔβαλε ἄλλη μιὰ στοὺς ὤμους της κι ἔφερε τὴ λεκάνη στὸν ξένο. Ὁ ξένος κατάλαβε ὅτι εἶναι ἡ οἰκοδέσποινα καὶ εἶπε μέσα του «Ὁ Ξάνθος εἶναι φιλόσοφος· ἂν ἤθελε τὰ πόδια μου νὰ πλυθοῦν ἀπὸ ἓνα δούλο θὰ τὸ εἶχε προστάξει, ἂν ὅμως γιὰ νὰ μὲ τιμήσει ἀνάγκασε τὴ γυναίκα του νὰ μοῦ νίψει τὰ πόδια, δὲν θὰ προσάψω ἀτιμία στὸν ἑαυτό μου, δὲν θὰ ἀνακατευτῶ σὲ ξένες δουλειές, ἀλλὰ θὰ ἀπλώσω τὰ πόδια μου καὶ ἄς μοῦ τὰ νίψει». Καὶ τὴν ὥρα ποὺ τὸν ἔνιβε ἡ κυρά, ὁ χωρικός καθόταν μὲ ὄλη του τὴν ἀνεση.

62. Ὁ Ξάνθος εἶπε «Φέρνεται ἔξυπνα, μὰ τίς Μοῦσες». Καὶ εἶπε νὰ δοθεῖ πρῶτα στὸν ξένο νὰ πιεῖ οἶνόμελι. Ὁ ξένος εἶπε μέσα του «Ἐπρεπε πρῶτα νὰ πιοῦν οἱ οἰκοδεσπότες, ἀλλὰ θέλοντας νὰ μοῦ κάνει τιμὴ ὁ φιλόσοφος διέταξε νὰ μοῦ δοθεῖ πρῶτα σὲ μένα νὰ πιῶ· δὲν θὰ ἀνακατευτῶ λοιπὸν σὲ ξένες δουλειές». Καὶ πῆρε τὸ ποτήρι καὶ ἤπιε. Ὁ Ξάνθος εἶπε νὰ φέρουν μέσα τὸ φαγητό. Φέρανε μιὰ πιατέλα ψάρια. Ὁ Ξάνθος εἶπε στὸν χωρικό «Τρῶγε». Ὁ χωρικός ἄρχισε νὰ καταπίνει τὰ ψάρια σὰν ρουφήχτρα δελφινιοῦ. Ὁ Ξάνθος γεύθηκε καὶ θέλοντας νὰ προκαλέσει τὸν χωρικό, ἔτσι ποὺ νὰ φανεῖ περίεργος σὲ κανένα ἀπὸ τὰ λόγια του, λέει «Παιδί, κάλεσε τὸν μάγειρο». Κι αὐτὸς μπῆκε μέσα. Ὁ Ξάνθος λέει «Λέγε μου, δραπετή, γιατί, ἂν καὶ πῆρες τὰ ἀπαραίτητα, δὲν ἔβαλες οὔτε ἀρκετὸ λάδι, οὔτε γάρο οὔτε πιπέρι; Γδύστε τον καὶ δεῖρτε τον». Ὁ χωρικός εἶπε μέσα του «Εἶναι καλῶς καρυκευμένο καὶ τίποτε δὲν λείπει. Ὅμως ἂν ὁ Ξάνθος εἶναι μανιασμένος μὲ τὸν μάγειρό του καὶ θέλει νὰ τὸν δεῖρει, δὲν θὰ ἀνακατευτῶ μὲ ξένες δουλειές». Ὁ ταλαίπωρος ὁ μάγειρος ἔφαγε τὸ ξύλο του. Ὁ Ξάν-

61. Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ καθεῖλεν τὰ ξύλα καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν τιμὴν καὶ εἶπεν “πατερίων, ὁ δεσπότης μου ἐρωτᾷ σε δειπνήσαι παρ’ αὐτῷ· κατάλιπε οὖν τὸ ὄναριον εἰς τὸ μεσίαυλον καὶ ἐπιμελείας τεύξεται.” ὁ ἄγροικος, εἰσελθὼν εἰς τὸ δεῖπνον καὶ μὴ/πε-
 f.44v
 5 ριεργασάμενος ἐκ ποίας αἰτίας καλεῖται, εἰσήλθεν οὕτως σὺν τῷ πηλῷ ὡς ἦν καὶ τοῖς ὑποδήμασιν. ὁ Ξάνθος εἶπεν “οὗτός ἐστιν ὁ ἀπερίεργος;” ὁ Ξάνθος ἰδὼν ὅτι ἐπαγγέλλεται Αἴσωπος τὰ μέγιστα περὶ αὐτοῦ, λέγει τῇ ἑαυτοῦ γυναικί “κυρά, θέλεις τὸν Αἴσωπον παιδευθῆναι;” ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου λέγει “τοῦτο εὐχομαι.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “ποίησον οὖν ὡς λέγω σοι, καὶ ἀναστᾶσα τὴν λεκάνην τῷ ξένῳ προσένεγκε ὡς ὀφείλουσα νίψαι αὐτοῦ τοὺς πόδας. κάκεινος ἀπὸ τῆς ἀξίας σου ἐπιγνώσεται ὅτι οἰκοδέσποινα εἶ καὶ οὐ μὴ ἐάσῃ σε, ἀλλ’ ἐρεῖ σοι ‘κυρά, δούλος οὐκ ἔστιν, ἵνα μου νίψῃ τοὺς πόδας;’ καὶ φανήσεται περίεργος καὶ Αἴσωπος δαρήσεται.” ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου διὰ τὸ μῖσος τὸ πρὸς
 10 τὸν Αἴσωπον περιζωσαμένη λέντιον καὶ ἕτερον βαλοῦσα περὶ τοὺς ὤμους προσέφερεν τὴν λεκάνην τῷ ξένῳ. ὁ ξένος νοήσας ὅτι ἐστὶν ἡ οἰκοδέσποινα πρὸς ἑαυτὸν εἶπεν “Ξάνθος ἐστὶ φιλόσοφος· εἰ ἤθελεν τοὺς πόδας μου ὑπὸ δούλου πλυθῆναι ἐπιτετάχει ἄν, εἰ δέ μοι τιμὴν παρέχων τὴν γυναῖκα τὴν ἑαυτοῦ ἠνάγκασεν νίψαι μου τοὺς πόδας,
 15 ἔμαυτῷ ἀτιμίαν οὐ περιβαλῶ, οὐ περιεργάσομαι, ἀλλὰ προτείνοντός μου τοὺς πόδας νίψῃ με.” καὶ δὴ νινάμενος ἀνεπάη.

3 μεσίαυλον G: μεσαύλιον pap. Oxy. || 7 post ὁ ἀπερίεργος “pauca quaedam deesse videntur et nostro cod. et pap. Oxy.; cf. Studies 48, 52 adn. 35” Perry || 12 οἰκοδέσποινα (q. e. ἡ οἰκοδέσποινα) G: οἰκοδέσποινα legit Perry || ἐάσῃ scripsi: ἐάσῃται G || 17 οἰκοδέσποινα G: δέσποινα pap. Oxy. || 20 ἔμαυτῷ — περιεργάσομαι G: <ἔμαυτὸν οὐ> καταγγέλλω περίεργον pap. Oxy. || περιβαλῶ scripsi: περιβάλλω G || 21 νίψῃ με Perry dub. in apparatu: νίψῃμαι G νίψομαι Perry in textu || ἀνεπάη Charitonidis: ἀνεπάει G ἀνεπαύει Perry αναπα[ε]ται pap. Oxy. ἀνέπεσεν W.

62. Ὁ Ξάνθος εἶπεν “σοφῶς, νῆ τὰς Μούσας.” <καὶ εἶπεν> τῷ
 f.45r ξένῳ πρώτῳ δοθῆναι πιεῖν/οἰνόμελι. ὁ ξένος πρὸς ἑαυτὸν εἶπεν “τοὺς οἰκοδεσπότας ἔδει πρώτον πιεῖν, ἀλλ’ ἐμοὶ τὴν τιμὴν παρέχων ὁ φιλόσοφος πρώτῳ διετάξατο δοθῆναι πιεῖν· οὐ περιεργάσομαι οὖν.” καὶ
 5 λαβὼν ἔπιεν. ὁ Ξάνθος ἐπέτρεψεν δεῖπνον εἰσενεχθῆναι. εἰσήχθη λοπάς ἰχθύων. ὁ Ξάνθος τῷ ἀγροίκῳ εἶπεν “ἔσθιε.” ὁ ἄγροικος <τοὺς ἰχθύας> ὡς χάρυβδις δελφίνος ἤρξατο καταπίνειν. ὁ Ξάνθος γευσάμενος καὶ θέλων ἐκκαλέσασθαι τὸν ἄγροικον, ἵνα εἰς λόγον φανῇ περίεργος, λέγει “ὁ παῖς, κάλει τὸν μάγειρον.” ὁ δὲ εἰσήλθεν. ὁ Ξάνθος
 10 λέγει “λέγε μοι, δραπέτα, διὰ τί λαμβάνων τὰ ἐπιτήδεια οὔτε ἀρκετὸν ἔλαιον ἔβαλες οὔτε γάρρον οὔτε πέπερι; ἐκδύσατε αὐτὸν καὶ δεῖρατε.” ὁ ἄγροικος πρὸς ἑαυτὸν εἶπεν “καλῶς ἤρτυται καὶ οὐδὲν λείπει· εἰ δέ
 f.45v Ξάνθος μαινόμενος πρὸς τὸν μάγειρον ἑαυτοῦ θέλει/αὐτὸν δεῖραι, οὐ περιεργάσομαι.” δέρεται ὁ ταλαίπωρος μάγειρος. ὁ Ξάνθος ἐν ἑαυτῷ
 15 λέγει “δοκῶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος κωφός ἐστὶν ἢ νωδός καὶ οὐ λαλεῖ

θος λέει μέσα του «Νομίζω ότι ο άνθρωπος αυτός είναι κουφός ή μουγγός και δεν λαλεί καθόλου». Έπειτα μετά το δείπνο φέρανε μέσα την πίττα. Ο χωρικός που δεν είχε ποτέ του δει πίττα ούτε ζωγραφιστή αρχίζει να κάνει τετράγωνες μπουκιές σαν τουβλα και να τις καταπίνει.

63. Ο Ξάνθος γεύθηκε και πάλι ανέκραξε «Κάποιος να καλέσει τον φούρναρη». Μπήκε μέσα και ο Ξάνθος του λέει «Καταραμένε, γιατί η πίττα δεν έχει ούτε μέλι ούτε πιπέρι ούτε κουκουνάρι, αλλά και ξυνίζει;» Ο φούρναρης είπε «Κύριε, αν είναι άψητη η πίττα, κατηγόρησέ με. Αν όμως δεν έχει μέλι και ξυνίζει, δεν είμαι εγώ ο αίτιος αλλά η κυρά· γιατί φτιάχνοντας την πίττα της ζήτησα μέλι, κι αυτή μου είπε 'όταν γυρίσω από τα λουτρά, θά σου δώσω'. Κι όπως λοιπόν άργούσε κι εγώ δεν πήρα γρήγορα μέλι, ξύνισε». Ο Ξάνθος λέει «Αν λοιπόν έγινε αυτό από την άμέλεια της γυναίκας μου, τώρα ζωντανή θά την κάψω». Ο Ξάνθος είπε «Κυρά, έσυ προσποιήσου. Αντε, Αϊσωπε, φέρε χαμόκλαδα στη μέση και φτιάξε φωτιά». Ο Αϊσωπος τὰ έφερε κι έκανε μιὰ μεγάλη φωτιά. Ο Ξάνθος πήρε τη γυναίκα του και την έφερε στη μέση και παρατηρούσε τον χωρικό, για να δει αν θα άναπνηδήσει από άγανάκτηση και δεν θα τον άφήσει.

64. Ο χωρικός έκανε πως δεν πρόσεξε, αλλά μισοξαπλωμένος έπινε στην ύγεια του έαυτου του. Κατάλαβε ότι ο Ξάνθος τον βάζει σε δοκιμασία και του λέει «Κύριε, αν αποφάσισες να το κάνεις, περίμενε λιγάκι, μέχρι να τρέξω κι εγώ στο χωράφι μου και να φέρω τη γυναίκα μου, και κάψε τες και τις δυο μαζί». Ο Ξάνθος έθαύμασε την ψυχραιμία του ανθρώπου που ήταν πράγματι άπεριεργος και λέει «Αϊσωπε, όμολογώ ότι νικήθηκα από σένα· άρκεϊ· πάψε να με έμπαίζεις· του λοιπού δούλευέ μου πιστά και καλόγνωμα». Ο Αϊσωπος είπε «Δεν πρόκειται πια να με μεμφθεις, άφεντικό, και θα γνωρίσεις πόσο καλόγνωμος δούλος είμαι».

ὄλως.” εἶτα μετὰ τὸ<ν> δεῖπνον ὁ πλακοῦς εἰσήχθη. ὁ ἄγροικος μηδέποτε ἐζωγραφημένον ἰδὼν πλακοῦντα ἄρχεται τετραγώνους ποιῶν ψωμοὺς ὡς πλίνθους καταπίνειν.

1 καὶ εἶπεν *suppl.* Perry || 2 ὁ ξένος G: ὁ ἀπερίεργος *par.* Oxy. || 4 περιεργάσομαι Perry: περιεργάσωμαι G || 5 <καὶ εἶπεν> ἄκρως νῆ τοὺς θεοὺς *post* ἔπιεν *praeb.* *par.* Oxy. || 6 ὁ ἄγροικος G: <ὁ δὲ ξένος> τοὺς ἰχθύ<α>ς ὡς δελφ... *par.* Oxy. || τοὺς ἰχθύας *supplevi* *ex par.* Oxy. *et W* || 7 χάρυβδις *scripsi*: Χάρυβδις *scripsit* Perry || δελφῖνος G, *defendi*: *secl.* Perry || 8 ἐκκαλέσασθαι] *hic desinit* *par.* Oxy. *in litteris* *εκκαλεσα...* || 9 κάλει Perry: καλεῖ G || 11 δείρατε Perry: δήρατε G || 13 δείραι Perry: δῆραι G.

63. Ὁ Ξάνθος γευσάμενος πάλιν ἀνέκραγεν “τὸν πλακουντάριον τις καλεῖτω.” εἰσηλθεν. ὁ Ξάνθος λέγει “κατάρατε, διὰ τί ὁ πλακοῦς οὔτε μέλι ἔχει οὔτε πέπερι, οὔτε στρόβιλον ἔχει, ἀλλὰ καὶ ἐπώξισεν;” ὁ πλακουντάριος εἶπεν “κῦρι, εἰ ὠμός ἐστιν ὁ πλακοῦς, ἐμοὶ ἐγκάλει, 5 εἰ δὲ μέλι οὐκ ἔχει καὶ ἐπώξισεν, οὐκ ἐγὼ αἴτιος ἀλλ’ ἡ κυρά· ποιήσας γὰρ τὸν πλακοῦντα ἐζήτησα αὐτὴν μέλι, ἡ δὲ μοι εἶπεν ‘ἐὰν ἔλθω ἐκ τοῦ βαλανείου προβαλῶ.’ βραδυνούσης οὖν αὐτῆς, μὴ λαβὼν ταχὺ μέλι, ἐπώξισεν.” ὁ Ξάνθος λέγει “εἰ οὖν παρὰ τὴν τῆς γυναικός μου f.46r ἀμέλειαν γέγονεν, ἄρτι ζῶσαν/αὐτὴν καύσω.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “κυρά, 10 σὺ ὑποκρίνου. ἄγε, Αἴσωπε, κληματίδας εἰσένεγκε εἰς τὸ μέσον καὶ ποίησον πυρὰν.” Αἴσωπος εἰσενέγκας ἐποίησεν πυρὰν μεγάλην. ὁ Ξάνθος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα παραλαβὼν ἤγαγεν εἰς τὸ μέσον καὶ παρετηρεῖτο τὸν ἄγροικον, εἰ ἀγανακτῆσας ἀναπηδήσει καὶ μὴ ἀφήσει.

4 *et* 5 ἐπώξισεν Perry: ἐπώξησεν G || 6 αὐτὴν *scripsi*: αὐτῇ G αὐτῆς *ci.* Perry || 7 προβαλῶ *scripsi*: προβάλω G || 10 ὑποκρίνου G: ἀποκρίνου Dölger || 12 ἀναπηδήσει καὶ μὴ ἀφήσει Perry: ἀναπηδήση καὶ μὴ ἀφίσει G.

64. Ὁ ἄγροικος οὐ προσεποιήσατο, ἀλλὰ ἀνακείμενος ἑαυτῷ προέπινεν. καὶ νοήσας ὅτι αὐτὸν πειράζει ὁ Ξάνθος, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγροικος “κῦρι, εἰ τοῦτο κέκρικας, ἀλλὰ μικρὸν μείνον, ἕως κάγῳ δραμῶν εἰς τὸν ἀγρὸν τὴν γυναῖκά μου ἀγάγω, καὶ ὁμοῦ τὰς δύο κατά- 5 καυσον.” ὁ Ξάνθος, θαυμάσας τὸ εὐψυχον τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἀπεριέργου, λέγει “Αἴσωπε, ὁμολογῶ νενικῆσθαι ὑπὸ σοῦ· ἀρκεῖ· ἐμπαίζων μοι λῆξον· τὸ λοιπὸν <πιστῶς> καὶ εὐνοϊκῶς μοι δούλευε.” Αἴσωπος: “οὐκέτι με μέμψει, δέσποτα, γνώση δὲ εὐνοϊαν οἰκέτου.”

3 ἀλλὰ Perry: ἄλλο G || 6 ἀρκεῖ· ἐμπαίζων μοι λῆξον· τὸ λοιπὸν *scripsi*: ἀρκεῖ ἐμπέζων μοι λῆξον τὸ λοιπὸν G ἀρκεῖ ἐμπαίζων μοι, λῆξον τὸ λοιπὸν Perry || 7 πιστῶς *supplevi* *ex W* || μοι Perry: μου G || 8 μέμψει G (*non* μέμψει, *quod legit* Perry).

65. Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Ξάνθος εἶπε στὸν Αἴσωπο «Πήγαινε νὰ δεῖς ἂν εἶναι πολλοὶ ἄνθρωποι στὰ λουτρά». Ὁ Αἴσωπος στὸν δρόμο ποῦ πήγαινε ἀπαντήθηκε μὲ τὸν στρατηγὸ. Ὁ στρατηγὸς ἀναγνώρισε τὸν Αἴσωπο καὶ τοῦ λέει «Αἴσωπε, ποῦ πᾶς;» Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Δὲν ξέρω». Ὁ στρατηγὸς εἶπε «Σὲ ρωτᾶω ποῦ πᾶς καὶ λὲς 'δὲν ξέρω';» Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Δὲν ξέρω, μὰ τίς Μοῦσες». Ὁ στρατηγὸς διέταξε νὰ τὸν πᾶνε στὴ φυλακὴ. Ὁ Αἴσωπος λέει «Ἄφεντικό, βλέπεις ὅτι καλῶς σοῦ εἶπα, μὴ ξέροντας ὅτι θὰ μὲ πᾶνε στὴ φυλακὴ». Ὁ στρατηγὸς ἔμεινε κατάπληκτος καὶ τὸν ἄφησε ἐλεύθερο.

66. Ὁ Αἴσωπος πῆγε στὰ λουτρά καὶ εἶδε μεγάλο πλῆθος ἀπὸ τοὺς λουόμενους καὶ μπροστὰ στὴν εἴσοδο τῶν λουτρῶν μιὰ πέτρα πεταμένη — ἦταν ἐκεῖ χωρὶς λόγο καὶ αἰτία· καθένας ποῦ ἔμπαινε μέσα σκόνταβε καὶ καταριόταν αὐτὸν ποῦ ἔβαλε ἐκεῖ τὴν πέτρα; ἀλλὰ κανένας δὲν τὴν παραμέριζε. Κι ἔτσι ποῦ αὐτὸς ἐθαύμαζε γιὰ τὴν ἀνοησία τῶν ἀνθρώπων ποῦ σκόνταβαν στὴν πέτρα, ἓνας ἄνθρωπος σκόνταψε καὶ εἶπε «Κακὸ χρόνο νὰ ἔχει ὁποῖος ἔβαλε ἐδῶ τὴν πέτρα». Ἐπειτα παραμέρισε τὴν πέτρα καὶ μπῆκε μέσα. Ὁ Αἴσωπος γύρισε νὰ βρεῖ τὸν Ξάνθο καὶ τοῦ λέει «Ἄφεντικό, ἓναν ἄνθρωπο βρῆκα στὰ λουτρά». Ὁ Ξάνθος λέει «Ἔνα; εἶναι καιρὸς νὰ πάω νὰ λουσθῶ μὲ ἄνεση. Πάρε τὰ χρειαζόμενα γιὰ τὸ λουτρό». Καὶ μόλις μπῆκε ὁ Ξάνθος καὶ ἀντίκρουσε τὸ μεγάλο πλῆθος τῶν λουομένων λέει «Αἴσωπε, δὲν μοῦ εἶπες "Ἔναν ἄνθρωπο βρῆκα στὰ λουτρά";» Ὁ Αἴσωπος λέει «Ναί, βέβαια. Βλέπεις αὐτὴ τὴν πέτρα; Ἦταν μπροστὰ στὴν εἴσοδο καὶ ὅλοι οἱ λουόμενοι σκόνταψαν σ' αὐτήν, καὶ κανένας δὲν εἶχε τὸν κοινὸ νοῦ νὰ παραμερίσει τὴν πέτρα. Ἀπὸ ὄλους αὐτοὺς ποῦ σκόνταψαν ἓνας μόνον ἄνθρωπος ἀφοῦ σκόνταψε παραμέρισε τὴν πέτρα γιὰ νὰ μὴ πάθουν πιά τὸ ἴδιο ὅσοι θὰ ἔμπαιναν. Ἐκεῖνον θεώρησα σὲ σύγκριση μὲ τοὺς ἄλλους ὅτι εἶναι ἄνθρωπος καὶ σοῦ εἶπα τὴν ἀλήθεια». Ὁ Ξάνθος «Καθόλου δὲν ἀργεῖ ὁ Αἴσωπος νὰ δώσει μιὰ δικαιολογία γιὰ ὅσα κάνει ἐσφαλμένα».

67. Ἀφοῦ λούστηκε, ὁ Ξάνθος κάλεσε τὸν Αἴσωπο νὰ πάρει τὰ χρειαζόμενα καὶ πῆγε νὰ δειπνήσει. Κι ἀφοῦ τὸ πιότο προχώρησε γιὰ κάμποσο, ἡ κοιλιὰ τοῦ Ξάνθου τὸν κέντησε γιὰτὶ οἱ φυσικὲς του ἀνάγκες τὸν καλοῦσαν νὰ ἀποχωρήσει. Βγῆκε ἔξω καὶ ὁ Αἴσωπος καὶ στεκόταν ἐκεῖ δίπλα κρατώντας μιὰ πετσέτα κι ἓνα κανάτι νερό. Κι ὁ Ξάνθος τὸν ρώτησε «Μπορεῖς νὰ μοῦ πῆς γιὰ ποιά αἰτία, ὅταν χέζουμε, κοιτᾶμε συχνὰ στὸ ἀφόδευμά μας;» Ὁ Αἴσωπος τοῦ ἀπάντησε «Γιὰτὶ τὰ παλιὰ τὰ χρόνια ἦταν ὁ γιὸς

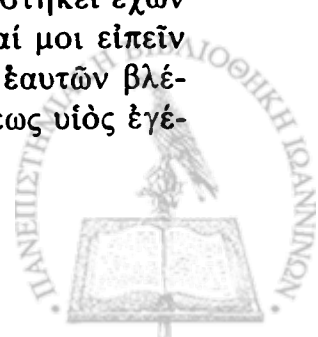
65. Τῇ ἐξῆς ὁ Ξάνθος εἶπεν τῷ Αἰσώπῳ “ἀπελθὼν ἴδε εἰ πολλοὶ εἰσὶν ἄνθρωποι εἰς τὸ βαλανεῖον.” Αἰσώπος πορευόμενος ὑπηνητήθη τῷ στρατηγῷ. ὁ στρατηγὸς γινώσκων τὸν Αἰσώπον λέγει αὐτῷ “Αἰσώπε, ποῦ ὑπάγεις;” Αἰσώπος εἶπεν “οὐκ οἶδα.” ὁ στρατηγὸς εἶπεν
 5 “ἔρωτῶ σε ποῦ ὑπάγεις καὶ λέγεις ‘οὐκ οἶδα;’” Αἰσώπος εἶπεν “οὐκ
 f.46v οἶδα, μὰ τὰς Μούσας.” ὁ στρατηγὸς/ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀπαγάγει ἐν τῇ φυλακῇ. Αἰσώπος λέγει “δέσποτα, ὄρᾳς ὅτι καλῶς σοὶ εἶπον, μὴ εἰδὼς ὅτι εἰς φυλακὴν ἀπαχθήσομαι.” ὁ στρατηγὸς καταπλαγεὶς ἀπέλυσεν αὐτόν.

4 post ὑπάγεις interrogative distinxi: puncto dist. Perry.

66. Αἰσώπος ἀπελθὼν εἰς τὸ βαλανεῖον εἶδεν πολὺν ὄχλον τῶν λουομένων καὶ πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ βαλανείου λίθον κείμενον —ἀμελῶς τε ἔκειτο— καὶ τὸν καθ’ ἓνα τῶν εἰσιόντων προσκόποντα καὶ καταρῶμενον τὸν τεθεικότα τὸν λίθον, μηδένα δὲ μετατιθέντα τὸν λίθον.
 5 ἔτι δὲ αὐτοῦ θαυμάζοντος ἐπὶ τῇ τῶν προσκοπτόντων ἀνοίᾳ, εἰς προσκόψας “κακῶς” φησὶν “γένοιτο τῷ τεθεικότι τὸν λίθον ἐνθάδε,” καὶ μεταθεὶς τὸν λίθον εἰσῆλθεν. παραγενόμενος δὲ ὁ Αἰσώπος τῷ Ξάνθῳ λέγει “δέσποτα, ἓνα ἄνθρωπον εὗρον ἐν τῷ βαλανείῳ.” ὁ Ξάνθος λέγει “ἓνα; καιρὸς ἐστὶν τοῦ εὐρυχώρως λούσασθαι. ἄρον τὰ πρὸς
 10 βαλανεῖον.” καὶ εἰσελθὼν ὁ Ξάνθος καὶ θεασάμενος τῶν λουομένων πολὺν ὄχλον λέγει “Αἰσώπε, οὐκ εἶπάς μοι ‘ἓνα ἄνθρωπον εὗρον ἐν τῷ βαλανείῳ;’” Αἰσώπος λέγει “καὶ μάλα. ὄρᾳς τοῦτον τὸν λίθον; πρὸς τὴν εἰσοδὸν ἔκειτο καὶ πάντες οἱ λουόμενοι εἰς αὐτὸν προσέκοψαν, καὶ οὐδεὶς εἶχεν ἀνθρωπίνας φρένας μετατιθέναί τὸν λίθον. ἐπὶ
 15 πᾶσι τούτοις/τοῖς προσκόψασιν ἄνθρωπος <εἷς> προσκόψας μετέ-
 f.47r θηκε τὸν λίθον εἰς τὸ μηκέτι τοὺς εἰσερχομένους τὸ αὐτὸ παθεῖν. ἔκεινον δοκιμάσας παρὰ τοὺς ἄλλους [ἀνθρώπους] ἄνθρωπον εἶναι, ἐδήλωσά σοι τὴν ἀλήθειαν.” Ξάνθος: “οὐδὲν παρὰ Αἰσώπου ἄργὸν πρὸς ἀπολογία ὧν ἁμαρτάνει.”

1 εἶδεν Perry: ἴδεν G || 2 τῶν λουομένων Perry secutus Post: τὸν λουόμενον G || 9 τοῦ εὐρυχώρως scripsi: τὸ εὐρυχώρως G τὸ εὐρυχώρως Perry || 10 τῶν λουομένων Blake ex W: τὸν λουόμενον G || 15 προσκόψασιν Perry: προκόψασιν G || εἷς supplevi ex W || 17 ἀνθρώπους deleui ex W.

67. Λουσάμενος δὲ ὁ Ξάνθος καὶ καλέσας τὸν Αἰσώπον τὰ πρὸς τὸ δεῖπνον βαστάζειν παρεγένετο εἰς τὸ δεῖπνον. τοῦ δὲ πότου προκόπτοντος ἐνύσσετο τὸ κοιλίδιον τοῦ Ξάνθου τῶν φυσικῶν καλούντων αὐτὸν εἰς ἀποχώρησιν. ἐξῆλθεν καὶ ὁ Αἰσώπος καὶ παρεστήκει ἔχων
 5 λέντιον καὶ ξέστην ὕδατος. καὶ ὁ Ξάνθος αὐτῷ: “δύνασαι μοι εἰπεῖν διὰ ποίαν αἰτίαν, ἐπὶ ἅπαν χέζωμεν, πυκνὰ εἰς τὸ ἀφόδευμα ἑαυτῶν βλέπομεν;” Αἰσώπος: “ὅτι κατὰ τοὺς πάλαι χρόνους βασιλέως υἱὸς ἐγέ-

ένος βασιλιᾶ τόσο ἄσωτος καὶ τρυφηλὸς ποῦ καθόταν χέζοντας πολὺ χρό-
νο, καὶ τόσο πολὺ χρόνο ὥστε ξέχασε καὶ ἔχεσε καὶ τὶς ἴδιες του τὶς φρέ-
νες. Ἐπὶ ἐκεῖνο τὸν καιρὸ οἱ ἄνθρωποι τὴν ὥρα ποῦ χέζουν σκύβουν καὶ
κοιτάζουν κάτω ἀπὸ φόβο μήπως καὶ αὐτοὶ χέσουν τὶς δικές τους φρένες.
Ἄλλὰ ἐσὺ μὴν ἀγωνιᾶς γιὰ κάτι τέτοιο. Δὲν κινδυνεύεις νὰ χέσεις τὶς φρέ-
νες σου, γιὰτὶ δὲν ἔχεις».

68. Ὁ Ξάνθος ξαναμπῆκε μέσα κι ἔκατσε στὸ τραπέζι. Κι ἔτσι ποῦ
προχωροῦσε ἡ οἴνοποσία καὶ ὁ Ξάνθος εἶχε κιόλας μεθύσει, ἄρχισαν νὰ
βάζουν προβλήματα καὶ ζητήματα, ὅπως συμβαίνει στοὺς κύκλους τῶν
μορφωμένων. Ὅταν ἄρχισε μιὰ διαμάχη πάνω στὸν τρόπο ποῦ ἔπρεπε νὰ
θέτουν τὰ προβλήματα, ὁ Ξάνθος βάλθηκε νὰ συζητεῖ καὶ συμπεριφερόταν
σὰν νὰ βρισκόταν ὄχι σ' ἓνα συμπόσιο ἀλλὰ σὲ μιὰ αἴθουσα διδασκαλίας.
Κι ὁ Αἴσωπος κατάλαβε ὅτι θὰ ἔδινε μάχη καὶ λέει «Ὅταν ὁ Διόνυσος
βρῆκε τὸ κρασί, ἀνακάτεψε τρεῖς κοῦπες κι ἔδειξε στοὺς ἀνθρώπους πῶς
πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦν τὸ κρασί: τὴν πρώτη κούπα γιὰ ἡδονή, τὴν δεύτε-
ρη γιὰ εὐθυμία, τὴν τρίτη γιὰ ξεγνοιασιά. Γι' αὐτό, ἀφεντικό, πίνε μὲν
λοιπὸν τὸ πιότο τῆς ἡδονῆς ποῦ τὸ προσφέρουν πρῶτο, ὅταν γυρίζεις χα-
λαρωμένος ἀπὸ τὰ λουτρά ἢ ἀπὸ μιὰ δουλειά, ἐνῶ τὴν κούπα τῆς εὐθυ-
μίας..., κι ὅταν εἶσαι ἀκόρεστος, τὴν κούπα τῆς ξεγνοιασιάς. Γι' αὐτό, ἀφε-
ντικό, μιὰ καὶ πίνεις τὴν κούπα τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς εὐθυμίας, παραχώρησε
τὴν κούπα τῆς ξεγνοιασιάς στοὺς νέους, γιὰτὶ ἔχεις τὶς αἴθουσες διδασκα-
λίας ὅπου ἔδωσες ἀποδείξεις τῶν ἱκανοτήτων σου». Κι ὁ Ξάνθος ποῦ ἦταν
κιόλας μεθυσμένος λέει «Δὲν θὰ πάψεις, μαντρόσκυλο; Εἶσαι διαόλου σύμ-
βουλος. Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Περίμενε καὶ θὰ πᾶς κατὰ διαόλου».

69. Καὶ ἓνας ἀπὸ τοὺς μαθητὲς ποῦ εἶδε πῶς ὁ Ξάνθος εἶχε χάσει τὸν
ἔλεγχο, λέει «Καθηγητά, εἶναι ὄλα τὰ πράγματα δυνατὰ στὸν ἄνθρωπο;» Ὁ
Ξάνθος «Ποιὸς ἄρχισε νὰ κάνει λόγο γιὰ τὸν ἄνθρωπο; Πόσο μπορεῖ τὰ
πάντα νὰ κάνει καὶ νὰ εἶναι σ' ὄλα ἱκανός!» Κι ὁ μαθητὴς πρόστρεξε στὰ
ἀδύνατα καὶ λέει «Μπορεῖ κανένας ἄνθρωπος νὰ πιεῖ τὴ θάλασσα μέχρι τὸν
πάτο;» Ὁ Ξάνθος λέει «Τοῦτο εἶναι εὐκόλο. Ἐγὼ θὰ τὴν πιῶ μέχρι τὸν
πάτο». Ὁ μαθητὴς εἶπε «Κι ἂν λοιπὸν δὲν τὴν πιεῖς μέχρι τὸν πάτο, τί θὰ
γίνει;» Ὁ Ξάνθος ποῦ ἦταν νικημένος ἐκ τῶν προτέρων ἀπὸ τὸ πολὺ κρασί

νετο ὅστις διὰ τὴν σπατάλην καὶ τὴν τρυφήν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἑκαθέ-
 ζετο χέζων, ἐπὶ τοσοῦτον δὲ χρόνον, ἄχρισ οὐ ἐπιλαθόμενος τὰς ἰδίας
 10 φρένας ἔχεσεν. ἀπ' ἐκείνου δὲ τοῦ χρόνου οἱ ἄνθρωποι χέζοντες ὑπο-
 κύπτουσιν φοβούμενοι μὴ καὶ αὐτοὶ τὰς ἰδίας φρένας χέσωσιν. σὺ δὲ
 μηδὲν ἀγωνία περὶ τούτου· οὐ μὴ γὰρ χέσης σου τὰς φρένας, οὐκ ἔ-
 χεις γάρ.”

3 κοιλίδιον scripsi secutus Dölger: κυλίδιον G || 6 χέζωμεν Perry: χέζομεν G || 8 τὴν ante
 τρυφήν om. Perry || 12 χέσης Perry: χέσεις G || ἔχεις Perry: ἔχης G.

68. Εἰσβαλὼν δὲ πάλιν ὁ Ξάνθος ἀνέπεσεν. τοῦ δὲ πότου διπ-
 πεύοντος καὶ ἤδη τοῦ Ξάνθου περιεμβρόχου γεναμένου, ὡς ἐν ἀνδρά-
 f.47^vσι φιλοσόφοις ἐτίθεντο προβλήματα καὶ ζητήματα. γενομένης/δὲ μά-
 χης ἀπὸ τῆς τῶν προβλημάτων προθέσεως ἤρξατο ὁ Ξάνθος συζητεῖν,
 5 καὶ οὐχ ὡς ἐν πότῳ ἀλλ' ὡς ἐν ἀκροατηρίῳ διεγένετο. ὁ δὲ Αἴσωπος
 ἐπιγνούς ὅτι μέλλει μάχην ποιεῖν λέγει “ὁ Διόνυσος εὐρῶν τὸν οἶνον,
 τρεῖς σκύφους κεράσας, τοῖς ἀνθρώποις ὑπέδειξεν πῶς δεῖ τῷ πότῳ
 χρᾶσθαι· τὸν μὲν πρῶτον εἶναι τῆς ἡδονῆς, τὸν δὲ δεῦτερον τῆς εὐ-
 φροσύνης, τὸν δὲ τρίτον τῆς ἀκηδίας. δι' ὃ, δέσποτα, πῖνε μὲν οὐ<δ>
 10 τὸ κατ' ἀρχὰς διδόμενον πόμα τῆς ἡδονῆς, ὅταν ἀπὸ ἐκ<κ>λύσεως
 ἔλθῃς ἐκ βαλανείου ἢ ἀπὸ τινος πόνου· τὸν δὲ τῆς εὐφροσύνης σκύ-
 φον..., ἀπληστευόμενος δὲ <τὸν> τῆς ἀκηδίας. δι' ὃ, δέσποτα, πίνων
 τὸν τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς εὐφροσύνης σκύφον, παραχῶρει τὸν τῆς ἀκη-
 δίας τοῖς νέοις. ἔχεις γὰρ ἀκροατήρια ἐν οἷς ἔδωκας ἀπόδειξιν.” ὁ δὲ
 15 Ξάνθος ἤδη μεθύων φησὶν “οὐ σιωπᾶς, μάνδραξ; σύμβουλος εἶ “Αἰ-
 δου.” Αἴσωπος: “ἐκδέχου, καὶ εἰς “Αἶδου ἀπελεύση.”

1 δεσπότου G (non δὲ πότου quod legit Perry) || 2 περιεμβρόχου scripsi: πρεμβρόχου G
 παρεμβρόχου Perry || 3 ἐτίθεντο Perry: ἐτίθοντο G fort. recte sermone vulgari || 4 συζητεῖν
 Perry: σὺν ζητεῖν G || 9 δι' ὃ — 12 ἀκηδίας secl. Perry || 9 πῖνε μὲν οὖν scripsi: πινόμενον G ||
 10 τὸ κατ' ἀρχὰς scripsi: καταρχὰς τὸ G || ὅταν ἀπ' ἐκκλύσεως ἔλθῃς scripsi: ὅταν ἀπὸ ἐκλύ-
 σεως ἔλθῶν G ὅταν ἀπεκλύσεως <δέη>, ἔλθῶν ci. in appar. Perry || 11 πόνου scripsi: πόμα G
 πόνου Perry dub. in apparatu || 12 vox σκύφον asterisco notata est, quo spectant verba in
 margine: ζητ(ει) ὠδ(ε) λειπ(ει) || τὸν suppl. Perry dub. in apparatu || 13 post παραχῶρει erasae
 sunt litterae ca. 14 || 14 ἀκροατήρια Perry: ἀκρατήρια G.

69. Καὶ εἰς τῶν σχολαστικῶν, ἰδὼν τὸν Ξάνθον παραφερόμενον,
 λέγει “καθηγητά, πάντα ἀνθρώπῳ δυνατά;” ὁ Ξάνθος: “τίς ἤρξατο τὸν
 ὑπὲρ ἀνθρώπου ποιεῖσθαι λόγον; ὡς πανοῦργον καὶ δυνατόν ἐν πᾶσιν.”
 f.48^r / ὁ δὲ σχολαστικὸς δραμῶν εἰς τὰ ἀπόρρητα λέγει “εἰ δύναταί τις
 5 τῶν ἀνθρώπων τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν;” ὁ Ξάνθος λέγει “τοῦτο εὐκο-
 λον· ἐγὼ αὐτὴν ἐκπίομαι.” ὁ σχολαστικὸς εἶπεν “ἐὰν οὖν μὴ ἐκπίης,
 τί ἐστιν;” ὁ Ξάνθος προνεκτικημένος ὑπὸ τοῦ πολλοῦ ἀκράτου φησὶν
 “τίθημι περὶ τοῦ βίου μου τὰς συνθήκας· ἐὰν μὴ ἐκπίω μὲν αὐτὴν

λέει «Βάζω στοίχημα τὸ βιός μου· ἂν δὲν τὴν πιῶ μέχρι τὸν πάτο, νὰ τὸ χάσω ὅλο». Ἔβαλαν τὰ δαχτυλίδια τους καὶ ἐπικύρωσαν τὴ συμφωνία. Ὁ Αἴσωπος πού στεκόταν στὰ πόδια τοῦ Ξάνθου τὸν κλώτσησε στὸν ἀστράγαλο καὶ λέει «Τί κάνεις, ἀφεντικό; Δὲν ἔχεις μυαλό; Πῶς μπορεῖς νὰ πιεῖς τὴ θάλασσα μέχρι τὸν πάτο;» Ὁ Ξάνθος εἶπε «Σιώπησε, ἐσύ κάθαρμο», χωρὶς νὰ καταλαβαίνει τί εἶδους συμφωνία εἶχε κάνει.

70. Τὸ ἄλλο πρωῖ σηκώθηκε ὁ Ξάνθος καὶ θέλοντας νὰ νίψει τὸ πρόσωπό του λέει «Αἴσωπε». Κι αὐτὸς εἶπε «Τί εἶναι, ἀφεντικό;» Ὁ Ξάνθος «Ρίξε μου νερὸ στὰ χέρια». Ὁ Αἴσωπος πῆρε τὸ κανάτι καὶ τοῦ ἔχυσε νερό. Ὅταν ἔνιψε τὸ πρόσωπό του, ὁ Ξάνθος εἶδε ὅτι ἔλειπε τὸ δαχτυλίδι του καὶ λέει «Αἴσωπε, τί ἔγινε τὸ δαχτυλίδι μου;» Ὁ Αἴσωπος «Δὲν ξέρω». Ὁ Ξάνθος «Οὐᾶ». Ὁ Αἴσωπος «Λοιπόν, πάρε κρυφὰ ὅσα μπορεῖς ἀπὸ τὸ βιός σου καὶ βάλε τα στὴν ἄκρη γιὰ καλύτερες μέρες, γιὰ τὸ βιός σου δὲν εἶναι πιά δικό σου». Κι ὁ Ξάνθος λέει «Τί λές;» Ὁ Αἴσωπος «Στὸ χθεσινὸ συμπόσιο ἔκανες συμφωνία νὰ πιεῖς τὴ θάλασσα μέχρι τὸν πάτο κι ἔβαλες τὸ δαχτυλίδι σου ἐγγύηση γιὰ τὸ βιός σου». Ὁ Ξάνθος «Καὶ πῶς θὰ μπορέσω ἐγὼ νὰ πιῶ τὴ θάλασσα μέχρι τὸν πάτο;» Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Ἐγὼ στεκόμουν στὰ πόδια σου καὶ σοῦ ἔλεγα ἴσα, ἀφεντικό. Τί κάνεις; Εἶναι ἀδύνατο». Κι ἐσύ δὲν μὲ πιστεψες». Ὁ Ξάνθος ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ Αἴσωπου καὶ λέει «Αἴσωπε, σὲ παρακαλῶ, ἂν σοῦ εἶναι δυνατὸ μὲ τὴν ἐξυπνάδα σου, βρὲς κάποια πρόφαση μὲ τὴν ὁποία νὰ νικήσω ἢ νὰ διαλύσω τὴ συμφωνία». Ὁ Αἴσωπος «Νὰ νικήσεις μὲν δὲν μπορεῖς, ἀλλὰ ἐγὼ θὰ σὲ κάνω νὰ ἀπαλλαγεῖς ἀπὸ τὸ πρόβλημα». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Μὲ ποιὸ τρόπο; Δῶσε μου μιὰ ἰδέα».

71. Ὁ Αἴσωπος «Ὅταν ἔρθει ὁ μάρτυρας μὲ τὸν ἀντίδικο καὶ σοῦ πεῖ νὰ πιεῖς τὴ θάλασσα μέχρι τὸν πάτο, μὴν τοῦ πεῖς ὄχι, ἀλλὰ ὅ,τι εἶπες μεθυσμένος ἐπανάλαβέ το τώρα πού εἶσαι νηφάλιος· καὶ ζήτησε νὰ βάλουν μπροστά σου ἓνα τραπέζι στὴν ἀκρογιαλιά καὶ νὰ στέκονται ὀλόγυρα δοῦλοι. Αὐτὸ θὰ κάνει κάποια ἐντύπωση, γιὰ τὸν ὅλο κόσμο θὰ τρέξει νὰ δεῖ τὸ θέαμα, μὲ τὴν ἰδέα ὅτι πρόκειται νὰ πιεῖς τὴ θάλασσα μέχρι τὸν πάτο. Κι ὅταν δεῖς ὅτι γέμισε παντοῦ ἀπὸ κόσμο πού θὰ ἔχει τρέξει νὰ δεῖ το θέαμα, γέμισε μιὰ κούπα ἀπὸ τὴ θάλασσα, κάλεσε τὸν μάρτυρα καὶ λέγε «Ποιοὶ ἦταν οἱ ὄροι τῆς συμφωνίας;» Καὶ αὐτὸς θὰ σοῦ πεῖ «Νὰ πιεῖς τὴ θάλασσα

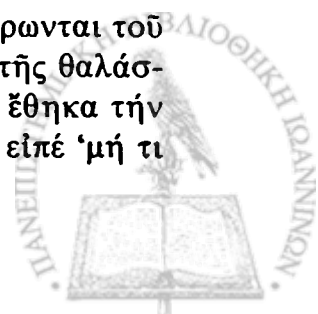
10 ἔσομαι ἄβιος.” προ<σ>βαλόντες δὲ τοὺς δακτυλίους ἐκύρωσαν τὰς
 συνθήκας. Αἴσωπος παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ξάνθου ἐστηκῶς κόνδυλον
 αὐτῷ ἔδωκεν εἰς τὸν <ᾰ>στράγαλον καὶ φησι “τί ποιεῖς, δέσποτα; οὐ
 φρονεῖς; πῶς δύνασαι τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν;” ὁ Ξάνθος εἶπεν “σιώ-
 πησον σύ, κάθαρμα,” οὐκ εἰδὼς ποταπὴν ἔθηκεν τὴν συνθήκην.

1 παραφερόμενον scripsi: ἐπιφερόμενον G || 7 ἐκπίης Perry: ἐκπίεις G || 8 ἐκπίω μὲν scripsi:
 ἐκπίωμαι G || 9 προσβαλόντες scripsi: προβαλόντες G || 11 ἀστράγαλον scripsi: στράγαλον G
 sermone vulgari.

70. Πρωίας δὲ <γενομένης> ἀναστὰς ὁ Ξάνθος καὶ θέλων ἀπονί-
 ψασθαι τὴν ὄψιν φησὶν “Αἴσωπε.” ὁ δὲ “τί ἐστίν, δέσποτα;” ὁ Ξάν-
 θος “κατὰ χειρῶν ὕδωρ ἐπίδος.” Αἴσωπος λαβὼν τὸν ξέστην ἐπέχεεν.
 ὁ δὲ τὴν ὄψιν ἀπονιψάμενος, τὸ<ν> δακτύλιον οὐκ ἰδὼν φησιν “Αἴ-
 σωπε, τί μου γέγονεν ὁ δακτύλιος;” Αἴσωπος “οὐκ οἶδα.” Ξάνθος
 5 “οὐᾶ.” Αἴσωπος “τοιγαροῦν ὄσα δύνασαι τοῦ βίου σου λαθὼν αἶρε
 καὶ ἀπόθου εἰς δευτέρας τύχας· οὐκέτι γὰρ ὁ βίος σός ἐστιν.” ὁ δὲ
 Ξάνθος “τί λέγεις;” Αἴσωπος “παρὰ τὸν ἐχθὲς πότον συνθήκας τέ-
 θεικας τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν, ὑπὲρ τοῦ βίου σου τὸν δακτύλιον προ<σ>-
 10 βαλῶν.” ὁ Ξάνθος “καὶ πῶς δυνήσομαι ἐγὼ/τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν;”
 f.48^v Αἴσωπος εἶπεν “ἐγὼ ἐστῶς σου πρὸς τοὺς πόδας ἔλεγον ‘παῦσαι, δέ-
 σποτα. τί ποιεῖς; ἀδύνατόν ἐστι.’ καὶ οὐκ ἐπίστευσάς μοι.” Ξάνθος
 πεσὼν πρὸς τοὺς πόδας τοῦ Αἰσώπου φησὶν “δέομαί σου, Αἴσωπε, εἰ
 15 δυνατόν σοι <διὰ> τῆς σεαυτοῦ ἀγγινοίας εὔρειν τινα πρόφασιν, δι’
 ἧς νικήσω ἢ τὰς συνθήκας διαλύσωμαι.” Αἴσωπος “νικήσαι μὲν οὐ
 δύνασαι, λυθῆναι δὲ ἐρωτώμενον ἐγὼ ποιήσω.” Ξάνθος “τίνα τρόπον;
 δὸς γνώμην.”

1 γενομένης supplevi ex W || 4 τὸν scripsi: τὸ G || ἰδὼν Perry ex W: εἰδὼς vel εἰδὼν G || 8
 ἐχθὲς G: χθὲς legit Perry || 9 δακτύλιον scripsi: δακτυλίστιον G δακτυλίδιον ci. Dölger || προ-
 σβαλῶν scripsi: προβαλῶν G || 14 σοι Perry: σε G || διὰ suppl. Perry || 15 διαλύσωμαι G:
 διαλύσομαι Perry || δύνασαι scripsi: δύναμε G δύναμαι Perry “malim δυνατόν vel δύνασαι”
 Perry || 16 τὸ ante ἐρωτώμενον add. Perry.

71. Αἴσωπος “ὅταν ἔλθῃ ὁ συνθηκοφύλαξ σὺν τῷ ἀντιδίκῳ λέγων
 σοι τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν, μηδὲν ἀπαρνοῦ, ἀλλ’ ἄπερ παροινῶν <συν>-
 ἔθου <ταῦτα καὶ νήφων λέγε· καὶ παρὰ τὸν αἰγι>αλὸν τράπεζαν
 5 κέλευσον παρατεθῆναι καὶ παιδιά περιστῆναι. τοῦτο ποιήσει τινὰ φαν-
 τασίαν· συνδραμεῖται γὰρ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὴν θεάν, ὡς μέλλοντός
 σου τὴν θάλασσαν ἐκπίνειν. ὅταν δὲ ἴδῃς ὅτι πάντα πεπλήρωνται τοῦ
 ὄχλου <ἐπὶ τὴν θεάν συνδραμόντος>, πλήσας σκύφον ἐκ τῆς θαλάσ-
 σης καὶ προσκαλεσάμενος τὸν συνθηκοφύλακα λέγε ‘πῶς ἔθηκα τὴν
 συνθήκην;’ καὶ ἐρεῖ σοι ‘ἵνα τὴν θάλασσαν ἐκπίης.’ σὺ δὲ εἶπέ ‘μή τι

μέχρι τὸν πάτο». Κι ἐσὺ πές «Μήπως καὶ τίποτε ἄλλο;» Καὶ θὰ σοῦ πει «Ὅχι». Κι ἐσὺ θὰ ἐπικαλεσθεῖς αὐτὴ τὴ μαρτυρία καὶ θὰ πεῖς ἄνδρες πολίτες, ὑπάρχουν πολλὰ ποτάμια καὶ χεῖμαρροι ἀστείρευτοι πού χύνουν στὴ θάλασσα τὸ περισσότερο νερό τους. Ἄλλὰ ἔκανα συμφωνία νὰ πιῶ μόνο τὴ θάλασσα μέχρι τὸν πάτο, κι ὄχι τὰ ποτάμια πού χύνονται σ' αὐτὴ. Ἄς κλείσει λοιπὸν ὁ ἀντίδικος τὰ στόματα τῶν ποταμιῶν γιὰ νὰ πιῶ μόνο τὴ θάλασσα. Ὅμως εἶναι ἀδύνατο νὰ κλείσει κανένας τὰ στόματα ὄλων γενικὰ τῶν ποταμιῶν στὸν κόσμο, καὶ εἶναι ἀδύνατο κι ἐγὼ νὰ πιῶ τὴ θάλασσα μέχρι τὸν πάτο'. Ἔτσι τὸ ἕνα ἀδύνατο πού θὰ συγκρουσθεῖ μὲ τὸ ἄλλο ἀδύνατο θὰ διαλύσει τὶς συμφωνίες».

72. Ὁ Ξάνθος ἔμεινε ἐκπληκτος ἀπὸ τὴν ἐπινοητικότητα τοῦ Αἰσωποῦ καὶ γεμάτος χαρὰ περίμενε τὴ δοκιμασία. Ἐκεῖνος πού εἶχε κάνει τὴ συμφωνία ἔφθασε μὲ τοὺς ἐξέχοντες πολίτες μπροστὰ στὴν ἐξώθυρα, κάλεσε τὸν Ξάνθο καὶ τοῦ εἶπε «Ὁλοκλήρωσε τὴ συμφωνία ἢ παράδωσέ μου τὸ βίός σου». Ὁ Αἰσωπὸς εἶπε «Ἐσὺ εἶσαι ἐκεῖνος πού θὰ μᾶς δώσεις λογαριασμὸ γιὰ τὸ βίός σου, γιατί ἔχουμε κιόλας μισοαδειάσει τὴ θάλασσα». Ὁ φοιτητὴς εἶπε «Αἰσωπε, θὰ εἶσαι δικός μου δοῦλος, κι ὄχι πιά τοῦ Ξάνθου». Ὁ Αἰσωπὸς «Παράδωσε μᾶλλον τὸ βίός σου στὸ ἀφεντικό μου καὶ μὴ λές φλυαρίες». Κι ἀφοῦ εἶπε αὐτὰ πρόσταξε νὰ βγάλουν ἔξω ἕνα κρεβάτι καὶ νὰ τὸ στρώσουν στὸν γυαλὸ κι ἔστησε δίπλα ἕνα τραπέζι κι ἔβαλε πάνω κάμποσα ποτήρια. Κι ὄλος ὁ κόσμος ἔτρεξε ἐκεῖ κι ὁ Ξάνθος κατέβηκε κι ἔπεσε στὸ κρεβάτι. Ὁ Αἰσωπὸς στάθηκε δίπλα του. Πῆρε ἕνα ἀπὸ τὰ ποτήρια, τὸ γέμισε ἀπὸ τὴ θάλασσα καὶ τὸ πρόσφερε στὸν κύριό του. Ὁ φοιτητὴς «Ὁ διάολος νὰ μὲ πάρει· πίνει στ' ἀλήθεια τὴ θάλασσα;» Κι ἕνας ἄλλος εἶπε «Τὸ παραδέχομαι».

73. Τὴ στιγμὴ πού ἦταν νὰ βάλει τὸ ποτήρι στὸ στόμα λέει ὁ Ξάνθος «Μάρτυρα, ἔλα». Ἦρθε. Κι ὁ Ξάνθος τοῦ λέει «Πῶς ἔκανα τὴ συμφωνία;» Ὁ φοιτητὴς «Νὰ πιεῖς τὴ θάλασσα μέχρι τὸν πάτο». Ὁ Ξάνθος «Μήπως τίποτε ἄλλο;» Ὁ μάρτυρας «Ὅχι». Ὁ Ξάνθος λέει στὸν κόσμον «Ἄνδρες

- 10 ἕτερον; καὶ ἔρεϊ σοι ‘οὐ.’ σὺ δὲ τοῦτο μαρτυρόμενος λέγε ‘ἄνδρες πολῖται, πολλοὶ εἰσιν ποταμοὶ χεῖμαρροὶ τε ἀέναοι, οἵτινες εἰς τὴν θάλασσαν ἀποχέουσι τὸ πολὺ τοῦ ρεύματος. τέθεικα δὲ συνθήκην μόνην τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς προσεπιρρέοντας ποτα-
- f.49r 15 θάλασσαν μόνην ἐκπίω. ἀδύνατον δὲ ἐστὶν τῶν καθόλου ὄντων εἰς τὸν κόσμον ποταμῶν τὰ στόματα κλειῖσαι· ἀδύνατον δὲ ἐστὶν καὶ ἐμὲ τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν.’ οὕτως τὸ ἀδύνατον τῷ ἀδυνάτῳ συμβληθὲν διάλυσιν τῶν συνθηκῶν ποιήσει.”

2 ἀλλ’ ἄπερ Perry: ἀλλαπερι G || παραινῶν (non παροινῶν) G || 3 συνέθου scripsi ex W: ἔση G ἔθου Perry ἔθηκας La Penna || ταῦτα καὶ νήφων λέγε suppl. Perry ex W || <καὶ παρὰ τὸν αἰγι>αλὸν supplevi ex W: ἄρον G || post τράπεζαν commate perperam dist. Perry || 4 περιστη- ναι scripsi: παριστάναι G παρεστάναι Charitonidis || ποιήσει Perry: ποιήσον G || 7 ἐπὶ τὴν θεὰν συνδραμόντος suppl. Perry ex W sed ab τοῦ ὄχλου ad συνδραμόντος secl. || 10 μαρτυρόμε- νος scripsi: μαρτυρούμενος G || 11 ἀέναοι scripsi: ἀένναιοι G || 12 ἀποχέουσι scripsi: ἀπορρέον- ται G || τὸ πολὺ (scripsi: πολὺν G) τοῦ ρεύματος G: secl. Perry || 13 τοὺς προσεπιρρέοντας scripsi: πρὸς τοὺς ἐπιρρέοντας G || 17 τῷ ἀδυνάτῳ Perry: τῶν ἀδυνάτων G.

72. Ξάνθος ἐκπλαγεὶς αὐτοῦ τὸν νοῦν <ὡς> ἔσχεν εὐεπινόητον καὶ περιχαρῆς γενάμενος περιέμενεν. ὁ δὲ τὴν συνθήκην θεὸς παρεγέ- νετο μετὰ τῶν τῆς πόλεως πρωτεύοντων πρὸ τοῦ πυλῶνος καὶ καλέσας τὸν Ξάνθον ἔφη “τὴν συνθήκην ἐκβίβασον ἢ τὸν βίον σου παράδος.”
- 5 Αἴσωπος εἶπεν “σὺ τοῦ σοῦ βίου ἔ<σε>ι διδοὺς λόγους· ἤδη γὰρ ἡμῖν ἡμίκενός ἐστὶν ἢ θάλασσα.” ὁ σχολαστικὸς εἶπεν “Αἴσωπε, ἐμὸς ἔση δοῦλος, οὐκέτι Ξάνθου.” Αἴσωπος: “παράδος μᾶλλον τὸν βίον σου τῷ δεσπότη μου, καὶ μὴ φλυᾶρει.” καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκέλευσεν προσφέρε- σθαι κλίνην καὶ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν στρωννύεσθαι, καὶ παρέθηκε τρά- πεζαν καὶ ἐκπόματά τινα. συνέδραμέν τε τὸ πλῆθος ἅπαν καὶ κατῆλ- θεν ὁ Ξάνθος καὶ ἀνέπεσεν. καὶ ὁ Αἴσωπος παρειστήκει αὐτῷ καὶ τῶν
- f.49v 10 σκύφων ἔν<α> πληρώσας/ἐκ τῆς θαλάσσης ἐπέδωκε τῷ δεσπότη. ὁ σχολαστικὸς: “πολλὰ μοι κακά, ἀληθῶς ἐκπίνει τὴν θάλασσαν;” ἄλ- λος: “προσομολογῶ.”

I τὸν νοῦν <ὡς> ἔσχεν εὐεπινόητον scripsi: τὸ[ν νοῦν ἔσχεν] εὐεπινόητον Perry || 4 ἐκβί- βασον Perry: ἐμβίβασον G || 5 ἔσει διδοὺς scripsi: εἰ διδοὺς G εἰσίδιδου Perry ἐκδίδου Charito- nidis || 12 τῶν σκύφων ἔν<α> πληρώσας Papademetriou: τῶν σκύφων ἐμπληρώσας G τὸν σκύφον ἐμπληρώσας Blake || 14 ἄλλος: “προσομολογῶ” scripsi: ἄλλος πρόσομολογον G secl. Perry.

73. Μέλλων δὲ προστιθέναι ὁ Ξάνθος τὸ πόμα πρὸς τὸ στόμα λέ- γει “ὁ συνθηκοφύλαξ, ἔλθέ.” ἦκεν. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ξάνθος “πῶς ἔθηκα τὴν συνθήκην;” ὁ σχολαστικὸς: “τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν σε.” ὁ Ξάνθος: “μὴ τι ἕτερον;” ὁ συνθηκοφύλαξ: “οὐ.” Ξάνθος τῷ δήμῳ λέ-

πολίτες, γνωρίζετε ότι υπάρχουν πολλά ποτάμια και χείμαρροι άστείρευτοι και άλλοι πού χύνονται στη θάλασσα. Άλλά αν έκανα συμφωνία να πιω μόνο τη θάλασσα μέχρι τον πάτο, κι όχι και τὰ ποτάμια, ως κλείσει λοιπόν ο αντίδικός μου τὰ στόματα των ποταμιών, για να μη πιω μαζί με τη θάλασσα και τὰ ποτάμια». Και νίκησε ο φιλόσοφος, κι όλος ο κόσμος ζητωκραύγασε προς τιμή του Ξάνθου. Ο μαθητής έπεσε στα πόδια του Ξάνθου και του είπε «Καθηγητά, είσαι μεγάλος, με νίκησες, τὸ όμολογῶ, αλλά σε παρακαλῶ να διαλύσουμε τη συμφωνία». Κι έτσι διέλυσαν τη συμφωνία.

74. Ο Αΐσωπος λέει στον Ξάνθο «Άφεντικό, σου έσωσα τὸ βίος· είμαι λοιπόν άξιος να έχω την έλευθερία μου». Ο Ξάνθος είπε «Δέν κάθεται ήσυχα; Αυτό δέν είχα κι εγώ στο μυαλό μου να πῶ;» Ο Αΐσωπος λυπήθηκε όχι γιατί δέν πέτυχε την έλευθερία του αλλά για την άχαριστία του κυρίου του, όμως έκανε ύπομονή. Κι ο Ξάνθος είπε «Την σωτηρία μου...»

[75. Μια λοιπόν άπ' εκείνες τις ήμέρες ο Αΐσωπος άπομονώθηκε, γδύθηκε κι άρχισε να βαράει τὰ χέρια του και να τὰ τινάζει και να κάνει τις χειρονομίες πού κάνουν οί ποιμένες όταν είναι άτακτοι. Η γυναίκα του Ξάνθου ήρθε ξαφνικά από τὸ σπίτι, τον έπιασε στα πράσα και του είπε «Αΐσωπε, τί είναι έτουτο;» Κι αυτός της είπε «Κυρία, μου κάνει καλό και άφελει και την κοιλιά μου». Όταν όμως αυτή είδε πόσο μακρὸ και χοντρὸ ήταν, τὸ θέαμα την κατέκτησε και ξεχνώντας την άσχήμια του πληγώθηκε από τον έρωτά του. Τὸν φώναξε παράμερα και του είπε «Αν τώρα μου κάνεις ὄ,τι γουστάρω και δέν έχεις αντίρρηση, θά εύφρανθείς περισσότερο από τὸ άφεντικό σου». Κι ο Αΐσωπος της είπε «Ξέρεις ὄτι αν τὸ μάθει τὸ άφεντικό μου, θά με ανταμείψει έτσι πού θά με πονέσει όχι λίγο, και θά έχει δίκαιο;» Κι αυτή γέλασε και είπε «Αν καταφέρεις να φτάσεις στα δέκα, θά σου χαρίσω μιὰ φορεσιά». Ο Αΐσωπος της είπε «Όρκίσου μου». Εκείνη πού είχε λιγωθεί του ὀρκίσθηκε. Ο Αΐσωπος την πίστεψε και επειδή ήθελε να ανταποδώσει στον κύριό του την άχαριστία του, της έκανε έρωτα έννια φορές, και της είπε «Κυρία, άλλο δέν δύναμαι». Αυτή πού είχε πια πείρα των προσόντων του, είπε «Αν δέν συμπληρώσεις τις δέκα φορές, δέν λαμβάνεις τίποτε». Ο Αΐσωπος έβαλε λοιπόν τὰ δυνατά του κι έκανε τὸ δέκατο

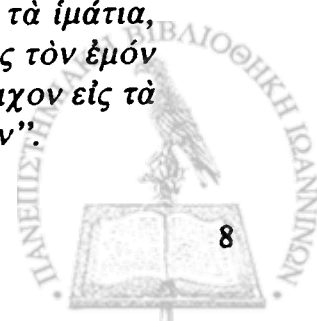
- 5 γει “ἄνδρες πολῖται, οἶδατε ὅτι πολλοὶ εἰσιν ποταμοὶ χεῖμαρροὶ τε
 ἀέναοι καὶ ἄλλοι, οἵτινες εἰς τὴν θάλασσαν ἐπιρρέουσι. εἰ δὲ μόνον
 τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν ἔθηκα τὴν συνθήκην, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς ποτα-
 μούς, κλεισάτω οὖν ὁ ἀντίδικός μου τὰ στόματα τῶν ποταμῶν, ἵνα μὴ
 10 σὺν τῇ θαλάσσει καὶ τοὺς ποταμούς ἐκπίω.” καὶ νενίκηκεν ὁ φιλόσο-
 φος. ἐγένετο δὲ κραυγὴ τῶν ὄχλων τιμώντων τὸν Ξάνθον. ὁ δὲ σχο-
 λαστικὸς πεσὼν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ξάνθου λέγει “καθηγητά, μέγας
 εἶ, νενίκηκας, ὁμολογῶ. παρακαλῶ δὲ συλλυθῆναι τὰς συνθήκας.” καὶ
 διέλυσαν τὰς συνθήκας.

I μέλλων Perry: μέλλον (non μέλλο) G || 2 post συνθηκοφύλαξ commate distinxi || ἦκεν
 Dölger: ἦοκεν G “dubitans retinui, coll. ἔωκα ab ἴημι” Perry || 3 ὁ σχολαστικὸς G: immo ὁ
 συνθηκοφύλαξ || 6 καὶ ante ἀέναοι add. Perry || ἀέναοι scripsi: ἀένναοι G || καὶ ἄλλοι secl.
 Perry || ἐπιρρέουσι scripsi: ἀπορρέονται G || 7 εἰ G: ἐγὼ ci. Perry qui εἰ pro εἰ legit || 8 post
 ποταμούς commate distinxi: puncto dist. Perry || 12 συλλυθῆναι Perry: σὺν λυθῆναι G.

74. Ἀἴσωπος τῷ Ξάνθῳ λέγει “δέσποτα, τὸν βίον σου ἔσωσα· ἄ-
 ξιὸς εἰμι ἐλευθερίας τυχεῖν.” Ξάνθος· “οὐκ ἠσυχάζεις; τοῦτο γὰρ κά-
 γῶ οὐκ ἐν<ε>νόουν;” ὁ δὲ Αἴσωπος λυπηθεὶς, οὐκ ἐπὶ τὸ <μῆ> λα-
 βεῖν τὴν ἐλευθερίαν ἀλλ’ ἐπὶ τὸ ἀχαριστηθῆναι, ἀνείχετο. καὶ εἶπεν ὁ
 5 Ξάνθος “τὴν ἐμὴν σωτηρίαν...” [Αἴσωπος δὲ ἀχαριστηθεὶς ἐλυπήθη,
 καὶ φησι “μεῖνόν με· ἐγὼ σε ἀνταμυνοῦμαι.”

3 ἐνενοῦν Dölger: εὐνόουν G ἐνόουν Perry || μῆ suppl. Perry || 4 ἀνείχετο Perry: εὐνήχετο
 G.

75. Ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν μονωθεὶς, ἐκδυσάμενος καὶ τὰς χει-
 ρας ἑαυτοῦ κροτῶν καὶ τινάσσων, ἤρξατο ποιεῖν τὸ ποιμενικὸν καὶ
 ἄτακτον σχῆμα. ἡ δὲ τοῦ Ξάνθου γυνή, ἐκ τοῦ οἴκου αἴφνης καταλα-
 βοῦσα, φησὶν “Αἴσωπε, τί τοῦτο;” ὁ δὲ λέγει “κυρία, εὐεργετοῦμαι
 καὶ τὴν γαστέρα ὠφελεῖ.” θεασαμένη δὲ ἐκείνη τὸ μῆκος καὶ τὸ πά-
 χος τῆς αἰδοῦς αὐτοῦ ἐάλω, καὶ ἐπιλαθομένη τῆς ἀμορφίας αὐτοῦ εἰς
 ἔρωτα ἐτρώθη. φωνήσασα δὲ αὐτὸν κατ’ ἰδίαν φησὶ “νῦν μοι ἐὰν τὰ
 ἀρεστὰ ποιήσης μὴ ἀντιπίπτων, ἔση εὐφραινόμενος πλεῖον τοῦ κυ-
 ρίου σου.” ὁ δὲ πρὸς αὐτήν· “οἶδας ὅτι <ἐὰν> ὁ δεσπότης μου τοῦτο
 μάθη οὐ μικρὸν ἐπάξιον λυγρὸν ἀνταμείψει.” ἡ δὲ γελάσασα ἔφη “ἐ-
 ἂν μοι δεκάκις συνέλθης, στολὴν σοι ἱματίων χαρίσομαι.” ὁ δὲ φησὶν
 “ὁμοσόν μοι.” ἐκείνη δὲ καπριῶσα ὤμοσεν αὐτῷ. ὁ δὲ Αἴσωπος πι-
 στεύσας, θέλων δὲ καὶ τῷ δεσπότῃ ἀνταμύνασθαι, ἐπετέλει τὸ πάθος
 ἕως ἐννέα, καὶ φησὶ “κυρία, ἄλλο οὐ δύναμαι.” ἡ δὲ πείραν λαβοῦσα
 λέγει “εἰ μὴ τὰ δέκα πληρώσεις οὐδὲν λαμβάνεις.” πολλὰ οὖν κοπιᾶ-
 σας τὸ δέκατον εἰς τὸν μηρὸν ἐτέλεσεν καὶ φησὶ “δός μοι τὰ ἱμάτια,
 ἐπεὶ ἐγκαλῶ κατὰ σοῦ τῷ δεσπότῃ.” ἔφη δὲ ἡ γυνή “ἐγὼ εἰς τὸν ἐμόν
 σε ἐμισθωσάμην ἀγρὸν σκάπτειν· σὺ δὲ ὑπερβάς τὸ μεσότοιχον εἰς τὰ
 τοῦ γείτονος ἔσκαψας. ἀπόδος οὖν, καὶ λάβε τὴν στολὴν”.

στό μερί της, καὶ εἶπε «Δώσε μου τὴ φορεσιά, ἀλλιῶς θὰ σὲ καταγγείλω στὸ ἀφεντικό». Καὶ ἡ γυναῖκα τοῦ Ξάνθου εἶπε « Ἐγὼ σὲ μίσθωσα γιὰ νὰ σκάψεις τὸ χωράφι μου, κι ἐσύ πέρασες τὴ μεσοτοιχία κι ἔσκαψες στὸ χωράφι τοῦ γείτονα. Δώσε μου λοιπὸν ὅ,τι μοῦ χρωστᾶς καὶ πάρε τὴ φορεσιά».

76. Ὄταν γύρισε ὁ Ξάνθος, ὁ Αἴσωπος πῆγε σ' αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε «Κρίνε με μαζί μὲ τὴν κυρία μου». Ὁ Ξάνθος τ' ἄκουσε καὶ εἶπε «Τί;» Κι ὁ Αἴσωπος εἶπε « Ἀφεντικό, ἡ κυρία βάδιζε μαζί μου ὅταν εἶδε μιὰ βερικοκκιά γεμάτη καρπούς. Κι ὅταν εἶδε ἓνα κλαδὶ γεμάτο τὸ πεθύμησε καὶ μοῦ εἶπε "Ἄν μπορέσεις μὲ μιὰ πετριά νὰ μοῦ ρίξεις δέκα βερικοκκα, σοῦ δίνω μιὰ φορεσιά'. Κι ἐγὼ λοιπὸν μὲ μιὰ πετριά τῆς ἔρριξα εὐστοχα δέκα, ἀλλὰ ἓνα ἀπὸ αὐτὰ ἔλαχε νὰ πέσει στὴν κοπριά, καὶ τώρα δὲν θέλει νὰ μοῦ δώσει τὴ φορεσιά». Κι ἐκείνη τὸν ἄκουσε καὶ εἶπε στὸν ἄνδρα τῆς « Ὁμολογῶ πὼς πῆρα τὰ ἐννέα, ἀλλὰ αὐτὸ πού ἔπεσε στὴν κοπριά δὲν τὸ ὑπολογίζω. Ἄς ρίξει λοιπὸν πάλι κι ἄς μοῦ τινάξει τὸ ἓνα πού μένει καὶ ἄς πάρει τὴ φορεσιά». Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Δὲν μοῦ εἶναι πιὰ γόνιμος ὁ καρπός». Ὁ Ξάνθος ἔκρινε νὰ δοθεῖ ἡ φορεσιά στὸν Αἴσωπο καὶ λέει «Αἴσωπε,] μιὰ καὶ εἶμαι κι ἐγὼ κουρασμένος, μέχρι νὰ γίνει τὸ δεῖπνο, ἔλα μαζί μου ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα νὰ περπατήσουμε καὶ συγχρόνως θὰ μοῦ τινάξεις καὶ τὸ ὑπόλοιπο βερικοκκο καὶ θὰ τὸ φέρεις στὴν κυρία σου γιὰ νὰ πάρεις τὰ ροῦχα». Κι ἐκείνη εἶπε «Νὰ μὴ σοῦ βάλει ἀπὸ αὐτά, κι ἐγὼ, ὅπως πρόσταξες, θὰ τοῦ δώσω τὰ ροῦχα».

77. Ὁ κύριος εἶπε «Μιὰ καὶ εἶσαι καινούργιος, βγὲς ἔξω καὶ δὲς μπροστὰ στὴν πόρτα ἂν εἶναι κανένας κακὸς οἰωνός. Ἄν δεῖς ἓνα ζευγάρι κουροῦνες νὰ στέκεται μπροστὰ στὴν πόρτα, κάλεσέ με, γιὰ τὸ σημάδι δηλοῖ εὐτυχία σ' αὐτὸν πού τὸ εἶδε». Ὁ Αἴσωπος βγῆκε ἔξω καὶ εἶδε νὰ στέκεται κατὰ τύχην ἓνα ζευγάρι κουροῦνες μπροστὰ στὴν πόρτα. Μπῆκε μέσα καὶ εἶπε « Ἀφεντικό, εἶναι καιρὸς νὰ βγεῖς ἔξω, γιὰ τὸ στέκεται ἐκεῖ ἓνα ζευγάρι κουροῦνες». Ὁ κύριος λέει «Πᾶμε». Μέχρι ὅμως νὰ βγεῖ ἔξω, ἡ μιὰ κουρούνα πέταξε, κι ὅταν ὁ ἀφέντης βγῆκε ἔξω βλέπει μόνο μιὰ κουρούνα καὶ λέει «Καταραμένε, δὲν σοῦ εἶπα ἂν δεῖς ἓνα ζευγάρι κουροῦνες, κάλεσέ με;» Κι ἐσύ μὲ κάλεσες, ἐνῶ εἶδες μιὰ μόνο κουρούνα;» Ὁ Αἴσωπος εἶπε « Ἡ μιὰ πέταξε, ἀφέντη». Ὁ κύριος εἶπε « Ἐσὺ καὶ τώρα ἔκανες πάλι σφάλμα. Γδύστε τον. Φέρτε τὸ μαστίγιον». Καὶ ὁ Αἴσωπος ἔφαγε τὸ ξύλο τῆς χρονιάς

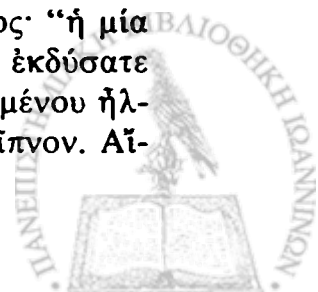

76. Ὁ δὲ Αἴσωπος ἐλθόντι τῷ Ξάνθῳ προσῆλθε καὶ φησι “κριθῆναι <με> μετὰ τῆς κυρίας μου ἐπὶ σοί.” ὁ δὲ ἀκούσας, “τί;” φησι. καὶ ὁ Αἴσωπος· “δέσποτα, ἡ κυρία μετ’ ἐμοῦ πορευομένη εἶδε κοκκυμηλέαν κατάκαρπον. θεασαμένη κλάδον ἕνα πλήρη ἐπιθυμήσασα λέγει ‘ἐὰν δυνήσῃ ἐνὶ λίθῳ βαλεῖν μοι δέκα κοκκύμηλα παρέχω σοι στολὴν ἱματίων.’ βαλὼν οὖν ἐγὼ εὐστόχως ἐνὶ λίθῳ ἤνεγκα αὐτῇ δέκα, ἐν δὲ ἐξ αὐτῶν ἔλαχεν εἰς κόπρον ἐμπεσεῖν, καὶ νῦν οὐ θέλει μοι τὴν στολὴν δοῦναι.” ἀκούσασα δ’ ἐκείνη λέγει τῷ ἀνδρὶ “ὁμολογῶ εἰληφέναι τὰ ἐννέα, τὸ δὲ εἰς τὴν κόπρον οὐ λογίζομαι· βαλλέτω οὖν πάλιν καὶ ἔκτιναξάτω μοι τὸ ἐν κοκκύμηλον, καὶ λαμβανέτω τὰ ἱμάτια.” Αἴσωπος ἔφη “οὐκέτι μοι ὁ καρπὸς εὐγονεῖ.” ἔκρινεν οὖν Ξάνθος δοθῆναι τῷ Αἰσώπῳ τὴν στολὴν καὶ φησι πρὸς αὐτὸν “Αἴσωπε,]

f.50r /ἐπεὶ κάγῳ ἀκηδιώδης εἰμί, ἕως τὰ πρὸς τὸ δεῖπνον γένηται, ἐλθὲ σὺν ἐμοὶ ἔξω τῆς πύλης διακινήσωμεν ἅμα δὲ καὶ τὸ ὑπόλοιπον τινάξῃς <μοι> κοκκύμηλον καὶ ἐνέγκῃς τῇ κυρίᾳ σου, ἵνα τὰ ἱμάτια λάβῃς.” <ἡ δὲ εἶπεν “μὴ θέλῃς, κύρι, ἵνα σοι βάλῃ ἐξ αὐτῶν, ἐγὼ δέ, ὡς ἐκέλευσας, δώσω τὰ ἱμάτια.”>

I “exciderat, non ex ipso codice G sed iam e fonte eius, folium continens fabulam de Aesopi cum domina sua facta sponsione; vide W et Studies 7 sqq.” Perry: textum versionis W in italicis impressum huc transtulit || ἀκηδιώδης (“id est languidus”) Perry: ἀκιδιώδης G || 2 ἵνα ante διακινήσωμεν add. Perry, sed cf. La Penna op. cit. p. 269 || 3 μοι supplevi ex W || 4 ἡ δὲ εἶπεν suppl. Perry ex W (codd. O et Lo) || μὴ θέλῃς, κύρι, ἵνα σοι βάλῃ ἐξ αὐτῶν supplevi ex O: οὕτως ποιεῖτω, κύριε add. Perry ex Lo (ita faciat, domine) || 5 ἐγὼ — ἱμάτια suppl. Perry ex O et Lo || post ἱμάτια add. Perry ὁ Ξάνθος τῷ Αἰσώπῳ λέγει ex W.

77. Ὁ δεσπότης “ἐπειδὴ σὺ νεώνητος εἶ, ἐξελθε καὶ ἴδε πρὸ τοῦ πυλῶνος εἰ οἰωνός τις ἐστὶ δύσκολος. ἐὰν ἴδῃς δικόρωνον ἐστὸς πρὸ τοῦ πυλῶνος, κάλει με· εὐφροσύνην γὰρ δηλοῖ τὸ σημεῖον τῷ ἰδόντι.” προελθὼν οὖν ὁ Αἴσωπος θεωρεῖ κατὰ τύχην δικόρωνον ἐστηκὸς πρὸ τοῦ πυλῶνος καὶ εἰσελθὼν τῷ Ξάνθῳ λέγει “δέσποτα, καιρὸς ἐστὶ τοῦ προελθεῖν σε· δικόρωνον γὰρ εἰστήκει.” ὁ δεσπότης· “ἄγωμεν.” <ἔ>ως δὲ ἐξῆλθεν, ἀνέπτῃ ἡ μία κορώνη, καὶ προσελθὼν ὁ δεσπότης θεωρεῖ μίαν καὶ λέγει “κατάρατε, οὐκ εἶπόν σοι ‘ἐὰν δικόρωνον ἴδῃς κάλει με;’ σὺ δὲ μονοκόρωνον ἰδὼν ἐκάλεσάς με;” Αἴσωπος· “ἡ μία ἐξέπτῃ, δέσποτα.” ὁ δεσπότης· “σὺ μὲν καὶ νῦν ἡμαρτες. ἐκδύσατε αὐτόν. ἱμάντας φέρετε.” ἐδάρῃ ἐπιμελῶς. ἔτι δὲ αὐτοῦ δερομένου ἤλθεν τις τῶν φίλων τοῦ Ξάνθου δούλος καλῶν αὐτὸν ἐπὶ δεῖπνον. Αἴ-

του. Ὅμως τὴν ὥρα ποὺ τὸν ἔδερναν, ἦρθε ἓνας δοῦλος ἐνὸς ἀπὸ τοὺς φίλους τοῦ Ξάνθου καὶ τὸν κάλεσε γιὰ δεῖπνο. Κι ὁ Αἴσωπος εἶπε « Ἀφεντικό, ἄδικα μὲ δέρνεις». Ὁ Ξάνθος ρώτησε «Γιατί ἄδικα;» Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Γιατί ἐσύ εἶπες ὅτι τὸ ζευγάρι οἱ κουροῦνες εἶναι καλὸ σημάδι καὶ τυχερό· ἐγὼ εἶδα ἓνα ζευγάρι καὶ μέχρι νὰ ἔρθω νὰ σοῦ τὸ μηνύσω, ἢ μιὰ κουρούνα πέταξε. Κι ἐσύ ποὺ βγῆκες ἔξω καὶ εἶδες μιὰ κουρούνα μοναχὴ πῆρες πρόσκληση γιὰ δεῖπνο, ἐνῶ ἐγὼ ποὺ εἶδα τὸ ζευγάρι τὶς κουροῦνες πῆρα ἓνα βρωμόξυλο. Συνεπῶς οἱ οἰωνοὶ καὶ τὰ σημάδια εἶναι μάταια». Κι αὐτὸ τὸ θαύμασε ὁ Ξάνθος καὶ εἶπε « Ἀφήστε τον, μὴ τὸν δέρνετε πιά», καὶ εἶπε πῶς θὰ πάει στὸ δεῖπνο.

[77a. Μετὰ ἀπὸ λίγες ἡμέρες ὁ Ξάνθος κάλεσε τὸν Αἴσωπο καὶ τοῦ εἶπε «Κάνε μας ἓνα καλὸ γεῦμα, γιατί κάλεσα τοὺς φοιτητές μου». Ὁ Αἴσωπος τακτοποίησε ὄλα γιὰ τὴ συνεστίαση, κι ὅπως ἡ κυρία του ἦταν ξαπλωμένη στὸ κρεβάτι τῆς τραπεζαρίας, τῆς εἶπε «Πρόσεχε τὸ τραπέζι, κυρία μου, μήπως ἔλθει ἢ σκύλα καὶ φάει κανένα ἀπὸ τὰ φαγητά». Κι ἐκείνη τοῦ εἶπε «Πήγαινε καὶ μὴν ἔχεις καμιὰ φροντίδα γι' αὐτά, γιατί ἐμένα καὶ ὁ κῶλος μου ἔχει μάτια». Ὁ Αἴσωπος ἀπασχολήθηκε μὲ κάποια ἄλλη δουλειὰ καὶ ὅταν ἦρθε πάλι στὴν τραπεζαρία βρῆκε τὴν κυρία του νὰ κοιμᾶται καὶ τὰ ὀπίσθιά της νὰ εἶναι πάνω στὸ τραπέζι. Φοβήθηκε μήπως ἢ σκύλα ἀνέβει στὸ τραπέζι καὶ τὸ χαλάσει, καὶ θυμήθηκε ποὺ ἡ κυρία του εἶχε πεῖ ὅτι «ἐμένα καὶ ὁ κῶλος ἔχει μάτια», τῆς ἀνασκούμπωσε τὰ ροῦχα, ξεγύμνωσε τὰ ὀπίσθιά της καὶ τὴν ἄφησε ἔτσι ξαπλωμένη. Ὅταν ὁ Ξάνθος ἦρθε μὲ τοὺς φοιτητές του, μπῆκαν γιὰ τὸ γεῦμα. Ὅταν τὴν εἶδαν ξεγυμνωμένη νὰ κοιμᾶται, ντράπηκαν καὶ γύρισαν ἀλλοῦ τὰ μάτια τους. Κι ὁ Ξάνθος εἶπε στὸν Αἴσωπο «Τί εἶναι ἐτοῦτο, καταραμένε;» Κι αὐτὸς εἶπε « Ἀφεντικό, ἐγὼ ἤμουν ἀπασχολημένος μὲ τὶς ἐτοιμασίες τοῦ γεύματος κι εἶπα στὴν κυρία μου νὰ προσέχει τὸ τραπέζι, μήπως ἢ σκύλα μπεῖ καὶ φάει τίποτα. Κι αὐτὴ μοῦ εἶπε Ἐπῆγαινε καὶ μὴν ἔχεις καμιὰ φροντίδα γι' αὐτό, γιατί ἐμένα καὶ ὁ κῶλος μου ἔχει μάτια'. Τώρα λοιπόν, ὅπως βλέπεις, κύριέ μου, κοιμᾶται, κι ἐγὼ τὴν ξεγύμνωσα ἔτσι ποὺ τὰ μάτια τοῦ κῶλου της νὰ κοιτᾶνε τὸ τραπέζι». Καὶ ὁ Ξάνθος εἶπε « Ἐνα σωρὸ φορές, δραπέτη, μ' ἔχεις ἐξευτελίσει, ἀλλὰ ποτὲ μέχρι τώρα δὲν μοῦ σκάρωσες τίποτε χειρότερο, ἔτσι ποὺ ντρόπιασες κι ἐμένα καὶ τὴν κυρία σου. Ἀλλὰ γιὰ χάρη τῶν καλεσμένων δὲν θὰ ὀργισθῶ, γιατί θὰ βρῶ τὴν κατάλληλη ὥρα ποὺ θὰ σὲ μαστιγώσω μὲ λύσσα καὶ θὰ σὲ ἀφανίσω».

σωπος· “δέσποτα, ἀδίκως με δέρεις.” Ξάνθος· “διὰ τί ἀδίκως;” Αἰσωπος· “ὅτι σὺ εἶπας τὸ δικόρωνον καλὸν εἶναι καὶ εὐφρόσυνον· εἶδον
 15 ἐγὼ δικόρωνον καὶ προσελθὼν ἕως ἄν σοι μηνύσω <ή> μία ἐξέπτῃ.
 σὺ δὲ ἐξελθὼν καὶ ἰδὼν μονοκόρωνον ἐπὶ δεῖπνον ἐκλήθης. ἐγὼ δὲ ὁ
 τὸ δικόρωνον ἰδὼν πληγὰς ἔλαβον. οὐκοῦν εἰς μάτην οἰωνισμοὶ καὶ
 f.50^v σημεῖα.”/θαυμάσας καὶ ἐν τούτῳ ὁ Ξάνθος λέγει “ἑάσατε, μηκέτι αὐ-
 τὸν δέρετε,” εἰπὼν ἐλεύσεσθαι ἐπὶ δεῖπνον.

1 ὁ δεσπότης secl. Perry || σὺ νεώνητος εἰ scripsi: σὺνεόνητος εἰ G δεδώνιστος (δεδόνιστος O) εἰμι Oλ οἰωνιστής εἰμι Perry || 2 εἰ οἰωνός τις ἐστι Perry: ἠοιδονιστής ἐστι G || hic et infra δικόρωνον Perry: δικόρονον G || ἐστὸς Perry: ἐστῶς G || 3 ἰδόντι Perry secutus Post: εἰδοῖτι G || 4 ἐστηκός Perry: ἐστηκῶτος G || 6 εἰστήκει Perry: εἰστήκη G || 7 ἕως scripsi, cf. infra l. 15 ἕως ἄν σοι μηνύσω: ὡς G || ἀνέπτῃ Perry: ἀνίπτῃ G || 8 ἰδῆς Perry: ἰδός G || 10 ἐξέπτῃ scripsi: ἐξήπτῃ G ἐξέπτα Perry ἐξίπτῃται Charitonidis || σὺ μὲν καὶ νῦν La Penna: νῦν μὲν καὶ νῦν G “sensu rhetorico iam iam” dubit. retinuit Perry νῦν μὲν [καὶ νῦν] dub. Perry in apparatu νῦν μὲν καινόν Post || 14 τὸ scripsi: τὸν G || 15 μηνύσω scripsi: ἐμήνυον G || ἡ supplevi || ἐξέπτῃ scripsi: ἐξήπτῃ G ἐξέπτα Perry || 18 οἰωνισμοὶ Perry: οἱ ὄνισμοὶ G.

[77a. Μεθ' ἡμέρας δέ τινας προσκαλεσάμενος ὁ Ξάνθος τὸν Αἰσωπον ἔφη πρὸς αὐτὸν “ποίησον ἡμῖν ἄριστον καλόν· σχολαστικούς γὰρ κέκληκα.” ὁ δὲ Αἰσωπος τὰ πρὸς τὴν ἐστίασιν αὐτῶν εὐτρεπίσας, καὶ τῆς κυρίας αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κλίνης ἀνακειμένης, ἔφη πρὸς αὐτὴν ὁ Αἰσωπος “πρόσεχε τῇ τραπέζῃ, κυρία μου, μή πως ἐλθοῦσα ἢ κύνα καταφάγῃ τι τῶν ἐδεσμάτων.” ἡ δὲ ἔφη πρὸς αὐτὸν “ἄπελθε μηδὲν περὶ τούτων φροντίζων· ἐμοῦ γὰρ καὶ ὁ κῶλος ὀφθαλμοὺς ἔχει.” τοῦ δὲ Αἰσώπου εἰς ἑτέραν χρεῖαν ἀσχολουμένου καὶ πάλιν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐλθόντος, εὔρε τὴν κυρίαν αὐτοῦ κοιμωμένην καὶ τὰ ὄπισθεν αὐτῆς ἐπὶ τῆς τραπέζης ὑπάρχοντα. ὁ δὲ φοβηθεὶς μή πως ἢ κύνα ἀνελθοῦσα ἀχρειώσῃ τὴν τράπεζαν, ἀναμνησθεὶς τῆς κυρίας αὐτοῦ εἰπούσης ὅτι “ἐμοῦ καὶ ὁ κῶλος ὀφθαλμοὺς ἔχει,” ἀνακομβώσας αὐτῆς τοὺς χιτῶνας καὶ τὰ ὄπισθεν αὐτῆς γυμνώσας εἶασεν αὐτὴν κεῖσθαι οὕτως. τοῦ δὲ Ξάνθου σὺν τοῖς σχολαστικοῖς ἐλθόντος ἀνῆλθον ἐπὶ τὸ ἄριστον. ἰδόντες οὖν αὐτὴν γεγυμνωμένην καὶ ὑπνώττουσαν, αἰσχυνθέντες ἀπέστρεψαν τὰς ὄψεις αὐτῶν. ὁ δὲ Ξάνθος ἔφη πρὸς τὸν Αἰσωπον “τί τοῦτο, ὦ κατάρατε;” ὁ δὲ φησι “δέσποτα, ἐμοῦ πρὸς τὴν θεραπείαν ὑμῶν ἡσχολημένου εἶπον τῇ κυρίᾳ μου προσέχειν τῇ τραπέζῃ μή πως ἀνελθοῦσα ἢ κύνα καταφάγῃ τι. αὐτὴ δὲ ἔφη πρὸς με “ἄπελθε μηδὲν περὶ τούτου φροντίζων· ἐμοῦ γὰρ καὶ ὁ κῶλος ὀφθαλμοὺς ἔχει.” ἀρτίως οὖν, ὡς ὄρας, κύριέ μου, ὑπνοῖ· ἐγὼ δὲ ἐγύμνωσα αὐτὴν ὅπως οἱ τοῦ κῶλου αὐτῆς ὀφθαλμοὶ ὀρῶσι τὴν τράπεζαν.” καὶ ὁ Ξάνθος· “πλειστάκις με, ὦ δραπετά, ἡχρειώσας, τούτου δὲ ἀχρειότερον οὐπω εἰργάσω, αἰσχύνας κάμῃ καὶ τὴν κυρίαν σου. ἀλλὰ διὰ τοὺς κεκλημένους οὐκ ὀργισθήσομαι· εὐρήσω γὰρ ὄραν ὅτε μαστιγώσω σε σφοδρῶς καὶ ἀπολέσω σε.”]

77b. Μετά από λίγο καιρό ο Ξάνθος κάλεσε κάμποσους ρήτορες και φιλοσόφους κι είπε στον Αΐσωπο «Στάσου στην εξώθυρα και μὴν ἀφήσεις κανένα ἀμόρφωτο νὰ μπεῖ στὸ σπίτι μου παρὰ μόνο τοὺς σοφοὺς». Τὴν ὥρα τοῦ γεύματος ὁ Αἰσωπος ἔκλεισε τὴν ἐξώθυρα τοῦ σπιτιοῦ καὶ κᾶθησε ἀπὸ μέσα. Ἦρθε ἓνας ἀπὸ τοὺς καλεσμένους κι ἔκρουσε τὴν ἐξώθυρα, κι ὁ Αἰσωπος τοῦ εἶπε «Τί σείει ὁ σκύλος;» Κι αὐτὸς νόμισε ὅτι τὸν ἀποκάλεσε σκύλο, θύμωσε κι ἔφυγε. Ἔτσι λοιπὸν ὁ Αἰσωπος εἶπε σὲ πολλοὺς κι ὅλοι ἔφευγαν ἐπειδὴ νόμιζαν ὅτι τὰ λόγια τοῦ Αἰσωπου ἦταν βρισιά. Ὅμως κάποιος ἦρθε κι ἔκρουσε τὴν ἐξώθυρα, κι ὁ Αἰσωπος τοῦ εἶπε «Τί σείει ὁ σκύλος;» Κι αὐτὸς εἶπε «Τὴν οὐρά». Κι ὁ Αἰσωπος πού τὸν ἄκουσε νὰ ἀπαντᾷ καλὰ, τοῦ ἀνοιξε καὶ τὸν ἔβαλε μέσα. Ἐπειτα πῆγε στὸν κύριό του καὶ εἶπε «Ἄφεντικό, δὲν ἦρθε κανένας ἄλλος φιλόσοφος νὰ φάει μαζί σου, παρὰ μόνο ἐτοῦτος». Κι ὁ Ξάνθος λυπήθηκε πολὺ, γιατί νόμιζε ὅτι τὸν γέλασαν. Τὴν ἄλλη ἡμέρα αὐτοὶ ἦρθαν στὸ φροντιστήριό καὶ λένε στὸν Ξάνθο «Καθηγητά, φαίνεται πὼς ἐπιθυμοῦσες νὰ μᾶς ἐξευτελίσεις κι ἐπειδὴ δὲν τολμοῦσες νὰ μᾶς τὸ κάνεις κατάμουτρα, ἔστησες τὴν ἐξώθυρα τὸν κακάσχημο Αἰσωπο, γιὰ νὰ μᾶς βρίσει καὶ νὰ μᾶς ἀποκαλέσει σκύλους». Κι ὁ Ξάνθος εἶπε «Εἶδατε κανένα ὄνειρο ἢ εἶναι ἀλήθεια;» Καὶ οἱ φοιτητὲς εἶπαν «Ἄν τώρα δὲν κοιμώμαστε, εἶναι ἀλήθεια». Κι ὁ Ξάνθος «Καλέστε μου τὸν Αἰσωπο». Κι ὅταν αὐτὸς ἦρθε, ὁ Ξάνθος τοῦ εἶπε «Λέγε μου, κάθαρμα, γιατί τοὺς φίλους καὶ τοὺς φοιτητὲς μου ἀντὶ νὰ τοὺς βάλεις μέσα στὸ σπίτι μου μὲ ὅλες τὶς τιμὲς γιὰ νὰ εὐφρανθοῦν μαζί μου, τοὺς ἐξευτέλισες καὶ τοὺς ἔβρισες κι ἔτσι ἄτιμα τοὺς ἔδιωξες πίσω;» Κι ὁ Αἰσωπος εἶπε «Ἄφεντικό, ἐσὺ δὲν μοῦ εἶπες Ἰμὴν ἀφήσεις κανένα ἀπὸ τοὺς ἀνόητους νὰ μπεῖ στὸ σπίτι μου, παρὰ μόνο ρήτορες καὶ φιλοσόφους;» Κι ὁ Ξάνθος εἶπε «Ναί. Καὶ τί μ' αὐτό, σκιάχτρο; Αὐτοὶ δὲν εἶναι σοφοί;» Κι ὁ Αἰσωπος εἶπε «Ὁχι, εἶναι μάλιστα καὶ πολὺ ἄσχετοι, γιατί ἔκρουσαν τὴν ἐξώθυρα τὴν ὥρα πού ἐγὼ στεκόμουν ἀπὸ μέσα, καὶ τοὺς ρωτοῦσα Ἰτί σείει ὁ σκύλος;» καὶ κανένας ἀπ' αὐτοὺς δὲν ἤξερε αὐτὸ τὸ ρῆμα, κι ἔτσι πού ἦσαν ἀνόητοι δὲν τοὺς ἔβαλα μέσα, παρὰ μόνο ἐτοῦτον πού μοῦ ἀποκρίθηκε σωστά», κι ἔδειξε ἐκεῖνον πού εἶχε γευματίσει μὲ τὸν κύριό του. Ἄφου ὁ Αἰσωπος ἔδωσε αὐτὲς τὶς ἐξηγήσεις, εἶπαν ὅτι μίλησε σωστά.]

78. Ὁ Ξάνθος βγῆκε μὲ τὸν Αἰσωπο στὸ προάστειο καὶ χαιρόταν τὴ συντροφιά του. Ἐφθασαν στὰ μνήματα καὶ ὁ Ξάνθος χαιρόταν νὰ διαβάζει τὶς ἐπιτάφιας ἐπιγραφές. Κι ὁ Αἰσωπος εἶδε πάνω σ' ἓνα μνήμα χαραγμένα γράμματα χωρὶς κανένα νόημα, Α Β Δ Ο Ε Θ Χ· τὰ ἔδειξε στὸν Ξάνθο καὶ τὸν ρώτησε «Τί νὰ εἶναι ἄραγε αὐτά;» Ὁ Ξάνθος ζήτησε νὰ καταλάβει τί εἶναι ἢ ἐπιγραφή καὶ τί σημαίνει, κι ἐπειδὴ δὲν ἔβρισκε, στενοχωρήθηκε φοβερά, ἔχασε τὸ κέφι του καὶ βρέθηκε σὲ ἀπορία, γιατί ἂν καὶ φιλόσοφος δὲν ἔβρισκε τὴ λύση τῆς ἐπιγραφῆς, καὶ εἶπε «Αἰσωπε, τί ἐννοεῖ;» Κι ὁ Αἰσωπος πού τὸν εἶδε νὰ βασανίζεται, ἐνῶ ὁ ἴδιος εἶχε δεχθεῖ τὴ θεία χάρη καὶ εἶχε πάρει τὴ φρονιμάδα ἀπὸ τὶς Μοῦσες, λέει «Ἄφεντικό, ἂν μ' αὐτὴ τὴν πλάκα σοῦ βρῶ ἓνα θησαυρὸ χρυσὰ νομίσματα, τί θὰ μοῦ δώσεις;» Ὁ-

[77b. Μετ' οὐ πολὺ δὲ ῥήτορας καὶ φιλοσόφους τοῦ Ξάνθου καλέσαντος ἔφη τῷ Αἰσώπῳ “πρὸ τοῦ πυλῶνος σταθεῖς μὴ ἐάσης τινι τῶν ἰδιωτῶν ἀνδρῶν εἰσελθεῖν ἐν τῷ οἴκῳ μου, ἀλλ' ἢ μόνους τοὺς σοφοὺς.” τῇ δὲ ὥρᾳ τοῦ ἀρίστου κλείσας ὁ Αἰσωπος τοὺς τοῦ οἴκου πυλῶνας ἐκαθέζετο ἔσωθεν. ἐλθόντος δὲ τινος τῶν κεκλημένων καὶ κρούσαντος τῷ πυλῶνι ὁ Αἰσωπος ἔφη αὐτῷ “τί σείει ὁ κύων;” ὁ δὲ ἠγησάμενος ὅτι κύνα αὐτὸν ἀπεκάλεσεν, ὀργισθεὶς ἀνεχώρησεν. οὕτως οὖν τοῦ Αἰσώπου <πρὸς> πολλοὺς ἀπολογουμένους ἀνεχώρουν ἅπαντες, ὕβριν τὸν λόγον νομίζοντες εἶναι. εἰς δὲ ἐλθὼν καὶ τῷ πυλῶνι κρούσας, ἔφη αὐτῷ ὁ Αἰσωπος “τί σείει ὁ κύων;” ὁ δὲ φησι “τὴν κέρκον.” καὶ ὁ Αἰσωπος τοῦτον ἀκούσας καλῶς ἀπολογησάμενον ἀνοίξας εἰσήγαγεν αὐτόν. ἀπελθὼν δὲ πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ ἔφη “δέσποτα, ἕτερος φιλόσοφος οὐκ ἦλθε τοῦ συνεστιαθῆναί σοι, εἰ μὴ οὗτος μόνος.” ὁ δὲ Ξάνθος ἐλυπήθη πάνυ, προσδοκῶν ὅτι παρελογίσαντο αὐτόν. τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντων αὐτῶν ἐν τῇ διατριβῇ, λέγουσι τῷ Ξάνθῳ “καθηγητά, ὡς ἔοικεν ἐπιθυμῶν τοῦ ἐξουδενῆσαι ἡμᾶς, καὶ αἰδούμενος, ἔστησας πρὸ τοῦ πυλῶνος τὸν σαπρὸν Αἰσωπον, ὅπως ὑβρίσει καὶ κύνας ἡμᾶς ἀποκαλέσει.” καὶ ὁ Ξάνθος· “ὄραμα τοῦτο ἢ ἀληθές;” καὶ οἱ σχολαστικοί· “εἰ οὐ κοιμώμεθα, ἀλήθειά ἐστι.” καὶ ὁ Ξάνθος· “Αἰσωπόν μοί τις καλεσάτω.” τούτου δὲ ἐλθόντος ἔφη ὁ Ξάνθος “λέγε μοι, κάθαρμα, διὰ τί τοὺς ἐμοὺς φίλους καὶ φοιτητάς, ἀντὶ τοῦ μετὰ πάσης τιμῆς εἰσαγαγεῖν σε αὐτοὺς ἐν τῷ οἴκῳ μου τοῦ συνευφρανθῆναί μοι, ἐξουθένησας καὶ ὕβρισας καὶ ἀτίμους αὐτοὺς ἀπέστρεψας;” καὶ ὁ Αἰσωπος· “δέσποτα, οὐ σύ μοι εἴρηκας ‘μὴ ἐάσης τινὶ τῶν ἀνοήτων ἀνδρῶν εἰσελθεῖν ἐν τῷ οἴκῳ μου, εἰ μὴ ῥήτορας καὶ φιλοσόφους;” καὶ ὁ Ξάνθος “ναί,” φησι, “καὶ τί, μορμολύκιον; οὗτοι οὐκ εἰσὶ τῶν σοφῶν;” καὶ ὁ Αἰσωπος· “οὐχί, ἀλλὰ καὶ πάνυ ἰδιῶται ὑπάρχουσι. τῷ γὰρ πυλῶνι τῷ σῷ προσκεκρουκότες, ἐμοῦ ἔσωθεν ἐστῶτος, ἠρώτων αὐτούς ‘τί σείει ὁ κύων;’ καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἐπέγνω τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ διὰ τὸ ἀνοήτους ὑπάρχειν οὐκ εἰσήγαγον αὐτούς, εἰ μὴ τοῦτον μόνον τὸν σοφῶς ἀποκριθέντα μοι,” ὑποδείξας τοῦτον τὸν συνεστιαθέντα τῷ κυρίῳ αὐτοῦ. οὕτως τοῦ Αἰσώπου ἀπολογουμένου ἔφησαν αὐτὸν ὀρθῶς λέγειν.]

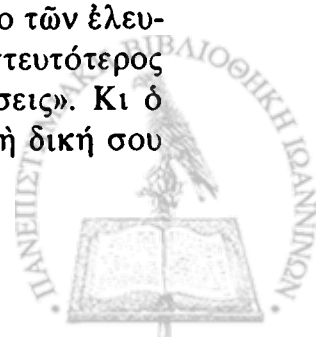
78. Καὶ ἐξῆλθεν σὺν τῷ Αἰσώπῳ εἰς τὸ προάστειον, καὶ τῇ τοῦ Αἰσώπου τερπόμενος ὁμιλία ἐγένετο ἐπὶ τὰ μνήματα καὶ τὰ ἐπιτάφια ἀναγινώσκων ἐτέρπετο. ὁ δὲ Αἰσωπος ἰδὼν ἐπὶ τινος μνήματος ἀσύμφωνα ἐγκεχαραγμένα στοιχεῖα, Α Β Δ Ο Ε Θ Χ, <ἐπιδείξας τῷ Ξάνθῳ φησί “τί ἐστὶν ἄρα ταῦτα;”> τοῦ δὲ Ξάνθου ζητοῦντος τίς ἢ ὑπογραφή καὶ τί δηλοῖ, μὴ εὐρίσκων δεινῶς ἔπασχεν ἠθύμει <τε καὶ> ἐν ἀπορίᾳ καθειστήκει, ὅτι φιλόσοφος ὢν τὴν τῶν στοιχείων οὐχ εὕρισκεν λύσιν. καὶ φησιν “Αἰσωπε, τί ἐννοεῖ;” ὁ δὲ Αἰσωπος ἰδὼν αὐτὸν στρεβλούμενον, θείας αὐτὸς μεταλαβὼν χάριτος καὶ ἀπὸ Μουσ<ῶν σχ>ῶν τὸ φρόνημα, λέγει “δέσποτα, ἐάν σοι διὰ ταύτης <τῆς> στήλης θησαυρὸν εὕρω χρυσοῦ, τί μοι δώσεις;” ὁ δεσπότης ἀκούσας λέγει “τὴν ἡμίσειαν τοῦ θησαυροῦ καὶ τὴν ἐλευθερίαν.”

ταν τὸ ἄκουσε ὁ κύριος τοῦ εἶπε «Τὸ μισὸ τοῦ θησαυροῦ καὶ τὴν ἐλευθερία».

79. Κι ὅταν τὸ ἄκουσε ὁ Αἴσωπος, πῆρε ἓνα μεγάλο κεραμίδι, βάδισε ἀπὸ τὴν πλάκα πρὸς τὰ πίσω τέσσερα βήματα, ἔσκαψε τὴ γῆ κι ἔβγαλε ἔξω ἓνα θησαυρὸ ἀπὸ χρυσὰ νομίσματα, τὸν ἔδωσε στὸν κύριό του καὶ τοῦ λέει «Ἀφεντικό, δῶσε μου ὅ,τι μοῦ ὑποσχέθηκες». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Μὰ τοὺς θεούς, δὲν θὰ σοῦ τὰ δώσω, ἂν δὲν μοῦ πεῖς μὲ ποιὸ τέχνασμα βρῆκες τὸν θησαυρὸ. Γιατὶ τὸ νὰ τὸ μάθω μοῦ εἶναι πολὺ πιὸ ἀναγκαῖο ἀπὸ τὸ εὔρημα». Ὁ Αἴσωπος λέει «Ἀφεντικό, αὐτὸς ποὺ ἔθαψε ἐδῶ αὐτὸν τὸν θησαυρὸ, ἐπειδὴ ἦταν σοφὸς ἄνθρωπος, πρόσεξε καὶ τὸν ἔκρυψε μὲ ἓνα ἀριθμὸ ἀπὸ γράμματα. Βλέπεις πῶς χάραξε τὰ πρῶτα γράμματα ἀπὸ τὶς λέξεις, γιατί λέει ἡ ἐπιγραφή: Α ἀποχώρησε πρὸς τὰ πίσω, Β βήματα, Δ τέσσερα, Ο ὄρυγμα σκάψε, Ε θὰ εὔρεις, Θ θησαυρὸ, Χ χρυσὰ νομίσματα». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Ἀλλὰ μὰ τὸν Δία, μιὰ καὶ εἶσαι τόσο πιὸ πονηρὸς καὶ ἔξυπνος ἀπὸ ἐμένα, δὲν θὰ πετύχεις ὅσα σοῦ ὑποσχέθηκα». Ὅταν ὁ Αἴσωπος κατάλαβε ὅτι θὰ στερηθεῖ τὰ ὑπεσχημένα, εἶπε «Ἀφεντικό, ἐδῶ καὶ τώρα σὲ προειδοποιῶ ὅτι πρέπει νὰ ἀποδώσεις τὸ χρυσάφι στὸν κύριό του». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Καὶ ποιὸς εἶναι ὁ κύριος τοῦ θησαυροῦ;» Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Ὁ βασιλιάς Διονύσιος ὁ Βυζάντιος». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Κι ἀπὸ ποῦ τὸ ἔμαθες;» Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Ἀπὸ τὰ γράμματα, γιατί αὐτὸ δηλοῦν». Ὁ Ξάνθος «Πῶς;» Ὁ Αἴσωπος «Ἄκουσε τί λένε: Α ἀπόδωσε, Β στὸν βασιλέα, Δ Διονύσιο, Ο ὅποιον βρῆκες, Ε ἐδῶ, Θ θησαυρὸ, Χ χρυσάφι».

80. Ὅταν ὁ Ξάνθος εἶδε ὅτι ὁ Αἴσωποςμίλαγε σωστά, τοῦ λέει «Αἴσωπε, πάρε τὸ μισὸ τοῦ θησαυροῦ καὶ κάτσε ἡσυχος». Ὁ Αἴσωπος «Μὴ μοῦ τὸ δίνεις σὰν χάρη, ἀλλὰ γιατί αὐτὸς ποὺ ἔθαψε τὸ χρυσάφι τὸ χάρισε σὲ δύο». Ὁ Ξάνθος «Πῶς;» Ὁ Αἴσωπος «Τὰ γράμματα τὸ δηλοῦν, γιατί λένε: Α ἀποκομίστε, Β βαδίστε, Δ διαμοιραστήτε, Ο ὅποιον βρήκατε, Ε ἐδῶ, Θ θησαυρὸ, Χ χρυσάφι». Ὁ Ξάνθος «Ἐσὺ εἶσαι μεγάλο δαιμόνιο. Ἔλα στὸ σπίτι γιὰ νὰ μοιράσουμε τὸ χρυσάφι καὶ νὰ ἀπολαύσεις τὴν ἐλευθερία σου». Κι ὅταν γύρισαν στὸ σπίτι, ὁ Ξάνθος ποὺ φοβόταν μήπως ὁ Αἴσωπος βρεῖ ἀπὸ κάπου τὴν εὐκαιρία καὶ μηνύσει στὸν βασιλιά γιὰ τὸν θησαυρὸ, πρόσταξε νὰ τὸν δέσουν καὶ νὰ τὸν κλείσουν μέσα. Καὶ ὁ Αἴσωπος τοῦ εἶπε «Δῶσε μου τὴν ἐλευθερία καὶ κράτα τὸ χρυσάφι». Ὁ Ξάνθος ἀπάντησε «Ὁραῖα τὰ λές, γιὰ νὰ γίνεις ἰσχυρότερος σύμφωνα μὲ τὸ δίκαιο τῶν ἐλευθέρων καὶ νὰ μοῦ ζητήσεις πίσω τὸ χρυσάφι καὶ γιὰ νὰ εἶσαι πιστευτότερος ὅταν θὰ μὲ διαβάλεις στὸν βασιλιά. Δὲν πρόκειται νὰ μὲ πείσεις». Κι ὁ Αἴσωπος εἶπε «Κοίταξε, ἀφεντικό, ἂν δὲν μὲ ἐλευθερώσεις μὲ τὴ δική σου

4 ἐπιδείξας — 5 ταῦτα suppl. Perry ex W || 6 ἔπασχεν ἠθύμει <τε καί> ἐν ἀπορία καθειστήκει, ὅτι φιλόσοφος — λύσιν scripsi: ἠθύμη — λύσιν G, secl. Perry || 7 οὐχ scripsi: οὐκ G || 8 ἐννοεῖ Perry: ἐννοή G || 9 Μουσ<ῶν σχ>ῶν scripsi: Μουσῶν G || 10 τῆς suppl. Perry || 12 ἡμίσειαν Perry: ἡμισίαν G.

79. Ὁ δὲ Αἴσωπος ἀκούσας, εὐθέως ἄρας ὄστρακόν τι γενναῖον καὶ ἀναποδίσας ἀπὸ τῆς στήλης βήματα τέσσαρα καὶ ὀρύξας τὴν γῆν ἀνήνεγκεν θησαυρὸν χρυσίου καὶ δίδωσιν τῷ δεσπότη. καὶ φησιν “δέσποτα, δὸς τὴν ἐπαγγελίαν.” Ξάνθος: “μὰ τοὺς θεοὺς οὐ δώσω, ἐὰν μὴ μοι εἴπῃς ποῖα ἐπινοία εὖρες τὸν θησαυρὸν. τὸ γὰρ μαθεῖν με πολὺ τοῦ εὐρέματός ἐστιν ἀναγκαιότερον.” Αἴσωπος λέγει “δέσποτα, ὁ τοῦτον τὸν θησαυρὸν ἐνθάδε καταθέμενος, ἀνὴρ ὢν φιλόσοφος, ἐτήρησεν καὶ ὑπὸ ἀριθμὸν σημείων κατέκρυπεν. ὁρᾷς γὰρ ὡς τῶν λέξεων τὰ πρῶτα ἐχάραξεν γράμματα· λέγει γὰρ A ἀποβάς, B βήματα, Δ τέσσερα, O ὄρυξον, E εὐρήσεις, Θ θησαυρὸν, X χρυσίου.” ὁ Ξάνθος: “ἀλλὰ μὰ τὸν Δία, ἐπεὶ οὕτως εἰ ἐ<μοῦ πανου>ργέστερος καὶ συνετός, οὐ
5 τεύξῃ τῆς ἐπαγγελίας.” ὁ Αἴσωπος μαθὼν ὅτι στερεῖται τῆς/ἐπαγγελίας λέγει “δέσποτα, αὐτόθεν οὖν σοι παραγγέλλω τὸ χρυσίον ἀποδοῦναι τῷ δεσπότη αὐτοῦ.” Ξάνθος λέγει “καὶ τίς ἐστὶν ὁ δεσπότης τοῦ
10 θησαυροῦ;” Αἴσωπος εἶπεν “ὁ βασιλεὺς Διονύσιος ὁ Βυζάντιος.” Ξάνθος: “καὶ τοῦτο πόθεν ἐπέγνως;” Αἴσωπος: “ἀπὸ τῶν γραμμάτων· αὐτὰ γὰρ δηλοῖ.” Ξάνθος: “πῶς;” Αἴσωπος: “ἄκουε ἃ λέγει· A ἀπόδος, B βασιλεῖ, Δ Διονυσίῳ, O ὄν εὖρες, E ἐνθάδε, Θ θησαυρὸν, X χρυσίου.”

2 ἀναποδίσας Perry: ἀναποδήσας G || 11 ἐ<μοῦ πανου>ργέστερος scripsi ex W: ἐδράστερος G ἐδράστερος Perry ἐδραιότερος Charitonidis εὐδραστήριος vel δραστήριος Dölger εἰκαστικός Post || 12 τῆς ἐπαγγελίας scripsi: τὴν ἐπαγγελίαν G.

80. Ξάνθος ἰδὼν αὐτὸν ὅτι καλῶς λέγει φησὶν “Αἴσωπε, τοῦ θησαυροῦ λαβὼν τὸ ἡμισυ ἠσύχασον.” Αἴσωπος: “μὴ μοι ὡς χάριν δίδου, ἀλλ’ ὡς τοῦ καταθεμένου δυσὶν τὸ χρυσίον καὶ χαριζομένου.” Ξάνθος “πῶς;” Αἴσωπος: “τὰ γράμματα δηλοῖ· λέγει γὰρ A ἀνέλεσθε, B βαδίσατε, Δ διέλεσθε, O ὄν εὔρατε, E ἐνθάδε, Θ θησαυρὸν, X χρυσίου.” Ξάνθος: “σὺ μέγα δαιμόνιον εἶ. δεῦρο εἰς τὴν οἰκίαν ἵνα τὸ χρυσίον διελώμεθα καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀπολάβῃς.” γενναίων δὲ ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ φοβούμενος μὴ ποθεν λαβὼν <καιρὸν> τῷ βασιλεῖ μηνύσῃ τὸν θησαυρὸν, ἐκέλευσεν αὐτὸν δεθέντα συγκλεισθῆναι. ὁ δὲ Αἴσωπος φησὶν “δὸς τὴν ἐλευθερίαν, ἔχε τὸ χρυσίον.” Ξάνθος: “γενναίως <εἶπας, ἵνα> κατὰ τὸ τῆς ἐλευθερίας δίκαιον ἰσχυρότερος πρὸς τὴν τοῦ χρυσίου ἀπαίτησιν γίνῃ καὶ πιστότερος πρὸς τὴν τοῦ βασιλέως διαβολὴν — οὐ μὴ πείσης.” ὁ δὲ Αἴσωπος: “ὄρα, δέσποτα· εἰ μὴ αὐτὸς ἰδία προαιρέσει ἐλευθερώσῃς με, βία αὐτὸ ἀναγκασθῆσιν ποιῆσαι.” Ξάνθος εἶπεν “ἐξουθενηθεὶς ἠσύχαζε.”

βούληση, θά αναγκασθῆς νά τὸ πράξεις μὲ τὴ βία». Ὁ Ξάνθος τοῦ ἀπάντησε «Σοῦ τὴν ἔφερα, γι' αὐτὸ τώρα ἡσύχασε».

81. Ἐκείνον περίπου τὸν καιρὸ ἔγιναν ἐκλογές καὶ οἱ πολῖτες μαζεύτηκαν στὸ θέατρο. Καὶ ὁ νομοφύλακας ἔφερε τὸ βιβλίον ποὺ περιεῖχε τοὺς νόμους τῆς πόλης καὶ τὴ δημόσια σφραγίδα καὶ τὰ ἔβαλε στὴ μέση καὶ εἶπε «Ἄνδρες πολῖτες, ὅποιον θέλετε ἐκλέξετε τὸν νομοφύλακα, γιὰ νὰ φυλάει τοὺς νόμους καὶ τὴ σφραγίδα ποὺ θὰ ἐγγυηθεῖ τὶς μελλοντικὲς ἐπιχειρήσεις τῆς πόλης». Κι ἐνῶ αὐτοὶ συσκεπτόντουσαν γιὰ νὰ ἀποφασίσουν σὲ ποιὸν θὰ ἐμπιστευόντουσαν αὐτὸ τὸ ἀξίωμα, ἓνας ἀετὸς ὄρμησε κάτω, ἄρπαξε τὴ σφραγίδα καὶ πέταξε μακριά. Οἱ Σάμιοι ἔπεσαν σὲ ἀγωνία καὶ ἀπέστρεψαν τὸ πρόσωπό τους μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴ συμφορὰ ποὺ δὲν ἦταν λίγη, ἐπειδὴ θεώρησαν ὅτι τὸ σημάδι ἦταν σπουδαῖο, καὶ ἀμέσως ζήτησαν ἀπὸ τοὺς μάντις καὶ τοὺς ἱερεῖς νὰ βροῦν τὴ λύση στὸν οἰωνὸ ποὺ τοὺς εἶχε φανεῖ. Κι ὅπως κανεῖς δὲν μποροῦσε νὰ τὸν ἐρμηνεύσει, σηκώθηκε ἀπὸ τὸ πλῆθος ἓνας γέρος καὶ εἶπε «Ἄνδρες Σάμιοι, σ' αὐτοὺς μέλλουμε νὰ δώσουμε προσοχὴ ποὺ γεμίζουν τὴν κοιλιὰ τους μὲ τὶς προσφορές μας στοὺς θεοὺς καὶ ποὺ παίζουν ἀναίσχυντα τὸ βίός τους στὰ ζάρια; Καὶ δὲν ἀγνοεῖτε ὅτι τὸ σημάδι δὲν μπορεῖ εὐκόλα νὰ ἐρμηνευθεῖ. Γιατὶ ἂν κάποιος δὲν εἶναι γεμάτος σοφία ποὺ νὰ ξέρει νὰ φέρνει ἀποτελέσματα, δὲν μπορεῖ νὰ κάνει λιανὰ τὸ σημάδι. Ἄλλὰ σ' ἐμᾶς εἶναι ὁ Ξάνθος ὁ φιλόσοφος, ποὺ τὸν ξέρει δλη ἢ Ἑλλάδα· αὐτὸν νὰ παρακαλέσουμε νὰ μᾶς ξεδιαλύνει τὸν οἰωνό». Καὶ οἱ Σάμιοι ζητωκραύγασαν τὸν Ξάνθο ποὺ καθόταν ἐκεῖ καὶ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ τοὺς ξεδιαλύνει τὸ σημάδι.

82. Ὁ Ξάνθος βγήκε μπροστὰ καὶ μὴ βρίσκοντας στὸ μυαλό του τίποτε νὰ πεῖ πῆρε διορία γιὰ νὰ λύσει τὸ σημάδι. Τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ συνέλευση ἔμελλε νὰ διαλυθεῖ ὁ ἀετὸς χύμηξε πάλι κάτω καὶ ἔβαλε τὴ σφραγίδα στὸν κόρφο ἑνὸς δημόσιου δούλου. Καὶ ζήτησαν ἀπὸ τὸν Ξάνθο νὰ βρεῖ τὴ λύση καὶ γιὰ τὸ δεύτερο σημεῖο. Ὁ Ξάνθος τὸ ὑποσχέθηκε καὶ ἔφυγε ἀπὸ τὸ θέατρο σκυθρωπός.

3 δυσίν G: δόσιν ci. Perry || τὸ χρυσίον καὶ χαριζομένου G: secl. Perry || 6 διελώμεθα Perry: διελόμεθα G || 7 ἐπὶ ante ἀπολάβης erasum || γεναμένων scripsi: γενάμενου G γενάμενος ci. Perry || 8 καιρὸν supplevi || 10 εἴπας supplevi ex W || 11 ἵνα suppl. Perry || ἰσχυρότερος Perry: ἰσχυρότερον G || 12 γίνῃ Perry: γίνεται G || 14 ἐλευθερώσης scripsi: ἐλευθερώσης G ἐλευθερώσεις ci. Perry || αὐτὸ Perry dubit. in apparatu: αὐτὸς G, Perry in textu.

81. Κατ' ἐκείνους δὲ τοὺς καιροὺς ἀρχαιρεσίου γενομένου συν-
f.51^v ἦλθεν ὁ δῆμος εἰς τὸ θέατρον. ὁ δὲ νομοφύλαξ / τὸ βιβλίον τοῦ τῆς
πόλεως νόμου εἰσενέγκας καὶ τὸν δημόσιον δακτύλιον ἔθηκεν εἰς τὸ
μέσον λέγων “ἄνδρες πολῖται, ὃν βούλεσθε νομοφύλακα χειροτονή-
5 σατε, ὃς φυλάξειεν τοὺς νόμους καὶ τὸν χρηματιστὴν τῆς πόλεως δα-
κτύλιον τῶν μελλόντων πραγμάτων.” ἔτι δὲ αὐτῶν βουλευομένων τίνι
τὴν πίστιν ἐγχειρίσωσιν, ἀετὸς καταπτὰς ἤρπασε τὸν δακτύλιον καὶ
ἐξέπη. οἱ δὲ Σάμιοι εἰς ἀγωνίαν γενάμενοι οὐκ εἰς ὀλίγην συμφορὰν
ἀπετράπησαν, μέγα τι τὸ σημεῖον νομίσαντες εἶναι. καὶ εὐθέως μάν-
10 τεις καὶ ἱερεῖς παρεκάλουν ὅπως τὸ σημεῖον τὸ γενάμενον διαλύσων-
ται. μηδενὸς οὖν δυναμένου τὸ σημεῖον διαλύσασθαι, ἀναστάς τις ἐκ
τοῦ πλήθους πρεσβύτης ἔφη “ἄνδρες Σάμιοι, τούτοις μέλλομεν προσέ-
χειν οἵτινες ταῖς ἀπαρχαῖς <τὴν> γαστέρα πληροῦνται <καὶ> ἀσχη-
μόνως τὸν βίον διακυβεύουσιν; <οὐκ> ἀγνοεῖτε δὲ ὅτι οὐκ ἔστιν εὐ-
15 κολον σημεῖον ἐπιλύσασθαι· εἰ μὴ γάρ τις ἔστιν ἔμπ<λεως ἔμπ>ρά-
κτου παιδείας, σημεῖον οὐ καταδιαιρεῖται. παρ' ἡμῖν δὲ ἔστιν Ξάνθος
ὁ φιλόσοφος, ὃν ὄλη ἢ Ἑλλάς οἶδεν· αὐτοῦ δεηθῶμεν ἵνα τὸ σημεῖον
διαλύσῃται.” καθεζομένου δὲ τοῦ Ξάνθου ἐπεφώνουν καὶ ἐδέοντο πα-
ρακαλοῦντες ὅπως διακρίνη τὸ σημεῖον.

1 ἀρχαιρεσίου scripsi: ἀρχιερασίου G ἀρχαιρεσίας ci. Perry || γενομένου G: γενομένης ci. Perry || post γενομένου sequitur scholium e marg. tralatum: ἐκκλησίας ἐν τῇ Σάμῳ· ἐν ἡ μάλι-
στα ἔτους ἀρχῆς ἐνιαυτοῦ γενομένης ἀρχοντας ἐτέρους χειροτονῆσαι || 2 τοῦ Perry: τὸ G || 3
τὸν δημόσιον scripsi: τὸ δημόσιον G || 5 ὃς G: ὡς Dölger || 8 ἐξέπη scripsi: ἐξήπαι G ἐξέπα
ci. Perry || 13 ταῖς ἀπαρχαῖς Perry: τί ἀπαρχῆς G || τὴν supplevi || καὶ suppl. Perry || ἀσχημό-
νως scripsi: εὐσχημόνως G || 14 interrogative distinxi post διακυβεύουσιν || οὐκ supplevi || 15
ἔμπλεως ἔμπράκτου scripsi: ἔμπρακτος G || 16 καταδιαιρεῖται Perry: καταδιέρεται G || 19 δια-
κρίνη Perry: διακρίνει G.

f.52^r 82. Ὁ δὲ Ξάνθος/ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ μηδὲν εὐρίσκων κατὰ
νοῦν εἰπεῖν ἔλαβεν διορίαν ὅπως τὸ σημεῖον ἐπιλύσῃ. μελλούσης δὲ
τῆς ἐκκλησίας λύεσθαι ὁ ἀετὸς πάλιν καταπτὰς ἔβαλεν πάλιν τὸν δα-
κτύλιον εἰς δημοσίου δούλου κόλπον. ἠρώτων δὲ τὸν Ξάνθον καὶ περὶ
5 τοῦ δευτέρου σημείου λύσιν διαγνῶναι· ὑποσχόμενος δὲ ἐξῆλθεν σκυ-
θρωπός.

3 τὸν δακτύλιον scripsi: τὸ δακτύλιον G || 4 ἠρώτων Perry: ἠρώτων G.

83. Γύρισε στο σπίτι του και είπε «Πρόκειται πάλι να έχω χάρη του Αϊσώπου, γιατί έτσι θα μπορέσω να βρω λύση στον οίωνό». Μπήκε μέσα και είπε «Καλέστε τον Αϊσώπο». Ὁ Αϊσώπος μπήκε δεμένος. Ὁ Ξάνθος λέει «Λύστε τον». Ὁ Αϊσώπος λέει «Δὲν θέλω να με λύσετε». Ὁ Ξάνθος «Ἄλλὰ σὲ λύω γιὰ να λύσεις καὶ σὺ κάτι τι». Ὁ Αϊσώπος «Λοιπὸν με λύνεις γιὰ δική σου ἀνάγκη». Ὁ Ξάνθος λέει «Πάψε, Αἰσώπε, λύσε τὸ σημεῖο ποὺ ἔγινε· σταμάτα τὸν θυμό σου». Ἀφοῦ λύθηκε, ὁ Αἰσώπος εἶπε «Τί θέλεις, ἀφεντικό;» Ὁ Ξάνθος διηγήθηκε τὸ σημεῖο. Ὁ Αἰσώπος ὑποσχέθηκε να τὸ λύσει.

84. Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Αἰσώπος θέλοντας να τὸν λυπήσει τοῦ λέει «Ἄφεντικό, ἂν ζητοῦσες γιὰ κάτι λογικό, θὰ ἤμουν ἔτοιμος να σοῦ ἀποκριθῶ· ἀλλὰ γι' αὐτὸ ποὺ μοῦ διηγήθηκες δὲν βρίσκω καμιὰ λύση, γιὰτι δὲν εἶμαι μάντης». Ὅταν τ' ἄκουσε ὁ Ξάνθος, ἀπελπίστηκε, κι ἐπειδὴ ντρεπόταν τοὺς Σαμίους ἄρχισε να σκέπτεται να αὐτοκτονήσει. Καὶ εἶπε «Ὁ χρόνος γιὰ τὴ λύση τοῦ σημείου ἔχει περάσει καὶ δὲν ὑποφέρω τὸ ὄνειδος, ἀφοῦ ἂν καὶ φιλόσοφος δὲν μπόρεσα να ἐκπληρώσω τὴν ὑπόσχεσή μου». Καὶ ἀφοῦ εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια, ὅταν ἔγινε νύχτα, βρῆκε ἓνα σχοινὶ καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ σπίτι του.

85. Ὁ Αἰσώπος ποὺ κοιμόταν στὸ δῶμα εἶδε τὸν κύριό του ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὸ σπίτι σὲ ἀκατάλληλη ὥρα, κι ὅπως κατάλαβε αὐτὸ ποὺ ἔμελλε να κάνει, τὸν ἀκολούθησε χωρὶς να μνησικακήσει γιὰ τὸ χρυσάφι. Τὸν εἶδε ποὺ ἔφθασε στὴν ἐξώπορτα καὶ ποὺ ἔδεσε ἓνα βρόχο ἀπὸ ἓνα δένδρο, καὶ τὴν ὥρα ποὺ ἔμελλε να περάσει τὸν βρόχο στὸν λαιμό του, τοῦ ἔκραξε ἀπὸ μακριὰ «Περίμενε, ἀφεντικό». Ὁ Ξάνθος στράφηκε κι ὅταν εἶδε τὸν Αἰσώπο στὸ φῶς τῆς σελήνης να τρέχει πρὸς τὸ μέρος του, εἶπε «Μ' ἔπιασε ὁ Αἰσώπος. Αἰσώπε, γιὰτι με καλεῖς να γυρίσω πίσω ἀπὸ τὴν ὁδὸ τῆς δικαιοσύνης;» Ὁ Αἰσώπος εἶπε «Ἄφεντικό, ποῦ εἶναι ἡ φιλοσοφία σου; Ποῦ εἶναι ἡ ὑπεροψία τῆς παιδείας σου; Ποῦ εἶναι ἡ διδασκαλία σου γιὰ τὴν αὐτοσυγκράτηση; Παράτα τα, ἀφεντικό· τόσο εὐκόλα καὶ ἄψυχα ἔσπευσες πρὸς τὸν θάνατο, ὥστε να κρεμασθεῖς καὶ να ἀπολέσεις τὴ γλυκεῖα ζωὴ; Μετανόησε, ἀφεντικό». Ὁ Ξάνθος «Ἄσε με, Αἰσώπε, γιὰτι προτιμῶ να περάσω στὸν ἔνδοξο θάνατο παρὰ να ἔχω να ζήσω ἄδοξα μιὰ ἐπονεϊδιστὴ ζωὴ». Ὁ Αἰσώπος «Ἄφησε κάτω τὸν βρόχο, ἀφεντικό. Ἐγὼ θὰ προσπαθῆ-

83. Καί εἰσῆει οὖν εἰς τὸν ἴδιον οἶκον, καί φησι “μέλλω πάλιν Αἰσώπου χάριν ἔχειν· <οὔτ>ως γὰρ τὴν τοῦ σημείου λύσιν λαβεῖν <δυνηθήσομαι>.” εἰσελθὼν οὖν φησιν “κάλει τὸν Αἰσωπον.” καί εἰσηλθεν δέσμιος. ὁ δὲ Ξάνθος λέγει “λύσατε αὐτόν.” Αἰσωπος λέγει
 5 “οὐ βούλομαι λυθῆναι.” Ξάνθος· “ἀλλὰ λύω σε ἵνα καὶ σύ τι λύσης”. Αἰσωπος· “οὐκοῦν ἰδίας σου χρείας ἔνεκα λύεις με.” Ξάνθος λέγει “παῦσαι, Αἰσωπε, τὸ <σημεῖον τὸ> γενόμενον ἐπίλυσον· λῆξον τῆς ὀργῆς.” Αἰσωπος λυθείς εἶπεν “τί βούλει, δέσποτα;” ὁ Ξάνθος διηγήσατο τὸ σημεῖον. Αἰσωπος ὑπέσχετο.

I εἰσῆει Perry: εἰσείει G || 2 Αἰσώπου G, rec. Perry: Αἰσώπω malit Perry || <οὔτ>ως γὰρ scripsi: ὡς γὰρ G ὥστε ci. Perry || δυνηθήσομαι supplevi || 3 κάλει Perry: καλεῖ G || 5 λύσης Perry: λύσεις G || 6 σου scripsi: μου G || 7 σημεῖον τὸ supplevi || γενόμενον scripsi: λεγόμενον G || τὸ λεγόμενον ἐπίλυσον secl. Perry || 9 ὑπέσχετο G: ἐπέσχετο Dölger.

84. Τῇ δὲ ἐξῆς Αἰσωπος θέλων αὐτὸν λυπῆσαι λέγει “δέσποτα, εἴ <ἦ>τ<ε>ι<ς> περὶ λογ<ικ>οῦ ζητήματος, ἐτοίμως <ἄν> εἶχον ἀ-
 f.52ν ποκρίνασθαι· περὶ/οὐ δὲ διηγήσω ἀμήχανόν ἐστιν· οὔτε γὰρ εἰμι μάν-
 5 τισ.” ἀκούσας δὲ ὁ Ξάνθος καὶ ἀφελπίσας καὶ τοὺς Σαμίους αἰσχυρό-
 μενος ἐλογίσατο ἑαυτὸν διαχειρίσασθαι. καί φησιν “ὁ χρόνος ἤδη πεπλήρωται τῆς διαλύσεως τοῦ σημείου καὶ οὐχ ὑποφέρω τὸ ὄνειδος, ὅτι φιλόσοφος ὢν τὴν ὑπόσχεσιν οὐκ ἐδυνήθην πληρῶσαι.” ταῦτα εἰπὼν ὁ Ξάνθος, νυκτὸς γεναμένης, σχοινίου εὐπορήσας ἐξῆλθεν τῆς οἰκίας.

2 ἦτερις scripsi: τι G || λογικοῦ Blake: λόγου G || <ἄν> εἶχον scripsi: ἔχω G || 3 οὐ δὲ Perry secutus Post: οὐδὲ G || 4 ἀφελπίσας sic G || 6 οὐχ scripsi: οὐκ G || τὸ ὄνειδος scripsi: τὸν ὄνειδον G.

85. Ὁ δὲ Αἰσωπος κοιμώμενος εἰς τὸ δωμάτιον εἶδεν τὸν δεσπότην ἄωρον προερχόμενον, αἰσθόμενος δὲ ὁ ἡμελλεν ποιεῖν συνηκολούθησεν αὐτῷ, οὐ μνησικακήσας περὶ τοῦ χρυσίου. ἰδὼν δὲ αὐτὸν ἔξω τῆς πύλης γενάμενον καὶ ἀπὸ τινος δένδρου βρόχον καθ<ά>ψαν-
 5 τα, καὶ μέλλοντα τὸν αὐχένα ὑποβαλεῖν, μακρόθεν Αἰσωπος κέκραγεν “ἐπίμεινον, δέσποτα.” ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τὸν Αἰσωπον πρὸς τὸ λαμπρὸν τῆς σελήνης συντρέχοντα, [καί] φησὶν “κατελήφθην ὑπὸ τοῦ Αἰσώπου. Αἰσωπε, τί με ἀπὸ τῆς δικαίας ὁδοῦ μετεκαλέσω;” Αἰσωπος εἶπε “δέσποτα, ποῦ ἡ φιλοσοφία σου; ποῦ σου τὸ τῆς παιδείας φρύαγμα; ποῦ σου τὸ τῆς ἐγκρατείας δόγμα; ἔα, δέσποτα· οὕτως εὐχε-
 10 ρῶς καὶ ἀψύχως ἐπὶ θάνατον ἔσπευσας, ἵνα κρεμάμενος τὸ ἡδὺ ζῆν ἀπολέσης; μετανόησον, /δέσποτα.” Ξάνθος· “ἔα με, Αἰσωπε· διάξω γὰρ τὸν μετ’ ἀρετῆς θάνατον ἢ τὴν ἐπονείδιστον ἐν βίῳ ζωὴν ἀκλεῶς κτήσομαι.” Αἰσωπος· “κατάλιπε τὸν βρόχον, δέσποτα. ἐγὼ σοὶ πειρά-
 f.53r σομαι τὸ σημεῖον διαλύσασθαι.” Ξάνθος εἶπεν “τίνι τρόπῳ ἢ λόγῳ
 15

σω νὰ σοῦ ξεδιαλύνω τὸ σημάδι». Ὁ Ξάνθος τοῦ εἶπε «Μὲ ποιὸ τρόπο ἢ λόγῳ θὰ τὸ προσπαθήσεις γιὰ μένα;» Ὁ Αἰσωπὸς εἶπε «Πάρε με μαζί σου στὸ θέατρο καὶ πλάσσε γιὰ τὸν κόσμον μιὰ εὐλογη πρόφασιν γιὰ νὰ ἀποφύγεις νὰ ἐρμηνεύσεις τὸ σημεῖο λόγῳ τῆς ἀξιοπρέπειας τῆς φιλοσοφίας, καὶ πρόβαλέ με σὰν μαθητὴ σου. Ἐγὼ θὰ ἐμφανισθῶ καὶ τὴν κατάλληλη στιγμή θὰ μὲ προσκαλέσουν νὰ μιλήσω».

86. Ἀφοῦ τοῦ εἶπε αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα τὸν ἔπεισε νὰ ἀλλάξει γνώμη. Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Ξάνθος ἦλθε στὸ θέατρο καὶ ἄρχισε ἔτσι νὰ μιλάει «Ἐπειδὴ ἡ σύναξή σας ἐτάραξε τὰ μέτρα τῆς λογικῆς φιλοσοφίας, ἔπρεπε ὅμως πάσῃ θυσίᾳ καὶ αὐτῇ ἢ ὑπηρεσίᾳ νὰ γίνῃ ἀπὸ τὸ σπιτικό μου, ἐγὼ πού ἀπόκτησα φήμη ἀπὸ τὴν προσωπικὴ μου ἀξία, γιὰτὶ εἶμαι φιλόσοφος — πράγματι, ποτὲ δὲν ἤμουν ἐξηγητῆς σημείων οὔτε ὀρνεοσκόπος — θὰ σᾶς δώσω ἓνα δοῦλο μου πού τὸν ἔστρεψα νὰ γίνῃ σοφὸς σ' αὐτὰ τὰ θέματα καὶ πού θὰ σᾶς ξεδιαλύνῃ τὸ σημεῖο». Καὶ μ' αὐτὰ τὰ λόγια πρόβαλε τὸν Αἰσωπο.

87. Ὄταν οἱ Σάμιοι εἶδαν τὸν Αἰσωπο γέλασαν καὶ ἄρχισαν νὰ φωνάζουν «Φέρτε μας ἄλλο ἐξηγητὴ γιὰ νὰ ξεδιαλύνῃ τὸ σημεῖο». Κι ὁ Αἰσωπὸς ἄκουγε χωρὶς νὰ μορφάζει καὶ ἀφοῦ μπόρεσε νὰ βρεῖ μιὰ στιγμή ἡσυχίας ἄρχισε νὰ μιλάει ἔτσι.

88. «Πολίτες τῆς Σάμου, πέστε πὼς ἐννοεῖτε τοὺς ἑαυτοὺς σας ὅταν μὲ ἀτενίζετε». Καὶ οἱ Σάμιοι εἶπαν «Ἐτοῦτος μπορεῖ νὰ ξεδιαλύνῃ αὐτὸ τὸ σημάδι; Τί τέρας εἶναι ἡ μούρη του! Βάτραχος εἶναι, γουρούνι πού τρέχει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἢ πιθάρι φουσκωμένο, ἢ λοχαγὸς τῶν πιθήκων, ἢ καλούπι γιὰ σταμνιά, ἢ κατσαρολικὸ κανενὸς μαγείρου ἢ σκυλὶ σὲ καλάθῃ;» Ὁ Αἰσωπὸς λέει «Δὲν πρέπει νὰ κοιτᾶτε τὴν ὄψη ἀλλὰ νὰ ἐξετάζετε τὴ φρόνησιν. Γιὰτὶ εἶναι ἄτοπο νὰ ψέγετε τὸν νοῦ τοῦ ἀνθρώπου λόγῳ τῆς διάπλασης τῆς μορφῆς του. Κι αὐτὸ γιὰτὶ πολλοὶ πού ἔχουν τὴν πιὸ ἀσχημὴ μορφή ἔχουν νοῦν σῶφρονα. Κανεὶς λοιπὸν πού βλέπει ἓναν ἀνθρώπον νὰ τοῦ λείπει ἀνά-

πειράση μοι;” Αἴσωπος εἶπεν “ἀπάγαγέ με εἰς τὸ θέατρον ἅμα σοὶ καὶ πλάσσου τοῖς ὄχλοις εὐλογον πρόφασιν ἀπο<στῆναι> τοῦ σημείου διὰ τὸ κόσμιον τῆς φιλοσοφίας, καὶ ἐμὲ πρόβαλε ὡς αὐτὸς διδάξας. ἐπελεύσομαι ἐγὼ καὶ εὐκαιρῶς προσκληθήσομαι λέγειν.”

1 εἶδεν Perry: ἶδεν G || 3 μνησικακήσας Perry: μνησικακίσας G || 4 βρόχον Perry: βρόγγον G || καθάψαντα (vel ἄψαντα) scripsi: κάμψαντα G || 5 μέλλοντα Perry: μέλλον G || 7 λαμπρὸν Perry: λαμπρῶν G || καὶ secl. Perry || 14 κατάλιπε scripsi: κατάλειπε G || βρόχον Perry: βρόγγον G || 16 ἢ λόγῳ πειράση μοι scripsi: ἢ λόγῳ πειράσομαι G, secl. Perry || 17 ἀποστῆναι scripsi: ἀπό G || 19 ἐπελεύσομαι scripsi: ἐπιλύσομαι G || εὐκαιρῶς G: εὐκάρως Perry.

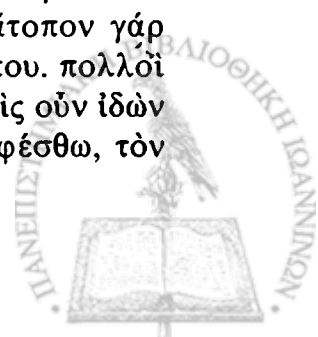
86. Ταῦτα εἰπὼν ἔπεισεν μετατραπήναι. ἐλθὼν δὲ τῇ ἐξῆς ὁ Ξάνθος ἤρξατο λέγειν οὕτως: “ἐπεὶ ὁ ὑμέτερος ἀγὼν λογικῆς φιλοσοφίας μέτρα περιέσπασεν, ἐχρῆν μέ<ντοι> διὰ πάσης σπουδῆς ἀπὸ τῆς ἐμῆς οἰκίας καὶ ταύτην γενέσθαι τὴν λειτουργίαν, ἐγὼ μὲν ὅς ἐπὶ τῆς
5 ἐμῆς ἀξίας ἐφημίσθην, ἐπεὶ φιλόσοφός εἰμι, —οὔτε γὰρ ποτε σημειολύτ<ης> ἦν οὐδὲ ὄρνεοσκόπος—, δώσω ὑμῖν δοῦλον ὄν εἰς τὰ τοιαῦτα φιλοσόφως προετρεψάμην, ὅς τὸ σημεῖον ὑμῶν διαλύσεται.” ταῦτα εἰπὼν προέβαλεν τὸν Αἴσωπον.

2 ὑμέτερος scripsi: ἡμέτερος G || ἀγὼν scripsi: κανὼν G || 3 οὐκέτι εἰμι ἐγὼ σημειολύτης οὐδὲ ὄρνεοσκόπος post περιέσπασεν add. Perry ex W || μέντοι Perry: μέ G “an scribendum δέ?” Perry || 4 post λειτουργίαν commate distincti: puncto dist. Perry || ὅς scripsi: οὖν G || 5 post ἀξίας praeb. G οὔτε γὰρ ποτὲ σημειολύτην ἶδον ἢ ἡμέρα τὸ σκότος, quae verba secl. Perry, sed ego post φιλόσοφός εἰμι transtuli || ἐφημίσθην scripsi: ἐφιμήσθην G secl. Perry || 6 σημειολύτ<ης> ἦν scripsi: σημειολύτην G || οὐδὲ scripsi: ἶδον G || ὄρνεοσκόπος scripsi: ἢ ἡμέρα τὸ σκότος G || 7 διαλύσεται scripsi: διαλύσεται G διαλύσεται ci. Perry.

f.53^v 87. /Οἱ δὲ Σάμιοι, ἰδόντες τὸν Αἴσωπον καὶ γελάσαντες, ἐπεφώνουν “ἀχθήτω ἄλλος σημειολύτης, ἵνα τοῦτο τὸ σημεῖον διαλύσεται.” ὁ δὲ Αἴσωπος ἀκούων ἀμυκτηρίστως, ἡσυχίαν ἑαυτῷ κτησάμενος ἤρξατο λέγειν οὕτως:

verba 1 οἱ δὲ Σάμιοι ad c. 88,6 θεωρεῖν. mirum in modum turbavit Perry: ordinem codicis G restitui.

88. “Ἄνδρες Σάμιοι, νοεῖν σχεδὸν ἑαυτοὺς λέγετε ἀτενίσαντες εἰς ἐμέ.” οἱ δὲ Σάμιοι εἶπον: “οὗτος τοῦτο τὸ σημεῖον δύναται διαλύσασθαι; τὸ τέρας τῆς ὄψεως αὐτοῦ! βάτραχος ἐστίν, ὡς τροχάζων, ἢ στάμνος κήλην ἔχων, ἢ πιθήκων πριμιπιλάριος, ἢ λαγυνίσκος εἰκαζόμενος, ἢ μαγεῖρου σκευοθήκη, ἢ κύων ἐν γυργάθῳ;” Αἴσωπος λέγει: “οὐχὶ τὴν ὄψιν δεῖ θεωρεῖν, ἀλλὰ τὴν φρόνησιν σκοπεῖν. ἄτοπον γὰρ ἐστίν ἀνθρώπου ψέγειν τὸν νοῦν διὰ τὸ διάπλασμα τοῦ τύπου. πολλοὶ γὰρ μορφὴν κάκιστον ἔχοντες νοῦν ἔχουσι σῶφρονα. μηδεὶς οὖν ἰδὼν τὸ μέγεθος ἐλαττούμενον ἀνθρώπου ὃ οὐ τεθεώρηκεν μεμφέσθω, τὸν

στιμα δὲν πρέπει νὰ μέμφεται ἐκεῖνο πού δὲν ἔχει δεῖ, δηλαδή τὸν νοῦν του. Γιατὶ κανένας γιατρός δὲν ἀπελπίζει τὸν ἄρρωστο μόνο ἀπὸ τὴν ὄψη του, ἀλλὰ ἀφοῦ ψηλαφήσει τὸν σφυγμό του κρίνει γιὰ τὴν κατάστασή του. "Ὅταν κοιτᾶς ἓνα πιθάρι ἀλλὰ δὲν γεύεσαι τὸ περιεχόμενό του, πότε θὰ κρίνεις γιὰ τὸ τί ἀξίζει; Ἡ Μούσα κρίνεται στὸ θέατρο καὶ ἡ Ἀφροδίτη στὸ κρεβάτι· ἔτσι καὶ ἡ Φρόνηση κρίνεται στὰ λόγια. Δὲν μοῦ παραστάθηκε, ὅπως συχνά, γιὰ νὰ μὲ βοηθήσει, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἀκούσει τὰ λόγια πού θὰ σᾶς πείσουν. Γιατὶ ὅπως ξέρει νὰ μιᾶ, ἔτσι πάλι ξέρει νὰ σιγᾶ. Κι αὐτὸ γιὰτὶ ὁ ὅρος τῆς σοφίας εἶναι νὰ κοιτάξεις νὰ βρεῖς τὴν κατάλληλη στιγμή". "Ὅταν λοιπὸν οἱ Σάμιοι βρῆκαν ὅτι τὰ λεγόμενά του δὲν ἦταν ὅμοια μὲ τὴν ὄψη του ἄρχισαν νὰ λένε ὁ ἓνας στὸν ἄλλο «Ἐξυπνο τὸ ἀνθρωπάκι, μὰ τίς Μοῦσες, καὶ μὲ ταλέντο στὰ λόγια του». Καὶ ἄρχισαν νὰ τοῦ φωνάζουν «Θάρρος, ἐξήγησέ μας τὸ σημάδι». Ὁ Αἰσωπος κατάλαβε ὅτι τὸν ἐπαινοῦσαν, ἄρπαξε τὴν εὐκαιρία νὰ μιλήσει ἐλεύθερα κι ἄρχισε νὰ λέει.

[88a. Πολίτες τῆς Σάμου, νομίζετε ὅτι εἶναι εὐκαταφρόνητοι ὅσοι ἔχουν ἀταίριαστη μορφή, γιὰτὶ εἶναι καλοὶ οἱ τρόποι πολλῶν ἀνθρώπων πού ἔχουν ἄσχημο παρουσιαστικό, καὶ ἀπὸ τὰ φαινόμενα δὲν δείχνονται τὰ ἀφανῆ. Κι εἶναι ἄτοπο νὰ ψέγει κανεὶς τὴ σύνεση ἐνὸς ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ὄψη του. Κι αὐτὸ γιὰτὶ πολλὲς φορές ἡ φύση ἔδωσε μυαλό σ' ἓναν ἀνθρωπο ξεγραμμένο κι ἄσχημο, ἐνῶ ὁ φαῦλος ἀνθρωπος ὑποτάσσει τὸ μυαλό του σ' αὐτοὺς πού κάνουν τὸ κακό. Ἐπειδὴ τὰ λεγόμενα δὲν συγκρίνονται μὲ τὰ ἀφανῆ (κι αὐτὸ γιὰτὶ ἡ φύση τῆς ἐξωτερικῆς ἐμφάνισης εἶναι ἄλογη, ἐνῶ ἡ φύση τῆς παιδείας εἶναι ὁ νοῦς)... Κανενὸς λοιπὸν τὸ παρουσιαστικὸ ἀνθρώπου πού ἔχει λεπτοὺς τρόπους δὲν εἶναι χωριστὸ ἀπὸ τὸ μυαλό του, γιὰτὶ δὲν διακρίνεται ὅτι ὑπάρχει μόνο ἀπὸ τὴν ὁμορφιά του ἀλλὰ κι ἀπὸ τὴν χάρη του. Κι αὐτὸ γιὰτὶ δὲν ἔχει καμιὰ χρησιμότητα περισσότερη ἀπὸ ἓνα μπουκαλάκι ἄρωμα πού εἶναι κενό, ὅταν τὸ ἄρωμα ἔχει πάει ἀλλοῦ. Κι ὁ δεῖνα ἦταν μικρὸς στὴ σωματικὴ του διάπλαση κι ἄσχημος ἀλλὰ στὸ γράψιμο σπουδαῖος, γιὰτὶ πάνω του ὑπῆρχε χάρη. Κι ἓνας Φρύγας ἀπὸ ἄσημη καταγωγή μπορεῖ νὰ εἶναι πρίγκιπας στὸν λόγο καὶ νὰ περάσει ὀλόκληρη τὴ ζωὴ του εὐτυχισμένος σὲ ὅλα. Κανένας λοιπὸν πού βλέπει λειψὸ τὸ παρουσιαστικὸ ἐνὸς ἀνθρώπου νὰ μὴ μέμφεται τὸν νοῦν του, γιὰτὶ καὶ μέσα στ' ἀγκάθια φυτρώνουν τὰ τριαντάφυλλα, ὅπως τὸ ὄμορφο λουλούδι πού μεγαλώνει ἀπὸ τὸ πιστὸ φυτό. Κι οὔτε ὁ γιατρός ἀπέλπισε ποτὲ ἓναν ἄρρωστο γιὰτὶ κοίταξε τὸ χρῶμα του, ἀλλὰ βλέποντας τὸν σφυγμό του κρίνει γιὰ τὴν κατάστασή του». Τότε τὸ πλῆθος τὸν ἐπιδοκίμασε ἔτσι πού πείσθηκε ἀπὸ τὴν ἐτοιμολογία του καὶ ἐκραύγασε «Θάρρος, εἶσαι ὠραῖος, ξεδιάλυνε τὸ σημεῖο». Καὶ ὁ Αἰσωπος πού βρῆκε τὴν εὐκαιρία, μιὰ καὶ ἤθελε νὰ πετύχει τὴν ἐλευθερία του, εἶπε].

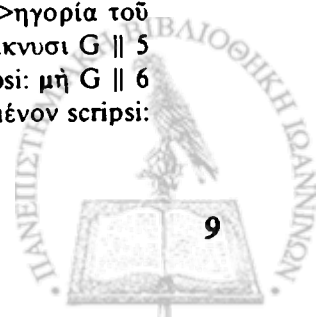

- 10 νοῦν. οὐ γὰρ ἰατρὸς τὸν νοσοῦντα ἀφήλπισεν ἰδὼν, ἀλλὰ τὴν ἀφήν
ψηλαφήσας τὴν δύναμιν ἐπέγνω. τὸν πίθον κατανοήσας, γεῦμα δὲ ἐξ
αὐτοῦ μὴ λαβὼν, πότε γνώση; ἢ Μοῦσα κρίνεται ἐν θεάτροις, ἐν δὲ
κοιτῶσιν Κύπρις· οὕτω καὶ Φρόνησις ἐν λόγοις. οὐ γὰρ παρέστη μοι,
ὡς πολλάκις, συγχρωμένη, ἀλλὰ τὸν λόγον ἀκούσ<ουσ>α[ι] τὸν πεί-
15 θοντα ὑμᾶς· ὥσπερ γὰρ λέγειν ἐπίσταται, οὕτως καὶ σιγᾶν οἶδε πάλιν·
ὄρος γὰρ σοφίας ἐστὶν τὸ καιρὸν σκοπεῖν.” οὐχ εὐρόντες οὖν οἱ Σά-
μιοι τὰ λεγόμενα ὁμοία τῇ ὄψει πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον “κομψός, νῆ
τὰς Μούσας, καὶ δυνάμενος εἰπεῖν.” ἐπεφώνουν δὲ αὐτῷ “θάρσει, διά-
λυε.” Αἴσωπος ἐπιγνοὺς <ὕπ’> αὐτῶν αὐτὸν ἐπαινούμενον, παρρη-
20 σίας λαβὼν καιρὸν ἤρξατο λέγειν.

I λέγετε scripsi: λέγεται G || 4 πριμιπλιάριος Perry: πριμηπηλάριον G || 8 κάκιστον G: κακίστην ci. Perry || 9 ἰδὼν Perry: ἰδὼς G εἰδὼς Dölger || δ Perry dubit. in apparatu: ἄ G, Perry in textu ὄν Dölger || 10 μεμφέσθω Perry: μέμφεσθαι G || ἀφήλπισεν Perry: ἀφήληπεν G || 12 πότε γνώση; G: malit <οὔ> ποτε γνώση Perry || 13 οὐ γὰρ — 16 σκοπεῖν secl. Perry || 14 συγχρωμένη scripsi: συνχρωμένη G || ἀκούσουσα scripsi: ἀκούσαι G || 15 ὑμᾶς scripsi: ἡμᾶς G || ἐπίσταται... οἶδε (sc. ἢ φρόνησις) scripsi: ἐπίσταμαι... οἶδα G || 19 ὑπ’ αὐτῶν αὐτὸν scripsi: αὐτοὺς αὐτὸν G αὐτὸν (αὐτοὺς ignorato) Perry.

- f.54r [88a. “Ἄνδρες Σάμιοι, εὐκαταφρονήτους εἶναι νομίζετε τοὺς ἀ-
πρεπεῖς ὄντας τῇ μορφῇ· πολλῶν γὰρ τῶν τύπων αἰσchrῶν φαινομένων
οἱ τρόποι καλοὶ εἰσιν· καὶ ἐκ τῶν φαινομένων τὰ ἀφανῆ <οὔ> δείκνυ-
ται· ἄτοπον δὲ ἐστὶ διὰ τὴν ὄψιν ψέγειν τὴν σύνεσιν· πολλάκις γὰρ ἡ
5 φύσις προγραφεῖσα νοῦν ἔδωκεν ἀπρεπεῖ· φαῦλος δὲ τοῖς κακοῦσιν
ὑποτάσσει φρένας. ἐπειδὴ μὲν τὰ λεγόμενα τοῖς ἀφανέσιν <οὔ> συγ-
κρίνεται (ἄλογος γὰρ ἡ φύσις τῆς ἐπιφανείας, τῆς δὲ παιδείας ὁ
νοῦς),... οὐδὲν οὖν ἀπέχει εἶδος ἀποτεταγμένον ἐν τῷ φρονεῖν, τὴν
δύναμιν ἀστείαν ἔχον· οὐ γὰρ γενέσθαι διορᾶται μόνον τῷ κάλλει
10 <ἀλλὰ> καὶ τῇ χάριτι· ὄφελος γὰρ οὐδὲν αὐτὸ ἔχει μείζον ἢ μύρου
ἄγγος· ἀπωκισθὲν δὲ αὐτοῦ κενόν· ὁ μὲν γὰρ ὁ δεῖνα μικρὸς ἦν τὴν
ἔξιν, ἀειδής, ἐν δὲ γραφῇ μέγας· ἐπὶ γὰρ αὐτῷ χάρις· καὶ Φρυξ ἀγενής,
εὐγενής ἐν τῷ λόγῳ· καὶ ἀνέλυσε τὸν βίον πάντα πᾶσιν εὐτυχήσας·
15 γὰρ ἐν ἀκάνθαις τὰ καλὰ φύεται ῥόδα, ὡς τὸ καλὸν ἄνθος αὔξεται
<ἐκ> πιστοῦ φυτοῦ· οὐδὲ γὰρ ἰατρὸς τὸν νοσοῦντα ἀφήλπισεν συνει-
δὼς τῷ χρώματι, ἀλλὰ τὴν ἀφήν ἰδὼν τὴν δύναμιν ἐπέγνω.” τότε ἐπι-
σημαίνονται αὐτῷ οἱ ὄχλοι πεισθέντες αὐτῷ τῇ ἐτοιμολογίᾳ καὶ ἀνέ-
κραξαν “εὐψύχει, καλὸς εἶ, διάλυε.” ὁ δὲ Αἴσωπος καιροῦ λαβόμενος,
20 τῆς ἐλευθερίας τυχεῖν θέλων, ἔφη.]

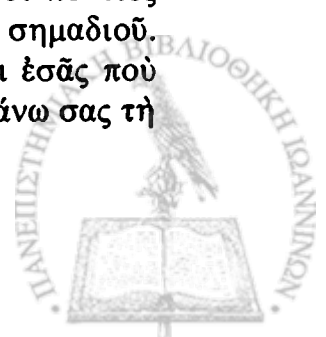
c. 88a secl. Perry ut c. 88 geminatum, variatum, corruptum || in marg. apponitur haec nota: <δη>ηγορία δευ<τέρ>a τοῦ αἰσώπου. similiter supra iuxta c. 88 legitur <δημ>ηγορία τοῦ αἰσώπου || I νομίζετε scripsi: νομίζεται G || 3 οὐ supplevi || δείκνυται scripsi: δείκνυσι G || 5 ἀπρεπεῖ scripsi: εὐπρεπεῖ G || τοῖς κακοῦσιν scripsi: τοῖς κακῶσιν G || 6 μὲν scripsi: μή G || 6 ab μὲν ad 13 εὐτυχήσας in apparatu relegavit Perry || οὐ supplevi || 8 ἀποτεταγμένον scripsi:

89. «Πολίτες τῆς Σάμου, δὲν εἶναι λογικὸ ἕνας δοῦλος νὰ ἐξηγήσει ἕνα σημεῖο γιὰ χάρη ἐνὸς ἐλεύθερου λαοῦ· γι' αὐτὸ περιβάλετέ με μὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθεροστομίας, ὥστε ἂν μὲν ἐπιτύχω νὰ ἀπολαύσω τὶς πρέπουσες τιμὲς ὡς ἐλεύθερος πολίτης, ἐνῶ ἂν ἀποτύχω νὰ τιμωρηθῶ ὄχι ὡς δοῦλος ἀλλὰ ὡς ἐλεύθερος ἄνθρωπος. Ἄν λοιπὸν μὲ περιβάλετε μὲ τὸ προνόμιο τῆς ἐλευθεροστομίας, θὰ ἀρχίσω νὰ μιλάω χωρὶς κανένα φόβο».

90. Οἱ Σάμιοι εἶπαν στὸν Ξάνθο «Σὲ παρακαλοῦμε, Ξάνθε, ἀπελευθέρωσε τὸν Αἴσωπο». Καὶ ὁ πρύτανης λέει στὸν Ξάνθο «Κάνε τὸν Αἴσωπο ἐλεύθερο ἄνθρωπο». Ὁ Ξάνθος εἶπε «Δὲν θὰ ἐλευθερώσω ἕνα δοῦλο ποὺ δὲν μοῦ δούλεψε ἀρκετὰ μακρὸ χρόνο». Ὅταν ὁ πρύτανης εἶδε ὅτι ὁ Ξάνθος εἶχε αὐτὲς τὶς ἀντιρρήσεις, τοῦ εἶπε «Λάβε τὸ τίμημα ποὺ πλήρωσες γι' αὐτὸν καὶ παράδωσέ τον σὲ μένα, κι ἐγὼ θὰ τὸν κάνω ἀπελεύθερο τῆς πόλης». Τότε ὁ Ξάνθος ἀναλογίσθηκε ὅτι τὸν εἶχε ἀγοράσει 75 δηνάρια, καὶ γιὰ νὰ μὴ φανεῖ στὸν λαὸ ὅτι ἐλευθέρωσε τὸν Αἴσωπο ἀπὸ φιλαργυρία, τὸν ἔστησε στὸ μέσον καὶ εἶπε «Μὲ τὴν παράκληση τοῦ λαοῦ τῶν Σαμίων ὁ Ξάνθος ἀφήνει ἐλεύθερο τὸν Αἴσωπο».

91. Κι ἀφοῦ ἔγινε αὐτό, ὁ Αἴσωπος βγῆκε μπροστὰ καὶ εἶπε «Πολίτες τῆς Σάμου, βοηθήστε τοὺς ἑαυτοὺς σας καὶ πάρτε μιὰν ἀπόφαση γιὰ χάρη τῆς δικῆς σας ἐλευθερίας, γιὰτὶ τὸ σημεῖο εἶναι οἰωνὸς πολιορκίας καὶ ὑποδούλωσης. Πρὶν ἀπ' ὅλα θὰ ἔχετε πόλεμο. Θέλω νὰ ξέρετε ἐτοῦτο, ὅτι ὁ ἀετὸς εἶναι ὁ βασιλέας τῶν πουλιῶν, καὶ ἔχει περισσότερη δύναμη ἀπὸ ὅλα. Καὶ χύμηξε κάτω καὶ ἄρπαξε ἀπὸ τοὺς νόμους τὸ δαχτυλίδι, τὸ σύμβολο τῆς ἐξουσίας, καὶ τὸ ἔβαλε στὸν κόρφο ἐνὸς δημόσιου δούλου. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἔσυρε τὸ αἶσθημα ἀσφάλειας ποὺ ἔχουν οἱ ἐλεύθεροι πολίτες στὸν ἀβέβαιο ζυγὸ τῆς δουλείας. Αὐτὴ λοιπὸν εἶναι ἡ λύση τοῦ σημαδιοῦ. Εἶναι βέβαιο ὅτι κάποιος βασιλιάς θὰ θελήσει νὰ ὑποδουλώσει ἐσᾶς ποὺ εἴστε ἐλεύθεροι καὶ νὰ ἀκυρώσει τοὺς νόμους σας καὶ νὰ βάλει πάνω σας τὴ σφραγίδα τῆς προσωπικῆς του δύναμης».

ἀπὸ τεταγμένον G || 9 ἀστείαν ἔχον scripsi: ἀστίαν ἔχων G || ἀλλὰ supplevi || 10 τῇ χάριτι ὄφελος scripsi: τὴν χάριν ὄφελες G || αὐτὸ ἔχει μείζον ἢ scripsi: αὐτὴν ἔχειν μὲν ὑμᾶς G || ἀπωκισθὲν δὲ αὐτοῦ scripsi: ἀποκισθὲν δὲ αὐτῷ G || 12 γραφῇ scripsi: γραφῆ G || 15 ὡς τὸ καλὸν ἄνθος scripsi: ὥστε καλλονὴ ἦθος G ὥστε καλὸν ἦθος ci. Perry || ἐκ supplevi || 16 συνειδῶς G (non ειδῶς quod legit et edidit Perry) || τῷ χρώματι scripsi: τὸ χρῶμα G || 18 εὐψύχει, καλὸς εἶ Perry: εὐψύχη καλῶς εἶ G.

89. “Ἄνδρες Σάμιοι, οὐκ ἔστιν εὐλογον δοῦλον ἐλευθέρῳ δῆμῳ σημεῖον διαλύσασθαι· ὅθεν περιθιτέ μοι τὴν εἰρημένην παρρησίαν, ἵνα ἐὰν μὲν ἐπιτύχω ὡς ἐλεύθερος τὰς πρεπούσας τιμὰς ἀπολάβω, ἐὰν δὲ ἀμάρτω μὴ ὡς δοῦλός, ἀλλ’ ὡς ἐλεύθερος κολασθῶ. ἐὰν οὖν ἐμοὶ 5 τὴν παρρησίαν τῆς ἐλευθερίας περιθῆτε, μετὰ πάσης ἀδείας ἄρξομαι λέγειν.”

2 τὴν εἰρημένην G, def. Dölgr: τὴν <τῶν> εἰρημένων ci. Perry || 4 ἀμάρτω Perry: ἀμαρτῷ G || κολασθῶ Perry: κολαστῷ G || 5 περιθῆτε Charitonidis: περιθῆτε Perry περιθῆται G || 6 ἀδείας Perry: ἀδείας G.

f.54^v 90. Οἱ δὲ Σάμιοι τῷ Ξάνθῳ εἶπον “ἀξιούμέν σε, Ξάνθε, / ἐλευθέρωσον τὸν Αἴσωπον.” καὶ ὁ πρύτανις τῷ Ξάνθῳ λέγει “ποίησον ἐλεύθερον τὸν Αἴσωπον.” ὁ Ξάνθος· “οὐκ ἐλευθερῷ δοῦλον <οὐ> παντελῶς πολὺν χρόνον δεδουλευκότα.” ὁ πρύτανις ἰδὼν τὸν Ξάνθον ταῦτα 5 ἀντιλέγοντα ἔφη “λαβὼν αὐτοῦ τὴν τιμὴν παράδος, κάγω αὐτὸν ἀπελεύθερον τῆς πόλεως ποιήσω.” ἐνθυμηθεὶς δὲ ὁ Ξάνθος ὅτι οἱ δηναρίων αὐτὸν ἠγόρασεν, ἵνα μὴ φανῆ τοῖς ὄχλοις ὅτι διὰ φιλαργυρίαν ἐλευθέρωσεν τὸν Αἴσωπον, [καὶ] στήσας αὐτὸν εἰς μέσον ἔλεγεν “- Ξάνθος ἀξιώθεις ὑπὸ τοῦ δήμου τῶν Σαμίων ἀφήσιν ἐλεύθερον τὸν 10 Αἴσωπον.”

2 et 4 πρύτανις Perry: πρύτανις G || 3 οὐ supplevi || 7 τοῖς ὄχλοις huc transp. Perry: in cod. legitur infra post φιλαργυρίαν || 8 καὶ secl. Perry || 9 ἀφήσιν Perry: ἀφίσεισιν G.

91. Τούτου δὲ γεναμένου ὁ Αἴσωπος εἰσελθὼν εἰς τὸ μέσον εἶπεν “ἄνδρες Σάμιοι, ἑαυτοῖς βοηθήσατε καὶ ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἐλευθερίας βουλευσασθε· τὸ γὰρ σημεῖον πολιορκίας ἐστὶν καὶ δουλαγωγὸν τεκμήριον. πόλεμος ὑμῖν πρότερον ἔσται. εἰδέναι γὰρ ὑμᾶς τοῦτο βούλομαι, ὅτι βασιλεύς ἐστι τῶν πτηνῶν ὁ ἀετός, δύναται δὲ αὐτὸς πλεῖον τῶν ἄλλων. καταπτάς οὖν ἀπὸ τῶν νόμων τὸν δακτύλιον τὸν στρατηγικὸν ἤρπασεν καὶ ἔβαλεν εἰς δημοσίου δούλου κόλπον τὴν τῶν ἐ- f.55^r λευθέρων/πίστιν εἰς ἄπιστον ἔλκων δουλείας ζυγόν. ἡ μὲν οὖν τοῦ σημείου λύσις ἐστὶν αὕτη· πάντως τις τῶν βασιλευόντων θελήσει ὑμῶν τὴν ἐλευθερίαν καταδουλώσῃ καὶ τοὺς νόμους ἀκυρῶσῃ καὶ ἐπισφραγίσῃ τῇ ἰδίᾳ δυνάμει.”

92. Ὁ Αἴσωπος ἔλεγε ἀκόμη αὐτὰ τὰ λόγια ὅταν ἔφθασε ἀπὸ τὸν βασιλιά Κροῖσο ἕνας γραματοφόρος ντυμένος μὲ ἀκρόλευκη χλαμύδα καὶ ζήτησε νὰ δεῖ τοὺς ἄρχοντες τῶν Σαμίων. Κι ὅταν ἄκουσε πὼς εἶχαν λαϊκὴ συνέλευση, ἦρθε στὸ θεάτρο καὶ ἔδωσε τὴν ἐπιστολὴ στοὺς ἄρχοντες. Αὐτοὶ ἔλυσαν (= ἄνοιξαν) τὴν ἐπιστολὴ καὶ τὴ διάβασαν. Κι ἦταν γραμμένα ἐτοῦτα « Ὁ Κροῖσος ὁ βασιλιάς τῶν Λυδῶν στοὺς ἄρχοντες τῶν Σαμίων, στὴ βουλὴ καὶ τὸν δῆμο, χαίρετε. Ἐκτὸς αὐτῆς τῆς στιγμῆς σᾶς προστάζω νὰ μοῦ χορηγεῖτε δημόσιες εἰσπράξεις καὶ δημόσιους φόρους. Κι ἂν δὲν θελήσετε, θὰ σᾶς βλάπτω ὅσο πιὸ πολὺ μοῦ τὸ ἐπιτρέπει ἡ ἰσχύς τοῦ βασιλείου μου».

93. Οἱ ἄρχοντες ἄρχισαν νὰ συμβουλεύουν τὸν λαὸ νὰ ὑποσχεθοῦν ὅτι θὰ χορηγήσουν ὅ,τι ζητοῦσε, γιὰ νὰ μὴ τραβήξουν πάνω στὴν πόλη τὴν ἐχθρότητα ἐνὸς τόσο ἰσχυροῦ βασιλιᾶ, ἐνῶ τὸν Αἴσωπο τὸν τίμησαν σὰν ἀληθινὸ μάντη πού μάντεψε τὴν ἐκβαση τοῦ σημείου, καὶ τὸν παρακάλεσαν νὰ τοὺς δώσει ἐπιπλέον καὶ συμβουλὴ γιὰ τὸ ἂν ἔπρεπε νὰ στείλουν τοὺς φόρους ἢ νὰ ἀρνηθοῦν. Κι ὁ Αἴσωπος τοὺς λέει «Πολίτες τῆς Σάμου, τὴ στιγμὴ πού οἱ ἄρχοντες σᾶς ἔχουν δώσει τὴ γνώμη νὰ χορηγήσετε φόρο στὸν βασιλιᾶ, ἔπρεπε νὰ μὲ ρωτήσετε πρὶν σᾶς δώσουν γνώμη. Γιατὶ ἂν πῶ «Μὴ δῶστε», θὰ δείξω τὸν ἑαυτὸ μου ἐχθρὸ τοῦ βασιλιᾶ Κροίσου». Κι ὁ λαὸς ἐκραύγασε «Δῶσε μας γνώμη». Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Δὲν θὰ σᾶς δώσω γνώμη, ἀλλὰ θὰ σᾶς μιλήσω μὲ ἕνα μῦθο.

94. Μία φορὰ κι ἕνα καιρό, μὲ τὴν προσταγὴ τοῦ Δία, ἡ Τύχη ἔδειξε στοὺς ἀνθρώπους στὰ ἴσια δυὸ ὁδοὺς, τὴν μία τῆς ἐλευθερίας καὶ τὴν ἄλλη τῆς δουλείας. Τὴν ὁδὸ τῆς ἐλευθερίας τὴν εἶχε κάνει στὴν ἀρχὴ τραχεῖα καὶ δύσβατη καὶ ἀπόκρημνη καὶ ἀνυδρῆ, γεμάτη τριβόλια, ὄλη ἐπικίνδυνη, ἀλλὰ τὸ τέλος τῆς τῆς εἶχε κάνει μιὰ ὁμαλὴ πεδιάδα μὲ περιπάτους, γεμάτη καρποφόρα δένδρα μέσα σὲ ἄλση καὶ τρεχούμενα νερά, ἔτσι ὥστε νὰ μποροῦν νὰ βροῦν ἀνάπαυση ἀπὸ τὶς κακουχίες ὅσοι εἶχαν πάρει τὴν ὁδὸ τῆς ἐλευθερίας. Ἀντίθετα τὴν ὁδὸ τῆς δουλείας τὴν εἶχε κάνει στὴν ἀρχὴ μιὰ

2 ἑλευθερίας Perry: φιλίας G || 4 εἰδέναι Perry: ἰδέναι G || 7 δημοσίου δούλου Perry: δημόσιον δούλον G || post κόλπον puncto dist. Perry || 8 ἔλκων scripsi: ἔλκει G || 11 ἐπισφραγίσει Perry: ἐπισφραγίσει G.

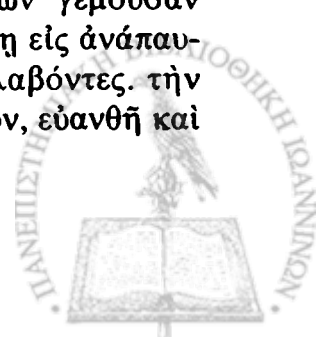
92. Ἐτι ταῦτα λέγοντος τοῦ Αἰσώπου παρεγένετο ἀπὸ βασιλέως Κροίσου γραμματηφόρος ἐν χλανίδι ἀκρολεύκῳ ζητῶν τοὺς ἄρχοντας τῶν Σαμίων. ἀκούσας δὲ ἐκκλησίαν ἄγεσθαι παρεγένετο ἐν τῷ θεάτρῳ καὶ τοῖς ἄρχουσι τὴν ἐπιστολὴν ἔδωκεν. οἱ δὲ λύσαντες τὴν
5 ἐπιστολὴν ἀνεγίνωσκον. ἦν δὲ τὰ ἐγγεγραμμένα τάδε: “Κροῖσος Λυδῶν βασιλεὺς <Σαμίων> ἄρχουσι, βουλῇ καὶ δήμῳ χαίρειν. κελεύω ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νῦν χρόνου δημοσίας εἰσπράξεις καὶ δημόσιον τέλος χορηγεῖν. ἐὰν δὲ μὴ θελήσητε, ὅσον ἢ ἐμὴ βασιλεία ἰσχύει τοσοῦτον ὑμᾶς βλάπτω.”

2 Κροίσου Perry: Κρύσου G et sic (Κρυ-) infra ubique || γραμματηφόρος Perry: γραμματιφόρος hic et infra || 3 ἐκκλησίαν scripsi: ἐκκλησίας G || 5 post τάδε legitur capitulum: ἐπιστολὴ γραφεῖσα κρύσου βασιλέως ἄρχουσι σαμίων || 6 Σαμίων suppl. Perry || 7 δημοσίας Perry: δημοσίων G || εἰσπράξεις scripsi: τε πράξεις G || δημόσιον Perry: δημοσίων G.

93. Οἱ ἄρχοντες συνεβουλεύοντο μετὰ τῶν ὄχλων ὑποσχέσθαι χο-
f.55v ρηγεῖν, ἵνα μὴ ἐπισπάσωνται τῇ πόλει/ἐχθρὸν τοιοῦτον βασιλέα. τὸν δὲ Αἰσωπον ἐτίμησαν ὡς ἀληθινὸν μάντιν τῆς τοῦ σημείου ἐκβάσεως, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν καὶ συμβουλίαν δοῦναι πότερον πέμπουσιν ἢ
5 ἀρνήσονται. ὁ δὲ Αἰσωπος λέγει αὐτοῖς “ἄνδρες Σάμιοι, τῶν πρωτοπολιτῶν ὑμῶν δεδωκότων γνώμην χορηγεῖν τῷ βασιλεῖ τέλος, ἐμοῦ <ἔδει> πυνθάνεσθαι πρότερον <τῇ τούτους> γνώμην δοῦναι ἡμῖν. ἐὰν <γάρ> εἶπω ‘μὴ δότε,’ ἐχθρὸν <ἐ>αὐτὸν ἐπιδείξω βασιλεῖ Κροίσῳ.” οἱ δὲ ὄχλοι ἀνεκραύγασαν “γνώμην δός.” ὁ δὲ Αἰσωπος ἔφη “γνώμην
10 μὲν οὐ δώσω, λόγῳ δὲ τιτι λέξω ὑμῖν.

2 ἐπισπάσωνται Perry: ἐπισπάσονται G || ἐχθρὸν τοιοῦτον scripsi: τοιοῦτον ἐχθρὸν G || 4 πότερον Perry: πρότερον G || 7 ἔδει supplevi || πυνθάνεσθαι πρότερον G: πυνθάνεσθε πότερον ci. Perry || post πρότερον add. Perry δοῦναι δεῖ ἢ μή; et secl. γνώμην δοῦναι ἡμῖν: codicis G lectiones defendi || ἢ τούτους supplevi || 8 γάρ supplevi || ἑαυτὸν scripsi: αὐτὸν G ἑμαυτὸν ci. Perry.

94. Τοῦ Διὸς κελεύσαντός ποτε, τοῖς ἀνθρώποις ὑπέδειξεν ἡ Τύχη εὐθέως ὁδοὺς δύο, μίαν ἑλευθερίας καὶ μίαν δουλείας. καὶ τὴν μὲν τῆς ἑλευθερίας ὁδὸν ἐποίησεν ἐν ἀρχαῖς τραχεῖαν καὶ δυσέκβατον καὶ ἀ-
5 πόκρημον καὶ ἄνυδρον, τριβόλων τε γέμουσαν, ὄλην ἐπικίνδυνον, τὸ δὲ τέλος πεδίον ὀμαλόν, περιπάτους ἔχουσαν, καρπῶν γέμουσαν <ἐν> ἄλσ<εσ>ιν, ἔνυδρον, ἵνα τὸ τῆς κακοπαθείας ἔλθῃ εἰς ἀνάπαυσιν τῶν ὄσ<οι> ἔχουσιν τὴν <τῆς> ἑλευθερίας ὁδὸν λαβόντες. τὴν δὲ τῆς δουλείας ὁδὸν ἐποίησεν κατ’ ἀρχὰς πεδίον ὀμαλόν, εὐανθῇ καὶ

όμαλη πεδιάδα, πού είχε μιὰ ὄψη ὀλάνθιστη καὶ εὐχάριστη καὶ πρόσφερε πολλές ἡδονές, ἀλλὰ τὸ τέλος τῆς τὸ εἶχε κάνει στενό, ὄλο σκληρὸ καὶ ἀπόκρημνο».

95. Οἱ Σάμιοι κατάλαβαν ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Αἰσωπο ποῖο ἦταν τὸ συμφέρον τους καὶ μὲ μιὰ φωνὴ κραύγασαν στὸν γραμματοφόρο ὅτι θὰ ἔπαιρναν τὴν τραχειὰ ὁδὸ. Κι αὐτὸς γύρισε πίσω καὶ ἀνέφερε πιστὰ στὸν βασιλιᾶ ὅλα τὰ λόγια τοῦ Αἰσωπο. Ὅταν τ' ἄκουσε ὁ Κροῖσος κάλεσε τὸν στρατό του καὶ πρόσταξε νὰ ὀπλισθοῦν. Καὶ οἱ φίλοι του τὸν ἐνθάρρυναν λέγοντας «Κύριε, ἄς πᾶμε στὸ νησί, ἄς τὸ κατακτήσουμε κι ἄς τὸ τραβήξουμε νὰ τὸ ρίξουμε στὸν Ἄτλαντικὸ Ὠκεανὸ κι ἄς τὸ κάνουμε παράδειγμα γιὰ τοὺς ἄλλους λαούς, γιὰ νὰ μὴ τολμήσει κι ἄλλος νὰ ἀντιλέξει σ' ἓνα τόσο σπουδαῖο βασιλιᾶ». Καὶ κάποιος συγγενῆς του, πού τοῦ τὸ ἐπέτρεψε ὁ βασιλιάς, λέει «Μὰ τὴν ἅγια κορῶνα σου, μάταια ἐσὺ θὰ ἐξοπλισθεῖς ἐναντίον τους, γιὰτὶ δὲν θὰ μπορέσεις νὰ ὑποτάξεις ἀλλιῶς τοὺς Σαμίους ὅσο ζεῖ ὁ Αἰσωπος γιὰ τὸν ὁποῖο μιλοῦμε, ἀφοῦ αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος πού τους δίνει γνῶμες, μιὰ κι ὁ πρεσβευτὴς μᾶς εἶπε ὅτι αὐτὸς τὸν ἐμπόδισε νὰ πάρει φόρους ἀπὸ τοὺς Σαμίους. Στείλε τους μιὰ ἐπιστολὴ καὶ ζήτησε νὰ σοῦ παραδώσουν τὸν Αἰσωπο λέγοντας 'ἂν θέλετε κάτι ἀντὶ γι' αὐτόν, ζητήστε το κι ἐγὼ θὰ σᾶς τὸ δώσω'».

96. Ὅταν ὁ Κροῖσος ἄκουσε ὅτι ἐκεῖνος ἦταν πού ἔδωσε τὴ γνώμη, διέταξε αὐτόν πού εἶχε μιλήσει νὰ πάει στὴ Σάμο μιὰ καὶ δὲν εἶχε κανένα πιὸ εὐνοϊκὸ καὶ πιὸ συνετὸ πρεσβευτὴ. Κι αὐτὸς χωρὶς νὰ προτάξει ἄλλο πράγμα, ἔπλευσε στὴ Σάμο, κάλεσε τὸν λαὸ σὲ συνέλευση κι ἔπεισε τοὺς Σαμίους νὰ προτιμήσουν νὰ σώσουν τοὺς ἑαυτοὺς τους καὶ νὰ δώσουν τὸν Αἰσωπο παρὰ νὰ ξεπέσουν ἀπὸ τὴ φιλία τοῦ βασιλιᾶ. Καὶ τόσο πολὺ ὁ κόσμος φώναζε «Πάρε τον μαζί σου, ἄς τὸν ἔχει τὸν Αἰσωπο ὁ βασιλιάς», ὥστε ὁ Αἰσωπος βγήκε μπροστὰ καὶ εἶπε «Πολίτες τῆς Σάμου, καὶ γιὰ μένα εὐχῆς ἔργο εἶναι νὰ ἀποθάνω στὰ πόδια τοῦ βασιλιᾶ, ὅμως θέλω νὰ σᾶς πῶ ἓνα μῦθο, γιὰ νὰ τὸν χαράξετε μετὰ τὸν θάνατό μου πάνω στὸ μνήμα μου.

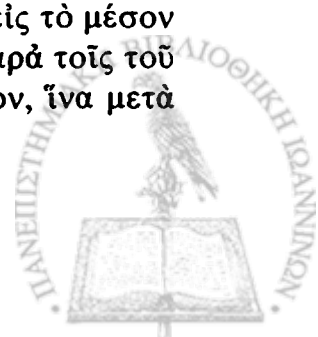
10 ἤδειαν πρόσωπιν ἔχουσαν καὶ πολλὴν τρυφήν, τὸ δὲ τέλος αὐτῆς δυσ-
έκβατον, ὄλον σκληρὸν καὶ κρημνώδες.”

1 ἡ Τύχη εὐθέως scripsi: αὐτοῖς εὐθέως G ὁ Προμηθεὺς Perry ἡ Τύχη W || 3 ἐποίησεν huc transtulit Perry: in G legitur infra post τέλος || 4 τριβόλων Perry: τριβόλους G, def. Shipp || 6 ἐν ἄλσ<εσ>ιν supplevi: ἐν ἄλσι G || 7 τῶν ὄσ<οι> ἔχουσιν τὴν <τῆς> ἐλευθερίας ὁδὸν λαβόντες scripsi: τέλος ἔχουσαν τὸν ἐλεύθερον ἀέρα λαβόντες G τὸν ἐλεύθερον ἀέρα λαβόντες secl. Perry || 8 εὐάνθη καὶ ἠδείαν Perry: εὐάνθη καὶ ἠδῖαν G || 10 κρημνώδες Perry: κρημώδη (non κρημνώδη) G.

95. Ἐπιγνόντες δὲ οἱ Σάμιοι τὸ συμφέρον ἐκ τῶν τοῦ Αἰσώπου λόγων ὁμοθυμαδὸν ἀνεφώνησαν τῷ γραμματηφόρῳ λέγοντες τὴν τραχεῖαν ὁδόν. ὁ δὲ ἀπελθὼν διεσάφησεν τῷ βασιλεῖ πάντα τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ Αἰσώπου. ὁ δὲ Κροῖσος ἀκούσας ἐκάλει στρατόπεδα καὶ ἐκέλευεν ὀπλίζεσθαι. καὶ οἱ φίλοι/παρεθάρρυνον λέγοντες “δέσποτα, ἄ-
5 γωμεν εἰς τὴν νῆσον· χειρωσώμεθα αὐτὴν καὶ ἐλκύσωμεν εἰς τὸ Ἄτλαντικὸν πέλαγος, καὶ θῶμεν εἰς ὑπόδειγμα τοῖς λοιποῖς δήμοις, μὴ
f.56r <καὶ> ἐτέρῳ φανῆ τηλικούτῳ ἀντιλέγειν βασιλεῖ.” συγγενῆς δέ τις, τοῦ βασιλέως ἐπιτρέψαντος, λέγει “ὄμνυμί σοι τὸ ἀγνὸν διάδημα,
10 <αὐτ>ως σὺ αὐτοῖς καθοπλίσει, ἐπειδὴ ἐτέρως οὐ δυνήσῃ Σαμίους παραλαβεῖν ζῶντος τοῦ λεγομένου Αἰσώπου γνώμας διδόντος αὐτοῖς καὶ τοῦ πρεσβευτοῦ εἰπόντος ὡς κεκώλυτο ὑπ’ αὐτοῦ φόρους λαβεῖν παρ’ αὐτῶν. διὰ δὲ ἐπιστολῆς ἐξαίτησαι τὸν Αἰσωπον ἔκδοτον, εἰπὼν ὅτι ‘ἐάν τι θέλητε ἀντ’ αὐτοῦ, αἰτήσασθε, κἀγὼ ὑμῖν παράσχω.’ ”

2 ἀνεφώνησαν Perry: ὁμοφώνησαν G (ὁ correctum ex ἁ) || 5 ἐκέλευεν scripsi: ἐκέλευσεν G || παρεθάρρυνον scripsi: παρεθάρρυναν G || 6 ἄγωμεν Perry: ἄγομεν G || χειρωσώμεθα Perry: χειροσόμεθα G || 7 Ἄτλαντικὸν Perry: ἀντλαντικὸν G || 8 καὶ supplevi || φανῆ scripsi: φανείη G || 9 ἐπιτρέψαντος scripsi: ἐπιστρέψαντος G, Perry in textu ἐπιτρέψαντος vel ἐπιστρέψας malit Perry || 10 <αὐτ>ως σὺ scripsi: ὡσὺ G ᾧ σὺ ci. Perry || αὐτοῖς scripsi: αὐτὸς G || καθοπλίσει G: καθοπλίζει Perry || ἐπειδὴ ἐτέρως scripsi: ἐπειδὴ ἐτέρου G, del. Perry || 11 τοῦ ante γνώμας add. Perry secutus Post || διδόντος Perry: διδούντος G || 12 καὶ τοῦ πρεσβευτοῦ — 13 παρ’ αὐτῶν del. Perry || 12 κεκώλυτο scripsi: κεκωλυμένου G || φόρους scripsi: φόρας G || 13 ἐξαίτησαι scripsi: ἐξαίτησεν G ἐξαίτησον ci. Perry || 14 ἐάν scripsi: ἐάν Perry || θέλητε scripsi: θέλετε G fort. sermone vulgari.

96. Ὁ δὲ Κροῖσος ἀκούσας αὐτὸν εἶναι τὸν δόντα τὴν γνώμην ἐκέλευσεν πορευθῆναι εἰς τὴν Σάμον <τόν> εἰπόντα, πρεσβευτὴν οὐ
τινα ἔχων μᾶλλον εὐνοϊκώτερον καὶ συνετώτερον. ὁ δὲ μηδὲν ὑπερθέ-
5 μενος ἔπλευσεν εἰς τὴν Σάμον καὶ ἐκκλησίαν συναγαγὼν ἔπεισεν τοὺς Σαμίους ἐκσῶσαι ἑαυτοὺς καὶ μᾶλλον δοῦναι τὸν Αἰσωπον ἢ τῆς τοῦ
βασιλέως φιλίας ἐκπέσαι. καὶ τοσοῦτον οἱ ὄχλοι ἀνεφώνησαν “ἀπά-
γαγε, λαμβανέτω ὁ βασιλεὺς τὸν Αἰσωπον,” ὥστε ἐλθὼν εἰς τὸ μέσον
ὁ Αἰσωπος λέγει “ἄνδρες Σάμιοι, κάμοι εὐκταῖόν ἐστιν παρὰ τοῖς τοῦ
10 βασιλέως ποσὶν ἀποθανεῖν. θέλω δὲ εἰπεῖν ὑμῖν ἓνα λόγον, ἵνα μετὰ τὸν ἕμὸν θάνατον ἐπὶ τοῦ μνήματός μου χαράξητε·

97. Τὸν καιρὸ πού τὰ ζῶα μιλοῦσαν τὴν ἴδια γλῶσσα μὲ τοὺς ἀνθρώπους, ἐννοῶ συγκεκριμένα τοὺς λύκους καὶ τὰ πρόβατα, ἔστησαν πόλεμο ἀνάμεσά τους. Οἱ λύκοι εἶχαν τὸ πάνω χέρι καὶ ξέσχιζαν τὰ πρόβατα. Τότε οἱ σκύλοι συμμάχησαν μὲ τὰ πρόβατα κι ἔδιωξαν τοὺς λύκους. Ὅταν οἱ λύκοι διώχτηκαν ἀπὸ τοὺς σκύλους, ἔστειλαν ἕνα πρεσβευτὴ στὰ πρόβατα. Ἦρθε λοιπὸν ὁ λύκος, στάθηκε στὸ μέσον σὰν δημόσιος ρήτορας κι ἄρχισε νὰ λέει στὰ πρόβατα ὡς ἔπρεπε: «Ἄν θέλετε οὔτε νὰ πολεμᾶτε οὔτε νὰ σᾶς πολεμοῦν, παραδῶστε μας τοὺς σκύλους, καὶ θὰ κοιμᾶστε μὲ ἀσφάλεια χωρὶς νὰ ἔχετε κανένα φόβο πολέμου». Τὰ πρόβατα πού ἦσαν ἀνόητα πείσθησαν καὶ τοὺς παρέδωσαν τοὺς σκύλους. Οἱ λύκοι τοὺς κατασπάραξαν. Ὅστερα ἀπὸ λίγο, οἱ λύκοι ἔβαλαν τὰ πρόβατα ἀπὸ κάτω. Σᾶς ἔδειξε λοιπὸν ὁ μῦθος νὰ μὴ παραδίνει κανεὶς ἀπερίσκεπτα τοὺς χρήσιμους ἀνθρώπους».

98. Οἱ Σάμιοι κατάλαβαν πῶς τοὺς εἶχε πεῖ τὸν μῦθο γιὰ τὸ καλὸ τους καὶ κράτησαν τὸν Αἴσωπο. Ἄλλὰ αὐτὸς δὲν μποροῦσε νὰ μείνει ἀλλὰ ἔφυγε μαζί μὲ τὸν πρεσβευτὴ καὶ πῆγε στὸν Κροῖσο. Ὅταν ὁ βασιλιάς εἶδε τὸν Αἴσωπο, ἀγανάκτησε καὶ εἶπε «Γιὰ δὲς ποιὸς μὲ ἐμπόδισε νὰ ὑποτάξω μιὰ πόλη καὶ δὲν μ' ἄφησε νὰ πάρω φόρους. Κι ἂν μὲν ἦταν κανένας ἀνθρώπος, δὲν θὰ ἦταν τόσο βαρὺ, ἀλλὰ αὐτὸς εἶναι ἕνα αἶνιγμα κι ἕνα τέρας μέσα στοὺς ἀνθρώπους». Κι ὁ Αἴσωπος εἶπε «Κύριε βασιλιά, δὲν μὲ φέρανε ἐδῶ μὲ τὴ βία, ἀλλὰ μόνος μου καὶ μὲ τὴ δική μου θέληση ἦρθα σὲ σένα. Ὅμοια πάσχετε μ' ἐκείνους πού τραυματίζονται στὴ στιγμή, ἐσεῖς πού ὀργίζεστε αἰφνίδια καὶ κράζετε. Καὶ τὰ τραύματα ὅλα θεραπεύονται μὲ τὴν ἐπιστήμη τῶν ἰατρῶν, ἐνῶ τὴν ὀργή σου θὰ τὴ θεραπεύσει ὁ λόγος μου. Ἐγώ, ἂν ἀποθάνω στὰ πόδια σου, θὰ ντροπιάσω τὴ βασιλεία σου, γιὰτί θὰ ἔχεις πάντα τοὺς φίλους σου νὰ σοῦ δίνουν γνώμη ἐναντία στὰ συμφέροντά σου. Κι αὐτὸ γιὰτί ὅταν θὰ στοχάζονται ὅτι ὅσοι ἀπὸ τὸ περιβάλλον σου σοῦ δίνουν καλὲς συμβουλὲς πεθαίνουν, εἶναι σίγουρο πῶς θὰ μιλοῦν ἐναντία στὰ συμφέροντα τῆς βασιλείας σου».

1 είναι del. Perry || 2 <τόν> εἰπόντα scripsi: εἰπὼν τοῦ G ἐπειδὴ ἕτερον ci. Perry || πρεσβευτὴν Perry: πρεσβευτοῦ G || 3 οὐ τίνα ἔχων scripsi: τίνα ἔχων.οὐ G οὐτίνα εἶχεν Perry || 5 ἐκσῶσαι ἑαυτοὺς καὶ scripsi: ἐκδόντας ἑαυτοὺς καὶ G, secl. Perry || 7 ὥστε scripsi: ὁ δὲ G || 8 ὁ Αἴσωπος secl. Perry || 10 μνήματός μου χαράξαιτε Perry: νήματός μου χαράξατε G.

97. Καθ' ὃν καιρὸν ὁμόφωνα ἦσαν τὰ ζῶα τοῖς ἀνθρώποις, λέγω δὴ τοὺς λύκους καὶ τὰ πρόβατα, πόλεμον ἐσχηκέναι πρὸς ἀλλήλους. οἱ δὲ λύκοι ὑπερέχοντες κακῶς ἔσκυλλον τὰ πρόβατα, συμμαχήσαν-
f.56^v τες δὲ οἱ κύνες τοῖς προβάτοις ἀπεδίωξαν/τοὺς λύκους. οἱ δὲ λύκοι
5 διωχθέντες ὑπὸ τῶν κυνῶν ἕνα πρεσβευτὴν ἔπεμψαν πρὸς τὰ πρόβατα. ἔλθων οὖν ὁ λύκος καὶ στὰς εἰς τὸ μέσον ὡς δημήγορος ἔλεγεν πρὸς τὰ πρόβατα 'ἐὰν θέλητε μῆτε πολεμεῖν μῆτε πολεμεῖσθαι, δότε ἡμῖν τοὺς κύνας ἐκδότους, καὶ μετὰ πάσης ἀδείας κοιμᾶσθε, μηδεμίαν πολέμου ἔχοντες ὑποψίαν.' τὰ δὲ πρόβατα μωρὰ ὑπάρχοντα καὶ πεισθέντα
10 παρέσχον τοὺς κύνας ἐκδότους. οἱ δὲ λύκοι διεσπάραξαν αὐτούς. μετὰ δὲ χρόνον ὑπεβάλοντο οἱ λύκοι τὰ πρόβατα. ἔδειξεν οὖν ὑμῖν ὁ μῦθος μὴ εἰκῆ τοὺς χρηστοὺς παραδιδόναί.

ὁμόφωνα ἦσαν Perry: ὁμοφώνησαν G || 2 commate distincti post πρόβατα: sine ullo signo interpunctionis Perry || 3 ἔσκυλλον Perry: ἔσκυλον G || 4 προβάτοις scripsi: βρώμασιν G πρόβασιν ci. Perry || 6 δημήγορος G: δημηγόρος legit et edidit Perry || 7 θέλητε scripsi: θέλετε G fort. sermone vulgari || 8 ἀδείας Perry: ἀδίας G || 11 ὑπεβάλοντο G: ἐπεβάλοντο Charitonidis || τὰ πρόβατα Perry: τοῖς προβάτοις G || ἔδειξεν scripsi: ἔδει δὲ G "δὲ fort. defendum" Perry || ὑμῖν scripsi: ὑμᾶς G || κατὰ ante τὸν μῦθον add. Perry || ὁ μῦθος scripsi: τὸν μῦθον G.

98. Οἱ δὲ Σάμιοι νοήσαντες πρὸς ἑαυτοὺς εἰρῆσθαι τοὺς λόγους κατέσχον τὸν Αἴσωπον. ὁ δὲ Αἴσωπος οὐχ ὑπέμενε, ἀλλ' ἄμα τῷ πρεσβευτῇ ἀπήει πρὸς τὸν Κροῖσον. ὁ δὲ βασιλεὺς ἰδὼν τὸν Αἴσωπον ἠγανάκτησεν καὶ εἶπεν "ἴδε τίς ἐκώλυσέν με πόλιν ὑποτάξαι, καὶ τέ-
5 λη λαμβάνειν οὐκ εἶασεν. καὶ εἰ μὲν ἄνθρωπος οὐ χαλεπὸν, ἀλλ' αἰνιγμα καὶ τέρας τῶν ἀνθρώπων." καὶ ὁ Αἴσωπος: "κύριε βασιλεῦ, οὐ βία ἡγμαι πρὸς σέ· αὐτὸς <αὐτοῦ> θελήσει πάρειμι πρὸς τοὺς σοὺς
f.57^r πόδας. ὅμοια δὲ πάσχετε τοῖς παραχρῆμα τραυματιζομένοις / οἱ ἐξ ἀκοῆς ὀργιζόμενοι αἰφνιδίως κρίζοντες. <καὶ> τὰ μὲν τραύματα ἰα-
10 τρῶν ἐπιστήμη πάντα ἐξυγιάζεται, τὴν δὲ σὴν ὀργὴν ὁ ἔμὸς λόγος θεραπεύσει. ἐγώ, ἐὰν παρὰ τοῖς ποσίν σου ἀποθάνω, καταισχυνῶ σου τὴν βασιλείαν· αἰεὶ γὰρ ἔξεις τοὺς φίλους σου ἐναντία σου διδόντας γνώμην. στοχαζόμενοι γὰρ ὅτι οἱ τὰ καλὰ συμβουλευόντες παρὰ σοὶ τελευτῶσιν, πάντως σου τῇ βασιλείᾳ ἐναντία ἐροῦσιν."

1 εἰρῆσθαι Perry: ἠρᾶσθαι G || 3 ἀπήει Perry: ἀπεῖη G || 7 αὐτὸς <αὐτοῦ> θελήσει scripsi: αὐτὸς θελήσει G αὐτοθελῆς δὲ ci. Perry || 8 οἱ ἐξ ἀκοῆς ὀργιζόμενοι scripsi: πρὸς τοῦ δξυτου- γινόμενοι G πρὸς τὸ δξυ τοῦ γινομένου ci. Perry || 9 καὶ supplevi || 10 ἐπιστήμη scripsi: ἐπιστήμη G || πάντα ἐξυγιάζεται scripsi: πάντες ἐξουσίαν ἐξουσι G secl. Perry || 11 καταισχυνῶ Perry: κατεσχύνω G || 12 ἐναντία σου δ. γνώμην G: ἐναντίας σοι δ. γνώμας ci. Perry.

99. Ὁ βασιλιάς πού τοῦ κίνησε τὸν θαυμασμό χαμογέλασε καὶ εἶπε «Μπορεῖς νὰ προσθέσεις κάποια χάρη γιὰ μένα καὶ νὰ μοῦ πεῖς ἱστορίες γιὰ τὸ πῶς φέρνεται ἡ τύχη στοὺς ἀνθρώπους;». Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Τὸν καιρὸ πού τὰ ζῶα μιλοῦσαν τὴν ἴδια γλῶσσα μὲ τοὺς ἀνθρώπους, ἕνας φτωχούλης πού δὲν ἔβγαζε καλὰ-καλὰ τὸ ψωμί του, ἔπιανε ἀκρίδες, τίς ταρίχευε καὶ τίς πουλοῦσε μιὰ ὀρισμένη τιμῆ. Ἐπιασε καὶ μιὰν ἀκρίδα πού λεγόταν τὸ καλλίφωνο τζιτζίκι πού τερετίζει καὶ ἤθελε νὰ τὴ σκοτώσει. Κι αὐτὴ εἶδε τί ἔμελλε νὰ πάθει καὶ εἶπε στὸν ἄνθρωπο Ὑμὴ μὲ σκοτώσεις ἄδικα, γιὰτι οὔτε σὲ κανένα στάχυ ἔκανα ζημιὰ οὔτε σὲ κανένα κλαδί ἢ βλαστάρι, κι οὔτε ἔβλαψα κανένα κλωναράκι. Μόνο πού χρησιμοποιοῦ τὴν ὁμορφιά τῶν φτερῶν μου μαζί μὲ τὴν ἀρμονικὴ κίνηση τῶν ποδιῶν μου γιὰ νὰ λέω πράγματα, ὠφέλιμα στοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ ἀναπαύω τοὺς ὁδοιπόρους». Ὁ ἄνθρωπος συγκινήθηκε ἀπὸ αὐτὰ τὰ λόγια κι ἄφησε τὴν ἀκρίδα νὰ γυρίσει στὴ μάνα της τὴν ἔρημιά. Ὅμοια κι ἐγὼ πέφτω στὰ γόνατά σου. Ἐλέησέ με, γιὰτι δὲν εἶμαι κανένας ἰσχυρὸς ὥστε νὰ βλάψω κανένα στράτευμα οὔτε κανένας ὁμορφονιὸς ὥστε νὰ ψευδομαρτυρήσω σὲ βάρος κανενὸς καὶ νὰ πείσω κανένα ἄδικα μὲ τὸ κάλλος τῆς μορφῆς μου, ἀλλὰ ἔτσι μὲ τὸ φτωχούλι σωματάκι μου μιλάω μυαλωμένα προσπαθώντας νὰ ὠφελήσω τοὺς θνητούς».

100. Ὁ βασιλιάς τὸν συμπάθησε γιὰ τὴν ἱστορία πού τοῦ εἶπε, καὶ τοῦ ἀπάντησε «Ἐγὼ θὰ σοῦ χαρίσω τὴ ζωὴ, ἀλλὰ ζήτησε ὅ,τι θέλεις καὶ θὰ σοῦ τὸ δώσω». Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Κάνε εἰρήνη μὲ τοὺς Σαμίους». Ὁ βασιλιάς εἶπε «Κάνω εἰρήνη». Κι ὁ Αἴσωπος ἔπεσε στὰ πόδια του κι ἄρχισε νὰ τὸν εὐχαριστεῖ. Κι ἀφοῦ λοιπὸν ἔγραψε πρὸς χάριν του τοὺς μύθους καὶ τίς ἱστορίες του πού τίς διαβάζουμε ἀκόμη καὶ τώρα, τοὺς ἄφησε στὴ βιβλιοθήκη τοῦ βασιλιᾶ, πῆρε ἀπὸ αὐτὸν ἐπιστολές πρὸς τοὺς Σαμίους, στὶς ὁποῖες ὁ βασιλιάς συμφωνοῦσε ὅτι δὲν εἶχε πιά τίποτε ἐναντίον τους γιὰ τὸ χατήρι τοῦ Αἰσώπου, κι ἀπέπλευσε γιὰ τὴ Σάμο ἀφοῦ πῆρε μαζί του πολλὰ δῶρα. Κάλεσε τὸν λαὸ σὲ γενικὴ συνέλευση καὶ διάβασε τὰ γράμματα τοῦ βασιλιᾶ. Κι οἱ Σάμιοι ὅταν ἔμαθαν ὅτι ὁ Κροῖσος εἶχε κάνει εἰρήνη μαζί τους γιὰ τὸ χατήρι τοῦ Αἰσώπου, ψήφισαν τιμὲς πρὸς τιμὴν του κι ἐκάλεσαν Αἰσώπειο τὸν τόπο ἐκεῖνο ὅπου εἶχαν ἀνταλλάξει τὸν Αἴσωπο. Αὐτὸν τὸν τόπο ὁ Αἴσωπος τὸν ἔκανε ἱερὸ στὶς Μοῦσες μὲ θυσίες πού πρόσφερε σ' αὐτὲς κι ἔστησε ἀνάμεσά τους ὡς ἀνάμνηση τὸ δικό του ἄγαλμα, ὄχι τὸν Ἀπόλλωνα. Γι' αὐτὸ ὁ Ἀπόλλων ὀργίστηκε μαζί του, ὅπως μὲ τὸν Μαρσύα.

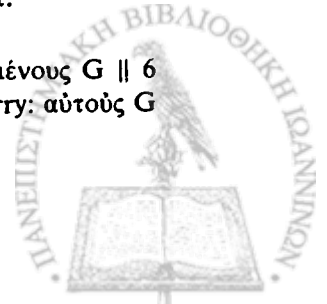

99. Ὁ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας αὐτὸν καὶ μειδιάσας ἔφη “δύνασα<ί
 τ>ι προσθεῖναι, καὶ πρὸς τὴν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τύχην λόγους εἴ-
 πειν;” ὁ δὲ Αἴσωπος λέγει “καθ’ ὄν καιρὸν ἦν ὁμόφωνα τὰ ζῶα τοῖς
 ἀνθρώποις, πένητα ἀπορούμενον τροφῆς ἐπιλα<μ>β<άν>εσθαι δὴ ἀ-
 5 κρίδας καὶ ταύτας ταριχεύειν καὶ πωλεῖν φανερῆς τιμῆς. πιάσας δέ
 τινα ἀκρίδα τὴν λεγομένην <εὐλαλον τερετίστριαν τέττιγα> ἠθέλη-
 σεν αὐτὴν ἀποκτεῖναι. ἡ δὲ ἰδοῦσα τὸ μέλλον πρὸς τὸν ἄνθρωπον
 εἶπεν ‘<μὴ με μάτην ἀποκτείνης.> οὔτε γὰρ στάχυν ἠδίκησα οὔτε
 10 κλάδους ἢ βλαστόν, οὔτε ἀκρεμόνα ἔβλαψα· συγχρωμέ<νη> δὲ πτε-
 ρῶ<ν> κάλλει <καὶ ποδῶν> ἀρμονία χρηστὰ φθέγγομ<αι κ>αὶ ὁ-
 δοιόρων εἰμι ἀνάπαυμα.’ ὁ ἄνθρωπος συμπαθήσας τοῖς λόγοις αὐτῆς
 ἀφῆκεν αὐτὴν μητρὶ τῇ ἔρημιά. ὡσαύτως κἀγὼ προσπίπτω τοῖς γόνα-
 σίν σου. ἔλεησόν με· οὔτε γὰρ ἰσχυρὸς εἰμι ὥστε τινὰ στρατιὰν βλά-
 ψαι, οὔτε εὐπρεπῆς ὥστε ψευδομαρτυρῆσαι κατὰ τινος καὶ διὰ τὸ
 15 κάλλος τῆς ὄψεως ἀδίκως πεῖσαι <τινα>. ἐν εὐτελεῖ δὲ σωματίῳ φρε-
 νήρως φθέγγομαι βίον τῶν μερόπων ὠφελῶν.”

2 τι supplevi || προσθεῖναι scripsi: προσθῆναι G || 4 λέγω δὴ ante πένητα add. Perry φασί
 ποτὲ add. Charitonidis || ἐπιλαμβάνεσθαι δὴ ἀκρίδας scripsi: ἐπιλαβέσθαι δὲ (del. Perry) ἀκρί-
 δας G ἐπιβαλέσθαι ἀκρίδας <θηρεῦσαι> Charitonidis || 5 τερετίστριας ante καὶ ταύτας add.
 Perry || τινα Perry: τὴν G || 6 τὴν λεγομένην scripsi et huc transtuli: τὰς λεγομένας G supra
 post ἀκρίδας || εὐλαλον τερετίστριαν τέττιγα supplevi ex W || 8 μὴ με μάτην ἀποκτείνης suppl.
 Perry ex W || 9 βλαστόν scripsi: βλαστοῦ G βλαστοὺς Perry || ἀκρεμόνα scripsi: ἀκρέμονα G
 ἀκρέμονας ci. Perry || συγχρωμένη δὲ πτερῶν κάλλει scripsi: σύγχρημε δὲ πτερῶ καλλει G
 συγχρόνω δὲ πτερῶν Perry || 10 καὶ ποδῶν suppl. Perry || ἀρμονία Perry: ἀρμόγια G || φθέγγο-
 μ<αι κ>αὶ scripsi: φθέγγομαι G || 11 συμπαθήσας scripsi, vide infra c. 100, 1: συμπαθῆς G || 15
 πεῖσαι τινα scripsi: πεισθῆναι G || δὲ σωματίῳ Perry: σωματίῳ δὲ G || φρενήρως scripsi: φρενε-
 ρῶ G φρενήρη ci. Perry || 16 ὠφελῶν Perry: ὀφέλημα scribendum?

100. Ὁ βασιλεὺς συμπαθήσας αὐτῷ τοῖς λόγοις ἔφησεν “ἐγὼ σοι
 f.57^v τὸ ζῆν/δώσω· αἴτησαι δὲ ὃ θέλεις καὶ παρέξω σοι.” Αἴσωπος εἶπεν
 “καταλλάγηθι Σαμίους.” ὁ βασιλεὺς: “κατήλλαγμαί.” ὁ δὲ προσπεσὼν
 αὐτῷ ἠὲ χαρίσται. Αἴσωπος οὖν αὐτῷ συγγραψάμενος τοὺς ἰδίους λό-
 5 γους καὶ μύθους, τοὺς ἄχρι καὶ νῦν ἀναγινωσκομένους, κατέλιπεν εἰς
 τὴν βιβλιοθήκην καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὰς [ἐγένετο
 πάλιν] πρὸς τοὺς Σαμίους, ἔνθα ὠμολόγει κατηλλάχθαι αὐτοῖς ἕνεκεν
 τοῦ Αἰσώπου, πολλὰ δὲ δῶρα κομισάμενος, ἔπλευσεν εἰς Σάμον. καὶ
 ἐκκλησίαν συστησάμενος ἀνέγνω τὰς ἐπιστολὰς τοῦ βασιλέως. οἱ δὲ
 10 Σάμιοι γνόντες αὐτοῖς τὸν Κροῖσον διηλλάχθαι διὰ τοῦ Αἰσώπου τι-
 μάς αὐτῷ ἐψηφίσαντο, καὶ ἐκάλεσαν τὸν τόπον ἐκεῖνον Αἰσώπειον,
 ὅπου ἦν ἐνηλλαγμένος. τόνδε Αἴσωπος θυσίας ταῖς Μούσαις ἱερὸν
 κατασκευάσας ἔστησε μέσον αὐτῶν αὐτὸν μνημόσυνον, οὐκ Ἀπόλ-
 λωνα. <δι’> ὁ Ἀπόλλων ὠργίσθη αὐτῷ ὡς τῷ Μαρσῷα.

2 σοι Perry: σε G, def. Shipp || 5 ἀναγινωσκομένους scripsi ex W: ὀνομαζομένους G || 6
 βιβλιοθήκην G: βιβλιοθήκην legit Perry || ἐγένετο πάλιν del. Perry || 7 αὐτοῖς Perry: αὐτοῦς G

101. Ὁ Αἰσωπος ἔζησε πολλὰ χρόνια στὴ Σάμο καὶ ἀξιώθηκε πολλές τιμές, κι ἔπειτα θέλησε νὰ περιέλθει τὴν οἰκουμένη. Ἔδινε διαλέξεις σὲ ρητορικὲς σχολὲς κι ἔπαιρνε δίδακτρα. Ἔτσι περιῆλθε κάθε χώρα κι ἔφθασε καὶ στὴ Βαβυλώνα, ὅπου βασίλευε ὁ Λυκούργος. Κι ἀφοῦ ἔκανε ἐπίδειξη τῆς φιλοσοφίας του ἀναδείχθηκε σὲ μεγάλη προσωπικότητα στὴ Βαβυλώνα, ἔτσι ὥστε ἀκόμη κι ὁ βασιλιάς νὰ γίνει θαυμαστής τοῦ χαρακτήρα του γιὰτὶ ἦταν μυαλωμένος, καὶ νὰ τὸν κάνει πρωθυπουργό του.

102. Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἦταν συνήθεια γιὰ τοὺς βασιλιάδες νὰ παίρνουν φόρους ὁ ἓνας ἀπὸ τὸν ἄλλο μὲ ἀγῶνες ἐξυπνάδας, γιὰτὶ δὲν ἀντιμετώπιζαν ὁ ἓνας τὸν ἄλλο οὔτε σὲ πολέμους οὔτε σὲ μάχες, ἀλλὰ ἔστελναν προβλήματα φιλοσοφίας μὲ ἐπιστολές, κι ὁποῖος δὲν εὔρισκε νὰ τὰ ξεδιαλύνει πλήρως φόρους σ' αὐτὸν ποὺ τοῦ τὰ εἶχε στείλει. Ὁ Αἰσωπος ἔλυνε τὰ προβλήματα ποὺ ἔστελναν στὸν Λυκούργο κι ἔκανε τὸν βασιλιά νὰ ἀποκτᾶ φήμη, ἐνῶ ὁ ἴδιος ἔστελνε διὰ τοῦ Λυκούργου προβλήματα στοὺς βασιλιάδες ποὺ δὲν εὔρισκαν τὴ λύση τους καὶ χορηγοῦσαν φόρους. Κι ἔτσι τὸ βασίλειο τῶν Βαβυλωνίων πρόκοβε, ὥστε ὁ Λυκούργος μιὰ μέρα ὄχι μόνο νὰ ἔχει καταλάβει τὶς βαρβαρικὲς χῶρες ἀλλὰ νὰ ἔχει ὑποτάξει καὶ τὰ πιὸ πολλὰ μέρη μέχρι τὴν Ἑλλάδα.

103. Ὁ Αἰσωπος γνώρισε κάποιον νεαρὸ εὐγενῆ στὴ Βαβυλώνα κι ὅπως ἦταν ἄτεκνος τὸν υἱοθέτησε καὶ τὸν παρουσίασε στὸν βασιλιά ὡς διάδοχο τῆς ἴδιας του τῆς σοφίας, ἐνῶ μὲ μεγάλη ἐπιμέλεια φρόντισε τὴν ἐκπαίδευσή του. Ἀλλὰ ὁ νεαρὸς ἄρχισε νὰ μεγαλοπιάνεται καὶ συγχρόνως μπλέχτηκε μὲ τὴν παλλακίδα τοῦ βασιλιᾶ καὶ χαιρόταν αὐτὸ τὸ παιχνίδι. Ὁ Αἰσωπος τὸ ἔμαθε, ἀγανάκτησε καὶ τὸν ἀπειλήσε συχνά, λέγοντάς του ὅτι ὁποῖος ἀγγίζει ἐρωτικά μιὰ γυναίκα τοῦ βασιλιᾶ σφυρηλατεῖ στὸ ἀμόνι θάνατο γιὰ λογαριασμό του.

|| 10 γνόντες Dölger: γνώντες Perry cum G || 11 Αἰσώπειον Perry: Αἰσώπιον G || 12 τόνδε scripsi: ὁ δὲ G || θυσίαις G: θύσας ci. Perry || 13 κατασκευάσας G: κατεσκεύασεν ci. Perry || ἔστησε scripsi: στήσας G || μέσον G: μέσην malit Perry || αὐτῶν scripsi: αὐταῖς G, supra post κατασκευάσας transtulit Perry || αὐτὸν scripsi cf. c. 123: αὐτὸν G αὐτῶν ci. Perry || μνημόσυνον G: Μνημοσύνην ci. Perry || 14 δι' supplevi || ὁ scripsi: ὁ G || ὠργίσθη scripsi: ὀργισθεῖς G || τῷ Perry: τὸ G.

101. Πολλοὺς δὲ χρόνους ἐν τῇ Σάμῳ διατρίψας ὁ Αἰσωπος καὶ πολλῶν τιμῶν καταξιώθεις ἠβουλήθη περιελθεῖν τὴν οἰκουμένην, καὶ ἐν τοῖς ἀκροατηρίοις διελέγετο. τιμήματα δὲ ἀργυρικὰ λαμβάνων πᾶ-
f.58r σάν τε χώραν περιελθὼν [ὁ Αἰσωπος] ἐγένετο / καὶ ἐν Βαβυλῶνι, ἐν ἧ
5 ἐβασίλευεν Λυκούργος. ἐπιδειξάμενος δὲ αὐτοῦ τὴν φιλοσοφίαν μέγας παρὰ τοῖς Βαβυλωνίοις ἀνεδείχθη, ὥστε καὶ τὸν βασιλέα ἐραστὴν αὐ- τοῦ γενέσθαι τῶν ἡθῶν διὰ τὸ νοῦν αὐτὸν ἔχειν καὶ ποιῆσαι αὐτὸν ἐπὶ τῆς διοικήσεως.

4 τε Perry: δὲ G || περιελθὼν Perry: περιελθεῖν G || ὁ Αἰσωπος seclusi || καὶ scripsi: δὲ G secl. Perry || 5 ἐπιδειξάμενος Perry: ἐπιλεξάμενος G || 7 διὰ τὸ νοῦν αὐτὸν ἔχειν Perry: διὰ τὸν νοῦν αὐτοῦ ἔχειν G || ποιῆσαι scripsi: ἐποίησεν G.

102. Ἐπ' ἐκείνοις δὲ τοῖς καιροῖς ἔθος εἶχον οἱ βασιλεῖς παρ' ἀλλήλων φόρους λαμβάνειν διὰ τῆς ἐναρέτου μάχης· οὔτε γὰρ ἐν πο- λέμοις συνίσταντο οὔτε <ἐν> μάχαις· ἔγραφον γὰρ προβλήματα φι- λοσοφίας δι' ἐπιστολῶν, καὶ ὁ μὴ εὐρίσκων διαλύσασθαι φόρους ἐτέ-
5 λει τῷ πέμψαντι. ὁ δὲ Αἰσωπος τὰ ἐκπεμπόμενα τῷ Λυκούργῳ λύων προβλήματα εὐδοκ<ιμ>εῖν ἠνάγκαζεν τὸν βασιλέα, αὐτὸς δὲ διὰ τοῦ Λυκούργου <προβλήματα> ἔπεμπεν τοῖς βασιλεῦσιν, καὶ μὴ εὐρί- σκοντες φόρους ἐχορήγουν. καὶ οὕτως ἢ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεία προέβαινεν, ὥστε οὐ μόνον τὰ βάρβαρα αὐτὸν κατειληφέναι, ἀλλὰ καὶ
10 τὰ πλείονα μέρη ἕως Ἑλλάδος ὑποτετακέναι.

3 ἐν supplevi || 6 εὐδοκιμεῖν scripsi: εὐδοκεῖν G "fort. falso scriptum pro εὐδοκιμεῖν, sed corrigere non ausim" Perry || 7 προβλήματα supplevi ex W || 9 αὐτὸν (vel αὐτοῦς) scripsi: αὐτῶν G τῶν ἔθνων ci. Perry || 10 ὑποτετακέναι scripsi: ὑποτέτακται G ὑποτετάχθαι La Penna.

103. Ὁ δὲ Αἰσωπος ἐπιγνοὺς <παῖδά> τινὰ εὐγενῆ ἐν Βαβυλῶνι, ἄτεκνος ὑπάρχων τοῦτον υἱὸν ἐποίησατο καὶ τῷ βασιλεῖ παρέστησεν ὡς διάδοχον αὐτοῦ τῆς σοφίας, πᾶσαν δὲ αὐτοῦ ἐποίησατο ἐπιμέλειαν τῆς παιδείας. ὁ δὲ νεανίσκος μέγα ποιήσας ἅμα <δὲ> τῇ τοῦ βασι-
5 λέως παλλακίδι περιπλακεῖς ἐπιχαρῆς ἐγένετο προσπαίζων. ὁ δὲ Αἰ- σωπος εἰδὼς καὶ ἀγανακτήσας πυκνὸν αὐτῷ ἠπέιλησεν, εἰπὼν βασι- λικῆς ὁ κατὰ φύσιν ἀπτόμενος θάνατον ἐ<αυτῷ ἐ>ν ἄκμ<ονι χαλκεύε>- ται.

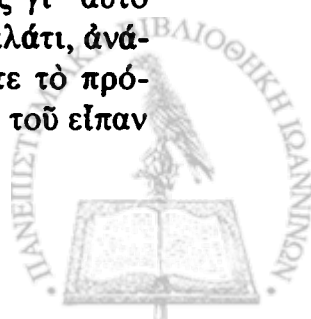
1 παῖδά supplevi || εὐγενῆ Perry: εὐγενῆν G, "quod fort. retinendum" Perry || 3 σοφίας... 4 παιδείας Perry: παιδείας... σοφίας G || 4 δὲ supplevi || 6 εἰδὼς scripsi ex W (γνοῦς): ἰδὼν G ||

104. Ὁ νεαρὸς ἔφερε βαρέως τὰ λόγια τοῦ Αἴσωπου καὶ μιὰ μέρα πού οἱ φίλοι τὸν ἔπεισαν νὰ διαβάσει ψευδῶς τὸν Αἴσωπο στὸν βασιλιά, ἔγραψε μιὰ πλαστὴ ἐπιστολὴ στὸ ὄνομα τοῦ Αἴσωπου πρὸς τοὺς ἀντίπαλους τοῦ βασιλιά ὅπου ἔδινε ἐγγυήσεις ὅτι ὁ Αἴσωπος ἔμελλε νὰ τοὺς βοηθήσει, κι ἀφοῦ τὴ σφράγισε μὲ τὸ δαχτυλίδι τοῦ Αἴσωπου τὴν παρέδωσε στὸν Λυκοῦργο λέγοντας «Ὁ πιστὸς φίλος σου, δὲς πῶς δολοπλοκεῖ κατὰ τῆς βασιλείας σου». Ὁ βασιλιάς πείσθηκε ἀπὸ τὴ σφραγίδα καὶ ἀπὸ τὴν ὀργή του πρόσταξε τὸν Ἑρμιππο, κάποιον ἀξιωματικὸ τῆς φρουρᾶς του, νὰ σκοτώσει τὸν Αἴσωπο ὡς προδότη, ἀλλὰ αὐτὸς δὲν τὸν σκότωσε, γιατί ἦταν γνήσιος φίλος του. Καὶ μιὰ καὶ κανένας δὲν γύρευε νὰ μάθει, τὸν κρατοῦσε κρυμμένο στὸν πύργο καὶ ἀνήγγειλε στὸν βασιλιά ὅτι «Σκότωσα τὸν Αἴσωπο». Ὅσο γιὰ τὸν Ἥλιο, πῆρε τὸ ἀξίωμα τοῦ Αἴσωπου.

105. Ἐπειτα ἀπὸ κάμποσο καιρὸ ὁ Νεκταναβὼν ὁ βασιλιάς τῶν Αἰγυπτίων ἄκουσε πῶς ὁ Αἴσωπος εἶχε πεθάνει κι ἀπέστειλε πρεσβεία πρὸς τὸν Λυκοῦργο μὲ ἐπιστολὲς καὶ προβλήματα γιὰ νὰ τὰ ξεδιαλύνει, ξέροντας ὅτι μετὰ τὸν Αἴσωπο δὲν θὰ βρεθεῖ κανεὶς στοὺς Βαβυλωνίους πού νὰ μπορεῖ νὰ τὰ λύσει. Καὶ τὸ πρόβλημα ἦταν αὐτὸ «Ὁ Νεκταναβὼν ὁ βασιλιάς τῆς Αἰγύπτου στέλνει τὰ χαιρετίσματά του στὸν Λυκοῦργο τὸν βασιλιά τῶν Βαβυλωνίων. Θέλω νὰ οἰκοδομήσω ἓνα πύργο πού νὰ μὴν ἀγγίζει οὔτε τὴ γῆ οὔτε τὸν οὐρανὸ ψηλὰ στὸν ἀέρα. Στείλε μου αὐτοὺς πού θὰ τὸν οἰκοδομήσουν καὶ αὐτὸν πού θὰ ἀποκριθεῖ ὅ,τι κι ἂν τὸν ρωτήσω, καὶ πάρε φόρους δέκα ἐτῶν ἀπὸ ὅλη τὴ χώρα πού εἶναι στὴν ἐξουσία μου. Κι ἂν δὲν μπορεῖς, συμφώνησε νὰ ἔχω ἐγὼ ἀπὸ ὅλη τὴ γῆ πού βασιλεύεις δέκα ἐτῶν φόρους.

106. Ὁ Λυκοῦργος διάβασε τὴν ἐπιστολὴ κι ἔγινε περίλυπος γι' αὐτὸ τὸ ἀπρόοπτο γεγονός. Κάλεσε τοὺς φίλους του νὰ ἀνέβουν στὸ παλάτι, ἀνάμεσά τους καὶ τὸν Ἑρμιππο, καὶ τοὺς εἶπε «Μπορεῖτε νὰ λύσετε τὸ πρόβλημα τοῦ πύργου, ἢ θὰ σᾶς κόψω ὅλων τὸν λαϊμό;». Καὶ οἱ φίλοι τοῦ εἶπαν

πυκνὸν G: num πυκρὸν ut W? || 7 κατὰ φύσιν scripsi (“num fuit olim κατὰ φύσιν?” dubit. Perry in apparatu): παρά φύσιν G παρά νόμον Perry in textu || ἑαυτῷ ἐν ἄκμονι χαλκεύεται scripsi: ἐνακμάται G ἐναγκάζεται vel potius ἐναγκαλίζεται Charitonidis.

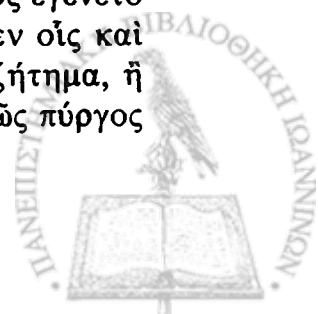
f.58^v 104. Ὁ δὲ νεανίσκος βαρέως φέρων τοὺς/λόγους τοῦ Αἰσώπου, καταπεισθεὶς ὑπὸ τῶν φίλων, ψευδῶς διέβαλεν τὸν Αἰσωπον πρὸς τὸν βασιλέα, γράψας πλαστὴν ἐπιστολὴν τῷ αὐτοῦ ὀνόματι πρὸς τοὺς ἀντιδίκους Λυκούργου πιστούμενος μέλλειν αὐτοῖς τὸν Αἰσωπον βοηθεῖν, καὶ σφραγίσας τῷ τοῦ Αἰσώπου δακτυλίῳ ἐπέδωκεν τῷ Λυκούργῳ, λέγων “ὁ πιστὸς φίλος σου, ἴδε πῶς κατὰ τῆς βασιλείας σου βουλεύεται.” ὁ δὲ βασιλεὺς πεισθεὶς τῇ σφραγίδι καὶ ὀργισθεὶς προσέταξεν Ἑρμίπῳ τινὶ στρατοφύλακι ἀνελεῖν τὸν Αἰσωπον ὡς προδότην. ὁ δὲ οὐκ ἀνεῖλεν αὐτόν· ἦν γὰρ φίλος αὐτοῦ γνήσιος. μηδενὸς ἱστοροῦντος ἐτήρει αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, ἀνήγγειλεν δὲ τῷ βασιλεῖ ὅτι “τεθανάτωκα τὸν Αἰσωπον.” ὁ δὲ “Ἥλιος παρέλαβεν τὴν διοίκησιν τοῦ Αἰσώπου.

2 ψευδῶς scripsi: ψευδὸς G || 4 πιστούμενος μέλλειν scripsi: πιστούς, ὡς μᾶλλον G [πιστούς], ὡς μέλλοντα Perry || 7 σφραγίδι scripsi: σφραγίδι Perry || 8 Αἰσωπον Perry: αἶπον G || ὡς προδότην huc transtulit Perry: in cod. G legitur infra post αὐτόν.

105. Μετὰ δὲ χρόνον, ἀκούσας Νεκταναβῶν ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς τὸν Αἰσωπον τεθνηκέναι, πρεσβείαν ἀπέστειλεν πρὸς τὸν Λυκούργον μετὰ ἐπιστολῶν καὶ προβλημάτων, ἵνα διαλύσῃ, εἰδὼς ὅτι μετὰ Αἰσωπον οὐδεὶς εὐρεθήσεται παρὰ Βαβυλωνίοις ὁ δυνάμενος διαλύσαι. ἦν δὲ τὸ πρόβλημα τοῦτο: “Νεκταναβῶν βασιλεὺς Αἰγύπτου Λυκούργῳ βα<σιλεῖ Βα>βυλωνίῳ<ν> χαίρειν. θέλω οἰκοδομήσαι πύργον μήτε γῆς μήτε οὐρανοῦ ἀπτόμενον, ὑψηλόν. ἀπόστειλόν μοι τοὺς οἰκοδομήσοντας αὐτόν καὶ <τὸν> ἀποκριθησόμενον ὅ,τι ἂν αὐτόν ἐρωτήσω, καὶ λάβε φόρους ἐτῶν δέκα ὑπὲρ ὅλης τῆς <ὑπ’ ἐμ>ε> χώρας. εἰ <δ’ ἀπορ>εῖς, σύν<θες> ἑμαυτὸν ἔχειν ὑπὲρ ὅλ<ης> <δ>ε>κα>.”

6 βασιλεῖ Βαβυλωνίων scripsi ex W: Βαβυλωνίῳ G || 8 οἰκοδομήσοντας Charitonidis: οἰκοδομῶντας G || τὸν suppl. Perry || 9 λάβε Perry: λάβω G || δέκα: sic etiam W ubique, sed τριῶν habet G infra in c. 123, q.v. || ὑπὲρ ὅλης G: ὑπὲρ... ὅλης Perry || 9-11 τῆς <ὑπ’ ἐμ>ε> χώρας. εἰ <δ’ ἀπορ>εῖς, σύν<θες> ἑμαυτὸν ἔχειν ὑπὲρ ὅλ<ης> <δ>ε>κα> scripsi: τῆς εἰς συνεμαυτὸν ἔχω ἐπὶ ψιλῆς βασιλευούσης πόλεως G τῆς χώρας solum ci. Perry ceteris verbis seclusis.

f.59^r 106. Ἀναγνοὺς δὲ ὁ Λυκούργος τὴν ἐπιστολὴν περίλυπος ἐγένετο ἐπὶ τῷ ἑξαπίνης πτώματι. ἐκάλεσεν τοὺς φίλους ἀνελθεῖν, ἐν οἷς καὶ Ἑρμιππον, ἔφη τε αὐτοῖς “δύνασθε λῦσαι τὸ τοῦ πύργου ζήτημα, ἢ πάντας τραχηλοκοπήσω;” οἱ δὲ φίλοι εἶπον “οὐκ οἶδαμεν πῶς πύργος

«Δὲν ξέρουμε πῶς μπορεῖ νὰ οἰκοδομηθεῖ ἓνας πύργος ποῦ νὰ μὴν ἀγγίζει οὔτε οὐρανὸ οὔτε γῆ». Κι ἓνας ἄλλος ποῦ ἦταν δεινὸς ὁμιλητῆς ἀποκρίθηκε «Κύριε βασιλιά, ἐμεῖς θέλουμε νὰ κάνουμε ὅλα ὅσα μᾶς διατάξεις. Ὅμως δὲν ἔχουμε τὴ δύναμη οὔτε τὴν πείρα γιὰ τέτοια πράγματα. Γι' αὐτὸ σὲ παρακαλοῦμε νὰ τύχουμε τὴ συγγνώμη σου». Ὁ βασιλιάς ὀργίστηκε καὶ διέταξε τὸν ἀρχηγὸ τῆς φρουρᾶς νὰ τοὺς ξεκόψει ἀπὸ τοὺς ζωντανοὺς κι ἄρχισε νὰ χτυπάει τὸ κεφάλι του καὶ νὰ τραβάει τὶς τρίχες του καὶ νὰ ὀδύρεται γιὰ τὸν Αἴσωπο καὶ ἔλεγε στενάζοντας «Τὸν στύλο τῆς βασιλείας μου τὸν κατέστρεψα ἀπὸ τὴν ἀπερισκεψία μου». Καὶ δὲν ἄγγιζε οὔτε φαγητὸ οὔτε πιωτό.

107. Ὅταν ὁ ἀρχηγὸς τῆς σωματοφυλακῆς εἶδε τὴ θλίψη ποῦ εἶχε πέσει ὁ βασιλιάς, θέλησε νὰ ἀποκαλύψει στὴν κατάλληλη εὐκαιρία τὸ σφάλμα του σχετικὰ μὲ τὸν Αἴσωπο καὶ εἶπε «Κύριε βασιλιά, ξέρω πῶς σήμερα εἶναι ἡ τελευταία μου μέρα». Ὁ Λυκοῦργος τοῦ εἶπε «Τί;». Κι αὐτὸς εἶπε «Ἐφ' ὅσον δὲν ἔκανα τὴν προσταγὴ τοῦ βασιλιᾶ, ἀποταμίευσα συμφορὰς τῆς κεφαλῆς μου». Κι ὁ βασιλιάς τοῦ εἶπε «Τί ἔχεις στὴ συνείδησή σου;». Κι αὐτὸς εἶπε «Ὁ Αἴσωπος ζεῖ. Μόλις ἄκουσε αὐτὸ τὸ ἀνέλπιστο νέο, ὁ Λυκοῦργος ἔγινε περιχαρῆς καὶ εἶπε στὸν Ἑρμῆσκο «Εἶθε νὰ μπορέσω τὴν ἡμέρα ποῦ λὲς ὅτι εἶναι ἡ τελευταία σου νὰ τὴν κάνω αἰώνια, γιὰ νὰ εἶναι γλυκὸ φῶς γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων, ἂν λὲς τὴν ἀλήθεια ὅτι ὁ Αἴσωπος ζεῖ. Γιατὶ μὲ τὸ νὰ τὸν κρατήσεις ζωντανό, τὸν φύλαξες γιὰ τὴ δική μου σωτηρία. Πλὴν δὲν θὰ σὲ ἀφήσω χωρὶς ἀνταμοιβή, ἀλλὰ θὰ σὲ ἐπονομάσω σωτήρα μου». Καὶ διέταξε νὰ τοῦ φέρουν τὸν Αἴσωπο. Κι ὅταν αὐτὸς παρουσιάστηκε μπροστὰ του, βρώμικος κι ἀξύριστος κι ὠχρὸς ἀπὸ τὴν πολυχρόνια φυλάκισή του, ὁ βασιλιάς γύρισε ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά καὶ ἔκλαψε. Ὑστερα διέταξε νὰ τὸν φροντίσουν κι ἀφοῦ ντυθεῖ νὰ ἔρθει νὰ τὸν ἀσπασθεῖ.

108. Ἐφ' ὅσον ὁ Αἴσωπος ξαναβρῆκε τὸν ἑαυτό του, ἦρθε καὶ ἀσπᾶσθηκε τὸν βασιλέα καὶ βάλθηκε νὰ ἐξηγεῖ πῶς ὁ θετὸς γιὸς του τὸν κατηγορήσε μὲ ψέμματα καὶ πῆρε ὄρκο ὅτι ἔλεγε τὴν ἀλήθεια. Ὁ βασιλιάς θέλησε νὰ

- 5 οικόδομεῖται μήτε οὐρανοῦ μήτε γῆς ἀπτόμενος.” ἕτερος δέ τις δεινὸς λέγειν ἀπεκρίνατο “κύριε βασιλεῦ, ἡμεῖς θέλομεν πάντα τὰ ὑπὸ σοῦ κελευόμενα ποιεῖν. ἀδυνάτ<ως ὁμ>ως καὶ ἀπείρως ἔχομεν πρὸς τὰ τοιαῦτα. συγγνώμης τοίνυν τυχεῖν ἀξιοῦμεν.” ὁ δὲ βασιλεὺς ὀργισθεὶς ἐκέλευσεν τῷ <στρατο>φύλακι τοῦ ζῆν πάντας μεταστῆσαι. ἐπελάβε-
- 10 το δὲ τὴν ὄψιν ἑαυτοῦ τύπτειν καὶ κατατίλλεσθαι καὶ ὀδύρεσθαι τὸν Αἴσωπον. καὶ ἔλεγεν στενάζων “τὸν κίονά μου τῆς βασιλείας ἀπώλεσα διὰ τὴν ἐμὴν ἀβουλίαν.” καὶ οὔτε βρωτοῦ οὔτε ποτοῦ μετέλαβεν.

6 δεινὸς λέγειν ἀπεκρίνατο scripsi: δειλὸς λέγει ἀποκρινόμενος G || βασιλεῦ Perry: βασιλεὺς G || θέλομεν Perry: θέλωμεν G || 7 ὁμως supplevi || ἔχομεν Perry: ἔχωμεν G || 9 στρατοφύλακι scripsi: φύλακι G || ζῆν Perry: ζεῖν G || μεταστῆσαι Charitonidis, “suspicor latere μεταστῆσαι” (sic) Perry in apparatu: μεταστῆσαι G, Perry in textu || 10 ἐπελάβετο G: ἐπεβάλετο (“ἐπεχείρησεν”) Charitonidis || τύπτειν Charitonidis: τύπτων G || ἤρξατο ante κατατίλλεσθαι perperam add. Perry || κατατίλλεσθαι καὶ ὀδύρεσθαι Perry: κατίλλεσθαι καὶ ὀδυρᾶσθαι G || 12 ποτοῦ Perry: πότου G.

107. Ἐπιγνοὺς οὖν ὁ στρατοφύλαξ τὰς ἀναγκαῖας χρείας τοῦ βασιλέως ἠθέλησεν <τὸ περι> τὸν Αἴσωπον ἀμάρτημα εὐκαιρον <δειξαι> καὶ φησιν “δέσποτα βασιλεῦ, ἡ σήμερον ἐσχάτη εἶναι μοι οἶδα.” ὁ δὲ Λυκοῦργος πρὸς αὐτόν “τί;” φησὶν· ὁ δὲ “ἐπιταγὴν βασιλέως μὴ ποιήσας ἐπ’ ἑμαυτὸν θησαυρίζω/κακά.” ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπεν
- f.59^v “τί σεαυτῷ σύνοιδας;” ὁ δὲ εἶπεν “Αἴσωπος ζῆ.” ἐξ ἀνελπίστου δὲ ἀκούσας ὁ Λυκοῦργος περιχαρῆς ἐγένετο καὶ ἔφη πρὸς τὸν Ἑρμιππον· “ὄφελον ἠδυνάμην ἦν λέγεις σεαυτοῦ ἐσχάτην ἡμέραν αἰωνίαν ποιῆσαι, εἰς φῶς γλυκὺ πᾶσιν ἀνθρώποις δι’ αἰῶνος, ἔαν ἀληθεύης
- 10 ὅτι Αἴσωπος ζῆ. ἐκεῖνον γὰρ τηρήσας ἐφύλαξας εἰς ἐμὴν σωτηρίαν. πλὴν ἄμοιρόν σε οὐκ ἀφήσω, σωτῆρα δὲ ἡμῶν ἐπικαλέσομαι.” καὶ ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι. παραγεναμένου δὲ αὐτοῦ ῥυπῶντος καὶ κομῶντος καὶ ὠχρῶντος διὰ τὴν πολυχρόνιον συνοχὴν, ἀποστραφεῖς ὁ βασιλεὺς ἔκλαυσεν. καὶ ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐπιμελείας τυχεῖν καὶ ἀμφιεσθέντα ἀσπάσασθαι.
- 15

2 <τὸ περι> τὸν Αἴσωπον ἀμάρτημα scripsi: τοῦ Αἰσώπου τὸ ἀμάρτημα G τὸ ἑαυτοῦ ἀμάρτημα Perry || 3 δεῖξαι suppl. Perry ex W || 4 “τί;” φησὶν scripsi: τί φησὶν G τί φῆς σί. Perry || 8 ὄφελον ἠδυνάμην ἦν λέγεις σεαυτοῦ Perry: ὄφειλον εἰδυναμένην λέγεις σεαυτὴν G || αἰωνίαν scripsi: αἰῶνα G || 9 εἰς φῶς γλυκὺ πᾶσιν ἀνθρώποις δι’ αἰῶνος G: secl. Perry || ἀληθεύης scripsi (“suspicor--ης” Perry): ἀληθεύεις G fort. sermone vulgari || 11 ἐπικαλέσομαι Perry: ἐπικαλέσωμαι G || 12 ῥυπῶντος pap. Oxy. 3720, conl. iam Charitonidis: ῥυπουόντος G fort. sermone vulgari || 13 κομῶντος et ὠχρῶντος pap. Oxy. 3720, conl. iam Perry: κομουόντος et ὠχροῦντος G fort. sermone vulgari || 15 ἀμφιεσθέντα scripsi: ἀμφιασθέντα G.

108. Ὁ δὲ Αἴσωπος εἰς ἑαυτὸν ἀποκατασταθεὶς ἐλθὼν ἠσπάσατο τὸν βασιλέα καὶ ἀπελογεῖτο πῶς ψευδῶς αὐτοῦ κατηγορήσεν ὁ υἱοποίητος, καὶ τὴν ἀλήθειαν μεθ’ ὄρκου παρεστήσατο. τοῦ βασιλέως

σκοτώσει τὸν Ἥλιο γιατί εἶχε ἀθετήσῃ τὸ καθήκον του ἀπέναντι στὸν πατέρα του, ἀλλὰ ὁ Αἴσωπος τὸν παρακάλεσε νὰ ἀλλάξῃ γνώμη λέγοντας ὅτι ἂν πέθαινε, θὰ εἶχε τὸν θάνατο σὰν προκάλυμμα μιᾶς ζωῆς ὄλο ντροπή, ἐνῶ ἂν ζοῦσε, θὰ ἦταν ἓνα μνημεῖο τῆς ἐνοχῆς συνείδησής του. Ὁ βασιλιάς δέχτηκε νὰ τοῦ ἀφήσῃ τὴ ζωὴ, ἀλλὰ εἶπε στὸν Αἴσωπο «Πάρε τὴν ἐπιστολὴ τοῦ βασιλιᾶ τῶν Αἰγυπτίων καὶ διάβασέ την». Μόλις ὁ Αἴσωπος πληροφορήθηκε γιὰ τὸ πρόβλημα, χαμογέλασε καὶ εἶπε «Γράψε του τὴν παρακάτω ἀπάντηση 'Θὰ σοῦ στείλω αὐτοὺς ποὺ θὰ οἰκοδομήσουν τὸν πύργο καὶ ἐκεῖνον ποὺ θὰ ἀποκριθεῖ στὰ ἐρωτήματά του, ἀφοῦ παρέλθῃ ὁ χειμώνας'». Ἔτσι ἔγραψε ὁ βασιλιάς καὶ μὲ πρεσβευτὲς ἔστειλε τὴν ἐπιστολὴ στὴν Αἴγυπτο. Στὸν Αἴσωπο ξαναχάρισε τὴν ἀρχικὴ του θέση ὡς κυβερνήτῃ τῆς χώρας καὶ τοῦ παρέδωσε τὸν Ἥλιο, κι αὐτὸς παρέλαβε τὸν νεαρό κι ἄρχισε νὰ τὸν συμβουλεύει μὲ τὰ λόγια του καὶ νὰ τὸν νουθετεῖ. Καὶ νὰ τί τοῦ εἶπε.

109. «Ἄκουσε μὲ προσοχὴ τὰ λόγια μου, τέκνον μου Ἥλιε, μὲ τὰ ὁποῖα ἂν καὶ στὸ παρελθὸν σὲ ἐκπαίδευσαν, δὲν μοῦ τὰ ἀνταπέδωσες μὲ ἀληθινὴ εὐγνωμοσύνη. Πρῶτα ἀπ' ὅλα νὰ σέβῃσαι τὸν θεό. Νὰ τιμᾶς τὸν βασιλιά ποὺ μᾶς κυβερνᾷ ἴσα μὲ τὸν θεό. Νὰ ἀγαπᾶς τὸν θετὸ πατέρα σου ἴσα μὲ τοὺς γονεῖς, γιατί σ' αὐτοὺς εἶναι ἀνάγκη νὰ τοὺς φέρνῃσαι καλὰ ἀφοῦ τὸ ζητάει ἡ φύση, ἐνῶ σ' αὐτὸν ποὺ σοῦ ἔδωσε τὴ στοργὴ του γιατί ἔτσι τὸ ἤθελε πρέπει ν' ἀνταποδίδῃς διπλάσιες τίς τιμὲς καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη. Παῖρνε κάθε μέρα τὴν τροφὴ ποὺ μπορεῖς. Νὰ εὐχῃσαι οἱ ἐχθροί σου νὰ ζοῦν καὶ νὰ ἀρρωσταίνουν καὶ νὰ πένονται, γιὰ νὰ μὴ μποροῦν σὲ τίποτα νὰ σὲ βλάπτουν, ἐνῶ οἱ φίλοι σου νὰ εὐτυχοῦν, γιατί θὰ σὲ ὠφελήσουν ἢ μὲ τὰ λόγια τους ἢ μὲ τὸ βίός τους. Ἀπόφευγε τὸν φθόνον καὶ μὴ τὰ βάζεις μ' ἐκείνους ποὺ χτίζουν ψηλὰ οἰκοδομήματα ἀπέναντι ἀπὸ τὰ δικά σου. Ὅταν πίνεις, νὰ μὴ φλυαρεῖς κάνοντας ἐπίδειξη σοφίας, γιατί ἂν ἄκαιρα χρησιμοποιοῖς σοφίσματα γιὰ νὰ φέρῃς τούμπα τοὺς ἄλλους θὰ γίνῃς περιγέλωσ. Νὰ μὴ φθονεῖς ὅσους εὐτυχοῦν ἀλλὰ καὶ νὰ χαίρεσαι μαζί τους. Φρόντιζε τοὺς δούλους σου καὶ δίνε τους ἓνα μέρος ἀπὸ ὅσα ἔχεις. Κράτα τὸν θυμό σου. Ἄν μάθῃς κάτι σὲ προχωρημένη ἡλικία, μὴ ντρέπεσαι, γιατί εἶναι καλύτερο νὰ σὲ καλοῦνε ὀψιμαθῆ (= αὐτὸν ποὺ ἔμαθε ἀργὰ) παρὰ ἀμαθῆ. Στὴ γυναῖκα σου μὴν ἀναθέτῃς τίποτα τὸ κρυπτό ἢ ἀπόρρητο.

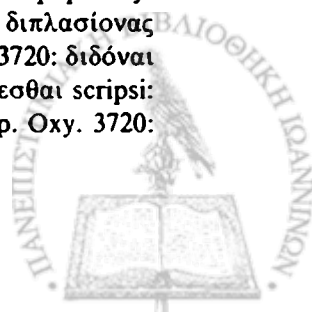

5 θέλοντος ἀνελεῖν τὸν Ἥλιον, ὡς εἰς πατέρα ἀθετήσαντα, παρητήσα-
 1 f.60r το ὁ Αἴσωπος εἰπὼν τεθνεῶτα μὲν ἔξιν παρακάλυμμα τοῦ βίου τῆς
 αἰσχύνης [μετά] τὸν θάνατον, ζῶντα δὲ τρόπαιον εἶναι/ τῆς ἰδίας συν-
 ειδήσεως. συγχωρήσας δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκείνῳ τὸ ζῆν, ἔφη τῷ Αἰσώπῳ
 “λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ τῶν Αἰγυπτίων βασιλέως ἀνάγνωθι.” ὁ δὲ
 10 γνοὺς τὸ ζήτημα καὶ μειδιάσας φησὶν “ἀντίγραφον αὐτῷ οὕτως· ‘πέμ-
 ψω σοι τοὺς οἰκοδομήσοντας τὸν πύργον καὶ τὸν ἀποκριθησόμενον
 τὰ ἐρωτήματα, ἐὰν ὁ χειμὼν παρέλθῃ.’ ” γράψας οὕτως ἔπεμψεν διὰ
 τῶν πρεσβευτῶν εἰς Αἴγυπτον. καὶ τῷ Αἰσώπῳ τὴν ἐξ ἀρχῆς διοίκη-
 σιν τῶν πραγμάτων ἐχαρίσατο· τὸν δὲ Ἥλιον αὐτῷ παρέσχεν. ὁ δὲ
 15 λαβὼν τὸν νεανίσκον διέθηκεν διὰ λόγων ἐνουθέτει <τε> ἀρξάμενος
 οὕτως.

2 ψευδῶς scripsi: ψεύδος G || 4 ἀθετήσαντα G: ἀσεβήσαντα (codd. MRLWV) vel ἠσεβηκότα (codd. SBP) W et pap. Oxy. 3720 || παρητήσατο Perry: παρετήσατο G || 5 τεθνεῶτα — ὁ τρόπαιον Perry: τεθνεῶτα με ἐπι παρακάλυμμα τοῦ βίου τῆς αἰσχύνης, μετά τὸν θάνατον ζῶ. τό δὲ τρόπαιον G || 5 ἔξιν pap. Oxy. 3720 ἐπι G ἔχειν Perry || 10 οἰκοδομήσοντας Charitonidis: οἰκοδομοῦντας G || 14 ἐνουθέτει G: νουθετῶν pap. Oxy. 3720, secl. Perry || τε supplevi.

109. “<’Επ>άκουσον τῶν ἐμῶν λόγων, <τέκνον> Ἥλιε, <δι’
 ὧν> καὶ πρότερον παιδευθεὶς οὐκ ἀληθεῖς μοι τὰς χάριτας ἀ<ντα>πέ-
 5 δωκας· πρῶτον μὲν θεὸν σέβου· βασιλέα <δὲ> τίμα τὸν κρατοῦντα
 ἴσα θεῶ· τὸν υἱοποιούμενον στέργε <ἴσα> γονεῦσι· τούτους μὲν ἀνάγ-
 κη εὖ ποιεῖν διὰ τὴν φύσιν, τῷ δὲ ἐκ προαιρέσεως στέρξαντι διπλα-
 σίονα<ς δεῖ> τὰς τιμὰς <ἀπο>διδόναι καὶ χάριτας· τὴν καθημερινὴν
 τροφὴν λάμβανε, ὡς <ἄν> δύνῃ· τοὺς ἐχθροὺς εὐχου ζῆν καὶ ἀρρω-
 στεῖν καὶ πένεσθαι, ἵνα κατὰ πάντα <βλάπτειν σε> ἀδυνατῶσιν, τοὺς
 10 δὲ φίλους εὐφραίνεσθαι· ὀνήσουσιν γάρ σε ἢ λόγῳ ἢ βίῳ· φθόνον
 φεῦγε <μηδὲ> τοὺς τὰ ὑψηλὰ οἰκοδομοῦντας ἐναντία <σῶν> οἰκο-
 δομημάτων κατάβαλλε· ἐν οἴνῳ μὴ φιλολόγει ἐπιδεικνύμενος φιλο-
 σοφίαν· ἀκαίρως <γὰρ κατασοφιζόμενος καταγελασθήσῃ· τοῖς εὖ
 πράττουσι μὴ φθόνει>, ἀλλὰ καὶ σύγχαιρε· δούλων ἐπιμελοῦ καὶ με-
 15 τὰδίδου αὐτοῖς ἐξ ὧν ἔχεις· θυμοῦ κράτει· ἐάν τι παρηκμακῶς μάθῃς /
 1 f.60v μὴ αἰσχύνου· βέλτιον γὰρ ὀψιμαθῆ μάλλον ἢ ἀμαθῆ σε καλεῖσθαι· τῇ
 γυναικί σου κρυπτόν ἢ ἀπόρρητον μὴ ἀνατίθου·

1 Ἐπάκουσον scripsi ex Vind. theol. gr. 128 (= V) et pap. Oxy. 3720: ἀκουσον G et W || τέκνον supplevi ex V, W et pap. Oxy. 3720 || Ἥλιε sic falso V pro Αἴνε, cf. W || δ’ ὧν supplevi ex V et pap. Oxy. 3720 || 2 πρότερον scripsi ex V: πρῶτον G || παιδευθεὶς οὐκ scripsi ex V: παιδεύθητι G || ἀληθεῖς μοι scripsi: ἀληθῆ ἔμοι G || ἀνταπέδωκας scripsi ex W: ἀπέδωκας G et pap. Oxy. 3720 || 3 πρῶτον scripsi ex V: πρότερον G || δὲ supplevi ex W || 4 ἴσα scripsi: ἴσω G || υἱοποιούμενον scripsi: υἰὸν ποιούμενος G || ἴσα supplevi ex V || γονεῦσι scripsi ex V: τοὺς γονεῖς G || τούτους scripsi ex V et pap. Oxy. 3720: οἷς G || 5 ποιεῖν scripsi ex V et pap. Oxy. 3720: τονεῖν G || στέρξαντι scripsi ex V: τεύξαντα G στέργοντι pap. Oxy. 3720 || διπλασίονα scripsi: διπλασίονα G || 6 δεῖ supplevi ex V || ἀποδιδόναι scripsi ex V et pap. Oxy. 3720: δίδοναι G || 7 ἄν supplevi ex pap. Oxy. 3720 || 8 βλάπτειν σε supplevi ex W || 9 εὐφραίνεσθαι scripsi: εὐφραίνοντας G || 10 μηδὲ supplevi || σῶν supplevi || 11 κατάβαλλε scripsi ex pap. Oxy. 3720:

110. Καλομίλητος καὶ κοινωνικὸς νὰ εἶσαι μ' αὐτοὺς ποὺ ἔρχονται νὰ σὲ συναντήσουν, ξέροντας ὅτι καὶ στὸ σκυλί ἢ οὐρὰ τοῦ χαρίζει ψωμί καὶ τὸ στόμα τραβάει ἐπάνω του τὰ χτυπήματα. Ἐάν εὐτυχήσεις, μὴ κρατᾶς κακία στοὺς ἐχθροὺς σου, ἀλλὰ μᾶλλον εὐεργέτησέ τους γιὰ νὰ μεταμεληθοῦν γνωρίζοντας ποιὸν ἄνθρωπο ἀδικοῦσαν... Γιατί μὲ ὅμοιο τρόπο ὅσα κάνεις ἢ ὅσα λὲς θὰ τὰ ἀποκαλύψει σ' ἄλλους». Ἐφοῦ ὁ Αἴσωπος τοῦ εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια, τὸν ἄφησε. Κι ὁ Ἡλῖος ἀπὸ τὴ λύπη του ποὺ τὸν εἶχε ἀδικήσει καὶ ποὺ ὁ Αἴσωπος τὸν εἶχε μαστιγώσει μὲ τὰ λόγια του, ἀρνήθηκε κάθε τροφή καὶ τέλειωσε τὴ ζωὴ του. Ὁ Αἴσωπος τοῦ ἔκανε λαμπρὴ κηδεῖα καὶ τὸν πένθησε κάμποσο καιρό.

(Ἐκ τὸ χειρόγραφο Vind. 128).

[109a. «Ἄκουσε μὲ προσοχὴ τὰ λόγια μου, Λίνε, ποὺ σὰ ἔλεγα καὶ πρὶν ὅταν σὲ ἐκπαίδευα, ἀλλὰ ποὺ μοῦ τὰ γνώρισες ἔτσι ποὺ δὲν τὸ ἀξίζα. Ὅμως ἔστω καὶ τώρα φύλαξέ τα ὡς παρακαταθήκη. Καὶ πρῶτα πρῶτα νὰ σέβουσαι τὸν θεό, ὅπως πρέπει. Νὰ τιμᾶς τὸν βασιλιά, γιατί ἡ ἐξουσία του εἶναι ἰσότιμη μὲ τὴν ἐξουσία τοῦ θεοῦ. Νὰ τιμᾶς τὸν δάσκαλό σου ἴσα μὲ τοὺς γονεῖς σου, γιατί αὐτοὺς εἶσαι ἀπὸ τὴ φύση ἀναγκασμένος νὰ τοὺς φέρνεις καλά, ἐνῶ σ' αὐτὸν ποὺ σ' ἀγάπησε μὲ τὴ θέλησή του πρέπει νὰ ἀνταποδίδεις διπλάσια τὴν εὐγνωμοσύνη. Τὴν καθημερινὴ τροφή παίρνει τὴν ὅση σοῦ εἶναι χρήσιμη στὸ μέτρο ποὺ μπορεῖς, ὥστε καὶ τὴν ἄλλη μέρα νὰ ἔχεις μεγαλύτερη ὄρεξη κι ἔτσι νὰ ὑγιαίνεις. Σὲ βασιλικὴ αὐλὴ ἂν ἀκούσεις κανένα μυστικὸ, αὐτὸ ἄς ἀποθάνει μαζί σου, μήπως ἐσὺ πεθάνεις σὰ γρήγορα. Στὴ γυναῖκα σου νὰ εἶσαι καλομίλητος, γιὰ νὰ μὴ θέλει νὰ δοκιμάσει κανένα ἄλλο ἄνδρα, γιατί τὸ φύλο αὐτὸ εἶναι ἐπιπόλαιο καὶ ὅταν τὸ κολακεύουν χάνει τὸ μυαλό του, ἔτσι ὥστε νὰ βγαίνει ἀπὸ τὸ σωστὸ δρόμο. Πάνω στὸ κρασί μὴ συζητᾶς σοβαρὰ θέματα κάνοντας ἐπίδειξη τῆς παιδείας σου, γιατί ἂν ἄκαιρα χρησιμοποιεῖς σοφίσματα γιὰ νὰ φέρεις τούμπα τοὺς ἄλλους θὰ γίνεις περίγελως. Βάδιζε πρὸ γρήγορα ἀπὸ τὴ γλώσσα σου. Νὰ μὴ φθονεῖς αὐτοὺς ποὺ εὐτυχοῦν ἀλλὰ νὰ χαίρεσαι μαζί τους, κι ἔτσι θὰ συμμετέχεις στὴν εὐτυχία τους, γιατί ὁ φθονερός χωρὶς νὰ τὸ ξέρει βλάπτει τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτό. Φρόντιζε τοὺς δούλους σου καὶ δίνε τους ἕνα μέρος ἀπὸ ὅσα ἔχεις, γιὰ νὰ μὴ σὲ σέβονται μόνο ὡς κύριό τους ἀλλὰ καὶ νὰ σὲ τιμοῦν ὡς εὐεργέτη. Κράτα τὸν θυμό σου. Ἐάν μάθεις κάτι τι σὲ

κατάβαλε G || παιδείαν pap. Oxy. 3720, V, Perry: φιλολογίαν G || 12 γάρ ... 13 φθόνει supplevi ex V et pap. Oxy 3720 || 14 παρηκμακῶς μάθης scripsi ex V: παρείκαλῶς μαθεῖν G.

5 110. Εὐέντευκτος καὶ κοινωνικὸς γίνου τοῖς ἀπαντῶσίν σε, εἰδὼς ὅτι καὶ τῷ κυναρίῳ <ἦ> οὐρὰ ἄρτον προσπορίζεται καὶ τὸ στόμα πληγὰς ἐπάγει· ἐάν εὐτυχήσης, τοῖς ἐχθροῖς σου μὴ μνησικακήσης, μᾶλλον <δὲ> αὐτοὺς εὖ ποίει, ἵνα μεταμέλωνται <γνωρίζοντες> οἶον ἄνδρα ἡδίκουν· <...>· ὡσαύτως γὰρ τὰ ὑπὸ σοῦ πραττόμενα ἢ λεγόμενα ἑτέροις ἀναθήσεται". ταῦτα <δὲ> εἰπὼν ὁ Αἰσωπος τῷ νεανίᾳ <ἄπ>εχωρίσθη· ὁ δὲ Ἥλιος λυπούμενος ἐπὶ τῷ ἡδικ<ηκ>ῆναι αὐτὸν καὶ διὰ τῶν λόγων <μεμαστιγῶσθαι> ἀπεκαρτέρησεν τὸν βίον μεταλλάξας· ὁ δὲ λαμπρῶς αὐτὸν ἔθαψε πενθήσας χρόνον τινά.

1 εὐέντευκτος scripsi ex pap. Oxy. 3720: σύπεπτος G || ἀπαντῶσίν scripsi: ἀπατῶσιν G || 2 τῷ κυναρίῳ scripsi: τὸ κυνάριον G τῷ κυνὶ V || ἦ supplevi ex V || καὶ scripsi: κἄν G || 3 ἐπάγει scripsi: ὑπάγει G || 4 δὲ supplevi ex V || μεταμέλωνται scripsi: μεταμελοῦνται G || γνωρίζοντες supplevi ex V || 5 γάρ scripsi ex W: δὲ G || 6 δὲ supplevi ex V || τῷ νεανίᾳ scripsi: τῷ ανω G || 7 ἀπεχωρίσθη scripsi ex V: ἐχωρίσθη G || ἐπὶ τῷ ἡδικηκέναι scripsi: ἐπὶ τὸ ἡδικέναι G || 8 λόγων μεμαστιγῶσθαι scripsi ex V: λεγομένων G.

Aesopi adhortatio ad Linum ex cod. Vind. theol. gr. 128, f. 229^v-230^r ubi seorsum traditur cum hac inscriptione: Αἰσώπου πρὸς μαθητὴν αὐτοῦ νουθεσία.

109a. “Ἐπάκουσον τῶν ἐμῶν λόγων, Λίνε, δι’ ὧν καὶ πρότερον παιδευθεῖς οὐ δικαίας μοι χάριτας ἀποδέδωκας. κἄν νῦν οὖν φύλαξον τούτους ὡς παρακαταθήκην. καὶ πρῶτον μὲν θεὸν σέβου, ὡς δεῖ. βασιλέα <δὲ> τίμα· τὸ γὰρ κράτος <αὐτοῦ> ἰσότημόν ἐστι. τὸν καθηγητὴν σου τίμα ἴσα γονεῦσι· τούτους γὰρ εὖ ποιεῖν χρὴ διὰ τὴν φύσιν, τῷ δὲ ἐκ προαιρέσεως στέρξαντι διπλασίους δεῖ ἀποδιδόναι χάριτας. τὴν καθημερινὴν τροφήν χρησίμην λάμβανε, καθ’ ὃ ἂν δύνῃ, ἵνα καὶ εἰς αὔριον ὀρεκτικώτερος ᾖ καὶ οὕτως ὑγιαίνης. ἐν βασιλικῇ αὐλῇ ἐάν τι ἀκούσης, τοῦτο ἐναποθανέτω σοι, μὴ σὺ ἐν τάχει ἀποθάνης. τῇ γυναικί σου χρηστὰ ὁμίλει, ὅπως ἀνδρὸς ἄλλου πείραν μὴ θέλῃ λαβεῖν· κοῦφον γὰρ τὸ γένος τοῦτό ἐστιν καὶ κολακευόμενον ἔλαττον φρονεῖ <ᾧστε> ἀμαρτάνειν. ἐν οἴνῳ μὴ φιλολόγει ἐπιδεικνύμενος παιδείαν· ἀκαίρως γὰρ κατασοφίζόμενος καταγελασθήσῃ. ὀξύτερα βᾶδιζε τῆς γλώττης. τοῖς εὖ πράττουσι μὴ φθόνει ἀλλὰ σύγχαιρε, καὶ μεθέξεις αὐτῶν τῆς εὐπραξίας· ὁ γὰρ φθονῶν ἀγνοῶν ἑαυτὸν βλάπτει. δούλων σου ἐπιμελοῦ, μεταδιδούς αὐτοῖς ἀφ’ ὧν ἔχεις, ἵνα μὴ ὡς κύριον μόνον ἐντρέπωνταί σε, ἀλλὰ καὶ ὡς εὐεργέτην τιμῶσιν. θυμὸν κράτει. ἐάν τι παρηκμακῶς μανθάνης, μὴ αἰσχυρθῆς· βέλτιον γὰρ ὀψιμαθῆ μᾶλλον ἢ ἀμαθῆ καλεῖσθαι. τῇ γυναικί σου κρυπτῶν καὶ ἀπορρήτων μηδὲν αὐτῇ δῆλον τίθει· τὸ γὰρ γένος ἀντίπαλον ὄν πρὸς τὴν συμβίωσιν ὄλην τὴν ἡμέραν καθημένη ὀπλίζεται, μηχανωμένη πῶς σου κυριεύσῃ.

περασμένη ηλικία, μη ντρέπεσαι, γιατί είναι καλύτερο νὰ σὲ λένε ὄψιμο μαθητὴ παρά ἀμαθῆ. Στὴ γυναίκα σου μὴ φανερώνεις τίποτα ἀπὸ τὰ κρυφὰ ἢ τὰ ἀπόρρητα, γιατί τὸ γυναικεῖο φύλο εἶναι ἀντίπαλο στὴ συζυγικὴ συμβίωση καὶ κάθεται ὀλη τὴν ἡμέρα καὶ σοφίζεται καὶ μηχανεύεται πῶς θὰ κυριαρχήσει πάνω σου.

110. Ζήτα νὰ κερδίζεις κάτι περισσότερο ἀπὸ τὸ βιὸς ποὺ ἔχεις κάθε μέρα καὶ νὰ τὸ ἀποταμιεύεις γιὰ τὸ μέλλον, γιατί εἶναι καλύτερο πεθαίνοντας νὰ ἀφήσεις πίσω κάτι τι γιὰ τοὺς ἐχθρούς σου παρά νὰ ζητιανεύεις ὄσο ζεῖς ἀπὸ τοὺς φίλους σου. Δίκαιος σὰν νὰ εἶσαι ἀνάμεσα στὰ παιδιά σου καὶ κοινωνικὸς γίνε μὲ ὄσους ἔρχονται νὰ σὲ συναντήσουν, ξέροντας ὅτι καὶ στὸν σκύλο ἢ οὐρὰ τοῦ βρίσκει ψωμί, ἐνῶ τὸ στόμα, χτυπήματα. Νὰ μεγαλοπιάνεσαι γιὰ τὴ σωφροσύνη σου, ὄχι γιὰ τὰ καλὰ σου, γιατί αὐτὰ ἢ τύχη μπορεῖ νὰ σοῦ τὰ ἀφαιρέσει, ἐνῶ ἐκείνη παραμένει ἀπόρητη. Ἐάν εὐτυχήσεις, μὴ μνησικακήσεις πρὸς τοὺς ἐχθρούς σου, ἀλλὰ μᾶλλον καλομεταχειρίσου τους, γιὰ νὰ μεταμελοῦνται γνωρίζοντας ποιὸν ἄνθρωπο ἀδικοῦσαν. Ἐάν μπορεῖς νὰ δείχνεις συμπάθεια, μὴν τὸ ἀναβάλλεις, ἀλλὰ δίνε μὲ τὸ θέλημά σου, γνωρίζοντας ὅτι ἢ τύχη δὲν εἶναι σταθερὴ. Ἐναν ἄνθρωπο ψιθυριστὴ καὶ συκοφάντη, κι ἂν ἀκόμη εἶναι ὁ ἀδελφός σου, ἀφοῦ φάει καὶ πιεῖ πέταξέ τον ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα σου ἔγκαιρα, γιατί δὲν συμπεριφέρεται ἔτσι ἀπὸ καλὴ καρδιά γιὰ σένα ἀλλὰ γιὰ νὰ φανερώσει σὲ ἄλλους αὐτὰ ποὺ λὲς ἢ κάνεις. Νὰ μὴ χαίρεσαι γιὰ τὸν μεγάλον σου πλοῦτον, οὔτε νὰ λυπᾶσαι γιὰ τὰ μικρά σου ἀγαθὰ». Ἐφοῦ εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια στὸν νεαρό, ὁ Αἴσωπος τὸν ἄφησε. Κι ὁ Λίνος ἀπὸ τὴ λύπη του ποὺ ἀδίκησε τὸν Αἴσωπον καὶ ποὺ μαστιγώθηκε ἀπὸ τὰ λόγια του ἔφυγε ἀπὸ τὴ ζωὴ πεθαίνοντας ἐκούσια ἀπὸ αἰτία. Κι ὁ Αἴσωπος τοῦ ἔκανε μιὰ λαμπρὴ κηδεῖα καὶ τὸν πένθησε.]

111. Μετὰ ἀπὸ τὴν κηδεῖα κάλεσε μερικοὺς ὄρνιθοθήρες καὶ τοὺς πρόσταξε νὰ πιάσουν τέσσερις ἀετούς. Ἐφοῦ τοὺς ἔπιασαν, ὁ Αἴσωπος τοὺς ἔβγαλε τὶς ἄκρες τῶν φτερῶν μὲ τὶς ὁποῖες φαίνεται πῶς πετοῦν καὶ πρόσταξε νὰ τοὺς τρέφουν καὶ νὰ τοὺς μαθαίνουν νὰ βαστάζουν παιδιά. Ὅταν οἱ ἀετοὶ μεγάλωσαν, πετοῦσαν στὸν ἀέρα βαστάζοντας τὰ παιδιά. Ἐταν δεμένοι μὲ σχοινιά καὶ ὑπάκουαν στὰ παιδιά πετώντας πρὸς τὰ ἐκεῖ ποὺ αὐτὰ ἤθελαν. Ὅταν ἦρθε τὸ καλοκαίρι, ὁ Αἴσωπος ἀποχαιρέτησε τὸν βασιλιά κι ἀπέπλευσε γιὰ τὴν Αἴγυπτον μαζί μὲ τὰ παιδιά καὶ τοὺς ἀετούς, μὲ συνοδεία πολλῶν ὑπηρετῶν καὶ μὲ μεγάλην πομπὴν γιὰ νὰ ἐντυπωσιάσει τοὺς Αἰγύπτιους.

I Λίβε "sic falso pro Αίβε, cf. W" Perry || 4 δὲ supplevi || αὐτοῦ supplevi || 7 καθ' ὃ ἄν dubit. Haslam: καθὸν V καθόσον Westermann, rec. Perry || 8 ὀρεκτικώτερος ἤς pap. Oxy. 3720, conl. iam Schenkl: ἐρευτικώτερος ἤς V ἐργατικώτερος ἤς Westermann, rec. Perry || 12 ἐλάττον scripsi: ἐλάττον οὐ V ἐλάττονα Perry || ὥστε supplevi || 20 κρυπτῶν καὶ ἀπορρήτων scripsi ex pap. Oxy. 3720: κρύπτου καὶ ἀπορρήτων V, rec. Perry || 22 κυριεύσει (subi. deliber.) scripsi ex pap. Oxy. 3720 et W (codd. WSB): κυριεύσει V et W (codd. MLP), rec. Perry.

110. Τῷ καθημερινῷ σου βίῳ ζήτηι <τι> προσλαμβάνειν καὶ εἰς αὔριον ἀποθησαυρίζειν· βέλτιον γὰρ <τελευτῶντα> ἐχθροῖς καταλιπεῖν ἢ ζῶντα τῶν φίλων ἐπιδέεσθαι. ἴσο<ς ὦ>ς ἐν τέκνοις καὶ κοινὸς γίνου τοῖς συναντῶσί σοι, εἰδὼς ὅτι καὶ τῷ κυνὶ ἢ οὐρὰ ἄρτον πορίζει, τὸ δὲ στόμα πληγᾶς. ἐπὶ σωφροσύνῃ μεγαλοφρόνει, μὴ ἐπὶ χρήμασι· τὰ μὲν γὰρ καιρὸς ἀφείλετο, ἢ δὲ ἀπόρθητος διαμένει. ἐὰν εὐτυχῆσης, μὴ μνησικακῆσης τοῖς ἐχθροῖς, μᾶλλον δὲ αὐτοὺς εὖ ποίει, ἵνα μεταμέλωνται γνωρίζοντες οἶον ἄνδρα ἠδίκουν. δυνάμενος ἐλεεῖν μὴ μέλλε, ἀλλὰ κοπία διδούς, ἐπιστάμενος τὴν τύχην μὴ οὔσαν παράμονον. ψίθυρον καὶ διάβολον ἄνδρα, εἰ καὶ ἀδελφός σου ἐστὶ, γευσάμενον πρὸς καιρὸν ἔκβαλλε <θυρῶν>· οὐ γὰρ ἔνεκα τοῦ εὐνοεῖν <σοι> τοῦτο ποιεῖ, ἀλλ' ὡς τὰ ὑπὸ σοῦ λεγόμενα ἢ πραττόμενα ἐτέροις ἀναθήσεται. ἐπὶ μεγάλῃ κτήσει μὴ χαῖρε, μηδὲ ἐπὶ μικρᾷ λυποῦ." ταῦτα δὴ εἰπὼν ὁ Αἴσωπος πρὸς τὸν νεανίσκον ἀπεχωρίσθη. ὁ δὲ Λίνος λυπούμενος ἐπὶ τῷ ἠδικηκέναι αὐτὸν καὶ διὰ λόγων μεμαστιγῶσθαι ἀποκαρτερήσας τὸν βίον ἀπήλλαξεν. ὁ δὲ Αἴσωπος λαμπρῶς αὐτὸν ἔθαψε πενθήσας.

I τῷ καθημερινῷ σου βίῳ scripsi: τὸν καθημερινόν σου βίον V || <τι> προσλαμβάνειν scripsi: πρὸς τὸ λαμβανόμενον V καὶ τὸ προσλαμβανόμενον malit Perry || 2 τελευτῶντα supplevi ex W || 3 ἴσο<ς ὦ>ς ἐν τέκνοις scripsi: ἴσος ἐν τέκνοις V εὐέν[ευκτος] pap. Oxy. 3720 εὐπροσήγορος ci. Perry ex W || 4 κοινός Perry: κυνός V || 7 τοῖς ἐχθροῖς V: τοὺς ἐχθροὺς pap. Oxy. 3720 (fort. πρὸς ante τοῖς) || 9 μέλλε pap. Oxy. 3720, conl. iam Westermann, rec. Perry: μέλε V || τύχην pap. Oxy. 3720, conl. iam Westermann, rec. Perry: ψυχὴν V || 11 θυρῶν supplevi ex W || σοι supplevi || 13 ἀναθήσεται scripsi: ἀναθήσεται V || 14 δὴ Perry: δὲ V || 16 τὸν βίον V: τοῦ βίου Perry || ἀπήλλαξεν dubit. Haslam: ἀπέληξεν V, rec. Perry.

111. Μετὰ δὲ ταῦτα προσκαλεσάμενός τις ιξευτὰς ἐκέλευσεν συλλαμβάνεσθαι τέσσαρας ἀετούς. συλληφθέντων δὲ τῶν ἀετῶν ἔτι-
 5 λεν τὰ ἔσχατα πτερά, ἐν οἷς δοκοῦσιν ἵπτασθαι, οὕτως τε αὐτοὺς ἐκέ-
 λευσεν τρέφεσθαι καὶ βαστάζειν παιδία μανθάνειν. γενάμενοι δὲ τέ-
 λειοὶ οἱ ἀετοὶ καὶ τοὺς παῖδας ἤδη βαστάζοντες ἀνίπταντο εἰς τὸν
 10 ἀέρα δεδεμένοι καλωδίους, δεδεμένοι δὲ ὑπήκοοι ἦσαν τοῖς παισὶν
 πρὸς τὸ ἐν ᾧ ἠβούλοντο βούλημα φερόμενοι. τῷ δὲ θέρει ἀποταξάμε-
 νος ὁ Αἴσωπος τῷ βασιλεῖ ἔπλευσεν εἰς Αἴγυπτον σὺν τοῖς παιδί-
 οῖς καὶ τοῖς ἀετοῖς, μετὰ πολλῶν οἰκετῶν καὶ παρασκευῆς πρὸς τὴν κατὰ-
 πληξίν/τῶν Αἰγυπτίων.

112. Ὄταν ἦρθε στὴ Μέμφη, ἀνάγγειλαν στὸν βασιλιά Νεκταναβῶ ὅτι ἔφτασε ὁ Αἴσωπος. Τὸ νέο δὲν ἄρεσε στὸν βασιλιά πὺ κάλεσε τοὺς φίλους του καὶ τοὺς εἶπε «Κύριοι, παγιδεύθηκα ὅταν ἄκουσα πὺς ὁ Αἴσωπος εἶχε πεθάνει. Προκάλεσα τὸν Λυκοῦργο μὲ ἐπιστολῆ». Καὶ λέγοντας αὐτά, κάλεσε τὸν Αἴσωπο νὰ ἀποβιβαστεῖ ἀπὸ τὸ καράβι. Τὴν ἄλλη ἡμέρα ἦρθε ὁ Αἴσωπος καὶ ἀσπᾶσθηκε τὸν βασιλιά, κι ὁ Νεκταναβῶ πρόσταξε τοὺς στρατηγούς καὶ τοὺς διοικητὲς τῶν νομῶν νὰ φορέσουν λευκὰ φορέματα, καὶ ὅμοια φόρεσε κι αὐτὸς ἓνα κατάλευκο φόρεμα καὶ στὸ κεφάλι τὴν τιάρα καὶ τὴν κορώνη μὲ τὰ κέρατα. Ὑστερα κάθισε στὸν θρόνο του καὶ πρόσταξε νὰ εἰσέλθει ὁ Αἴσωπος.

113. Κι αὐτὸς εἶδε τὴ λαμπρὴ ἐμφάνιση καὶ ἐθαύμασε. Ὁ Νεκταναβῶ λέει στὸν Αἴσωπο «Μὲ ποιὸν εἶμαι ὅμοιος; Πὺς βλέπεις ὄλους αὐτοὺς πὺ εἶναι γύρω μου;» Κι αὐτὸς εἶπε «Μοιάζεις μὲ τὴ σελήνη, καὶ οἱ γύρω σου μὲ τὰ ἄστρα»..

[Γιατὶ ὅπως ἡ σελήνη ὑπερέχει ἀπὸ τὰ λοιπὰ ἄστρα, ἔτσι κι ἐσὺ ἔχεις τὴν ἐμφάνιση τῆς σελήνης μὲ τὴν κερατοειδῆ μορφή σου, κι οἱ ἄρχοντές σου μοιάζουν μὲ τὰ ἄστρα πὺ εἶναι γύρω τῆς. Ὄταν τ' ἄκουσε ὁ Νεκταναβῶ, ἐθαύμασε καὶ τοῦ ἔδωσε δῶρα.]

114. Τὴν ἄλλη ἡμέρα, ὁ Νεκταναβῶ φόρεσε ἓνα φανταχτερό πορφυρὸ ἔνδυμα καὶ στάθηκε μαζί μὲ τὴν ἀκολουθία του κρατώντας πολλὰ λουλούδια, ἔπειτα πρόσταξε νὰ εἰσέλθει ὁ Αἴσωπος. Κι ὅταν εἰσῆλθε τὸν ρώτησε λέγοντας «Μὲ ποιὸν μὲ βλέπεις ὅμοιο, ἐμένα καὶ τοὺς γύρω μου;» Κι αὐτὸς εἶπε «Ἐσένα μὲ τὸν ἥλιο τοῦ καλοκαιριοῦ, καὶ τοὺς γύρω σου μὲ τοὺς καρπούς τῆς γῆς, γιατί σὰν βασιλιάς τέρπεις τὴν δραση μὲ τὴ λαμπρὴ σου πορφύρα καὶ συλλέγεις τοὺς δλάνθιστους καρπούς». Πάλι ὁ βασιλιάς θαύμασε τὸ μυαλό του καὶ τοῦ ἔδωσε κι ἄλλα δῶρα.]

1 ἐκάλεσεν post προσκαλεσάμενος del. Perry || 2 τέσσαρας Perry: τέσσαρους G || ἔτιλεν τὰ ἔσχατα πτερὰ Perry: ἔτηλεν τὰς ἔχεις εἰς τὰ πτερὰ G ἔτιλεν αὐτῶν τὰ ἔσχατα πτερὰ pap. Oxy. 3720 || 5 οἱ ἀέτοι καὶ scripsi ex pap. Oxy. 3720: ἔφερον G || ἤδη scripsi ex W et pap. Oxy. 3720: οἱ δὲ G || 6 καλωδίσις Perry: καλοδίσι G || 7 μέρος post ἠβούλοντο perperam add. Perry || βούλημα G, pap. Oxy. 3720: secl. Perry.

f.61r 112. Ἀφικομένου δὲ αὐτοῦ εἰς τὴν Μέμφιν ἐδηλώθη τῷ βασιλεῖ Νεκταναβῶ τὸν Αἴσωπον παραστῆναι. ἀηδῶς δὲ ἀκούσας μετεκαλέσατο τοὺς φίλους καὶ φησιν “ἄνδρες, ἐνεδρεύθην ἀκούσας Αἴσωπον τεθνάναι· προ[σ]εκαλεσά<μην> τὸν Λυκοῦργον δι’ ἐπιστολῶν.” ταῦτα εἰπὼν ἐκέλευσεν τὸν Αἴσωπον ἀποβῆναι τῆς νηός, καὶ τῇ ἐπαύριον ἐλθὼν ὁ Αἴσωπος ἠσπάσατο τὸν βασιλέα. ὁ δὲ Νεκταναβῶ ἐκέλευσεν τοὺς ὑφ’ ἑαυτὸν στρατηγούς καὶ νομάρχας ἀναλαβεῖν στολὰς <λευκάς>, ὁμοίως <δὲ> καὶ αὐτὸς περιβεβλημένος <ῆν> σινδόνα καθάραν, καὶ <κίδарин καὶ διάδημα> ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κέρατα ἔχον. καθίσας δὲ ἐπὶ θρόνου ἐκέλευσεν εἰσελθεῖν τὸν Αἴσωπον.

4 προεκαλεσάμην scripsi: προσεκάλεσα G || 8 λευκάς suppl. Perry || δὲ supplevi || ἦν supplevi || 9 κίδарин καὶ διάδημα supplevi || ἔχον scripsi: ἔχων G || 10 καθίσας Perry: καθήσας G.

113. Ὁ δὲ θεασάμενος τὴν παρασκευὴν ἐθαύμασεν. ὁ δὲ Νεκταναβῶν πρὸς τὸν Αἴσωπον λέγει “τίني ἵκελός εἰμι; πῶς βλέπεις τοὺς περὶ ἐμὲ πάντας;” ὁ δὲ ἔφη “τῇ σελήνῃ ἔοικας, καὶ οἱ περὶ σὲ τοῖς ἄστροις”...

Post ἄστροις lacunam notavit Perry continentem finem capituli 113 et caput 114; textum versionis W in italicis impressum huc transtuli.

[ὥσπερ γὰρ ἡ σελήνη διαφέρει τῶν λοιπῶν ἄστρον οὕτω καὶ σὺ τῇ κερατοειδεῖ μορφῇ σελήνης τρόπον ἔχεις, οἱ δὲ ἄρχοντές σου τοῖς περὶ ἐκείνην ἄστροις.] ταῦτα ἀκούσας Νεκτεναβῶ καὶ θαυμάσας ἔδωκεν αὐτῷ δῶρα.

114. τῇ δὲ ἐχομένη ἡμέρᾳ ἐνδυσάμενος Νεκτεναβῶ πορφύραν ἐμφανῆ ἔστη σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ἔχων ἄνθεα πολλὰ καὶ ἐκέλευσε τὸν Αἴσωπον εἰσελθεῖν: εἰσελθόντος δὲ ἐπηρώτησε λέγων “τίني ἵκελόν με βλέπεις καὶ τοὺς περὶ ἐμέ;” ὁ δὲ ἔφη “σὲ μὲν ἡλίῳ τῷ τῆς ἔαρινῆς ὥρας, τοὺς δὲ περὶ σὲ τοῖς ἐκ τῆς γῆς καρποῖς· ὡς γὰρ βασιλεὺς πορφυρίζουσιν ἔχεις τὴν ἀπὸ τῆς ὀράσεως τέρψιν, καὶ τοὺς καρποὺς εὐάνθεις ἀναλαμβάνεις.” ὁ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας αὐτοῦ τὸ νοερὸν δῶρα ἐπέδωκε].

115. Τὴν ἄλλη ἡμέρα ὁ Νεκταναβῶ ντύθηκε ἓνα λευκὸ ροῦχο κι ἔβαλε κόκκινα ροῦχα στοὺς φίλους του καὶ κάθισε στὸν θρόνο του. Κι ὅταν ἦρθε ὁ Αἴσωπος, τὸν ρώτησε «Μὲ ποιὸν εἶμαι ὁμοιος;». Κι αὐτὸς εἶπε «Ἐσὺ μὲ τὸν ἥλιο, καὶ οἱ γύρω σου μὲ τὶς ἀκτίνες, γιατί ὅπως ὁ ἥλιος, ποὺ εἶναι λαμπρὸς καὶ ἀμόλυντος, γιὰ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ θέλουν νὰ τὸν κοιτοῦν κάνει ἀμυδρότερα τὰ ἄλλα ἀστέρια μὲ τὶς πυρωμένες ἀκτίνες του, ἔτσι κι ἐσὺ μὲ τὰ λευκὰ ποὺ φόρεσες παρουσιάστηκες φωτεινὸς στοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἤλθαν νὰ σὲ ἀτενίσουν. Καὶ εἶσαι λαμπρὸς ὅπως ὁ ἥλιος, κι αὐτοὶ διάπυροι ὅπως οἱ ἀκτίνες». Ὁ βασιλιάς τὸν θαύμασε καὶ εἶπε «Ἄφοῦ ἔτσι εἶναι τὸ βασίλειό μου γύρω μου, ὁ Λυκοῦργος δὲν εἶναι τίποτα». Ὁ Αἴσωπος χαμογέλασε καὶ εἶπε «Εἶναι εὐκόλα νὰ τὰ λὲς ὅσα λὲς ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀληθινά, ὅταν πιάνεις τὸ ὄνομά του στὸ στόμα σου. Κι αὐτὸ γιατί ὁ Λυκοῦργος ὑπερέχει ἀπὸ ἐσένα τόσο πολὺ ὅσο ὁ Δίας ἀπὸ ὅλα τὰ ἐγκόσμια: ἐμποδίζει τὸν ἥλιο καὶ τὴ σελήνη νὰ φέγγουν καὶ τὰ ἀστέρια νὰ εἶναι σταθερά, ἂν θελήσει νὰ ὀργισθεῖ, κάνει τὸ ἴδιο του τὸ γέρας νὰ τρέμει βροντώντας φοβερὰ καὶ ἀστράφτοντας τρομερὰ καὶ προκαλώντας σεισμούς. Τὴ γῆ σὰν νὰ στηρίζεται σὲ μιὰ στέρεη βάση τὴν κάνει νὰ μὴ βυθίζεται ὅταν κινεῖται ἀπὸ σεισμούς. Ὅμοια καὶ ὁ Λυκοῦργος μὲ τὴ λαμπρότητα τῆς βασιλείας του τὰ φωτεινὰ βασίλεια τὰ κάνει σκοτεινὰ καὶ τὰ σκοτεινὰ τὰ κάνει φωτεινὰ. Ὅσο γιὰ τὴν ὑπεροχὴ σας, τὴν καταλαγιάζει».

116. Ὁ Νεκταναβῶν ἀναγνώρισε τὴν εὐστοχία καὶ τὴν ἐτοιμότητα τῆς γλώσσας του καί, ἀφοῦ μίλησε μαζί του, στὸ τέλος τοῦ εἶπε «Μοῦ ἔφερες ἐκείνους ποὺ θὰ οἰκοδομήσουν τὸν πύργο;» Ὁ Αἴσωπος τοῦ εἶπε «Εἶναι ἐτοιμοί, ἀφοῦ ἐσὺ δείξεις τὸν τόπο». Ὁ βασιλιάς ἀπόρησε· πῆγε μὲ τὸν Αἴσωπο ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη καὶ ἔδωσε τὰ μέτρα γιὰ τὴν οἰκοδομὴ. Ὁ Αἴσω-

115. Καὶ τῆ ἑξῆς ἡμέρα ἐνδυσάμενος στολὴν λευκὴν ὃ τε Νεκτα-
 ναβῶν καὶ τοῖς φίλοις αὐτοῦ κοκκίνας περιβαλὼν εὐσολάς, ἐκάθισεν.
 τοῦ δὲ Αἰσώπου ἐλθόντος ἐπύθετο “τίνι ἵκελός εἰμι;” ὃ δὲ ἔφη “σὺ τῷ
 5 ἡλίῳ, καὶ οἱ περὶ σὲ ταῖς ἀκτίσι· ὥσπερ γὰρ ὁ ἥλιος <λαμπρὸς> καὶ
 ἀμίαντος ὑπάρχων, [οὕτως καὶ σὺ καθαρὸν σεαυτὸν] τοῖς ἀνθρώποις
 τοῖς βουλομένοις κατοπτεῦειν <τοὺς ἄλλους ἀστέρας> τῆ πυρώσει
 τῶν ἀκτίνων ἀμβλύνει, οὕτως καὶ σὺ καθαρὸν σεαυτὸν τοῖς ἀνθρώποις
 τοῖς εἰς τὸ δέον ἐλθοῦσιν ἐνατενίσαι <σε> παρέστησας <στολὴν
 f.61^v λευκὴν> φέρων, καὶ λαμπρὸς μὲν εἰς /ὡς ὁ ἥλιος, οὗτοι δὲ διάπυροι
 10 <ὡς> αἱ ἀκτῖνες.” ὃ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας αὐτὸν ἔφη “οὕτως τῆς
 βασιλείας περὶ ἐμὲ οὔσης συμβαίνει Λυκούργῳ μὴδὲν εἶναι. “ ὁ Αἴ-
 σωπος μειδιάσας λέγει “εὐχερεῖς μὲν ἀλλ’ οὐκ ἀλλ’ηθ<εἰς λόγ>ους
 προσφέρε<ις> ἐκεῖνον ὀνομάζων· τοσοῦτον γὰρ <σοῦ> διαφέρει
 Λυκούργος ὡς Ζεὺς τῶν ἐπὶ τὸν κόσμον· ἐ<μ>πο<δ>ίξει γὰρ <αὐ-
 15 τὸς> τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην φαίνειν καὶ τοὺς <ἀστ>έρας εὐστα-
 θεῖν, ἐὰν θέλῃ ὀργίζεσθαι· τὸ ἴδιον γέρας τρέμειν ποιεῖ καὶ φοβερὰ
 βροντήσας καὶ δεινὸν ἀστράπας καὶ σεισας σεισμούς, γῆν δὲ ἀναγκά-
 ζει, ἐπικειμένη<ν> ὡς ἐπὶ στερεοῦ, κι<νου>μένην μὴ βαπτίζεσθαι.
 ὁμοίως καὶ Λυκούργος τῆ λαμπρότητι τῆς βασιλείας <αὐτοῦ> φω-
 20 <τεινὴν βασιλείαν ποιεῖ σκο>τεινὴν καὶ σκοτεινὴν ποιεῖ φω<τει>νήν·
 <τ>ῆ<ν> γὰρ ὑμῶν ὑπεροχῆ<ν> καταπέσσει.

2 τίνι ἵκελός εἰμι Perry: τίνι κέλομαι G || 3 τοῦ Perry: τὸ G || τίνι ἵκελός εἰμι Perry: τίνι
 ἔλομαι G || 4 οἱ περὶ σὲ Perry: ὑπερὶ σε G (non ὑπερὶ ες quod legit Perry) || 5 λαμπρὸς suppl.
 Perry || ὑπάρχων G: ὑπάρχει ci. Perry || οὕτως καὶ σὺ καθαρὸν σεαυτὸν secl. Perry || 6 τοὺς ἄλλους
 ἀστέρας suppl. monente Perry || 6 τῆ πυρώσει — 8 ἐνατενίσαι G: secl. Perry || 8 σε suppl. ||
 παρέστησας scripsi: περιέστησας G || στολὴν λευκὴν suppl. || μὲν εἰς Perry, def. Parademe-
 triou: μένης G μένεις Dölger || 9 οὗτοι — 10 ἀκτῖνες Perry ex W: οὕτως δὲ διὰ πυροῦ ταῖς
 ἀκτῖνας G || 11 περὶ ἐμὲ οὔσης scripsi: περιμενούσης G || συμβαίνει Perry: συμβαίνειν G ||
 Λυκούργῳ scripsi: Λυκούργον G || εἶναι Perry: εἰδέναι G, def. Dölger || 12 εὐχερεῖς μὲν ἀλλ’
 οὐκ ἀληθεῖς λόγους προσφέρεις scripsi: εὐχερεῖς μὲν ἀληθοῦς πρόσφερε G <μῆ> εὐχερῶς [μὲν
 ἀληθοῦς] πρόσφερε ci. Perry || 13 σου suppl. || 14 ἐμποδίζει scripsi: ἐπειδὴ G ποιεῖ ci. Perry ||
 αὐτὸς suppl. || ἐκεῖνος suppl. Perry || 15 φαίνειν Perry: φέρειν G || τοὺς ἀστέρας scripsi: τὰς
 ὄρας G || post εὐσταθεῖν commate distincti: puncto dist. Perry || post ὀργίζεσθαι puncto distincti
 || 16 γέρας scripsi: ἱεράς G ἱερὸν Perry || 17 post σεισμούς commate distincti: puncto dist. Perry
 || 17 γῆν — 18 βαπτίζεσθαι scripsi: τὴν δὲ ἀναγκάσει ἐπικειμένη ὡς ἐπὶ στερεοῦ κειμένην μὴ
 βαπτίζεται G secl. Perry “ad mulierum baptisma (!) pertinere videntur quam ad Jovis in caelo
 potentiam, sed nil certum” Perry || 19 βασιλείας — 21 καταπέσσει scripsi: βασιλείας φωτεινὴν
 καὶ σκοτεινὴν ποιεῖ φωνήν· ἢ γὰρ ὑμῶν περιοχῆ καταπάσσει G βασιλείας <αὐτοῦ τὴν ὑμῶν
 λαμπρότητα> [φωτεινὴν] σκοτεινὴν ποιεῖ καὶ ἀφανῆ· <πάντ>a γὰρ ἐν ὑπεροχῆ καταπαύει
 Perry.

116. Ὁ δὲ Νεκταναβῶν <τὴν> εὐστοχίαν αὐτοῦ εἰδὼς καὶ τὸ εὐ-
 θετον τῆς γλώττης, διαλεχθεὶς ἔφη πρὸς αὐτόν “ἤγαγές μοι τοὺς μέλ-
 λοντας οἰκοδομεῖν τὸν πύργον;” ὃ δὲ λέγει “ἔτοιμοί εἰσιν, ἐὰν σὺ
 5 τὸν τόπον δεῖξης.” ὃ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας ἔξω τῆς πόλεως ἀφίκετο
 σὺν τῷ Αἰσώπῳ καὶ μέτρα ἔδωκεν εἰς τὴν οἰκοδομήν. ὃ δὲ Αἰσωπος

πος ἔστησε τοὺς ἀετοὺς στὶς γωνίες τῆς ἐπιφάνειας πού ὄρισε ὁ βασιλιάς καὶ πρόσταξε τὰ παιδιὰ νὰ ἀνεβοῦν στοὺς ἀετοὺς καὶ νὰ πετάξουν στὸν ἀέρα. Ὅταν ἔφτασαν σὲ κάποιο ὕψος, ἄρχισαν νὰ φωνάζουν «Δῶστε μας λάσπη καὶ τοῦβλα καὶ ξύλα καὶ ὅσα χρειάζονται γιὰ τὴν οἰκοδομὴ». Ὁ Νεκταναβὼν εἶπε «Ἀπὸ ποῦ, πανάθεμά με, βρῆκες φτερωτοὺς ἀνθρώπους;» Κι ὁ Αἴσωπος εἶπε «Μὰ ὁ Λυκοῦργος ἔχει φτερωτοὺς ἀνθρώπους. Κι ἐσύ πού εἶσαι μόνο ἓνας ἄνθρωπος θέλεις νὰ τὰ βάζεις μὲ ἓνα βασιλιά ἴσο μὲ τοὺς θεοὺς;» Ὁ Νεκταναβὼν εἶπε «Αἴσωπε, ἠττήθηκα, ἀλλὰ ἀπάντησέ μου σὲ μιὰ ἐρώτηση». Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Λέγε ὅ,τι θέλεις».

117. Ὁ Νεκταναβὼν εἶπε «Ζήτησα νὰ μοῦ φέρουν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα φοράδες ἐτοιμόγεννες, καὶ ὅταν ἀκοῦνε νὰ χλιμιντρίζουν τὰ ἄλογα στὴ Βαβυλώνα, ἀποβάλλουν». Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Αὔριο θὰ σοῦ ἀποκριθῶ γι' αὐτό». Γύρισε σπίτι καὶ πρόσταξε τοὺς ἀνθρώπους του νὰ πιάσουν μιὰ γάτα ζωντανή, πού εἶναι ἡ ἱερὴ θεὰ τῆς θεᾶς Βούβαστης. Ἀφοῦ ἔπιασαν μιὰ πελώρια γάτα ἄρχισαν νὰ τὴ χτυποῦν δημόσια. Οἱ Αἰγύπτιοι τοὺς εἶδαν κι ἔτρεξαν ὅλοι μαζί στὸ σπίτι τοῦ Αἴσωπου καὶ κραύγαζαν. Ὁ Αἴσωπος πρόσταξε νὰ ἀφήσουν τὴ γάτα. Ἀλλὰ οἱ Αἰγύπτιοι ἦρθαν στὸν βασιλιά κραυγάζοντας ἐναντία στὸν Αἴσωπο. Ὁ βασιλιάς κάλεσε τὸν Αἴσωπο κι ὅταν αὐτὸς ἦλθε τοῦ εἶπε «Κακῶς ἔπραξες, γιὰ τὴν ἡ γάτα εἶναι ἡ ἱερὴ θεὰ τῆς θεᾶς Βούβαστης, εἶδωλο πού οἱ Αἰγύπτιοι τὸ σέβονται πάνω ἀπ' ὅλα».

118. Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Ναί, ἀλλὰ ὁ Λυκοῦργος ἔπαθε ζημιὰ ἀπὸ αὐτὴν αὐτὴ τὴ νύχτα, γιὰ τὴν εἶχε ἓναν ἀλέκτορα γενναῖο καὶ μαχητικὸ —καὶ πού ἐπιπλέον τοῦ ἔλεγε τὶς ὥρες— καὶ ἡ γάτα τὸν σκότωσε αὐτὴ τὴ νύχτα». Ὁ Νεκταναβὼν εἶπε στὸν Αἴσωπο «Δὲν ντρέπεσαι νὰ λὲς ἓνα τόσο φανερό ψέμμα; Γιὰ τὴν πῶς θὰ μπορούσε μιὰ γάτα νὰ φτάσει σὲ μιὰ νύχτα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο στὴ Βαβυλώνα;» Κι ὁ Αἴσωπος εἶπε «Πῶς οἱ ἐδῶ φοράδες μπορούν νὰ ἀκοῦνε νὰ χλιμιντρίζουν τὰ ἄλογα στὴ Βαβυλώνα καὶ νὰ ἀποβάλλουν;» Κι ὁ βασιλιάς πού εἶδε τὴν ἐξυπνάδα τοῦ Αἴσωπου φοβήθηκε μὴ νικηθεῖ καὶ ἔχει νὰ πληρώνει φόρους στὸν βασιλιά Λυκοῦργο.

στήσας κατὰ γωνίας τοῦ δοθέντος μέτρου τοὺς ἀετούς, ἐκέλευσεν <τοὺς παῖδας> ἀναβῆναι τοὺς ἀετούς καὶ εἰς ἀέρα ἵπτασθαι. καὶ εἰς ὕψος γενάμενοι ἐφώνουν “ἐπίδοτε πηλὸν καὶ πλίνθους καὶ ξύλα, καὶ ὄσων πρὸς τὴν οἰκοδομὴν χρειαῖ ἐστίν.” ὁ δὲ Νεκταναβῶν ἔφη “πόθεν ἐμοὶ πτηνοὺς ἀνθρώπους;” ὁ δὲ Αἴσωπός φησιν “ἀλλὰ Λυκοῦργος ἔχει πτηνοὺς ἀνθρώπους./σὺ δὲ θέλεις ἄνθρωπος ὑπάρχων ἰσοθέῳ βασιλεῖ ἐρίζειν;” ὁ δὲ Νεκταναβῶν ἔφη “Αἴσωπε, ἤττημαι. τὸ δὲ ἐπερωτώμενον ἀποκρίνου μοι.” ὁ δὲ Αἴσωπος λέγει “λέγε, εἴ τι βούλει.”

I τὴν suppl. Perry || εἰδῶς Perry: ἰδῶς G || 2 εὔθετον G: εὔθικτον malit Perry || διαλεχθεῖς scripsi: διάλεκτον G, superesse suspicatur Perry e varia quadam lectione pro τὸ εὔ. τῆς γλ., velut τὴν εὔ. διάλεκτον || 6 γωνίας Perry: γωνία G quod Perry ignoravit; an γωνίαν scribendum? || 7 τοὺς παῖδας suppl. Perry || ἀναβῆναι Perry: ἀναβεῖν G || ἵπτασθαι Perry: ἠπτᾶσθαι G || 9 ὄσων scripsi: ὄσα G || 12 ἰσοθέῳ Perry cum W: ἐλευθέρω G.

117. Νεκταναβῶν εἶπεν “μετεπεμψάμην [τοὺς] ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἵππους ἐπιτόκους· ἐὰν ἀκούσωσι τῶν ἐν Βαβυλῶνι ἵππων χρεμετιζόντων, ἐκτιτρώσκουσιν.” ὁ δὲ Αἴσωπος· “αὔριον περὶ τούτου ἀποκριθήσομαι.” καὶ [ὁ δὲ Αἴσωπος] ἐλθὼν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκέλευσεν τοῖς
5 ἰδίους αἴλουρον συλλαμβάνεσθαι ζῶντα. ἔστιν δὲ θεὰ ἱερὰ θεοῦ Βουβάστεως. <συλλαβόντες δὲ ἓνα παμμεγέθη ἤρξαντο δημοσίᾳ μαστίζειν>· οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἰδόντες συνέδραμον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Αἰσώπου καὶ κατέκραζον. ὁ δὲ Αἴσωπος ἐκέλευσεν τὴν αἴλουρον ἀφεθῆναι. ἦλθον δὲ οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς τὸν βασιλέα κράζοντες κατὰ τοῦ Αἰσώπου.
10 ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκάλεσεν τὸν Αἴσωπον, καὶ ἐλθὼν εἶπεν αὐτῷ “κακῶς ἔπραξας· θεὰ ἱερὰ θεοῦ Βουβάστεως ἔστιν, εἰδῶλον δὲ <μάλιστα> σέβονται οἱ Αἰγύπτιοι.”

I τοὺς del. Perry || 2 ἐπιτόκους Charitonidis: ἐπιτοκίους G || 4 τούτου Perry: τοῦτο G || καὶ supplevi || ὁ δὲ Αἴσωπος seclusi || 6 ἱερὰ (vel κυρίας) θεοῦ Βουβάστεως scripsi ex W (θεᾶς γὰρ Βουβάστεως τοῦτο εἰδῶλόν ἐστι): ἱερασίου βασιλέως G ἔστιν δὲ θεὰ ἱερασίου βασιλέως secl. Perry || συλλαβόντες — μαστίζειν supplevi ex W: in apparatu dubit. supplendum ci. Perry || 9 κράζοντες Perry: κράζοντα G || 10 ἐλθὼν (nominativus absol.) G: ἐλθόντος Perry || 11 θεὰ ἱερὰ (vel κυρίας) θεοῦ scripsi: θεὰ (non θεᾶ) ἱερασίου G θεᾶς ἱερασίου Perry || Βουβάστεως Perry ex W: βασιλέως G || post ἔστιν commate distinxi: post εἰδῶλον dist. Perry || 12 μάλιστα supplevi ex W.

118. Ὁ δὲ Αἴσωπος ἔφη “ἀλλὰ Λυκοῦργος ἠδικήθη ὑπ’ αὐτῆς ταύτης τῆς νυκτὸς· εἶχεν γὰρ ἀλεκτρυόνα <γεν>ναῖον καὶ μάχιμον — ἔτι δὲ καὶ τὰς ὄρας αὐτῷ ἐσήμαινεν — καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἢ αἴλουρος τῆδε τῆς νυκτὸς.” ὁ Νεκταναβῶν ἔφη τῷ Αἰσώπῳ “οὐκ αἰσχύνη φανερώς ψευδόμενος; πῶς γὰρ ἠδύνατο παραγενέσθαι ἐν μιᾷ νυκτὶ αἴλουρος ἀπὸ Αἰγύπτου εἰς Βαβυλῶνα;” ὁ δὲ Αἴσωπος ἔφη “<πῶς> τῶν παρ’ ἐμὲ χρεμετιζόντων ἵππων ἀκοῦσαι <αἱ> ἐνθάδε <δύνανται> τῶν ἵππων καὶ ἐκτιτρώσκειν;” ὁ δὲ βασιλεὺς ἰδὼν αὐτοῦ τὸν νοῦν ἐφοβήθη, μὴ νικηθεῖς μέλλῃ φόρους τελεῖν τῷ βασιλεῖ Λυκούργῳ.

119. Ἄμεσως λοιπὸν κάλεσε τοὺς προφήτες ἀπὸ τὴν Ἑλιούπολη ποὺ ἤξεραν τὰ προβλήματα τῆς φυσικῆς φιλοσοφίας. Κι ἀφοῦ συζήτησαν μαζί του γιὰ τὸν Αἴσωπο, τοὺς πρόσταξε νὰ ἔρθουν γιὰ δεῖπνο καὶ συγχρόνως κάλεσε καὶ τὸν Αἴσωπο. Ἦρθαν λοιπὸν τὴν ὀρισμένη ὥρα καὶ κάθησαν στὸ τραπέζι. Τότε κάποιος ἀπὸ τοὺς Ἑλιοπολίτες εἶπε στὸν Αἴσωπο «Ἐμεῖς σταλθήκαμε ἀπὸ τὸν θεὸ γιὰ νὰ σοῦ θέσουμε μερικὰ προβλήματα γιὰ νὰ τὰ λύσεις». Κι ὁ Αἴσωπος εἶπε «Κατηγορεῖτε καὶ τοὺς ἑαυτοὺς σας καὶ τὸν θεό, γιὰτι ἀφοῦ εἶναι θεὸς ὀφείλει νὰ γνωρίζει τὴ σκέψη τοῦ καθενὸς ἀνθρώπου. Πλὴν πέστε αὐτὸ ποὺ θέλετε».

120. Κι αὐτοὶ εἶπαν «Ἐπάρχει ἕνας ναὸς καὶ μιὰ κολῶνα πάνω στὸν ναό, καὶ ἐπάνω στὴν κολῶνα ὑπάρχουν δώδεκα πόλεις, καὶ κάθε μιὰ ἀπὸ αὐτὲς στεγάζεται μὲ τριάντα δοκάρια καὶ γύρω ἀπὸ τὴν καθεμιὰ τους τρέχουν δυὸ γυναῖκες». Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Αὐτὸ τὸ πρόβλημα τὸ λύνουν σὲ μᾶς ἀκόμα καὶ τὰ παιδιά, γιὰτι οἱ γραμματισμένοι γελᾶνε μὲ αὐτοὺς ποὺ βάζουν τέτοια προβλήματα. Ὁ ναὸς λοιπὸν εἶναι ἡ οἰκουμένη, γιὰτι περιέχει τὰ πάντα· ἡ κολῶνα εἶναι ὁ χρόνος, γιὰτι στέκεται σταθερά· οἱ δώδεκα πόλεις ποὺ εἶναι ἐπάνω τους εἶναι οἱ δώδεκα μῆνες γιὰτι κυβερνῶνται συνεχῶς· τὰ τριάντα δοκάρια εἶναι οἱ τριάντα ἡμέρες τοῦ κάθε μῆνα ποὺ στεγάζουν τὸν χρόνο· καὶ οἱ δύο γυναῖκες ποὺ γυρίζουν ὀλόγυρα εἶναι ἡ νύχτα καὶ ἡ ἡμέρα ποὺ πορεύονται ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλη καὶ διευθύνουν τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων». Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ λόγια σηκώθηκαν ἀπὸ τὸ τραπέζι.

121. Τὴν ἄλλη ἡμέρα ὁ βασιλιάς Νεκταναβῶν ἔκανε συμβούλιο μὲ τοὺς στενοὺς του συνεργάτες καὶ εἶπε «Ὅπως βλέπω, γι' αὐτὸν τὸν κακάσχημο καὶ καταραμένο μέλλω νὰ πληρώσω φόρους στὸν βασιλιά Λυκοῦργο». Καὶ κάποιος ἀπὸ τοὺς φίλους του εἶπε «Ἄς τοῦ θέσουμε ἕνα πρόβλημα μ' αὐτὰ τὰ λόγια Ἐπί εἶναι αὐτὸ ποὺ οὔτε εἶδαμε οὔτε ἀκούσαμε;» καὶ ὅ,τι κι ἂν σοφιστεῖ, θὰ τοῦ ποῦμε ὅτι τὸ ἀκούσαμε καὶ τὸ ξέρουμε, κι ἔτσι θὰ τὰ χάσει καὶ θὰ νικηθεῖ». Ὄταν ὁ βασιλιάς ἄκουσε αὐτὴ τὴν πρόταση καταχάρηκε,

2 γενναῖον scripsi ex W: νέον G || 6 πῶς suppl. Perry || 7 αἰ suppl. Perry || 8 δύνανται suppl. Perry || τῶν ἵππων fort. delendum censet Perry || 9 μέλλη Perry: μέλλει G.

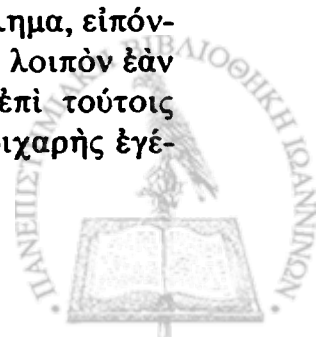
f.62^v 119. Αὐτίκα οὖν τοὺς ἀπὸ Ἑλιουπόλεως μετεπέμψατο προφήτας, ἐπισταμένους τὰ φυσικά <ἐπ>ερωτήματα. καὶ συλλαλοῦντες αὐτῷ περὶ τοῦ Αἰσώπου, ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἐπὶ δεῖπνον ἔλθειν, ἅμα δὲ καὶ τὸν Αἰσωπον. τῇ οὖν τακτῇ ὥρα ἐλθόντες κατεκλίθησαν ἐν τῷ δεῖπνῳ.
5 καὶ τῶν Ἑλιουπολιτῶν ἔφη τις πρὸς τὸν Αἰσωπον “ἡμεῖς ἀπεστάλημεν ἀπὸ τοῦ θεοῦ λόγους τινὰς πρὸς σὲ ἀναγγεῖλαι, <ὅπως αὐτοὺς διαλύσης>.” ὁ δὲ Αἰσωπος λέγει “κατηγορεῖτε <καὶ> ἑαυτῶν καὶ τοῦ θεοῦ· ὀφείλει γὰρ θεὸς ὑπάρχων τὴν ἐνὸς ἐκάστου διάνοιαν εἰδέναι. πλὴν λέγετε ὃ θέλετε.”

2 τὰ scripsi ex W: καὶ G || ἐπερωτήματα scripsi ex W: ἐρωτήματα G || συλλαλοῦντες (nomin. absol.) G, def. Charitonidis: συλλαλοῦντας malit Perry || 4 κατεκλίθησαν Perry: κατεβλήθησαν G fort. recte || 6 ὅπως αὐτοὺς διαλύσης suppl. Perry ex W || 7 καὶ supplevi ex W || 9 πλὴν Perry ex W: πάλιν G || λέγετε ὃ θέλετε Perry: λέγεται ὃ θέλεται G.

120. Οἱ δὲ εἶπον “ἔστιν ναὸς τις καὶ στῦλος <ἐπὶ τῷ ναῷ> εἰς, καὶ ἐπάνω τοῦ στύλου πόλεις δεκαδύο, καὶ τούτων ἐκάστη τριάκοντα δοκοῖς ἐστεγασμένη, καὶ μίαν ἐκάστην αὐτῶν <περι>τρέχουσι γυναῖκες δύο.” ὁ δὲ Αἰσωπος ἔφη “τοῦτο τὸ πρόβλημα <καὶ οἱ> παρ’ ἡμῖν παῖδες λύουσιν. οἱ γὰρ παιδείας μετέχοντες καταγελῶσι τῶν τὰ τοιαῦτα προβαλλόντων. ἔστιν οὖν ὁ ναὸς ἢ οἰκουμένη, διὰ τὸ περιέχειν ἅπαντα· ὁ δὲ στῦλος ὁ ἐνιαυτός, διὰ τὸ ἀσφαλῶς αὐτὸν βεβηκέναι· αἱ δὲ ἐπὶ τούτοις πόλεις δεκαδύο οἱ <δεκαδύο> μῆνες, διὰ τὸ διηνεκῶς αὐτοὺς πολιτεύεσθαι· οἱ δὲ τριάκοντα δοκοὶ ἢ τριανταήμερος, στεγάζουσα τὸν χρόνον· <αἱ δὲ> περιερχόμεναι δύο γυναῖκες νύξ καὶ ἡμέρα· ἄλλη μὲν παρ’ ἄλλην πορεύεται <τὸν καθημερινὸν μερόπων εὐθύνοῦσα βίον>.” μετὰ τοῦτο ἀνέστησαν τοῦ δεῖπνου.

1 ἐπὶ τῷ ναῷ supplevi ex W || 2 στύλου Perry: στύλους G || τούτων Perry: τούτοις G || 3 περι ante μίαν add. Perry || μίαν ἐκάστην Perry: μία ἐκάστη G || περιτρέχουσι scripsi ex W: τρέχουσι G || 4 καὶ οἱ supplevi ex W || 5 οἱ γὰρ παιδείας — 6 προβαλλόντων secl. Perry || 8 τούτοις G: τούτου ci. Perry || δεκαδύο supplevi ex W || 10 αἱ δὲ suppl. Perry ex W || 11 τὸν καθημερινὸν — 12 βίον supplevi ex W.

121. Τῇ δὲ ἐξῆς ἡμέρα ὁ βασιλεὺς Νεκταναβῶν συμβούλιον ποιησάμενος μετὰ τῶν ἰδίων λέγει “ὡς ὄρῳ, διὰ τὸν σαπρόμορφον καὶ
f.63^r κατάρατον τοῦτον μέ<λλω>/φόρους τελεῖν τῷ βασιλεῖ Λουκούργῳ.” εἰς δὲ τις τῶν φίλων αὐτοῦ εἶπεν “ἐρωτήσωμεν αὐτὸν πρόβλημα, εἰπόντες ‘τί ἐστίν, ὃ οὔτε εἶδομεν οὔτε ἠκούσαμεν;’ <καὶ> ὃ, τι λοιπὸν ἐὰν σοφίσηται, ἐροῦμεν αὐτῷ ἀκηκοέναι καὶ εἰδέναι, καὶ ἐπὶ τούτοις <δι>απορηθεῖς νικηθήσεται.” ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας περιχαρῆς ἐγέ-

γιατί νόμισε πώς είχε βρεί ένα τρόπο να νικήσει, κι όταν ήρθε ο Αἴσωπος, τοῦ εἶπε ὁ βασιλιάς Νεκταναβῶν «Λύσε μας ἀκόμη ἕνα πρόβλημα, κι ἐγὼ θὰ σοῦ δώσω φόρους γιὰ τὸν Λυκοῦργο. Πές μας κάτι πὸ οὔτε ποτὲ τὸ εἶδαμε οὔτε ποτὲ τὸ ἀκούσαμε». Ὁ Αἴσωπος εἶπε «Δῶσε μου ἕνα τριήμερο, καὶ θὰ σοῦ ἀποκριθῶ». Βγήκε ἀπὸ τὸ παλάτι τοῦ βασιλιᾶ κι ἄρχισε νὰ συλλογίζεται «Ὅ,τι κι ἂν πῶ, θὰ ποῦνε ὅτι τὸ ξέρουν».

122. Ὄντας πανοῦργος ὁ Αἴσωπος κάθεται καὶ χαράσσει ἕνα ἔγγραφο γιὰ δάνειο μὲ τὸ παρακάτω περιεχόμενο: «Ἐγὼ ὁ Νεκταναβῶν δανείστηκα ἀπὸ τὸν Λυκοῦργο χίλια τάλαντα χρυσάφι», καὶ πρόσθεσε ὅτι τὸ δάνειο δόθηκε τὸν περασμένο χρόνο. Καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρες ἦρθε ὁ Αἴσωπος στὸν βασιλιᾶ Νεκταναβῶν καὶ τὸν βρῆκε μὲ τοὺς φίλους του νὰ τὸν περιμένουν νὰ μὴ ξέρει τί νὰ κάνει. Ὁ Αἴσωπος ἔβγαλε τὸ ψεύτικο χειρόγραφο καὶ εἶπε «Διαβάστε τὸ κοινὸ αὐτὸ ἔγγραφο». Καὶ οἱ φίλοι τοῦ βασιλιᾶ Νεκταναβῶν εἶπαν ψέμματα «Αὐτὸ καὶ τὸ ἔχουμε δεῖ καὶ τὸ ἔχουμε ἀκούσει πολλές φορές». Κι ὁ Αἴσωπος εἶπε «Χαίρω πὸ τὸ ἐπικυρώνετε μὲ τὴ μαρτυρία σας. Νὰ ἐπιστραφοῦν ἀμέσως τὰ χρήματα, γιατί ἡ προθεσμία τῆς ἐπιστροφῆς παρήλθε». Ἀκούγοντας αὐτὰ ὁ βασιλιάς εἶπε «Ἐπὶ ποῦ ὡς ποῦ μαρτυρᾶτε γιὰ ὅσα ἐγὼ δὲν χρωστάω;» Κι αὐτοὶ εἶπαν «Οὔτε τὸ εἶδαμε οὔτε τὸ ἀκούσαμε ποτὲ». Κι ὁ Αἴσωπος εἶπε «Ἄν αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπάντησή σας, τὸ πρόβλημα λύθηκε».

123. Ὁ Νεκταναβῶν εἶπε «Μακάριος εἶναι ὁ Λυκοῦργος πὸ ἔχει στὴ βασιλεία του μιὰ τέτοια σοφία». Κι ἀφοῦ τοῦ ἔδωσε φόρους τριῶν ἐτῶν τὸν ἔστειλε πίσω στὴ Βαβυλώνα μὲ εἰρηνικὲς ἐπιστολές. Ὁ Αἴσωπος ἔφθασε στὴ Βαβυλώνα καὶ διηγήθηκε στὸν Λυκοῦργο ὅσα ἔγιναν στὴν Αἴγυπτο καὶ τοῦ ἔδωσε τὰ χρήματα. Τότε ὁ Λυκοῦργος πρόσταξε νὰ στηθεῖ ἕνας χρυσὸς ἀνδριάντας στὸν Αἴσωπο μαζί καὶ μὲ τὶς Μοῦσες κι ἔκανε μιὰ μεγάλη γιορτὴ γιὰ νὰ τιμήσει τὴ σοφία τοῦ Αἴσωπου.

νετο, δόξας εύρηκένας νίκας. και παραγεναμένου του Αϊσώπου ἔφη
 10 αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Νεκταναβῶν “ἔτι ἐν ἡμῖν ἐπίλυσον, κάγῳ παράσχω
 φόρους Λυκούργῳ· λέξον ἡμῖν ὁ οὔτε εἶδομεν οὔτε ἠκούσαμεν ποτε.”
 ὁ δὲ Αἰσωπος ἔφη “δός μοι τριήμερον, και ἀποκριθήσομαί σοι.” και
 ἐξελθὼν ἀπὸ τοῦ βασιλέως διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ ὁ Αἰσωπος· “ὄ, τι
 περ ἂν εἶπω, φήσουσιν εἰδένας αὐτό.”

3 μέλλω Perry ex W: με G || φόρους τελείν scripsi (sic malit Perry): φόρους στέλλειν G || 5
 εἶδομεν Perry: ἴδαμεν G, fort. scribendum οἴδαμεν ci. Perry || και suppl. Perry ex W || ὄ,τι
 Perry: ὄτε G || 6 εἰδένας Perry: εἰδένας G || 7 διαπορηθεῖς scripsi: ἀπορηθεῖς G || 8 ab παραγε-
 ναμένου inc. pap. Berolinensis, sed male mutila || 10 λέξον Perry: λέγον G || εἶδομεν Perry:
 ἴδομεν G ἑωράκαμε]n pap. Berol. || 11 τριήμερον scripsi: τριῶν ἡμερῶν G || 13 φήσουσιν Perry:
 φήσωσιν G.

122. Πανοῦργος δὲ ὢν ὁ Αἰσωπος καθέζεται και τυποῖ ἑαυτῷ δα-
 νείου γραφὴν τοιαύτην, τὸν Νεκταναβῶ δανεισάμενον παρὰ Λυκούρ-
 γου χίλια τάλαντα χρυσοῦ, χρόνον ἐν<θ>εῖς τὸν παρελθόντα παρε-
 σχηκένας. μετὰ δὲ τὰς τρεῖς ἡμέρας ἦλθεν ὁ Αἰσωπος πρὸς τὸν βασι-
 5 λέα Νεκταναβῶν και εὔρεν αὐτὸν μετὰ τῶν φίλων προσδεχόμενον αὐ-
 τὸν πρὸς τὸ ἀπορηῆσαι. ὁ δὲ Αἰσωπος ἐκβαλὼν τὸ ψευδὲς χειρόγραφον
 ἔφη “ἀνάγνωτε τὸν κοινὸν τοῦτ<ον τύπ>ον.” οἱ δὲ φίλοι τοῦ βασι-
 λέως Νεκταναβῶν ἔφησαν ψευδόμενοι “τοῦτον και ἑωράκαμεν και ἀ-
 κηκόαμεν πολλάκις.” ὁ δὲ Αἰσωπος ἔφη “χαίρω μαρτυρούντων. ἀπο-
 10 δοθήτω παραυτὰ τὰ χρήματα· ἡ γὰρ προθεσμία παρῆλθεν τῆς ἀποδό-
 σεως.” ὁ δὲ βασιλεὺς Νεκταναβῶν ἀκούσας ἔφη “πόθεν μαρτυρεῖτε/
 f.63^v περὶ τῶν ἐγῶ οὐκ ἐποφείλω;” οἱ δὲ εἶπον “οὔτε εἶδομεν οὔτε ἠκούσα-
 μέν ποτε.” ὁ δὲ Αἰσωπος ἔφη “εἰ ταῦτα ὑμῖν οὕτως δοκεῖ, λέλυται τὸ
 πρόβλημα.”

2 τὸν Νεκταναβῶ δανεισάμενον scripsi: τῷ Νεκταναβῶ δανεισάμενος G τῷ Νεκταναβῶ δε-
 δανεισμένα ci. Perry || 3 Λυκούργου Perry: Λυκούργῳ G || ἐνθεις scripsi: ἐν οἷς G συνθεις vel
 ἐνθεις ci. Charitonidis ἐνεῖς ci. Perry προσθεις W || 4 μετὰ τὸ ante παρεσχηκένας add. Perry || 5
 προσδεχόμενον Perry: προσδεχομένου G || 6 αὐτὸν G: om. Perry || ψευδὲς χειρόγραφον scripsi:
 χειρόγραφον ψευδῆ G χειρόγραφον [ψευδῆ] Perry || 7 τοῦτ<ον τύπ>ον scripsi: τοῦτον G τύπον
 Dölger δάνιον pap. Berol. || 8 ἑωράκαμεν και ἀκηκόαμεν G: <ἐ>ωρακένας και ἀκηκο<έν>αι
 pap. Berol. || 12 μοι post μαρτυρεῖτε et ὢν ante ἐγῶ supplenda censet Charitonidis || εἶδομεν
 Perry: οἴδαμεν G || 13 εἰ Perry ex W: τί G.

123. Ὁ δὲ Νεκταναβῶν ἔφη “μακάριος Λυκούργος ἐν τῇ βασιλείᾳ
 αὐτοῦ τοιαύτην σοφίαν κεκτημένος.” δούς δὲ αὐτῷ φόρους ἐτῶν τριῶν
 <ἀπ>έπεμψεν αὐτὸν μετὰ ἐπιστολῶν εἰρηνικῶν. ὁ δὲ Αἰσωπος παρα-
 γενάμενος εἰς Βαβυλῶνα διηγήσατο τῷ Λυκούργῳ πάντα τὰ πραχθέν-
 5 τα ἐν Αἰγύπτῳ, και ἀποδέδωκεν αὐτῷ τὰ χρήματα. ἐκέλευσεν οὖν ὁ
 Λυκούργος ἀνδριάντα χρυσοῦν ἀνατεθῆναι τῷ Αἰσώπῳ μετὰ και τῶν
 Μουσῶν, και ἐποίησεν ἑορτὴν μεγάλην [ὁ βασιλεὺς] ἐπὶ τῇ τοῦ Αἰ-
 σώπου σοφίᾳ.

1 Λυκοῦργος G: Λυκωρ<ος> pap. Berol., cf. Perry Aesopica, p. 21, adnot. 48 || 2 κεκτημένος Perry: κεκτημένους G || 3 τριῶν G, pap. Berol., libri Achicari: δέκα W, cf. supra c. 105 || ἀπέπεμψεν scripsi ex W et pap. Berol.: ἐπεμψεν G || 6 Λυκοῦργος — 7 Μουσῶν G: <Λ>υκωρος ἀνδρ<ιάν>τας α<ύ>τοῦ ἀνατεθῆ<ναι> καὶ εἰκόνας pap. Berol. || 6 ἀνατεθῆναι τῷ Perry ex pap. Berol.: ἀχθῆναι τὸ G || 7 ὁ βασιλεὺς G: delevi.

(Ἐδῶ ἀκολουθεῖ ἓνα ἐπεισόδιο τοῦ Αἰσωποῦ στὴν αὐτὴ τοῦ βασιλιᾶ τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ἐπεισόδιο αὐτὸ τὸ σώζει μόνο μιὰ νεοελληνικὴ μετάφραση τοῦ Βίου πὺν περιέχεται στὸ χφ 2993 τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἀθήνας).

[...καὶ ἐπλευσεν ὁ Αἰσωπος καὶ ἔσωσεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ἦλθεν ὁ Αἰσωπος, ὁποῦ τὸν εἶχεν ἀκοήν, ἐχάρη καὶ ἔστειλεν καὶ ἐπῆρε τον εἰς τὰ παλάτια του νὰ ἔναι μετ' αὐτοῦ. Λοιπὸν εἶχεν ὁ βασιλεὺς γυναῖκαν βασιλίссαν, πάνυ ὠραιότατην καὶ φρόνιμην καὶ εἰς πάντα ἐπιτήδειαν, καὶ εἶχε μεγάλην χαρὰν μετὸν Αἰσωπον. Ἐσυνήγοντο γὰρ οἱ ἀρχόντισσες τῆς πόλεως ὅλες εἰς τὸ παλάτιν, καὶ ἐχαῖροντο ἅπασαι μετὰ τῆς βασιλίδος, ἐβλέποντα γοῦν καὶ ἀκούοντα τὸν Αἰσωπον, ὁποῦ ἔλεγε τοσοῦτα λόγια καὶ εὐφραίνονταν, ὅτι ποτὲ τοιοῦτον ἄνθρωπον οὐκ εἶδασι (οἶδασι cod.) ἀσχημότερον καὶ νὰ ἤξεύρει τόσα καὶ νὰ ἔναι καὶ λόγιος. Ἐν μιᾷ οὖν ἡμέρᾳ ἐβουλήθη ἡ βασιλίссα νὰ κάμη τίποτα τοῦ Αἰσώπου νὰ χαροῦσιν οἱ ἀρχόντισσες, καὶ ἐποίησε κάλεσμα ὅλες τὲς ἀρχόντισσες. Καὶ ὡς ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ φαγίου, εἶπεν ἡ βασιλίссα τῷ βασιλεῖ, ὅτι τινὰς ἄλλος νὰ μὴδὲν δουλεύῃ εἰς τὸ τραπέζιν, μόνον ὁ Αἰσωπος. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς «Ὅ,τι ὀρίσης, ποιήσον». Καὶ ὡς ἐκάθισαν ὅλες εἰς τὸ τραπέζιν, ἔφεραν τῷ Αἰσώπῳ ἀγελαδινὲς μῆτρες πρῶτον, ἵνα κόψη καὶ θέσῃ εἰς τὸ τραπέζιν. Ὁ Αἰσωπος ἐνόησεν εὐθύς, ὅτι κατ' αὐτοῦ τὸ ἔκαμαν, νὰ γελάσουσιν καὶ νὰ ἰδοῦσιν τί θέλει εἰπεῖ, καὶ ὅλες τὸν ἐθεωροῦσαν. Καὶ αὐτὸς ἐβγάνει τὴν ψωλὴν του ἐκ τὸ βρακί του καὶ ἔβαλέ τὴν ἀπάνου εἰς τὸ ταλιούρι, τάχα νὰ κόψη τὸ κρέας μετὰ ταύτην. Καὶ ὡς εἶδον οἱ ἀρχόντισσες, ἐντράπησαν, καὶ λέγει ἡ βασιλίссα «Αἰσωπε, τί ποιεῖς;» Ὁ δὲ Αἰσωπος ἔφη «Δέσποινα, κατὰ τὸ κρέας οὕτως ἔβγαλα καὶ τὸ μαχαίρι». Ἐγέλασαν δὲ οἱ ἀρχόντισσες καὶ ἐννοοῦσαν μετὰ τὴν βασιλίссαν τί νὰ τοῦ κάμουσιν· καὶ ἔδωσαν βουλήν, ὅταν σηκωθοῦν ἐκ τὸ τραπέζιν νὰ τὸν κράξουσιν εἰς τὴν τζάμπραν, νὰ τὸν δείρουν ὅλες οἱ πρῶτες ἀρχόντισσες. Λοιπὸν, ὡς ἐσήκωσαν τὸ τραπέζιν, ἔκραξαν τὸν Αἰσωπον ἀπέσω, καὶ εἶχαν ραβδία κρυμμένα. Καὶ ὡς τὸν ἐσφάλισαν ἀπέσω, καὶ θεωρεῖ τες, ὅτι ἔρχονται ὅλες μετὰ τὰ ραβδία νὰ τὸν δείρουν, εἶπεν αὐταῖς «Ἀφεῖτε με νὰ σᾶς εἰπῶ ἓνα λόγον; καὶ τότε κάμετέ μου εἴ τι θέλετε». Λέγουσιν αὐτῷ «Εἰπέ». Καὶ λέγει αὐταῖς «Ὅποια ἀπ' ἐσᾶς ὅλες βάλλῃ ἀρχὴν νὰ με δείρῃ, ἓνα ἢ μεγαλύτερη πολιτικὴ καὶ πουτάνα τοῦ κόσμου». Ὡς ἤκουσαν οἱ ἀρχόντισσες τοιοῦτα λόγια, ἔρριψαν τὰ ραβδία καὶ ἐδιέβησαν ἔξω. Ὡς γοῦν τὸ ἔμαθεν ὁ βασιλεὺς, μεγάλως ἐχάρη. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἠθέλησε νὰ μισσεύσῃ καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰς χώρας ὅλας τῆς Ἑλλάδος. Ἐδωκε γοῦν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς χαρίσματα πολλά, καὶ ἐδιέβη τὸν κόσμον θεωρῶν (θεωροῦν cod.). Ἦλθεν γοῦν εἰς τοὺς Δελφούς, κλπ.]

124. Ὁ Αἰσωπος ἀποχαιρέτησε τὸν βασιλιά γιὰ τὴν ἠθέλησε νὰ πάει στοὺς Δελφοὺς, ὅμως τοῦ ὀρκίστηκε ὅτι θὰ ἐπέστρεφε πάλι κοντὰ του στὴ Βαβυλώνα καὶ ὅτι θὰ πέραγε ἐκεῖ τὴν ὑπόλοιπη ζωὴ του. Πήγαινε ἀπὸ πόλη σὲ πόλη καὶ ἔκανε ἐπιδείξεις τῆς σοφίας καὶ τῆς παιδείας του. Ἐφθασε καὶ στοὺς Δελφοὺς καὶ ἄρχισε καὶ ἐκεῖ νὰ κάνει ἐπιδείξεις. Ὁ κόσμος τὸν ἄκουγε στὴν ἀρχὴ μὲ εὐχαρίστηση, ἀλλὰ δὲν τοῦ ἔδινε τίποτα. Βλέποντας ὁ Αἰσωπος ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἶχαν τὸ ἴδιο χρῶμα μὲ τὰ λαχανικὰ τοὺς εἶπε.

Ὅμοια μὲ τὴ γενιὰ τῶν φύλλων εἶναι ἡ γενιὰ τῶν ἀνθρώπων (= ὅπως γεννιοῦνται τὰ φύλλα, ὅμοια γεννιοῦνται καὶ οἱ ἄνθρωποι).

125. Κι ἀκόμα μιὰ μέρα ποὺ φιλονίκησε μαζί τους, εἶπε «Δέλφιοι, εἴσαστε ὅμοιοι μ' ἓνα ξύλο ποὺ πλέει στὴ θάλασσα· βλέποντάς το ἀπὸ μεγάλο διάστημα νὰ φέρνεται ἀπὸ τὰ κύματα νομίζουμε ὅτι εἶναι κάτι μὲ ἀξία, ὅστερα ὅταν τὸ πλησιάσουμε καὶ τὸ ἀγγίζουμε τὸ βρίσκουμε νὰ εἶναι ἀσήμαντο καὶ καθόλου ἀξιόλογο. Ὅμοια καὶ ἐγὼ ὅσο καιρὸ ζοῦσα μακριὰ ἀπὸ τὴν πόλη σας εἶχα ἐντυπωσιασθεῖ ἀπὸ σᾶς μὲ τὴν ἰδέα ὅτι εἴσαστε πλούσιοι καὶ γενναιοδωροί, τώρα ὅμως ποὺ σᾶς εἶδα κατώτερους ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους στὴ γενιὰ σας καὶ στὴν πόλη σας, ἀναγνωρίζω ὅτι πλανήθηκα, γιὰ τὴν εἶχα γιὰ σᾶς ὄχι κακὴ γνώμη. Κι αὐτὸ γιὰ τὸ δὲν κάνετε τίποτε ἀνάξιο τῶν γονιῶν σας».

126. Ὅταν οἱ Δέλφιοι ἄκουσαν αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ εἶπαν «Ἀπὸ ποιὸς γεννηθήκαμε;» Κι ὁ Αἰσωπος τοὺς εἶπε «Ἀπὸ ἀπελεύθερους, καὶ ἂν τὸ ἀγνοεῖτε, μάθετέ το. Ἦταν ἀρχαῖος νόμος στοὺς Ἕλληνας, ὅταν καταλάβουν μιὰ πόλη, νὰ στέλνουν τὸ δέκατο τῶν λαφύρων στὸν Ἀπόλλωνα, π.χ. ἀπὸ ἑκατὸ βόδια τὰ δέκα, καὶ τὸ ἴδιο μὲ τὰ κατσίκια καὶ τὸ ἴδιο μὲ τὰ ἄλλα ὄλα, τὰ χρήματα, τοὺς ἄνδρες, τὶς γυναῖκες. Κι ἐσεῖς ποὺ γεννηθήκατε ἀπὸ αὐτοὺς εἴσαστε δοῦλοι ὅμοια μὲ τοὺς δούλους, γιὰ τὸ ἀφοῦ γεννηθήκατε ἀπὸ αὐτοὺς γίνετε δοῦλοι ὄλων τῶν Ἑλλήνων». Ἀφοῦ τοὺς εἶπε αὐτὰ, ἄρχισε νὰ ἐτοιμάζεται γιὰ νὰ ἀναχωρήσει ἀπὸ ἐκεῖ.

124. Ὁ δὲ Αἴσωπος ἀπετάξατο τῷ βασιλεῖ ἀπελθεῖν θέλων εἰς Δελφούς, ὁμόσας αὐτῷ πάλιν ὑποστρέψειν πρὸς αὐτὸν ἐν Βαβυλῶνι κάκει βιώσαι τὸν λοιπὸν χρόνον. περιερχόμενος δὲ τὰς λοιπὰς πόλεις ἐπεδείκνυτο τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν καὶ παιδείαν. παρεγένετο δὲ <καὶ>
 5 εἰς Δελφούς καὶ ἤρξατο κάκει ἐπιδείκνυσθαι. οἱ δὲ ὄχλοι ἠδέως μὲν αὐτοῦ ἠκροῶντο τὸ κατ' ἀρχάς, οὐδὲν δὲ αὐτῷ παρεῖχον. ἰδὼν δὲ ὁ Αἴσωπος λαχάνοις τοὺς ἀνθρώπους ὁμόχροας, ἔφη πρὸς αὐτούς
 οἷη περ φύλλων γενεή, τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν.

2 Δελφούς, ὁμόσας Perry: Δέλφους, ὁμόςας G || ὑποστρέψειν scripsi: ὑποστρέφειν G || 3 κάκει scripsi ex pap. Berol.: καὶ G || ab πόλεις incipit pap. Golenishchev || 4 ἐπεδείκνυτο τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν καὶ παιδείαν (παιδίαν cod.) G: ἐπεδεικνύετο τὴν α<υτοῦ> παιδείαν pap. Berol. || καὶ supplevi ex pap. Berol. qui εἰς Δελφούς desinit || 5 Δελφούς Perry: Δέλφους G || κάκει pap. Golen., rec. Perry: κατ' G || ἐπιδείκνυσθαι G: ἐπεδείκνυτο pap. Golen. || 6 τὸ κατ' ἀρχάς Maas: τὸ καταρχάς Perry το καταρχας pap. Golen. τὰς καταρχάς G || 7 ὁμόχροας Perry: ὁμο-χροάς G || 8 versus Il. Z. 146 || ... κ]αὶ ἀνδρῶν pap. Golen.: οἱ ὡσπερ φύλλον γένοιτο πρὸς δὲ καὶ ἀνδρῶν οἶηται G || ἀνδρῶν] "fuitne olim Δελφῶν?" Perry.

125. <Ἔτι δὲ καὶ αὐτοῖς προσκρούσας ἔφη "ὦ Δελφοί, ὅμοιοι ἐ-
 στε> ξύλῳ ἐν θαλάσῃ φερομένῳ· ἐκεῖνο γὰρ θεωροῦντες ἐκ πολλοῦ
 διαστήματος ὑπὸ κυμάτων φερόμενον δοκοῦμέν τι ἄξιον εἶναι, ἔπειτα
 f.64r ἐγγίσαντες αὐτῷ καὶ προσελθόντες ἠύραμεν ἐλάχιστον/καὶ μηδενὸς
 5 λόγου ἄξιον. ὁμοίως δὲ καὶ γὰρ πόρρωθεν ὑπάρχων τῆς πόλεως ὑμῶν
 κατεπλησσομένη ὑμᾶς <ὡς> πλουσίους καὶ μεγάλους ταῖς ψυχαῖς ὄν-
 τας, ἰδὼν δὲ ὑμᾶς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἤττονας καὶ γένει καὶ πόλει
 πεπλάνημαι ἔχων περὶ ὑμῶν <οὐ> φαύλην διάνοιαν· οὐδὲν γὰρ ἀνά-
 ξιον τῶν γονέων ποιεῖτε."

1 ἔτι δὲ κ(αι) αὐτοῖς προσκ[ρούσας εἶπεν ὦ Δελφοί ὅμοιοι ἐστ]ε pap. Golen., rec. Perry: προσκρούσας δὲ πρὸς αὐτούς ἔφη ὅμοιοι ἐστε W hiatus lacuna in G || 2 ξύλῳ — φερομένῳ pap. Golen., rec. Perry: ξύλον — φερόμενον G || ἐκεῖνο Perry: ἐκεῖνοι G || 6 κατεπλησσομένη Perry ex W et pap. Berol.: κατεπλησάμην G || ὡς suppl. Perry ex W || 7 ἰδὼν Perry: ἰδον G || 8 ἔχων Perry: ἔχον G || οὐ supplevi, cf. καλήν W || διάνοιαν scripsi ex W: διάλυσιν G || 9 ποιεῖτε Perry: ποιήτε G.

126. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Δέλφιοι πρὸς αὐτὸν εἶπον "τίνων ἡμεῖς ἐγεννήθημεν;" ὁ δὲ Αἴσωπος· "<ἀπο>δούλων, εἰ δὲ ἀγνοεῖτε, μάθετε. νόμος ἦν ἀρχαῖος παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἵνα, ἐὰν πόλιν καταλάβωνται, τῶν λαφύρων <τὸ> δέκατον μέρος τῷ Ἀπόλλωνι πέμπωσιν, οἶον ἀπὸ
 5 βοῶν [ἀπὸ] ἑκατὸν δέκα, ἀπὸ αἰγῶν τὸ αὐτὸ καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων τὸ αὐτό, ἀπὸ χρημάτων, ἀπὸ ἀνδρῶν, ἀπὸ γυναικῶν. ἐκ τούτων ὑμεῖς γεννηθέντες ἀνελεύθεροί ἐστε ὁμοίως τοῖς δεδεμένοις· ἐκεῖθεν γὰρ ὄν-
 τες πάντων Ἑλλήνων <δούλοι> καθεστήκατε." ταῦτα εἰπὼν περὶ ἀ-
 ποδημίαν ἐστέλλετο.

127. Οἱ ἄρχοντες βλέποντας πόσο κακόγλωσσος ἦταν ἄρχισαν νὰ συλλογίζονται καὶ νὰ λένε «Ἄν τὸν ἀφήσουμε νὰ φύγει, θὰ πάει γύρω στὶς ἄλλες πόλεις καὶ θὰ μᾶς δυσφημήσει πολὺ περισσότερο». Ἀποφάσισαν λοιπὸν νὰ τὸν σκοτώσουν μὲ δόλο ἀφοῦ τὸν καταδικάσουν ὡς ἱερόσυλο. Καὶ μὲ τὴ συνέργεια τοῦ Ἀπόλλωνος ποὺ ἦταν θυμωμένος μαζί του γιὰ τὴν ἀτιμία ποὺ τοῦ εἶχε κάνει στὴ Σάμο, γιὰτὶ δὲν εἶχε στήσει αὐτὸν μαζί μὲ τὶς ἑννέα Μοῦσες, μιὰ καὶ δὲν εἶχαν εὐλογία αἰτία μηχανεύθηκαν ἓνα πανοῦργο σχέδιο ἔτσι ὥστε οἱ προσκυνητὲς νὰ μὴ μποροῦν νὰ τὸν βοηθήσουν. Παρακολούθησαν τὸν δοῦλο τοῦ Αἴσωπου ποὺ καθόταν στὴν πύλη τῆς πόλης μὲ τὰ πράγματα τοῦ κυρίου του, κι ὅταν τὸν πῆρε ὁ ὕπνος, πῆραν ἀπὸ τὸ ἱερὸ καὶ ἔκρυψαν στὰ πράγματά του μιὰ χρυσὴ κούπα. Ὁ Αἴσωπος ποὺ ἀγνοοῦσε αὐτὸ ποὺ τοῦ εἶχαν σκαρώσει, ξεκίνησε γιὰ τὴ Φωκίδα.

128. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Δέλφους ἔτρεξαν καὶ τὸν ἔπιασαν, τὸν ἔδεσαν καὶ τὸν τραβοῦσαν πίσω στὴν πόλη. Ὁ Αἴσωπος φώναζε «Γιὰ ποιὸ λόγο μὲ τραβάτε δεμένο;» Κι αὐτοὶ τοῦ ἔλεγαν «Ἐκλεψες πράγματα ἀπὸ τὸ ἱερό». Ὁ Αἴσωπος ποὺ εἶχε καθαρὴ τὴ συνείδηση εἶπε κλαίοντας «Εἶμαι πρόθυμος νὰ πεθάνω, ἂν βρεθεῖ τίποτα τέτοιο σὲ μένα». Οἱ Δέλφοι τίναξαν τὶς ἀποσκευές του καὶ βρῆκαν τὴν κούπα, κι ἄρχισαν νὰ τὴ δείχνουν στὴν πόλη καὶ νὰ τὸν διαπομπεύουν μὲ βία καὶ θόρυβο. Ὁ Αἴσωπος ἀναλογίσθηκε ὅτι πρέπει νὰ τὴν εἶχαν κρύψει ἀπὸ δόλο καὶ ζήτησε ἀπὸ τοὺς Δέλφους νὰ τὸν ἀπολύσουν, ἀλλὰ αὐτοὶ δὲν τὸν ἄκουγαν. Ὁ Αἴσωπος τοὺς εἶπε «Μιὰ καὶ εἶστε θνητοί, μὴν περνιέστε σοφότεροι ἀπὸ τοὺς θεούς». Κι αὐτοὶ τὸν ἔκλεισαν στὴ φυλακὴ γιὰ νὰ τὸν τιμωρήσουν. Ὁ Αἴσωπος ποὺ δὲν εὔρισκε καμιὰ μηχανὴ γιὰ νὰ σωθεῖ εἶπε «Τώρα ἐγὼ ποὺ εἶμαι ἓνας θνητός, πῶς θὰ μπορέσω νὰ ἀποφύγω αὐτὸ ποὺ μοῦ μέλλεται;» Καὶ κλαίοντας ἔλεγε μέσα του

«Μὴ βασανίζεσαι, καρδιά μου, ἀφοῦ δὲν ἔχεις τὴ δύναμη νὰ διαφύγεις. Αὐτὸ ποὺ προέβλεψαν τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου, τὸ κάνουν οἱ Δέλφοι ὄχι χωρὶς αἰτία».

1 Δέλφιοι G: Λέλφιοι Perry || τίνων ἡμεῖς ἐγεννήθημεν scripsi, quod ci. Perry dubit. in apparatu: τίνες ἡμῶν ἐγνώσθεις G τίνες ἡμῶν οἱ γονεῖς ci. Perry || 2 <ἀπο>δούλων scripsi ex W: δούλων G δοῦλοι ci. Perry || 4 τὸ supplevi ex W || πέμπωσιν Perry: πέμπουσιν G || 5 ἀπό del. Perry || 7 ἀνελεύθεροι Perry ex W secutus Zereteli: ἀπελεύθεροι G || 8 δοῦλοι suppl. Perry ex W.

127. Οἱ δὲ ἄρχοντες ἰδόντες αὐτοῦ τὸ κακολόγον ἐλογίζοντο· “ἐ-
 5 ἂν αὐτὸν ἀφῶμεν ἀποδημῆσαι, περιελθὼν εἰς τὰς ἑτέρας πόλεις
 πλεῖον ἀτιμότερους ἡμᾶς ποιήσει.” ἐβουλεύσαντο οὖν <αὐτὸν> ἀνε-
 λεῖν δόλω καὶ <ὡς ἱερόσυλον αὐτὸν καταδικάσαι. καὶ> τοῦ Ἐπόλλ-
 10 λωνος μηνιοντος διὰ τὴν ἐν Σάμῳ ἀτιμίαν, ἐπεὶ σὺν ταῖς ἑννέα Μού-
 σαις αὐτὸν οὐ καθίδρυσεν, μὴ ἔχοντες εὐλογον αἰτίαν ἐμηχανήσαντό
 τι πανοῦργον, ἵνα μὴ οἱ παρ<επι>δημοῦντες δυνήσωνται αὐτῷ βοηθῆ-
 σαι. παρατηρησάμενοι ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως τὸν δοῦλον αὐτοῦ
 10 ἀφυπνωκότα καὶ τὰ σκεύη φέροντ<α λαβόντ>ες ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐνέκρυ-
 ψαν. φιάλην χρυσῆν. ὁ δὲ Αἴσωπος ἀγνοῶν / τὰ συν<ε>σκευασμένα
 f.64^v <αὐτῷ> εἰς τὴν Φωκίδα ᾤδευεν.

1 κακολόγον Charitonidis: κακόλογον G || 3 αὐτὸν supplevi ex W || 4 ὡς ἱερόσυλον αὐτὸν καταδικάσαι καὶ supplevi ex W || 5 Ἐπόλλωνος — 6 καθίδρυσεν G: <Ἐπόλλω>νος συνεργού- ντος αὐτοῖς διὰ τὴν ἀτ<ιμίαν τὴν ἐν Σάμῳ, ἐπεὶ σὺν τ>αῖς θ Μούσαις οὐ καθίδρυσεν αὐτῷ ... pap. Golen. || 5 μηνιοντος διὰ τὴν Perry: μηνιοντος δὲ τὴν G || 6 ἑννέα Μούσαις αὐτὸν (ex Μούσαις ΘΑΥΤΟΝ — Μούσαις ἑαυτὸν) scripsi: Μούσαις ἑαυτὸν G || 7 παρ<επι>δημοῦντες scripsi: παραδημοῦντες Perry || δυνήσωνται Perry: δυνήσονται G || 8 τῆς πόλεως scripsi ex ἐπολέμου infra scripto, post ἀφυπνωκότα, in G || 9 εἰς ante τὰ σκεύη add. Perry || φέροντ<α λαβόντ>ες scripsi: φέροντες G φέροντα... ἦν ἔλαβον W φέρο]ντα κ(αι) ἀφυπνωκότα· ἐνέκρυ- ψαν [φιάλην χρυσῆν εἰς τὰ στρώματα] αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἄραντες pap. Golen. || 10 συν<ε>- σκευασμένα Perry: συνσκευασμένα G || 11 αὐτῷ supplevi ex W.

128. Ἐπιδραμόντες δὲ τινες τῶν Δελφῶν, δήσαντες αὐτὸν εἰς τὴν
 πόλιν εἰλκον. βοῶντος δὲ αὐτοῦ “τίνος οὖν ἔνεκεν δέσμιόν με ἄγετε;”
 οἱ δὲ “χρήματα ἔκλεψας ἐκ τοῦ ἱεροῦ.” ὁ δὲ Αἴσωπος μηδὲν ἑαυτῷ
 5 συνειδῶς κλαίων ἔφησεν “ἀπολέσθαι θέλω, ἔάν τι τοιοῦτον εὐρεθῆ εἰς
 ἐμέ.” οἱ Δελφοὶ ἐκτινάξαντες τὰ σκεύη ἠῦρον τὴν φιάλην, ἐπιδεικνύ-
 μενοι τῇ πόλει καὶ μετὰ βίας καὶ θορύβου παραδειγματίζοντες αὐτόν.
 ὁ Αἴσωπος λογιζόμενος ἐξ ἐπιβουλῆς συγκεκρυφέναι, ἠρώτα τοὺς
 Δελφοὺς <ἀπολυθῆναι>, οἱ δὲ οὐκ ἐπέιθοντο. Αἴσωπος λέγει “θνητοὶ
 10 γεγονότες ὑπὲρ θεοῦς μὴ φρονεῖτε.” οἱ δὲ ἐνέκλεισαν αὐτὸν εἰς φυλα-
 κὴν τιμωροῦντες. Αἴσωπος μὴ εὐρίσκων μηχανὴν τῆς σωτηρίας ἔφη
 “νῦν ἐγὼ θνητὸς [ἄνθρωπος] ὢν πῶς δυνήσομαι τὸ μέλλον ἐκφυγεῖ<ν>”
 καὶ κλαίων ἑαυτῷ ἔλεγε>ν·

15 “μὴ πολλὰ μόχθει θυμὸς ἀσθενῶν <φεύγειν>
 ὁ <δ’> ἔσω ἐμῆς ψυχῆς προεῖδον ὀφθαλμοὶ
 οὐκ αἰτίας ἄνευ πο[ι]οῦσιν οἱ Δελφοί.”

3 ἑαυτῷ συνειδῶς Perry: ἑαυτοῦ συνειδῶν G || 8 ἀπολυθῆναι *supplevi ex W*: ἐξαφεθῆναι *par. Golen.* || 9 ἐνέκλεισαν Perry: ἐνέκλησαν G || 11 ἄνθρωπος *seclusi* || ἐκφυγεῖ<ν>” καὶ κλαίων ἑαυτῷ ἔλεγε> *supplevi*: ἐπένθει W || 13 μὴ πολλὰ — 15 οἱ Δελφοὶ *sic versibus choliambis scripsi*: μὴ πολλὰ μόχθει θυμὸς ἀσθενόν· ὃν ἔσω τῆς ψυχῆς ὀφθαλμὸς πρὸ ὄρα· οὐκ ἀνευ τῆς αἰτίας ἄλλως ποιεῖ τῶν Δελφῶν G, *secl. et in apparatu teleg.* Perry.

129. Παραγεναμένου δὲ φίλου αὐτοῦ τινος καὶ παρακαλέσαντος τοὺς φύλακας εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν καὶ κλαί<οντα αὐτὸν ἰδ>ῶν ἔλεγεν “τί γέγονεν, τλήμων;” ὁ δὲ λόγον αὐτῷ εἶπεν· “γυνὴ τις ἄνδρα κατορύξασα καθημένη πρὸς τὸ μνήμα αὐτοῦ <λύπη> συνεχομένη ἔκλαιεν. ἀροτριῶν δὲ τις ἐπεθύμησεν ἰδὼν αὐτὴν συγγενέσθαι αὐτῇ καὶ ἀφῆκεν τοὺς βόας ἐστῶτας ἐν τῇ ἀρούρη, ἐλθὼν δὲ πρὸς αὐτὴν ἔκλαιεν προσποιούμενος. παυσαμένης δὲ ἐκείνης, ἐπύθετο ‘τί κλαίεις;’
 5 /ἔλεγεν ὁ ἀροτρεὺς ‘σοφὴν τε καὶ ἀγαθὴν γυναῖκα κατώρυξα, ὅταν δὲ κλαύσω κουφίζομαι τὴν λύπην.’ ἡ δὲ· ‘ἑστέρημαι κάγῳ ἄνδρὸς ἀγαθοῦ, ὡσαύτως δὲ πράττουσα ἀποσεῖω τῆς λύπης τὸ βάρος.’ ὁ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπεν ‘εἰ τοίνυν περιεπέσαμεν ταῖς αὐταῖς συμφοραῖς καὶ τύχαις, <τί> ὅτι οὐκ ἐπιγινώσκομεν ἀλλήλους; ἐγὼ δὲ ἀγαπήσω σὲ ὡς ἐκείνην, σὺ δὲ ἐμὲ ἀγάπησον ὡς ἄνδρα.’ ταῦτα λεγόντων ἔπειθεν τὴν γυναῖκα. ἐν ὅσῳ δὲ συνεγίνετο αὐτῇ ἔλυσέν τις αὐτοῦ τοὺς βόας καὶ ἀπήλασεν. ὁ δὲ ἀροτὴρ ἐπιστὰς καὶ μὴ εὐρῶν αὐτοῦ τοὺς βόας ἐκ ψυχῆς ὀδυρόμενος ἀνέκραγεν. ἡ δὲ γυνή· ‘τί <πάλιν> κλαίεις;’ ὁ δὲ ἀροτὴρ· ‘ὦ γύναι, ἄρ<τι ἐν ἀκριβείᾳ τῷ ὄν>τι ἔχω κόψασθαι.’ ὥστε καὶ σὺ ἐρωτᾷς με διὰ τί κατολοφύρομαι, βλέπων αὐτὸς τὴν κατέχουσαν με τύχην;”

2 κλαί<οντα αὐτὸν ἰδ>ῶν *scripsi*: κλαίων G || 3 τί γέγονεν, τλήμων (*an τλήμων?*)*scripsi*: τί γέγονεν τὰ ἡμῶν G || αὐτῷ Perry: αὐτοῦ G || 4 λύπη *suppl.* Charitonidis || 10 ἀποσεῖω Charitonidis: ἀπὸ τείνων G ἀποτείνω Perry ἀποτίνω Dölger || 12 τί *supplevi* || ὅτι *idem valere quod τί censet Perry* || 13 λεγόντων G λέγων *ci.* Perry λέγοντος Charitonidis || 14 συνεγίνετο Perry: συνεγένετο G || 16 πάλιν *supplevi ex W* || 17 ἄρ<τι ἐν ἀκριβείᾳ τῷ ὄν>τι *supplevi ex W*.

130. Ὁ δὲ φίλος λυπούμενος πρὸς αὐτὸν ἔφη “τί γάρ σοι <ἔδοξεν> ὑβρίζειν αὐτοὺς ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν πατρίδι καὶ πόλει, καὶ ταῦτα ὑπὸ τὴν αὐτῶν ὄντος σοῦ ἐξουσίαν; ποῦ σου ἡ παιδεία; ποῦ σου τὸ φιλόλογον; σὺ πόλεσιν καὶ δήμοις γνώμας ἔδωκας καὶ εἰς σεαυτὸν
 5 ἄφρων γέγονας;” ὁ δὲ προτέτακεν αὐτῷ λόγον ἕτερον·

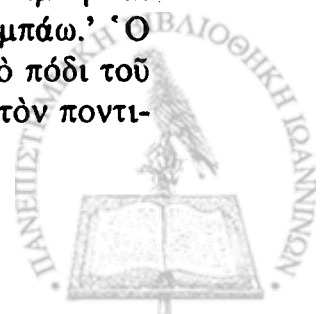
1 ἔδοξεν *suppl.* Perry *ex W* || 5 προτέτακεν Charitonidis: προστέτακεν G.

131. «Μιά γυναίκα είχε μιὰ θυγατέρα ἐλαφρόμυαλη, καὶ προσευχόταν σ' ὄλους τοὺς θεοὺς νὰ τῆς δώσουν μυαλό. Ἡ θυγατέρα τῆς ποὺ ἦταν παρθένα τὴν εἶχε ἀκούσει πολλές φορές νὰ προσεύχεται. Μιά μέρα πῆγαν στὴν ἐξοχὴ κι αὐτὴ ἄφησε τὴ μητέρα τῆς, βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι, εἶδε ἕναν ἄνθρωπο νὰ βιάζει μιὰ γαϊδάρα, καὶ ρώτησε τὸν ἄνθρωπο 'Τί κάνεις;' Κι αὐτὸς τῆς εἶπε 'Τῆς βάζω μυαλό.' Τότε ἡ μωρὰ θυμήθηκε τὴν προσευχὴ τῆς μητέρας τῆς καὶ τοῦ εἶπε 'Βάλε μυαλό καὶ σ' ἐμένα.' Ἄλλ' αὐτὸς ἀρνιόταν νὰ τῆς τὸ κάνει λέγοντας 'Τίποτα δὲν εἶναι λιγότερο εὐχάριστο ἀπὸ τὴ γυναίκα.' Κι αὐτὴ τοῦ εἶπε 'Μὴ νοιάζεσαι, κύριε, καὶ ἡ μητέρα μου θὰ σὲ εὐχαριστήσῃ καὶ θὰ σοῦ δώσει μισθὸ ὅσα κι ἂν θέλεις, γιατί εὐχεται νὰ ἔχω μυαλό.' Κι αὐτὸς τὴν ξεπαρθένεψε. Ἡ θυγατέρα πηδώντας ἀπὸ τὴ χαρὰ τῆς ἔτρεξε στὴ μητέρα τῆς καὶ τῆς εἶπε "Ἐχω μυαλό, μητέρα!" Ἡ μητέρα τῆς εἶπε 'Οἱ θεοὶ ἐπάκουσαν τὶς εὐχὲς μου.' Ἡ κόρη εἶπε 'Ναί, μητέρα.' Κι αὐτὴ ρώτησε 'Πῶς ἀπόκτησες μυαλό, τέκνον μου;' Κι ἡ μωρὰ τῆς ἐξηγήσῃ 'Κάποιος ἄντρας ἔβαλε μέσα μου κάτι τι μακρουλό, κόκκινο καὶ σκληρὸ ποὺ ἔτρεχε ἔξω μέσα.' Ὄταν ἡ μητέρα ἄκουσε τὴ θυγατέρα τῆς νὰ τῆς δίνει αὐτὲς τὶς ἐξηγήσεις εἶπε 'Τέκνον μου, ἔχασες κι ὅποιο μυαλό εἶχες πρῶτα.' Ὅμοια καὶ σ' ἐμένα συνέβη, φίλε, γιατί ἔχασα καὶ ὅποιο μυαλό εἶχα πρῶτα ὅταν ἤρθα στοὺς Δελφούς». Κι ἀφοῦ ἔχυσε πολλὰ δάκρυα ὁ φίλος του ἔφυγε.

132. Οἱ Δέλφιοι μπῆκαν μέσα καὶ εἶπαν στὸν Αἴσωπο «Πρέπει σήμερα νὰ σὲ πετάξουμε ἀπὸ τὸν γκρεμό, ἐπειδὴ ἔτσι ψηφίσαμε νὰ σὲ σκοτώσουμε, κι εἶσαι ἄξιος γι' αὐτό, γιατί εἶσαι ἱερόσυλος καὶ ἀλαζόνας καὶ βλάσφημος, ἔτσι ποὺ νὰ μὴν ἀξιωθεῖς νὰ ταφεῖς. Ἐτοιμάσου». Βλέποντάς τους νὰ τὸν ἀπειλοῦν, ὁ Αἴσωπος εἶπε «Ἀκούστε ἕνα μῦθο». Κι αὐτοὶ τοῦ ἐπέτρεψαν νὰ τὸν πεῖ, καὶ ὁ Αἴσωπος λέει.

133. «Ὄταν τὰ ζῶα μίλαγαν τὴν ἴδια γλῶσσα, ἕνας ποντικὸς φίλιωσε μ' ἕνα βάτραχο καὶ τὸν κάλεσε σὲ δεῖπνο. Τὸν ἔβαλε σ' ἕνα πολὺ πλούσιο κελλάρι, ὅπου ἦταν ψωμί, κρέας, τυρί, ἐλιές, ξερὰ σύκα, καὶ τοῦ εἶπε 'Τρῶγε.' Μετὰ ἀπὸ τὸ καλοδέξιμο ὁ βάτραχος εἶπε "Ἐλα κι ἐσὺ σ' ἐμένα νὰ δειπνήσεις, γιὰ νὰ μπορέσω νὰ σὲ καλοδεχτῶ.' Τὸν πῆγε σὲ μιὰ λίμνη καὶ τοῦ εἶπε 'Κολύμπησε.' Ὁ ποντικὸς τοῦ εἶπε 'Δὲν ξέρω νὰ κολυμπᾶω.' Ὁ βάτραχος τοῦ εἶπε "Ἐγὼ θὰ σὲ διδάξω.' Ἔδесе μ' ἕνα σπάγγο τὸ πόδι τοῦ ποντικοῦ στὸ ἴδιο του τὸ πόδι, πήδηξε στὴ λίμνη καὶ παρέσυρε τὸν ποντι-

131. “Τυνή τις εἶχεν θυγατέρα μωράν. αὕτη πᾶσι τοῖς θεοῖς ἠύχετο τὴν θυγατέρα νοῦν λαβεῖν, εὐχομένης δὲ αὐτῆς ἡ παρθένος πολλάκις ἤκουσεν. καὶ δὴ ποτε εἰς ἀγρὸν ἤλθον. ἡ δὲ καταλιποῦσα τὴν μητέρα ἔξω τῆς ἐπαύλεως εἶδεν ὄνον βιαζομένην ὑπὸ ἀνθρώπου, καὶ
 5 ἠρώτησεν τὸν ἄνθρωπον ‘τί ποιεῖς;’ ὁ δὲ ‘νοῦν ἐντίθημι αὐτῇ.’ ἀνα-
 f.65v μνησθεῖσα ἡ μωρὰ τῆς εὐχῆς ἔφη “ἔνθες / καὶ ἐμοὶ νοῦν.’ ὁ δὲ ταύτην οἴφειν ἠρνεῖτο, λέγων ‘οὐδὲν ἐστὶν ἀχαριστότερον γυναικός.’ ἡ δὲ ‘μὴ λόγον ἔχης, κύριε, καὶ ἡ μήτηρ μου εὐχαριστήσῃ σοι, μισθὸν δοῦσα ὅσον ἂν θέλῃς· εὐχεται γὰρ ἵνα νοῦν ἔχω.’ ὁ δὲ διεπαρθενεύσα-
 10 το αὐτήν. ἡ δὲ περιχαρῆς πρὸς τὴν μητέρα δραμοῦσα εἶπεν ‘νοῦν ἔχω, μήτηρ.’ ἡ μήτηρ φησὶν· ‘οἱ θεοὶ ἐπήκουσάν μου τῶν εὐχῶν.’ ἡ κόρη ‘ναί, μήτηρ.’ ἡ δὲ ‘πῶς ἔσχες νοῦν, τέκνον;’ ἡ δὲ μωρὰ ἐξηγήσατο· ‘μακρὸν γὰρ πυρρὸν νευρῶδες ἔξω ἔσω τρέχον <ἀνὴρ τις> ἔσω μοι ἐνέβαλεν.’ ἀκούσασα δὲ ἡ μήτηρ ἐξηγουμένης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς
 15 ἔφη ‘ὦ τέκνον, ἀπώλεσας καὶ ὄν πρῶτον εἶχες νοῦν.’ ὁμοίως καὶ ἐμοὶ συνέβη, φίλε· ἀπώλεσα γὰρ καὶ ὄν πρῶτον εἶχον νοῦν εἰς Δελφοὺς εἰσελθών.” καὶ πολλὰ δακρύσας ὁ φίλος αὐτοῦ ἀπέστη.

1 μωράν scripsi ex W, cf. infra ll. 6 et 12: μωρῆν G || 3 ἤλθον Perry: ἤλθεν G || 4 ἐπαύλεως εἶδεν Perry: εἰπαύλεως ἶδεν G || 7 ταύτην οἴφειν Charitonidis: ἐν τῇ στύφει G ἐν τῇ τρυφῇ Perry || ἀχαριστότερον Perry: ἀχάριστον ἱερὸν G; ἂν εὐχάριστον ἱερὸν (sc. “muliebri mem-
 brum”) scribendum? || 8 ἔχης Perry: ἔχεις G || 11 ἡ μήτηρ φησὶν — 12 μήτηρ G: om. Perry || 13 ἔξω ἔσω scripsi secutus La Penna: ἔξω ἔσσω G ἔξω καὶ ἔσω ci. Perry qui ἔξω ἔασω in G legit ἔσ]ω κ(αι) ἔξω pap. Golen. || ἀνὴρ τις post τρέχον supplevi, quod ante μακρὸν suppleverat Perry ex pap. Golen. || 17 ἀπέστη scripsi: ἀφίστατο Perry ἀφίκετο G.

132. Οἱ δὲ Δέλφιοι εἰσελθόντες πρὸς τὸν Αἴσωπον ἔφησαν “ἀπὸ κρημοῦ σε δεῖ βληθῆναι σήμερον· οὕτως γὰρ σε ἐψηφίσαμεν ἀνελεῖν, ἄξιον ὄντα <ὡς ἱερόσυλον καὶ ἀλαζόνα> καὶ βλάσφημον, ἵνα μηδὲ ταφῆς ἀξιωθῆς. ἐτοίμασαι σεαυτόν.” Αἴσωπος ἰδὼν αὐτοὺς ἀ-
 5 πειλουμένους ἔφη “λόγον ἀκούσατε.” οἱ δὲ ἐπέτρεψαν αὐτὸν λέγειν. ὁ δὲ Αἴσωπός φησιν·

2 σε δεῖ βληθῆναι Perry: σε διαβληθῆναι G δισε βληθῆναι pap. Golen. || 3 ὡς ἱερόσυλον καὶ ἀλαζόνα supplevi: ὡς ἱερόσυλον suppl. Perry ἄξιον ὄντα ὡς i[pap. Golen., ὡς βλάσφημον καὶ ἀλαζόνα καὶ ἱερόσυλον W.

133. ““Ὅτε ἦν τὰ ζῶα ὁμόφωνα, μῦς φιλιάσας βατράχῳ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἐπὶ δεῖπνον καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς ταμιεῖον πλούσιον πάνυ, ἔφ’ ᾧ ἦν ἄρτος, κρέας, τυρός, ἐλαῖαι, ἰσχάδες· καὶ φησιν ‘ἔσθιε’. κα-
 5 λῶς ληφθεὶς ὁ βάτραχος φησιν ‘ἐλθὲ καὶ σὺ παρ’ ἐμοὶ δειπνήσων, ἵνα σε καλῶς λάβω.’ ἀπήγαγεν δὲ αὐτὸν εἰς λίμνην καὶ φησιν ‘κολύμβη-
 f.66v σον.’ ὁ δὲ μῦς· ‘κολυμβῆσαι οὐκ ἐπίσταμαι.’ / ὁ βάτραχος· ‘ἐγὼ σε διδά-
 ξω.’ δῆσας τε λίνῳ τὸν πόδα τοῦ μύδος πρὸς τὸν ἴδιον πόδα [ἔδησεν]
 <ἤλατο εἰς τὴν λίμνην> καὶ τὸν μῦν ἔσυρεν. ὁ δὲ μῦς πνιγόμενος

κό. Τὴν ὥρα ποὺ πνιγόταν εἶπε 'Καὶ νεκρὸς ἐγὼ θὰ ἐκδικηθῶ ἐσένα ζωντανό.' Μόλις εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ βάτραχος καταδύθηκε καὶ τὸν ἐπνιξε. Ὅπως ἐπέπλεε πεθαμένος πάνω στὸ νερό, ἕνας κόρακας ἄρπαξε τὸν ποντικὸ ποὺ ἦταν δεμένος μαζί με τὸν βάτραχο, κι ὅταν ἔφαγε τὸν ποντικὸ μέχρι τὴν τελευταία μπουκιά βούτηξε καὶ τὸν βάτραχο. Ἔτσι ὁ ποντικὸς ἐκδικήθηκε τὸν βάτραχο. Ὅμοια καὶ ἐγώ, κύριοι, ἂν ἀποθάνω, θὰ γίνω γιὰ σᾶς θανατικό. Γιατὶ οἱ Λύδιοι, οἱ Βαβυλώνιοι κι ὅλη σχεδὸν ἡ Ἑλλάδα θὰ ἀνταποδώσουν τὸν θάνατό μου».

134. Ἐφοῦ εἶπε αὐτὸν τὸν μῦθο χωρὶς καὶ μ' αὐτὸν νὰ τοὺς πείσει νὰ τὸν ἀφήσουν, τὴν ὥρα ποὺ οἱ Δέλφιοι τὸν πηγαιναν πρὸς τὸν γκρεμό, ὁ Αἴσωπος κατέφυγε στὸ ἱερό τῶν Μουσῶν. Ὅμως αὐτοὶ οὔτε ἔτσι δὲν τὸν ἐλέησαν ἀλλὰ τὴν ὥρα ποὺ τὸν ἔσερναν μετὰ τὸ ζόρι εἶπε «Πολίτες τῶν Δελφῶν, μὴν καταφρονεῖτε αὐτὸ τὸ ἱερό, γιατί τὴν κατάλληλη στιγμή θὰ δείξει τὴν γνωστή του δύναμη, καὶ ἀπόδειξη αὐτοῦ ποὺ λέω εἶναι ὁ παρακάτω μῦθος.

135. Ἐμιά μέρα ποὺ ὁ λαγὸς καταδιωκόταν ἀπὸ τὸν ἀετὸ κατέφυγε στὸν κἀνθαρο καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ τὸν σώσει. Ὁ κἀνθαρος παρακάλεσε τὸν ἀετὸ νὰ μὴν παραβλέψει τὴν αἴτησή του καὶ τὸν ἐξόρκισε στὸ ὄνομα τοῦ Δία νὰ μὴν περιφρονῆσει τὸ μικρὸ του μέγεθος. Ὁ ἀετὸς χτύπησε τὸν κἀνθαρο μετὰ τὴν φτερούγα του, ἄρπαξε τὸν λαγὸ, τὸν κατασπάρραξε καὶ τὸν κατέφαγε.

136. Ὁ κἀνθαρος ὀργίστηκε καὶ πέταξε μαζί με τὸν ἀετὸ. Κατασκόπευσε τὴ φωλιά του ὅπου ὁ ἀετὸς εἶχε μαζέψει τὰ αὐγά του, κι ὅταν ἔφυγε ὁ ἀετὸς, πῆγε καὶ τὰ ἔσπασε. Ὅταν γύρισε ὁ ἀετὸς, λυπήθηκε φοβερὰ καὶ ἀναζητοῦσε αὐτὸν ποὺ τὸ εἶχε κάνει γιὰ νὰ τὸν κατασπαράξει. Ὅταν ὁ καιρὸς τῆς ὠτοκίας ξαναῆρθε, ὁ ἀετὸς γέννησε τὰ αὐγά του σὲ ὑψηλότερο τόπο. Ὁ κἀνθαρος ἦρθε πάλι, ἔπραξε τὰ ἴδια καὶ ἀνεχώρησε. Ὁ ἀετὸς θρηνοῦσε τὰ παιδιὰ του λέγοντας ὅτι ἦταν ὀργὴ ἀπὸ τὸν Δία, γιὰ νὰ κάνει τὸ γένος τῶν ἀετῶν ἀκόμη πιὸ σπάνιο.

10 εἶπεν ἄνεκρός ὢν ζῶντά σε ἐκδικήσω. ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ καταδύς
 ὁ βάτραχος ἔπνιξεν αὐτόν. κειμένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὕδατος καὶ ἐπι-
 πλέοντος, κόραξ ἤρπασεν τὸν μῦν σὺν τῷ βατράχῳ συνδεδεμένον, κα-
 ταφαγὼν δὲ τὸν μῦν ἐδράξατο καὶ τοῦ βατράχου. οὕτως ὁ μῦς τὸν
 15 βάτραχον ἐξεδίκησεν. ὁμοίως καὶ γὰρ, ἄνδρες, ἀποθανῶν ὑμῖν μόρος ἔ-
 σομαι· καὶ γὰρ Λύδιοι, Βαβυλώνιοι, καὶ σχεδὸν ἡ Ἑλλάς ὅλη τὸν
 ἐμὸν καρπίσσονται θάνατον.”

3 τυρός Perry: τύρος G || ἔσθιε Perry: ἤσθιε G || 4 βάτραχος Perry: βάτροχος G ut vid. ||
 ἐμοὶ δειπνήσων Perry: ἐμοῦ δειπνείσων G || 7 λίνῳ Perry: λινῷ G || ἔδησεν del. Perry || 8 ἤλατο
 εἰς τὴν λίμνην suprl. Perry ex W || 9 ἐκδικήσω Perry: ἀδικήσω G || 13 ἐξεδίκησεν Perry:
 ἠδίκησεν G.

134. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος, μηδὲ οὕτως πειθομένων τῶν Δελ-
 φῶν ἀλλ’ ἐπὶ τὸν κρημνὸν ἀπαγ[αγ]όντων αὐτόν, κατέφυγεν ὁ Αἴσω-
 πος ἐν τῷ ἱερῷ τῶν Μουσῶν. οἱ δὲ οὐδὲ οὕτως ἠλέησαν αὐτόν, ἀλλ’
 5 ἄκων καὶ συρόμενος εἶπεν “ἄνδρες Δέλφιοι, μὴ καταφρονεῖτε τοῦ ἱε-
 ροῦ <τούτου>. ἐν καιρῷ γὰρ τὴν ἀπεγνωσμένην δύναμιν ἐμφαίνει.
 καὶ τούτου λόγος οὗτος.

1 πειθομένων Perry: πυθομένων G || 2 ἀπαγόντων scripsi: ἀπαγαγόντων G || 5 τούτου suprl.
 Perry || ἐμφαίνει. καὶ τούτου λόγος οὗτος. ὁ λαγὸς scripsi: ἐμφαίνει καὶ τούτου λόγος. οὕτως ὁ
 λαγὸς Perry cum G.

135. Ὁ λαγὸς ὑπὸ τοῦ ἀετοῦ διωκόμενος κατέφυγεν πρὸς τὸν
 κἀνθαρον δεόμενος αὐτοῦ ὅπως αὐτόν διασώσῃ. ὁ δὲ κἀνθαρος ἰκέ-
 τευεν τὸν ἀετὸν μὴ παραβλέπειν αὐτοῦ τὴν αἴτησιν, καθορκώσας αὐ-
 τὸν κατὰ τοῦ Διὸς εἰς τὸ μὴ καταφρονῆσαι τὴν σμικρότητα αὐτοῦ. ὁ
 5 δὲ ἀετὸς τῇ πτέρυγι τὸν κἀνθαρον ραπίσας ἤρπασεν τὸν λαγὸν καὶ
 διασπαράξας κατέφαγεν.

3 καθορκώσας Dölger: κατορκώσας G.

f.66^v 136. Ὁ κἀνθαρος ὀργισθεὶς συνεπετάσθη τῷ ἀετῷ καὶ κατασκοπή-
 σας αὐτοῦ τὴν νοσσιάν, ἐν/ῆ ἦν συστρέψας ὁ ἀετὸς φά, καὶ ἀπελθόν-
 <τος> συνέτριψεν αὐτά. ὁ ἀετὸς παραγενόμενος ἐδεινοπάθει, ζητῶν
 τὸν τοῦτο ποιήσαντα ἐπὶ τὸ διασπαράξαι. τοῦ δὲ καιροῦ φθάσαντος
 5 εἰς ὑψηλότερον τόπον φά ἐγέννησεν ὁ ἀετὸς. ὁ κἀνθαρος ἐπιστάς πάλιν
 καὶ τὰ αὐτὰ πράξας ἀνεχώρησεν. ὁ ἀετὸς ἐθρήνει τὰ τέκνα, λέγων
 ἐκ τοῦ Διὸς εἶναι χόλον, ἵνα μᾶλλον τῶν ἀετῶν τὸ γένος σπανισθῆ.

2 συστρέψας scripsi: συνστρέψας G || φά semper scripsi: ὡά Perry cum G || καὶ post φά
 frustra del. Perry || ἀπελθόν<τας> scripsi: ἀπελθὼν G ἀπελθῶν legit Perry || 5 φά ἐγέννησεν
 scripsi: ὡὸν ἐγέννησεν G “fort. ab ὡποίησε (W) ortum” Perry || κἀνθαρος Perry: κανθαρός G.

137. Ὄταν ξαναῆρθε ὁ καιρός, ὁ αἰετός πού ἦταν σὲ ἀγωνία, δὲν φύλαξε τὰ αὐγά στὴ φωλιά του, ἀλλὰ ἀνέβηκε στὸν Ὀλυμπο καὶ τὰ ἀπόθεσε στὰ γόνατα τοῦ Δία λέγοντάς του Ἐδὺ φορὲς ἀφανίστηκαν τὰ αὐγά μου, καὶ τὴν τρίτη σ' ἐσένα τὰ ἐμπιστεύομαι, γιὰ νὰ μοῦ τὰ σώσεις.' Ὁ κἀνθαρος τὸ ἀνακάλυψε, γέμισε τὸ σῶμα του μὲ πολλή κοπριά, ἀνέβηκε στὸν Δία καὶ ἄρχισε νὰ πετάει γύρω ἀπὸ τὸ πρόσωπό του. Βλέποντας ἓνα ἀκάθαρτο ζῶο, ὁ Δίας φοβήθηκε καὶ ἀναπήδησε, καὶ ξεχνώντας ὅτι εἶχε στὸν κόρφο του αὐγά, τὰ ἔσπασε.

138. Μετὰ ἀπὸ αὐτὸ ὁ Δίας ἔμαθε ὅτι ὁ κἀνθαρος εἶχε ἀδικηθεῖ, καὶ δταν γύρισε ὁ αἰετός, τοῦ εἶπε Ἐδίκαια ἔχασες τὰ παιδιά σου, ἀφοῦ ἀδίκησες τὸν κἀνθαρο.' Ὁ κἀνθαρος εἶπε Ἐδὲν ἀδίκησε μόνο ἐμένα, ἀλλὰ καὶ σ' ἐσένα ἔδειξε μεγάλη ἀσέβεια, γιὰτὶ ἐνῶ τὸν εἶχα ἐξορκίσει στὸ ὄνομά σου δὲν φοβήθηκε, ἀλλὰ σκότωσε τὸν ἰκέτη μου. Ὅμως δὲν θὰ πάψω, ἂν δὲν τὸν τιμωρήσω ὅσο μπορῶ πιὸ πολύ.'

139. Ἐπειδὴ ὁ Δίας δὲν ἤθελε νὰ γίνῃ σπάνιο τὸ γένος τῶν αἰετῶν, προσπάθησε νὰ πείσει τὸν κἀνθαρο νὰ συνδιαλλαγῇ, καὶ ὅπως ὁ κἀνθαρος δὲν πειθόταν, ἄλλαξε τὸν καιρὸ τῆς ὠτοκίας τῶν αἰετῶν σὲ ἐποχὴ πού ὁ κἀνθαρος δὲν φαίνεται πάνω στὴ γῆ. Ὅμοια καὶ ἐσεῖς, πολῖτες τῶν Δελφῶν, μὴν ἀτιμάσετε ἐτοῦτο τὸ ἱερὸ ὅπου ἐγὼ κατέφυγα, καὶ ἂν ἀκόμη ὁ ναὸς εἶναι μικρός, ἀλλὰ θυμηθεῖτε τὸν μῦθο τοῦ κἀνθαρου καὶ σεβαστεῖτε τὸν Ξένιο καὶ Ὀλύμπιο Δία».

140. Οὔτε καὶ ἔτσι σταμάτησαν οἱ Δέλφιοι ἀλλὰ τὸν πῆγαν καὶ τὸν ἔστησαν πάνω στὸν γκρεμό. Ὁ Αἴσωπος βλέποντας τὸ μοιραῖο εἶπε «Ἐπειδὴ σᾶς μιλάω μὲ κάθε τρόπο καὶ δὲν πείθεσθε ἀπὸ τὰ λόγια μου, ἀκοῦστε μου καὶ αὐτὸν τὸν μῦθο. Κάποιος γεωργὸς γέρασε στὰ χωράφια καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε ποτέ του δεῖ τὴν πόλη, παρακαλοῦσε τὰ παιδιά του, ὅσο ζεῖ, νὰ φύγει γιὰ νὰ πάει νὰ δεῖ τὴν πόλη. Τοῦ ἔξεψαν οἱ ἴδιοι γαιδουράκια σὲ μιὰ ἄμαξα καὶ τοῦ εἶπαν Ἐεκίνησε τὸ ἀμάξι καὶ τὰ γαιδουράκια θὰ σὲ πᾶνε στὴν πόλη.' Στὸ δρόμο ξέσπασε χειμωνιά καὶ ἔπεσε τὸ σκοτάδι. Τὰ γαιδουράκια πλανήθηκαν καὶ ἔφτασαν σ' ἓνα ἀπόκρημνο τόπο. Βλέποντας τὸν κίνδυνο, ὁ γέρος εἶπε ἘΔία, τί σὲ ἀδίκησα γιὰ νὰ ἀφανιστῶ ἔτσι, καὶ μάλιστα ὄχι ἀπὸ ἄλογα, ἀλλὰ ἀπὸ ἄθλια γαιδουράκια; Ὅμοια καὶ ἐγὼ αἰσθάνομαι δυσφορία, γιὰτὶ ἀφανίζομαι ὄχι ἀπὸ ἀξιόλογους ἀνθρώπους ἀλλὰ ἀπὸ δουλάκια ἄξια γιὰ φτύσιμο».

137. Τοῦ δὲ καιροῦ ἐπιστάντος, δυσφορῶν ὁ ἀετὸς οὐκ ἐπὶ τὴν νοσσιὰν ἐφύλαξεν τὰ ψά, ἀλλ' ἀναβάς εἰς Ὀλυμπον ἔθηκεν τὰ ψά ἐπὶ τὰ γόνατα τοῦ Διός, <καί> εἶπεν ὅτι 'δὶς μὲν τὰ ψά ἀφανῆ μοι γεγόνασιν, τὸ δὲ τρίτον σοὶ αὐτὰ παρατίθεμαι, ἵνα μοι αὐτὰ διασώσης.' ὁ 5 κάνθαρος ἐπιγνοὺς τοῦτο, πλήσας ἑαυτὸν πολλῆς κόπρου ἀνέβη πρὸς τὸν Δία καὶ περιεπέτατο αὐτοῦ τῇ ὄψει. ὁ Ζεὺς θεασάμενος ζῶον ἀκάθαρτον φοβηθεὶς ἀνεπήδησεν, καὶ ἐπιλαθόμενος ὅτι εἶχεν ἐν τῷ κόλπῳ ψά, κατέαξεν αὐτά.

3 καὶ suppl. Perry || 4 μοι G: om. Perry || 6 περιεπέτατο Perry: περιεπετάτο G.

138. Τούτου δὲ γενομένου ὁ Ζεὺς ἤσθετο τὸν κάνθαρον ἠδίκησθαι, παραγενομένου δὲ πρὸς αὐτὸν τοῦ ἀετοῦ λέγει 'δικαίως ἀπώλεσας τὰ τέκνα τὸν κάνθαρον ἀδίκησας.' ὁ κάνθαρος λέγει 'οὐ μόνον ἐμὲ ἠδίκησεν, ἀλλὰ καὶ εἰς σὲ μεγάλως ἠσέβησεν· κατὰ γὰρ σοῦ ἐξορκισθεὶς οὐκ ἐφοβήθη, ἀλλὰ τὸν ἰκέτην μου ἀπέκτεινεν. οὐ παύσομαι δέ, ἐὰν μὴ ἐπὶ πλεῖστον αὐτὸν κολάσωμαι.'

1 τούτου Perry: τοῦτο G || 6 κολάσωμαι Perry: κολάσομαι G.

139. Ὁ Ζεὺς μὴ θέλων τὸ τῶν ἀετῶν γένος σπανισθῆναι ἐπειθε f.67r τὸν κάνθαρον καταλλαγῆναι, / μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ μετέβαλε τὸν καιρὸν τῶν ἀετῶν, ὅτε μὴ φαίνεται ὁ κάνθαρος ἐπὶ τῆς γῆς. ὁμοίως καὶ ὑμεῖς, ἄνδρες Δέλφιοι, μὴ ἀτιμᾶσθε τὸ ἱερὸν τοῦτο εἰς ὃ ἐγὼ 5 κατέφυγον, κἂν εἰ μικρὸς ἐστὶν ὁ ναός, ἀλλ' ἐνθυμήθητε τὸ τοῦ κανθάρου καὶ αἰδέσθητε Δία Ξένιον καὶ Ὀλύμπιον."

1 ἔπειθε Perry: ἔπεισε G || 4 εἰς ὃ Perry: εἰς ὃν G || 5 Δία Ξένιον καὶ Ὀλύμπιον Perry: διὰ ξενίων καὶ ὀλυμπίων G.

140. Οἱ Δέλφιοι μὴ ἀνασχόμενοι ἀπήγαγον αὐτὸν καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὸν κρημνόν. Αἴσωπος βλέπων τὸν ἑαυτοῦ μόρον ἔφη "ἐπειδὴ παντοίως ὑμῖν ὁμιλῶ καὶ οὐ πείθεσθέ μοι, ἀκούσατέ μοι <καί> τόνδε τὸν λόγον. γεωργὸς γηράσας ἐν ἀγρῷ καὶ μηδέποτε τὴν πόλιν θεασάμενος 5 παρεκάλει τὰ ἑαυτοῦ τέκνα, ἕως οὗ ζῆ, ἀπελθεῖν αὐτὸν καὶ θεάσασθαι τὴν πόλιν. οἱ δὲ ἴδιοι ἐξευξαν αὐτῷ ἄμαξαν ὄναριων, εἰπόντες αὐτῷ 'ἔλαυνε μόνον καὶ αὐτὰ σε καταστήσει εἰς τὴν πόλιν.' χειμῶνος δὲ καὶ σκότους γενομένου ἐν μέσῳ τῆς ὁδοῦ τὰ ὄναρια ἐπλανήθησαν καὶ ἀπῆλθον ἐπὶ τινα τόπον κρημνώδη. ὁ δὲ θεωρήσας τὸν κίνδυνον ἔφη 10 'ὦ Ζεῦ, τί σε ἠδίκησα ὅτι οὕτως ἀπόλλυμαι, καὶ ταῦτα οὐχ ὑφ' ἵππων, ἀλλ' ὑπὸ καταπτύστων ὄναριων;' ὡσαύτως οὖν κἀγὼ δυσφόρως ἔχω, ὅτι οὐχ ὑπὸ ἀξιολόγων ἀνδρῶν ἀλλ' ὑπὸ καταπτύστων δουλαρίων ἀπόλλυμαι."

12 καταπτύστων Perry: καταπύστων G.

141. Τὴν ὥρα ποὺ ἔμελλε νὰ ριχτεῖ ἀπὸ τὸν γκρεμὸ εἶπε ἓνα ἄλλο μῦθο. [*Ἔνας ἄνθρωπος ἐρωτεύτηκε τὴν ἴδια του τὴ θυγατέρα, καὶ τόσο πληγώθηκε ἀπὸ τὸν ἐρωτὰ του γι' αὐτὴν, ὥστε ἔστειλε στὸ χωράφι τὴ γυναῖκα του, κράτησε τὴν κόρη του καὶ τὴ βίασε. Κι αὐτὴ ἔλεγε Ἐπάτερ, κάνεις ἀνόσια πράγματα. Θὰ προτιμοῦσα καλύτερα νὰ δοθῶ σὲ ἑκατὸ ἄντρες παρά σ' ἐσένα. Ἔτσι κι ἐγὼ μὲ σᾶς, Δέλφιοι]. Θὰ προτιμοῦσα νὰ πάω γύρω τὴ Συρία, τὴ Φοινίκη, τὴν Ἰουδαία καὶ νὰ κακοπάθω παρά ἐδῶ νὰ ἀναγκασθῶ νὰ ἀποθάνω παράλογα ἀπὸ ἄθλιους δούλους». Ἄλλὰ αὐτοὶ δὲν ἄλλαζαν γνώμη.*

142. Ὁ Αἰσωπὸς τοὺς καταράστηκε, κι ἀφοῦ κάλεσε μάρτυρα τὸν προστατὴ τῶν Μουσῶν γιὰ τὸν ἄδικο θάνατό του ρίχτηκε ἀπὸ τὸν γκρεμὸ κάτω κι ἔτσι ἔφυγε ἀπὸ τὴ ζωὴ. Τοὺς Δέλφιοις τοὺς ἔπιασε πανούκλα καὶ ἔλαβαν χρησμὸ ἀπὸ τὸν Δία νὰ ἐξιλεωθοῦν γιὰ τὸν θάνατο τοῦ Αἰσωποῦ. Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ γεγονότα, ἄκουσαν ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδας καὶ ἀπὸ τὴ Βαβυλώνα καὶ οἱ Σάμιοι γιὰ τὸ θάνατο τοῦ Αἰσωποῦ καὶ τὸν ἐκδικήθηκαν.

Τοῦ Αἰσωποῦ ἡ γενιά, ἡ ἀνατροφή, ἡ προκοπὴ καὶ ὁ θάνατος.

Ὅσα βρίσκει κανεὶς εὐκόλα φαίνονται σὲ πολλοὺς ὅτι εἶναι καὶ εὐκαταφρόνητα.

141. Μέλλων δὲ ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ ρίπτεσθαι ἔτι ἕτερον λόγον εἶπεν

[“ἀνὴρ τις ἐρασθεὶς τῆς ἰδίας θυγατρὸς καὶ εἰς ἔρωτα τρωθεὶς ἐπεμψεν εἰς τὸν ἀγρὸν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, τὴν δὲ θυγατέρα κρατήσας ἐβιάσατο. ἡ δὲ ἔλεγε ‘πάτερ, ἀνόσια πράσσεις· ἤθελον μᾶλλον ἑκατὸν ἀνδράσι με παρασχεῖν ἢ σοί.’ τοῦτο κάγω πρὸς ὑμᾶς,]

“... Ἄνδρες Δέλφιοι, ἠβουλόμην Συρίαν, Φοινίκην, Ἰουδαίαν μᾶλλον <κακοπαθῶν> κυκλεῦσαι ἢ ἐνθάδε παραλόγως ἀναγκασθῆναι ἀποθανεῖν ὑπὸ δυστήνων δουλαρίων.” οἱ δὲ οὐ μετενόουν.

2 lacunam post εἶπεν statuit Perry continentem fabellae maximam partem, cf. Aesopica p. 19; textum versionis W in italicis impressum huc transtuli || 3 κακοπαθῶν suppl. La Penna || κυκλεῦσαι Perry: κυκλεύεσαι G || παραλόγως ὑφ’ ὑμῶν post ἐνθάδε frustra add. Perry ex W || παραλόγως ἀναγκασθῆναι scripsi: παρ’ ὑμῶν ἀναγκασθῆναι G, secl. Perry || 4 ὑπὸ δυστήνων δουλαρίων secl. Perry.

142. Αἰσώπος καταρασάμενος αὐτοῦς, καὶ τὸν προστάτην τῶν
f.67^v Μουσῶν μάρτυρα προσκαλούμενος, ὅπως ἐπακούσῃ/αὐτοῦ ἀδίκως ἀπο-
λλυμένου, ἔρριψεν ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ κάτω καὶ οὕτω τὸν βίον
μετήλλαξεν. λοιμῶ δὲ κατασχεθέντες οἱ Δέλφιοι χρησμὸν ἔλαβον πα-
5 ρὰ τοῦ Διὸς ἐξιλεώσασθαι <τὸν> τοῦ Αἰσώπου μόρον. μετὰ ταῦτα,
ἀκούσαντες οἱ ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ ἀπὸ Βαβυλῶνος καὶ <οἱ>
Σάμιοι, ἐξεδίκησαν τὸν τοῦ Αἰσώπου θάνατον.

Αἰσώπου γέννα, ἀνατροφή, προκοπή, καὶ ἀποβίωσις.

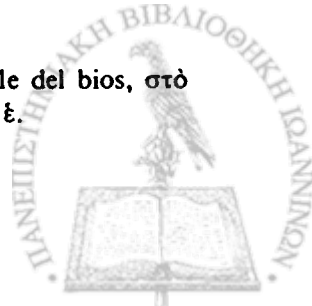
Τὰ μετ’ εὐκολίας εὕρισκόμενα καὶ εὐκαταφρόνητα πολλοῖς εἶναι
10 δοκεῖ.

2 προσκαλούμενος Perry: προσκαλούμενον G || 3 post κάτω puncto dist. Perry || 5 ἐξιλεώσασθαι Dölger cum W secutus Maas: ἐξέλεσθαι G ἐξιλάσκεσθαι ci. Perry cum Accursiana, def. Charitonidis || τὸν suppl. Perry || 7 οἱ suppl. Perry.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Adrados, Fr. Rodr., *Estudios sobre el léxico de las fábulas Esopicas. En torno a los problemas de la Koiné literaria*, Salamanca, 1948.
- , Βιβλιοκρισία τοῦ βιβλίου τοῦ Perry, *Aesopica I*, στὸ *Gnomon* 25, 1953, σ. 323-328.
- , Elementos tunicos en las 'Vidas' de Esopo y Secundo y en el 'Diálogo' De Alejandro y los Gimnosofistas, στὸ *Homenaje a Eleuterio Elorduy con ocasión de su 80 aniversario*, dir. por P. Rocamora Vallis, Bilbao 1978, σ. 309-328.
- , The Life of Aesop and the Origins of Novel in Antiquity, στὸ *QUCC*, 1, 1979, σ. 93-114.
- , Historia de la fábula greco-latina, I, Μαδρίτη 1979.
- , Política cinica en las fábulas esópicas, στὸ *Filologia e forme letterarie. Studi offerti à Fr. Della Corte*, I, Urbino 1988, σ. 413-426.
- Aly, W., Die Milesische Novelle, στὸ *NJW* 1, 1925, σ. 196-212.
- , Milesia, στὴ *RE XIII*, 1932, σ. 1580-1581.
- Avery, M., Miniatures of the Fables of Bidpai and of the Life of Aesop in the Pierpont Morgan Library, στὸ *The Art Bulletin* 23, 1941, σ. 103-116.
- Benoulli, J. J., *Griechische Ikonographie I*, Μόναχο 1901.
- Blake, W. E., Βιβλιοκρισία τοῦ βιβλίου τοῦ Perry, *Studies in the Text History* κλπ. στὸ *CPh* 34, 1939, σ. 288-291.
- , Βιβλιοκρισία τοῦ βιβλίου τοῦ Perry, *Aesopica I*, στὸ *AJPh* 75, 1954, σ. 79-85.
- Boyancé, P., *Le culte des muses chez les philosophes grecs*, Παρίσι ²1972.
- Castiglioni, L., Βιβλιοκρισία τοῦ βιβλίου τοῦ Perry, *Aesopica I*, στὸ *Athenaeum* 31, 1953, σ. 368-370.
- Cataudella, Q., Aristofane e il cosiddetto "romanzo di Esopo", στὸ *Dioniso* 9, 1942, σ. 5-14.
- Chambry, E., *Esop. Fables*, Παρίσι 1927.
- Χαριτωνίδης, X. X., Κριτικά, στὸ *Πλάτων* 4, 1952, σ. 101-118.
- Conybeare, F. C., Harris R., and Lewis, A. S., *The story of Ahikar from the syriac, arabic, armenian, greek and slavonic versions*, Λονδίνο 1898.
- Dain, A., Βιβλιοκρισία τοῦ βιβλίου τοῦ Perry, *The Text tradition of the Greek Life of Aesop*, στὴ *REG* 48, 1935, σ. 445-6.
- Daly, L. W., *Aesop without Morals: The Famous Fables and Life of Aesop, Newly Translated and Edited*, Νέα Ὑόρκη/Λονδίνο 1961.
- Δημητριάδου-Τουφεξή, Ε., Index verborum Vitae Aesopi Peritiana, στὴν *EETHess* 20, 1981, σ. 71-153.
- Dölger, Fr., Βιβλιοκρισία τοῦ βιβλίου τοῦ Perry, *Aesopica I*, στὴν *BZ* 46, 1953, σ. 373-78.
- Donzelli, G., Una versione Menippea della Αἰσώπου πρᾶσις?, στὴ *RFIC* 88, 1960, σ. 225-76.
- , Βιβλιοκρισία τοῦ βιβλίου τοῦ A. Wiechers, *Aesop in Delphi*, στὸ *Athenaeum*, 40, 1962, σ. 419-421.
- Dudley, D. R., *A History of Cynicism from Diogenes to the 6th Century A.D.*, Λονδίνο, 1937.
- Eberhard, A., *Fabulae romanenses Graece conscriptae*, Λιψία 1872.
- Encyclopedia dell' arte antica*, III, Ρώμη 1960.
- Gallo, I., Un papiro della Vita del filosofo Secondo e la tradizione medioevale del bios, στὸ *Quaderni dell' Istit. di Filol. Class. di Salerno*, 1, 1979, σ. 23 κ. έ.

- Gasparov, M. L., 'Η διπλή παράδοση στον θρύλο του Αισώπου, στο *VDI* 1967, σ. 158-166 (στά ρωσικά με περίληψη στά άγγλικά).
- , 'Η πλοκή και ή ιδεολογία στους μύθους του Αισώπου, στο *VDI* 1968, σ. 116-127 (στά ρωσικά με περίληψη στά άγγλικά).
- Giannattasio, R., Su due recenti papiri della Vita di Esopo, στο *ZPE* 76, 1989, σ. 7-10.
- Grotanelli, C., Aesop in Babylon, στο *Mesopotamien und seine Nachbarn; politische und kulturelle Wechselbeziehungen in alten Vorderasien vom 4.-1. Jahrtausend v. Chr. XXV. Rencontre Assyriologique Internationale Berlin 3.-7. Juli 1978*, hrsg. von Nissen H. J. & Renger J.: Berliner Beitr. zum Vorderen Orient I, Βερολίνο 1982, σ. 555-572.
- Grisebach, E., *Die treulose Witwe. Eine chinesische Novelle und ihre Wanderung durch die Weltliteratur*, Βιέννη 1873.
- Hadjiioannou, K., Some linguistic comments on the text of Aesop's Vita published by B. E. Perry, στην *BZ* 62, 1969, σ. 1-4.
- Haslam, M. W., "3720. Life of Aesop (Addendum to 3331)", στο *The Oxyrhynchus Papyri* 53, 1986, σ. 149-172.
- Hausrath, Aug., Achiqar und Aesop. Das Verhältnis der orientalischen zur griechischen Fabeldichtung, στο *SHAW, Philos. - histor. Klasse, Abh. 2*, Heidelberg 1918.
- , Das Problem der Aesopischen Fabel, στο *Neue Jahrbücher*, 1898, σ. 305-322.
- , Die Aesopstudien des Maximus Planudes, στην *BZ* 1901, σ. 91-105.
- Hostetter, W. H., *A Linguistic Study of Vulgar Greek Life of Aesop* (Thesis), Urbana, Illinois, 1955.
- Husselman, E. M., A Lost Manuscript of the Fables of Babrius, στο *TAPhA* 66, 1935, σ. 104-26.
- Jahn, O., *Archaeologische Beiträge*, Βερολίνο 1847.
- Josifović, St., Die Aesopvita, στη *RE Suppl.* 14, 1974, στ. 22-24.
- Keller, O., στο *Jahrb. f. class. Philol.*, Suppl. IV 1867, σ. 366 κ. έ.
- Kleingünther, Ad., Πρώτος εύρετής, στο *Philologus, Suppl.-B.* XXVI/1, Λιψία 1933.
- Kločkov, I. S., The Tale of Achiqar. Historical Antecedents of a literary Hero, στο *VDI* 1977, σ. 3-10.
- La Penna, A., La morale della favola esopica come morale delle classi subalterne nell' antichità, στο *Società* (Novara), 17, 4, 1961, σ. 459-537.
- , Coniectanea et marginalia I, στο *Philologus* 106, 1962, σ. 267-76.
- , Il Romanzo di Esopo, στο *Athenaeum* 40, 1962, σ. 264-313.
- , Letteratura esopica e letteratura assiro-babilonese, στη *RFIC* 92, 1964, σ. 24-39.
- Laurenzi, L., στην *Encyclopedia dell' arte antica*, III, Ρώμη 1960.
- Lesky, A., 'Ιστορία της 'Αρχαίας 'Ελληνικής Λογοτεχνίας (μετάφρ. 'Α. Τσοπανάκη), Θεσσαλονίκη 1964.
- Lockwood, De Rinucio Aretino Graecarum litterarum interprete, στο *HStCIPhil.* 24, 1913, σ. 51-109.
- Lucas, H., Zu den Milesiaca des Aristides, στο *Philologus*, 66, 1907, σ. 16-35.
- Maas, P., Βιβλιοκρισία του βιβλίου του Perry, *Studies in the Text History of the Life and Fables of Aesop...*, στην *BZ* 37, 1937, σ. 376-79.
- Marc, P., Die Überlieferung des Äsopromans, στην *BZ* 19, 1910, σ. 383-421.
- Matl, J., Antike Gestalten in der slawischen literarischen und Volksüberlieferung. Ein Beitrag zur europäischen Geistesgeschichte, στο *Saeculum* 6, 1955, σ. 407-431.
- Momigliano, A., *The Development of Greek Biography*, Λονδίνο 1971.
- Μπαγιόνας, Α., 'Η Πολιτική Φιλοσοφία των Κυνικών, 'Αθήνα 1970.
- Nagy, G., *The Best of the Achaeans*, Βαλτιμόρη και Λονδίνο 1979.
- Nagy, L. Rásonyi, Das uigurische Aesop-Josipas Fragment, στο *Byz.-Neugr. Jahrbuch*, 7, 1930, σ. 429-443.
- Παπαδημητρίου, 'Ι.-Θ., Notes on the Aesop Romance. New Series, I, στο *RhM* 123, 1980, σ. 25-40.
- , *Αισώπεια και Αισωπικά*, 'Αθήνα 1987.

- Papathomopoulos, M., *Aesopica I*, στο *Πλάτων* 26, 1974, σ. 289-302.
 —, *Nouveaux Fragments d'Auteurs Anciens*, 'Ιωάννινα 1980.
 —, *Aesopus Revisitatus*, 'Ιωάννινα 1989.
 Πασχάλη, Μαθιοῦ (= Γ. Σεφέρη), *Τὰ Ἐντεψίδηκα*, Ἀθήνα 1989.
 Perry, B. E., The Text Tradition of the Greek Life of Aesop, στο *TAPhA* 64, 1933, σ. 198-244.
 —, *Studies in the Text History of the Life and Fables of Aesop*, Haverford, Pennsylvania 1936.
 —, Some Addenda to Liddell and Scott, στο *AJPh* 60, 1939, σ. 29-40.
 —, *Aesopica: A Series of Texts relating to Aesop or ascribed to him or closely connected with the literary tradition that bears his name: Collected and critically edited with a Commentary and Historical Essay. Vol. I: Greek and Latin Texts*, Urbana, Illinois, 1952.
 —, Βιβλιοκρισία τοῦ βιβλίου τοῦ A. Wiechers, *Aesop in Delphi*, στο *Gnomon* 34, 1962, σ. 620-22.
 —, Some Addenda to the Life of Aesop, στήν *BZ* 59, 1966, σ. 285-304.
 —, The Greek Source of Rinuccio's Aesop, στο *CPh* 24, 1934, σ. 53-62.
 —, The Origin of the Epimythium, στο *TAPhA* 71, 1940, σ. 391-419.
 —, Demetrius of Phalerum and the Aesopic Fables, στο *TAPhA* 93, 1962, σ. 287-346.
 —, *The ancient Romances. A Literary - Historical Account of their Origins*, Berkeley και Los Angeles 1967.
 Pfister, Fr., *Aesoproman und Alexanderroman*, στήν *Philologische Wochenschrift* 1923, σ. 812-814.
 Rohde, E., *Der Griechische Roman und seine Vorlaeufer*, Λιψία ³1914.
 Rose, J. H., *Αἰσώπος ποτ' ἔλεξε*. Βιβλιοκρισία τοῦ βιβλίου τοῦ Perry, *Aesopica I*, στο *CR* 3, 1953, σ. 134-5.
 Sarkady, J., *Aisopos der Samier. Ein Beitrag zur archaischen Geschichte*, στο *ACD* 4, 1968, σ. 7-12.
 Schefold, K., *Die Bildnisse der antiken Dichter, Redner und Denker*, Βασιλεία 1943.
 Schmid-Stählin, *Geschichte der griechischen Literatur*, I, 2, Μόναχο 1929.
 E. Schwartz, *Hekataeos von Teos*, στο *RhM* 40, 1885, 250-54.
 Shipley, Gr., *A History of Samos 800-188 BC*, Oxford 1987.
 Shipp, G. P., Notes on the Language of Vita Aesopi G, στο *Antichthon* 17, 1983, σ. 96-106.
 Στεφανής, 'Ι., Παρατηρήσεις στο Προοίμιο τῆς Βιογραφίας τοῦ Αἰσώπου, σὰ *Ἑλληνικά* 28, 1975, σ. 292-301.
 Usener, H., *Heilige Handlung (Caterva)*, στο *Kleine Schriften* IV, σ. 435-447.
 Vernant, J.-P., *Le tyran boiteux: d'Oedipe à Périandre*, στο *Mythe et Tragédie II*, Παρίσι 1986, σ. 45-69.
 Vidal-Naquet, P., *Le Chasseur Noir ('Ο Μαῦρος Κυνηγός, μετάφρ. Γ. Ἀνδρεάδη)*, Ἀθήνα 1983.
 Weil, H., *La légende d'Esop. Etudes de littérature et de rythmique grecques. Textes littéraires sur papyrus et sur pierre - Rythmique*, Παρίσι 1902, σ. 119-126.
 Weinreich, O., *Fabel, Aretalogie, Novelle*, SB Heidelb. Ak., 1930/31, 7. Abt.
 Welcker, F. G., *Aesop eine Fabel*, στο *RhM* 8, 1839, σ. 366 κ. ἔ.
 Weichers, A., *Aesop in Delphi*, Meisenheim am Glan, 1961.
 Zeitz, H., *Die Fragmente des Aesopromans in Papyrushandschriften* (Diss. Giessen 1935).
 —, *Der Aesoproman und seine Geschichte. Eine Untersuchung im Anschluss an die neugefundenen Papyri*, στο *Aegyptus* 16, 1936, σ. 225-56.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Σελ. στ.

- 27, 20 του Βίου γρ. τοῦ Βίου
29, 24 πλείον ἀτιμότερους γρ. πλείον ἀτιμοτέρους
36, 12 κύριος του γρ. κύριός του
38, 21 ξυλαδαρμό γρ. ξυλοδαρμό
40, 4 σύκα». γρ. σύκα.
50, 7 Πωπώ, γρ. Πώ, πώ,
54, 3 σηκώσης γρ. σηκώσεις
54, 3 τόσους γρ. τόσο
58, 4 φαρδύ γρ. μέ φαρδύ
60, 23 τάχασε γρ. τὰ ἔχασε
62, 8 νᾶχει γρ. νὰ ἔχει
62, 21 ποῦ δὲν θέλουν νὰ με ἀγοράσεις γρ. ποῦ δὲν με θέλουν οὔτε κανένας σοῦ δίνει ἐγγύηση
για νὰ με ἀγοράσεις
66, 33 τῶξερα γρ. τὸ ἤξερα
70, 2 ἑπταόροφα γρ. ἑπταώροφα
70, 19 τοῦτονε γρ. τοῦτον
70, 28 σύχαμα γρ. σίχαμα
76, 27 γέλοια γρ. γέλια
82, 11 ψημμένη γρ. ψημένη
82, 17 προσβάλω γρ. προσβάλλω
86, 30 γέλοιο γρ. γέλιο
90, 9 δὲν θὰ συνοικήσω πιά μαζί σου γρ. δὲν θὰ συγκατοικήσω πιά με σένα
90, 10 Αἰσωπος γρ. Αἰσωπος
90, 31 ψώνησε γρ. ψώνισε
94, 6 πιὸ χειρότερο γρ. χειρότερο
100, 7 προσδοκοῦσε γρ. προσδοκοῦσε
106, 10 ἀρχισε γρ. ἀρχισε
126, 3 πλάσσε γρ. πλάσε
130, 18 βοηθήστε γρ. βοηθεῖστε
131, 23 - 24 " - Ξάνθος γρ. " Ὁ Ξάνθος
132, 19 δώστε γρ. δώσετε
134, 18 ζητήστε γρ. ζητεῖστε
146, 1 ἀθετήσει γρ. παραμελήσει
148, 16 αὐτούς γρ. σ' αὐτούς

